ନଂ 463
ତା 1.6.୬୦

ଲେଖକ—

ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣଚନ୍ଦ୍ର ଜେନା

ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧିତ ହୋଇ ଛପାଗଲା

ପ୍ରକାଶିକା—

ଶ୍ରୀମତୀ ନିଶାମଣି ଦେବୀ

ପରିଚାଳିକା, ବାଣୀ ମନ୍ଦିର

ଗର୍ଗଚଟୁ ନିବାସ

ପୋ: ଅ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧।   ଏକଟଙ୍କା ଚାରିଅଣା ମାତ୍ର

ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ—

ଏକାମ୍ର ଷ୍ଟୋର
ସିଂହଦ୍ୱାର
ପୋଃ ଅଃ ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ

ଏକାମ୍ର ଷ୍ଟୋର
ନୂଆରାଜଧାନୀ
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ପରିଚାଳକ:—ବାଣୀ ମନ୍ଦିର
ଗର୍ଗବଟୁ ନିବାସ
ପୋଃ ଅଃ ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ

ସାରସ୍ୱତ ଭଣ୍ଡାର
କଟକ—୨

ଉତ୍କଳ ବୁକ୍ ଏଜେନ୍ସି
ଘଣ୍ଟାହାଟ, କଟକ

କଟକ ଷ୍ଟୁଡେଣ୍ଟ ଷ୍ଟୋର
କଟକ—୨

ଭାରତୀ ଭବନ
ସିଂହଦ୍ୱାର, ପୁରୀ

ମହାପ୍ରସାଦ ବ୍ରଦର୍ସ
କଟକ—୨

ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ଷ୍ଟୋର
ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ଓରିଏଣ୍ଟ ପ୍ରେସ,
କଟକ ୨,

ଏହା ବ୍ୟତୀତ କଟକର ସମସ୍ତ ବଡ ବଡ ବହି
ଦୋକାନରେ ମିଳେ ।

ଉପହାର

0/463

ପିଲାଦିନର କଥା

(ଏକ)

ଏକ ଗାଁରେ ଦୁଇଟି ମହାଜନ ଥିଲେ । ସେ ଦୁଇଜଣ ଏକା ମା' ପେଟର ଭାଇ । ବଡ଼ଭାଇ ସୁନା ରୁପା ବ୍ୟବସାୟ କରେ । ସାନଭାଇ ଗୁଡ଼ ଚାଉଳ ଡାଲି ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବସାୟ କରେ । ବଡ଼ଭାଇର ଅଚଳାଚଳ ସମ୍ପତ୍ତି । ମାତ୍ର ସାନଭାଇର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ହେତୁରୁ ସେପରି ଚଳଚଳ ନୁହେ । ବଡ଼ଭାଇ ସାନଭାଇଙ୍କୁ ଦେଖିପାରେ ନାହିଁ । ଦୁଇଭାଇ ଭିନେ ଭିନେ ରହନ୍ତି । ବଡ଼ଭାଇର ପିଲାପିଲି କିଛି ନଥାନ୍ତି । ସାନଭାଇର ଯୋଡ଼ିଏ ଯାଆଁଳା ପୁଅ । ଜଣକର ନାମ ପହିଲି କୁମାର, ଅନ୍ୟର ନାମ ଦୁସର କୁମାର । ଦୁଇଜଣ ଠିକ୍ ଏକାପରି ଦିଶନ୍ତି । କିଏ ପହିଲି କିଏ ଦୁସରି ଚିହ୍ନା ପଡ଼ନ୍ତି ନାହିଁ । ବଡ଼ଭାଇ ସାନଭାଇର ପୁଅଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଭଲ ପାଏ ନାହିଁ । ଏହିପରି ଦୁଇଟି ପରିବାର ସୁଖେ ଦୁଃଖେ ଚଳନ୍ତି ।

ଏହିପରି କିଛିଦିନ ଗଲାରୁ ସାନ ମହାଜନ ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ଗରିବ ହୋଇଗଲା । ଏପରିକି ଖାଇବା ପିଇବା ପାଇଁ ତାହାର

ପିଲାମାନେ ହଇରାଣ ହୋଇଗଲେ । ପିଲା ଦୁଇଟି ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲି ବୁଲି ଅଇଁଠା ମଧ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେମାନେ ତାଙ୍କ ବଡ଼ବାପା ଘରକୁ ଯାଇ ଯାହା ପାଆନ୍ତି, ତାହା ଖାଇ ଦିଅନ୍ତି । ପିଲାମାନଙ୍କର ବାପ ବଣକୁ ଯାଇ ଜଙ୍ଗଲରୁ କାଠ ଆଣି ବଜାରରେ ବିକି ସାମାନ୍ୟ ପଇସା ଆଣି କୁଟୁମ୍ବ ପୋଷେ । ଏହିପରି ଦିନେ ସାନ ମହାଜନ ବଣକୁ ଯାଇ କାଠ ହାଣୁଛି । ଦେଖିଲା ଯେ ଗଛରେ ଗୋଟିଏ ସୁନା ଚଢ଼େଇ ବସିଛି; ତାର ପରଗୁଡ଼ିକ ସୁନାଠାରୁ ଆହୁରି ଚକଚକ୍ ଦିଶୁଛି । ସେଠି ସେ କାଠହଣା ବନ୍ଦ କରି ସେହି ଗଛ ମୂଳକୁ ଯାଇ ଏକ୍ ଠେକା ମାରିଲା ଯେ ସୁନା ଚଢ଼େଇଟି ଉଡ଼ିଗଲା । ସୁନା ଚଢ଼େଇ ଉଡ଼ିଯିବା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ସୁନାର ପର ତା ଦେହରୁ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ମହାଜନ ତାକୁ ଦେଖି ତାହା ପାଖକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ଖାଣ୍ଟି ସୁନାର ପର । କାଠହଣା ଛାଡ଼ିଦେଇ ମହାଜନ ସେ ସୁନା ପରଟିକୁ ଧରି ଘରକୁ ଚାଲି ଆସିଲା । ଘରେ କୁରାଢ଼ି ରଖି ଦେଇ ସୁନା ପରଟିକୁ ଧରି ତାର ବଡ଼ଭାଇ ସୁନା ମହାଜନ ପାଖକୁ ଗଲା । ସୁନା ମହାଜନ ତାକୁ ଦେଖି କହିଲା "ଏ ଖାଣ୍ଟି ସୁନା; ତୁ ଏଥିକୁ କେଉଁଠୁ ଆଣିଲୁ ?" ସାନ ମହାଜନ କହିଲା "ବଣରୁ ପାଇଲି; ତୁମେ ଏଟାକୁ ରଖି ମୋତେ କିଛି ଟଙ୍କା ଦିଅ, ମୁଁ ବଜାରରୁ ସଉଦା ଖରିଦ କରେ ।" ତହୁଁ ବଡ଼ମହାଜନ ସେ ସୁନା ପରଟି ରଖି ସାନଭାଇକୁ ଦଶଗୋଟି ଟଙ୍କା ଦେଲା । ସାନ ମହାଜନ ଦଶଗୋଟି ଟଙ୍କା ପାଇ ମହା ଖୁସି । କାରଣ ଦଶଟଙ୍କାରେ ତାର କୁଟୁମ୍ବ ଦଶଦିନ ଖାଇବେ ମାତ୍ର ସାନ ମହାଜନ ଟିକିଏ ବୋକା, ସେ ଯଦି ସୁନା ପରଟି ଓଜନ କରି ଅନ୍ୟଯାଗାରେ ବିକି-ଥାନ୍ତା ନିଶ୍ଚୟ ଶହେଟଙ୍କା ପାଇଥାନ୍ତା । ତାର ଭାଗ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଖରାପ । ଯାହାହେଉ ସେ ଟଙ୍କା ନେଇ ବଜାରରୁ ସଉଦାପତ୍ର କିଣି ଘରକୁ

ତାକୁ ପାଇଲାରୁ ମହା ଖୁସିରେ ସାନ ମହାଜନକୁ ହଜାରେ ଟଙ୍କା ଦେଲା । ସାନ ମହାଜନ ଟଙ୍କାତକ ଧରି ମହାଆନନ୍ଦରେ ଘରକୁ ଫେରିଲା ।

ତାପରେ ସୁନା ମହାଜନ ମଲା ସୁନା ଚଢ଼େଇଟିକି ନେଇ ତାର ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଦେଇ କହିଲା, "ଯାକୁ କାଟିକୁଟି ଭଲ ଯତ୍ନ କରି ରାନ୍ଧେ । ଆଉ ଦେଖ୍ ଯାର ଯେଉଁ କଲିଜାଟା ଅଛି ସେ କଲିଜାଟା ଯେପରି କୁଆଡେ ପଡ଼ି ନଯାଏ । ରାନ୍ଧି ସାରିଲେ ମୋତେ ଡାକି ଖାଇବାକୁ ଦେବୁ । ସବୁ ତରକାରୀ ମୋତେ ନ ଦେଲେ ତୋତେ ହାଣିଦେବି ।" ଏହା କହି ମହାଜନ ବାହାରକୁ ଆସି ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟରେ ଲାଗିଲା । ସେଉ ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ମଲା ସୁନା ଚଢ଼େଇଟି ନେଇ କାଟିକୁଟି ମସଲାଦେଇ ରାନ୍ଧିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । କଥାରେ ଅଛି, ଅତି ଲୋଭରୁ ତନ୍ତି ମଲା । ସୁନା ମହାଜନର ଲୋଭରେ ପାଚି ଗଲାଣି; ତାକୁ ଦଇବ ସହିବ କୋଉଠି, ଏହି ସମୟରେ କଣହେଇଗଲା ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ତରକାରୀ ବସାଇ କଣ ଗୋଟେ ମସଲା ଭୁଲରେ ନ ପଲାଇଥିବାରୁ ଅନ୍ୟ ଘରକୁ ସେ ମସଲାଟିକି ଆଣିବାକୁ ଦଉଡ଼ିଗଲା । ଯୋଗକୁ ସାନମହାଜନର ଯାଆଁଳା ତାର ପଦ୍ମକୁମାର ଓ ବସନ୍ତକୁମାର ଦୁହେଁ କିଛି ଖାଇବାକୁ ମିଳିବ ଧନ-ଆଶାରେ ବଡ଼ବାପ ଘରକୁ ଆସିଥିଲେ । ସେ ଦୁହେଁ ବୋଇପିବେ ।" ପାଖକୁ ଯାଇ ଠିଆହୋଇ ଦେଖିଲେ ତରକାରୀ ଚୌତକୁ ଏପରି ନାହିଁ । ଅନଉଁ ଅନଉଁ ତରକାରୀ ହାଣ୍ଡିରେ ବଡ଼ମହାଜନ କଣ ଡେଇଁପଡ଼ି ଚୁଲି କଡ଼ରେ ପଡ଼ିଗଲା । ଦୁଇଟିତଣୁ ସେ ମନରେ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଠାକୁ ଠାକୁ କିନା ଜିଭି ଘର ଭୁ କଣ ବୁଝିପାରୁ ସେତିକିବେଳେ ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଆଶ୍ରା କରୁଛି । ଏହାପରେ

ଦୁଇଟି କଣ ଖାଇଯାଉଛନ୍ତି । ତାର ଭାରି ସନ୍ଦେହ ହେଲା । ସେ ପିଲାଙ୍କୁ ପଚାରିଲା "କିରେ କଣ ଖାଇଦେଲ ?" ପିଲା ଦୁଇଟି ଉତ୍ତର କହିଲେ "ତରକାରୀରୁ କଣ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା, ଆମେ ଖାଇଦେଲୁ ।" ତହୁଁ ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ଭୟରେ କମ୍ପିଗଲା, କହିଲା "ଅଜି ମୋର ରକ୍ଷା ନାହିଁ । ଦେଖେଁ କଲିଜା ବାହାରି ଯାଇଛି କି ନା ! ଏହା ବୋଲି ତରକାରୀ ଘାଣ୍ଟି ଘାଣ୍ଟି ଆଉ କଲିଜା ପାଇଲା ନାହିଁ । ଦୁଇ ପିଲାଙ୍କୁ ଦି ଦି ଚଟକଣି ପକାଇ ବାହାର କରିଦେଲା । ସେଠୁ ମନରେ ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ଭାବି ଗୋଟିଏ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆକୁ ମାରି ତାର କଲିଜା ସେହି ତରକାରୀରେ ପକାଇ-ଦେଲା । ତରକାରୀ ହୋଇଗଲାରୁ ସ୍ୱାମୀକୁ ଡାକି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖାଇବା ପଦାର୍ଥ ସଙ୍ଗରେ ସୁନାଚଢ଼େଇ ତରକାରୀ ଦେଲା । ମହାଜନ ଅନ୍ୟ ଖାଦ୍ୟକୁ ନ ଖାଇ ଆଗେ ସୁନାଚଢ଼େଇ ତରକାରୀତକ ଏକା-ନିଶ୍ୱାସରେ ଖାଇପକାଇଲା । ତାପରେ ଆଉ ଅଳ୍ପ ଦିନରେ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ହାତମାର ଉଠିଗଲା । ତହୁଁ ପରଦିନ ସୁନାମହାଜନ ବିଛଣା ଉଠାଇ ଦେଖିଲା ସୁନାମୋହର ନାହିଁ କି ସୁନାମୋହର ନାହିଁ । କହିଁ ସେ ମନେ ମନେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହୁଉଠିଲା "ହାୟ, ଦାଅ, କି ବୁଦ୍ଧି କଲି ମିଛରେ ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ଗଣିଦେଲି । ଦେଇଛି ସେ ସୁନା ଅଉ ଉପାୟ କଣ । ହଉ ଯାହାହେବାର ହେଲାଣି, ମୁଁ ମହାଜନ ଦହଜାର ଟଙ୍କା ଦାଉପଡ଼ିଲେ ଆଦାୟକରି ନେଇଛି ଯେ ।" ତାର କୁଟୁମ୍ବ ନିମନ୍ତ୍ରେ ଆଉଁସି ରହିଲା । ପୁଣି ଭାବିଲା "ଆରେ ମୋ ବୋକା, ସେ ଯାହା ଖାଇଦେଲାକି ?" ସେଠୁ ସେ ତାର ସ୍ତ୍ରୀର ଥାନ୍ତା ନିଷ୍ଠୁର ଖଏଣାକୁ ଲାଗିଲା ମନ କିଛି ପାଇଲା ନାହିଁ । ତାର ଯାହାହେଉ ସେ ଟଙ୍କା ତାର ଘରର ଉପରେ ହଡ଼କମ୍ପ । ସେ ଚୁପ୍‌ହୋଇ

ମନମାରି ରହିଲା । ତାପରେ ମହାଜନ ମନବ୍ୟସ୍ତରେ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟରେ ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଏଣେ କଣ ହେଉଛି ନା ସାନମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ପିଲାଙ୍କ ବିଛଣା ଉଠାଉଥିଲା, ତାଙ୍କ ତକିଆତଳୁ ଦୁଇଟି ସୁନାମୋହର ପାଇଲା । ତାକୁ ପାଇ ସ୍ୱାମୀକୁ ଦେଖାଇଲା । ସାନମହାଜନ ଦେଖିଲା ଖାଣ୍ଟି ସୁନାର ମୋହର ତେଣୁ ତାକୁ ହୁସିଆରରେ ରଖିବାକୁ କହି ବଣକୁ ଚାଲିଗଲା । ତହିଁ ପରଦିନ ସିମିତ ପିଲାଙ୍କ ବିଛଣାତଳୁ ଦୁଇଟି ସୁନାମୋହର ମିଳିଲା । ଏହିପରି ଦିମାସ ଚାରିମାସ କଟିଗଲା । ଦିନ୍ ଦିନ୍ ଯୋଡ଼ାଏ ଯୋଡ଼ାଏ ସୁନାମୋହର ପାଇ ସାନ ମହାଜନ ବଡ଼ମହାଜନଠାରୁ ଆହୁରି ବଡ଼ଲୋକ ହୋଇଗଲା ମାତ୍ର ଏକଥା ସେ ଭାଇଙ୍କ ଆଗରେ ଖୋଲି କହୁ ନ ଥାଏ । ବଡମହାଜନ ଦେଖି ଭାବିଲା "ସାନମହାଜନ ସୁନାଚଢ଼େଇର କଲିଜା କିପରି କଉଶଳରେ କାଢ଼ିରଖି ମୋତେ ଠକିଦେଲା, ତା ନହେଲେ ତାର ଏତେ ଧନଦୌଲତ କିପରି ହୁଅନ୍ତା ।" ଦିନେ ସାନମହାଜନ ମନରେ ପାପ ଛୁଇଁଲା, ସେତ ସୁନାଚଢ଼େଇର କଲିଜା ପିଲାମାନେ ଖାଇବା କଥା ଜାଣି ନାହିଁ । ସେ ଭାବିଲା "କୌଣସି ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ କି ଭୂତ ତାର ପିଲାଙ୍କ ଦେହରେ ଆଶ୍ରା କରିଛନ୍ତି । ଆଗେ ଲୋଭ ଦେଖାଇ ଧନଦୌଲତ ଦେଇ ପଛରେ ପାଲଟେଇ ମକାଇ ଆମକୁ ଖାଇଯିବେ ।" ତେଣୁ ସେ ବଡ଼ମହାଜନ ପାଖକୁ ପିଲାଙ୍କ ତକିଆତଳୁ ଏପରି ସୁନାମୋହର ପାଇବା କଥା କହିଲା । ଏତେବେଳେ ବଡ଼ମହାଜନ ବୁଝିପାରିଲା ଯେ ସୁନ ଚଢ଼େଇ ଠିକ୍ । ତେଣୁ ସେ ମନରେ ହିଂସା ରଖି ସାନମହାଜନକୁ କହିଲା "ଅରେ ତୁ କଣ ବୁଝିପାରୁ ନାହିଁ ? ପୁଅଙ୍କ ଦେହରେ ବାବନାଭୂତ ଆଶ୍ରା କରିଛନ୍ତି । ଏହିପରି

ତୋତେ ଲୋଭ ଦେଖାଇ ତୋ ପିଲାଙ୍କୁ ଖାଇ ତୋତେ ଖାଇ ତୋ ବଂଶ ଲୋପ କରିଦେବ । ତୁ ଜାଣୁ ଜାଣୁ କଥା ଏତେ ଦିନଯାଏ ଲୁଚାଇ ରଖିଲୁ । ତୁ ଗୋଟିଏ କାମ କର । ପିଲା ଦୁଇଟିଙ୍କୁ ମେଳା ଦେଖିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନେଇ ବହୁତ ଦୂର ବଣରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସିବୁ । ଯେପରି ସେମାନେ ଆଉ ଆସିବାକୁ ବାଟ ପାଇବେ ନାହିଁ । ନଚେତ୍ ବାଟ ଦେଖିଥିଲେ ପୁଣି ଆସି ଆଶ୍ରାକରିବେ ଏବଂ ଭୂତ ରାଗିଯାଇ ତାଙ୍କର ବଡ଼ ଭୂତସର୍ଦ୍ଦାରଙ୍କୁ କହି ଆଉ ବେଶି ଭୂତଙ୍କୁ ଆଣି ତୋ ଘରେ ରଖିବେ । ଏକଥା ଶୁଣି ସାନମହାଜନ ଭୟରେ ତାଟଙ୍ଗା ହୋଇଗଲାଣି । ବଡ଼ମହାଜନ ପାଖରୁ ବିଦାହୋଇ ଆସି ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ବାଟଯାକ ତାର ଦେହ ବରଡ଼ାପତ୍ର ପରି ଥରୁଥାଏ । ରାତି ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ଆଉ କୁଆଡ଼େ ପିଲାଙ୍କୁ ନେଇପାରିଲା ନାହିଁ । ତାକୁ ରାତିରେ ନିଦ-ହେଲା ନାହିଁ । ଭୟରେ ଛାୟା ତା ଆଖି ଆଗରେ ଭୟଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ତାର ଛାତି ଦୁଲ୍‌ଦୁଲ୍ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ଏକଥା ମହାଜନ ତାର ସ୍ତ୍ରୀକୁ କହିଲା ନାହିଁ ।

ତହିଁ ପରଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ପିଲାଙ୍କୁ କହିଲା "ରାଜାଙ୍କର ନଅର ପାଖରେ ବଡ଼ ମେଳା ହେଉଅଛି । କେତେ ଲୋକ, କେତେ ହାତୀ, କେତେ ଘୋଡ଼ା କେତେ ବେପାରୀସବୁ ଆସିଛନ୍ତି । ଚାଲ ଦେଖି-ଆସିବା । ପିଲାମାନେ ତ ମେଳା ଦେଖିବାକୁ ବାଇ, ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଯାମା କୁରୁତା ପିନ୍ଧି ତାଙ୍କର ବାପାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ । ମହାଜନ ପୁଅ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଧରି ବହୁତ ବାଟ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଅଗ୍ଣାଅଗ୍ଣି ବନସ୍ତରେ ପଶିଲା । ଘୋର ଜଙ୍ଗଲ, ଏପାଖ ସେପାଖ କୁଆଡ଼େ ବାଟ ଜଣାଯାଉ ନାହିଁ । ମହାଜନ ସେହି ବଣରେ ଗୋଟିଏ ଗଛ-ମୂଳରେ ବସି ପିଲାଙ୍କୁ କହିଲା "ଦେଖ ଏ ବନସ୍ତର ଆଖପାଖରେ

ରଜନଅର ପଡ଼ିବ, ସେଠି ମେଳା ହେଉଛି, ଆଉ ଅଳ୍ପ ବାଟ ଅଛି । ତୁମେ ଦୁଇଭାଇ ଏ ଗଛମୂଳେ ବସ ମୁଁ ଯାଉଛି ପାଣି ଆଣେ, ଟିକିଏ ଟିକିଏ ପିଇ ପୁଣି ଚାଲିବା ” ଏହା କହି ମହାଜନ ଅନ୍ୟ ବାଟଦେଇ ମନଦୁଃଖରେ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଏଣେ ପିଲା ଦୁଇଟି ବସି ବସି ହାଲିଆ ହୋଇଗଲେ । ବହୁତ ବାଟ ଚାଲି ଚାଲି ଗୋଡ଼ ବଥାହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ଭୋକ ଶୋଷରେ ଅଥୁ ପାଥୁ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେଣି । ପଦ୍ମଳକୁମାର ଦୁସଣ୍ଡକୁମାରକୁ କହିଲା, “ବାପା ଆଉ ଆସିବ ନାହିଁ । ଏଠି ବସି କିଛି ଲାଭନାହିଁ; ଚାଲ ବଣରେ ବୁଲି ଫଳମୂଳ ଖାଇବା । ଆଉ ଘରକୁ ଯିବାଉତ ରାସ୍ତା ମୁଁ ପଉନାହିଁ । ତେଣିକି ଆମ କପାଳରେ ଯାହାଥିବ ।” ଏପରି ଲୁହକୁହ ହୋଇ ଦୁଇଭାଇ ଏଣେ ତେଣେ ଫଳମୂଳ ଖୋଜିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଜହ୍ନଉଦୁଆ ଖରାବେଳ । ଅଗ୍ନିଅଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ସୁ ଶବ୍ଦ କିଛି ନାହିଁ । ପିଲାଦୁଇଟିଙ୍କର ଭୟର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଈଶ୍ୱର ପାର୍ବତୀଙ୍କୁ ଡାକିଲେ । କିଛିଦୂର ଗଲାପରେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଜଣେ ବୁଢ଼ା ବାଣୁଆ ଗୋଟେ ମସ୍ତବଡ଼ ମହାବଳ ବାଘକୁ କାନ୍ଧରେ କରି ଡୋହାର ଡୋହାର ଆଣୁଅଛି । ବାଘକୁ ଦେଖି ଦୁଇଭାଇ ଆହୁରି ଭୟରେ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ି କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏହାଦେଖି ବୁଢ଼ା ବାଣୁଆର ମନରେ ବହୁତ ଦୟା ହେଲା ଏବଂ ପିଲା ଦୁଇଟି ଏକା ଚେହେରା ଏକା ଢଙ୍ଗ ଥିବାରୁ ଏକକୁ ଆରେକ ଚିହ୍ନି ହେଉ ନ ଥିବାରୁ ବାଣୁଆବୁଢ଼ାକୁ ଖୁସି ଲାଗିଲା । ସେଠୁ ସେ କଣ କଲାନା ବାଘକୁ ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ବାନ୍ଧିଦେଇ ପିଲାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲା । “ତୁମେ ଦୁହେଁ କା’ର ପୁଅ ଏ ଘୋର

ବଣକୁ କମିତ ଆସିଲ ?” ପିଲମାନେ ବାଘଭୟରେ କିଛି କହୁ ନ ଥିଲେ, ବୁଢ଼ାକୁ ଏକାଦେଖି କହିଲେ “ଆମର ବାପା ଜଣେ ମହାଜନ; ସେ ଆମଠାରେ କିଛି ଦୋଷ ଅଛି ଦେଖିପାରି ଆମକୁ ମିଛରେ ମେଲା ଦେଖିବା ବାହାନାରେ ଆଣି ଏହି ବନସ୍ତରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲେ ।” ତହୁଁ ବୁଢ଼ା କହିଲା “ହଉ ବାବା, ଚିନ୍ତା କରନା । ତୁମର ବାପାଙ୍କୁ ଆଉ ଆଶା କର ନାହିଁ । ସେ ତ ନିଜର ଜନ୍ମିତ ପୁଅଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲା, ତାକୁ ଲୋଡ଼ି ଲାଭ କଣ ? ମୋର ପୁଅପିଲା କିଛି ନାହାନ୍ତି । ତୁମେ ଦୁହେଁ ମୋର ପୁଅ ହୋଇ ରୁହ ।” ପିଲା ଦୁଇଟି ବୁଢ଼ାବାଣୁଆ ସଙ୍ଗରେ ଗଲେ । ବାଣୁଆବୁଢ଼ା ପିଲାଙ୍କୁ ନିଜ ବସାକୁ ନେଇ ଭଲଭାବେ ଖାଇବା ପିଇବାକୁ ଦେଲା । ତାପରେ ପଚାରିଲା “ଦେଖ ପୁଏ, ମୋଠାରେ ସବୁ ବିଦ୍ୟା ଅଛି । ତୁମେ ଦୁହେଁ କେଉଁ ବିଦ୍ୟା ଶିଖିବାକୁ ଚାହଁ ?” ସେମାନେ କହିଲେ ଆମେ ଦୁହେଁ ଯେପରି ତୁମପରି ବାଣୁଆ ବୀର ହୋଇ ଏଇ ବାଘପରି ଶହ ଶହ ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଆୟତ କରିବୁଁ ।” ଏକଥା ଶୁଣି ବୁଢ଼ା ମହାଖୁସି ହୋଇ ତାଙ୍କର ପିଠିରେ ହାତମାରି ଦେଲା । ତହିଁ ପରଦିନଠାରୁ ପିଲାଦୁହେଁ ମହା-ଆନନ୍ଦରେ ଶରବିଦ୍ୟା ଏବଂ ବାଣ ବିନ୍ଧିବାର, ଯୁଦ୍ଧ କରିବାର ସମସ୍ତ କାଇଦା ଶିଖିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଅଳ୍ପେ ଅଳ୍ପେ ପିଲା-ଦୁଇଟି ଯେତିକି ବଢ଼ୁଥାନ୍ତି ସେତିକି ପାକଳ ହେଉଥାନ୍ତି । କ୍ରମେ ସେମାନେ ବଡ଼ ହୋଇଗଲେ । ଯୁବା ଚେହେରା ହୋଇଗଲା । ବଣର ଫଳମୂଳ ଓ ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ମାଂସ ଖାଇ ଭେଣ୍ଟିଆ ଭେଣ୍ଟିଆ ହୋଇଗଲେ । ମହାଜନର ପିଲାଥିଲେ, ଦେଖି ବାହାର ପଡ଼ିବାକୁ ରଜାପୁଅ ପରି ଦେଖାଗଲେ । ପୁଅ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ବୁଢ଼ା ସବୁପ୍ରକାର ଶରମର୍ମ ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧ କାଇଦା ଶିଖେଇଲା । ସେମାନେ ଏତେ ବୀର ଏବଂ ବାଣୁଆ ହୋଇଗଲେ

ଯେ ବେଳେ ବେଳେ ତାଙ୍କର ବୁଢ଼ାଗୁରୁଙ୍କୁ ନମସ୍କାର ଦେଉଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ସେଠାରେ ଥାନ୍ତି । ବୁଢ଼ା ଘରେ ବସିଥାଏ । ଚେଲାମାନେ ବଣରୁ ଶିକାର କରି ଆଣି ଦିଅନ୍ତି । ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟ ମହାନନ୍ଦରେ ଖାଆନ୍ତି ।

ଏହିପରି ଅନେକ ଦିନ କଟିଗଲା । ବୁଢ଼ା ଦିନେ ଭାବିଲା "ଏ ଦୁହେଁ ଖୁବ୍ ପାରଙ୍ଗମ ହୋଇଗଲେଣି । ଏ ଦୁହିଙ୍କୁ ଆଉ ଏଠାରେ କୂଅ ବେଙ୍ଗ ପରି ପକାଇ ରଖିବା ଭଲ ନୁହେଁ । ଏମାନେ ଯାଆନ୍ତୁ ଦେଶ ବିଦେଶ ବୁଲି ନିଜର ବିଦ୍ୟା ଦେଖାଇ ଲୋକଙ୍କୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ଏବଂ ମୋର ମଧ୍ୟ ନାଁ ପଡ଼ିବ ।" ଏହା ଭାବି ବୁଢ଼ା ଦୁଇକୁମାରଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲା "କାଲି ତୁମର ପରୀକ୍ଷା କରାଯିବ ।" ଟୋକା ବାଣୁଆ ଦୁଇ ଭାଇ ହଉ କହି ରାତିରେ ଖାଇ ପିଇ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ପରଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ବୁଢ଼ା ଦୁଇପୁଅଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ବନସ୍ତଆଡ଼କୁ ଗଲା । ବହୁତ କ୍ଷଣ ବୁଲି ବୁଲି ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ କୌଣସି ଶିକାର ପାଇଲେ ନାହିଁ । ବେଶି ଖରା ହେବାରୁ କୁଡ଼ିଆକୁ ଫେରୁଛନ୍ତି ବାଟରେ ବୁଢ଼ା ଆକାଶକୁ ଅନାଇଁ ଦେଖିଲା ଏକ ଧାଡ଼ିରେ ଶହେଟା ବଗ ଉଡ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି । ବୁଢ଼ା ପହିଲି କୁମାରକୁ କହିଲା "ଏକା ଶରକେ ଶହେଯାକ ଖସି ପଡ଼ିବେ ।" ପହିଲିକୁମାର ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଶରରେ ଶହେଟି-ଯାକ ବଗ ଖସାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ା ତା ପିଠିରେ ହାତମାରି କହିଲା "ଠିକ୍ ଶିକାରୀ ।" ପୁଣି ଖଣ୍ଡେ ଦୂର ଯାଇଛନ୍ତି ବୁଢ଼ା ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ପାରି ଆକାଶରେ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଯାଉଛି । ତା ଥଣ୍ଟରେ ଗୋଟିଏ ଧାନଗଛ ଅଛି । ବୁଢ଼ା ଦୁସରିକୁମାରକୁ କହିଲା "ପାରି ଥଣ୍ଟରୁ ଧାନ ଗଛଟି ଖସାଇ ଦେବୁ, ପାରି ମରିବ ନାହିଁ ।" ଦୁସରି-

କୁମାର ଏକା ଶରକେ ପାରା ଥଣ୍ଟରୁ ଧାନ ଗଛ ଖସାଇ ଦେଲା ମାତ୍ର ପାରା ମଲାନାହିଁ । ସେହିପରି ଉଡି ଉଡି ଗଲା । ଏହା ଦେଖି ବୁଢା ବାଣୁଆ ତାଙ୍କୁ ସାବାସ୍ କହି ଦୁହିଁଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ କୁଡିଆକୁ ଫେରିଲା । ରାତିରେ ଖାଇଲାବେଳେ ଟୋକା ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ବୁଢାକୁ କହିଲେ—"ଆମେ କିଛି ଖାଇବୁ ନାହିଁ, ଯଦି ତୁମେ ଆମର ଗୋଟିଏ କଥା ରକ୍ଷା ନ କର ।" ବୁଢା କହିଲା "କଣ କୁହ ।" ଟୋକା ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ କହିଲେ "ଆମେ ଆଉ ଏଠି କେତେ ଦିନ ପଡି ରହିବୁ । ତୁମେତ ଆମର ବୀରତ୍ୱ ଦେଖିଲ; ଏବେ ଆମର ନିଜର ଭାର ଆମ ଉପରେ ଛାଡିଦିଅ । ଆମେ ଦେଶ ବିଦେଶ ବୁଲି ଆମର ବୀରତ୍ୱ ଦେଖାଇ ଲୋକଙ୍କୁ ଚମକାଇ ଦେବୁଁ । ବୁଢା କହିଲା "ବାବା, ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେଇକଥା ଅନେକ ଦିନରୁ ଭାବିଥିଲି । ମାତ୍ର ସ୍ନେହବଶରୁ ଛାଡି ପାରୁନାହିଁ । ହଉ, ଯେବେ କହିଲଣି ତେବେ ଯିବ । "ଏହା କହିବାରୁ ପିଲାମାନେ ବୁଢା ସହିତ ଖାଇଲେ । କେଉଁ ଦିନ ସେମାନେ ବାହାରିବେ ସ୍ଥିର କରି ଶୋଇବାକୁ ଗଲେ ।

ପିଲାମାନେ ଯେଉଁ ଦିନ ଯିବେ ସେହିଦିନ ବୁଢା ନିଜ ହାତରେ ଭଲ ଭଲ ଶିକାର ଆଉ ଭଲ ଭଲ ଫଳମୂଳ ଆଣି ଦୁଇଭାଇଙ୍କୁ ଖୁଆଇଲା । "ବାବା ଯାଅ, ଏ ବୁଢାକୁ ମନେ ରଖିଥିବ । ମୁଁ କଲ୍ୟାଣ କରୁଛି ତୁମର ଭଗବାନ ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ ।" ବୁଢା ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ଭଲ ଧନୁ ଏବଂ ବହୁ ବହୁ ଶର ଦେଲା । ଆଉ ଗୋଟିଏ ଧାରୁଆ ଖଣ୍ଡାଦେଇ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ କହିଲା, "ଏ ଖଣ୍ଡାଟି ନିଅ, ଯେଉଁଠାରେ ଦୁଇଭାଇ ଅଲଗା ଅଲଗା ହୋଇ ଦୁଇ ଦିଗକୁ ଯିବ ସେହିଠାରେ ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ଏ

ଖଣ୍ଡାଟି ପୋତିଦେଇ ଯିବ । ଯେବେ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି ପୁଣି ସେହି ଗଛ ପାଖକୁ ଫେରିଆସିଲେ ଆର ଭାଇର ଅବସ୍ଥା ଉପରୁ ଅଛି ଜାଣି ପାରିବ । କିମିତନା ଫେରିଆସି ଦେଖିବ ଯେ ଯଦି କାହାରିକୁ କିଛି ବିପଦ ପଡ଼ିଥାଏ ତେବେ ଖଣ୍ଡାର ଧାରରେ ଗୋଟିଏ ପାଖ କଳଙ୍କି ଲାଗିଯାଇଥିବ । ଯଦି ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଭଲଥାଏ ତେବେ ଖଣ୍ଡାଧାରର ଦୁଇପାଖ ଏହିପରି ଚକ୍ ଚକ୍ ଜଳୁଥିବ ।

ଦୁଇ ଭାଇ ବୁଢ଼ାକୁ ଜୁହାର ହୋଇ ଖଣ୍ଡା ଧନୁ ଧରି ଚାଲିଲେ । ବୁଢ଼ା କାନ୍ଦି ପକାଇଲା । ଦୁଇଭାଇ ଜଙ୍ଗଲଆଡ଼େ ଚାଲିଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ବଡ଼ ଅଗ୍ମାଅଗ୍ମି ବନସ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ରାତି ହୋଇ ଯିବାରୁ ଯାହା ସଙ୍ଗରେ ଆଣିଥିଲେ ଖାଇ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ଶୋଇଲେ । ସକାଳହେଲାରୁ ଉଠି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଚାଲିଲେ । କିଛି-ଦୂର ଯିବାରୁ ଦୁହିଙ୍କୁ ଭାରି ଭୋକହେଲା । ଦୁହେଁ ବିଚାରିଲେ ଆଗରେ ଯେଉଁ ଜନ୍ତୁ ଆସିବ ତାକୁ ଆଗେ ମାରି ଖାଇବା । ଏହା ଭାବି ଧନୁ ଧରି ବସିଲେ । କିଛିସମୟ ପରେ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ା ଠେକୁଆ ଦେଖାଦେଲା । ପହିଲିକୁମାର ଧନୁରେ ଶର ଚଢାଇବାକୁ ଯାଉଛି ସେତେବେଳେ ଠେକୁଆ ହାତଯୋଡ଼ି କହିଲା—

“ ଶିକାରୀ ଭାଇ ଶିକାରୀ ଭାଇ ଛାଡ଼ିଦେରେ ମୋତେ
ଗାତରେ ଅଛି ଦୁଇଟି ଛୁଆ ଦେଉଅଛି ତୋତେ ”

ଏହିକଥା କହି ଠେକୁଆଟି ଗାତକୁ ଯାଇ ଦୁଇଟି ସୁନ୍ଦର ଆ ଠେକୁଆ ଛୁଆ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କୁ ଦେଲା । ତହୁଁ ଦୁଇଭାଇ ଠେକୁଆ ଛୁଆ ଦୁଇଟିଙ୍କୁ ଦେଖି ଦୟାରେ ଆଉ ମାରିଲେ ନାହିଁ । ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ବଣେ ବଣେ ଚାଲିଲେ । ଠେକୁଆ ଛୁଆଦୁଇଟି ଶିକାରୀଙ୍କ

ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ । କିଛିଦୂର ଗଲାରୁ ଗୋଟିଏ ବିଲୁଆକୁ ଦେଖିଲେ । ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ଧନୁରେ ଶର ବସାଇବା ମାତ୍ରେ ବିଲୁଆ ବଡ଼ ପାଟିରେ କହିଲା —

" ଶିକାରୀ ଭାଇ ଶିକାରୀ ଭାଇ, ରକ୍ଷା କର ମୋତେ
ବସାରେ ଅଛି ଦୁଇଟି ଛୁଆ ଦେଇ ଅଛି ତୋତେ "

ଏହା କହି ବିଲୁଆ ବୁଦା ଭିତରକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଯୋଡ଼ିଏ ବିଲୁଆ ଛୁଆଙ୍କୁ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଥୋଇ କହିଲା, ଏ ଛୁଆ ଦୁଇଟିକୁ ନିଅ ତୁମର ଏମାନେ ବହୁତ ଉପକାର କରିବେ । ବିଲୁଆ ଛୁଆଙ୍କୁ ଶିକାରୀ ମାରିଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ । ଠେକୁଆ ଛୁଆ ବିଲୁଆଛୁଆ ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ । କିଛିବାଟ ଗଲାରୁ ଗୋଟିଏ ଗଧିଆବାଘ ଦେଖାଦେଲା । ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ପୁଣି ଧନୁରେ ଶର ଚଢ଼ାଇଲେ । ତହୁଁ ଗଧିଆବାଘ ପାଟି କରି କହିଲା

' ବାଣୁଆ ପୁଅ ବାଣୁଆ ପୁଅ ଛାଡ଼ିଦେରେ ମୋତେ
ବସାରେ ଅଛି ଦୁଇଟି ଛୁଆ ଦେଇ ଅଛି ତୋତେ ,,

ବାଣୁଆଦୁଇଭାଇ ଫେରେ ସେଇଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିଲେ । ଗଧିଆବାଘ ଗାତରୁ ଦୁଇଟି ଗଧିଆଛୁଆ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କପାଖରେ ହାଜର କରି କହିଲା ଏ ଛୁଆଦୁଇଟି ତୁମର ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଚେଲା ହୋଇ ରହିବେ କୁଆଡ଼େ ପଳାଇବେ ନାହିଁ । ଶିକାରୀ ଦୁଇଜଣ ଦୁଇ ଠେକୁଆ ଦୁଇ ବିଲୁଆ ଦୁଇ ଗଧିଆଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ଘେନି ଚାଲିଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ଅନେକ ଦୂର ଚାଲିଗଲେ । ଫେରେ ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ଭାଲୁ ଦେଖିଲେ । ତାକୁ ମାରିବାକୁ ଗଲାକ୍ଷଣି ସେ ଭାଲୁ ବାଣୁଆଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲା, ମୋର ଯୋଡ଼ିଏ ଛୁଆ ଅଛି ନେଇଯାଅ ମୋତେ ଛାଡ଼ିଦିଅ । ଏହା କହି ତା ବସାକୁ

ପାଇଁ ଯୋଡ଼ାଏ ସୁନ୍ଦରିଆ ଭାଲୁଛୁଆ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର କଲା । ତହୁଁ ସେମାନେ ଠେକୁଆ, ବିଲୁଆ, ଗଧିଆ, ଓ ଭାଲୁଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ଚାଲିଲେ । କିଛି ବାଟ ଯାଇଛନ୍ତି ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ଼ ସିଂହକୁ ଦେଖିଲେ । ଦୁଇଭାଇ ନ ଡରି ତାକୁ ଶର ବିନ୍ଧିବାକୁ ବସିଲେ । ସିଂହ କାତର ହୋଇ କହିଲା ଭାଇ ମୋତେ ମାରନା ମୁଁ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଯୋଡ଼ାଏ ସିଂହଛୁଆ ଦେଉଅଛି ! ଏହା କହି ଦୁଇଟି ସିଂହ ଛୁଆ ଆଣି ଦେଲା । ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ଛୁଆ ଦୁଇଟିକୁ ଠେକୁଆ ବିଲୁଆ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ସହିତ ମିଶାଇ ଚାଲିଲେ । ବହୁତ ବାଟ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ଅକ୍ଳାନ୍ତହୋଇ ବସିପଡ଼ିଲେ । ବିଲୁଆ ଦୁଇଟିକୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲେ " ତୁମେ ଦୁଇଜଣ ଭାରି ଚାଲାକ, ତୁମେ ଯାଅ ଆମପାଇଁ କିଛି ଖାଇବାକୁ ଆଣିବ, ବିଲୁଆଙ୍କୁ ତ ଚାଁ ଗଣ୍ଡା ସବୁ ମାଲୁମ୍ । ସେ ଦୁହେଁ ବଣ ଅରଖାଖରେ ଥିବା ଗାଁକୁ ଦଉଡ଼ି ଯାଇ ଗଣ୍ଡାଏ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ ଧରି ଆଣିଲେ । କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆଙ୍କୁ ଦୁଇଭାଇ କାଟି କୁଟି ରାନ୍ଧି ଖାଇଲେ । ଟିକିଏ ଗଛମୂଳେ ବିଶ୍ରାମ କରି ପୁଣି ସମସ୍ତିଙ୍କି ନେଇ ଚାଲିଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ବଣ ପାର ହୋଇ ଗୋଟିଏ ରାସ୍ତାପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଦେଖିଲେ ରାସ୍ତାର ପାଖେ ପୂର୍ବକୁ, ପାଖେ ପଶ୍ଚିମକୁ ଯାଇଅଛି । ସେଠୁ ଦୁଇଭାଇ କୁହା କୁହି ହେଲେ ଆମେ ଏଇଠାରୁ ଅଲଗା ଅଲଗା ହୋଇ ପୂର୍ବ ପଶ୍ଚିମକୁ ଯିବା । ଦୁଇଭାଇ ଦଶଟି ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଭାଗ କଲେ । ଜଣକା ଗୋଟିଏ ଠେକୁଆ ଗୋଟିଏ ବିଲୁଆ ଗୋଟିଏ ଗଧିଆ ଗୋଟିଏ ଭାଲୁ ଓ ଗୋଟିଏ ସିଂହ ପଡ଼ିଲେ, ଜଣକା ପାଞ୍ଚଟି ଲେଖା ଜନ୍ତୁ ଧରି ବାହାରିଲେ । ତାଙ୍କର ପାଳକ ବାପ ବୁଢ଼ା ଡାଣ୍ଡିଆ ଯିମିତି କହିଥିଲା ସିମିତି ସେମାନେ ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ବରଗଛରେ ସେହି ଖଣ୍ଡାଟି ପୋତିଦେଇ ଗଲେ । ପହିଲି କୁମାର ପଶ୍ଚିମକୁ ଗଲା । ଦୁସରା କୁମାର ପୂର୍ବକୁ ଗଲା ।

(ଦୁଇ)

ପହିଲିକୁମାର କଥା

ଦୁଇଭାଇ ସେହି ଗଛ ମୂଳରୁ ଦୁଇଆଡ଼େ ବିଦାୟ ହେଲେ । ପହିଲିକୁମାର ତାର ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଯାଇଁ ଯାଇଁ କେତେ ପର୍ବତ ପାହାଡ଼ ପାର ହୋଇ ଗୋଟିଏ ରଜା ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଇଜରେ ଦେଖିଲା ଯେ ରାଇଜଟାଯାକର ଲୋକ କାହାରି ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । କାହାରି ମୁହଁରେ ହସ ନାହିଁ । ଯିଏ ଯେଉଁଠି ବସିଛନ୍ତି ସେଇଠି । ତହୁଁ ସେ ମନେ ମନେ ଭାବିଲା ବୋଧହୁଏ ଏ ରାଇଜରେ କୌଣସି ବିପଦ ପଡ଼ିଛି । କହିଲା "ହଉ ଦେଖିବା" । ସେ ରାଇଜରେ ରହିବାପାଇଁ ଶିକାରୀ ଜାଗା ଖୋଜିଲା । ଅନେକ-ଲୋକ ନାହିଁ କଲେ । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ ପ୍ରଭୃତି ବଣ ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ କିଏ ଘରେ ସ୍ଥାନଦେବ । ସେଠୁ ଶିକାରୀ ଜଣେ ବଡ଼ମହାଜନ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲା "ମୋତେ ଏଠାରେ ରହିବାର ସ୍ଥାନ ଦିଅ । ଆଉ ମୋର ଏ ଚେଲାମାନେ ତୁମର ବହୁତ ଉପକାର କରିବେ ।" ମହାଜନର ବହୁତ ଘର ଥିଲା । ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ବଡଘର ଛାଡ଼ିଦେଲା । ତାକୁ ମଧ୍ୟ ଡର ଲାଗୁଥାଏ କାରଣ ସେମାନେ ଜଣେ ମଣିଷର ହୁକୁମରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି । ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କର ଖାଇବା ପାଇଁ ମାଂସ ଆଣିଦେଲା । ଠେକୁଆ ଖାଇବା ପାଇଁ କୋବିପତ୍ର ଆଉ ଆଉ

ଶାଗଧନ ଦୁରବାସ ଅଣାଇ ଦେଲା । ଶିକାରୀ ରହିବା ପାଇଁ ଭଲ ଘର ଦେଲା ଏବଂ ଖାଇବା ପିଇବାର ସବୁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିଦେଲା । ସବୁ ସରିଲାରୁ ଶିକାରୀ ତାର ଚେଲାମାନଙ୍କୁ ମହାଜନ ଆଗରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନାଚ ଦେଖାଇବାକୁ କହିଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ଓ ଠେକୁଆ ସମସ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନାଚ ଦେଖାଇଲେ । ସବୁଠାରୁ ଭାଲୁ ନାଚଟି ମହାଜନ ମନକୁ ଗଲା । ନାଚ ସରିଲାରୁ ରାତିରେ ଖାଇସାରି ଶିକାରୀ ଓ ମହାଜନ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ । ଶିକାରୀ କହିଲା "ଏ ରାଇଜରେ କି ବିପତ୍ତି ପଡ଼ିଛି କି ? ଲୋକମାନଙ୍କ ମନରେ କାହାରି ସୁଖନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ମଉନରେ ଯେଉଁଠି ବସୁଛନ୍ତି ସେଇଠି ।" ମହାଜନ କହିଲା "ରାତି ପାହିଲେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀ ମରିଯିବ । ସେଥିପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଦୁଃଖ । ଶିକାରୀ କହିଲା "ରଜାଝିଅଙ୍କୁ କୌଣସି ବଡ଼ ରୋଗ ହୋଇଛି କି ?" ମହାଜନ କହିଲା "ରୋଗ ଯୋଗ କିଛି ନାହିଁ ; ମାତ୍ର ତାଠାରୁ ବଳେ । ଏଇ ରାଇଜର ବାହାରେ ଯେଉଁ ପରବତ ଅଛି ସେଠାରେ ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ଼ ସାତ ମୁଣ୍ଡିଆ ସାପ ଅଛି । ସେଇଟା ଦେଖିବାକୁ ଅଧା ପରବତ ଭଳିଆ । ଗର୍ଜନ କଲେ ଆମ ରାଇଜ ପରି ତିନିଟା ରାଇଜ ଥରହର ହୋଇ ପଡ଼ିବ । ତାର ଡରରେ ଲୋକେ ରହି ପାରୁନାହାନ୍ତି । ରାଜ୍ୟରେ ଯେତେ ଝିଅ ଥିଲେ ସବୁ ଖାଇସାରିଲାଣି । ତାର କି ଅଭ୍ୟାସ କେଜାଣି ସେ ଖାଲି ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଖାଉଛି । ସେ ରଜାଙ୍କୁ କହୁଛି ଯେ ଯଦି ପ୍ରତିବର୍ଷ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଲେଖା ଝିଅ ନ ଦିଆଯାଏ ତେବେ ସେ ରାଜ୍ୟଯାକ ଲୋକଙ୍କୁ ଧ୍ୱଂସ କରିଦେବ । ରାଜ୍ୟରୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଯାଇ ସବୁ ମଲେଣି । ବାକି ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀର ପାଳି । ସେଥିପାଇଁ କାହାରି ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । ଶିକାରୀ କହିଲା "ସାପଟାକୁ କଣ କେହି ମାରିପାରୁ

ନାହାନ୍ତି ?” ମହାଜନ କହିଲା “କେତେବୀର, କେତେ ରଜା ଓ କେତେ ରାଜପୁତ୍ର ଆସି ଚେଷ୍ଟାକରି ସମସ୍ତେ ମଲେଣି । ତାକୁ ପାଇବା ସହଜ କଥା ନୁହେଁ । ରଜା ମଧ୍ୟ ପଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ସାପକୁ ଯିଏ ମାରିବ ସେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀକୁ ବିଭା ହେବ ଏବଂ ଏ ରାଇଜର ଗାଦିରେ ବସିବ । ମାତ୍ର କାହାରି ଭାଗ୍ୟରେ ନାହିଁ । କାଲିତ ସେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀ ମରିବ । ତାପରେ ଆଉ ବର୍ଷକୁ ଆଉ ଝିଅ ମିଳିବେ ନାହିଁ । ଆମେସବୁ ମରିବୁ ।” ଶିକାରୀ କହିଲା କଣ, ଏପରି ଗୋଟାଏ ଜନ୍ତୁ ତାକୁ କେହି ମାରି ପାରୁ-ନାହାନ୍ତି । ହଉ, ଏହାକହି ଦୁହେଁ ଶୋଇବାକୁ ଗଲେ । ତହିଁ-ଆରଦିନ ଖୁବ୍ ସକାଳୁ ଉଠି ଶିକାରୀ କାହାକୁ କିଛି ନ କହି, ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ ଓ ଠେକୁଆଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ସେହି ପରବତରେ ଚଢ଼ିଲା । ପରବତ ଉପରେ କିଛି ବାଟ ଯାଇଛି ଗୋଟିଏ ରଜା ନଅର ଭଳି ସୁନ୍ଦର କୋଠାଘର ଦେଖିଲା । ସେହିଘରେ ସାପ ଅଛି ଭାବି ସେ ଘର ଭିତରକୁ ଗଲା । କବାଟ ଖୋଲି ଘରେ ପଶି ଦେଖିଲା କେହି ନାହିଁ । ଏ ଘରୁ ସେ ଘର ସେ ଘରୁ ଆରଘର ଏପରି ସାତଟା ଘର ପାରି ହୋଇ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଛୋଟ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ଘରେ ଶିକାରୀ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ସୁନାର ସିନ୍ଦୁକ ଅଛି । ସୁନା ସିନ୍ଦୁକ ଉପରେ ସାତୋଟି ସୁନା ଗିଲସରେ ଅମୃତ ଥୁଆ ହୋଇଛି । ସେଠାରେ କାନ୍ଥରେ ଲେଖାଅଛି “ଯେ ଏହି ସୁନା ଗିଲସରୁ ତିନି ଗିଲସଯାକ ଅମୃତ ପାଣି ପିଇବ ଏବଂ ସିନ୍ଦୁକ ଭିତରେ ଯେଉଁ ଖଣ୍ଡାଟି ଅଛି ତାକୁ ଯେ ନେଇ ପାରିବ ସେ ସବୁଠାରୁ ପୃଥିବୀରେ ବଳୁଆ ବୀର ହେବ । ଶିକାରୀ ଏ ସବୁ ପଢ଼ି ସାରି କିଛି ଯାଦୁକରୀ ଭାବି ସୁନାଗିଲସରୁ ପାଣି ପିଇଲା ନାହିଁ । ଗିଲସଗୁଡ଼ିକୁ ଅସ୍ତେକରି ତଳେ ରଖି ସିନ୍ଦୁକ ଖୋଲି

ଦେଖିଲା ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ଼ ଖଣ୍ଡା ତା ଭିତରେ ଅଛି । କି-
ଟାକୁ ଉଠାଇ ଆଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା, ମାତ୍ର ଇଞ୍ଚେ ସୁଦ୍ଧା ଯାଉଛି" ।
ହଲାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ତହୁଁ ସୁନାଗିଳାସ ପାଖକୁ ଯାଇ ହେଉ-
ଗିଳାସଯାକ ଅମୃତ ପାଣି ପିଇଦେଲା । ଯିମିତ ପିଇଛି ନା ମୂର୍ଚ୍ଛା
ହେଉଟା ସିଂହର ବଳ ତା ଦେହରେ ପଶିଗଲା । ତହୁଁ ଯାଇଁ ଠିଆ ହୋଇ
ଉଠାଇଲା କ୍ଷଣି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଖଣ୍ଡା ତା ହାତକୁ ଦେଖାଇଲା ।
ଯାଗିଲା । ଶିକାରୀ ଆଉ ଡେରି ନ କରି ସେ ଘରୁ ... ମାତ୍ର
ଆସିଲା । ...

ଏଣେ କଣ ହେଉଛି ନା ଅଗବର୍ଷ ପରେ ରଜାଝିଅକୁ ବେଣୀ
ହାର ରଜା ନିଜେ ଏବଂ ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ କଟୁଆଳ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଧରି ପାହାଡ଼
ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ରଜାଝିଅକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ରଜା, ମନ୍ତ୍ରୀ, ପାତ୍ର
ତିନିଜଣଯାକ ମନ ଦୁଃଖରେ ଫେରିଲେ । କଟୁଆଳ ଗଲାନାହିଁ,
... ଗୁଳି କହି ଟିକିଏ ପଛଟରେ ରହିଗଲା । କାରଣ ସେ
ଯେତେବେଳେ ପାହାଡ଼ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା, ସେତେବେଳେ
ଉପରକୁ ଅନାଇଁ ସେ ଶିକାରୀକୁ ଦେଖିଥିଲା ଯେ ତା ସାଙ୍ଗରେ ସିଂହ,
ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁମାନେ ଥିଲେ । କଟୁଆଳ ଭାବିଲା କେହି ରଜାପୁଅ
ବୋଧହୁଏ ଅଜା ସାପ ସାଙ୍ଗରେ ଲଢେଇ କରିବାକୁ ଯାଉଛି ।
ଘଟଣା କଣ ଘଟୁଛି ଦେଖିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ ବସି
ରହିଲା । ରଜାଝିଅ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଉପରକୁ ଗଲା ।
ଇଚ୍ଛା ନଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ବାଧ୍ୟହୋଇ ଗଲା । ନଗଲେ ରାଜ୍ୟସାରା ସାପ
ଖାଇଯିବ, ଶିକାରୀ ଯିମିତ ରଜାଝିଅକୁ ଦେଖିଲା ତା ପାଖକୁ
ଆସି କହିଲା "ତୁମେ କାନ୍ଦନା ମୁଁ ତୁମକୁ ରକ୍ଷା କରିବି ଏବଂ
ସାପଟାକୁ ମାରିଦେବି" । ରଜାଝିଅ କିଛି ନକହି ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତି
ରହି ଗଡ଼ାଇଲା । ଶିକାରୀ କୁସୁମବତୀ ହାତଧରି ସେଇ କୋଠାଘର

ନାହାରକୁ ନେଇଗଲେ । ସେଠାରେ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଘରେ ରଖିଦେଲେ । ଟିକେ ପରେ ଅନ୍ଧକାର ଘୋଟି ଆସିଲା ଏବଂ ବାହାରେ ସାପ ଆସିବା ବାଟକୁ ଚାହିଁବା ଲାଗିଲା । କିଛିବେଳ ପରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଫଁ ଫଁ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଶିକାରୀ ପଛକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟାଏ ସାତମୁଣ୍ଡିଆ ସାପ ଏ ଘର ଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ି ଆସୁଛି । ସାପଟା ଯିମିତ ଗୋଟାଏ ପ୍ରେତ କାଳିଆ ସେ ରଙ୍ଗଟା ମୁଣ୍ଡରେ ସାତମଣି ଚକ୍ ଚକ୍ ଜଳୁଛି । ତାର ଅଦ୍ଭୁତ ଫୁଁ ଶବ୍ଦରେ ଗଛସବୁ ଦୋହଲୁଛି । ସାପ ଶିକାରୀକୁ ଦେଖି ଅତ୍ୟନ୍ତ ରାଗରେ ସଁ ସଁ ହୋଇ କହିଲା "ତୁ କିଏରେ ମୋର ପରବତ ଆଗରେ ଆସି ଠିଆ ହୋଇଛୁ" ? ଶିକାରୀ କହିଲା "ତୋ ଯମ" । ସାପଟା ବେଶି ରାଗିଯାଇ ଭୀଷଣ ଗର୍ଜନ କରି ପାଟିରୁ ଶିକାରୀ ଆଗରେ ଖାଲି ନିଆଁ ଗାଳିଲା । ନିଆଁରେ ଶିକାରୀ ଜଳି ଯାଇଥାନ୍ତା, ମାତ୍ର ଭଲ୍ଲୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ପାଟିରୁ ସବୁ ଛେପ ବାହାର କରି ନିଆଁ ଲିଭାଇ ଦେଲା । ଶିକାରୀ ଡେରି ନକରି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେଇ ଖଣ୍ଡାରେ ସାପର ତିନିଟା ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପକାଇଲା, ଏଥିରେ ସାପଟା ଆହୁରି ରାଗିଯାଇ ଶିକାରୀ ଉପରକୁ ବିଷ ଫୋପାଡ଼ିଲା । ଶିକାରୀ ବିଷରେ ଗାଧୋଇ ପଡ଼ିଲା, ମାତ୍ର ସେ ସୁନାଗିଲାସରୁ ଅମୃତ ପାଣି ପିଇ ଥିବାରୁ ତାର କିଛି ହେଲାନାହିଁ । ସେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ସାପର ଆଉ ତିନିଟା ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପକାଇଲା । ସେଥିରେ ସାପଟା ଢଳି ପଡ଼ିଲା । ଶିକାରୀ ତାର ଆଉ ଗୋଟାଏ ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପକାଇଲା, ସାପଟା ପୁରା ମରିଗଲାରୁ ଶିକାରୀ ସେହି କୋଠାଘରକୁ ଆସି ଦରଜା ଖୋଲି ରଜାଝିଅ ପାଖକୁ ଆସିଲା, ଦେଖିଲା ରଜାଝିଅ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ତାକୁ ପାଣି ଛିଞ୍ଚି ଉଠାଇଲା । ରଜାଝିଅ ଭୟରେ ଚମକି ଉଠି ଦେଖିଲା ଶିକାରୀ ଠିଆ ହୋଇଛି । ସେଠୁ ରଜାଝିଅ ଶିକାରୀକୁ ପଚାରିଲା "ସାପଟି

କୁଅଡ଼େ ଗଲା ?'' ଶିକାରୀ କହିଲା "ସାପଟା ମରି ଯାଇଛି"। ରାଜକନ୍ୟା ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି କହିଲା "ତୁମ ଦୁହିଁଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ହେଉଥିଲାବେଳେ ଯେଉଁ ଗର୍ଜନ ଶୁଭୁଥିଲା ସେଥିରେ ମୁଁ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇଗଲି। ତହୁଁ ପହିଲିକୁମାର ରାଜକନ୍ୟାର ହାତଧରି ଯେଉଁଠି ଯୁଦ୍ଧ ହେଉଥିଲା ସେଠିକି ନେଇ ମଲା ସାପର ସାତଟାମୁଣ୍ଡ ଦେଖାଇଲା। ରାଜକନ୍ୟା ଆଗେ ସାତଟା ସାପମୁଣ୍ଡ ଦେଖି ଭୟରେ ଥରିଲା, ମାତ୍ର ଶିକାରୀର ସାହାସରେ ଟିକିଏ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହୋଇ ଏବଂ ମନରେ ଆନନ୍ଦହୋଇ ଶିକାରୀକୁ କହିଲା "ମୋର ବାପା ସତ୍ୟ କରିଥିଲେ ଯେ ସାପକୁ ଯିଏ ମାରିବ ସେ ମୋର ସ୍ୱାମୀହେବ ଏବଂ ବାପାଙ୍କ ସିଂହାସନରେ ବସିବ। ତେଣୁ ବାପଙ୍କ ସତ୍ୟ ଅନୁସାରେ ତୁମେ ମୋର ସ୍ୱାମୀ। ଏହାକହି ନିଜର ବେକରୁ ମୁକ୍ତାମାଳ ବାହାର କରି ଶିକାରୀ ବେକରେ ଗଳାଇଦେଲା ଏବଂ ଶିକାରୀର ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କଲା। ଆଉଗୋଟିଏ ପଦକ ହାରକୁ ଛିଣ୍ଡାଇ ପୁରସ୍କାର ସ୍ୱରୂପ ସବୁ ଜନ୍ତୁଙ୍କ ବେକରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲା। ବଡ଼ ପଦକଟି ସିଂହ ବେକରେ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲା। ଶିକାରୀକୁ ତାର ହାତ ରୁମାଲ ଖଣ୍ଡ ଉପହାର ଦେଲା। ସେ ରୁମାଲରେ ରାଜକନ୍ୟାର ନାମ କୁସୁମବତୀ ବୋଲି ଲେଖାଥିଲା, ଶିକାରୀ ପଚାରିଲା "କୁସୁମବତୀ କାହାର ନାମ ?" ରାଜକନ୍ୟା କହିଲା "ତୁମ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ନାମ କୁସୁମବତୀ"। ପହିଲିକୁମାର ଅତି ଆଦରରେ ରୁମାଲ ଖଣ୍ଡ ପକେଟରେ ରଖିଲା। ପୁଣି ମନରେ କଣ ଭାବିଲା କେଜାଣି କିଛି କ୍ଷଣପରେ ସେ ରୁମାଲ ବାହାର କରି ସାପର ସାତଟା ଜିଭ କାଟି ଏବଂ ସାତଟା ମଣି ବାହାର କରି ସେହି ରୁମାଲରେ ବାନ୍ଧି ଭଲଭାବେ ଅଣ୍ଟାରେ ରଖିଲା।

ତାପରେ ସେଠାରୁ ସାଙ୍ଗହୋଇ ସମସ୍ତେ ଘଞ୍ଚଅଟବୀ ଫେରିଲେ । କିଛିବାଟ ଅସିଛନ୍ତି ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ବସି ପହ୍ଲଲ-କୁମାର କୁସୁମବତୀକୁ କହିଲ "ଏଠି ବସ ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ କରିବା" । ଯୁଦ୍ଧକରି ମୋର ଦେହ ବହୁତ ପରସ ହୋଇ ଯାଇଛି । ସମସ୍ତେ ବସିଲେ, ଶିକାରୀ ସିଂହକୁ କହିଲ "ଦେଖ୍ କେହି ଯେପରି ଅମ ପାଖକୁ ନଆସେ । ଜଗି କରି ବସି ଥାଅ" । ତହୁଁ ପହ୍ଲଲକୁମାର ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ଦୁହେଁ ଘାସ ଉପରେ ପଡ଼ିଗଲେ । ଗଛର ଥଣ୍ଡା ଛାଇଅରେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଘୋର ନିଦ ହୋଇଗଲ । ତାପରେ ସିଂହକୁ ଭାରି ଆସକ୍ତିଅ ଲଗିଲ । ସିଂହ ଭାଲୁକୁ କହିଲ "ତୁ ଟିକିଏ ଜଗ, ଯେ ଅସିବ ମୋତେ ଉଠାଇଦେବୁ" । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ସିଂହ ଘୋର ନିଦରେ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲ । ତାପରେ ଭାଲୁକୁ ମଧ ଆସକ୍ତିଅ ଲଗିଲ, ଭାଲୁ ଗଧିଆକୁ କହିଲ "ଗଧିଅଭାଇ, ତୁ ଟିକିଏ ଜଗି ବସିଥାଅ, ଯିଏ ଆସିବ ଆମ ସମସ୍ତିଙ୍କି ଉଠାଇଦେବୁ" । ଏହାକହି ଭାଲୁ ଘୋର ନିଦରେ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲ । ଭାଲୁ ଶୋଇ ସାରିଲ ପରେ ଗଧିଆକୁ ମଧ ନିଦ ଲଗିଲ । ଗଧିଆ ବିଲୁଆକୁ କହିଲ "ତୁ ଟିକିଏ ଜଗ ଯିଏ ଆସିବ ଆମକୁ ଉଠାଇଦେବୁ" । ଗଧିଆ ଶୋଇକରି ଯିମିତ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲ- ବିଲୁଆକୁ ମଧ ନିଦମାଡ଼ିଲ । ବିଲୁଅ ଠେକୁଆକୁ କହିଲ "ତୁ ଟିକିଏ ଜଗ ମୁଁ ଶୁଏଁ, ଯିଏ ଆସିବ ଅମଙ୍କୁ ଉଠାଇଦେବୁ । ତାପରେ ବିଲୁଆମଧ ନିଦରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲ । ଠେକୁଆ ବିଚରାଟ ଅଉ କାହାରିକୁ ଜଗାଇ ପାରିଲ ନାହିଁ, ସେ ବହୁତ ବେଳ ବସି ବସି ଢୋଲାଉ ଢୋଲାଉ ବିଲୁଆ ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲ । ଏଣେ କଚ୍ଛୁଆଳ ଉଲେ ଠିଆହୋଇ ସବୁତ ଦେଖୁଥାଏ । ଯିମିତ ଠେକୁଆ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲ କଚ୍ଛୁଆଳ ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ପର୍ବତ ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଯାଇ ଦେଖିଲ ସମସ୍ତିଙ୍କି ନିଦ ହୋଇ ଯାଇଛି,

ସେଠୁ କଣ କଲନା ନିଜ ଖଣ୍ଡାରେ ଶିକାରୀ ମୁଣ୍ଡକୁ ହାଣି ଦେଇ ରଜାଝିଅଙ୍କୁ ତା କୋଳରୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଉଠାଇ ଆଣିଲା ଏବଂ ମଲା ସାପ ପାଖକୁ ଯାଇ ତାର ସାତମୁଣ୍ଡ କାଟିଆଣି ରଜାଝିଅଙ୍କୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ନଅରଅଡ଼େ ଚାଲିଲା । ସେତେବେଳେ ରଜା-ଝିଅର ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ନଥାଏ । କିଛିବାଟ ଗଲାପରେ ହଲଚଲରେ ରଜାଝିଅର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ରଜାଝିଅ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା କଟୁଆଳ ତାକୁ ନେଇ ଯାଉଛି । ଶିକାରୀ ଆଉ ତାର ଜନ୍ତୁମାନେ କେହି ଦେଖାନାହାନ୍ତି । ସେଠୁ ସେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତହୋଇ କାନ୍ଦିଲା । କଟୁଆଳ ରଜାଝିଅଙ୍କୁ ବହୁତ ଭୟ ଦେଖାଇଲା, ପୁଣି କହିଲା "ଦେଖ୍ ତୁ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ସାପକୁ ମୁଁ ମାରିଛି ବୋଲି କହିବୁ" । କୁସୁମବତୀ କହିଲା "ନାଁ ତା ମୁଁ କହିବି ନାହିଁ । ସାପକୁ ଆଉଜଣେ ଶିକାରୀ ମାରିଛି" । କଟୁଆଳ କହିଲା ତୁ ଯେବେ ନ କହିବୁ ଏ ଖଣ୍ଡାରେ ତୋତେ ହାଣିଦେବି" । ରଜଝିଅ କହିଲା "ହଉ ତେବେ କହିବି ଚାଲ" । କଟୁଆଳ ରଜାଝିଅଙ୍କୁ ନେଇ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସାପର ସାତଟା ମୁଣ୍ଡ ଦେଖାଇ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା "ମୁଁ ସେ ସାପଟାକୁ ମାରିଛି ଏବେ କୁସୁମବତୀକୁ ମୋତେ ବିଭା କରିଦିଅ । ରାଜା ଝିଅକୁ ଦେଖି ବହୁତ ଖୁସିହେଲେ । ଝିଅକୁ ପଚାରିଲେ "ମା, ସାପକୁ ଏହି କଟୁଆଳ ମାରିଛି" ? କୁସୁମବତୀ କହିଲା "ହଁ ହୋଇଥିବ, ମାତ୍ର ମୁଁ ଏବେ ବିଭା କରିବି ନାହିଁ । ମୋର ବରଷେ ଏକମାସ ବ୍ରତ ଅଛି, ସେ ବ୍ରତ ସରିଲେ ମୁଁ ବିଭା କରିବି । ତହୁଁ ରାଜା କଟୁଆଳକୁ କହିଲେ ହଉ ତୁମେ ବରଷେ ଏକମାସ ଅପେକ୍ଷା କର, କୁସୁମବତୀର ବ୍ରତ ସରିଲେ ତାକୁ ତୁମ ହସ୍ତରେ ଦେଇ ରାଜଗାଦିରେ ବସାଇବି" କଟୁଆଳ ଖୁସିହୋଇ ଚାଲିଗଲା, କାରଣ ସେ ଜାଣି ଥିଲା ଯେ ଶିକାରୀ ମରି ଯାଇଛି ଆଉ ବଞ୍ଚି ଫେରିବ ନାହିଁ । ରାଜକନ୍ୟାର ବ୍ରତ ବିଫଳ ହେବ ।

ଏଣେ ପର୍ବତ ଉପରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ ଶୋଇକରି ଘଁ ଘଁ ହୋଇ ମାରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ମୁନିବ ମରିକରି ପଡ଼ିଲଣି ତଥାପି ଉଠୁ ନାହାନ୍ତି । ବହୁତ ବେଳ ଗଡ଼ିଗଲା ଯଉଁଠୁ ନ ଉଠିଲେ ସେ ଗଛ ଉପରେ ମହୁପୋକ ବସା କରିଥିଲେ । ସେଥିରୁ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ମହୁପୋକ କହିଲା "ଦେଖ, ଏଗୁଡ଼ାକ ଏଡ଼େ ଗଧ, ତାଙ୍କର ମୁନିବ ମରି ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଉଠୁ ନାହାନ୍ତି ।" ତାପରେ ମହୁପୋକଟି ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଉଡ଼ିଯାଇ ଠେକୁଆ ନାକରେ ବିନ୍ଧିଦେଲା । ଠେକୁଆ ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ତାର ଆଖି ଦଳି ଦଳି ଦେଖିଲା ଯେ ଶିକାରୀଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଆଉ ଗଣ୍ଡି ଦୁଖଣ୍ଡ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ରକ୍ଷା ନାହିଁ । ସେଠୁ ସେ ଭୟରେ ବିଲୁଆକୁ ଉଠାଇଲା । ବିଲୁଆ ଉଠି ତାହା ଦେଖି ଭୟରେ ଗଧିଆକୁ ଉଠାଇଲା । ଗଧିଆ ଉଠି ରାଗିଯାଇ ବିଲୁଆକୁ ଧଚଟକଣି ଦେଲା । କହିଲା "ଆଃ, ମୋର କେଡ଼େ ସୁଖ ନିଦଟାଏ ଭାଙ୍ଗିଦେଲୁ ।" ବିଲୁଆ କହିଲା "ଆରେ ଓଲୁ, ମୁନିବଙ୍କ ଆଡ଼େ ଅନାଇଲୁ, ଗଧିଆ ଦେଖି ଭୟରେ ଥରି ଥରି ଭାଲୁକୁ ଉଠାଇଲା । ଭାଲୁ ଉଠି ଦେଖିଲା ମୁନିବଙ୍କ ଦଶା ଇମିତି । ସେଠୁ ଭାଲୁ ଡରି ସିଂହକୁ ଉଠାଇଲା, ସିଂହ ଉଠି ଶିକାରୀଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ଭାଲୁଆଡ଼କୁ କଟମଟ କରି ଅନାଇ କହିଲା "ତୁ କାହିଁକି ମୋତେ ଉଠାଇଲୁ ନାହିଁ । ଭାଲୁ ଗଧିଆକୁ ରାଗିଲା, ଗଧିଆ ବିଲୁଆକୁ ରାଗିଲା ଏବଂ ବିଲୁଆ ସେହିପରି ଠେକୁଆକୁ ରାଗିଲା । ଏଥିରେ ସବୁ ଦୋଷ ବିଚରା ଠେକୁଆ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ସମସ୍ତେ ଠେକୁଆକୁ ମାରିବାକୁ ଦଉଡ଼ିଲେ ! ଠେକୁଆ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲା "ମୋତେ ମାରନା ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଗଛର ମୂଳ ଜାଣେ, ତା ନା ଜୀବନ ଗଛ । ତା ମୂଳ ଆଣି ଗଣ୍ଡି ମୁଣ୍ଡ ଯୋଡ଼ି ଲଗାଇ ଦେଲେ ମଣିଷ ବଞ୍ଚିଯିବ । ମାତ୍ର ସେ

ାଛ ଏଠିକି ପନ୍ଦର ଦିନର ବାଟ” । ସିଂହ ଗର୍ଜନ କରି କହିଲା ‘ଦିନକ ଭିତରେ ଆଣିବାକୁ ହେବ ।” ଠେକୁଆ ପ୍ରାଣ ପଣେ ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଯାଇ ଜୀବନ ଗଛର ମୂଳ ଅଣି ଦିନକ ଭିତରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସିଂହ ତରତରରେ ମୁନିବଙ୍କ ଗଣ୍ଡି ମୁଣ୍ଡ ଏକାଠି ଯୋଡ଼ି ଦେଇ ଜୀବନ ଗଛର ମୂଳ ଲଗାଇ ଦେବାରୁ ଶିକାରୀ ଉଠି ବସିଲା । ଉଠି ଦେଖିଲା ଭଗାରିଆ ନାହିଁ । କହିଲା ମୁଁ ଏତେ ସମୟ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲି । ଭଗାରିଆ ବୋଧହୁଏ ମୋତେ ଠକାଇ ନଅରଆଡ଼କୁ ଚାଲିଯାଇଛନ୍ତି । ଭଗାରିଆ ଅବିଶ୍ୱାସୀ ଭାବି ଆଉ ନଅରଆଡ଼କୁ ଗଲାନାହିଁ । ଭଗାରିଆ ବିଶ୍ୱାସରେ ବିଷ ଦେଲା ଏହାଭାବି ଶିକାରୀ ସିଂହ, ଭାଲୁ ଆଦିଙ୍କୁ ଧରି ଅନ୍ୟଦିଗକୁ ଗଲା । ବହୁତବାଟ ଗଲାରୁ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଜଙ୍ଗଲ ପଡ଼ିଲା । ଖରାବେଳ ହୋଇଯାଇଥାଏ, ଶିକାରୀକୁ ଭୋକ ହେଲା, ସେ ଗୋଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ ବସି ବିଲୁଆକୁ ଫଳ ଆଣିବାକୁ କହିଲା । ବିଲୁଆ ମିଠା ମିଠା ଫଳ ଅଣି ଦେଲା । ଶିକାରୀ ଖାଇ ବସିଲାରୁ ଦେଖିଲା ତା ମୁହଁ ପିଠିଆଡ଼କୁ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଯାହା ମୁହଁ ପାଖକୁ ଖାଇବାକୁ ନେଉଛନ୍ତି ସବୁ ଯାଇ ମୁଣ୍ଡର ପଛ ପାଖରେ ବାଜୁଛନ୍ତି । ସେଠୁ ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ସିଂହ ଭାଲୁଙ୍କୁ ଡାକି ପଚାରିଲା ମୁଁ ଶୋଇଥିଲାବେଳେ କଣ ଘଟଣା ଘଟିଲା ? ମୋର ମୁହଁ କାହିଁକି ବୁଲିଯାଇ ପିଠିଅଡ଼କୁ ହୋଇ-ଯାଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସେ ବିଷୟ ନେଇ ନଜର ନଥିଲା । ସେମାନେ ଦେଖିଦେଇ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ । ସିଂହ ସେଠୁ କହିଲା [illegible]ଥିଲି । ଅନ୍ତ୍ରିକି ବହୁତ ନିଦଲାଗିଲାରୁ ଶୋଇପଡ଼ିଲି । ବହୁତସମୟ [illegible]ଥିରେ ଉଠି ଦେଖିଲାରୁ ଆପଣଙ୍କର ମୁଣ୍ଡଗଣ୍ଡି ଅଲଗାହୋଇ ପଡ଼ିଛି । [illegible]ଙ୍କଙ୍କ ସମସ୍ତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲୁ, ମାତ୍ର ଠେକୁଆ ଜୀବନ [illegible]ର ଚେର ଜାଣିଥିଲା । ସେ ଚେର ଆଣିଦେଲାରୁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର

ମୁଣ୍ଡଗଣ୍ଡି ଏକାଠିକରି ଲଗାଇଦେଇ ଟେର ଲଗାଇଲାକ୍ଷଣି ଆପଣ ବଞ୍ଚିଗଲେ । ମାତ୍ର ତରତରରେ ସେତିକି କଲାରୁ ଓଲଟା ହୋଇଯାଇଛି । ଆପଣ ପୁଣି ଶୁଅନ୍ତୁ ମୁଁ ଠିକକରି ଦେଉଛି ।" ଶିକାରୀ ଶୋଇଲା ସିଂହ ଖଣ୍ଡାରେ ତା ମୁଣ୍ଡ କାଟିଦେଇ ସିଧାବାଗ ଲଗାଇ ଦେଲା ଏବଂ ଠେକୁଆ ପାଖରେ ଯେଉଁ ଟେର ଥିଲା ତାକୁ ଘୋରି ଲେପିଦେଲାକ୍ଷଣି ଶିକାରୀ ଉଠିବସିଲା । ଭାଲୁଅ ଆଣିଥିବା ଫଳ ଖାଇଲା ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଲା । ଠେକୁଆ ତା ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇଥିବାରୁ ତାକୁ ବେଶି ଭଲପାଇଲା । ଶିକାରୀ ଏତେବେଳେ ବୁଝିଲା ଯେ କୌଣସି ଲୋକ ସେ ଶୋଇଥିବାବେଳେ ଆସି ତାମୁଣ୍ଡ କାଟି ରାଜକନ୍ୟାକୁ ନେଇଯାଇଛି ।

ପ୍ରଫୁଲ୍ଲକୁମାର ସେଠୁ ଉଠି ଜଙ୍ଗଲେ ଜଙ୍ଗଲେ ଚାଲିଲା । ଜଙ୍ଗଲ ପାରହୋଇ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସିଂହ ଭାଲୁ ଗଧିଆଙ୍କୁ ନଚାଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖୁସି କରାଇଲା । ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ତାକୁ ଖୁସି ପାଇ ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ । ପ୍ରଫୁଲ୍ଲକୁମାର ସେ ରାଜ୍ୟରେ ଛମାସ ରହିଲା । ତାପରେ ସମସ୍ତଙ୍କଠୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଆଉ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ବହୁତ ବାଟ ଚାଲି ଚାଲି ଯାଇ ସେ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଜ୍ୟରେ ଦେଖିଲା ଯେ ସମସ୍ତେ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଲୋକଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଦୁଃଖର କାରଣ କଣ ପଚାରିଲା । ସେଠି ଲୋକେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହିଲେ "ଆମ ରାଜ୍ୟର ରାଜାଙ୍କୁ କାଲି ରାତିରେ କିଏ ମାରି ରାଣୀଙ୍କୁ ହରାଇ ନେଇଛି ।" ପ୍ରଫୁଲ୍ଲକୁମାର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ ଆଉ "ଚାଲ ମୁଁ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଯାହା ସାହାଯ୍ୟ ଦରକାର ହେବ କରିପାରେ" ତହୁଁ ସେ ଲୋକଙ୍କ ଧରି ରାଜାଙ୍କଘର ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲା । ନାଇ ଆଗ ଦେଖିଲା ରାଜାଙ୍କର ଗଣ୍ଡିମୁଣ୍ଡ ଅଲଗା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ତହୁଁ ସେ

ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସାନଭଉଣୀ ରୂପରେ ଦେଖୁଥାଏ । ଏଥିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଆଦୌ ଭଲ ଲାଗୁ ନ ଥାଏ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବହୁତ ସନ୍ଧାନ ନେଇ ଜାଣିଲା ଯେ ପହିଲକୁମାର ବିଭା ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନାମ କୁସୁମବତୀ । ତଥାପି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଆଶାରଖି ପହିଲକୁମାରଙ୍କର ସେବା କରୁଥାଏ । ଏହିପରି ପହିଲକୁମାର ସେ ରଜା ନଅରରେ ମଜାରେ ଛଅମାସ କଟାଇ ଦେଲା । ତାପରେ କୁସୁମବତୀର କଥା ତାର ମନେ ପଡି ମନ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ କରାଇଲା । ସେଠୁ ପହିଲକୁମାର ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ସବୁ କଥା ଜଣାଇ ବିଦାୟ ମାଗିଲା । ରଜା ରାଣୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟମାନେ ଏପରି ଜଣେ ଉପକାରୀ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେବାକୁ ବହୁତ ଦୁଃଖ କଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ପହିଲକୁମାରଠାରୁ ନିରାଶ ହୋଇ ବହୁତ ମନ ଦୁଃଖରେ କାନ୍ଦିଲା ଏବଂ ମନେ ମନେ ସତ୍ୟ କଲା " ମୁଁ ପହିଲକୁମାର ଛଡା ଅନ୍ୟ କାହାରିକୁ ବିବାହ କରିବ ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ଯାହା ଉପବାସ ବ୍ରତ ସବୁ କରିବି । ଦେବତାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ତାଙ୍କୁ ପାଇବାକୁ ବର ମାଗିବି । ହରି ବ୍ରହ୍ମା ଆସିଲେ ମଧ ମୋର ବ୍ରତ ଭଙ୍ଗ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ।" ପହିଲକୁମାର ସମସ୍ତଙ୍କ ବୋଧ ସୋଧ କରି ପୁଣି ସେ ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିବ ବୋଲି ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ହୋଇ କୁସୁମବତୀର ବାପା ରାଜ-ଆଡ଼େ ଚାଲିଲା ।

ପହିଲକୁମାର ତାର ଅନୁଚର ମାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ କେତେ ଘଞ୍ଚ ଜଙ୍ଗଲ ପାରିହେଲା । ବହୁତ ଦିନ ପରେ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଜ୍ୟରେ ଦେଖିଲା ରାଜ୍ୟଯାକ ଲୋକ ଅନାହାର ଏବଂ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷରେ ବହୁତ କଷ୍ଟ ଭୋଗୁଛନ୍ତି । ରଜା ମଧ ସେହି ଅବସ୍ଥା ହୋଇ ଲୋକଙ୍କ କଷ୍ଟ ସହି ନ ପାରି ଜଙ୍ଗଲକୁ ପଳାଇଛନ୍ତି । ସେଠୁ ପହିଲକୁମାର ଲୋକଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ସହି ନ ପାରି ତାର ବଂଶୀ ଫୁଙ୍କିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ବହୁତ ସମୟ ଫୁଙ୍କିବାରୁ ବହୁତ ବାମନ ସେଠାରେ ଜୁଣ୍ଡ ହେଲେ
ଏବଂ ପହ୍ଲଲକୁମାରକୁ କଣ କରବାକୁ ଅଜ୍ଞା ବୋଲି ପଚାରିଲେ ।
ପହ୍ଲଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ଏଠାକାର ଯେତେଲୋକ ଅଛନ୍ତି
ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଇବା ଜିନିଷ ପିନ୍ଧିବା ଜିନିଷ ଏବଂ ବହୁତ ଧନ
ଭରି ଧର ଶିଘ୍ର ହାଜର ହୁଅ" । ବାମନମାନେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ନିଜ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ କଲେ । ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା ପରେ ସେ ରାଜ୍ୟରେ
ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକଙ୍କ ଦୁଆରେ ଗଡ଼ ଗାଡ଼ ଗୃହଲ ଲୁଗା ପଟା ଏବଂ
ବହୁତ ଧନ ପହଞ୍ଚିଲା । ଲୋକେ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲେ
ଏବଂ ପହ୍ଲଲକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲେ । ସମସ୍ତେ ଆସି ତାଙ୍କ
ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲେ " ଆପଣଙ୍କର ଭଗବାନ ମଙ୍ଗଳ
କରନ୍ତୁ । ଆମର ରାଜା ଆମ ଦୁଃଖରେ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ପଳାଇ
ଯାଇଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆପଣ ଆମର ରାଜା ହୋଇ ରହନ୍ତୁ ।" ତେବେ
ପହ୍ଲଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ମୋର ବହୁତ କାମରେ ଯିବାକୁ
ଅଛି ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କର ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷାକରି ପାରିବି ନାହିଁ ।
ତେବେ ମୁଁ ତୁମର ରାଜାଙ୍କୁ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ମୋର ଚରମାନଙ୍କୁ
ପଠାଉଛି । ଯେଉଁ ଦିନ ତୁମ ରାଜା ଆସିବେ ମୁଁ ସେହିଦିନ ଏଠାରୁ
ଯିବି ।" ଏହାକହି ସେ ପୁଣି ତାର ବଂଶୀ ଫୁଙ୍କିଲା । ବାମନମାନେ
ହାଜର ହେଲେ । ପହ୍ଲଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ଏ ଦେଶର ରାଜା
ଏବଂ ରାଣୀ କେଉଁଠାରେ ଅଛନ୍ତି ଖୋଜି ଏଠାକୁ ଆଣି ହାଜର
କର ।" ବାମନମାନେ ଛୁଟିଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ
ଅଗ୍ନାଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ରାଜା ଏବଂ ରାଣୀ ବହୁତ
ଦୁଃଖ ଅବସ୍ଥାରେ ଶୋଇଛନ୍ତି । ତାପରେ ବାମନମାନେ ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ
ପାଖରେ ବସି ତାଙ୍କ ଦେହରେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ହାତ ବୁଲାଇଲେ ।
କେତେକ ବାମନ ଜଙ୍ଗଲର ଅନ୍ୟଦିଗକୁ ଯାଇ କୁଆଡ଼ୁ ଗୋଟିଏ

…ନାର ସବାରି ଆଣି ରାଜାରାଣୀଙ୍କୁ ସେଥିରେ ଶୁଆଇ ଦେଇ …ନ୍ୟରେ ଉଡ଼ାଇ ନେଇ ଫୁଲକୁମାର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । …ଫୁଲକୁମାର ରାଜାରାଣୀଙ୍କୁ ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ନଅରକୁ ପଠାଇ-ଦେଲେ । ରାଜାଙ୍କ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲାରୁ ଦେଖିଲେ ସେ ଗଛ ନାହିଁ । …ସେ ଆପଣା ନଅରରେ ଅଛନ୍ତି । ରାଜା ରାଣୀଙ୍କୁ ଉଠାଇଲେ । ରାଣୀ …ଧ ତାହା ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ରାଜା ନଅରର ବାହାରକୁ ଆସି …ଦେଖିଲେ ଯେ ପ୍ରଜାମାନେ ବହୁତ ଆନନ୍ଦରେ ଏବଂ ଆଡ଼ମ୍ବରରେ …ଫୁଲକୁମାରକୁ ହାତୀରେ ବସାଇ ନଅରଆଡ଼କୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ରାଜା …ଘଟଣା କଣ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ପ୍ରଜାମାନେ ରାଜାଙ୍କ …ଖରେ ଫୁଲକୁମାରଙ୍କୁ ଚିହ୍ନାଇଦେଲେ । ରାଜା ସମସ୍ତ ଖବର … ଆନନ୍ଦରେ ଫୁଲକୁମାରକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ । ରାଜା …ଲେ "ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ ମାନବ ନୁହେଁ ଦେବତା, ତୁମର ଉପକାର …ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ଶୁଝି ପାରିବି ନାହିଁ ।" ଫୁଲକୁମାର ସେ ରାଜାଙ୍କ …ପାଖରେ ଦୁଇଦିନ ଖଣ୍ଡେ ରହି ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ପୁଣି …ଚାଲିଗଲା ।

ଦୁଇଦିନ ଚାଲିଲାପରେ ଫୁଲକୁମାର ପୁଣି ଏକ ରାଜ୍ୟରେ …ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଜ୍ୟ ତାକୁ ପରିଚିତ ପରି ଲାଗିଲା । ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟରେ …ସେ ଏକବରଷ ଆଗେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା ଏବଂ ସାତମୁଣ୍ଡିଆ ସାପକୁ ମାରିଥିଲା …ସେହି ରାଜ୍ୟ । ତାପରେ ସେ ପୂର୍ବ ପରିଚିତ ମହାଜନ ଘରକୁ ଯାଇ …ପହଞ୍ଚିଲା, ମାତ୍ର ସେ ମହାଜନକୁ ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ବହୁତ ଗରିବ …ଅବସ୍ଥା ହୋଇଯାଇଛି । ମହାଜନ ଫୁଲକୁମାରକୁ ଦେଖି ଚିହ୍ନିଲା …ଯେ ସେ ପୂର୍ବ ଶିକାରୀ ଯେ ବର୍ଷେ ତଳେ ତା ଘରେ ଆଶ୍ରା ନେଇ-…ଥିଲା । ବର୍ଷେ ତଳେ ସେତେବେଳେ ଫୁଲକୁମାର ମହାଜନକୁ

ବହୁତ ସୁନାମୋହର ଦେଇଥିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ମହାଜନର ଅବସ୍ଥା
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୋଚନୀୟ ହୋଇଯାଇଛି । ତାର କୋଠାବାଡ଼ସବୁ
ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଛି । ତାର ପିଲା କୁଟୁମ୍ବ ବହୁତ ଅବସ୍ଥା ହୀନ ହୋଇ
ରହିଛନ୍ତି । ପହ୍ଲିକୁମାର କହିଲା "ମହାଜନେ, ମୋତେ ଏଠାରେ
ରହିବାକୁ ସ୍ଥାନଦେବ ?" ମହାଜନର ପାଟିରୁ କଥା ବାହାରିଲା
ନାହିଁ । ସେ ବହୁତ ବିକଳ ହୋଇ ଖାଲି ଲୁହ ଗଡ଼ାଇବାକୁ ଲାଗିଲା।
ପହ୍ଲିକୁମାର କହିଲା "କିଛି ଚିନ୍ତା କର ନାହିଁ, ମୁଁ ତୁମର ସବୁ
କ୍ଳେଶ ଦୂର କରିଦେବି । ତୁମର ଦରିଦ୍ର ଅବସ୍ଥା ଯୋଗୁ ଦୁଃଖ
କରୁଛି । ତୁମେ ବର୍ଷେ ତଳେ ମୋତେ ଯେଉଁ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇଥିଲ
ତାହା ମୁଁ ଭୁଲି ପାରିବି ନାହିଁ ।" ଏହା କହି ସେ ଚଉ ବଂଶୀ
ଫୁଙ୍କିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଗୁହିଁ ଗୁହିଁ ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ବାମନ ତା ଆଗରେ
ଆସି ହାଜର ହେଲେ । ପହ୍ଲିକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ଏ ମହାଜନ
ମୋର ପ୍ରିୟବନ୍ଧୁ, ତାର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ହରଣ ହୋଇଛି । ତୁମେ
ମାନେ ଯାଅ ସେହି ଅସୁର ମୋତେ ଯେଉଁ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ଯାଚିଥିଲା
ତାହାସବୁ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ନେଇଆସି ମହାଜନକୁ ଦିଅ ଏବଂ ତାଙ୍କ
କୋଠାବାଡ଼ିର ସମସ୍ତ ମରାମତି କରିଦିଅ ।" ହୁକୁମ ପାଇଲା ମାତ୍ରେ
କେତେକ କୋଠାକାମରେ ଲାଗିଗଲେ ଏବଂ ଦିନକ ଭିତରେ
କୋଠାକାମଟି ସାରିଦେଲେ । କୋଠାଟି ଆଗ ଅପେକ୍ଷା ସୁନ୍ଦର ଏବଂ
ଚମତ୍କାର ଦେଖାଗଲା । କେତେକ ବାମନ ସେହି ଧନକୁ ଦୌଡ଼ିଲେ
ତାପରେ ପହ୍ଲିକୁମାର ମହାଜନକୁ ପଚାରିଲା "ତୁମର ଏପରି ଅବସ୍ଥା
କିପରି ହେଲା ?" ମହାଜନ କହିଲା "ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟରୁ ଏପରି ଘଟିଲା
ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଯେଉଁ କେତୁଅଳ ଅଛନ୍ତି, ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବହୁତ
ଉତ୍ପାତ କରୁଛନ୍ତି । ବହୁତ ଲୋକଙ୍କୁ ସର୍ବସ୍ୱାନ୍ତ କରି ସାରିଲେଣି
ମୋର ଧନ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ସବୁ ଲୁଟିକରି ନେଇଗଲେ ଏବଂ ଘରଦ୍ୱାର

ଙ୍ଗ ଦେଲେ ।" ଓହ୍ଲଲକୁମାର କହିଲା "କାହିଁକି ରାଜା କଣ ଏ
ବର ପାଉ ନାହାନ୍ତି ?" ମହାଜନ କହିଲା "ରାଜା, ସେ ପରା
ଜାଙ୍କ ପୋଇଁ । ରାଜା ତାଙ୍କୁ ସବୁଠାରୁ ବେଶି ଭଲ ଦେଖୁଛନ୍ତି ।
ଠୁଅଲ ଯାହା କହୁଛନ୍ତି ରାଜା ତାହା କେବେହେଁ ଭାଙ୍ଗି ପାରୁନାହାନ୍ତି ।"
ହ୍ଲଲକୁମାର ପଚାରିଲା "ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀକୁ ସେ ବିଭା-
ହୋଇଛନ୍ତି ?" ମହାଜନ କହିଲା "ନା ବିଭାହୋଇ ନାହାନ୍ତି,
ଭାହେବେ । କାରଣ କୁସୁମବତୀ ବର୍ଷେ ଏକମାସ ବ୍ରତ କରିଛନ୍ତି ।
ରଷେ ପୁରି ପଚିଶି ଦିନ ହୋଇ ଗଲାଣି । ଆଉ ବିଭାଘର ପାଞ୍ଚଦିନ
ଛି । ପାଞ୍ଚଦିନ ପରେ କହୁଅଲ ଏବଂ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କର ବିଭାଘର
ହେବ । ସେଥିପାଇଁ ରାଜ୍ୟରେ ବହୁତ ଯାକଯମକ ଆଡ଼ମ୍ବର
ଗିଛି । ମାତ୍ର ଏ ବିଭାଘରରେ କୁସୁମବତୀ ଖୁସି ନ ଥିଲାପରି ଜଣା
ଉଛି । କାରଣ ବର୍ଷେ ହେଲା ରାଜକନ୍ୟା ମନରେ ହର୍ଷ ନାହିଁ ।
ବୁବେଳେ ବସି ଚିନ୍ତା କରୁଛି ଏବଂ ତାର ଶରୀର ସୁଖି କଣ୍ଠା
ହେଲାଣି ।" ଓହ୍ଲଲକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ମାରିଲା ଏବଂ
ନେ ମନେ ଯାହା ଭାବିଥିଲା ତାହା ଜାଣି ପାରିଲା । ପୁଣି ପଚାରିଲା
ଅଛା, କହୁଅଲ କଣ ସାପଟାକୁ ମାରିଥିଲା ?" ମହାଜନ କହିଲା
ଆମେ ତ ଦେଖି ନାହୁଁ ମାତ୍ର ସେ ସାତଟା ସାପମୁଣ୍ଡ ଏବଂ
ଜକନ୍ୟାକୁ ଧରିଆସି ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର ହୋଇ କହିଲା ଯେ
ସେ ସାପଟାକୁ ମାରିଛି ।" ଓହ୍ଲଲକୁମାର ସବୁ ଶୁଣି ଚୁପ୍ ରହିଲା ।
ପରେ ବାମନମାନେ ଗାଡ଼ି ଗାଡ଼ି ସୁନା ରୁପା ମୋତି, ମାଣିକ୍ୟ
ଇବା ଜିନିଷ, ଫଳ, ପଣପଚିଡା ଓ ଲୁଗାପଟା ଯାହା ଯାହା
ରକାର ସବୁଧରି ହାଜର ହେଲେ । ଏତେ ଧନରତ୍ନ ଆଣିଲେ ଯେ
ହାଜନର ଘରର ଯାଗା ହେଲା ନାହିଁ ଏବଂ ବହୁତ ଦାମିକା
ମିକା ଜିନିଷ ମଧ୍ୟ ପଦାରେ ପଡ଼ି ରହିଲା । ରାଜ୍ୟର ଲୋକ ମଧ୍ୟ

ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲେ । ମହାଜନ ଏବଂ ପହିଲକୁମାରଙ୍କ ଦୁଇବନ୍ଧୁ ଆନନ୍ଦରେ ମହାଜନର ଘରେ କଟାଇଲେ ଏପରି ଚାରିଦିନ ଚାଲିଗଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ଠେକୁଆ ଓ ବିଲୁଅଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ରାମ ମିଳିଲା । ସେମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଖାଇ ପିଇ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଏଣେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀର ବାହାଘର ନିମନ୍ତେ କଟୁଆଳର ଘରେ ଏବଂ ରଜାଙ୍କ ନଅରରେ ବହୁତ ଆଡ଼ମ୍ବର ଲାଗିଛି । ବାହାଘର ଆଉ ଦିନେ ବାକି ଅଛି । କୁସୁମବତୀର ମନରେ ଅଦୌ ଶାନ୍ତି ନାହିଁ । ତାର ସଖିମାନେ ତାର ମନ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କରିବା-ପାଇଁ ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କଲେଣି, ମାତ୍ର ରାଜକୁମାରୀର ଚିନ୍ତାର କାରଣ କଣ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ସଖିମାନଙ୍କୁ ଫିଟାଇ କହୁ ନଥାଏ । ଏଣେ ମହାଜନର ଘରେ ପହିଲକୁମାର ଏବଂ ମହାଜନ ବସି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି । ବହୁତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ପରେ ପହିଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ ! ଆଜି ରଜାଙ୍କ ଉଆସରୁ ମୋପାଇଁ ରାଜା ଯାହା ଖାଆନ୍ତି ତାହାସବୁ ପଠାହେବ" । ମହାଜନ ବିଶ୍ୱାସ କଲାନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ଏହାଙ୍କର ପରିଚୟ ଥିଲେ ନଅରକୁ ନଯାଇ ମୋ ଦ୍ୱାରକୁ କାହିଁକି ଆସିଲେ" ? ସେଠୁ ଖୋଲି କହିଲା "ମିଛକଥା, ରାଜା କଣ ତମପରି ସାମାନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଖାତିର କରିବେ ?" ପହିଲକୁମାର କହିଲା "କଣ ବାଜି ରଖିବ ?" ମହାଜନ ହଠାତ୍ କହି ଉଠିଲା "ଯଦି ତୁମକଥା ସତହୁଏ ତେବେ ମୁଁ ମୋର କୋଠାଘରଖଣ୍ଡି ଛାଡ଼ିଦେବି ।" ପହିଲକୁମାର କହିଲା "ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷେ ଟଙ୍କାର ବାଜିରଖିଲି" । ପହିଲିକୁମାର ସେଠୁ ଠେକୁଆକୁ କହିଲା "ଯା ରଜା ନଅରକୁ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ କହିବୁ ରାଜା ଯାହା ଖାଆନ୍ତି ମୋପାଇଁ ପଠାଇବେ ।"

ଠେକୁଆ ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଯାଇ ରଜାଙ୍କ ଜଅସରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଏପଟେ ସେପରି ଖୋଜ ଶେଷରେ ରାଜକନ୍ୟା କୁସୁମବତୀ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ତା ଗୋଡ଼ରେ ଗୁଡ଼େଇ ହେଲା । କୁସୁମବତୀ ତାଙ୍କର ପୋଷା ବିରାଡ଼ି ଭାବି ବହୁତ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ତାକୁ ନଗୁହଁ ଗୋଡରେ ଆଡ଼େଇ ଦେଇ କହିଲା "ଯାଃ—ଅମଙ୍ଗଳିଆ ବିରାଡ଼ିଟା ।" ହଠାତ୍ କୁସୁମବତୀ ବାଁ ଆଖି ଡେଇଁଲା । ରାଜକନ୍ୟା କିଛି ବୁଝି ନପାରି ତଳକୁ ଚାହିଁଲା ବେଳକୁ ଦେଖିଲା ଠେକୁଆ, ଏବଂ ତା ବେକରେ ସେ ଦେଇଥିବା ସୁନାକଣ୍ଠିଟି ଅଛି । କୁସୁମବତୀ ଠେକୁଆକୁ ଚିହ୍ନି-ପାରି ମନରେ ଟିକିଏ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲା ଏବଂ ଠେକୁଆକୁ କୋଳକୁ ନେଇ ଆଉଁସିଲା । ଠେକୁଆ କହିଲା "ମୁଁ ଗୋଟିଏ କାମରେ ତମ ପାଖକୁ ଆସିଛି, ମୋତେ ଶିଘ୍ର ବିଦାକର, ତେଣେ ଶିକାରୀମୁନିବ ଯେ ସାତମଣ୍ଡିଆ ସାପକୁ ମାରିଥିଲେ ସେ ବହୁତ ରାଗିବେ" । କୁସୁମବତୀ କହିଲା "ତୋର ମୁନିବ କେଉଁଠି ଅଛନ୍ତି ?" ଠେକୁଆ କହିଲା "ମହାଜନ ଘରେ ଅଛନ୍ତି । ମହାଜନ ବହୁତ ଗରିବ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ତାକୁ ବହୁତ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ଦେଲେ, ସେ ସେଇଠି ଅଛନ୍ତି । ସେ ଆଜି ମନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ରଜା ଯାହା ଖାଆନ୍ତି ତାହା ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବ" । ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀ ଭାବିଲା ତାର ପ୍ରିୟ ଶିକାରୀ ଆସି ଯାଇଛନ୍ତି । ତାର ବ୍ରତ ସଫଳ ହୋଇଛି । ସେ ନିଶ୍ଚୟ କୌଣସି କୌଶଳରେ କଟୁଆଳକୁ ଜିତି ତାକୁ ବିଭାହେବେ । ତହୁଁ ସେ ମନରେ ବହୁତ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ବାନ୍ଧି ଏବଂ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ରୋଷଘରକୁ ଯାଇ ସେ ରୋଷେୟା ପୂଜାରୀକୁ ଆଦେଶ ଦେଲା "ରଜାଙ୍କ ଭୋଜନପାଇଁ ଯାହା ହୋଇଛି ତାକୁ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଯେଉଁ ମହାଜନ ଅଛି ତା ଘରକୁ ନେଇଯାଅ ।" ପୂଜାରୀ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ଆଦେଶ ମାନି ଏବଂ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ପାଗଳାମି ଭାବି ରଜାଙ୍କର ଯାହା ଭଲ ଭଲ ଜିନିଷ

ହୋଇଥିଲ ତାହା ସବୁନେଇ ପହଞ୍ଚି କହିଲା "ରାଜକନ୍ୟା ପଠାଇ ଅଛନ୍ତି"। ମହାଜନ ଏହାଦେଖି ଆଚମ୍ବିତ ହେଲା। ପୁହାରି ଗୁଲିଗଲା; ତାପରେ ମହାଜନ ଓ ପହିଲକୁମାର ଦୁହେଁ ଅସ୍ସମରେ ଭଲ ଭଲ ଜିନିଷତକ ଖାଇଲେ ଏବଂ ପହିଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ ! ଏବେ ତୁମ କୋଠାଘର ମୋର"। ତାପରେ କହିଲା "ଏବେ ରଜା ଯେଉଁ ରାଜପୋଷାକ ପିନ୍ଧନ୍ତି ସେ ପୋଷାକ ମୋ ପାଇଁ ଆସିବ"। ମହାଜନ ଏଥିର ତଥ୍ୟ ବୁଝି ନପାରି କହିଲା "କେବେନୁହେଁ, ଖାଇବାକୁ ପଠାଇଲେ ବୋଲି ଭଣି ରାଜାଙ୍କ ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ପୋଷାକ ମଧ୍ୟ ପଠାଇବେ। ମିଛକଥା, ଯଦ୍ୟପି ଏ ତେବେ ମୋର ଯେତେ ଜମିବାଡ଼ି ଅଛି ସବୁ ତୁମର। ମୋର ଏହି ବାଜି ରହିଲା"। ତହୁଁ ପହିଲକୁମାର ବିଲୁଆକୁ ଡାକି କହିଲା "ଏବେ ତୁ ଯାଆ ରାଜ-କନ୍ୟାକୁ କହିବୁ ମୋପାଇଁ ରାଜପୋଷାକ ପଠାଇବ"। ବିଲୁଆ ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାଇ ରଜାଙ୍କ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲା। ସମସ୍ତେ ବିଲୁଆକୁ ଦେଖି ଇତସ୍ତତ ହେଉଥାନ୍ତି। ବିଲୁଆ କୁସୁମବତୀ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲା। କୁସୁମବତୀ ବିଲୁଆ ବେକରେ ସୁନାକଣ୍ଠି ଦେଖି ଖୁସି-ହୋଇ ବିଲୁଆକୁ ଆଉଁସି ଦେଲା। ବିଲୁଆ କହିଲା "ରାଜମାମଣି, ଆମର ମୁନିବ ଯେ କି ତୁମକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ, ସେ ଏବେ ମୋତେ ତୁମ ପାଖକୁ ରାଜପୋଷାକ ନେବାକୁ ପଠାଇ ଅଛନ୍ତି"। କୁସୁମବତୀ ଶୁଣିଲାକ୍ଷଣି ରାଜାଙ୍କ ବେଶକାରୀକୁ ଆଦେଶ ଦେଲା ଦୁଇଯୋଡ଼ା ଭଲ ଦାମିକା ପୋଷାକ ମହାଜନ ଘରକୁ ପଠାଅ"। ବେଶକାରୀ କିଛି ବୁଝି ନପାରି ଦୁଇଯୋଡ଼ା ରାଜପୋଷାକ ବିଲୁଆ ସହିତ ଧରି ମହାଜନ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା। ମହାଜନ ରାଜାଙ୍କ ବେଶ-କାରୀକୁ ଚିହ୍ନିଲା ଏବଂ ରାଜପୋଷାକ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲା। ବେଶକାରୀ ରାଜପୋଷାକ ଦେଇ ଚାଲିଗଲା। ପହିଲକୁମାର

ହେଲା । ଏଡେ କାମ ହେଲା ଯେ ପ୍ରଜାମାନେ ତୁଲାଇ ପାରଲେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ରାଜା ବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ବିମର୍ଷ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ପହ୍ଲକୁମର ବର ବେଶରେ ତାହା ଦେଖି କହିଲା 'ମହାରାଜ, ଆପଣ ଧୈର୍ଯ୍ୟଧର ବିଶ୍ରାମ କରନ୍ତୁ । ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ କହିଲା ସମସ୍ତେ ବିଶ୍ରାମ କର । ସବୁକାମ ତୁଲା ହୋଇଯିବ ।" ତାପରେ ପହ୍ଲକୁମାର କାହାରକୁ କିଛି କରାଇ ଦେଲେ ନାହିଁ ଏବଂ କହିଲେ 'ସମସ୍ତେ ରସ ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ ଖାଇ ପିଇ ମଉଜ କର ।" ସମସ୍ତେ ଏଥିର ତଥ୍ୟ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ପହ୍ଲକୁମାର ସେଠୁ ପକେଟରୁ ବଂଶୀ ବାହାର କଲା ଏବଂ ଗୋଟିଏ ନିରୋଳା ଯାଗାରେ ବସି ମଧୁର ସ୍ୱରରେ ବଜାଇଲା । ବଂଶୀ ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ପହ୍ଲିକୁମାରଆଡ଼େ ଅନାଇଛନ୍ତି ମାତ୍ର ପଛକୁ ଦେଖିଲାବେଳକୁ ଶହ ଶହ ବାମନ ଧାଡ଼ି ଲାଗିଛନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲେ । ପହ୍ଲିକୁମାର ବଂଶୀ ବନ୍ଦକର ବାମନମାନଙ୍କୁ କହିଲା ଦେଖ, ଆଜି ତୁମ ପ୍ରଭୁର ବିଭାଘର । ବିଭାଘରେ ଯେଉଁଠି ଯାହା ସରଞ୍ଜାମ, ଯେତେ କାମ ସବୁ ତୁଲାଅ । ଯେପରିକି ଏ ରାଜାଙ୍କର ପ୍ରଜାମାନେ କେହି କୌଣସିଠାରେ କଷ୍ଟ ନ ପାଏ । ଅଉ ଥୋକେ ଯାଅ ଅମୁକ ରାଜ୍ୟରେ ମୋର କନ୍ଧିତ ବାପା ଅଛନ୍ତି ନେଇଆସ । ଅଉ ଥୋକେ ଯାଅ ଅମୁକ ଅଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ମୋର ନିଜର ବାପା ବୁଢା ବାମ୍ଣୁଆ ଅଛନ୍ତି ନେଇ ଆସିବ ଆଉ ଥୋକେ ସିଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ବାହାରିଲେ । ଯେତେ ରାଜା ବନ୍ଧୁ ଗଙ୍କାର କର ଫେରନ୍ତି । କେଉଁଦିନ ଶିକାର ହାତ କାମରେ ଲାଗି ଫେରନ୍ତି ଏବଂ କେଉଁଦିନ ବିନା ଶିକାରରେ ଫେରନ୍ତି । ଗଲେନି ଶା ହେଉଥିବା କାଟଣ ଶିକାରୀ ସୁବର୍ଣ୍ଣଙ୍କୁ କହିଲା "ମହାରାଜ ଅନାଇ ପାକୁ ପାଞ୍ଚକୋଶ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲ ଅ...

ସମସ୍ତରେ ଫେରିଲେ । ବନ୍ଧୁର ବନ୍ଧୁର ମିଳନ ହେଲା, ବନ୍ଧୁ ପତ୍ନୀ ବନ୍ଧୁ ପତ୍ନୀଙ୍କର ମିଳନ ହେଲା ଏବଂ ଶେଷରେ ସମର୍ଥ ସମର୍ଥଙ୍କର ମିଳନ ହେଲା । ବିଭାଘର ଉତ୍ସବରେ ନଅର ପୂରି ଉଠିଲା । ଶେଷରେ ବିଭାଘର ସରିଲା । ସମସ୍ତେ ଖୁସିରେ ବିଦାୟ ହେଲେ ତାପରେ ପହିଲିକୁମାର ନିଜର ବାପାଙ୍କୁ ଏବଂ ପାଳକ ବାପାଙ୍କୁ ପ୍ରଚୁର ଧନ ଏବଂ ଦାସ ଦାସୀ ଦେଇ ବିଦାୟ କଲେ । ଗଲା-ବେଳେ ସେମାନେ ପୁଅ ବୋହୂଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରିଗଲେ । ଅନ୍ୟ ଦେଶର ରାଜା ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ଯେତେବେଳେ ବିଦା ହେଲେ ସେତେବେଳେ ପହିଲିକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ, ମୋର ବିଭାଘର ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଯେପରି ନ ଜାଣେ । କାରଣ ତା ମନରେ ଦୁଃଖ ଆସିବ ଏବଂ ମୁଁ କାହିଁକି ମନା କଲି ତୁମେ ସବୁ କଥା ପଛରେ ବୁଝିବ ଯେ" । ତାପରେ ପହିଲିକୁମାର ରାଜ୍ୟର ଯୁବରାଜ ହୋଇ ରହିଲା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ସହିତ ମଉଜରେ କାଳ କଟାଇଲା ।

ତାପରେ ପଣ୍ଡିତ କଟୁଆଳଙ୍କର ବିଚାର । ରାଜା ଏବଂ ରାଜ-ସଭାର ଲୋକେ ବିଚାରକଲେ ଯେ କଟୁଆଳକୁ ତଳକଣ୍ଟା ଉପରକଣ୍ଟା ଦେଇ ପୋତି ଦେବାକୁ, ମାତ୍ର ରାଜା ସବୁ ବିଷୟରେ ପହିଲିକୁମାରର ପରାମର୍ଶ ଲୋଡ଼ନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ପହିଲକୁମାର ରାଜସଭାକୁ ଆସି ପହଞ୍ଚି କଟୁଆଳକୁ ପଚାରିଲେ "କି ମହାଶୟ, ଏଥି ଉପଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତି ହୋଇଛି ତ ?" କଟୁଆଳ ପୋଷାକ ମହାଜନ ଘରୁ ପ୍ରାଣଭିକ୍ଷା ମାଗୁଛି ।" ଯୁକ୍ତି ବୁଝି ନପାରି ଦୁଇଯୋଡ଼ା ରାଜପୋଷାକ ଧରିଥିଲା ମହାଜନ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ମହାଜନ ରାଜାଙ୍କ ବେଶ କାରୀକୁ ଚିହ୍ନିଲା ଏବ ରାଜପୋଷାକ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲା । ବେଶକାରୀ ରାଜପୋଷାକ ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ପହିଲିକୁମାର

ନେଇଯାଅ ଫାଳେ ଗାଲରେ ଚୂନ ଏବଂ ଫାଳେ ଗାଲରେ କଳା ଲଗାଇ ମୁଣ୍ଡବାଳ ସାତଟେଣ୍ଟିଆ କରି କାଟି, ଗଧ ଉପରେ ବସାଇ ରାଜ୍ୟସାରା ବୁଲାଇ ରାଜ୍ୟର ବାହାରେ ଘଉଡ଼ଦେଇ ଆସିବ ଏବଂ ତା ପରିବର୍ତ୍ତେ, କଟୁଆଳ ମହାଜନର ସମ୍ପତ୍ତି ହରଣ କରିଥିବାରୁ, କଟୁଆଳର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ଆଜିଠାରୁ ମହାଜନର ହେଲା ଓ ମହାଜନ ଆଜିଠାରୁ ରାଜ୍ୟର କଟୁଆଳ ହେଲେ।" ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ଏ ବିଚାରରେ ସମସ୍ତେ ଖୁସିହେଲେ। ତାପରେ ଯୁବରାଜ ମହାଜନ-ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲେ "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ, ତୁମର କୋଠା ଏବଂ ଜମିବାଡ଼ିସବୁ ମୋର, ତୁମେ ବାକି ରଖିଥିଲ।" ମହାଜନ କହିଲେ "ହଁ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ତାହା ହୋଇପାରେ।" ଯୁବରାଜ କହିଲେ "ହଁ ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ତାହାମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ। ଏବେ ମୁଁ ତୁମର କୋଠା ଜମିବାଡ଼ିସବୁ ତୁମକୁ ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ଦାନକଲି ଏବଂ ମୁଁ ଯେଉଁ ଲକ୍ଷେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ବାକିରଖିଥିଲି ତାକୁ ମଧ୍ୟ ତୁମକୁ ଦେଉଛି।" ମହାଜନ ଏକଥାରେ ମନେ ମନେ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲା ଏବଂ କହିଲା "ଆପଣଙ୍କର ଯାହା ଇଚ୍ଛା।"

ଏହାପରେ ହସ ଖୁସି ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ ବହୁତଦିନ କଟିଗଲା। ଘରେ ବସି ବସି ପଦ୍ମଲକୁମାରକୁ ବହୁତ ବିରକ୍ତ ଲାଗିଲାଣି, ଦିନେ ତାର ଇଚ୍ଛା ହେଲା ଶିକାର କରି ଯିବା। ସେଠୁ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ଏବଂ ଭଲ ଭଲ ଶିକାରୀଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ବାହାରିଲା। ଏ ଜଙ୍ଗଲ ସେ ଜଙ୍ଗଲ ଶିକାର କରି ଫେରନ୍ତି। କେଉଁଦିନ ଶିକାର ମିଳିଲେ ମାରି ଫେରନ୍ତି ଏବଂ କେଉଁଦିନ ବିନା ଶିକାରରେ ଫେରନ୍ତି। ଦିନେ ଶିଣି ହେଇଚିନା କଣେ ଶିକାରୀ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ କହିଲା
ଏଠାରୁ ପାଞ୍ଚକୋଶ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲ

ଗୋଟାଏ ମାୟାବୀ ଜଙ୍ଗଲ, ତାକୁ ଆମେ କୁହୁକବନବୋଲି କହୁ । ସେଠାକୁ ଯେଉଁ ଲୋକ ଶିକାରକରି ଯାଉଛନ୍ତି ସେ ଆଉ ଫେରୁ-ନାହାନ୍ତି । ଆପଣ ତ ବହୁତ କୁହୁକ ଜାଣନ୍ତି । ଦିନେ ସେ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯାଇ ଦେଖନ୍ତୁ ନା । ଆପଣ ମହାରାଜାଙ୍କୁ କହି ବହୁତ ଶିକାରୀ ଏବଂ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ଯୋଗାଡ଼ କରି ସେ କୁହୁକବନ ଘେରାଉ କରନ୍ତୁ ।" ପହିଲକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି ସେହି ମାୟାବୀ କୁହୁକବନରେ ଶିକାର କରିବାକୁ ଦୃଢ଼ସଂକଳ୍ପ କଲା । ତାପରେ ଏକଥା ଯାଇ ମହାରାଜାଙ୍କୁ ଜଣାଇଲା । ମହାରାଜା ଏକଥା ଶୁଣିଲାକ୍ଷଣି ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ ଏବଂ କହିଲେ "ନା ବାବୁ, ସେ ଜଙ୍ଗଲରୁ କେହି ଫେରୁ ନାହାନ୍ତି । କେତେକେତେ ବୀର, ସୌଦାଗର, ଶିକାରୀ ସେଇଠି କେଉଁଠାରେ ଅଟକି ରହିଛନ୍ତି । ଆଉ ଫେରୁ ନାହାନ୍ତି । ତୁମେ ସେ କୁହୁକବନକୁ ଯିବାକୁ ଅଦୌ ମନ ବଳାଅନାହିଁ ।" ମାତ୍ର ପହିଲକୁମାରର ତ-ଦଶା ଶନିଦଶା ଚଢ଼ିଥାଏ । ସେଥିରେ ସେ କଣ ବୁଝନ୍ତୁ ! କଥାରେ ଅଛି "ବିନାଶକାଳେ ବିପରୀତ ବୁଦ୍ଧି ।" ପହିଲକୁମାର ଏକଜିଦ୍ ଧରି କହିଲା "ମୁଁ କେତେ ଅସୁର, କେତେସାପ ସବୁ ଜିଣିଛି । ମୋତେ ସେ ସବୁ କଳେଇବ । ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ସେ ବଣରେ ଶିକାର କରିବ ।" କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଯେତେ ବାରଣ କଲା ଯୁବରାଜ ମାନିଲେ ନାହିଁ ଶେଷରେ ସେହି ଜଙ୍ଗଲରେ ଶିକାର କରିଯିବା କଥା ସ୍ଥିର ହେଲା ମହାରଜା ରାଜ୍ୟରୁ ଭଲଭଲ ଶିକାରୀ ବାଛି ବାଛି ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ପଠାଇଲେ । ଯିବାବେଳେ ମହାରଜା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ଓ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେଲେ । କୁସୁମବତୀ ମା' ମଙ୍ଗଳାକୁ ହାତଯୋଡ଼ି ନମସ୍କାର କରି ପତିଙ୍କର ଶୁଭକାମନା [illegible] ପ୍ରାର୍ଥନା କଲା । ମାତ୍ର ଯୁବରାଜ ପହିଲକୁମାରଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନ ଦ ବେଶକାରୀ ରାଜପୋଷିଥିବା ବନ୍ଦେଶିକଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଠାଣି ନେଉଛି

ଯୁବରାଜ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଶିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଏବଂ ସିଂହ ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ପାଞ୍ଚକୋଶ ବାଟ ପାର ହୋଇ ସେହି ମାୟାବୀ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ପଶିଲେ । ଶିକାରୀମାନେ ପଛରେ ଅଛନ୍ତି । ଯୁବରାଜ ଅଟକୁ ଟିକିଏ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ହରିଣ ଛୁଆ । ସେଠୁ ଯୁବରାଜ ହରିଣ ଛୁଆ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁମାନେ ମଧ୍ୟ ହରିଣ ଛୁଆକୁ ଧରିବା ପାଇଁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ପଛେ ପଛେ ଖୁବ୍ ବେଗରେ ଦୌଡ଼ୁଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ପାଖ ଛାଡ଼ିଲେହେଁ ଛାଡ଼ୁ ନଥାନ୍ତି ଏହିପରି ଯୁବରାଜ ହରିଣଛୁଆ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡ଼ାଇ ବହୁତ ବାଟ ଚାଲିଗଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ଶେଷରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଗଲା ମାତ୍ର ହରିଣଛୁଆଟିକୁ ଧରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୁଅନ୍ତେ ହରିଣଛୁଆ କୁଆଡ଼େ ଉଭେଇ ଗଲା । ମାତ୍ର ଯୁବରାଜ ଆଉ କୁଆଡ଼କୁ ରାସ୍ତା ନପାଇ ଫେରିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକଲେ । ଅନ୍ଧାର ହୋଇଗଲାଣି । ତାଙ୍କର ସଙ୍ଗରେ ଆସିଥିବା ଶିକାରୀମାନେ ବହୁତ ଦୂରରେ ରହିଗଲେଣି । ସେଠୁ ଯୁବରାଜ କିଛି ଉପାୟ ନଦେଖି ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ରାତିଟା କଟାଇବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ । ଶୀତଦିନ ହୋଇଥାଏ । ଯୁବରାଜ ବଣରେ ପଡ଼ିଥିବା ଶୁଖିଲା କାଠକୁ ଗୋଟାଇ ନିଆଁ ଲଗାଇଲେ, ଏବଂ ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ଖଲୁଆମାନେ ଯୁବରାଜଙ୍କ ଚାରିପାଖରେ ବେଢ଼ି ବସିଲେ । ଯୁବରାଜ ନିଆଁ ପୋଉଁଛନ୍ତି, ଏହି ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ତ୍ରୀର କରୁଣସ୍ୱର ଶୁଣିପାରିଲେ । ଚାରିଆଡ଼କୁ ଅନାଇଁ କିଛି ଦେଖି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେଠୁ ଚୁପ୍ ଚାପ୍ ବସି ନିଆଁ ପୋଉଁଲେ । ତାପରେ ପୁଣି ସେ କରୁଣସ୍ୱର ଶୁଣିଲେ । ଏଥର ଯୁବରାଜ ଟିକି ଉପରକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ଗୋଟିଏ ଅଶୀବର୍ଷର ଥୋକଡ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଗଛଡାଳରେ ବସି ଥାଉଛି ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଁ

ବହୁତ ବିକଳ ହୋଇଯାଉଛନ୍ତି । "ମୁଁ ଟିକିଏ ନିଆଁ ପାଖରେ ବସନ୍ତି । ମୋତେ ଭାରି ଶୀତ ହେଉଛି ।" ତହୁଁ ଯୁବରାଜ କହିଲେ "ମାଉସୀ, ତଳକୁ ଆସି ନିଆଁ ପାଖରେ ବସନ୍ତୁ ।" ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, "ନାରେ ବାପ, ତୋର ଏ ଯେଉଁ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଅଛନ୍ତି, ଏମାନେ ହିଂସ୍ର ଜନ୍ତୁ । ମୋତେ କାମୁଡ଼ି ଦେବେ ।" ଯୁବରାଜ କହିଲେ "ନା, ସେମାନେ କିଛି କରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ତୁ ଓହ୍ଲାଇ ତଳକୁ ଆସି ନିଆଁ ପୁଉଁ ।" ବୁଢ଼ୀଟା ଗୋଟେ ମାୟାବୀ ଡାଆଣୀ । ସେଠୁ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ବାପରେ, ତୁ ଗୋଟେ କାମକର, ମୁଁ ଏ ବେତଖଣ୍ଡ ତଳକୁ ପକାଇ ଦେଉଛି । ତୁ ସେ ବେତରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପିଠିରେ ପାହାରେ ପାହାରେ ଦେଲେ ସେମାନେ ଆଉ ମୋତେ କାମୁଡ଼ିବେ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ମନରୁ ହିଂସା ଚାଲିଯିବ ।" ସେଠୁ ସେ ବେତଖଣ୍ଡ ତଳକୁ ପକାଇଲା । ଯୁବରାଜ କିଛି ନ ବୁଝି ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ, ଓ ଠେକୁଆ ସମସ୍ତଙ୍କ ପିଠିରେ ସେ ବେତରେ ପାହାରେ ପାହାରେ ଯେମିତି ଦେଇଛନ୍ତି, ସେମାନେ ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପଥର ହୋଇଗଲେ । ଏ କଥା ଦେଖି ଯୁବରାଜଙ୍କ ମନରେ ଭୟ ଆସିଲା । ତାପରେ ପିଶାଚୀ ବୁଢ଼ୀ ଗୋଟାଏ ବିକଟାଳ ହସ ହସି ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବେତରେ ପାହାରେ ଦେବାମାତ୍ରେ ସେ ମଧ୍ୟ ପଥର ପାଲଟି ଗଲେ । ବୁଢ଼ୀ ମନକୁମନ ହସି ହସି ଛଅଟିଯାକ ପଥର ନେଇ ଗୋଟିଏ ଗାତଖୋଳି ପୋତି ପକାଇଲା । ସେହି ଗାତ ପାଖରେ ମଧ୍ୟ ଆଗରୁ ଆହୁରି ଅନେକ ପଥର ପୋତା ହୋଇଥିଲା ।

ଏଣେ ରଜାନଅରରେ ମହାରାଜା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ଯୁବରାଜଙ୍କର ଫେରିବାର ନ ଦେଖି ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ବ୍ୟଗ୍ର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ।

କୁସୁମବତୀ ଦୁଃଖରେ ବସି ଖାଲି ଲହ ଗଡ଼ାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ଯୁବରାଜଙ୍କ ସହିତ ଯାଇଥିବା ଶିକାରୀମାନେ ଫେରିଆସି ଖବର ଦେଲେ ଯେ ଯୁବରାଜ ଗୋଟିଏ ହରିଣଛୁଆ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡ଼ାଇ କେଉଁଠି ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଆମେ ବହୁତ ଖୋଜି ଖୋଜି ଏବଂ ଅପେକ୍ଷା କରିକରି ଆଉ ସେ ଫେରିଲେ ନାହିଁ । ଆମେ ଶିଙ୍ଗା ବଜାଇ ବଜାଇ ଥକିଲୁ, ମାତ୍ର ତାର ଜବାବ ପାଇଲୁ ନାହିଁ । ତେଣୁ ମନଦୁଃଖରେ ଫେରିଲୁ । ସିଂହ ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁ-ମାନେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଯାଇଛନ୍ତି । କୁସୁମବତୀ ଏକଥା ଶୁଣି ବହୁତ କାନ୍ଦିଲା । ତାର ସଖିମାନେ ତାକୁ ବହୁତ ବୁଝାସୁଝା କରି କହିଲେ "ଯୁବରାଜଙ୍କ ପରି ବୀର ପୃଥିବୀରେ ନାହାନ୍ତି । ସେ ଯେ-କୌଣସିପ୍ରକାରେ ହେଲେ କୁହୁକବନରୁ ନିରାପଦ ଏଡ଼ି ଫେରି ଆସିବେ ।" ତଥାପି କୁସୁମବତୀ ମନ ମାନୁନଥାଏ । ମନେ ମନେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲା । କେତେ ମାନସିକ ଯାଚିଲା । ଏଣେ ପହିଲିକୁମାର ଓ ତାର ଜନ୍ତୁମାନେ ମାୟାବୀ ଡାଆଣୀ କବଳରେ ପଡ଼ି କୁହୁକବଳରେ ପଥର ହୋଇ ମାଟିତଳେ ପୋତାହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଲେ । ଫେରିବେ କେବେ ସେଠାରୁ ଜୀବନ ପାଇ ମୁକୁଳିବେ ସେକଥା ପରେ ଜଣା ପଡ଼ିବ ।

—ତିନି—

ଦୁସରୀକୁମାର କଥା

ଦୁସ୍ଥୀକୁମାର ତ ଅନ୍ୟକୁମାରଠାରୁ ଅଲଗା ହୋଇ ତାର ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବାଲୁଆ ଓ ଠେକୁଆମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ପର୍ବତଅଡ଼େ ଚାଲିଲା । ବାଟରେ କେତେ ବଣ, ଜଙ୍ଗଲ, ନଈ, ପାହାଡ଼ ପଡ଼ିଲା । ସବୁ ଅତିକ୍ରମକରି ଚାଲିଥାଏ । ଭସ୍ମତ ତାକୁ ଆଦୌ ଡର ନଥାଏ, ତାପରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ ଛନ୍ତି ଥିବାରୁ ସେ ଏକଦମ୍ ନିର୍ଭୟରେ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲୁଥାଏ ।

ଏହାପରେ ଦୁସ୍ଥୀକୁମାର ସାଙ୍ଗ ଯାଇଁ କୋଠାଏ ଅଗ୍ରାପରି ବନସ୍ତ ପଡ଼ିଲା । ସେ ବନସ୍ତଟା ଏତେ ନିର୍ଜନ ଯେ ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ଲୋକ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଏହାପରେ ବଣେ ବଣେ ବହୁତ ବାଟ ଚାଲିଲା । ଚାଲି ଚାଲି ଥକ୍କା ଲାଗିଲାରୁ ଗୋଟିଏ

ଗଛମୂଳେ ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ କଲେ । ଫଳ, ମୂଳ ପ୍ରଭୃତି ଖାଇ ବସିଲେ । ଗଛ ଉପରେ ଶାଗୁଣା ଶାଗୁଣୀ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲେ । ଦୁସଶ୍ଵକୁମାରଙ୍କୁ ନିଦ ହୋଇ ନ ଥାଏ । ସେ ଶାଗୁଣା ଶାଗୁଣୀଙ୍କର କଥା ପୂର୍ବାପର ଶୁଣି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ।

ଶାଗୁଣା କହୁଥାଏ—"ଆଜି ରଜାଝିଅ ବିଳାସବତୀର ଭାଗ୍ୟ ଫିଟିଲା । ସେ ଆଜି ବନ୍ଧନରୁ ମୁକୁଳିବ ।"

ଶାଗୁଣୀ ପଚାରିଲା—"କେଉଁ ବିଳାସବତୀ ? ସେ କେଉଁଠି ଥାଏ ଏବଂ କିଏ ତାକୁ ମୁକୁଳାଇବ, ମୋତେ ସବୁକଥା ବୁଝାଇ କହ ।"

ଶାଗୁଣା କହିଲା—"ଏ ଜଙ୍ଗଲର ଆରପଟରେ ବିଳାସ-ବତୀର ବାପା ରାଇଜ । ଆଉ ଏ ଯେଉଁ ପାହାଡ଼ତଳେ ଗୁମ୍ଫାଟି ଦେଖୁଛୁ, ସେଠାରେ ନଗାଣ୍ଡାଏ ଅସୁର ଅଛି । ସେ ବିଳାସବତୀର ରୂପ ଦେଖି ହରାଇ ଆଣି ରଖିଛି । ବିଳାସବତୀ ଭାରି ସୁନ୍ଦରୀ । ବିଳାସବତୀ ଅସୁରକୁ ବାହା ହେବାକୁ ରାଜି ନ ହେଉଥିବାରୁ ଅସୁର ତାକୁ ବାନ୍ଧି ରଖିଛି । ଅସୁରର ମା' ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ତାକୁ ଜଗି କରି ବସିଛି । ଆଉ ଏ ଯେଉଁ ଟୋକାଟି ଏ ଗଛମୂଳେ ଶୋଇଛି ସେ ଯେବେ ସେହି ଗୁମ୍ଫାଦେଇ ଯାଏ ତେବେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଅସୁରକୁ ଓ ଅସୁରୁଣୀକୁ ମାରି ବିଳାସବତୀକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବ ।"

ଶାଗୁଣୀ ପଚାରିଲା—"ଆଚ୍ଛା, ଅସୁର ତ ଘରେ ନଥିବ ସେ କିପରି ତାକୁ ମାରିବ ?

ଶାଗୁଣା କହିଲା—"ଏ ଟୋକାଟି ଆଗେ ଯାଇ ଗୁମ୍ଫାରେ ପଶିଲା ମାତ୍ରେ ଅସୁରୁଣୀ ଆଖି ଫୁଟାଇ ଦେବ । ଆଉ ଗୁମ୍ଫାପାଖରେ ଗୋଟିଏ ମୋଟ ଶିମିଳିଗଛ ଅଛି । ସେ ଶିମିଳି ଗଛଟିକୁ ଯେବେ ଏ କାଟି ଦେବ ଅସୁର ଯେଉଁଠି ଥିବ, ପଡ଼ି ମରି ଜଳେ ଶୋଇଯିବ । ସେ ଶିମିଳି ଗଛରେ ତାର ଜୀବନ ଅଛି । ଆଉ ବି ଗୋଟିଏ କଥା, ଅସୁରୁଣୀର ପେଡ଼ିରେ ଗୋଟିଏ ପୋଥି ଅଛି । ସେ ପୋଥି ଯେବେ ଏ ନେଇ ଯିବ; ସେଥିରେ କେତେ ମନ୍ତ୍ର ଅଛି; ସେ ମନ୍ତ୍ର ଡାଆଣୀ, ଚିରୁଗୁଣୀ, ଅସୁର, ଅସୁରୁଣୀମାନଙ୍କର କୂଟମାୟା କିପରି ଜଣାଯାଏ ତାହାସବୁ ଲେଖାଅଛି । ସେ ପୋଥି ତାର ପଛରେ ବହୁତ ଉପକାର ଆସିବ ।"

ଏ ସବୁ କଥା ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଶୁଣୁଥାଏ । ଶୁଣିସାରି ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ପଡ଼ିଲା । ସିଂହ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ସେହି ଗୁମ୍ଫା ଖୋଜି ଖୋଜି ଯାଇ ସେହି ଗୁମ୍ଫା ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଗୁମ୍ଫା । ସେ ଗୁମ୍ଫା ଦୁଆରେ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ବସି ଢୋଳାଉଛି । ତା ନିଶ୍ୱାସ ତାକେ ବାଟ ଖଣ୍ଡେ ଦୂର ଖେଳୁଥାଏ । ତାର ଦାନ୍ତଦାଢ଼ା କୁଳା-ପରି ଦେଖା ଯାଉଥାଏ । ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଅନ୍ତେ ଅନ୍ତେ ଯାଇ ଛପି ଛପିକା ଅସୁରୁଣୀ ବୁଢ଼ୀ ଆଖିକୁ ଶର ମାରିଲା । ଶର ଗୋଟେ ଆଖିରେ ପଶିଗଲାକ୍ଷଣି ଅସୁରୁଣୀ ଚମକିପଡ଼ି ମୁହଁ ଦେଲାମାତ୍ରେ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଆଉ ଗୋଟେ ଆଖିକୁ ଶର ମାରି ଯୋଡ଼ାକଯାକ ଆଖି ଫୁଟାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଏ ଅଡ଼େ ସେ ଅଡ଼େ ଦୌଡ଼ିଲା । ଏଣେ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ ଖୋଜି ଖୋଜି ଶିମିଳି ଗଛଟା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲାମାତ୍ରେ

ଅସୁର ସେଆଡ଼େ ତାର ମା'ର କଷ୍ଟ ଦେଖି ଗୁମ୍ଫାଆଡ଼କୁ ଆସୁ ଆସୁ ଏ ଅଡ଼େ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଶିମିଳି ଗଛଟିକୁ ଏକା ଚୋଟକେ କାଟି ପକାଇଲା । ଅସୁରଟା ଆଉ ନ ଆସି ପାରି ଭେଁ କରି ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଘଡ଼ ଦୁଲୁକିନା ଆସି ଗୁମ୍ଫା ଆଗରେ କଚଟ୍ଟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଜିଭକାମୁଡ଼ିପକାଇ ମରିଗଲା । ତାପରେ ଏବେ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ନିର୍ଭୟ । ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାଇ ବିଳାସବତୀର ବନ୍ଧନ ଫିଟାଇ ଦେଲା । ବିଳାସବତୀର ରୂପ ଦେଖି ମୋହିତ ହେଲା । ବିଳାସବତୀ ଅସୁରର ରଡ଼ିରେ ମୂର୍ଚ୍ଛାହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ବିଳାସବତୀକୁ ଆଉ ନ ଉଠାଇ ଚହଲିକୁମାର କଣ କଲା ନା ଅସୁରୁଣୀର ଦେହ ଚେଡ଼ି ବାହାର କରି ପୋଥି ଖଣ୍ଡ ହାତ କଲା । ତାପରେ ବିଳାସବତୀକୁ ସେହି ମୂର୍ଚ୍ଛା ଅବସ୍ଥାରେ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ସିଂହ ଛୁଆଙ୍କୁ ଧରି ବିଳାସବତୀର ବାପା ରାଇଜକୁ ଗଲା । ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଦୁସନ୍ତକୁମାର ରାଜାଙ୍କ ନଅରକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ରାଜା ଦୁଃଖରେ ବସି କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି । ସେଠି ସେ ବିଳାସବତୀକୁ ରାଜାଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ଶୁଆଇ ଦେଲା । ମହାରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ ବିଳାସବତୀକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ ଏବଂ ଦୁସନ୍ତକୁମାରକୁ କହିଲେ "ତୁମେ ବାପ, ମୋର ବହୁତ ଉପକାର କଲ । ମୋର ପିଣ୍ଡରେ ପ୍ରାଣ ନଥିଲା, ତୁମେ ବଞ୍ଚାଇଲ । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ତୁମଙ୍କୁ ପୁରସ୍କାର ସ୍ୱରୂପ ଏ ବିଳାସବତୀକୁହିଁ ପ୍ରଦାନ କରିବି ।" ଦୁସନ୍ତକୁମାର ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା "ମହାରାଜ, ସେ ସବୁ କଥା ପଛେ, ଆଗେ ନଅରରେ କିଏ ଅଛନ୍ତି ଡକାନ୍ତୁ, ପାଣି ପଙ୍ଖା ଆଣି ରାଜଜେମାଙ୍କ ସଂଜ୍ଞାମ କରନ୍ତୁ ।" ରାଜା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଅନ୍ତଃପୁରକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଖବର ଦେଲେ । ରାଣୀ ଏବଂ ଦାସୀ ପରିବାରମାନେ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ । ପାଣି ଛିଞ୍ଚି ଏବଂ ପଙ୍ଖାରେ ବିଞ୍ଚିବାରୁ ବିଳାସ-

ବତୀର ଚେତା ହେଲା । ସେଠୁ ସେ ସୁବର୍ଣ୍ଣକୁ ସୁହଁ ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ଆଉ ଅସୁରକ୍ଷୁରୀରେ ନାହିଁ । ବିଳାସବତୀ ତାର ମା'ଙ୍କୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲା । ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ । ବିଳାସବତୀ ବାପାଙ୍କୁ ଏବଂ ସଖିମାନଙ୍କୁ ଅନାଇ ବହୁତ ଖୁସି ହେଲା । ଏହାପରେ ସମସ୍ତେ ମହଲରେ ଦିନ କଟାଇଲେ । ମହାରାଜା ଦୁସଙ୍ଗିକୁମାରକୁ ବହୁତ ଭଲ ପାଉଥାନ୍ତି ଏବଂ ପୁଅପରି ଦେଖୁଥାନ୍ତି । ଦୁସଙ୍ଗିକୁମାର ରାଜାଙ୍କ ନଗରରେ ଅତି ଆନନ୍ଦରେ କାଳ କାଟୁଥାଏ । ସେ ଅସୁରୁଣୀର ପେଡ଼ିରୁ ଯେଉଁ ପୋଥି ଆଣିଥିଲା ତାକୁ ସବୁ ପଢ଼ି ମୁଖସ୍ଥ କରିଦେଲା ଏବଂ ଅନେକ ମନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କଲା । ଯେଉଁଠି ଭୂତଙ୍କ ଡାଆଣୀ ଲାଗିଲା ସେ ଖବର ପାଇ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଯାଇ ଭଲ କଲା । ଏଥିରେ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ଭୂତଙ୍କ ପ୍ରେତ କାଏ ଲୁଆଡ଼େ ପଳାଇଲେ । ରାଜ୍ୟ ଭୂତ ପ୍ରେତଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାରରୁ ଶାନ୍ତ ହେଲା । ତାପରେ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ଲୋକ ଦୁସଙ୍ଗିକୁମାର ଉପରେ ସନ୍ତୁ ହୋଇ ତାର ଭୂରି ଭୂରି ପ୍ରଶଂସା ଗାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେ ବିଳାସବତୀ ସହିତ ଦୁସଙ୍ଗିକୁମାରର ବିବାହ ପ୍ରସ୍ତାବ ଚାଲିଲା ରାଜାରାଣୀ ଓ ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ସମସ୍ତେ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଖୁସି ଥାନ୍ତି ମାତ୍ର ବିଳାସବତୀ ଏଥିରେ ରାଜି ନଥାଏ । କାରଣ ସେ ଆଉ ଗୋଟି ରାଜ୍ୟର ରାଜପୁତ୍ର ସହିତ ପ୍ରେମପ୍ରଣୟରେ ଜଡ଼ିତ ଥାଏ । ପ୍ର ବିଳାସବତୀ ମନେ ମନେ ଭାବୁଥାଏ "ଦୁସଙ୍ଗିକୁମାରତ କୌଣ ରାଜପୁତ୍ର ନୁହେଁ, ତେବେ କୌଣସି କେଳା କିମ୍ବା ଅଉ କୌଣ ନୀଚ କୁଳରେ ତାର ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବ ପରା । ତା ନ ହେଲେ ଜନ୍ତୁଗୁଡ଼ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ବୁଲନ୍ତା କାହିଁକି, ଆଉ ଭୂତ ପ୍ରେତ ଛଡ଼ାନ୍ତା କାହିଁ ମେ ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇଲା ବୋଲି କଣ ମୁଁ ତାକୁ ବାହା ହେବି ବାପାଙ୍କ କଣ ଆଉ ପୁରସ୍କାର ଦେବାକୁ ନ ଥିଲା । ଭଣ୍ଡାର

...ଟେତ ହୀରା, ନୀଳା, ମୋତି, ମାଣିକ୍ୟ, ପୁରି ରହିଛି । ସେଥିରୁ ମୁଠାଏ କୁବେର ଦେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।" ତାପରେ ସେ ତାର ବାପାଙ୍କୁ କହିଲା "ମୁଁ ହୁସନ୍‌କୁମାରକୁ ବାହା ହେବି ନାହିଁ ।" ରାଜାତ ଭଣ୍ଟ କରିଛନ୍ତି । ସେ ଝିଅର ଏପରି ଗତି ଦେଖି ତା ଉପରେ ବହୁତ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲେ । ତଥାପି ବିଳାସବତୀ ସେଥିରେ ରାଜି ହେଲାନାହିଁ । ତାପରେ ବିଳାସବତୀ ତାର ଗୁପ୍ତପ୍ରଣୟୀ ରାଜପୁତ୍ର ପାଖକୁ ନିମ୍ନ ମର୍ମରେ ଚିଠି ଲେଖିଲା ।

ପ୍ରିୟତମ,

ଅଭାଗିନୀର ପ୍ରଣାମ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ତୁମର ସୁକୃତ-ବଳରୁ ଏ ଅଭାଗିନୀ ଅସୁରପୁରୀରୁ ମୁକୁଳିଛି । ତୁମେ ଅସୁରପୁରୀ କଥା ଜାଣିଥିଲେ ମୋତେ ପ୍ରାୟେ ମୁକୁଳାଇ ଥାନ୍ତ, ମାତ୍ର ମୁଁ ଜଣେ ନୀଚ ଅଜ୍ଞାତକୁଳଶୀଳ ଗୁଣିବିଦ୍ୟା ଜାଣିଥିବା ଲୋକଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି । ତେଣୁ ବାପା ମୋତେ ସେଇ ନୀଚ ଲୋକ ହସ୍ତରେ ଅର୍ପଣ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ତୁମେ ଏ ଅଭାଗିନୀ ପ୍ରତି ସ୍ନେହଥିଲେ ଆମ ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କର । ବାପାତ ନିଶ୍ଚୟ ସେହି ଲୋକଟାକୁ ତୁମସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପଠାଇବେ । ସେତ ଯୁଦ୍ଧ ରଣ କିଛି ଜାଣେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ତୁମେ ତାକୁ ମାରି ପଥ ପରିଷ୍କାର କରିଦେଲେ ତୁମର ମୋର ବିବାହର ସୁବିଧା ହୋଇଯିବ । ଇତି

ଅଭାଗିନୀ

ବିଳାସବତୀ

ବିଳାସବତୀ ଏହି ଚିଠିଖଣ୍ଡିକ ଲେଖି ନିଜର ବିଶ୍ୱାସୀ ଚର ହାତରେ ସେ ଦେଶର ରାଜପୁତ୍ର ପାଖକୁ ପଠାଇ ଦେଲା । ବିଳାସବତୀ

ମନେମନେ ଭାବିଲା "ଦୁସର୍ବକୁମାର ତ ଯୁଦ୍ଧବିଦ୍ୟା ଜାଣେ ନାହିଁ ରାଜପୁତ୍ର ଆସି ନିଶ୍ଚୟ ତାକୁ ମାରି ଦେବ ।"

ଏଣେ ସେ ଦେଶର ରାଜପୁତ୍ର ଜଣେ କନ୍ୟା ବିଳାସବତୀର ଶି ପାଇ ନିଜ ବାପାଙ୍କୁ ଜଣାଇ ବହୁତ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ନେଇ ବିଳାସବତୀର ବାପ ରାଜାଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କଲା । ଏ ଦେଶର ରଜା ଯୁଦ୍ଧପାଇଁ ତିଆରି ନଥିଲେ । ହଠାତ୍ ଆକ୍ରମଣ ହେବାରୁ ବହୁ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଲୋଡ଼ିଲେ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ବିଚାର କରି କିଛି ସ୍ଥିର କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେତୁ ଦୁସର୍ବକୁମାର ଏ ଖବର ପାଇଲା । ସେ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲା "ମହାରାଜ, ସେ ରାଜପୁତ୍ର କାହିଁକି ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କରିଛନ୍ତି ଜାଣନ୍ତି । ସେ ଚାହାନ୍ତି ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ଆପଣଙ୍କଠାରୁ ନେଇଯିବାକୁ, ଆଉ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସବୁ ଗୁପ୍ତ ସନ୍ଧାନ ନେଇ ସାରିଛି ଯେ ବିଳାସବତୀ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁଇ ବିଭା କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ସେ ଅନ୍ୟ କାହାରିକୁ ବିଭା କରିବାକୁ ରାଜି ହେଉନାହାନ୍ତି ।" ମହାରାଜା ଏକଥା ଶୁଣି ବହୁତ କ୍ରୁଦ୍ଧ ହେଲେ ଏବଂ କହିଲେ ନା ମୁଁ ଏହା କରିବା ଦେବି ନାହିଁ । ବିଳାସବତୀ ମୋପରି ପିତାର ଝିଅ ହୋଇ ପୁଣି ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ । ମୁଁ ଏତେଦୂର ଅପମାନ ସହି ପାରିବି ନାହିଁ । ଯାହାହେବାର ହେଉ ମୁଁ ଯୁଦ୍ଧ କରିବି ଏବଂ ମଲେ ସେ ବିଳାସବତୀକୁ ନେବ ।" ଦୁସର୍ବକୁମାର ରାଜାଙ୍କର ଏପରି ବ୍ୟସ୍ତ ଦେଖି ବହୁତ ବିନୟୀ ହୋଇ କହିଲା ମହାରାଜ, ଆପଣ ମୋର ବାପ ସମାନ, ଆଉ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଆସିଲା ଦିନରୁ ପୁଅପରି ବ୍ୟବହାର ଉରେ ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆପଣଙ୍କଠାରେ କୃତଜ୍ଞ । ଆପଣ କିମ୍ବା ଆପଣଙ୍କର ପ୍ରଜା କେହି ଯୁଦ୍ଧ କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ମୁଁ ବିନା ଅସ୍ତ୍ର ଏବଂ

ପାତରେ ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ହରାଇ ଦେବି । ମାତ୍ର ଆପଣଙ୍କ
ନୁମତି ଚାହେଁ । କାରଣ ବିଳାସବତୀ ପଛରେ ମୋତେ ଦୋଷ
ଦେବେ ।" ରଜା କହିଲେ 'ଯାଅ ବତ୍ସ, ବିଳାସବତୀ ଆଜିଠାରୁ
ମାର ହିଁଅନ୍ତୁ ହେଁ । ତୁମେ ଯେ କୌଣସି ମତେ ଶତ୍ରୁଙ୍କୁ ହରାଇ
ମାର ରାଜ୍ୟ ରକ୍ଷା କର ।"

ତାପରେ ଦୁଃଖୀକୁମାର ତାର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ସିଂହ,
ଲୁ ଓ ଗଧିଆଙ୍କୁ କହିଲା "ଦେଖ, ଆଜି ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ ଛାଉଣୀରେ
ଗି ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ହେବ ।" ସିଂହ, ଭାଲୁ ଓ ଗଧିଆ କହିଲେ
ଆମେ ତିଆର ।" ସେଠୁ ଦୁଃଖୀକୁମାର ତିନିଙ୍କୁ ଧରି ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ-
ଙ୍କୁ ଗଲା । ଶତ୍ରୁସୈନ୍ୟ ଛାଉଣୀରେ ପହଞ୍ଚି ସିଂହ ରଡ଼ିକରି
ଟେ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଲା । ଭାଲୁ ଗୋଟେ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଲା ଏବଂ
ଧିଆ ଆଉ ଗୋଟେ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଲା । ତିନିହେଁ ଏଣେ ତେଣେ
ଇଁ କାହାକୁ ବଧେ କାହାକୁ ଚିପୁଡ଼େ କାହାକୁ ଗୋଇଠାଏ
ରିମାରି ଚାଲିଲେ । କାହାକୁ ମଧ ଆମ୍ପୁଡ଼ି ପକାଇଲେ । ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ-
ନେ ଏପରି ଦେଖି ଭୟରେ କିଏ କୁଆଡେ ଜୀବନ ବିକଳରେ ପଳାଇ
ଏ ଜଙ୍ଗଲରେ, କିଏ ଗୁମ୍ଫାରେ, କିଏ ଗଛରେ, କିଏ ବା ନଈରେ
ଶି ଜୀବନ ରକ୍ଷା କଲେ । ରାଜପୁତ୍ର ଏହା ଦେଖି ମହା ବିପଦରେ
ଲା ଏବଂ ସାହସରେ ଦୁଃଖୀକୁମାର ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇ
ଣ୍ଡା ବୁଲାଇଲା । ମାତ୍ର ଦୁଃଖୀକୁମାର ତୀର ବେଗରେ ଖଣ୍ଡାବୁଲା
ଗରେ ଠିଆହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଲଜ୍ୟାରେ ପଳାଇଲା ।
ହ ଦୁଃଖୀକୁମାର ତାକୁ ପଳାତକ ଭାବି ଗୋଡ଼ାଇଲା ନାହିଁ ।
ଜ୍ୟର ପ୍ରଜାମାନେ ସମସ୍ତେ ଦୁଃଖୀକୁମାରର ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଦେଖି
ନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହିଲେ ଏବଂ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ କହିଲେ ଦୁଃଖୀକୁମାର

କମ୍ ଲୋକ ନୁହେଁ । ତାଙ୍କ ସବୁ ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଜଣା ଏବଂ ଶତ୍ରୁ
ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।" ରାଜା ଖୁସିହୋ
ଦୁସଙ୍ଗକୁମାରଙ୍କୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହିଲେ ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଧା
ସେନାପତି କରାଇଲେ । ଦୁସଙ୍ଗକୁମାର ସବୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଅସ୍ତ୍ର
ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଶିଖାଇଲା । ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜା ସମସ୍ତେ ଖୁସି
ହେଲେ । ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ ବିଳାସବତୀର ଦୁସଙ୍ଗକୁମାର ପ୍ରତି ଘୃଣା
ଗଲା ନାହିଁ । ଦୁସଙ୍ଗକୁମରର ଅନ୍ତରରେ ପ୍ରେମର ହୃଦ
ସର୍ପରେ ପୂରିଯାଉଥାଏ । ଦୁସଙ୍ଗକୁମାର ଏହା ଜାଣିପାରି ସେ
ରାଜ୍ୟରୁ ଚାଲିଯିବାକୁ ମନସ୍ଥ କଲା ଏବଂ ଯେଉଁଦିନ ଯିବ ତା
ଆଗଦିନ ରାଜା ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଜା ସମସ୍ତଙ୍କଠୁ ପୁନରାୟ ଆସି
ବୋଲି ଛଳନା କଲା । ସମସ୍ତେ ବହୁତ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ ଏ
ଦୁସଙ୍ଗକୁମାରଙ୍କୁ ସେଠାରୁ ଚାଲି ନ ଯିବାକୁ ବାରମ୍ବାର ଅନୁରୋ
କଲେ । ମାତ୍ର ଦୁସଙ୍ଗକୁମାର ତାର ପରଦିନ ସକାଳୁ କାହାରି
ଦେଖା ନ କରି ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ନେଇ ଅନ୍ୟଆଡ଼େ
ଚାଲିଗଲା । ଏଅଡ଼େ ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ତାଙ୍କୁ ନ ଦେ
ବହୁତ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ 'ମହାରାଜ' ଦୁସ
କୁମାରଙ୍କୁ ପ୍ରେମ ବିଳାସବତୀ ଘୃଣା ଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖୁଥିବା
ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖମନରେ ଏ ରାଜ୍ୟ ତ୍ୟାଗ କଲେ । ମାତ୍ର
କଥା ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ରାଜାମାନେ ଶୁଣିଲେ ଆପଣଙ୍କୁ କଣ କହିବେ
ମହାରାଜା ଝିଅର ଏପରି ବ୍ୟବହାରରେ ବହୁତ କ୍ରୁଦ୍ଧ ହୋ
ବିଳାସବତୀକୁ ଡକାଇ ଆଣି କହିଲେ "ଦେଖ୍ ବିଳାସବ
ତୋର ଆଉ ଏଠାରେ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ତୋ ଲାଗି ସାରା ରାଜ୍ୟଠ
ସୃଷ୍ଟି ଘଟିଲା । ତୋତେ ଅସୁର ଚୋରାଇ ନେଇଥିଲା ଏବଂ
ତୋତେ ହରାଇଥିଲି । ମୁଁ ସେହିପରି ତୋତେ ଭାବିବି ଯେ ଅ

ଗ୍ରେପ୍ତାର ନେଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ଆଜି ତୋର ମୁହଁ ଚାହିଁବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁନାହିଁ । ତୁ ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତୋର ଭାଗ୍ୟ ଦେଖି କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଯା । କିମ୍ବା ତୋର ସେହି ଗୁପ୍ତପ୍ରଣୟୀ ଭିକ୍ଷୁ, କାପୁରୁଷ ଯେ କି ଏତେ ସୈନ୍ୟ ଧରି ଆସି ଜଣେ ସାମାନ୍ୟ ଯୁବକ ହସ୍ତରେ ପରାସ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରାଣଭୟରେ ଲଜ୍ଜାରେ ପଳାଇଲା । ତାର ପାଖକୁ ଚାଲି ଯା ।” ଏହା ଶୁଣି ବିଳାସବତୀ ମୁଣ୍ଡରେ ବଜ୍ର ପଡ଼ିଲାପରି ହେଲା । ଦୁର୍ଗସି-କୁମାର ଜେଲଠାରେ ବିଳାସବତୀ ମନେ ମନେ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲା । ମାତ୍ର ଏ ଘଟଣାରେ ତା'ର ଦୁଃଖର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ ବାପାଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି କ୍ଷମା ମାଗିଲା । ମାତ୍ର ରାଜା ତାକୁ ଚାହିଁଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରହରୀଙ୍କୁ କହିଲେ “ଯାଅ ଚଣ୍ଡାଳିକୁ ନେଇ ଯାଅ ଏ ରାଜ୍ୟର ଅରପାଖ ବଣରେ ଛାଡ଼ି ଆସିବ ।” ପ୍ରହରୀ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ ଧରି ବଣଆଡ଼କୁ ନେଇଗଲେ । ବିଳାସବତୀ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଯାଉଥାଏ । ଏବଂ ପ୍ରହରୀ ତାକୁ ବଣରେ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଆସିଲା ।

ଏଣେ ଦୁର୍ଗସିକୁମାର ବହୁତ ବଣ ପର୍ବତ ପାର ହୋଇ ଆଜି ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ରାଜ୍ୟର ଶେଷ ମୁଣ୍ଡରେ ଗୋଟିଏ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘର । ଦୁର୍ଗସିକୁମାର ତାର ଦୁଆରକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରେ କାନ୍ଦ ବୋବାଳି ଲାଗିଛି । ସେଠୁ ଦୁର୍ଗସିକୁମାର ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇ ପଚାରିଲା “ତୁମର କି ବିପଦ ପଡ଼ିଛି କୁହ ।” ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ହୋଇ କହିଲା ‘ତୁମେ ଆମର ବିପଦ କଥା ଶୁଣି ବା କଣ କରିବ ?” ଦୁର୍ଗସିକୁମାର କହିଲା “ଯେ କୌଣସି ବିପଦ ହେଉ ପଛେ ମୁଁ ତୁମଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚୟ ଉଦ୍ଧାର କରିବି ।” ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କାନ୍ଦଣା ବନ୍ଦ କରି କହିଲା ‘ଏ ରାଜ୍ୟକୁ ଗୋଟାଏ ଅସୁର ଆସିଛି । ସେ ରାଜାଙ୍କ

ପାଖରେ କହୁଛି ଯେ ତାର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନ ଦେଲେ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ମାରି ପକାଇବ । ରାଜା ତାକୁ କହିଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଜଣେ ଲେଖା ତାର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ତା ପାଖକୁ ପଠା ହେବେ ଏବଂ ସେ ପ୍ରଶ୍ନ ତାକୁ ପଚରା ହେବ । ଯେ ଉତ୍ତର ନ ଦେଇଥିବ ତାକୁ ଅସୁର ମାରିଦେବ । ଏହିପରି ରାଜ୍ୟର ପ୍ରାୟ ଅସୁର ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ନ ଦେଇ ତନପା ଲୋକ ମଲେଣି । ଆଜି ମୋର ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ପାଳି । ମୋର ସ୍ୱାମୀ ମରିଗଲେ; ମୋର ଦୁଇଟି ଛୋଟ ପିଲା, ଆମେ ପୋଷି ହେବୁ କପର । ସେଥିପାଇଁ ଆଜି କାହାରି ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । ମହାରାଜା ମଧ୍ୟ ଏପରି ପ୍ରଜାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁରେ ପାଗଲା ପରି ହୋଇ ଗଲେଣି । ଅସୁରଠାରୁ ବଞ୍ଚିବାକୁ କୌଣସି ଉପାୟ ପାଉ ନାହାନ୍ତି ।" ଦୁସରୀକୁମର କହିଲା "ଅସୁର କେଉଁଠି ଥାଏ ?" ବ୍ରାହ୍ମଣ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କହିଲେ "ଅସୁର ଦିନଯାକ କୁଆଡ଼େ ଥାଏ କେଜାଣି, ରାତିରେ ଏ ଝଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ଯାହା ଏ ରାଜ୍ୟର ଶ୍ମଶାନରେ ଅଛି ସେଇଠିକି ଆସେ । ରାତିଅଧକୁ ଗୋଟାଏ ଭୀଷଣ ରଡ଼ି ଛାଡ଼େ । ରାତିରେ ସେଠାରେ କଣ କରେ କେଜାଣି ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଭୀଷଣ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଏ । ସକାଳକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ଯେଉଁ ଲୋକକୁ ସେ ଗଛ ମୂଳକୁ ଅସୁର ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ଦେବାକୁ ପଠା ହୋଇଥାଏ, ସେ ଲୋକ ମରି ଶୋଇଥାଏ ।' ସେତ ଦୁସରୀକୁମର ବ୍ରାହ୍ମଣୀକୁ କହିଲା । "କିଛି ଚିନ୍ତା କରନାହିଁ । ତୁମର ସ୍ୱାମୀ ବଦଳି ଆଜି ମୁଁ ସେଠାକୁ ଯିବି ।" ତା ପରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ନେଇ ସେ ସେହି ଝଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଅସୁର ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲା । କିଛିକ୍ଷଣ ଗଲାରୁ ସୁଉ-ସୁଉ ହୋଇ ଗରମ ହାଉଆ ତା ଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ି ଆସିଲା । ସେ ନ ଡରି ସେହି ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା, ଦେଖିଲା ବଡ ବଡ ଦାନ୍ତ ଜଳନ୍ତା ନିଆଁ-

ପରି ଅଖି ଏବଂ ଗୋଟାଏ ପାହାଡ଼ପରି ଲୋକ ମୋ ଆଡକୁ ଧାଇଁ ଆସୁଛି । ଦୁସରୀକୁମାର ନିର୍ଭୟରେ ଠିଆ ହେଲା ଏବଂ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ଗଛରେ ଲୁଚି ଯିବାକୁ କହିଲା । ସେମାନେ ଗଛରେ ଲୁଚିଗଲେ । ଅସୁର ପହଞ୍ଚି ଦୁସରୀକୁମାରକୁ କହିଲା "ତୁ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ଦେଇ ପାରିବୁ ?" ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲା "ମୁଁ ତୋ ଯମ ଆସିଛି; ତୋ ପ୍ରଶ୍ନ କଣ ତୋର ପ୍ରାଣର ଜବାବ ଦେବି ।" ଏ କଥାରେ ଅସୁର ରାଗିଯାଇ ଗୋଟାଏ ବିକଟାଳ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଦୁସରୀକୁମାରଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ି ଆସିଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ନିଜ ଯୁକ୍ତେ ତୀର ବେଗରେ ଖଣ୍ଡା ବୁଲାଇଲା । ଅସୁର ତା ଖଣ୍ଡା ବୁଲାରେ ତା ପାଖରେ ପଶି ପାରିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ଭାବିଲା "ଆଗରୁ ଯେଉଁମାନେ ଆସୁଥିଲେ, ସେମାନେ ମୋର ରଡ଼ିରେ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇ ମରି ଯାଉଥିଲେ, ମାତ୍ର ଏ କିଏ, ଏତ କମ୍ ଲୋକପରି ଜଣା ଯାଉନାହିଁ ।" ଏହା ଭାବୁ ଭାବୁ ଅସୁର ଅନ୍ୟମନସ୍କଭାବରେ ଟିକିଏ ଠିଆ ହୋଇ ଯିବାରୁ ତେଣେ ଗଛ ଉପରୁ ଫଳ୍‌କିନା ସିଂହ ତା ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା । କାରଣ ତାର ମୁନିବ ଏକା ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥିବାର ସିଂହକୁ ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ । ଅସୁର ସିଂହଆଡ଼େ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଦୁସରୀକୁମାର ଏହି ଅବସରରେ ଅସୁର ଆଖିକୁ ଦୁଇଟି ଶର ମାରି ଆଖି ଫୁଟାଇ ଦେଲା । ଅସୁର ଅନ୍ଧ ହୋଇ ଏଣେ ତେଣେ ଧାଇଁବାକୁ ଲାଗିଲା । ଧାଇଁ ଧାଇଁ କିଛି ତାକୁ ନ ଦିଶୁ ଥିବାରୁ ଧଡ଼୍‌କିନା ଯାଇ ଝଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ଦେହରେ ବାଡ଼େଇ ହୋଇ ଭୁସ୍‌କିନା ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ସେପଟୁ ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ, ଠେକୁଆ ଫଳ୍ ପାକ୍ ଅସୁର ଉପରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ସିଂହ ମଧ୍ୟ ଆସି ଅସୁର ଗୋଡ଼କୁ ଗାଁକ୍ କିନା ମାଡ଼ି ବସିଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ଏସବୁ ଦେଖି ଆଉ ଡେରି ନ କରି

ଖଣ୍ଡାରେ ଅସୁର ବେକରେ ଏକା ଚୋଟେ ଦେଲା ଯେ ଅସୁର ଭେଁକରି ଗୋଟା ବିକଟାଳ ରଡ଼ି କଲା ଏବଂ ତା ପିଣ୍ଡରୁ ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଗଲା । ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଦେଖାଗଲା ଯେ ଅସୁର ଦେହରୁ ଗୋଟିଏ ଦିବ୍ୟସୁନ୍ଦର ପୁରୁଷ ବାହାରିଲା ଏବଂ ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଗୋଟିଏ ସୁନାର ରଥ ଆସି ତା ସାମନାରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ଦିବ୍ୟସୁନ୍ଦର ପୁରୁଷଟି ସେ ରଥରେ ବସି ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଚାଲିଗଲା । ରୂପସୀକୁମାର ଭାବିଲା ଯେ କେହି ଗନ୍ଧର୍ବ କ୍ରୋଧରୁ ଏ ଶାପ ପାଇ ଅସୁର ହୋଇ ଥିଲା । ରାତି ସେତେବେଳକୁ ପାହାନ୍ତା ହେଲାଣି । ରୂପସୀକୁମାରର ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ହାଲିଆ ହୋଇ ସମସ୍ତେ ସେହି ଗଛତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ ଏବଂ ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ତାଙ୍କୁ ନିଦ ହୋଇଗଲା ।

ସକାଳ ହେଲା ଏପରି ସିଂହର ରଡ଼ି ଏବଂ ଗୋଳମାଳରେ ରାଜ୍ୟସାରା ଲୋକଙ୍କର କାହାରି ନିଦ ନାହିଁ । ରାଜାଙ୍କର ମଧ୍ୟ ତନ୍ଦ୍ରା । ସମସ୍ତେ ଭାବିଲେ କାଲି ବ୍ରାହ୍ମଣର ପାଳିଥିଲା । କଣ ହେଲା, ଏତେ ଗୋଳମାଳ କାହିଁକି ହେଲା । ଏହାପରେ ଭୋର ରାଜା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଲୋକମାନେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରଆଡ଼େ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦୁଆରେ ବସିଛି । ରାଜା ପଚାରିଲେ "କହୋ ବ୍ରାହ୍ମଣ, କାଲି ତୁମ ପାଳି ଥିଲା । ଅସୁର କଣ କଲା ?" ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲା "ମହାରାଜ, ମାଫ୍ କରିବେ, ମୁଁ କାଲି ରାତିରେ ଅସୁର ପାଖକୁ ଯାଇନାହିଁ ।" ରାଜା କହିଲେ "ହେପରି, କାଲିତ ରାତିରେ ଅସୁର ବହୁତ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ିଥିଲା ।" ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲା "ମହାରାଜ ! ଅବସ୍ଥିତକୁ ଦଇବ ଭରସା; କାଲି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ମୋ ଘରକୁ ଜଣେ ବିଦେଶୀ ଲୋକ ଗୋଟାଏ ସିଂହ, ଗୋଟାଏ ଭାଲୁ, ଗୋଟାଏ ଗଧିଆ, ଗୋଟାଏ ବିଲୁଆ ଓ ଗୋଟାଏ ଠେକୁଆ ଧରି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ସେତେବେଳେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ

ବସି କାନ୍ଦୁଥିଲି । ବିଦେଶୀଟି ଆମକୁ ନିର୍ଭୟ ଦେଇ ମୁଁ ମନା କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେହି ଗଛମୂଳଆଡେ ଗଲା । ତା ପାଖରେ ସିଂହ ପ୍ରଭୃତି ଥିବାରୁ ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କଲି ଯେ ସେ କୌଣସି ମତେ ଅସୁର କବଳରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବ । ତେଣୁ ମୁଁ ଆଉ ଗଲି ନାହିଁ ।"

ରାଜା ଏକଥା ଶୁଣି ବହୁତ ଚିନ୍ତା କରି କରି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଧରି ଶ୍ମଶାନରେ ଥିବା ବରଗଛଆଡେ ଗଲେ । ସେଠାରେ ଦେଖିଲେ ଅସୁରର ମୁଣ୍ଡଟା ଏବଂ ଗଣ୍ଡିଟା ଦୁଇଖଣ୍ଡ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ଏବଂ ଗଛମୂଳରେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଜଣେ ରାଜପୁତ୍ରପରି ଲୋକ ଶୋଇଛି । ତା ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ଗୋଟାଏ ସିଂହ, ଗୋଟାଏ ଭାଲୁ, ଗୋଟାଏ ଗଧିଆ, ଗୋଟାଏ ବିଲୁଆ ଏବଂ ଗୋଟାଏ ଠେକୁଆ ଏପରି ପାଞ୍ଚଟା ଜନ୍ତୁ ଶୋଇଛନ୍ତି । ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ପଚାରିଲେ "ଏହି ବିଦେଶୀ ?" ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲା ହଁ "ମହାରାଜ !" ରାଜା କହିଲେ "ମୁଁ ଦେଖୁଛି ଲୋକଟିଏ ଭାରି ସାହସୀ ।" ଏହିପରି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ସମୟରେ କୋଳାହଳ ହେବାରୁ ଦୁସ୍ପର୍ଶକୁମାରର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ଦୁସ୍ପର୍ଶକୁମାର ଉଠି ଆଖି ମଳି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚାହିଁଲା ଏବଂ ଗଲା ରାତିରେ ଦେଖିଥିବା ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଶିଘ୍ର ପାଖକୁ ଡାକିଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଦୁସ୍ପର୍ଶକୁମାର ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ିଗଲା । ଦୁସ୍ପର୍ଶକୁମାର କହିଲା "ଓହୋ, ବହୁତ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲି । କାଲି ରାତିରେ ଅସୁର ସଙ୍ଗରେ ଯୁଦ୍ଧ କରି ଆମେ ବହୁତ ହାଲିଆ ହୋଇ ପଡ଼ିଲୁଁ । ଟିକିଏ ପାଣି ଆଣିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କର ଭାରି ଶୋଷ ହେଉଛି ।" ବ୍ରାହ୍ମଣ ରାଜାଙ୍କୁ ଦେଖାଇ କହିଲା "ଏ ଆମ ମହାରାଜା । ଆପଣ ଚାଲନ୍ତୁ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଆପଣଙ୍କୁ ଛେକି ନେବୁଁ । ଚଲାଇ ଦେବୁଁ ନାହିଁ । ଆପଣ ଆମର ଏତେ ଉପକାର କରିଛନ୍ତି ।" ଦୁସ୍ପର୍ଶକୁମାର ଉଠି ଠିଆ

ହୋଇ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ନମସ୍କାର ଜଣାଇଲା । ରାଜା ଦୁସରୀକୁମାରର ବ୍ୟବହାରରେ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇ କହିଲେ "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ କୌଣସି ଦେଶର ରାଜପୁତ୍ର ହେବ ପରା । ତୁମେ ଯେ ଇଚ୍ଛା ସେ ବୁଝ ମୋର ଆଜଠାରୁ ବନ୍ଧୁ । ତୁମେ ରାଜ୍ୟଟାକୁ ଏତେବଡ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କଲ । ତୁମଙ୍କୁ ଆଗରୁ ପାଇଥିଲେ ମୋର ଏତେଗୁଡ଼ିଏ ପ୍ରଜା ମରି ନ ଥାନ୍ତେ ।" ସେଦିନ୍ ସମସ୍ତେ ସାଙ୍ଗହୋଇ ରାଜାଙ୍କ ନଅରଅଡ଼େ ଚାଲିଲେ । ରାଜା ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କୁ ବହୁତ ଆଦର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କଲେ ଏବଂ ସମସ୍ତପ୍ରକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି-ଦେଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହାରରେ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇ ସେଠାରେ ଅନେକ ଦିନ କଟାଇ ଦେଲେ ।

ଏହି ସମୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଶତ୍ରୁ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ଆକ୍ରମଣ-କାରୀ ଶତ୍ରୁ ହେଉଛନ୍ତି ଅନ୍ୟ ଦେଶର ରାଜା ମାଣିକ୍ୟବର୍ମାର ଭାଇ ଏବଂ ପଦ୍ମଲକୁମାରଙ୍କର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁ । ଶତ୍ରୁ ଆକ୍ରମଣ ଦ୍ୱାରା ଏ ଦେଶର ରାଜା ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ରାଜ୍ୟରେତ ସୈନ୍ୟ ନାହାନ୍ତି । ସବୁ ଅସୁର ଦ୍ୱାରା ମରିଛନ୍ତି । କିପରି ଶତ୍ରୁ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବେ । ବଡ଼ ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ କହିଲେ 'ଦେଖବନ୍ଧୁ, ତୁମେ ଆମକୁ ଗୋଟିଏ ମହାବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମହାବିପଦ ଉପସ୍ଥିତ । ତାର ପ୍ରତିକାର ନ କଲେ ଆମେ ଗଲୁ ।" ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲେ "ଦେଖନ୍ତୁ ମହାରାଜ ! ସେଥିପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ମୁଁ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ଆପଣଙ୍କ ରାଜ୍ୟରେ କୌଣସି ବିପଦ ପଶି ପାରିବ ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କର ଯେ କେତେକ ସୈନ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ମୋ ସହିତ ଦିଅନ୍ତୁ । ମୁଁ ଶତ୍ରୁସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଯେ କୌଣସି ଉପାୟରେ

ଘଉଡାଇଁ ଦେବ ।" ରାଜା ଖୁସି ହୋଇ ସମସ୍ତ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କ କଥାମାନ ଚଳିବାକୁ କହିଲେ ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ସେନାପତି କରିଦେଲେ । ତା ବାଦ ଲାଗିଲା ଯୁଦ୍ଧ ସୈନ୍ୟ ସୈନ୍ୟଙ୍କ ଭିତରେ । ମାତ୍ର ଯେତେବେଳେ ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କର ରାଜା ହଠାତ୍ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ଦେଖିଦେଲେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଯୁଦ୍ଧ ବନ୍ଦକରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ଓ ନିଜେ ଘୋଡ଼ା ଉପରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ଦୁସରୀକୁମାରକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ ଏବଂ କହିଲେ "ବନ୍ଧୁ । ମୋ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଏଠାରେ ଆସି ଲୁଚି ରହିଛ । ମୁଁ ତୁମର କଣ ଦୋଷ କଲି । ତୁମର ସେ ରାଜ୍ୟ କୁଆଡ଼େ ଗଲା ? କୁସୁମବତୀ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ? ଥରେ କୁସୁମବତୀକୁ ହରାଇ ଥିଲ । ପୁଣି କଣ ରାଜ୍ୟ ସହିତ କୁସୁମବତୀକୁ ହରାଇଲ ? ଯଦି କୌଣସି ବିପଦ ପଡ଼ିଲା ମୋ ରାଜ୍ୟକୁ ଗଲ ନାହିଁ । ଆମେ ସବୁ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ଏ ରାଜ୍ୟରେ ଆସି ଆତ୍ମଗୋପନ କରିବା କଣ ଭଲ ହେଲା ? ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଖାଲି ପହିଲିକୁମାର, ପହିଲିକୁମାର, ବୋଲି ଝୁରି ଝୁରି କଣ୍ଟା ହେଲଣି ।" ଦୁସରୀକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି ଭାବିଲା "କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ, ଏହାଙ୍କ ସହିତ ମୋର ତ କେବେ ଦେଖା ନାହିଁ, ହଇ ପହିଲିକୁମାରର ବୋଧହୁଏ ବନ୍ଧୁ ।" ସେଠୁ ସେ ନିଜର ପରିଚୟ ନ ଦେଇ ପହିଲିକୁମାର ଭାବରେ କହିଲା "ବନ୍ଧୁ, ସେ ସବୁ ପରେ କହିବି, ମାତ୍ର ତୁମେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଆସିଛ ମୁଁ ଜାଣିଥିଲେ ଯୁଦ୍ଧ ବିଲକୁଲ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା । ଏବେ ଏ ରାଜା ମୋର ବନ୍ଧୁ, ଏବଂ ତୁମେ ବି ମୋର ବନ୍ଧୁ, ଏବେ ଆସ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ଭେଟ କରାଇ ପରିଚୟ କରାଇ ଦିଏ । ତା' ପରେ ଦୁହେଁ ସାଥିହୋଇ ସେ ରାଜା ନଅରଆଡ଼କୁ ଗଲେ । ବାଟରେ ଦୁସରୀକୁମାର ପଚାରିଲା "ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମୋ ଲାଗି କାହିଁକି ଚିନ୍ତା କରୁଛି ?" ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ କହିଲେ "ମନେ

ଅଛୁ ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ କହିଥିଲ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଭ୍ରାତୃବଧୂ କରିବାକୁ, ମାତ୍ର ମାଣିକ୍ୟ ତୁମଛଡ଼ା ଆଉ କାହାକୁ ଚାହେଁନା । ସେ କହେ ଯେ ସେ କୁସୁମବତୀଙ୍କର ସାନ ଭଉଣୀପରି ରହିବ ଓ ପୁଣି କହୁଛି ଯେ ଜଣେ ପୁରୁଷର କଣ ଦୁଇଟି ସ୍ତ୍ରୀ ରହନ୍ତି ନାହାନ୍ତି । କେତେବେଳେ କହୁଛି ପହିଲିକୁମାର ତ କୁସୁମବତୀକୁ ଆଉ ପାଇ ନ ଥିବେ । ଏହିପରି କେତେ ପାଗଳପରି ବକୁଛି । ମୁଁ ଯେତେ ବୁଝାଇଲେ ବୁଝୁ ନାହିଁ । ତୁମେତ କୁସୁମବତୀକୁ ପାଇ ଖୁସି ହୋଇଥିଲ । ପୁଣି କଣ ହେଲା । ବିଭାଘର ସମୟରେ ତୁମର ବିବାହ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ କହିବାକୁ ତୁମେ ମନା କରି ଥିବାରୁ ମୁଁ ତାକୁ କହିନାହିଁ ।”

ସେଠାରୁ ଦୁସରୀକୁମାର ମନେ ମନେ ସବୁ ଭାବି ନେଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ପହିଲିକୁମାର କୁସୁମବତୀକି ବିଭା କରିଛି ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ରାଜା ହୋଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନାହିଁ ଏବଂ ମୋତେ ବିଭା କରିଦେବାକୁ ଏହାଙ୍କୁ କହିଛି । ଦେଖୁଛି ମାଣିକ୍ୟବତୀର ପ୍ରେମ ଅତୁଳନୀୟ । ଆଗୁ ମଜାଟା କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା । ଏହା ଭାବି ଭାବି ସେ ଦେଶର ରାଜା ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ରାଜାଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ପରିଚୟ କରାଇଦେଲେ । ସେ ଦେଶର ରାଜା ଖୁସି ହେଲେ ଏବଂ ନଅର ମଧ୍ୟରେ ବହୁତ ଆଡ଼ମ୍ବର ଜାକଜମକରେ ଖିଆପିଆ ହେଲା । ରାଜା ରାଜା ମିଳିଲେ । ସୈନ୍ୟ ସୈନ୍ୟ ମିଳିଲେ । ଏହିପରି ମଙ୍ଗଳରେ ଶତ୍ରୁମାନେ ମିତ୍ର ହୋଇ ସେଠାରେ ଦୁଇଦିନ କଟାଇଲେ । ତା' ପରେ ବିଦାୟ ନେଲେ । ଗଲାବେଳେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ନିଜ ଦେଶକୁ ନେବାକୁ ଜିଗର ଲଗାଇଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ଛଳନା କରି କହିଲା “ମୋର ସାନଭାଇକୁ ମୁଁ ଖୋଜିବାକୁ ଆସିଛି । ତାକୁ ନ ପାଇଲେ ବୁଆଡ଼େ ଯିବି ନାହିଁ । ତାକୁ

ପାଇଲେ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆଗେ ତୁମ ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚି ମାଣିକ୍ୟ-ବତୀକୁ ତାଙ୍କୁ ବିଭା କରାଇବି । ମୋ ସାନ ଭାଇକୁ ଦେଖିଲେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବିଭା କରିବାକୁ ଅମଙ୍ଗ ହେବ ନାହିଁ । ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରି ନିଜର ସୈନ୍ୟ ସାମନ୍ତ ନେଇ ନିଜ ଦେଶକୁ ବାହୁଡ଼ି ଗଲେ ।

ଏଣେ ଦୁସରୀକୁମାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାର ଚିନ୍ତାରେ ବହୁତ ଆକୁଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ସେ ଭାବିଲା 'ଭାଇ ରାଜା ହୋଇ କଣ ମୋତେ ଏକା ବେଳକେ ପାଶୋରି ପକାଇଲା । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ଦିନ ହେଲା ଆସିଲିଣି, ମାତ୍ର ଭାଇ ପହିଲକୁମାରର କଥା ଭୁଲି ଯାଇଛି । ମନଟା କାହିଁକି ଭଲ ଲାଗୁ ନାହିଁ । ତା ପରେ ତାର ସେହି ଗଛରେ ପୋତା ହୋଇଥିବା ଖଣ୍ଡା କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଖଣ୍ଡା ପାଖକୁ ଗଲେ ଭାଇର ଭଲ ମନ୍ଦ ଜଣା ପଡ଼ିବ ।" ଏହିପରି ନାନା ଚିନ୍ତା କରି ସେ ଭାଇର ଅନ୍ୱେଷଣରେ ଯିବାପାଇଁ ମନସ୍ଥ କଲା ଓ ମହାରାଜାଙ୍କୁ କହି ବିଦାୟ ନେଲା । ମହାରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ବହୁତ ଦୁଃଖ କଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ପୁଣି ଫେରି ଆସିବ କହି ସମସ୍ତଙ୍କି ବୋଧ ସୋଧ କରି ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ନେଇ ପୁଣି ଦେଶସ୍ତଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ଯାଇ ଯାଇ ବାଟରେ କେତେ ବଣ ପର୍ବତ ପାର ହେଲା । ଶେଷରେ ଯେଉଁଠାରୁ ଦୁଇଭାଇ ଅଲଗା ହୋଇଥିଲେ ସେହି ଗଛପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ପୂର୍ବପରିଚିତ ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଗଛ ଦେଖି ଟିକିଏ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ଗଛ ପାଖକୁ ଯାଇ ପୋତା ହୋଇଥିବା ଖଣ୍ଡାଟି ଟାଣିଆଣି ଦେଖିଲା ଯେ ନିଜ ପାଖଟି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଛି, ମାତ୍ର ତାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାର

ପାଖଟି କଲଙ୍କି ଲାଗି ଯାଇଛି ଏବଂ ଅଧା ଅଧା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଛି । ପଦ୍ମଲକୁମାର କିଛି ନା କିଛି ବିପଦରେ ପଡ଼ିଛି ବୋଲି ଜାଣି ପାରିଲା । ମାତ୍ର ଅଧା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଛି ଦେଖି ଭାବିଲା ନିଶ୍ଚୟ ଉଦ୍ଧାର ହୋଇ ପାରିବ । ତେଣୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଧରି ସେଠାରୁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଯେଉଁ ରାସ୍ତାରେ ଯାଇଥିଲା ସେହି ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଲା । ସେହିପରି ଅନେକ ବାଟ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ଦେଖିଲା ଦୁଇଟି ରାସ୍ତା ଯାଇଛି । ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତରକୁ ଓ ଗୋଟିଏ ଦକ୍ଷିଣକୁ । ସେ ରାସ୍ତା ଦୁଇଟିର ଗୋଟିଏ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ରାଜାଙ୍କୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟଗୋଟିଏ କୁସୁମବତୀର ବାପ ରାଜାଙ୍କୁ ପଡ଼ିଛି । ସେ ତ ଜାଣେ ନାହିଁ କେଉଁଠା କେଉଁ-ଦିଗକୁ ଯାଇଛି । ସେଠୁ ସେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ରାଜାଙ୍କୁ ଯେଉଁ ରାସ୍ତା ଯାଇଛି ସେହି ଦିଗକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲିଲା । ବହୁତ ବାଟ ଯାଇ ଯାଇ ଶେଷରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଜଙ୍ଗଲ ଦେଖିଲା । ଜଙ୍ଗଲଟି ଦେଖିବାକୁ ଭାରି ସୁନ୍ଦର । ବଣ ବୁଦା-ଗୁଡ଼ିକରେ ନୂଆ ନୂଆ ପତ୍ର କଅଁଳି ମନ ମୋହି ନେଉଥାଏ । ବଣର ଫୁଲଗୁଡ଼ିକ ବାସନାରେ ମହକୁଥାଏ । ତାକୁ ଜଣାଗଲା ଜଙ୍ଗଲଟି ଗୋଟିଏ କୃତ୍ରିମ ଜଙ୍ଗଲ, ଯେପରି ସବୁ ରାଜାମାନଙ୍କ ନଅର ପାଖକୁ ଲାଗି କରି ଥାଏ ଏବଂ ରାଜପୁରର ମହିଳାମାନେ ମନ ବିନୋଦନ ପାଇଁ ସେ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲନ୍ତି ଏବଂ ଶିକାରୀ ବେଶରେ ଶିକାର କରନ୍ତି । ସେଠୁ ଦୁସରୀକୁମାର ସେହି ଜଙ୍ଗଲରେ ପଶିଲା । ବହୁତଆଡ଼େ ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲିଲା । କେତେ ମିଠା ଫଳ ଛିଣ୍ଡାଇ ଖାଇଲା ଏବଂ ସୁବାସ ଫୁଲ ଛିଣ୍ଡାଇ ଉପ-ଭୋଗ କଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ ଏଆଡ଼େ ସେଆଡ଼େ ନିର୍ଭୟରେ ବୁଲିଲା । ସେ ବଣଟି ତାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗିଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁ-

ମାନେ ମଧ୍ୟ ତା ସହିତ ପୋଷା କୁକୁରଙ୍କର ଗୋଡ଼ାଇ ଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ବୁଲି ବୁଲି ଥୋଡ଼େ ବାଟ ଗଲାରୁ ଗୋଟିଏ ଗହଳିଆ ଲତା ପଡ଼ିଲା । ଲତାଟା ପ୍ରାୟ ଖଣ୍ଡେ ବାଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଡ଼ିଛି । ଏ ପାଖରୁ ସେ ପାଖ ଦିଶୁନାହିଁ କି ଏ ପାଟରେ ମଣିଷ ଥିଲେ ସେ ପାଖରୁ ଜଣାଯିବ ନାହିଁ । କୁସୁମକୁମାର ବାଟ ନପାଇ ଟିକିଏ ଠିଆ ହେଲା । କିଛିକ୍ଷଣ ବାଦେ ସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ୱର ଶୁଣି ପାରିଲା । ତେବେ ସେ ଜାଣିଲା ଯେ କୌଣସି ରାଜାର ଏ ବିଳାସବନ ଏବଂ ରାଜମହିଳାମାନେ ବୋଧହୁଏ ମନ ବିନୋଦନ ପାଇଁ ଏଠାକୁ ଆସିଅଛନ୍ତି । ସେଠାରେ କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା ଭାବି ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ନିଃଶବ୍ଦରେ ସେ ସ୍ୱର କାନେଇ କାନେଇ ଆଗକୁ ଗଲା ଏବଂ ଲତା ଗହଳିଆ ଫାଙ୍କରେ ବହୁତ ନିରେଖି ଚାହିଁଲା । ଦେଖିଲା ଯେ ଚାରୋଟି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ । ଗୋଟିଏ ତା ମଧ୍ୟରେ ଅତି ସୁନ୍ଦରୀ । ଚାରିଜଣଯାକ ଶିକାରୀ ବେଶ । ହାତରେ ଧନୁ । ସେମାନେ ଲତା ଗହଳି ପାଖରୁ ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରେ ଠିଆହୋଇ ନିସ୍ପନ୍ଦରେ କେଉଁ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ଭୟରେ ଥରୁଛନ୍ତି, ଏବଂ ଫୁସ୍‌କାଫୁସ୍କି ହେଉଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଥମା ସ୍ତ୍ରୀ—"ଦେଖ ସଖି ! ମୁଁ ସାପକୁ ଦେଖିଲେ ଭାରି ଡରେ । ମୋର ହାତ ଆଉ ଚଳୁ ନାହିଁ । ଦେଖେ ନାଗ ସାପଟା କି ବଡ଼ଟାଳ ଫଣା ଟେକି ଆମଆଡ଼େ ଚାହିଁଛି ଏବେ ଆମ ବାଟ ବନ୍ଦ କରିଛି ।"

ଦ୍ୱିତୀୟା—"ମୋର ମଧ୍ୟ ତଦ [illegible] । ସ୍ତମ୍ଭିତ ଭାବ । କିବା କରିବ ?"

ତୃତୀୟା—"ଅହା, କି ଦୁର୍ଯୋଗରେ ବାହାରିଲେ ହେଲାଣି, ରାଜକନ୍ୟା ମାଣିକ୍ୟବତୀର ମନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ

ଆସି, ଟୋଟେ ଠେକୁଆ, କି ଗୋଟେ ପକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ଶିକାର ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଶେଷରେ ନାଗସାପ ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ିଲେ !"

ଚତୁର୍ଥୀ ଯେ ଅତି ସୁନ୍ଦରୀ—"ସଖି, ପ୍ରିୟତମ ପହ୍ଲକୁମାର ସାଙ୍ଗରେ ଥିଲେ ଏପରି ଅବସ୍ଥା ହେବାକୁ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା ।"

ଏ ସବୁ କଥା ଦୁସବ୍ଧିକୁମାର ଶୁଣୁଥାଏ ଏବଂ ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ଲତା ପାର ହୋଇ ସେମାନଙ୍କ ପଛ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆସିଲାଣି । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଏ ହେଉଛନ୍ତି ମାଣିକ୍ୟବତୀ । ଭାଇ ପହ୍ଲକୁମାରଙ୍କୁ ଝୁରି ଝୁରି କଣ୍ଠା ହେଲାଣି, ମାତ୍ର ଭାଇତ ଯୁଦ୍ଧକୁ ମୋପାଇଁ ରଖାଇଛନ୍ତି । ଏଣିକି ମୁଁ ନିଜେ ଭାଇ ପହ୍ଲକୁମାର ରୂପରେ ଛଳନା କରିବି । ଦେଖିବା କିପରି ମଜା ହେଉଛି ।" ତାପରେ ସେ ସାମନାକୁ ଯାଇ ଅନାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ନାଗସାପ ଭାଡ଼ୀ ଉପରେ ଫଣା ଟେକି ସେହି କନ୍ୟାମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଛି । ସେଠୁ ଦୁସବ୍ଧିକୁମାର ହଠାତ୍ ନାଗସାପଆଡ଼କୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ମନ୍ତ୍ର କରି ଫୁଲ ପକାଇ ଦେଲା । ନାଗସାପ ସୁନାପୁଅଟିପରି ଧୀରେ ଧୀରେ ଦୁସବ୍ଧିକୁମାର ଗୋଡ଼ତଳ ଦେଇ ଲତାଭିତରକୁ ପଶିଗଲା । ଦୁସବ୍ଧିକୁମାର ତାପରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀଆଡ଼େ ଅନାଇ ଦେଖିଲା "ଆହା, କି ରୂପ ତାର !" ସେଠୁ ସେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆସିଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ ମଧ୍ୟ ଅଗରୁ ଯାଇ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ତାର ସଖିମାନଙ୍କ ଲୁଗାକାନି ଟାଣି ପକାଉଥାନ୍ତି । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏ ଘଟଣାରେ ଲଜ୍ଜାରେ ସଢ଼ିଗଲା ଏବଂ ମୁହଁ ତଳକୁ ପୋତି ଦେଲା । ସେମାନେ ଦୁସବ୍ଧିକୁମାରକୁ ଚିହ୍ନି ନ ପାରି ପହ୍ଲକୁମାର ଭାବିଲେ । ଭାବିବାର ତ କଥା । ଦୁଇଭାଇ ତ ଏକାପରି । ଦୁସବ୍ଧିକୁମାର ପଚାରିଲା "ମହାରାଜ, ମୋର ପ୍ରିୟବନ୍ଧୁ ଭଲ ଅଛନ୍ତି ତ ?" ସଖିମାନେ

କହିଲେ "ହଁ ମହାରାଜା ଭଲ ଅଛନ୍ତି ; କିନ୍ତୁ—"ସଖିମାନେ ମାଣିକ୍ୟବତୀଆଡେ଼ ଅନାଇଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଲଜ୍ଜାରେ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଦେଲା । ସେଠି ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲା "ଥାଉ, ତୁମ କିନ୍ତୁର ଅଭିପ୍ରାୟ ମୁଁ ବୁଝିପାରିଲି ।" ସେଠି, ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ଥୟ ହେବାକୁ ଆଖି ଦେଖାଇଲା । ସେମାନେ ସୁନାପୁଅ ପରି ତାଙ୍କର ପାଦତଳେ ଶୋଇ ଲାଙ୍ଗୁଳ ହଲାଇଲେ । ସଖିମାନେ ପଚାରିଲେ "କୁସୁମବତୀ ଦେବୀଙ୍କର କୌଣସି ସନ୍ଧାନ ପାଇଲେ ?" ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ତାର ସଖିମାନେ ପହିଲିକୁମାର ବିଷୟର କଥା ଜାଣି ନାହାନ୍ତି । ପହିଲିକୁମାର ମଧ୍ୟ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇକୁ ମନାକରି ଥିଲା କହିବାକୁ । ଦୁସରୀକୁମାର ଏ ପ୍ରଶ୍ନରେ କିଛି ନ ଭାବି ଛଳନା କରି କହିଲା "ନା ସଖି, ସେ ଆଉ ମିଳିବେ ନାହିଁ । ସଖିମାନଙ୍କୁ ତ ସାତଖଣ୍ଡ ମାଫ୍ । ସେମାନେ ତହୁଁ ତର ତରରେ କହି ପକାଇଲେ । "ତେବେ ଅମ ସଖି ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ନିରାଶ କାହିଁକି କରୁଛନ୍ତି ?" ଏଥିରେ ଦୁସରୀକୁମାର ମୁରୁକି ମୁରୁକି ହସି କହିଲା "ମୁଁ ତ ପ୍ରଥମରୁ ତାଙ୍କୁ ନିରାଶ କରିଛି ସେଥିପାଇଁ ମୋ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଘୃଣା ନିଶ୍ଚୟ ଥିବ । ତୁମ ସଖି ବୋଧହୁଏ ମୋତେ ଭୁଲି ଯାଇଥିବେ ଏବଂ ମୋ ପ୍ରତି ଆଉ ଶ୍ରଦ୍ଧା ନ ଥିବ, ମାତ୍ର ତୁମ ସଖି ଯେବେ ଦୟା କରନ୍ତି ତେବେ ତାଙ୍କୁ କୁସୁମବତୀ ଭାବି ଗ୍ରହଣକରିପାରେ ।" ଏ କଥାରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସମ୍ଭାଳି ହୋଇ ରହି ପାରିଲାନାହିଁ । ତାର ହୃଦୟ ଆନନ୍ଦରେ ଭରିଗଲା । ସେ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଦୁସରୀକୁମାରର ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କଲା ଏବଂ କହିଲା ଏତେଦିନେ ମୋର ବ୍ରତ ସଫଳହେଲା । ପ୍ରିୟତମ ! ମୁଁ ସାରାଜୀବନ ତୁମର ପଦତଳେ ଦାସୀ ହୋଇ ରହିଲି ।" ସଖିମାନେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଆନନ୍ଦରେ ବହୁତ ଖୁସିହେଲେ ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟ-

ବତୀକୁ ଦୁସରୀକୁମାର ପାଖେ ଏକା ଛାଡ଼ିଦେଇ ଲତା ଅଢ଼ୁଆଳରେ ଲୁଚିଗଲେ, ମାତ୍ର ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ତାହା ଜଣା ନାହିଁ । ଏହି ସମୟରେ ଦୁସରୀକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଏକା ଦେଖି କହିଲେ "ପ୍ରିୟେ ମାଣିକ୍ୟ ! ଗୋଟିଏ କଥା । କଣ କି, ତୁମର ମୋର ବିବାହ ହେବ, ମାତ୍ର ଟିକିଏ ଡେରିହେବ । ମୁଁ ଅନ୍ୟରାଜ୍ୟକୁ ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତର କାମରେ ଯାଉଅଛି । ଖୁବ୍ କମ୍ ସମୟରେ ଫେରିବି । ତୁମେ ତ ମୋ କଥା ଜାଣ, ମୁଁ କେବେ ବିଶ୍ୱାସଘାତକତା କରିବି ନାହିଁ । ମୁଁ ତୁମ ଭାଇଙ୍କ ପାଖକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଉ ନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ଏ ବଣରେ ଲୁଚି ଲୁଚି ଆସିଥିଲି ।" ଏ ସବୁକଥା ସଖୀମାନେ ଲତା ଅଢ଼ୁଆଳରେ ରହି ଶୁଣୁଥିଲେ । ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ପଛକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲେ ସଖୀମାନେ ନାହାନ୍ତି । ସେତେ ସେ ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କ ପାଦଧରି କହିଲେ "ପ୍ରିୟତମ, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ବାଧା ଦେବିନାହିଁ, ମାତ୍ର ଏ ଦାସୀକୁ ବିସ୍ମରଣ କରିବେ ନାହିଁ ।" ସେତେ ନିଜ ହାତରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ହୀରାର ମୁଦି ବାହାର କରି ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କ ହାତରେ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଇ କହିଲେ ଏ ମୁଦିଟି ଥିଲେ ସବୁବେଳେ ମୋତେ ମନେ ପକାଉଥିବେ । ସେ ମୁଦିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ନାମ ଲେଖା ହୋଇଥିଲା । ସେତେ ସଖୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ସଖୀ ଲତା ଅଢ଼ୁଆଳରେ ଥାଇ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଫୁଲମାଳ ଗୁନ୍ଥିପକାଇ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଦୌଡ଼ିଆସି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ହାତକୁ ଫୁଲମାଳଟି ବଢ଼ାଇ ଦେଇ କହିଲେ "ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ, ଏଇଟା ରହି ଗଲେ ଯେ ।" ତହିଁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସରମମିଶା ହସ ହସି ଫୁଲମାଳଟି ଦୁସରୀକୁମାର ବେକରେ ଗଳାଇ ଦେଇ ପଦତଳେ ନମସ୍କାର କରି କହିଲେ "ମୋର ବହୁଦିନର ଆକାଂକ୍ଷା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ଆଜି ମୋର ଏ ଶୁଭ ବିବାହରେ ମୋର ଏ ସଖୀମାନେହି ସାକ୍ଷୀ

ଉଠୁଚଲେ ।" ସେତେବେଳକୁ ବେଳ ବହୁତ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ସଖିମାନେ ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଦୁଃଖୀକୁମାରଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେହିଦିନଠାରୁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମନ ଆଉ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉନାହିଁ । ସେ ବେଶ ଖୁସି ମନରେ ରହିଲା ।

ଏଣେ ଦୁଃଖୀକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ପୁଣି ପଛକୁ ଫେରି ଦୋସରା ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଲା । ସେ ରାସ୍ତାଟି କୁସୁମବତୀର ବାପା ରାଇଜଆଡ଼େ ଯାଇଥାଏ । ବହୁତବାଟ ଚାଲିଲା । ବାଟରେ କେତେ ବଣ ପରବତ ପଡ଼ିଲା । ସେମାନେ ଠାଏ ଠାଏ ବିଶ୍ରାମ ନେଉଥାନ୍ତି, ପୁଣି ଚାଲୁଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ଦୁଇଦିନ ଚାଲି ଚାଲି ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ରାଇଜର ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଲାକ୍ଷଣି ନମସ୍କାର କରୁଥାନ୍ତି । ଯେ ରାସ୍ତାରେ ଯାଉ-ଥାଏ ନମସ୍କାର ହେଉଥାଏ । ଏହାର କାରଣ ଦୁଃଖୀକୁମାର କିଛି ବୁଝି ପାରୁ ନ ଥାଏ । ଶେଷରେ ଜଣକୁ ପଚାରିଲା "ଏଠା କେଉଁ ରାଜ୍ୟ ?" ସେ ଲୋକ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା "କଣ ଆପଣ ଭୁଲି ଗଲେଣି । ସେଥର ଆପଣ ଆମକୁ କେଡ଼େ ବଡ଼ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ।" ସେଠୁ ଦୁଃଖୀକୁମାର ଭାବିଲା "ବୋଧହୁଏ ମୋର ଭାଇ ଏବାଟେ ଯାଇଛି ଏବଂ ଏମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛି । ସେଠୁ ଦୁଃଖୀକୁମାର କହିଲା "ଭୁଲିଯାଇଥିବି, ମୋର ବର୍ତ୍ତମାନ ମନଠିକ୍ ନାହିଁ । ଆଚ୍ଛା ତୁମେମାନେ ମୋତେ ମନେରଖିଛ । ଆଚ୍ଛା, ମୋର ନାମ କଣ କହିଲ ?" ସେ ଲୋକ କହିଲା "ଆପଣଙ୍କ ନାମ ପଦ୍ମଲକୁମାର ବାବୁ ? ଆମେ କଣ ଏତେ ଉପକାରୀଙ୍କୁ ଭୁଲିଯିବୁଁ ।" ସେଠୁ ଦୁଃଖୀକୁମାର ସବୁ କଥା ବୁଝିପାରିଲା ଏବଂ ନିଜର ପରିଚୟ ନଦେଇ ଚାଲିଲା । ଏ ଖବର ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ

ଢଏ ଜଣାଇ ଦେଲା । ରାଜା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟବନ୍ଦକରି ମନ୍ତ୍ରୀ କଟୁଆଳଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସି ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କୁ ପାଖେଷ୍ଟି ନେଇଗଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ନିଜର ପରିଚୟ ନଦେଇ ନଅରକୁ ଗଲା ଏବଂ ମଉଜ ମଜଲିସ୍ ରେ ଦୁଇଦିନ ସେଠାରେ କଟାଇଲା । ତାପରେ ରାଜା ଏବଂ ଆଉ ସମସ୍ତଙ୍କଠୁଁ ବିଦାୟନେଇ ଆଗକୁ ଚାଲିଲା । ଗଲାବେଳେ ସେ ଦେଶର ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ "ବନ୍ଧୁ, ଏହିପରି ଦୟା ରଖି ସମୟ ସମୟରେ ଏଁଆଡେ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ଆସୁଥିବେ । ତୁମ ଉପକାର ମୁଁ ଭୁଲି ପାରିବି ନାହିଁ ।"

ଦୁସରୀକୁମାର ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଅନ୍ୟ ଦେଶ ଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ପାଖରେ ଭାଲୁ, ସିଂହ, ବାଲୁଆ, ଗଧିଆ, ଠେକୁଆମାନେ ଗୋଡାଇ ଥାନ୍ତି । ବହୁତ ବଣ ପାର ହୋଇ ଶେଷରେ କୁସୁମବତୀର ବାପ ଘରଦ୍ୱାରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠାରେ ଦେଖିଲା କାହାରି ମନରେ ଶାନ୍ତି ନ ଥିଲା, ମାତ୍ର ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲାକ୍ଷଣି ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦରେ କୋଳାହଳ କରି ମାଡ଼ି ଆସିଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଖରେ "ଯୁବରାଜ ଫେରିଲେଣି, ଯୁବରାଜ ଫେରିଲେଣି ।" କିଏ କହିଲା 'ଯୁବରାଜଙ୍କୁ କେହି ଜିଣି ପାରିବେ ନାହିଁ । ସେ ଭାରି ଶିକାରୀ, ଦେଖ, କୁହୁକ ବଣରେ ଏକା ଏକା ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ଦିନ ଶିକାର କରି ନିର୍ଭୟରେ ଫେରିଲେ ।" ଏ ଘଟଣାରେ ଦୁସରୀକୁମାର ଠଉରାଇ ନେଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ପହିଲିକୁମାର ସେଠାରେ ଯୁବରାଜ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ କେଉଁ ପିଶାଚି କି ଅସୁର ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ି ବନ୍ଧା ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସେଠୁ କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା ଭାବି ନିଜକୁ ଚିହ୍ନା ନ ଦେଇ ପହିଲି-କୁମାର ରୂପରେ ଛଳନା କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ କହିଲା "ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତରେ ପଡ଼ି ଗୋଟାଏ ଅସୁର ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ିଗଲି ଏବଂ ସେ ଅସୁରଟା ଗୋଟାଏ ମାୟାବୀ ଅସୁର, କେତେ ମାୟାଜାଲ ବିସ୍ତାରିଲା ।

ଦେଶପରେ ତାକୁମାର ଏତେଦାଦିନ ଫେରିଲ । ଆଚ୍ଛା, ମହାରାଜ ଭଲ ଅଛନ୍ତି ତ ?" ପ୍ରଜାମାନେ କହିଲେ "ନା ଯୁବରାଜ ! ମହାରାଜା ଏବଂ ରାଜଜେମା କୁସୁମବତୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ବହୁତ ଦୁଃଖ ଏବଂ ମନ ଖରାପରେ କାଳ କାଟୁଛନ୍ତି । ଆପଣ ଶୀଘ୍ର ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ଦେଖା କରନ୍ତୁ । ସେଠୁ ଦୁସରୀକୁମାର ଏବେ ସବୁ ବୁଝିପାରିଲା ଏବଂ ଯାହା ଭାବିଥିଲା ତାହା ଠିକ ବୋଲି ଭାବିଲା । ସେଇଠୁ କଣ ହେଲା ନା, ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ସହିତ ଦୁସରୀକୁମାର ସିଂହଦ୍ୱାରେ ପହଞ୍ଚିଲାମାତ୍ରେ ଦୁଆରୀ ଜଣେ ଭିତରକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ କହିଲା "ମହାରାଜ, ଯୁବରାଜ ଆସି ଗଲେଣି ।" ରାଜା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ଆନନ୍ଦରେ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଦତଳେ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଇଁ ନମସ୍କାର କଲା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ନମସ୍କାର କଲା । ଏଥିରେ ଦୁସରୀକୁମାର ଟିକିଏ ସଙ୍କୁଚିତ ବୋଧକଲା । ପୁଣି କଥା ଧରା ପଡ଼ିଯିବା ଭୟରେ କିଛି ନ କହି ରହିଲା । ତା ପରେ କୁହୁକବଣର ଶିକାର କଥା ଏ ଆଉ ସେ ଆଉ ଫନ୍ଦ କେତେ କହିଲା । ସେଠୁ ସମସ୍ତେ ଖୁସି ହେଲେ ଏବଂ ନଅରରେ ପୁଣି ଆନନ୍ଦ ଫେରି ଆସିଲା । ରାତି ହେଲା । ସମସ୍ତେ ଖିଆପିଆ କରି ଶୋଇଲେ । ଏଇଠିତ ଦୁସରୀକୁମାର ଧରାପଡ଼ିବାର କଥା, ସେଠୁ କଣ ହେଲା ନା, ଅଗତୁର ଦୁସରୀକୁମାକୁମାରକୁ ଏବଂ ତାର ଜନ୍ମଦାତାଙ୍କୁ କୋଳାକୋଳି ଉପରେ ଯେଉଁ ସେ ସେ ବେତଟା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି ଟୋଟିଏ କୁସୁମବତୀ ପାହାରେ ପକାଇଲା । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଗଛଟା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଘରେ ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ସେ ସବୁ ଜାଣି ପାରିଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ଏହିପରି ଆସି ଏଠାରେ ପଥର ହୋଇ ଯାଇଛି । ସେଠୁ ସେ ବେତରେ କାହାରିକୁ ନ ପିଟି ବେତଟି ନିଜ ପାଖରେ ରଖିଲା ଏବଂ

ବଣରେ ଶିକାର କରିଯିବା କଥା କହିଥାଇଲା । ମହାରାଜ ଏଥିରେ ପୁଣି ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ମନାକଲେ । କୁସୁମବତୀଙ୍କ ଅଗରୁ ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଯେ ତାର ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ କୁହୁକବଣର କୌଣସି ପିଶାଚ କି ପିଶାଚୀ ଆଶ୍ରା କରିଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ତାର ମତି ଗତି ଠିକ ନାହିଁ ଏବଂ ତା ପାଖକୁ ଆସୁନାହାନ୍ତି । ସବୁବେଳେ ଘୁଞ୍ଚି ଘୁଞ୍ଚି ହେଉଛନ୍ତି । ପୁଣି ଶିକାର କରି ଯିବାକଥା ଶୁଣି କୁସୁମବତୀର ମନ ଆହୁରି ଖରାପ ହୋଇଗଲା । ସେ ଭାବିଲା "ଏଥର ଯାଇ ଯଦି ନ ଫେରନ୍ତି କିମ୍ବା ପୁଣି ତାଙ୍କୁ କୁହୁକ କରି କିଏ ରଖେ ।" ଏକଥା ସେ ମନରେ ସ୍ଥିର କରି ଦୁସନ୍ତକୁମାର ପଦଧରି ଏକବାର ମନା କଲା ମାତ୍ର ଦୁସନ୍ତିକୁମାର ଯମା ମାନିଲା ନାହିଁ । ଜିଦ୍ ଧରି କହିଲା, 'କୁହୁକବଣରେ ଯେତେ ଅସୁର ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନ ମାରିବା-ଯାଏ ମୋର ଧର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ।' ସେଠୁ ମହାରାଜା ଆଗରୁ ଭଲ ଭଲ ଶିକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସହିତ ପଠାଇଲେ । ସେମାନେ ଦିନ ସ୍ଥିର କରି କୁହୁକବଣରେ ଶିକାର କରିବାକୁ ବାହାରିଲେ ।

ଫେରିଲେ । ଏ ଘଟଣାରେ ଦୁସନ୍ତିକୁମାର ଠିକ୍ [illegible] ତାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାର ସେଠାରେ ଯୁବରାଜ ହୋଇଛନ୍ତି [illegible] ପିଶାଚ କି ଅସୁର ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ି ବନ୍ଦୀହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସେଠୁ [illegible] କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା ଭାବି ନିଜକୁ ଚିହ୍ନା ନ ଦେଇ ପହିଲ-[illegible] କୁମାର ରୂପରେ ଛଳନା କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ କହିଲା "ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତରେ ପଡ଼ି ଗୋଟାଏ ଅସୁର ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ିଗଲି ଏବଂ ସେ ଅସୁରଟା ଗୋଟାଏ ମାୟାବୀ ଅସୁର, କେତେ ମାୟାଜାଲ ବିସ୍ତାରିଲା ।

ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, ନାଇଁରେ ପୁଅ ମୁଁ ତଳକୁ ଯିବନାହିଁ, ତୋର ଜନ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକ ମୋତେ ଖାଇଯିବେ ।" ଏଥିରେ ହୁସଣିକୁମାର କହିଲା "ନା ତୁ ତଳକୁ ଆ, ସେମାନେ କିଛି କରିବେ ନାହିଁ ।" ସେଥିରୁ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ପୁଅରେ ମୁଁ ଗୋଟିଏ କଥା କହିବି ତୁ କଲେ ତୋର ଜନ୍ତୁମାନେ ମୋତେ ଆଉ କାମୁଡ଼ିବେ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ମନରୁ ହିଂସା ଛାଡ଼ିଯିବ । ହୁସଣିକୁମାର କହିଲା "ହଉ ତେବେ କହ ।" ହୁସଣିକୁମାର ବୁଢ଼ୀ କଥାରେ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ସନ୍ଦେହ କରୁଥିଲା । ସେଥିରୁ ବୁଢ଼ୀ ଖଣ୍ଡେ ବେତ ତଳକୁ ପକାଇ ଦେଇ କହିଲା "ପୁଅ ଏଇ ବେତଟି ନେ, ଏଥିରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ସମସ୍ତ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ପାଦରେ ପାହାରେ ମକାଇଲେ ସେମାନେ ମୋତେ ଆଉ କିଛି କରି-ପାରିବେ ନାହିଁ ।" ହୁସଣିକୁମାର ବେତଟି ଦେଖି ତା ମନରେ ସନ୍ଦେହ ଆସିଲା । ସେଇ ଅସୁରୁଣୀ ବୁଢ଼ୀର ଯେଉଁ ପେଡ଼ି ଥିଲା ସେଥିରୁ ମନ୍ତ୍ର ପୋଥି ପଢ଼ି ସାଧନା କରିଛି । ତାକୁ କଣ ମାୟା ଅଛପା ରହିବ । ସେଥିରୁ ସେ ସେ ବେତଖଣ୍ଡ ଦେଖିଲା ମାତ୍ରେ କୁହୁକ ବେତ ବୋଲି ଜଣାଗଲା । ତା ପରେ ସେ ଉପରକୁ ବୁଢ଼ୀ ଆଡେ ଅନାଇ ଖୁବ୍ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ବୁଢ଼ୀଟା ଗୋଟାଏ ପିଶାଚୀ । ସେଥିରୁ ହୁସଣିକୁମାର ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କରିନେଲା ଯେ ଏହି ପିଶାଚୀ ତାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାରକୁ ଏବଂ ତାର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ କୋଉଠି ରଖିଛି । ସେଥିରୁ ସେ ସେ ବେତଟା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ପାହାରେ ପକାଇଲା । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଗଛଟା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ପଥର ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ସେ ସବୁ ଜାଣି ପାରିଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ଏହିପରି ଆସି ଏଠାରେ ପଥର ହୋଇ ଯାଇଛି । ସେଥିରୁ ସେ ବେତରେ/କାହାରିକୁ ନ ପିଟି ବେତଟି ନିଜ ପାଖରେ ରଖିଲା ଏବଂ

ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲା "ଦେଖ ପିଶାଚୀ, ତୋର ଆଉ ଭଲଗତ ନାହିଁ । ଶୀଘ୍ର ତଳକୁ ଓହ୍ଲା, ନଚେତ୍ ଦେଖିବୁ ।"

ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ କର୍ଣ୍ଣପାତ କଲାନାହିଁ । ହାଃ, ହାଃ ହୋଇ ହସି ହସି କହିଲା "ଦେଖିଛୁ ତୋପର କେତେ ଲୋକ । ମାତ୍ର ତୁମେ କଳଲରେ ପଡ଼ିଛୁ, ତୋର ଉଦ୍ଧାର ନାହିଁ ।" ଏଥିରେ ହୁସଣିକୁମାର ରାଗରେ ତା ଅଡ଼କୁ ଶର ଛାଡ଼ିଲା । ମାତ୍ର ଶର ମାରି ମାରି ଥକିଲା ସେଥିରେ ବୁଢ଼ୀର ଦେହରେ କୌଣସି ଶର ବାଜିଲା ନାହିଁ । ସେଥିରୁ ହୁସଣିକୁମାର ତାର ଔଷଧ ମନ୍ତ୍ର ପୋଥିରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଝାଡ଼ୁଆ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ନିଜ କୋଠରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଫଲ ଭର ଦୋକାନ୍ଦାରୁ ଖଣ୍ଡ କାଟି ଶର ଦେହରେ ଯୋଖି ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ ମନ୍ତ୍ରକୁ ଯାଉଛି; ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ମନ୍ତ୍ରରେ ତାର ଅଙ୍ଗ ... ନାହିଁ । ସେଠୁ ସେ ବଡ ପାଟି କରି ଡାକିଲା "ଏ—ଏ —ମୋତେ ... କର; ମୁଁ ଏଠୁ ପଳାଉଛି ।" ହୁସଣିକୁମାର କିଛି ନ ଶୁଣି ବୁଢ଼ୀକୁ ଶର ମାରିଲା । ବୁଢ଼ୀ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତଳେ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ହୁସଣିକୁମାର ତା ଚୁଟିକି ଧରି କହିଲା "କହ ଯିବୁ କୁଆଡେ । ... ଏତେ ଦୋଡ଼ ବାହାରୁ ଥିଲା ପରା ?" ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ ... ତା ଉପରେ ପଡ଼ି କହିଲା "ମୋତେ ଛାଡ଼ି ଦେ ଏବଂ ତୁ ଯାହା ମାଗିବୁ ଦେବି ।" ହୁସଣିକୁମାର କହିଲା "ରହ, ମୁଁ କଣ ସହଜରେ ତୋତେ ଛାଡ଼ି ଦେଉଛି ? ତୁ ମୋ ଭାଇ ହେବଙ୍କୁ କେଉଁଠି ପଥର କରି ରଖିଛୁ ଦେଖା ।" ସେଠୁ ବୁଢ଼ୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଗାଡ ପାଖକୁ ଗଲା ଏବଂ ଛଅଟି ପଥର ବାହାର କଲା । ହୁସଣିକୁମାର କହିଲା ଯେଉଁଙ୍କୁ ଜୀଅନ୍ତା କରିଲେ ତୋତେ ଛାଡ଼ି ଦେବି ନଚେତ୍ ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ି ମାରିଦେବି । ପିଶାଚୀ ବୁଢ଼ୀ

ନାଆଁ କଥା ଶୁଣି ଭୟରେ କମ୍ପି କମ୍ପି ସେ ପଥର ହୋଇଗଲା । ମନେ ନିଜ ରୂପ ଦେଇ ଦେଲା । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଓ ସେ ସିଂହ, ଭାଲୁମାନେ ହୁଏସ୍ତ୍ରୀକୁମାର ଅଗରେ ଠିଆ ହେଲେ । ... ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ଏତେବ ମୋତେ ଛାଡ଼ ଦେ ।" ହୁଏସ୍ତ୍ରୀ ... ଗୁଲାଗ, "ନା ମୁଁ ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ତୋତେ ଛାଡ଼ିବି ନାହିଁ" ଠେକୁଆ ମଧ୍ୟ ଯେତେ ଲୋକଙ୍କୁ ପଥର କରିଛୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମଣିଷ ଏବଂ ନିର୍ବୁଦ୍ଧି ଅ- ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ତାପରେ ଗତ ଭଡମ ଏଣେ ରାଜପୁତ୍ର କହି ବାହାର ... ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୋଳିଆରୁ ପଦ୍ମଲକୁମାର" ମେଠ... କଲା । ସମସ୍ତେ ପ୍ରାଣ ପାଇ ହୁଇ ହୁଇଜଣ ନିଜର ... ହୁଏସ୍ତ୍ରୀକୁମାର ବୁଢ଼ୀକୁ ଛାଡ଼ ଦେବାରେ ହାଜର ହୋଇ ... ବୁଢ଼ୀର ହାତ ଗୋଡ଼ ବାନ୍ଧ ... ନାରେ ବସିଲେ । ସିଂହ, ... ପକାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ... ଠିଏ ... ଯାଇ ଏକାଠି ମିଶି ... ହୋଇ ମରିଗଲା । ବୁଢ଼ୀନିଜ ... ନିଜର ମୁନିବ ପାଖରେ ବ... କୁହୁକ ଜଙ୍ଗଲ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଟିକିଏ ଖୁସି ହେଲା । କାରଣ ପଞ୍ଜାରେ ... ବେକରେ ଜଣେ ଅଛୁ । ସେମାନେ ତା ମ... କୁମାର ... ସହଜରେ ଚିହ୍ନି ହୋଇପାଇ ଥାନ୍ତା । ସେ... ହୁଇ ... ବଡ଼ ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲେ । କିଏ ପ୍ରକୃତ ... ମିଶି ... କଥା ବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିବେ । ହୁହେଁ ତ ଏକା ଚେହେରା ... ଗଧିଣୀ ହୁଇଭାଇ ଦୁଇଜଣ ଯାଙ୍କର ସାଙ୍ଗରେ ବି ପାଞ୍ଚ ପ... ଏବେ ହୁଇଜଣଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କିଛି ଭାବି ନପାରି ମହାରାଜା କୁସୁମ- ଆପଣଙ୍କର ଅଟନ୍ତି । କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ପୁଣି ଆପଣଙ୍କର । ତାର ସ୍ୱାମୀ କିଏ ଚିହ୍ନିବ କିପରି ! ମହାରାଜା ଚାହିଁଲେ । କୁସୁମ, ଭଗବାନ ଆମକୁ ବଡ଼ ବିପଦରେ ପକାଇଲେ । ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛାରୁ ସ୍ୱାମୀ କିଏ ତୁ ଚିହ୍ନିନେ । ପଛରେ ମୋ ଦୋଷ

ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ
[illegible] ରେ ହୁସସକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହି ଦୁଇଭାଇଙ୍କୁ
ଭଲଗତ [illegible] ମାର କରି ଯିଏ ଯୁଆଡ଼େ ନିଜ କାମରେ ଚାଲିଗଲେ । ସେଠୁ
ଏଥି ନିଜ ନିଜର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ସହିତ ହାତ ଧରାଧରି ହୋଇ
ହସି ହସି କହିଲରେ ଦଶୁଥିବା ତାଙ୍କର ନଅର ଅଡ଼କୁ ଆସିଲେ ।
ମେ କଲେରେ ପଦ୍ମାର ନିଜର ଦେଶ ଭ୍ରମଣ କଥା ଏବଂ ନିଜେ
କୁମାର ସଙ୍ଗରେ ତା ଥି ଆସି ପ୍ରବରାଜ ବନିବା ଏବଂ କୁହୁମବତୀ
ଥିଲେ ସେଥିରେ ବୁଢ଼ୀର [illegible] ଏକା ଘରେ ଶୋଇବା ତଥା ପଦ୍ମଲ-
ହେତୁ ହୁସସକୁମାର ତାର ଧ୍ୱଂସ ସେତୁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି
[illegible] ପଡ଼ି ନିଜ କୋ [illegible] ମନେ ମନେ ଭାବିଲି "ଦେଖ ଏ
[illegible] ଜାତି ଶତ୍ରୁ ସହିତ ଏକତ୍ର ବାସ କରିବାକୁ
[illegible] ଥିରେ ବୁଢ଼ୀ । "ଏକଥା ଶୁଣି ହୁସସକୁମାରର
[illegible] । ମେତୁ ସେ [illegible] ଦେଲ ଯେ ହୁସସକୁମାରର
[illegible] ; ମୁଁ ଏଠୁ ପଳାଇ [illegible] ଗଡ ଛଟର ଫଟ
[illegible] ଶବ ମାରିଲା । ବୁଢ଼ୀ ସାଙ୍ଗେ ହୋଇ ଯୁବରାଜ
ପଡ଼ିଲା । [illegible] ତା ଚୁଟିକି ଧରି କହିଲା [illegible]
କୁଆଡ଼େ । [illegible] ଏତେ ତୋଡ଼ ବାହାରୁ ଥିଲ ପରା ? ଧରି
ବୁଢ଼ୀ [illegible] ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲା "ମୋତେ ଛାଡ଼ ଦେ ଏଠି ଦେ ଧରି
ଯାହା ପାରିବୁ ଦେବି ।" ହୁସସକୁମାର କହିଲା "ରହ, ମୁଁ ଲଷଣି
ସହଜରେ ତୋତେ ଛାଡ଼ ଦେଉଛୁ ? ତୁ ମୋ ଛାଡ଼ିଯାଇ କହିଲୁ
କେଉଁଠି ପଥର କରି ରଖିଛୁ ଦେଖା ।" କୁମାର ସେଇ ଠିକ
ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଗାତ ପାଖକୁ ଗଲେ ଏବଂ ଦ୍ୱାରର ହୁଆଣି
ବାହାର କଲା । ହୁସସକୁମାର କହିଲା ଯାଙ୍କୁ ଜଅନ୍ତା [illegible] ।" ଦ ହୁଆଣି
ଛାଡ଼ ଦେବ ନଚେତ୍ ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ ମାରିଦେବ । [illegible] ବିସ୍ମିତ ହୋଇ
ଙ୍କୁ ପଶ୍ଚିମଦ୍ୱାର

ବହୁତ ... ବାଡ଼, ତୁମେ ... ନାଉଥାଏ । ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧି ପାଞ୍ଚିଲା । ମନେ
ତୁମ୍ଭେ ... ହାରି କହିଲା "ତୁମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାକୁ ପଠାଇବ, ସେ
ତୁମ୍ଭ ... ସୁଚନ୍ଦ୍ର ସିଂହ ଭଲ୍ଲୁ ପ୍ର... ପଢ଼ିଥିଲେ ମୁଁ ଜିଣ୍ଡ ଦେବି । ଏହା ଶୁଣି
କହୁଛନ୍ତି "ନା ମହାରାଜ, "ସିଂହ ଶିର ଗୁଲଥି, ଭାଲୁତ ଗୁଲଥି,
ଦେଇ ଆସୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କସ ... ତରେ ସବୁଠାରୁ ଗୁଲଥି, ଠେକୁଆ ମଧ୍ୟ
ଅଛନ୍ତି ।" ଏଥିରେ ମହାରାଜା ... କିଛି ବୁଝିପାରିଲେ ଏବଂ ନିର୍ବୁଦ୍ଧି ଅ-
ହୋଇ ଯୁବରାଜଙ୍କ ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲେ । ଏଣେ ... ପାରିବ ନାହିଁ
ନା, କିନ୍ତୁ ସମୟ ବାଦେ ଏ ପାଖରୁ ପହିଲକୁମାର ।" ମେଠ,
ସେ ପାଖରୁ ଦୁସସ୍ତକୁମାର, ଦୁଇଜଣ ନିଜର ... ନ
ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର ହୋଇ ...
ନମସ୍କାର କଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସାମନାରେ ବସିଲେ । ସିଂହ, ...
ପ୍ରଭୃତି ଦଶଜଣଯାକ ଗୋଟିଏ କୋଣକୁ ଯାଇ ଏକାଠି ମିଶି ...
ପଡ଼ିଲେ । ସେମାନେ ନିଜ ନିଜର ମୁନିବ ପାଖରେ ବ...
ନାହିଁ । ଏଥିରେ ପହିଲକୁମାର ଟିକିଏ ହସି ହେଲା । କାରଣ ...
ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ବେକରେ ଘଣ୍ଟି ଅଛି । ସେମାନେ ତା ମ...
ବସିଥିଲେ ସହଜରେ ଚିହ୍ନି ହୋଇଯାଇ ଥାନ୍ତା । ସେ...
ମହାରାଜା ବଡ଼ ମୁସ୍କିଲ୍‌ରେ ପଡ଼ିଲେ । କିଏ ପ୍ରକୃତ ଯୁବରାଜ
କାହା ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବେ । ଦୁହେଁ ତ ଏକା ଚେହେରା
ଏକାଜଣା । ଦୁଇଜଣ ଯାକଙ୍କର ସାଙ୍ଗରେ ବି ପାଞ୍ଚ ପଞ୍ଚୋଟି
ଜନ୍ତୁଥିଲେ । କିଛି ସମୟପରେ କିଛି ଭାବି ନପାରି ମହାରାଜା କୁସୁମ-
ବତୀକୁ ଡକାଇଲେ । କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଅଷ୍ଟୁଆ
ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ତାର ସ୍ୱାମୀ କିଏ ଚିହ୍ନିବ କିପରି ! ମହାରାଜା
କହିଲେ "ମା କୁସୁମ, ଭଗବାନ ଆମକୁ ବଡ଼ ବିପଦରେ ପକାଇଲେ !
ଏବେ ତୋର ସ୍ୱାମୀ କିଏ ତୁ ଚିହ୍ନି ନେ । ପଛରେ ମୋ ଦୋ...

ବେଙ୍ଗକୁମାର ତନ୍ତ୍ର

ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ ... ଅଡକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲେ
ଭିଲଗତ ... ଦୁମଶିକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରକ ହସୁଛନ୍ତି । କପର
... ବ କର ଯିଏ ସୁଅଡେ଼ ନିଜ କାମରେ । ଯାହାକୁ ଚିନ୍ତା ବ ସେ
... ନିଜ ନିଜର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ସହିତ ଥା ଭାବି ଭାବି କୁସୁମବତୀ
ଦ୍ଵିପ ନସି କର୍ମରେ ଦଶୁଥିବା ତାଙ୍କର ନଅ । ଭଗବାନଙ୍କୁ ସୁମରଣା
ମେ କଲେ ପଦାର ନିଜର ଦେଶ ଭ୍ରମ ... । ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ କଣରେ
କୁମାର ସଗରେ ତା ଅ ... ଠା ଭଲ, ଦୁଇଟା ଗଧିଅ, ଦୁଇଟା ଚଲିଅ ଓ
ଥକ୍କ ମେଥିରେ କୁଅ ଧାଲେଉଛନ୍ତି । ସେଠ ସେ ଭାବିଲ ଏଥିରେ ଶ
ହେତୁ ... ନାହିଁ । ଦୁଇଜଣଙ୍କର ମଧ୍ୟ ପାଞ୍ଚଟି ଲେଖାଁ ଜନ୍ତୁ । ବହୁତ
ଥାଣୁ ... ଦେଖି ଦେଖି ତାମ୍ବୁରେ ଗୋଟେ ଖିଅଲ ପଶିଗଲ ।
ବୋଲି ...

ମ ... କୁସୁମବତୀ ଆଉ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଆଡେ ନ ଅନାଇଁ ସିଧା ଜନ୍ତୁ-
ଅ ... ନ ଧ ଲେଉ ଥିବା କଣକୁ ଗଲ । ଦେଖିଲ ପହିଲିକୁମାର ଯେଉଁ
... ମେ ପାଞ୍ଚଟି ତାଙ୍କ ବେଙ୍ଗରେ ସେ ଦେଇଥିବା ସେ ଦନର ଭଣ୍ଟି
ନ ... ଛି । କୁସୁମବତୀ ସେଠ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ବେଙ୍ଗରେ
ପଡିଥିଲ ସେ ପାଞ୍ଚୋଟି ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଉଠାଇଲ । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଅ
କୁଅ ... ଅ ଓ ଠେକୁଅ ଉଠି ଯୁବରାଣୀ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ଦେଖି
ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଚୁଟି ପକାଇଲେ ଏବଂ ବହୁତ ଦନପରେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି
ଆନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କ ଚାରିପାଖ ବୁଲିଲେ । କୁସୁମବତୀ କହିଲ 'ବହୁତ
ଭୋକିଅ ହୋଇଯାଇଛ । ପାଞ୍ଚଜଣଯାକ ଅସ ଖାଇବାକୁ ଦେବ ।
ସେମାନେ ଖୁସିହୋଇ କୁସୁମବତୀର ଆଗେ ଆଗେ ଅନାଘରକୁ
ଚାଲିଲେ । କୁସୁମବତୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲରକମ ଖାଇବାକୁ ଦେଲ ।
ସେମାନେ ଖାଇସାରିଲାରୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ଆସି ମହାରାଜଙ୍କ
ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଆଉ ସୁଆଏ ଏବଂ ଦୁଇଭଉଣୀ

ଅଡ଼େ ହିକିଏ ଟିକିଏ ଅନାଉଥାଏ । ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧି ପାଞ୍ଚିଲା । ମନେ ମନେ ସ୍ଥିରକଲା ଏହି ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାକୁ ପଠାଇବ, ସେ ତାର ମୁନିବ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ମୁଁ ଚିହ୍ନା ଦେବ । ଏହିଭଳି କାହାକୁ କହିବ ଭାବିଲା "ହସ୍ତି ଭାରି ବୁଦ୍ଧିଆ, ଭାଲୁ ବି ବୁଦ୍ଧିଆ, ବିଲୁଆଟା ପଶୁମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସବୁଠାରୁ ବୁଦ୍ଧିଆ, ଠେକୁଆ ମଧ୍ୟ ବୁଦ୍ଧିରେ କମ ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ଗଧିଆଟା ଗଧଟାଏ ଏବଂ ନିର୍ବୁଦ୍ଧିଆ-ଟାଏ । ତାକୁଇ ପଠାଇବି । ସେ କୌଣସି ବୁଦ୍ଧି କରିପାରିବ ନାହିଁ କିଏ ଦୁଇଜଣଙ୍କର କୌଣସି ସଙ୍କେତ ଧରିପାରିବନାହିଁ ।" ମେଠ ରାଜକନ୍ୟା ସ୍ତ୍ରୀ କୁସୁମବତୀ ସେଇବୁଦ୍ଧି ଠିକ୍‌କଲା । ସଂସାରରେ ତ ନିର୍ବୁଦ୍ଧି ସରସ । ତେଣୁ ସେ ଗଧିଆକୁ ଅଇଁସ୍ତ ଅଇଁସ୍ତ କହିଦେଖିଲା ତୋ ମୁନିବ ଗୋଡ଼ରେ ମେଞ୍ଚାଏ ରକ୍ତ ଲାଗିଛି, ଜୋକ ବସିଛି । ଗଧିଆର କୁସୁମବତୀର ଅଇଁସାରେ ସ୍ୱର୍ଗ ସୁଖ ଲାଭ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ଶୁଣିଲାମାତ୍ରେ ଗଧିଆ ସବୁକଥା ଭୁଲିଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା, ମନେ ମନେ ଏପାଖ ସେପାଖ ଖୁଣ୍ଟି ଦେଖାଇଲା । ଗଧିଆ ଜାଣିଲା ଦେଇଛି । ତାର ମୁନିବ ରାସ୍ତାରେ କଣ କଥାବାର୍ତ୍ତା କେମିତି ପହିଲକୁମାର କହିଁକି ଦୁଇଭାଇ ଏକାଠି ବସିଥିଲେ। ରୂପରେ ଗ୍ରହଣ କରିବ ? କୁମାର ଗୋଡ଼ ଖୁଣ୍ଟିଛି, ତହୁଁ କୁସୁମ ନା ବାହାରେ ବସିଥିବା ପହିଲକୁମାର ଗୋଡ଼ତଳେ ନମସ୍କାର ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ "ଏତେ ଛଳନା କଣ କରନ୍ତି ମୁହିଁ ମୁରୁକି ହସା ମାରୁଥାଏ ଏବଂ ...ସି ମହାରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା ' ମହାରାଣି ସାବଲଣିଯେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଚହ୍ନିଛନ୍ତି । "ଦୁସରା କୁମାର କହୁନଥାଏ, ଭାବୁଥାଏ "ଦେଖିବା ଭାଇ ଦୁସରାକୁମାର ଆମେ ଦୁର୍ଧ... ।" ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବହୁତ ବଡବୋଲି ଅମଜନ୍ତୁରୁ କାହା... କଣ ? ସେଦୁ ସେ ସରମ ନକରି ...ପୁରକୁ ଗଲେ । ଦୁସରାକୁମ...ଲା, ଲଗବେଲ ଗଡ଼ି ଯାଉଥିବାରୁ

ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ରାଜପୁରରେ
ରାଜପ୍ରସବପର ରହିଲା । ତାପରେ ସା ୍ୟସାର ଲୋକ ଆସିଲେ ଦେଖା-
କରିବାକୁ । ମହାରାଜ ଏବଂ ରାଜାଗଣ ସମସ୍ତେ କୁହୁକ ବଣ ଉଠି
ଯିବା କଥାଶୁଣି ଖୁସିହେଲେ ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ
କହିଲେ । ମାତ୍ର କୁସୁମବତୀ ଅଗରର ଦୁସରୀକୁମାର ଆସି ଯତ୍ନରାଜ
ଛଳନା କରିବା କଥା ଶୁଣି ନଥାଏ । ... ସମସ୍ତେ ଖାଇପିଇ
ଶୋଇଲେ । ଅନ୍ତଃପୁରରେ କୁସୁମବତୀ ଏବଂ ପଦ୍ମକୁମାର ଶୋଇଥିବା
ବେଳେ କୁସୁମବତୀ ମନ୍ଦ ... ଆଜ୍ଞା, ... ଗଣ ... କହିବ ।
ଆଣୁ ... ର କୁହୁକ ... ହୋଇଥିଲେ । ତୁମେ
... ବସ ... ପଲଙ୍କରେ ... ଦେଇଥିଲ । ମୁଁ ସେଥିପାଇଁ
... କୁସୁମବତୀ ... ମୁଁ ... ତୁମଙ୍କୁ କୁହୁକବଣରେ
ଅ... ନ ଘ ଲୋକ ଥିବା ... । ଏକଥା ଶୁଣି ... କୁମାର ନ...
... ପାଞ୍ଚଟି ତାଙ୍କ ... ପ୍ରମାଣ ପାଇଲା ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ
ନ ... । କୁସୁମବତୀ ... ମନେ ମନେ ... ହେଲା । ତାପରେ
ପଡ଼ିଥିଲା ସେ ପାଞ୍ଚୋଟି ... ରେ ସେ କମିଭ ତାଙ୍କୁ ...
କୁ... ଅ ଓ ଟେକୁଅ ଉଠି ... କୁସୁମବତୀ ଆଗରେ କହିଲା । କୁସୁମ-
ବତୀ ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ... ପକାଇଲେ ... ଦେଖିଲା
ଆନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କ ... ବୁଲିଲେ ... ହାର କଲା । ତାପରେ ସମସ୍ତେ
... ହୋଇଯାଇଛ । ପାଞ୍ଚଜଣଯାକ ... ଡାକିଲେ ।
ସେମାନେ ଖୁସିହୋଇ କୁସୁମବତୀର ... ପାଇଁ, ...
... । କୁସୁମବତୀ ସେମାନଙ୍କୁ ... ସାନ ଯୁବରାଜ ... ଏକା
ସେମାନେ ... ସମସ୍ତଙ୍କୁ ... କରୁନା ... ।
... ଠିଆହୋଇ ... ମାନଙ୍କୁ ... ଲାଗୁନାହିଁ । ଦାସୀ ...

ମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ କେତେଦିନ କଟାଉଛ । ସାନ ଯୁବରାଣୀ ଆସିଲେ ଦୁଇଜଣ ସାଥିହୋଇ ମହଲରେ ରହିବୁ ।” ଏହାଶୁଣି ପଦ୍ମଲ କୁମାର କହିଲେ “ହଁ, ତୁମେ ଭଲକଥା ମନେ ପକାଇଅଛ । ମୋର ଖିଆଲ ନଥିଲା । ମୁଁ ତା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପାତ୍ର ଠିକ୍‌କରି ରଖିଛି । ସେ ହେଉଛି ମୋର ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧୁର ଭଉଣୀ, ତା ନାଁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ । ଠିକ୍ ହେଲା କାଲିଠାରୁ ବାହାଘରର ଯୋଗାଡ଼ କରିବା ।” ମାଣିକ୍ୟଙ୍କ ନାଁ ଶୁଣିଲାରୁ କୁସୁମବତୀ କିଛି ନକହି ରହିଲା । ଯଦିଓ ନଚିହ୍ନେ ତଥାପି ନାଁରୁ ତାକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରି ଏବଂ କେବେ ସେ ଆସିବ ସେହି ଦିନକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ଏଣେ ପରଦିନ ସକାଳୁ ଏ କଥା ପଦ୍ମଲକୁମାର ମହାରାଣୀଙ୍କୁ ଜଣାଇଦେଲେ । ମହାରାଜା ଶୁଣି ବାହାଘର ପାଇଁ ଆୟୋଜନ କରି ବସିଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ କଥା କୁସୁମକୁମାରୀଙ୍କୁ କେହି ନକହିବାରୁ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ସରମରେ କାହାରିକୁ ପଚାରି ନପାରି ରହିଥିଲା, ମନେ ମନେ ଭାବିଲା ତାର ବାହାଘର ହେଉଛି ସେ ବରଣମାଳା ଦେଇଛି । ସେ ଏ ବିବାହରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ନିଜେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ହେବାପରେ କୁସୁମକୁମାରୀ କିପରି ପତ୍ନୀ ରୂପରେ ଗ୍ରହଣ କରିବ ? ନାହିଁ । ମାତ୍ର ପଦ୍ମଲକୁମାର କହୁଁ ନା ବାହାରେ ବସିଥିବା ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇଛି ଦେଖି ସେ ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲେ ମୁହଁ ମୁରୁକି ହସା ମାରୁଥାଏ ଏବଂ ଯେ ସେ ତାକୁଇ ବଶ କରିବାକୁ ଜାଣି ସାରିଲାଣି ଯେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଏଠି ସେଠି ବସୁଥାଏ । କିଛି କହୁନଥାଏ, ଭାବୁଥାଏ “ଦେଖିବା ତାକୁ କିପରି ଲାଗୁଥାଏ ସରସ ।” ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହୁଛି ପାଖକୁ ଖବର ଦେଇ ଉପାୟ କଣ ? ସେଥିରୁ ସେ ସରମ ନକରି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମଧ୍ୟ ପଦ୍ମଲକୁ ଆସିଲା, ଲଗବେଳ ଗଡ଼ ଯାଉଥିବାରୁ

ଭାଇଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀହେବା କଥାଶୁଣି ମନରେ ଭାରି ରାଗ କରି ପଦ୍ମଲ-କୁମାରଙ୍କୁ ମନେ ମନେ ଗାଳିଦେଲା ଏବଂ ମନେ ମନେ କହିଲା "ଲମ୍ପଟ, ମୋଠାରୁ ବରଣମାଳା ନେଇ ପୁଣି ମୋତେ ନାରାଜ କରୁଛୁ ।" ସେ ବିବାହ ଉପକରଣ ଓ ବେଶଭୂଷା ସବୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା ତାପରେ ମନେ ମନେ କହିଲା "ଆଚ୍ଛା, ପଦ୍ମଲକୁମାର ଆସନ୍ତୁ, ସେ କେମିତିକା ଭଦ୍ରଲୋକ ମୁଁ ଦେଖିବି । ସେ ନାରୀକୁ କଣ ... ମନେ କରୁଛନ୍ତି, ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ମଧ୍ୟ ସେଦିନ ଶୋଇଥିଲେ । ... କଥା ଜାଣିନାହିଁ । ଏ ପାଖରେ ବରର ଅବସ୍ଥା ଏ ଠେଲେ କୁ... ଘରେ କନ୍ୟାର ଅବସ୍ଥା ସେ ରକମ । କଣ ମଜା...

ଚାଣୁ ... ନଅର କୁହିଲ

... ବେଶ ଧାଡ଼ି

ମ ... କୁସୁମବତୀ ... କୁମାରତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜାର ଲୋକ, ମହାରାଜା, ଅ... ନ ଧ ଲୋକ ଥିବା ... ପାଟଛତ ଧରି, ଢୋଲ ଠମକ ବଜାଇ ... ପାଞ୍ଚଟି ତାଙ୍କ ... ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ନ ... ଛନ୍ତି । କୁସୁମବତୀ ... ଙ୍କୁ ପାଇନାହିଁ । କେବଳ ବଳାସବନ ପଡ଼ିଥିଲା ସେ ପାଞ୍ଚୋଟି ଜନ୍ତୁ ... ଏବଂ ବଳାସବନ ବାଟଦେଇ କୁ... ଅ ଓ ଠେକୁଆ ଜଣେ ପୁଣି ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନା ଲାଗିଲା । ମନେ ମନେ ଢାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଗୁଡ଼ି ପକାଇଲେ ଯେ ... ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭେଟି" ପୁଣି ଅନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କ ଗୃହପାଶ ବୁଲିଲେ ... ତୀର ଭାଇକୁ କହିଥିଲେ ଯେ ବାଲିଆ ହୋଇଯାଇଛ । ପାଞ୍ଚଜଣ ଯାବ ... ସେଇ ହେବ ପର ।" ଗୃହ ସେମାନେ ଖୁସିହୋଇ କୁସୁମବତୀର ... ପହଞ୍ଚିଲ । ସମସ୍ତେ ଦୌଡ଼ି ବୁଲିଲେ । କୁସୁମବତୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲଖି, ... ହେଲ । ତେଣୁ ସେ ସେମାନେ ଖାଇଥାଇଲେନ୍ତୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରାଗାଡ଼ି ... ତ ହେଲେ, କାରଣ ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଅଙ୍କ ଲ...

ଆଉ ଗୋଟିଏ ପଦ୍ମଲକୁମାରକୁ ଦେଖି । ତେଣେ ଅନ୍ତଃପୁରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଶରସରେ ବସିଛି । ବରଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚାହେଲା । ତାପରେ କନ୍ୟା ବେଦି ଉପରକୁ ଆସିବା ବେଳ ହେଲା । ବର ବେଦିରେ ବସି ମୁରୁକି ହସା ମାରୁଛନ୍ତି । ବର ଭାଇ ଏବଂ ବର କର୍ତ୍ତାମାନେ ବେଦୀ ପାଖେ ୨ ବସିଛନ୍ତି । ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସଖୀମାନେ ଧରି ଅନିଚ୍ଛାସତ୍ତ୍ୱେ ଆଣି ପହଞ୍ଚାଇଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଶରସ ମନରେ ବେଦୀକୁ ନଯାଇ ଏବଂ କୌଣସି ସଂକୋଚ ନକରି ବେଦୀକୁ ଚାହିଁଲା ପରି ଯାହା ଦେଖିଲା ତା ଆଖିକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ପଦ୍ମଲକୁମାର କଣ ଏତେ ଛଳନା ଜାଣନ୍ତି ।" ମାନ ପୁଣି ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା ପରି ଦେଖିଲା ବରକର୍ତ୍ତା ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପଦ୍ମଲକୁମାର ବସିଛି । ଏଥିରେ ସେ ବହୁତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ବଡ଼ ଘଡ଼ି ସନ୍ଧିରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା, ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "କଳାସବନରେ କାହାକୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛି । ପଦ୍ମଲକୁମାର ନା ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କୁ, ଯଦି ନିଜେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ହୋଇଥାନ୍ତି, ତେବେ କାହାକୁ ମୁଁ ସ୍ୱାମୀ ରୂପରେ ଗ୍ରହଣ କରିବି ? ବେଦୀରେ ବସିଥିବା ପଦ୍ମଲକୁମାର ନା ତାହାରେ ବସିଥିବା ପଦ୍ମଲକୁମାର !" ସେଠୁ ସେ ବଡ଼ ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ ଦୁଇକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଚାହିଁ ମୁରୁକି ହସା ମାରୁଥାଏ ଏବଂ ଚୁପଚାପ୍ ବସିଥାଏ । ସେ ଜାଣି ପାରିଲେଣି ଯେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଅନ୍ଧସ୍ଥାନରେ ପଡ଼ିଛି, ସେ କିଛି କହୁନଥାଏ, ଭାବୁଥାଏ "ଦେଖିବା ସ୍ତ୍ରୀ ବୁଦ୍ଧି କେମିତି ସରସ ।" ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲାଣି, ଉପାୟ କଣ ? ସେଠୁ ସେ ସରମ ନକରି ଥରେ ଅନ୍ଧାର ଆଗକୁ ଚାଲି ଆସିଲା, ଲଗବେଳ ଗଡ଼ି ଯାଉଥିବାରୁ

ସୁବେହିତ ପଣ୍ଡିତମାନେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି, ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଉପରେ ମନେ ମନେ ବିରକ୍ତ ଏବଂ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ।

ଏହି ସମୟରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବିବାହ ସଭାରେ ସବମ ନଙ୍କର ହାତଯୋଡ଼ି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅନାଇ କହିଲା "ଆପଣମାନେ ଏଠାରେ ମୋର ସମସ୍ତେ ଗୁରୁଜନ ବସିଛନ୍ତି । ଦେଖନ୍ତୁ, ମୁଁ ରାଜକନ୍ୟା ଏବଂ ପତିବ୍ରତା । ମୁଁ ମନେ ମନେ ପହିଲକୁମାରଙ୍କୁ ବରଣ କରିଥିଲି ଏବଂ ଦିନେ କଳାସବନରେ ପହିଲକୁମାର ନିକଟେ ଆସି ମୋ ସହିତ ଭେଟିଥିଲେ । ସେ ସମୟରେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବରଣମାଳା ଦେଇ ବିବାହ କରିଛି । ସେ ବିବାହରେ ମୋର ସଖିମାନେ ସାକ୍ଷୀ ଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯାହାଙ୍କୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛି ତାଙ୍କଛଡ଼ା ଯଦି ତାଙ୍କପରି ଏଇଜଣଙ୍କ ଏକାପରି ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ମୁଁ ତାହାଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣ କରିବି ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଏକ ବଡ଼ ସଙ୍କଟରେ ପଡ଼ିଛି ସେଥିପାଇଁ ମୋର ଏପରି ଅବସ୍ଥା ।" ଏକଥା ଶୁଣି ପହିଲକୁମାର ବିସ୍ମିତ ହେଲେ ଏବଂ ଏଣେ ତେଣେ ଚାହିଁଲେ । ସେ ଭାବିଲେ "ମୁଁ ତ କେବେ ଏପରି କଳାସବନକୁ ଯାଇନାହିଁ ତେବେ ଦୂସରିକୁମାର ବୋଧହୁଏ କଳାସବନ ବାଟଦେଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସୁଥିବାବେଳେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ପହିଲକୁମାର ଭାବି ତାକୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛି । ଯାହା ହେଉ ଭଗବାନଙ୍କର ବିଧିବିଧାନ ଠିକ୍ ।" ତାପରେ ସେ ଦୂସରିକୁମାର ଆଡ଼େ ପ୍ରଶ୍ନସୂଚକ ଆଖିରେ ଅନାଇଲେ । ଦୂସରିକୁମାର ଏତେବେଳଯାଏଁ କିଛି କହୁନଥିଲା ମାତ୍ର ପହିଲକୁମାରର ଇଙ୍ଗିତ ପାଇ ଲକ୍ଷଣି ଉଠି ଠିଆ ହେଲା ଏବଂ ସଙ୍କୋଚ ନକରି ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲା "ରାଜକୁମାରୀ, ତୁମେ ଯେଉଁ ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଛ ସେ ସନ୍ଦେହ ଏବେ ଦୂରହୋଇ ଯିବ । ଆଚ୍ଛା

୧୯

ଅ◌ରେ ଯେ ମୋପର ବସିଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ସେ ତୁମ୍ଭ ତାଙ୍କର
◌ଙ୍କ ବିପଦରୁ ବଳାସ୍ବବନରେ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ?” ସେଠାରେ ରାଜ ମାନଙ୍କୁ
◌ୟା ପହିଲକୁମାର ଅଗେ ଅନାଇଲେ । ପହିଲକୁମାର କହିଲେ
ରାଜକୁମାରୀ, ମୋର ତୁମ ସହିତ ଏଇ ନଅର ଛଡ଼
ବଳାସବନରେ କମ୍ଭା ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ଦେଖାହୋଇ ନାହିଁ
ତାପରେ ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲା “ରାଜକୁମାରୀ, ତୁମ୍ଭେ ସେ
ବଳାସ୍ବବନରେ ସଖିମାନଙ୍କ ସହିତ ଶୀକାର କରିବାକୁ ନ
ଗହିଲିଆ ଲତା ନିକଟରେ ଗୋଟିଏ ନାଗସାପ ହାଚ
ଥିଲାତ ? ଏବଂ ନାଗସାପଟି ମୋର ଇଙ୍ଗିତ ମା
ଗ୍ଲିଗଲା ।” ଏ କଥାରେ ମାଣିକ୍ୟବ
ଆସିଲା ଏବଂ ସେ ଅନନ୍ଦ ଚକ୍ଷୁ
ଅନାଇଲା । ତାପରେ ପୁଣି ଦୁସରୀ
ସେ ଦିନ ତୁମର ପ୍ରଣୟୀଙ୍କୁ
ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହିଲା “ମୋର ନା
ସେଇଠୁଁ ଦୁସରୀକୁମାର ନି
ଦେଖାଇ କହିଲା “
କହିଲା ‘ହଁ’
ସଖିମାନଙ୍କ ।
ଭରିଗଲା
କରିଲ ତ
ପହିଲକୁ
ହେଲା
କୌତୁ
ଦୁସ

ସୁଖୋ...କରିବ ।" ତାପରେ ନାନା ରସରଙ୍ଗରେ ଦୁଇପ୍ରାଣୀ ରାତି
ମାଣି...ାଇଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ସହିତ ସେଥର
...ରରେ ଦେଖାହୋଇ ଥିବାରୁ ପରିଚୟ ଦେଲା । ତାପରେ
ହାତରେ...ଦରେ ସମସ୍ତେ ରହିଲେ । ମଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାର
ମୋର ସ... ବରକନ୍ୟା ହୋଇ ସେଠାରୁ ବିଦାୟହୋଇ ...ନଅରକୁ
ପତିବ୍ରତା ...ସିଲେ । କୁସୁମବତୀ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ପାଇ ଆନନ୍ଦରେ ତା
ଏବଂ ଦନେ...ଙ୍କ ଲଗ୍ନ ନଥାଏ । ଏ ବିଭାଘରରେ ଦୁସରୀକୁମାରର
ଭେଟିଥିଲେ । ସେ...ହାଇଥିଲେ ସମସ୍ତେ ନିମନ୍ତ୍ରିତହୋଇ ଆସିଥିଲେ ।
ବିବାହ କରିଛୁ । ସେ ବିବାହରେ...ଙ୍କ ବାପାମାନେ ମଧ୍ୟ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ
କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯାହାଙ୍କୁ ବରଣମାଳା ଦେଇ...କୁମାର ରାଜ୍ୟରେ ରହି କଟାଇଲେ ।
ଏଭଳି ଏକାପର ହୋଇ ଆସନ୍ତି ମୁଁ । କଳାସବତୀର ବାପା ମଧ୍ୟ
ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଏକାକୀ ସ୍ଥଳରେ ପଡ଼ିଛି ତାଙ୍କ ଝିଅର ବିଭାଘର
ଅବସ୍ଥା ।" ଏକଥା ଶୁଣି ପହଲିକୁମାର ବିଦାୟ ନେଲେ ।
ଏଣେ ତେଣେ ଗୁହାରିଲେ । ସେ ...
କଳାସବନକୁ ଯାଇନାହିଁ ତେବେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ପାଖରୁ
କଳାସବନ ବାନ୍ଧଦେଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସୁଥିବାବେଳେ ... ପଡିଛନ୍ତି ଏବଂ
ପହଲିକୁମାର ଭର୍ତ୍ତା ତାକୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛୁ । ...ଗୁହାରି ଛନ୍ତି ।
ଭଗବାନଙ୍କର ବିଧିବିଧାନ ଠିକ୍ ।" ତାପରେ ସେ ଦୁଇହାତ ଯୋଡିଲେ ।
ଆଡ଼େ ପ୍ରଶ୍ନସୂଚକ ଆଖିରେ ଅନାଇଲେ । ଦୁସରୀ ସେ ମଧ୍ୟ
ଏତେବେଳଯାକେ କିଛି କହୁନଥିଲା ମାତ୍ର ପହଲିକୁମାରର ସେ ବେଗ
ପାଇଲାକ୍ଷଣି ଉଠି ଠିଆହେଲା ଏବଂ ସଂକୋଚ ନକରି ମାଣିକ୍ୟ
ବତୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲା "ରାଜକୁମାରୀ, ତୁମେ ...
ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଛ ସେ ସନ୍ଦେହ ଏବେ ଦୂରହୋଇ ଯିବ । ଆଦି

ଏହା କହନ୍ତୁ ସେ ଅଖିବୁଜିଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ଦୁଃଖିତହୋଇ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ କ୍ରିୟା କରିବାପରେ ସେଠାରେ ଅଭିଷିକ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ଶାନ୍ତରେ ପାଳନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

—ପାଞ୍ଚ—

ଶେଷ କଥା

ଅନେକ ଦିନ ବିତିଗଲା । ଏ ମଧ୍ୟରେ ହୁସଗିକୁମାର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଏବଂ କୁସୁମବତୀ କେତେ ଥର ଆସି ବୁଲି ଯାଆନ୍ତି । ପୁଣି ହୁସଗିକୁମାର ଓ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମଧ୍ୟ କେତେଥର ଭାଇ ଭାଉଜଙ୍କୁ ଯାଇ ବୁଲି ଆସନ୍ତି । ଏହିପରି ଆନନ୍ଦରେ ହୁଲ ଖାଇ ଓ ହୁଙ୍କ ଯାଅ ଆନ୍ତି ।

ଏଣେ କଣ ହେଇଥିଲା, ବିଳାସବତୀକୁ ତା ବାପା ଘରୁ ତଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ । ସେ ବହୁତ ଦୁଃଖରେ ଏବଂ ଅନୁତାପରେ ହଜ ରୁବଅଡ଼େ ବୁଲିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଅହା, ମୁଁ ହୁସଗିବରୁ । କାହିଁକି ବିଭା ହେବାକୁ ରାଜି ହେଲି ନାହିଁ । ସେ …

କେତେ ସୁନ୍ଦର, ସେ ରାଜପୁଅ ନ ହେଲେ କିଣ ହେବ ରାଜା ପୁଅଙ୍କଠୁ ତ ବଳି ଦେହେବ । ରାଜକୁମାର ଯାହାକୁ ମୁଁ ବିଭା ହେବାକୁ ମନସ୍ଥ କରି ପଣ ଦେଇଥିଲି ସେଇଟା କେତେ ଭୀରୁ, କାପୁରୁଷ । ଯୁଦ୍ଧ କରି ଆସିଥିଲା, ଗୋଟେ ଲୋକକୁ ଏତେ ଲୋକ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ତା ମନରେ ବାପାଙ୍କର ସେଇ ଭର୍ତ୍ସନା "ତୋର ଗୁପ୍ତ ପ୍ରେମୀ ଭୀରୁ କାପୁରୁଷ ଯେ କି ଏତେ ସୈନ୍ୟ ଧରି ଜଣେ ସାମାନ୍ୟ ଯୁବକକୁ ନ ପାରି ପରାସ୍ତ ହୋଇ ଲଜ୍ଜାରେ ପଳାଇଲା" କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା । ସେ ପୁଣି ଭାବିଲା "ମୁଁ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ କିଣ ଭୁଲ ନ କଲି ? ଈଶ୍ୱର ଏବଂ ବାପାଙ୍କର ଯେ ଉପକାର ମୁଁ ତାକୁ ଘୃଣାରେ ଗ୍ରହଣ କଲି ନାହିଁ । ମୋର ପାଇଁ ହୁସସ୍ତିକୁମାର ଆମ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ିଦେଲେ, ତାଙ୍କର ମୋ ପ୍ରତି କେତେ ସ୍ନେହ ଜନ୍ମି-ଥିଲା, ସେ ନ ପାରେ ମହା ବିପଦରୁ ଅସ୍ପୁରୁଣୀ ଓ ଅସୁର କବଳରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ । କାହିଁକି ସେ ଏହା କରିଥିଲେ ? ଆହା ଭଗବାନ ମୋତେ ଏ ବୁଦ୍ଧି ଦେଲେ କାହିଁକି ? ସେ ଆମ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ିଗଲା ବେଳେ ତାଙ୍କର ମନରେ କେତେ କଷ୍ଟ ଲାଗି ନ ଥିବ । ମୁଁ ମହା ପାପୀ, ମୋର ମରିବା ଏଇକ୍ଷଣି ଦରକାର । "ଏହିପରି ନାନା ଅନୁତାପ କରି ଅନେକ ଦିନ ବଣରେ ବୁଲିଲା । ବଣରେ ବୁଲି ବୁଲି ତାର ଦେହେବ ଖରାପ ହୋଇଗଲା । ହବ୍ରବେଳେ ହୁସସ୍ତିକୁମାର ହୁସସ୍ତିକୁମାର ହୁଁରି ହୁଁରି ବୁଲିଲା । ମାତ୍ର ସେ ତ ହାତରେ ପାଇ ନାକ୍ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇଛି ଆଉ ପାଇବ କେଉଁଠୁ ? ପାଗଳୀ ପରି ନାଁ ଅଡ଼େ ବୁଲିଲା । ତାର ମନ ହେଲା ନ ଖାଇ ନ ପିଇ ଜୀବନ ଫୋପାଡ଼ି ଦେବାକୁ । ତାପରେ ସେ ପାଗଳୀ ବେଶରେ ବଣରେ ବୁଲୁ ମାନେ ମାଟିଏ ଜାଗାରେ ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦିର ଦେଉଳ ଅଛି । ଦେଉଳଟି ବହୁତ ପୁରୁଣା । ଅନେକକାଳରୁ କେହି ମରାମତି

ଅବ କରୁଥିଲେ ପରି । ଦେଉଳ ପାଖକୁ ଆସି ଦେଖିଲେ ଦରଜା ନାହିଁ । ଦେଉଳ ଭିତରେ ବନଦେବୀ ମୂର୍ତ୍ତି । ସେଠୁ ବିଳାସବତୀ ଦେଉଳ ଭିତରେ ପଶି ଯାଇ ଦେବୀଙ୍କ ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କଲା । କରେ ଚିତ୍କାରରେ ଡାକିଲା "ମା, ଏ ଅଭାଗିନୀକୁ ପାଦତଳେ ସ୍ଥାନ ଦିଅ ମା । ମୁଁ ବଡ଼ ପାପିନୀ । ନିଜର ବାପଠାରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇଛି । ମୁଁ ଏବେ ମୋର ଦୋଷ ଜାଣି ପାରୁଛି ମା । ମୋତେ ଦୁସନ୍ତ-କୁମାରଙ୍କ ସହିତ ମିଳାଇଦେ ମା । ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଦତଳେ ପଡ଼ି କ୍ଷମା ମାଗିବି ଏବଂ ତାଙ୍କ ପାଦରେ ଦାସୀ ହୋଇ ରହିବାକୁ ଭିକ୍ଷା ମାଗିବି ।" ଏହିପରି ବହୁତ ବିକଳରେ ତପସ୍ୟା କଲା । ବନଦେବୀ ତା ବିକଳ ସହି ନ ପାରି ସୁପ୍ରସନ୍ନ ହେଲେ ଏବଂ ତା ଆଗରେ ଉଭା ହୋଇ କହିଲେ "ବିଳାସବତୀ, ମୁଁ ତୋ ତପସ୍ୟାରେ ବହୁତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲି । ମାତ୍ର ତୁ ବଡ଼ ଭୁଲ କରିଛୁ । ଦୁସନ୍ତକୁମାରକୁ ତୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲୁ ନାହିଁ । ତାଙ୍କୁ ଇତର ଲୋକ ବୋଲି ଭାବିଲୁ, ମାତ୍ର ସେ କିଏ ଜାଣିଛୁ ? ସେ ତମ୍ ଲୋକଟିଏ ନୁହେଁ । ସେ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ରାଜା । କେବଳ ଲୋକଙ୍କ ଉପକାର ପାଇଁ ତୋ ବାପା ଦେଶକୁ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ବାଟରେ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ତୋତେ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ । ସେ ମନରେ ତୋ ପ୍ରତି ବହୁତ ସ୍ନେହ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ତୋତେ ପାଇବାକୁ ତାର ବହୁତ ଆକାଙ୍କ୍ଷା ରହିଗଲା । ମାତ୍ର ତୋ ବ୍ୟବ-ହାରରେ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ଚାଲି ଆସିଲେ ଏବଂ ବାଟରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତାଙ୍କୁ ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ବରଣମାଳା ଦେଲା । ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ପାଇ ସୁଖରେ ଅଛି । ମାତ୍ର ତା ହୃଦୟରେ ତୋ ପ୍ରତି ଗୋଟାଏ ଅବଶୋଷ ରହିଗଲା । ତୁ ଏବେ ତାଙ୍କୁ ପାଇବା ସହଜ କଥା ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ତୁ ଗୋଟିଏ କାମ କଲେ ତାଙ୍କୁ ପାଇ ପାରିବୁ । ପାରିବୁ ସେ କାମ କର ?

ବିଳାସବତୀ କହିଲା "ମା, ଏବେ ଜୀବନ ଦେବାକୁ ହେଲେ ଦେବି ।" ବନଦେବୀ କହିଲେ "ତୁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସେବା କଲେ, ସେ ତୋ ସେବାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ତୋତେ ତୋ ମନକଥା ପଚାରିବ । ତୁ ତାକୁ ତୋ ମନକଥା କହିଲେ ସେ ରାଜି ହୋଇ ତାର ସପତ୍ନୀ କରି ପାରେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତୋପରି ଗରବିଣୀ ନୁହେଁ । ସେ ନିଶ୍ଚୟ ତୋ କଥା ରଖିବ । ଦ୍ୟୁସଗ୍ରିକୁମାର ଏ ବଣକୁ ଶିକାର କରି ଆସେ ଏବଂ ମୋ ପାଖରେ ମୁଣ୍ଡ ଲଗାଇ ଯାଏ । ଏବେ ତାର ଆସିବା ବେଳ ହୋଇ ଗଲାଣି । ତୁ ଯେତେବେଳେ ତାକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ପାରୁ ସେତେବେଳେ କର ।" ଏହା କହି ଦେବୀ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ବିଳାସବତୀ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ମାରି ମନେ ମନେ କହିଲା । "ଆହା ! ମୁଁ ଚଣ୍ଡାଳୀ କଣ କଲି, ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲି ନାହିଁ । ହାତରେ ପାଇ ଛାଡ଼ି ଦେଇଛି । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ ଭାଗ୍ୟବତୀ । ସେ ଏପରି ଗୁଣବନ୍ତ ସ୍ୱାମୀ ପାଇ ଧନ୍ୟ ହୋଇଛି ।" ଏପରି ଭାବି ଦ୍ୟୁସଗ୍ରିକୁମାରର ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ରହିଲା ।

ସେ ବଣଟି ଦ୍ୟୁସଗ୍ରିକୁମାରର ରାଜ୍ୟକୁ ଲାଗିକି ଥାଏ । ଦ୍ୟୁସଗ୍ରି-କୁମାର ସେଠିକି ଏକା ଏକା ସେ ବଣରେ ଶିକାର କରିବାକୁ ଆସେ । ମାତ୍ର ତାର ଶସ୍ତ୍ରଧାରୀ ଅନୁଚର ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଆସନ୍ତି । ସମୟ ସମୟରେ ସେ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସେ । ଯେଉଁଦିନ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇଆସେ ସେଦିନ ଶିକାର କରନ୍ତି ନାହିଁ; କେବଳ ଦେବୀ ଦର୍ଶନ କରି ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲି ଫେରନ୍ତି । ଆଜି ଦ୍ୟୁସଗ୍ରିକୁମାର ଏକା ବଣକୁ ଆସିଛି । ସିଂହ, ଭାଲୁ ମାନେ ମଧ୍ୟ ଆସି ନାହାନ୍ତି । ଦ୍ୟୁସଗ୍ରିକୁମାର କେବଳ ଦ୍ରୁତଗାମୀ ଘୋଡ଼ାଟିଏ ଧରି ତା ଉପରେ ବସି ବୁଲି ଆସିଛି । କାରଣ ସେ:

ଭାବରେ ଅସିଛି ଯେ ଶୀକାର କରିବା ବାହାନା କରି ସେ ତାର ଶଳା ରାଜ୍ୟରେ ଥରେ ବୁଲି ଆସିବ । ଏ କଥା ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କୁ କହି ନ ଥାଏ । କାରଣ ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କୁ କହିଥିଲେ ସେ ମଧ୍ୟ ତାହାର ଆନ୍ତା ଏବଂ ଶଳା ରାଜକରେ କେତେଦିନ ରହିବାକୁ ପଡ଼ି- ଥାନ୍ତା । ଏପରି ମନସ୍ଥ କରି ହେମନ୍ତକୁମାର ଖର ବେଗରେ ଘୋଡ଼ା ଚଳାଇ ଦେବୀଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଦେବୀଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ପହଞ୍ଚି ଭିତରକୁ ଗଲାବେଳକୁ ହଠାତ୍ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ପାଗଳିନୀ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖି ଚିହ୍ନି ପାରିଲା ନାହିଁ । ମାତ୍ର ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିଲା ପରି ଏବଂ କେବେ ଦେଖିଥିଲା ପରି ତା ମନଭିତରେ ଅନୁଭୂତି ପ୍ରକୃତି ହେଲା । ମାତ୍ର ଦୁର୍ବଳ ମନକୁ ଠିକ୍ କରି ସେ ବିଳାସବତୀ ଅଡ଼େ ନ ଅନାଇ ଦେବୀଙ୍କ ପାଦତଳେ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣାମ କଲା । ତା ପରେ ଫେରିଲାବେଳେ ବିଳାସବତୀ ଅଉ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ହେମନ୍ତକୁମାରର ପାଦତଳେ ପଡ଼ି ଅଉ ଉଠିଲେ ନାହିଁ । ଏଥିରେ ହେମନ୍ତକୁମାର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲା "ସୁନ୍ଦରୀ, ତୁମେ କିଏ, ଏପରି ବ୍ୟବହାରର କାରଣ କଣ ?" ବିଳାସବତୀ କହିଲେ ଅଧୀନାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଥିବେ । ତାହା ଅଧୀନାର ଦୋଷରୁ । ଆପଣ ଯେଉଁ ପାପିନୀକୁ ଅସୁର କବଳରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ମୁଁ ସେହି ଅଧମା ବିଳାସବତୀ । ଆପଣ ବାପାଙ୍କ ପାଖରୁ ଚାଲି ଆସିବା ପରେ ବାପା ମୋତେ ବିତାଡ଼ିତ କଲେ । ମୁଁ ହତଭାଗିନୀ ଆପଣଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ନ ପାରି ଆପଣଙ୍କ ମନରେ କଷ୍ଟ ଦେଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ବହୁତ ଲାଞ୍ଛନା, ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ଏ କେଇ ବର୍ଷ ହେଲା ଭୋଗୁଛି । ଶେଷରେ ଆପଣଙ୍କୁ ପାଇବି ବୋଲି ଦେଇ ମାଙ୍କ ପାଖରେ କେତେ ଅଳି କରୁଛି । ଅଧୀନାର ସମସ୍ତ ଦୋଷ କ୍ଷମା କରି ଚରଣ ତଳେ ସ୍ଥାନ ଦିଅନ୍ତୁ ।"

ଦୃଷ୍ଟିକୁମାର ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲେ ଏବଂ ତାର ଏପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ତାପରେ ବିଳାସ-ବତୀଙ୍କୁ ଉଠାଇ କହିଲେ "ବିଳାସବତୀ, ଦୁଃଖର କଥା; ସମୟ ଚାଲି ଯାଇଛି । ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିବାହିତ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତୁମର ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଛି । ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାକୁ ନିରାଶ କରି ପାରିବି ନାହିଁ । କି ତାର ହୃଦୟରେ କଷ୍ଟଦେଇ ପାରିବି ନାହିଁ ।" ତାପରେ ମନେ ମନେ ଭାବିଲେ "ଏଇ ଜଣ୍ଡିତା ନାରୀ ଯେ ମୋତେ ମୀତ ବୋଲି ଭାବି ତାର ବାପାଙ୍କର କଥା ମଧ୍ୟ ଏଡ଼ି ଦେଇଛି; ପୁଣି ରୂପ ଯୌ-ବିହୀନ ହୋଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସିଛି । ମୁଁ ଯାହାକୁ ଜୀବନ ବିପନ୍ନ କରି ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲି । ସେତେବେଳେ ଠିକ୍ ଏ ହେଲେ ମନରେ ଭାବିଲି ନାହିଁ ? ଛାଡ଼ ପଛ କଥାକୁ କିଏ ମିଳିବ ସେଠି ।" ଦୃଷ୍ଟି-କୁମାର ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ଆଉ କିଛି ନ କହି ହଠାତ୍ ସେଠାରୁ ବିଦା ହୋଇ ଘୋଡ଼ାଚଢ଼ି ଚାଲିଗଲେ । ତାର ଶିକାର ରାଜ୍ୟକୁ ଆଉ ଗଲେ ନାହିଁ । ରାସ୍ତାରେ ଛଣ୍ଡରଣ୍ଡ ପଡ଼ି ଯାତ୍ରା ମଙ୍ଗଳ ନୁହେଁ ଭାବି ନିଜ ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିଲେ । ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରି ଶିକାର କରି ଯାଇଥିଲେ ମାଣିକ୍ୟ-ବତୀଙ୍କୁ ଭୁଲାଇ ଦେଲେ । ତା ପରେ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ରହିଲେ । ଏଣେ ବିଳାସବତୀ ଦେବୀମନ୍ଦିରରେ ବସି ନିଜକୁ ବହୁତ ଧିକ୍କାର-କଲେ ଓ କାନ୍ଦିଲେ । ବହୁତ ସମୟପରେ ମନକୁ ବୁଝାଇ ଦେବୀଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ ଘୋଡ଼ାଠାରୁ ଚିହ୍ନ ବାରି ବାରି ବଣେ ବଣେ ଚାଲିଲେ । ଯାଇ ଶେଷରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଅନ୍ତଃପୁରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତାଙ୍କୁ ପାଗଳିନୀ ବେଶରେ ଦେଖି ପଚାରିଲେ "କିଏ-ତୁମେ ?" ବିଳାସବତୀ କହିଲେ "ତୁମର ଦାସୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୋତେ ସ୍ଥାନଦିଅ । ମୁଁ ତୁମର ସେବା କରିବାକୁ ଚାହେଁ ।" ସେଇ-ଦିନଠାରୁ ବିଳାସବତୀ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ପ୍ରିୟ ଦାସୀ ହୋଇ ରହିଲେ

ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ବହୁତ ସେବାକଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତାର ଏପରି ସେବାରେ ବହୁତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥାଏ । ବିଳାସବତୀ ରାଜପୁରରେ ରହି ପୁଣି ତାର ପୂର୍ବ ଚେହେରା ଫେରିଆସିଲା ଏବଂ ସେ ମାଣିକ୍ୟବତୀଠାରୁ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଗଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବିଳାସବତୀର ରୂପ ଓ ଗୁଣରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ଦିନେ କଥାଛଳରେ ତାକୁ ପଚାରିଲା 'ବିଳାସ, ତୋ ମନକାହିଁକି ଅଦୌ ଖୁସିନାହିଁ ? ସବୁବେଳେ ଦୁଃଖ ମନରେ ରହୁଛୁ । ତୋର ଅଭାବ କଣ ମୋତେ କହ ।"

ବିଳାସବତୀ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ପକାଇ କହିଲା 'ମହାରାଣୀ, ତୁମେ ମୋର ଅଭାବ ପୂରଣ କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ମୋ କଥା ତୁମେ ଶୁଣି ଲାଭନାହିଁ । ଏହା ଶୁଣି ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହିଲା "ବିଳାସ, ତୋର ଯାହା ଅଭାବ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ପୂରଣ କରିବି । କିଛି ଭୟନାହିଁ । ତୁ କହ ।" ବିଳାସବତୀ କହିଲା "ତେବେ ସତ୍ୟକର, । ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହିଲା 'ହଉ, ତିନିବାର ସତ୍ୟକଲି ଏବେ କହ । ବିଳାସବତୀ କହିଲା "ଏବେ ସତ୍ୟକଲଣି । ମୋତେ ତୁମର ସାନଭଉଣୀ କରି ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଦତଳେ ସ୍ଥାନ ଦିଅ । ଏହାପରେ ବିଳାସବତୀ ସେ କୋଉ ରାଜ୍ୟର ଝିଅ କିପରି ସୂର୍ଯ୍ୟକୁମାର ତାକୁ ଅସୁର କବଳରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲା ! ସେ କିପରି ତାଙ୍କୁ ବିଭା ହେବାକୁ ରାଜି ନହେବାରୁ ସୂର୍ଯ୍ୟକୁମାର ତାର ବାପା ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ତାପରେ କିପରି ତା ବାପା ରାଜ୍ୟରୁ ତାକୁ ତଡ଼ିଦେଲେ ଏସବୁ ଦୁଃଖ କାହାଣୀ ମୂଳରୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଆଗରେ କହିଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସବୁ ଶୁଣି ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ପକାଇଲା । ତାର ହୃଦୟ ବିଳାସବତୀର ଦୁଃଖ ଶୁଣି ଦୟାରେ ଭରିଗଲା । ସେଠୁ ସେ ବିଳାସବତୀକୁ କହିଲା "ବିଳାସବତୀ, ତୁମେ ରଜାଝିଅ, ମୁଁ ତୁମକୁ ଦାସୀକରି ରଖିଛି ଏହା ମୋପକ୍ଷରେ ଅନ୍ୟାୟ, ମୋତେ କ୍ଷମାଦିଅ । ଆଜିଠାରୁ ତୁମେ ମୋର ସାନ ଭଉଣୀ

ଏବଂ ମହାରାଜାଙ୍କ ସାନରାଣୀ ହେଲ । "ଏଇ କଥା କହୁଁ କହୁଁ ହୁସଗ୍କୁମାର ହଠାତ୍ କୌଣସି କାମରେ ଅନ୍ତପୁରକୁ ପଶି ଆସିଲେ । ବିଳାସବତୀକୁ ଦେଖି ଏବଂ ତାର ରୂପରେ ମୋହିତ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ କଣ ହୋଇଗଲା । ସେ ଏକଦୃଷ୍ଟିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଅନାଇଁ ରହିଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଶେଷକଥା ପଦକ ତାଙ୍କ କାନରେ ବାଜିଥିଲା "ମହାରାଜାଙ୍କ ସାନରାଣୀ ହେଲ । ଏଥିରେ ମହାରାଜା ସମ୍ଭାଳି ହୋଇ ନପାରି ତାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଘୂରେଇ ଦେଲା । ସେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତଳେ ପଡ଼ିଯାଇ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇଗଲେ । ଏଥିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ବିଳାସବତୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଦୁହେଁ ମହାରାଜାଙ୍କୁ ଉଠାଇ ନେଇ ପଲଙ୍କଉପରେ ଶୁଆଇ ତାଙ୍କର ଶୁଶ୍ରୂଷା କଲେ । ପାଣି ଛିଞ୍ଚା ଛିଞ୍ଚିକଲା । ମୂର୍ଚ୍ଛାରେ ମହାରାଜ ହୁସଗ୍କୁମାର ପ୍ରଳାପ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ 'ଓଃ, ବିଳାସବତୀ ତୁମର ଆଜି ଏତେ ପରିବର୍ତ୍ତନ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ, ତୁମେ ବଡ଼ ଦୟାବତୀ । ନାରୀର ଦୁଃଖରେ ନାରୀର ହୃଦୟ ତରଳିଗଲା । ତୁମର କଥାରେ ମୁଁ ବିଳାସବତୀକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବି ।' ସେଠୁ ବହୁତ ସମୟପରେ ମହାରାଜାଙ୍କ ଚେତା ହେଲା । ଉଠି ଦେଖିଲେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ବିଳାସବତୀ ଦୁହେଁ ତାଙ୍କର ଶୁଶ୍ରୂଷା କରୁଛନ୍ତି । ଦୁହେଁ ଦୁଇ ଭଉଣୀପରି ଦେଖା ଯାଉଅଛନ୍ତି ।

ତାପରେ ବିଳାସବତୀର ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଖବରଗଲା । ସେ ଆସିଲେ । ପହ୍ଲଲକୁମାର ଓ କୁସୁମବତୀ ଆସିଲେ । ତାଙ୍କର ବୁଢ଼ା ବାପାମାନେ ଆସିଲେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନ୍ଧୁବର୍ଗ ଆସିଲେ । ମହାସମାରୋହରେ ହୁସଗ୍କୁମାର ଓ ବିଳାସବତୀର ବିଭାଘର ହେଲା । ସମସ୍ତେ ଖୁସିହେଲେ । ବେଶିଖୁସି ହେଲେ କୁସୁମବତୀ ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟବତୀ । କାରଣ ଆଜି ଗୋଟିଏ ସାଥିପାଇ । ବିଳାସବତୀର ବାପା ତାଙ୍କର

ମନସ୍କାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାରୁ ଝିଅ ଜୋଇଁଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରି ବିଦାୟ ନେଲେ । ସମସ୍ତେ ମଉଜ ମଜଲିସରେ କିଛି କିଛି ଦିନ କଟାଇ ଯେଝା ରାଜ୍ୟକୁ ବିଦାୟ ନେଲେ । ପଦ୍ମଲକୁମାର ଓ କୁସୁମବତୀ ବୁଢ଼ାବାପାଙ୍କ ସହିତ ନିଜରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିଲେ । କିଛି ଦିନ ଗଲାରୁ ବିଳାସବତୀର ବାପା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବୁଢ଼ାହୋଇ ଯାଇଥିବାରୁ ମରିଗଲେ ଏବଂ ସେ ଦୁଃଖୀକୁମାରକୁ ରାଜ୍ୟଭାର ଦେଇ ଯାଇଥିଲେ । ସେ ରାଜ୍ୟର ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଦୁଃଖୀକୁମାରଙ୍କ ପାଖକୁ ଦୂତ ପଠାଇଲେ । ଦୁଃଖୀକୁମାର ଯାଇ ସେଠାରେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ନିଜପ୍ରତିନିଧି କରି ସେଠାରେ ରଖାଇଲେ । କିଛି ଦିନପରେ ଦୁଃଖୀକୁମାର ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ସେ ରାଜ୍ୟର ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିନିଧି କରି ରଖି ତାଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ବୁଝାସୁଝା କରିବାକୁ କହି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ଧରି ଯାଇ ଭାଇ ପଦ୍ମଲକୁମାର ନଅରରେ ମହା ଆନନ୍ଦରେ ରହିଲେ । କୁସୁମବତୀ, ମାଣିକ୍ୟବତୀ, ଓ ବିଳାସବତୀ ତିନିଭଉଣୀ ପରି ଆନନ୍ଦରେ ହସି ଖେଳି ଦିନତକ କଟାଇଲେ । ଏହିପରି କିଛି ଦିନ ବିତିଗଲାରୁ ତିନି ଯାଆ ଯାଆଙ୍କର ଏକା ସମୟରେ ତିନୋଟି ସୁନ୍ଦର ପୁଅ ଜନ୍ମହେଲେ । ପଦ୍ମଲକୁମାର ଓ ଦୁଃଖୀକୁମାରଙ୍କ ବାପା, ତାଙ୍କର ପାଳକ ବାପା ଓ କୁସୁମବତୀ ବାପା ତିନିବୁଢ଼ା ଯାକ ଜଣେଜଣେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ନାତି ଧରି ମହା ଆନନ୍ଦରେ ବୁଲିଲେ । ଭଗବାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଯାହାଥିଲା ପୂର୍ଣ୍ଣହେଲା ବେନାକୁମାରଙ୍କ କଥାଟି ଶେଷହେଲା ।

ସମାପ୍ତ

ମୁଦ୍ରାକର ଶ୍ରୀସାଧୁଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଓରିଏଣ୍ଟ ପ୍ରେସ୍ କଟକ, ୧୯୫୧

ବିଜ୍ଞାପନ

ନୀରସ ଜୀବନକୁ ସରସ କରିବାକୁ ଚାହିଁଲେ

ଲିଖିତ ବହିସବୁ ପଢ଼ନ୍ତୁ

୧ ।	ବ୍ଲାକ୍ ଫାୟାର	(ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ)	ମୂଲ୍ୟ ଠ ୧ ।
୨ ।	ଅନ୍ଧାର କୁଣ୍ଡଳେ	ଗଳ୍ପ	,, ଠ ।
୩ ।	ଜୀବନ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା	(କବିତା)	,, ଠ ୦ ୯
୪ ।	ବିରହିଣୀ ବାରମାସୀ	,,	,, ଠ ।
୫ ।	ବେଙ୍ଗ କୁମାର ଚରିତ	(ଗଳ୍ପ)	,, ଠ ୧ ।
୬ ।	ବେଙ୍ଗ କୁମାରୀ ,,		,, ଠ ୧
୭ ।	ଡେଭିଲବାର୍ଡ଼ ଜାଲ	(ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ)	ଯନ୍ତ୍ରସ୍ଥ
୮ ।	ଭୂଗର୍ଭରେ ବନ୍ଦୀ		,,

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଉପନ୍ୟାସ,
ଗଳ୍ପ, କବିତା, ପୁରାଣ ଓ ସ୍କୁଲ
ପୁସ୍ତକ ଏଠାରେ ମିଳେ ।

ଅଗ୍ରିମ ସହିତ ପତ୍ର ଲେଖନ୍ତୁ ।

ଠା

ଏକାମ୍ର ଷ୍ଟୋର୍ସ

ପୋ: ଅ: ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଜି: ପୁରୀ

ପ୍ରାଣକୃଷ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବ

ନଂ 463
ତା 1.6.୬୦

ଲେଖକ—

ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣଚନ୍ଦ୍ର ଜେନା

ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧିତ ହୋଇ ପ୍ରକାଶିତ

ପ୍ରକାଶିକା—

ଶ୍ରୀମତୀ ନିଶାମଣି ଦେବୀ

ପରିଚାଳିକା, ବାଣୀ ମନ୍ଦିର

ଗର୍ଲସ୍ କ୍ଲାସ୍

ପୋ: ଅ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧। ଏକଟଙ୍କା ଗୁରଅଣା ମାତ୍ର

ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ—

ଏକାମ୍ର ଷ୍ଟୋର
ସିଂହଦ୍ୱାର
ପୋଃ ଅଃ ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ

ଏକାମ୍ର ଷ୍ଟୋର
ନୂଆରାଜଧାନୀ
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ପରିଚାଳକ :—ବାଣୀ ମନ୍ଦିର
ଗର୍ଗବଟୁ ନିବାସ
ପୋଃ ଅଃ ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ

ସାରସ୍ୱତ ଭଣ୍ଡାର
କଟକ—୨

ଉତ୍କଳ ବୁକ୍ ଏଜେନ୍‌ସି
ଘଣ୍ଟାଘର, କଟକ

କଟକ ଷ୍ଟୁଡେଣ୍ଟ ଷ୍ଟୋର
କଟକ—୨

ଭାରତୀ ଭବନ
ସିଂହଦ୍ୱାର, ପୁରୀ

ମହାପ୍ରସାଦ ବ୍ରଦର୍ସ
କଟକ—୨

ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ଷ୍ଟୋର
ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ଓରିଏଣ୍ଟ ପ୍ରେସ,
କଟକ ୨,

ଏହା ବ୍ୟତୀତ କଟକର ସମସ୍ତ ବଡ଼ ବଡ଼ ବହି
ଦୋକାନରେ ମିଳେ ।

ଉପହାର

ପ୍ରୀତି ଭକ୍ତି ସହ ମାନନୀୟ

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ - ର

ପଣ୍ଡିତ ମୋହନ ନାଗର

[illegible]

୦/୪୬୦

ପିଲାଦିନର କଥା

(ଏକ)

ଏକ ଗାଇଁରେ ଦୁଇଟି ମହାଜନ ଥିଲେ । ସେ ଦୁଇଜଣ ଏକା ମା' ପେଟର ଭାଇ । ବଡ଼ଭାଇ ସୁନା ରୁପା ବ୍ୟବସାୟ କରେ । ସାନଭାଇ ଚାଉଳ ଡାଲି ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବସାୟ କରେ । ବଡ଼ଭାଇର ଅଚଳାଚଳ ସମ୍ପତ୍ତି । ମାତ୍ର ସାନଭାଇର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ହେତୁରୁ ସେପରି ଚଳଚଳ ନୁହେ । ବଡ଼ଭାଇ ସାନଭାଇଙ୍କୁ ଦେଖିପାରେ ନାହିଁ । ଦୁଇଭାଇ ଭିନେ ଭିନେ ରହନ୍ତି । ବଡ଼ଭାଇର ପିଲାପିଲି କିଛି ନଥାନ୍ତି । ସାନଭାଇର ଯୋଡ଼ିଏ ଯାଆଁଳା ପୁଅ । ଜଣକର ନାମ ପହିଲି କୁମାର, ଅନ୍ୟର ନାମ ଦୁସରି କୁମାର । ଦୁଇଜଣ ଠିକ୍ ଏକାପରି ଦିଶନ୍ତି । କିଏ ପହିଲି କିଏ ଦୁସରି ଚିହ୍ନା ପଡ଼ନ୍ତି ନାହିଁ । ବଡ଼ଭାଇ ସାନଭାଇର ପୁଅଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଭଲ ପାଏ ନାହିଁ । ଏହିପରି ଦୁଇଟି ପରିବାର ସୁଖେ ଦୁଃଖେ ଚଳନ୍ତି ।

ଏହିପରି କିଛିଦିନ ଗଲାରୁ ସାନ ମହାଜନ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଗରିବ ହୋଇଗଲା । ଏପରିକି ଖାଇବା ପିଇବା ପାଇଁ ତାହାର

ପିଲାମାନେ ହଇରାଣ ହୋଇଗଲେ । ପିଲା ଦୁଇଟି ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲି ବୁଲି ଅଇଁଷା ମଧ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେମାନେ ତାଙ୍କ ବଡ଼ବାପା ଘରକୁ ଯାଇ ଯାହା ପାଆନ୍ତି, ତାହା ଖାଇ ଦିଅନ୍ତି । ପିଲାମାନଙ୍କର ବାପ ବଣକୁ ଯାଇ ଜଙ୍ଗଲରୁ କାଠ ଆଣି ବଜାରରେ ବିକି ସାମାନ୍ୟ ପଇସା ଆଣି କୁଟୁମ୍ବ ପୋଷେ । ଏହିପରି ଦିନେ ସାନ ମହାଜନ ବଣକୁ ଯାଇ କାଠ ହାଣୁଛି । ଦେଖିଲା ଯେ ଗଛରେ ଗୋଟିଏ ସୁନା ଚଢ଼େଇ ବସିଛି; ତାର ପରଗୁଡ଼ିକ ସୁନାଠାରୁ ଅଧିକ ଚକଚକ୍ ଦିଶୁଛି । ସେଠୁ ସେ କାଠହଣା ବନ୍ଦ କରି ସେହି ଗଛ ମୂଳକୁ ଯାଇ ଏକ୍ ଢେଲା ମାରିଲା ଯେ ସୁନା ଚଢ଼େଇଟି ଉଡ଼ିଗଲା । ସୁନା ଚଢ଼େଇ ଉଡ଼ିଯିବା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ସୁନାର ପର ତା ଦେହରୁ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ମହାଜନ ତାକୁ ଦେଖି ତାହା ପାଖକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ଖାଣ୍ଟି ସୁନାର ପର । କାଠହଣା ଛାଡ଼ିଦେଇ ମହାଜନ ସେ ସୁନା ପରଟିକୁ ଧରି ଘରକୁ ଚାଲି ଆସିଲା । ଘରେ କୁରାଢ଼ି ରଖି ଦେଇ ସୁନା ପରଟିକୁ ଧରି ତାର ବଡ଼ଭାଇ ସୁନା ମହାଜନ ପାଖକୁ ଗଲା । ସୁନା ମହାଜନ ତାକୁ ଦେଖି କହିଲା "ଏ ଖାଣ୍ଟି ସୁନା; ତୁ ଏଥିକୁ କେଉଁଠୁ ଆଣିଲୁ ?" ସାନ ମହାଜନ କହିଲା "ବଣରୁ ପାଇଲି; ତୁମେ ଏଥିକୁ ରଖି ମୋତେ କିଛି ଟଙ୍କା ଦିଅ, ମୁଁ ବଜାରରୁ ସଉଦା ଖରିଦ କରେ ।" ତହୁଁ ବଡ଼ମହାଜନ ସେ ସୁନା ପରଟି ରଖି ସାନଭାଇକୁ ଦଶଗୋଟି ଟଙ୍କା ଦେଲା । ସାନ ମହାଜନ ଦଶଗୋଟି ଟଙ୍କା ପାଇ ମହା ଖୁସି । କାରଣ ଦଶଟଙ୍କାରେ ତାର କୁଟୁମ୍ବ ଦଶଦିନ ଖାଇବେ ମାତ୍ର ସାନ ମହାଜନ ଟିକିଏ ବୋକା, ସେ ଯଦି ସୁନା ପରଟି ଓଜନ କରି ଅନ୍ୟଯାଗାରେ ବିକିଥାନ୍ତା ନିଶ୍ଚୟ ଶହେଟଙ୍କା ପାଇଥାନ୍ତା । ତାର ଭାଗ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଖରାପ । ଯାହାହେଉ ସେ ଟଙ୍କା ନେଇ ବଜାରରୁ ସଉଦାପତ୍ର କିଣି ଘରକୁ

ତାକୁ ପାଇଲାରୁ ମହା ଖୁସିରେ ସାନ ମହାଜନକୁ ହଜାରେ ଟଙ୍କା ଦେଲା । ସାନ ମହାଜନ ଟଙ୍କାତକ ଧରି ମହାଆନନ୍ଦରେ ଘରକୁ ଫେରିଲା ।

ତାପରେ ସୁନା ମହାଜନ ମଲା ସୁନା ଚଢ଼େଇଟିକି ନେଇ ତାର ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଦେଇ କହିଲା, "ଏହାକୁ କାଟିକୁଟି ଭଲ ଯତ୍ନ କରି ରାନ୍ଧେ । ଆଉ ଦେଖି ଏହାର ଯେଉଁ କଲିଜାଟା ଅଛି ସେ କଲିଜାଟା ଯେପରି କୁଆଡ଼େ ପଡ଼ି ନଯାଏ । ରାନ୍ଧି ସାରିଲେ ମୋତେ ତାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବୁ । ସବୁ ତରକାରି ମୋତେ ନ ଦେଲେ ତୋତେ ହାଣିଦେବି ।" ଏହା କହି ମହାଜନ ବାହାରକୁ ଯାଇ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟରେ ଲାଗିଲା । ସେଠି ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ମଲା ସୁନା ଚଢ଼େଇଟି ନେଇ କାଟିକୁଟି ମସଲାଦେଇ ରାନ୍ଧିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । କଥାରେ ଅଛି, ଅତି ଲୋଭରୁ ତନ୍ତି ମଲା । ସୁନା ମହାଜନର ଲୋଭରେ ପାପ ଗଲାଣି; ତାକୁ ଦଇବ ସହିବ କେଉଁଠୁ, ଏହି ସମୟରେ କଣହୋଇଗଲା ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ତରକାରି ବସାଇ କଣ ଗୋଟେ ମସଲା ଭୁଲରେ ନ ପକାଇଥିବାରୁ ଅନ୍ୟ ଘରକୁ ସେ ମସଲାଟିକ୍ୟା ଆଣିବାକୁ ଦଉଡ଼ିଗଲା । ଯୋଗକୁ ସାନମହାଜନର ଯାଆଁଳା ତାର ପଦ୍ମକୁମାର ଓ ବସନ୍ତକୁମାର ଦୁହେଁ କଞ୍ଚ ଖାଇବାକୁ ମିଳି ଧନ-ଆଶାରେ ବଡ଼ବାପ ଘରକୁ ଆସିଥିଲେ । ସେ ଦୁହେଁ ବୋଇପିବେ ।" ପାଖକୁ ଯାଇ ଠିଆହୋଇ ଦେଖିଲେ ତରକାରି ଫୁଟୁଛି ଏପରି ନାହିଁ । ଅନଉଁ ଅନଉଁ ତରକାରି ହାଣ୍ଡିରେ ବଡ଼ମହାଜନ କଣ ଡେଇଁ ପଡ଼ି ଚୁଲି କଡ଼ରେ ପଡ଼ିଗଲା । ଦୁଇଟିତଣ୍ଡୁ ସେ ମନରେ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଠାକୁ ଠାକୁ କିନା ଗିଳି ପୁର ରୁ କଣ ବୁଝିପାରୁ ସେତିକିବେଳେ ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଆଶା କରୁଛି । ଏହାପର

ଦୁଇଟି କଣ ଖାଇଯାଉଛନ୍ତି । ତାର ଭାରି ସନ୍ଦେହ ହେଲା । ସେ ପିଲାଙ୍କୁ ପଚାରିଲା "କରେ କଣ ଖାଇଦେଲ ?" ପିଲା ଦୁଇଟି ଡର ଡର କହିଲେ "ତରକାରିରୁ କଣ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା, ଆମେ ଖାଇଦେଲୁ ।" ତହୁଁ ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ଭୟରେ କମ୍ପିଗଲା, କହିଲା "ଅଜି ମୋର ରକ୍ଷା ନାହିଁ । ଦେଖେଁ କଲିଜା ବାହାର ଯାଇଛି କି ନା ! ଏହା ବୋଲି ତରକାରି ଘାଣ୍ଟି ଘାଣ୍ଟି ଆଉ କଲିଜା ପାଇଲା ନାହିଁ । ଦୁଇ ପିଲାଙ୍କୁ ଦା ଦା ଚଟକଣି ପକାଇ ବାହାର କରିଦେଲା । ସେଠୁ ମନରେ ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ଭାବି ଗୋଟିଏ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆକୁ ମାରି ତାର କଲିଜା ସେହି ତରକାରିରେ ପକାଇ-ଦେଲା । ତରକାରି ହୋଇଗଲାରୁ ସ୍ୱାମୀକୁ ଡାକି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖାଇବା ପଦାର୍ଥ ସଙ୍ଗରେ ସୁନାଚଢ଼େଇ ତରକାରି ଦେଲା । ମହାଜନ ଅନ୍ୟ ଖାଦ୍ୟକୁ ନ ଖାଇ ଅଗେ ସୁନାଚଢ଼େଇ ତରକାରିତକ ଏକା-ନିଶ୍ୱାସରେ ଖାଇପକାଇଲା । ତାପରେ ଆଉ ଅଳ୍ପ ଦିନରେ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ହାତମାରି ଉଠିଗଲା । ତହୁଁ ପରଦିନ ସୁନାମହାଜନ ବିଛଣା ଉଠାଇ ଦେଖିଲା ସୁନାମୋହର ନାହିଁ କି ସୁନାମୋହର ନାହିଁ । କହୁଁ ସେ ମନେ ମନେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହୁଉଠିଲା "ହାୟ, ଦଅ, କି ବୁଦ୍ଧି କଲି ମିଛରେ ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ଗଣିଦେଲି । ଦେଇଛି ସେ ସୁନା ଆଉ ଉପାୟ କଣ । ହଉ ଯାହାହେବାର ହେଲାଣି, ମୁଁ ମହାଜନ ଦଶହଜାର ଟଙ୍କା ଦାଉପଡ଼ିଲେ ଆଦାୟକରି ନେବି ଯେ ।" ତାର କୁଟୁମ୍ବ କେମନ୍ତ ଆଉଁସି ରହିଲା । ପୁଣି ଭାବିଲା "ଆରେ ମୋ ବୋକା, ସେ ଯଦି ଖାଇଦେଲାଣି ?" ସେଠୁ ସେ ତାର ସ୍ତ୍ରୀର ଥାନ୍ତା ନିଷ୍ଠୁର ସଏଥିକୁ ଲଗିଲା ମନ କିଛି ପାଇଲା ନାହିଁ । ତାର ଯାହାହେଉ ସେ ଟଙ୍କା ତାର ଛାତି ଉପରେ ହଡ଼କମ୍ପ । ସେ ଚୂପ୍‌ହୋଇ

ମନମାରି ରହିଲା । ତାପରେ ମହାଜନ ମନବ୍ୟସ୍ତରେ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟରେ ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଏଣେ କଣ ହେଉଛିନା ସାନମହାଜନଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ପିଲାଙ୍କ ବିଛଣା ଉଠାଉଥିଲା ତାଙ୍କ ତକିଆତଳୁ ଦୁଇଟି ସୁନାମୋହର ପାଇଲା । ତାକୁ ପାଇ ସ୍ୱାମୀକୁ ଦେଖାଇଲା । ସାନମହାଜନ ଦେଖିଲା ଖାଣ୍ଟି ସୁନାର ମୋହର ତେଣୁ ତାକୁ ହୁସିଆରରେ ରଖିବାକୁ କହି ବଣକୁ ଚାଲିଗଲା । ତହିଁ ପରଦିନ ସେମିତି ପିଲାଙ୍କ ବିଛଣାତଳୁ ଦୁଇଟି ସୁନାମୋହର ମିଳିଲା । ଏହିପରି ଦିମାସ ଚାରିମାସ କଟିଗଲା । ଦିନ୍ ଦିନ୍ ଯୋଡ଼ିଏ ଯୋଡ଼ିଏ ସୁନାମୋହର ପାଇ ସାନ ମହାଜନ ବଡ଼ମହାଜନଠାରୁ ଆହୁରି ବଡ଼ଲୋକ ହୋଇଗଲା ମାତ୍ର ଏକଥା ସେ କାହାରି ଆଗରେ ଖୋଲି କହୁ ନ ଥାଏ । ବଡମହାଜନ ଦେଖି ଭାବିଲା "ସାନମହାଜନ ସୁନାଚଢ଼େଇର କଲିଜା କିପରି କଉଶଳରେ କାଢ଼ିରଖି ମୋତେ ଠକିଦେଲା, ତା ନହେଲେ ତାର ଏତେ ଧନଦୌଲତ କିପରି ହୁଅନ୍ତା ।" ଦିନେ ସାନମହାଜନ ମନରେ ପାପ ଛୁଇଁଲା, ସେତ ସୁନାଚଢ଼େଇର କଲିଜା ପିଲାମାନେ ଖାଇବା କଥା ଜାଣି ନାହିଁ । ସେ ଭାବିଲା "କୌଣସି ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ କି ଭୂତ ତାର ପିଲାଙ୍କ ଦେହରେ ଆଶ୍ରା କରିଛନ୍ତି । ଆଗେ ଲୋଭ ଦେଖାଇ ଧନଦୌଲତ ଦେଇ ପଛରେ ପାଲଟେଇ ମଡାଇ ଆମକୁ ଖାଇଯିବେ ।" ତେଣୁ ସେ ବଡ଼ମହାଜନ ପାଖକୁ ପିଲାଙ୍କ ତକିଆତଳୁ ଏପରି ସୁନାମୋହର ପାଇବାକଥା କହିଲା । ଏତେବେଳେ ବଡ଼ମହାଜନ ବୁଝିପାରିଲା ଯେ ସୁନାଚଢ଼େଇ ଠିକ୍ । ତେଣୁ ସେ ମନରେ ହିଂସାରଖି ସାନମହାଜନକୁ କହିଲା "ଆରେ ତୁ କଣ ବୁଝିପାରୁ ନାହିଁ ? ପୁଅଙ୍କ ଦେହରେ ବାବନାଭୂତ ଆଶ୍ରା କରିଛି । ଏହିପରି

ତୋତେ ଲୋଭ ଦେଖାଇ ତୋ ପିଲାଙ୍କୁ ଖାଇ ତୋତେ ଖାଇ ତୋ ବଂଶ ଲୋପ କରିଦେବ । ତୁ ଜାଣୁ ଜାଣୁ କଥା ଏତେ ଦିନଯାଏ ଲୁଚାଇ ରଖିଲୁ । ତୁ ଗୋଟିଏ କାମକର । ପିଲା ଦୁଇଟିଙ୍କୁ ମେଳା ଦେଖିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନେଇ ବହୁତ ଦୂର ବଣରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସିବୁ । ଯେପରି ସେମାନେ ଆଉ ଆସିବାକୁ ବାଟ ପାଇବେ ନାହିଁ । ନଚେତ୍ ବାଟ ଦେଖିଥିଲେ ପୁଣି ଆସି ଆଶ୍ରାକରିବେ ଏବଂ ଭୂତ ଖଟିଯାଇ ତାଙ୍କର ବଡ ଭୂତସର୍ଦ୍ଦାରକୁ କହି ଆଉ ବେଶି ଭୂତଙ୍କୁ ଆଣି ତୋ ଘରେ ରଖିବେ । ଏକଥା ଶୁଣି ସାନମହାଜନ ଭୟରେ ଡାଟଙ୍ଗା ହୋଇଗଲାଣି । ବଡ଼ମହାଜନ ପାଖରୁ ବିଦାହୋଇ ଅସି ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ବାଟଯାକ ତାର ଦେହ ବରଡାପତ୍ର ପରି ଥରୁଥାଏ । ସଞ୍ଜ ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ଆଉ କୁଆଡେ ପିଲାଙ୍କୁ ନେଇପରିଲା ନାହିଁ । ତାକୁ ରାତିରେ ନିଦ-ହେଲା ନାହିଁ । ଭୟରେ ଛାୟା ତା ଆଖି ଆଗରେ ଭୟଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତିହୋଇ ଠିଆହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ତାର ଛାତି ଦୁଲ୍‌ଦୁଲ୍ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ଏକଥା ମହାଜନ ତାର ସ୍ତ୍ରୀକୁ କହିଲା ନାହିଁ । ତହିଁ ପରଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ପିଲାଙ୍କୁ କହିଲା “ରାଜାଙ୍କର ନଅର ପାଖରେ ବଡ ମେଳା ହେଉଅଛି । କେତେ ଲୋକ, କେତେ ହାତୀ, କେତେ ଘୋଡ଼ା କେତେ ବେପାରୀସବୁ ଆସିଛନ୍ତି । ଚାଲ ଦେଖି-ଆସିବା । ପିଲାମାନେ ତ ମେଳା ଦେଖିବାକୁ ବାଇ, ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଜାମା କୁରୁତା ପିନ୍ଧି ତାଙ୍କର ବାପାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ । ମହାଜନ ପୁଅ ଦୁହିଙ୍କୁ ଧରି ବହୁତ ବାଟ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଅଗ୍ଣାଅଗ୍ଣି ବନସ୍ତରେ ପଶିଲା । ଘୋର ଜଙ୍ଗଲ, ଏପାଖ ସେପାଖ କୁଆଡ଼େ ବାଟ ଜଣାଯାଉ ନାହିଁ । ମହାଜନ ସେହି ବଣରେ ଗୋଟିଏ ଗଛ-ମୂଳରେ ବସି ପିଲାଙ୍କୁ କହିଲା “ଦେଖ ଏ ବନସ୍ତର ଆରପାଖରେ

ରଙ୍ଗନଅର ପଡ଼ିବ, ସେଠି ମେଳା ହେଉଛି, ଆଉ ଅଳ୍ପ ବାଟ ଅଛି । ତୁମେ ଦୁଇଭାଇ ଏ ଗଛମୂଳେ ବସ ମୁଁ ଯାଉଛି ପାଣିଆଣେ, ଟିକିଏ ଟିକିଏ ପିଇ ପୁଣି ଚାଲିବା ” ଏହାକହି ମହାଜନ ଅନ୍ୟ ବାଟଦେଇ ମନଦୁଃଖରେ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଏଣେ ପିଲା ଦୁଇଟି ବସି ବସି ହାଲିଆ ହୋଇଗଲେ । ବହୁତ ବାଟ ଚାଲି ଚାଲି ଗୋଡ଼ ବଥାହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ଭୋକ ଶୋଷରେ ଅଠୁ ପାଠୁ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେଣି । ପଦ୍ମଳକୁମାର ଦୁସରିକୁମାରକୁ କହିଲା, “ବାପା ଆଉ ଆସିବ ନାହିଁ । ଏଠି ବସି କିଛି ଲାଭନାହିଁ; ଚାଲ ବଣରେ ବୁଲି ଫଳମୂଳ ଖାଇବା । ଆଉ ଘରକୁ ଯିବାରତ ରାସ୍ତା ମୁଁ ପାଉନାହିଁ । ତେଣିକି ଆମ କପାଳରେ ଯାହାଥିବ ।” ଏପରି କୁହାକୁହି ହୋଇ ଦୁଇଭାଇ ଏଣେ ତେଣେ ଫଳମୂଳ ଖୋଜିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଜନ୍ତୁଜୀବ ଆ ଖରାବେଳ । ଅଗ୍ନିଅଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ମନୁଷ୍ୟ ଶବ୍ଦ କିଛି ନାହିଁ । ପିଲାଦୁଇଟିଙ୍କର ଭୟର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଈଶ୍ୱର ଗୋବିନ୍ଦଙ୍କୁ ଡାକିଲେ । କିଛିଦୂର ଗଲାପରେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଜଣେ ବୁଢ଼ା ବାଣୁଆ ଗୋଟିଏ ମସ୍ତବଡ଼ ମହାବଳ ବାଘକୁ କାନ୍ଧରେ କରି ଘୋଷାରି ଘୋଷାରି ଆଣୁଅଛି । ବାଘକୁ ଦେଖି ଦୁଇଭାଇ ଆହୁରି ଭୟରେ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ି କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏହାଦେଖି ବୁଢ଼ା ବାଣୁଆର ମନରେ ବହୁତ ଦୟା ହେଲା ଏବଂ ପିଲା ଦୁଇଟି ଏକା ଚେହେରା ଏକା ଜଳ ଥିବାରୁ ଏକକୁ ଆରେକ ଚିହ୍ନି ହେଉ ନ ଥିବାରୁ ବାଣୁଆବୁଢ଼ାକୁ ଖୁସି ଲାଗିଲା । ସେଠୁ ସେ ଜଣ କଲାନା ବାଘକୁ ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ବାନ୍ଧିଦେଇ ପିଲାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲା । “ତୁମେ ଦୁହେଁ କା’ର ପୁଅ ଏ ଘୋର

ବଣକୁ କିମିତି ଆସିଲ ?” ପିଲାମାନେ ବାଘଭୟରେ କିଛି କହୁ ନ ଥିଲେ, ବୁଢ଼ାକୁ ଏକାଦେଖି କହିଲେ “ଆମର ବାପା ଜଣେ ମହାଜନ; ସେ ଆମଠାରେ କିଛି ଦୋଷ ଅଛି ଦେଖିପାରି ଆମକୁ ମିଛରେ ମେଳା ଦେଖିବା ବାହାନାରେ ଆଣି ଏହି ବନସ୍ତରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲେ ।” ତହୁଁ ବୁଢ଼ା କହିଲା “ହଉ ବାବା, ଚିନ୍ତା କରନା । ତୁମର ବାପାଙ୍କୁ ଆଉ ଆଶା କର ନାହିଁ । ସେ ତ ନିଜର ଜନ୍ମିତ ପୁଅଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲା, ତାକୁ ଲୋଡ଼ି ଲାଭ କଣ ? ମୋର ପୁଅପିଲା କିଛି ନାହାନ୍ତି । ତୁମେ ଦୁହେଁ ମୋର ପୁଅ ହୋଇ ରୁହ ।” ପିଲା ଦୁଇଟି ବୁଢ଼ାବାଣୁଆ ସଙ୍ଗରେ ଗଲେ । ବାଣୁଆବୁଢ଼ା ପିଲାଙ୍କୁ ନିଜ ବସାକୁ ନେଇ ଭଲଭାବେ ଖାଇବା ପିଇବାକୁ ଦେଲା । ତାପରେ ପଚାରିଲା “ଦେଖ ପୁଅ, ମୋଠାରେ ସବୁ ବିଦ୍ୟା ଅଛି । ତୁମେ ଦୁହେଁ କେଉଁ ବିଦ୍ୟା ଶିଖିବାକୁ ଚାହଁ ?” ସେମାନେ କହିଲେ ଆମେ ଦୁହେଁ ଯେପରି ତୁମପରି ବାଣୁଆ ବୀର ହୋଇ ଏଇ ବାଘପରି ଶହ ଶହ ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଆୟତ କରିବୁଁ ।” ଏକଥା ଶୁଣି ବୁଢ଼ା ମହାଖୁସି ହୋଇ ତାଙ୍କର ପିଠିରେ ହାତମାରି ଦେଲା । ତହିଁ ପରଦିନଠାରୁ ପିଲାଦୁହେଁ ମହା-ଆନନ୍ଦରେ ଶରବିଦ୍ୟା ଏବଂ ବାଣ ବିନ୍ଧିବାର, ଯୁଦ୍ଧ କରିବାର ସମସ୍ତ କାଇଦା ଶିଖିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ପିଲା-ଦୁଇଟି ଯେତିକି ବଢ଼ୁଥାନ୍ତି ସେତିକି ପାରଗ ହେଉଥାନ୍ତି । କ୍ରମେ ସେମାନେ ବଡ଼ ହୋଇଗଲେ । ଯୁବା ଦେହେଶ ହୋଇଗଲା । ବଣର ଫଳମୂଳ ଓ ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ମାଂସ ଖାଇ ଭେଣ୍ଟିଆ ଭେଣ୍ଟିଆ ହୋଇଗଲେ । ମହାଜନର ପିଲାଥିଲେ, ଦେଖି ବାହାରି ପଡ଼ିବାକୁ ଭଳାପୁଅ ପରି ଦେଖାଗଲେ । ପୁଅ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ବୁଢ଼ା ସବୁପ୍ରକାର ଶରମର୍ମ ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧ କାଇଦା ଶିଖେଇଲା । ସେମାନେ ଏତେ ବୀର ଏବଂ ବାଣୁଆ ହୋଇଗଲେ

ଯେ ବେଳେ ବେଳେ ତାଙ୍କର ବୁଢ଼ାଗୁରୁଙ୍କୁ ଚ୍ଚଗ୍ଧର ଦେଉଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ସେଠାରେ ଥାନ୍ତି । ବୁଢା ଘରେ ବସିଥାଏ । ତେଇଁମାନେ ବଣରୁ ଶିକାର କରି ଅଣି ଦଅନ୍ତି । ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟ ମହାମଉଜରେ ଖାଆନ୍ତି ।

ଏହିପରି ଅନେକ ଦିନ କଟିଗଲା । ବୁଢା ଦିନେ ଭାବିଲା "ଏ ଦୁହେଁ ଖୁବ୍ ପାରଙ୍ଗମ ହୋଇଗଲେଣି । ଏ ଦୁହିଙ୍କୁ ଆଉ ଏଠାରେ ଲୁଚି ବେଙ୍ଗ ପରି ପଳାଇ ରଖିବା ଭଲ ନୁହେଁ । ଏମାନେ ଯାଆନ୍ତୁ ଦେଶ ବିଦେଶ ବୁଲି ନିଜର ବିଦ୍ୟା ଦେଖାଇ ଲୋକଙ୍କୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ଏବଂ ମୋର ମଧ ନାଁ ପଡ଼ିବ ।" ଏହା ଭାବି ବୁଢା ଦୁଇକୁମାରଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲା "କାଲି ତୁମର ପରୀକ୍ଷା କରାଯିବ ।" ଟୋକା ବାଣୁଆ ଦୁଇ ଭାଇ ହଉ କହି ରାତିରେ ଖାଇ ପିଇ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ପରଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ବୁଢା ଦୁଇପୁଅଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ବନସ୍ତଆଡ଼କୁ ଗଲା । ବହୁତ କ୍ଷଣ ବୁଲି ବୁଲି ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ କୌଣସି ଶିକାର ପାଇଲେ ନାହିଁ । ବେଶି ଖରା ହେବାରୁ କୁଡ଼ିଆକୁ ଫେରୁଛନ୍ତି ବାଟରେ ବୁଢା ଆକାଶକୁ ଅନାଇଁ ଦେଖିଲା ଏକ ଧାଡ଼ିରେ ଶହେଟା ବଗ ଉଡ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି । ବୁଢା ପହିଲି କୁମାରକୁ କହିଲା "ଏକା ଶରକେ ଶହେଯାକ ଖସି ପଡ଼ନ୍ତୁ ।" ପହିଲିକୁମାର ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଶରରେ ଶହେଟି-ଯାକ ବଗ ଖସାଇ ଦେଲା । ବୁଢା ତା ପିଠିରେ ହାତମାରି କହିଲା "ଠିକ୍ ଶିକାରି ।" ପୁଣି ଖଣ୍ଡେ ଦୂର ଯାଇଛନ୍ତି ବୁଢା ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ପାରି ଆକାଶରେ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଯାଉଛି । ତା ଥଣ୍ଟରେ ଗୋଟିଏ ଧାନଗଛ ଅଛି । ବୁଢା ଦୁସରିକୁମାରକୁ କହିଲା "ପାରି ଥଣ୍ଟରୁ ଧାନ ଗଛଟି ଖସାଇ ଦେବୁ, ପାରି ମରିବ ନାହିଁ ।" ଦୁସରି-

କୁମାର ଏକା ଶରକେ ପାଗ ଝଣ୍ଟାରୁ ଧାନ ଗଛ ଖସାଇ ଦେଲା ମଜା ପାଗ ମଲାନାହିଁ । ସେହିପରି ଉଡି ଉଡି ଗଲା । ଏହା ଦେଖି ବୁଢା ବାଣୁଆ ତାଙ୍କୁ ସାବାସ୍ କହି ଦୁହିଁଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ କୁଡିଆକୁ ଫେରିଲା । ରାତିରେ ଖାଇଲାବେଳେ ଠୋକା ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ବୁଢାକୁ କହିଲେ—"ଆମେ କିଛି ଖାଇବୁ ନାହିଁ, ଯଦି ତୁମେ ଆମର ଗୋଟିଏ କଥା ରକ୍ଷା ନ କର ।" ବୁଢା କହିଲା "କଣ କୁହ ।" ଠୋକା ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ କହିଲେ "ଆମେ ଆଉ ଏଠି କେତେ ଦିନ ପଡି ରହିବୁ । ତୁମେତ ଆମର ବୀରତ୍ୱ ଦେଖିଲ; ଏବେ ଆମର ନିଜର ଭାର ଆମ ଉପରେ ଛାଡିଦିଅ । ଆମେ ଦେଶ ବିଦେଶ ବୁଲି ଆମର ବୀରତ୍ୱ ଦେଖାଇ ଲୋକଙ୍କୁ ଚମକାଇ ଦେବୁ ।" ବୁଢା କହିଲା "ବାବା, ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେଇକଥା ଅନେକ ଦିନରୁ ଭାବିଥିଲି । ମାତ୍ର ସ୍ନେହବଶରୁ ଛାଡି ପାରୁନାହିଁ । ହଉ, ଯେବେ କହିଲଣି ତେବେ ଯିବ ।" ଏହା କହିବାରୁ ପିଲାମାନେ ବୁଢା ସହିତ ଖାଇଲେ । କେଉଁ ଦିନ ସେମାନେ ବାହାରିବେ ସ୍ଥିର କରି ଶୋଇବାକୁ ଗଲେ ।

ପିଲାମାନେ ଯେଉଁ ଦିନ ଯିବେ ସେହିଦିନ ବୁଢା ନିଜ ହାତରେ ଭଲ ଭଲ ଶିକାର ଆଉ ଭଲ ଭଲ ଫଳମୂଳ ଆଣି ଦୁଇଭାଇଙ୍କୁ ଖୁଆଇଲା । "ବାବା ଯାଅ, ଏ ବୁଢାକୁ ମନେ ରଖିଥିବ । ମୁଁ ଭଗବାନଙ୍କୁ କହୁଛି ତୁମର ଭଗବାନ ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ ।" ବୁଢା ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ଭଲ ଧନୁ ଏବଂ ବଛା ବଛା ଶର ଦେଲା । ଆଉ ଗୋଟିଏ ଧାରୁଆ ଖଣ୍ଡା ଦେଇ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ କହିଲା, "ଏ ଖଣ୍ଡାଟି ନିଅ, ଯେଉଁଠାରେ ଦୁଇଭାଇ ଅଲଗା ଅଲଗା ହୋଇ ଦୁଇ ଦିଗକୁ ଯିବ ସେହିଠାରେ ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ଏ

ଖଣ୍ଡାଟି ପୋତିଦେଇ ଯିବ । କେବେ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି ପୁଣି ସେହି ଗଛ ପାଖକୁ ଫେରିଆସିଲେ ଆର ଭାଇର ଅବସ୍ଥା କିପରି ଅଛି ଜାଣି ପାରିବ । କମିତନା ଫେରିଆସି ଦେଖିବ ଯେ ଯଦି କାହାରିକୁ କିଛି ବିପଦ ପଡ଼ିଥାଏ ତେବେ ଖଣ୍ଡାର ଧାରରେ ଗୋଟିଏ ଫାଖ ରକ୍ତ ଲାଗିଯାଇଥିବ । ଯଦି ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଭଲଥାଏ ତେବେ ଖଣ୍ଡାଧାରର ଦୁଇପାଖ ଏହିପରି ଚକ୍ ଚକ୍ ଜଳୁଥିବ ।

ଦୁଇ ଭାଇ ବୁଢ଼ାକୁ ଜୁହାର ହୋଇ ଖଣ୍ଡା ଧନୁ ଧରି ଚାଲିଲେ । ବୁଢ଼ା କାନ୍ଦ ପକାଇଲା । ଦୁଇଭାଇ ଜଙ୍ଗଲ ଅଡ଼େ ଚାଲିଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ବଡ଼ ଅଗ୍ନାଅଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ରାତି ହୋଇ ଯିବାରୁ ଯାହା ସଙ୍ଗରେ ଆଣିଥିଲେ ଖାଇ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ଶୋଇଲେ । ସକାଳ ହେଲାରୁ ଉଠି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଚାଲିଲେ । କିଛି-ଦୂର ଯିବାରୁ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଭାରି ଭୋକ ହେଲା । ଦୁହେଁ ବିଚାରିଲେ ଆଗରେ ଯେଉଁ ଜନ୍ତୁ ଆସିବ ତାକୁ ଆଗେ ମାରି ଖାଇବା । ଏହା ଭାବି ଧନୁ ଧରି ବସିଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ା ଠେକୁଆ ଦେଖାଦେଲା । ପହିଲ୍ କୁମାର ଧନୁରେ ଶର ଚଢାଇବାକୁ ଯାଉଛି ସେତେବେଳେ ଠେକୁଆ ହାତଯୋଡ଼ି କହିଲା—

" ଶିକାରୀ ଭାଇ ଶିକାରୀ ଭାଇ ଛାଡ଼ିଦେବରେ ମୋତେ
ଗାତରେ ଅଛି ଦୁଇଟି ଛୁଆ ଦେଉଅଛି ତୋତେ "

ଏହିକଥା କହି ଠେକୁଅଟି ଗାତକୁ ଯାଇ ଦୁଇଟି ସୁନ୍ଦର ଆ ଠେକୁଆ ଛୁଆ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କୁ ଦେଲା । ତହୁଁ ଦୁଇଭାଇ ଠେକୁଆ ଛୁଆ ଦୁଇଟିଙ୍କୁ ଦେଖି ଦୟାରେ ଆଉ ମାରିଲେ ନାହିଁ । ଅସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ବଣେ ବଣେ ଚାଲିଲେ । ଠେକୁଆ ଛୁଆଦୁଇଟି ଶିକାରୀଙ୍କ

ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ । କିଛିଦୂର ଗଲାରୁ ଗୋଟିଏ ବିଲୁଅକୁ ଦେଖିଲେ । ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ଧନୁରେ ଶର ବସାଇବା ମାତ୍ରେ ବିଲୁଆ ବଡ଼ପାଟିରେ କହିଲା —

" ଶିକାରୀ ଭାଇ ଶିକାରୀ ଭାଇ ରକ୍ଷାକର ମୋତେ
ବସାରେ ଅଛି ଦୁଇଟି ଛୁଆ ଦେଇ ଅଛି ତୋତେ "

ଏହା କହି ବିଲୁଆ ବୁଦା ଭିତରକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଯୋଡ଼ିଏ ବିଲୁଆ ଛୁଆଙ୍କୁ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଥୋଇ କହିଲା , ଏ ଛୁଆ ଦୁଇଟିଙ୍କୁ ନିଅ ତୁମର ଏମାନେ ବହୁତ ଉପକାର କରିବେ । ବିଲୁଅ ଛୁଆଙ୍କୁ ଶିକାରୀ ମାରିଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ । ଠେକୁଆ ଛୁଆ ବିଲୁଅଛୁଆ ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ । କିଛିବାଟ ଗଲାରୁ ଗୋଟିଏ ଗଧିଆବାଘ ଦେଖାଦେଲା । ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ପୁଣି ଧନୁରେ ଶର ଚଢ଼ାଇଲେ । ତହୁଁ ଗଧିଆବାଘ ପାଟି କରି କହିଲା

' ବାଣୁଆ ପୁଅ ବାଣୁଆ ପୁଅ ଛାଡ଼ିଦେରେ ମୋତେ
ବସାରେ ଅଛି ଦୁଇଟି ଛୁଆ ଦେଇ ଅଛି ତୋତେ ,,

ବାଣୁଆଦୁଇଭାଇ ଫେରେ ସେଇଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିଲେ । ଗଧିଆବାଘ ଗାତରୁ ଦୁଇଟି ଗଧିଆଛୁଆ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କପାଖରେ ହାଜର କରି କହିଲା ଏ ଛୁଆଦୁଇଟି ତୁମର ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଚେଲା ହୋଇ ରହିବେ କୁଆଡ଼େ ପଳାଇବେ ନାହିଁ । ଶିକାରୀ ଦୁଇଜଣ ଦୁଇ ଠେକୁଆ ଦୁଇ ବିଲୁଅ ଦୁଇ ଗଧିଆଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ଘେନି ଚାଲିଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ଅନେକ ଦୂର ଚାଲିଗଲେ । ଫେରେ ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ଭାଲୁ ଦେଖିଲେ । ତାକୁ ମାରିବାକୁ ଗଲାକ୍ଷଣି ସେ ଭାଲୁ ବାଣୁଆଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲା, ମୋର ଯୋଡ଼ିଏ ଛୁଆ ଅଛି ନେଇଯାଅ ମୋତେ ଛାଡ଼ିଦିଅ । ଏହା କହି ତା ବସାକୁ

ପାଇ ଯୋଡ଼ାଏ ସୁନ୍ଦରିଆ ଭାଲୁଛୁଆ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର କଲା । ତହୁଁ ସେମାନେ ଠେକୁଆ, ବିଲୁଆ, ଗଧିଆ, ଓ ଭାଲୁଙ୍କୁ ସଙ୍ଗ-ରେ ଧରି ଚାଲିଲେ । କିଛି ବାଟ ଯାଇଛନ୍ତି ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ଼ ସିଂହକୁ ଦେଖିଲେ । ଦୁଇଭାଇ ନ ଡରି ତାକୁ ଶର ବିନ୍ଧିବାକୁ ବସିଲେ । ସିଂହ କାତର ହୋଇ କହିଲା ଭାଇ ମୋତେ ମାରନା ମୁଁ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଯୋଡ଼ାଏ ସିଂହଛୁଆ ଦେଉଅଛି । ଏହା କହି ଦୁଇଟି ସିଂହ ଛୁଆ ଆଣି ଦେଲା । ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ଛୁଆ ଦୁଇଟିକୁ ଠେକୁଆ ବିଲୁଆ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ସହିତ ମିଶାଇ ଚାଲିଲେ । ବହୁତ ବାଟ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ଅଟକାହୋଇ ବସିପଡ଼ିଲେ । ବିଲୁଆ ଦୁଇଟିକୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲେ " ତୁମେ ଦୁଇଜଣ ଭାରି ଚାଲାଖ, ତୁମେ ଯାଅ ଆମପାଇଁ କିଛି ଖାଇବାକୁ ଆଣିବ, ବିଲୁଆଙ୍କର ଟାଁ ଗଣ୍ଡା ସବୁ ମାଲୁମ୍ । ସେ ଦୁହେଁ ବଣ ଅରଟାଖରେ ଥିବା ଗାଁକୁ ଦଉଡ଼ି ଯାଇ ଗଣ୍ଡାଏ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ ଧରି ଆଣିଲେ । କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆଙ୍କୁ ଦୁଇଭାଇ କାଟି କୁଟି ରାନ୍ଧି ଖାଇଲେ । ଟିକିଏ ଗଛମୂଳେ ବିଶ୍ରାମ କରି ପୁଣି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନେଇ ଚାଲିଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ବଣ ପାର ହୋଇ ଗୋଟିଏ ରାସ୍ତାପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଦେଖିଲେ ରାସ୍ତାର ପାଖେ ପୂର୍ବକୁ, ପାଖେ ପଶ୍ଚିମକୁ ଯାଇଅଛି । ସେଠୁ ଦୁଇଭାଇ କୁହାକୁହି ହେଲେ ଆମେ ଏଇଠାରୁ ଅଲଗା ଅଲଗା ହୋଇ ପୂର୍ବ ପଶ୍ଚିମକୁ ଯିବା । ଦୁଇଭାଇ ଦଶଟି ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଭାଗ କଲେ । ଜଣକା ଗୋଟିଏ ଠେକୁଆ ଗୋଟିଏ ବିଲୁଆ ଗୋଟିଏ ଗଧିଆ ଗୋଟିଏ ଭାଲୁ ଓ ଗୋଟିଏ ସିଂହ ପଡ଼ିଲେ, ଜଣକା ପାଞ୍ଚଟି ଲେଖା ଜନ୍ତୁଧରି ବାହାରିଲେ । ତାଙ୍କର ପାଳକ ବାପ ବୁଢ଼ା ଡାଆଣିଆ ଯିମିତି କହିଥିଲା ସିମିତି ସେମାନେ ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ବରଗଛରେ ସେହି ଖଣ୍ଡାଟି ପୋତିଦେଇ ଗଲେ । ପହିଲି କୁମାର ପଶ୍ଚିମକୁ ଗଲା । ଦୁସରା କୁମାର ପୂର୍ବକୁ ଗଲା ।

(ଦୁଇ)

ପହିଲିକୁମାର କଥା

ଦୁଇଭାଇ ସେହି ଗଛ ମୂଳରୁ ଦୁଇଆଡ଼େ ବିଦାୟ ହେଲେ । ପହିଲିକୁମାର ତାର ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଯାଇଁ ଯାଇଁ କେତେ ପର୍ବତ ପାହାଡ଼ ପାର ହୋଇ ଗୋଟିଏ ରଜା ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଇଜରେ ଦେଖିଲା ଯେ ରାଇଜଟାଯାକର ଲୋକ ତାହାରି ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । କାହାରି ମୁହଁରେ ହସ ନାହିଁ । ଯିଏ ଯେଉଁଠି ବସନ୍ତି ସେଇଠି । ତହୁଁ ସେ ମନେ ମନେ ଭାବିଲା ବୋଧହୁଏ ଏ ରାଇଜରେ କୌଣସି ବିପଦ ପଡ଼ିଛି । କହିଲା 'ହଉ ଦେଖିବା' । ସେ ରାଇଜରେ ରହିବାପାଇଁ ଶିକାରୀ ଜାଗା ଖୋଜିଲା । ଅନେକ-ଲୋକ ନାହିଁ କଲେ । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ ପ୍ରଭୃତି ବଣ ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ କିଏ ଘରେ ସ୍ଥାନଦେବ । ସେଠୁ ଶିକାରୀ ଜଣେ ବଡ଼ମହାଜନ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲା "ମୋତେ ଏଠାରେ ରହିବାର ସ୍ଥାନ ଦିଅ । ଆଉ ମୋର ଏ ଜନ୍ତୁମାନେ ତୁମର ବହୁତ ଉପକାର କରିବେ ।" ମହାଜନର ବହୁତ ଘର ଥିଲା । ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ବଡଘର ଛାଡ଼ିଦେଲା । ତାକୁ ମଧ୍ୟ ଭୟ ଲାଗୁଥାଏ କାରଣ ସେମାନେ ଜଣେ ଶିକାରୀର ହୁକୁମରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି । ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କର ଖାଇବା ପାଇଁ ମାଂସ ଆଣିଦେଲା । ଠେକୁଆ ଖାଇବା ପାଇଁ କୋବିପତ୍ର ଆଣି ଆଉ

ଶାଗୟନ ଦୁରବାସ ଅଣାଇ ଦେଲା । ଶିକାରୀ ରହିବା ପାଇଁ ଭଲଘର ଦେଲା ଏବଂ ଖାଇବା ପିଇବାର ସବୁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିଦେଲା । ସବୁ ସରିଲାରୁ ଶିକାରୀ ତାର ଚେଲାମାନଙ୍କୁ ମହାଜନ ଆଗରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନାଚ ଦେଖାଇବାକୁ କହିଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ଓ ଠେକୁଆ ସମସ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନାଚ ଦେଖାଇଲେ । ସବୁଠାରୁ ଭାଲୁ ନାଚଟି ମହାଜନ ମନକୁ ଗଲା । ନାଚ ସରିଲାରୁ ରାତିରେ ଖାଇସାରି ଶିକାରୀ ଓ ମହାଜନ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ । ଶିକାରୀ କହିଲା "ଏ ରାଇଜରେ କି ବିପତ୍ତି ପଡ଼ିଛି କି ? ଲୋକମାନଙ୍କ ମନରେ କାହାରି ସୁଖନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ମଉନରେ ଯେଉଁଠି ବସୁଛନ୍ତି ସେଇଠି ।" ମହାଜନ କହିଲା "ସାତ ପାହିଲେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀ ମରିଯିବ । ସେଥିପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଦୁଃଖ । ଶିକାରୀ କହିଲା "ରଜାଝିଅଙ୍କୁ କୌଣସି ବଡ଼ ରୋଗ ହୋଇଛି କି ?" ମହାଜନ କହିଲା "ରୋଗ ଯୋଗ କିଛି ନାହିଁ ; ମାନ ତାଠାରୁ ବଳେ । ଏଇ ରାଇଜର ବାହାରେ ଯେଉଁ ପରବତ ଅଛି ସେଠାରେ ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ଼ ସାତ ମୁଣ୍ଡିଆ ସାପ ଅଛି । ସେଟା ଦେଖିବାକୁ ଅଧା ପରବତ ଭଳିଆ । ଗର୍ଜନ କଲେ ଆମ ରାଇଜ ପରି ତିନିଟା ରାଇଜ ଥରହର ହୋଇ ପଡ଼ିବ । ତାର ଡରରେ ଲୋକେ ରହି ପାରୁନାହାନ୍ତି । ରାଜ୍ୟରେ ଯେତେ ଝିଅ ଥିଲେ ସବୁ ଖାଇସାରିଲାଣି । ତାର କି ଅଭ୍ୟାସ କେଜାଣି ସେ ଖାଲି ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଖାଉଛି । ସେ ରଜାଙ୍କୁ କହିଛି ଯେ ଯଦି ପ୍ରତିବର୍ଷ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଲେଖା ଝିଅ ନ ଦିଆଯାଏ ତେବେ ସେ ରାଜ୍ୟଯାକ ଲୋକଙ୍କୁ ଧ୍ୱଂସ କରିଦେବ । ରାଜ୍ୟରୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଯାଇ ସବୁ ମଲେଣି । ବାକି ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀର ପାଳି । ସେଥିପାଇଁ କାହାରି ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । ଶିକାରୀ କହିଲା "ସାପଟାକୁ କଣ କେହି ମାରିପାରୁ

ନାହାନ୍ତି ?" ମହାଜନ କହିଲା "କେତେବୀର, କେତେ ରଜା ଓ କେତେ ରାଜପୁତ୍ର ଆସି ଚେଷ୍ଟାକରି ସମସ୍ତେ ମଲେଣି । ତାକୁ ପାଇବା ସହଜ କଥା ନୁହେଁ । ରଜା ମଧ ପଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ସାପକୁ ଯିଏ ମାରିବ ସେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀକୁ ବିଭା ହେବ ଏବଂ ଏ ରାଇଜର ଗାଦିରେ ବସିବ । ମାତ୍ର କାହାରି ଭାଗ୍ୟରେ ନାହିଁ । କାଲିତ ସେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀ ମରିବ । ତାପରେ ଅଉ ବର୍ଷକୁ ଆଉତ ଝିଅ ମିଳିବେ ନାହିଁ । ଆମେସବୁ ମରିବୁଁ ।" ଶିକାରୀ କହିଲା କଣ, ଏପରି ଗୋଟାଏ ଜନ୍ତୁ ତାକୁ କେହି ମାରି ପାରୁ-ନାହାନ୍ତି । ହଉ, ଏହାକହି ଦୁହେଁ ଶୋଇବାକୁ ଗଲେ । ତହିଁ-ଆରଦିନ ଖୁବ୍ ସକାଳୁ ଉଠି ଶିକାରୀ କାହାକୁ କିଛି ନ କହି, ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ ଓ ଠେକୁଆଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ସେହି ପରବତରେ ଚଢ଼ିଲା । ପରବତ ଉପରେ କିଛି ବାଟ ଯାଇଛି ଗୋଟିଏ ରଜା ନଅର ଭଳି ସୁନ୍ଦର କୋଠାଘର ଦେଖିଲା । ସେଇଘରେ ସାପ ଅଛି ଭାବି ସେ ଘର ଭିତରକୁ ଗଲା । କବାଟ ଖୋଲି ଘରେ ପଶି ଦେଖିଲା କେହି ନାହିଁ । ଏ ଘରୁ ସେ ଘର ସେ ଘରୁ ଆରଘର ଏପରି ସାତଟା ଘର ପାରି ହୋଇ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଛୋଟ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ଘରେ ଶିକାରୀ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ସୁନାର ସିନ୍ଦୁକ ଅଛି । ସୁନା ସିନ୍ଦୁକ ଉପରେ ତିନୋଟି ସୁନା ଗିଲାସରେ ଅମୃତ ଥୁଆ ହୋଇଛି । ସେଠାରେ କାନ୍ଥରେ ଲେଖାଅଛି "ଯେ ଏହି ସୁନା ଗିଲାସରୁ ତିନି ଗିଲାସଯାକ ଅମୃତ ପାଣି ପିଇବ ଏବଂ ସିନ୍ଦୁକ ଭିତରେ ଯେଉଁ ଖଣ୍ଡାଟି ଅଛି ତାକୁ ଯେ ନେଇ ପାରିବ ସେ ସବୁଠାରୁ ପୃଥିବୀରେ ବଳୁଆ ବୀର ହେବ । ଶିକାରୀ ଏ ସବୁ ପଢ଼ି ସାରି କିଛି ଯାଦୁକରୀ ଭାବି ସୁନାଗିଲାସରୁ ପାଣି ପିଇଲା ନାହିଁ । ଗିଲାସଗୁଡ଼ିକୁ ଅଲଗାକରି ତଳେ ରଖି ସିନ୍ଦୁକ ଖୋଲି

ଦେଖିଲା ଗୋଟାଏ ମନ୍ତ୍ରବଡ଼ ଖଣ୍ଡା ତା ଭିତରେ ଅଛି । କି- ତାକୁ ଉଠାଇ ଆଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା, ମାତ୍ର ଇଞ୍ଚେ ସୁଦ୍ଧ ଯାଉଛି" । ହଲାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ତହୁଁ ସୁନାଗିଲାସ ପାଖକୁ ଯାଇ ହେଉ- ଗିଲାସଯାକ ଅମୃତ ପାଣି ପିଇଦେଲା । ଯିମିତ ପିଇଛି [illegible] ମୂର୍ଚ୍ଛା ହେହେଟା ଫ ହର ବଳ ତା ଦେହରେ ପଶିଗଲା । ତହୁଁ ଯାଇଁ ଠି ଯୁଦ୍ଧ ଉଠାଇଲା କ୍ଷଣି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ 'ଖଣ୍ଡା ତା ହାତରେ ଦେଖାଇଲା । ଯଗିଲା । ଶିକାରୀ 'ଆଉ ଡେରି ନ କରି ସେ ଘରୁ ... ମାନ ଆସିଲା ।

ଏଣେ କଣ ହେଉଛି ନା ଅଗବର୍ଷ ପରେ ରଜାଙ୍କ ଝିଅକୁ ବେଣୀ ଧରି ରଜା ନିଜେ ଏବଂ ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ କୋଟୁଆଳ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଧରି ପାହାଡ଼ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ରଜାଝିଅକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ରଜା, ମନ୍ତ୍ରୀ, ପାତ୍ର ତିନିଜଣଯାକ ମନ ଦୁଃଖରେ ଫେରିଲେ । କୋଟୁଆଳ ଗଲାନାହିଁ, ଚାଲି କରି ଟିକିଏ ପଛରେ ରହିଗଲା । କାରଣ ସେ ଯେତେବେଳେ ପାହାଡ଼ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା, ସେତେବେଳେ ଉପରକୁ ଅନାଇଁ ସେ ଶିକାରୀକୁ ଦେଖିଥିଲା ଯେ ତା ସାଙ୍ଗରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁମାନେ ଥିଲେ । କୋଟୁଆଳ ଭାବିଲା କେହି ରଜାପୁଅ ବୋଧହୁଏ ଅଜା ସାପ ସାଙ୍ଗରେ ଲଢେଇ କରିବାକୁ ଯାଉଛି । ଘଟଣା କଣ ଘଟୁଛି ଦେଖିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ ବସି ରହିଲା । ରଜାଝିଅ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଉପରକୁ ଚାଲିଲା । ଇଚ୍ଛା ନଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ବାଧ୍ୟହୋଇ ଗଲା । ନଗଲେ ରାଜ୍ୟସାରା ସାପ ଖାଇଯିବ, ଶିକାରୀ ଯିମିତ ରଜାଝିଅକୁ ଦେଖିଲା ତା ପାଖକୁ ଆସି କହିଲା "ତୁମେ କାନ୍ଦନା ମୁଁ ତୁମଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବି ଏବଂ ସାପଟାକୁ ମାରିଦେବି" । ରଜାଝିଅ କିଛି ନକହି ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତି ରହି ଗଡ଼ାଇଲା । ଶିକାରୀ କୁସୁମବତୀ ହାତଧରି ସେଇ କୋଠାଘର

ନାହାରକୁ ନେଇଗଲା । ସେଠାରେ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଘରେ ରଖିଦେଲ । କେତେ ଅନ୍ଧକାର ଗୁଡ଼ିଲ ଆସିଲା ଏବଂ ବାହାରେ ସାପ ଆସିବା ଦଗକୁ ଯାଇବା ସକାଳା । କିଛିବେଳ ପରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଫଁ ଫଁ ଶବ୍ଦ ସାପକୁ ଶିକାରୀ ପଛକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟାଏ ସାତମୁଣ୍ଡିଆ ଏ ସାଇଜର ଗଳକୁ ମାଡ଼ି ଆସୁଛି । ସାପଟା ଯିମିତ ଗୋଟାଏ ଘୋଟ କାଳିଆ ସେ ରହିଟା ମୁଣ୍ଡରେ ସାତମଣି ଚକ୍ ଚକ୍ ଜଳୁଛି । ତାର ଆଉତ ଝିଁ ଶବ୍ଦରେ ଗଛସବୁ ଦୋହଲୁଛି । ସାପ ଶିକାରୀକୁ ଦେଖି କହିଲା ଗରବରେ ସଁ ସଁ ହୋଇ କହିଲା "ତୁ କିଏରେ ମୋର ପରବତ ନିପିରେ ଆସି ଠିଆ ହୋଇଛୁ" ? ଶିକାରୀ କହିଲା "ତୋ ଯମ" । ସାପଟା ବେଶି ରାଗିଯାଇ ଭୀଷଣ ଗର୍ଜନ କରି ପାଟିରୁ ଶିକାରୀ ଆଗରେ ଖାଲି ନିଆଁ ଗାଳିଲା । ନିଆଁରେ ଶିକାରୀ ଜଳି ଯାଇଥାନ୍ତା, ମାତ୍ର ଭଲି ଦୌଡ଼ିଯାଇ ପାଟିରୁ ସବୁ ଛେଚ ବାହାର କରି ନିଆଁ ଲିଭାଇ ଦେଲା । ଶିକାରୀ ତେଜ ନଜର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହି ଖଣ୍ଡାରେ ସାପର ତିନିଟା ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପକାଇଲା, ଏଥିରେ ସାପଟା ଆହୁରି ରାଗିଯାଇ ଶିକାରୀ ଉପରକୁ ବିଷ ଫୋପାଡ଼ିଲା । ଶିକାରୀ ବିଷରେ ଗାଧୋଇ ପଡ଼ିଲା, ମାତ୍ର ସେ ସୁନାଗିଲସରୁ ଅମୃତ ପାଣି ପିଇ ଥିବାରୁ ତାର କିଛି ହେଲାନାହିଁ । ସେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ସାପର ଆଉ ତିନିଟା ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପକାଇଲା । ସେଥିରେ ସାପଟା ଟଳି ପଡ଼ିଲା । ଶିକାରୀ ତାର ଆଉ ଗୋଟାଏ ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପକାଇଲା, ସାପଟା ପୁରା ମରିଗଲାରୁ ଶିକାରୀ ସେହି କୋଠାଘରକୁ ଆସି ଦରଜା ଖୋଲି ରଜାଝିଅ ପାଖକୁ ଆସିଲା, ଦେଖିଲା ରଜାଝିଅ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ତାକୁ ପାଣି ଛିଞ୍ଚି ଉଠାଇଲା । ରଜାଝିଅ ଉଠିବାରେ ଚମକି ଉଠି ଦେଖିଲା ଶିକାରୀ ଠିଆ ହୋଇଛି । ସେଠୁ ରଜାଝିଅ ଶିକାରୀକୁ ପଚାରିଲା "ସାପଟି

କୁଆଡ଼େ ଗଲା ?" ଶିକାରୀ କହିଲା "ସାପଟା ମରି ଯାଇଛି" । ରଜାଝିଅ ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି କହିଲା "ତୁମ ଦୁହିଁଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ହେଉଥିଲାବେଳେ ଯେଉଁ ଗର୍ଜନ ଶୁଭୁଥିଲା ସେଥିରେ ମୁଁ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇଗଲି । ତହୁଁ ପହ୍ଲକୁମାର ରଜାଝିଅ ହାତଧରି ଯେଉଁଠି ଯୁଦ୍ଧ ହେଉଥିଲା ସେଠିକି ନେଇ ମଲା ସାପର ସାତଟାମୁଣ୍ଡ ଦେଖାଇଲା । ରଜାଝିଅ ଆଗେ ସାତଟା ସାପମୁଣ୍ଡ ଦେଖି ଭୟରେ ଥରିଲା, ମାତ୍ର ଶିକାରୀର ସାହାସରେ ଟିକିଏ ଆଶ୍ୱସ୍ତହୋଇ ଏବଂ ମନରେ ଆନନ୍ଦହୋଇ ଶିକାରୀକୁ କହିଲା "ମୋର ବାପା ସତ୍ୟ କରିଥିଲେ ଯେ ସାପକୁ ଯିଏ ମାରିବ ସେ ମୋର ସ୍ୱାମୀହେବ ଏବଂ ବାପାଙ୍କ ସିଂହାସନରେ ବସିବ । ତେଣୁ ବାପଙ୍କ ସତ୍ୟ ଅନୁସାରେ ତୁମେ ମୋର ସ୍ୱାମୀ । ଏହାକହି ନିଜର ବେକରୁ ମୁକ୍ତାମାଳ ବାହାର କରି ଶିକାରୀ ବେକରେ ଗଳାଇଦେଲା ଏବଂ ଶିକାରୀର ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କଲା । ଆଉଗୋଟିଏ ପଦକ ହାରକୁ ଛିଣ୍ଡାଇ ପୁରସ୍କାର ସ୍ୱରୂପ ସବୁ ଜନ୍ତୁଙ୍କ ବେକରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲା । ବଡ଼ ପଦକଟି ସିଂହ ବେକରେ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲା । ଶିକାରୀକୁ ତାର ପାଟ ରୁମାଲ ଖଣ୍ଡ ଉପହାର ଦେଲା । ସେ ରୁମାଲରେ ରଜାଝିଅର ନାମ କୁସୁମବତୀ ବୋଲି ଲେଖାଥିଲା, ଶିକାରୀ ପଚାରିଲା "କୁସୁମବତୀ କାହାର ନାମ ?" ରଜାଝିଅ କହିଲା "ତୁମ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ନାମ କୁସୁମବତୀ" । ପହ୍ଲିକୁମାର ଅତି ଆଦରରେ ରୁମାଲ ଖଣ୍ଡ ପକେଟରେ ରଖିଲା । ପୁଣି ମନରେ କଣ ଭାବିଲା କେଜାଣି କିଛି କ୍ଷଣପରେ ସେ ରୁମାଲ ବାହାର କରି ସାପର ସାତଟା ଜିଭ କାଟି ଏବଂ ସାତଟା ମଣି ବାହାର କରି ସେହି ରୁମାଲରେ ବାନ୍ଧି ଭଲଭାବେ ଅଣ୍ଟାରେ ରଖିଲା ।

ତାପରେ ସେଠାରୁ ସାଙ୍ଗହୋଇ ସମସ୍ତେ ରାଜ୍ୟଆଡ଼େ ଫେରିଲେ । କିନ୍ତୁବାଟ ଅସିଛନ୍ନ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ବସି ପଦ୍ମ-କୁମାର କୁସୁମବତୀକୁ କହିଲା "ଏଠି ବସ ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ କରିବା" । ଯୁଦ୍ଧକରି ମୋର ଦେହ ବହୁତ ପରସ ହୋଇ ଯାଇଛି । ସମସ୍ତେ ବସିଲେ, ଶିକାରୀ ସିଂହକୁ କହିଲା "ଦେଖ୍ କେହି ଯେପରି ଅମ ପାଖକୁ ନଆସେ । ଜଗି କରି ବସି ଥାଅ" । ତହୁଁ ପଦ୍ମକୁମାର ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ଦୁହେଁ ଘାସ ଉପରେ ପଡ଼ିଗଲେ । ଗଛର ଥଣ୍ଡା ଛାଇଅରେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଘୁହୁଁ ଘୁହୁଁ ଘୋର ନିଦ ହୋଇଗଲା । ତାପରେ ସିଂହକୁ ଭାରି ଆସକ୍ତିଅ ଲାଗିଲା । ସିଂହ ଭାଲୁକୁ କହିଲା "ତୁ ଟିକିଏ ଜଗ, ଯେ ଅସିବ ମୋତେ ଉଠାଇଦେବୁ" । ଘୁହୁଁ ଘୁହୁଁ ସିଂହ ଘୋର ନିଦରେ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲା । ତାପରେ ଭାଲୁକୁ ମଧ ଅସକ୍ତିଅ ଲାଗିଲା, ଭାଲୁ ଗଧିଆକୁ କହିଲା "ଗଧିଅଭାଇ, ତୁ ଟିକିଏ ଜଗି ବସିଥାଅ, ଯିଏ ଆସିବ ଆମ ସମସ୍ତିଙ୍କି ଉଠାଇଦେବୁ" । ଏହାକହି ଭାଲୁ ଘୋର ନିଦରେ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲା । ଭାଲୁ ଶୋଇ ସାରିଲା ପରେ ଗଧିଆକୁ ମଧ ନିଦ ଲାଗିଲା । ଗଧିଆ ବିଲୁଆକୁ କହିଲା "ତୁ ଟିକିଏ ଜଗ ଯିଏ ଆସିବ ଆମକୁ ଉଠାଇଦେବୁ" । ଗଧିଆ ଶୋଇବାର ଯିମିତ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲା ବିଲୁଆକୁ ମଧ ନିଦମାଡ଼ିଲା । ବିଲୁଅ ଠେକୁଆକୁ କହିଲା "ତୁ ଟିକିଏ ଜଗ ମୁଁ ଶୁଏଁ, ଯିଏ ଆସିବ ଅମଙ୍କୁ ଉଠାଇଦେବୁ । ତାପରେ ବିଲୁଆମଧ ନିଦରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଠେକୁଆ ଛଟପଟ ଅଉ କାହାରିକୁ ଜଗାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ, ସେ ବହୁତ ବେଳ ବସି ବସି ଢୋଳାଇ ଢୋଳାଇ ବିଲୁଅ ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ କଣ୍ଟୁଅଳ ଉଲେ ଟିଆହୋଇ ସବୁତ ଦେଖୁଥାଏ । ଯିମିତ ଠେକୁଅ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା କଣ୍ଟୁଅଲ ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ପର୍ବତ ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଯାଇ ଦେଖିଲା ସମସ୍ତିଙ୍କି ନିଦ ହୋଇ ଯାଇଛି,

ସେଠୁ ଜଣେ କଲନା ନିଜ ଖଣ୍ଡାରେ ଶିକାରୀ ମୁଣ୍ଡକୁ ହାଣି ଦେଇ ରାଜାଝିଅଙ୍କୁ ତା କୋଳରୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଉଠାଇ ଆଣିଲା ଏବଂ ମଲା ସାପ ପାଖକୁ ଯାଇ ତାର ସାତମୁଣ୍ଡ କାଟିଆଣି ରାଜାଝିଅଙ୍କୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ନଅରଅଡ଼େ ଚାଲିଲା । ସେତେବେଳେ ରାଜାଝିଅର ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ନଥାଏ । କଣ୍ଟାବାଟ ଗଲାପରେ ଚଲାଚଲରେ ରାଜଝିଅର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ରାଜାଝିଅ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା କାଠୁଆଲ ତାକୁ ନେଇ ଯାଉଛି । ଶିକାରୀ ଆଉ ତାର ଜନ୍ତୁମାନେ କେହି ଦେଖାନାହାନ୍ତି । ସେଠୁ ସେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତହୋଇ କାନ୍ଦିଲା । କାଠୁଆଲ ରାଜାଝିଅଙ୍କୁ ବହୁତ ଭୟ ଦେଖାଇଲା, ପୁଣି କହିଲା "ଦେଖ୍ ତୁ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ସାପକୁ ମୁଁ ମାରିଛି ବୋଲି କହିବୁ" । କୁସୁମବତୀ କହିଲା "ନାଁ ତା ମୁଁ କହିବି ନାହିଁ । ସାପକୁ ଆଉଜଣେ ଶିକାରୀ ମାରିଛି" । କାଠୁଆଲ କହିଲା ତୁ ଯେବେ ନ କହିବୁ ଏ ଖଣ୍ଡାରେ ତୋତେ ହାଣିଦେବି" । ରାଜଝିଅ କହିଲା "ହଉତେବେ କହିବି ଚାଲ" । କାଠୁଆଲ ରାଜାଝିଅଙ୍କୁ ନେଇ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସାପର ସାତଟା ମୁଣ୍ଡ ଦେଖାଇ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା "ମୁଁ ସେ ସାପଟାକୁ ମାରିଛି ଏବେ କୁସୁମବତୀକୁ ମୋତେ ବିଭା କରିଦିଅ । ରାଜା ଝିଅକୁ ଦେଖି ବହୁତ ଖୁସିହେଲେ । ଝିଅକୁ ପଚାରିଲେ "ମା, ସାପକୁ ଏହି କାଠୁଆଲ ମାରିଛି" ? କୁସୁମବତୀ କହିଲା "ହଁ ହୋଇଥିବ, ମାତ୍ର ମୁଁ ଏବେ ବିଭା କରିବି ନାହିଁ । ମୋର ବରଷେ ଏକମାସ ବ୍ରତ ଅଛି, ସେ ବ୍ରତ ସରିଲେ ମୁଁ ବିଭା କରିବି । ତହୁଁ ରାଜା କାଠୁଆଲକୁ କହିଲେ ହଉ ତୁମେ ବରଷେ ଏକମାସ ଅପେକ୍ଷା କର, କୁସୁମବତୀର ବ୍ରତ ସରିଲେ ତାକୁ ତୁମ ହସ୍ତରେ ଦେଇ ରାଜଗାଦିରେ ବସାଇବି" କାଠୁଆଲ ଖୁସିହୋଇ ଚାଲିଗଲା, କାରଣ ସେ ଜାଣି ଥିଲା ଯେ ଶିକାରୀ ମରି ଯାଇଛି ଆଉ ବଞ୍ଚି ଫେରିବ ନାହିଁ । ରାଜକନ୍ୟାର ବ୍ରତ ବିଫଳ ହେବ ।

ଏଣେ ପର୍ବତ ଉପରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ, ଶୋଇକରି ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ମୁନିବ ମରିକରି ପଡ଼ିଲାଣି ତଥାପି ଉଠୁ ନାହାନ୍ତି । ବହୁତ ବେଳ ଗଡ଼ିଗଲା ଯେଉଁଠୁ ନ ଉଠିଲେ ସେ ଗଛ ଉପରେ ମହୁପୋକ ବସା କରିଥିଲେ । ସେଥିରୁ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ମହୁପୋକ କହିଲା "ଦେଖ, ଏଗୁଡ଼ାକ ଏଡ଼େ ଗଧ, ତାଙ୍କର ମୁନିବ ମରି ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଉଠୁ ନାହାନ୍ତି ।" ତାପରେ ମହୁପୋକଟି ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଉଡ଼ିଯାଇ ଠେକୁଆ ନାକରେ ବିନ୍ଧିଦେଲା । ଠେକୁଆ ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ନାକ ଆଖି ଦଳି ଦଳି ଦେଖିଲା ଯେ ଶିକାରୀଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଆଉ ଗଣ୍ଡି ଦୁଇଖଣ୍ଡ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ରକ୍ତଚିହ୍ନ ନାହିଁ । ସେଠୁ ସେ ଭୟରେ ବିଲୁଆକୁ ଉଠାଇଲା । ବିଲୁଆ ଉଠି ତାହା ଦେଖି ଭୟରେ ଗଧିଆକୁ ଉଠାଇଲା । ଗଧିଆ ଉଠି ରାଗିଯାଇ ବିଲୁଆକୁ ଦିଚଟକଣି ଦେଲା । କହିଲା "ଆଃ, ମୋର କେଡ଼େ ସୁଖ ନିଦଟାଏ ଭାଙ୍ଗିଦେଲୁ ।" ବିଲୁଆ କହିଲା "ଆରେ ଓଲୁ, ମୁନିବଙ୍କ ଅଡ଼େ ଅନାଇଲୁ, ଗଧିଆ ଦେଖି ଭୟରେ ଥରି ଥରି ଭାଲୁକୁ ଉଠାଇଲା । ଭାଲୁ ଉଠି ଦେଖିଲା ମୁନିବଙ୍କ ଦଶା ଏମିତି । ସେଠୁ ଭାଲୁ ଡରି ସିଂହକୁ ଉଠାଇଲା, ସିଂହ ଉଠି ଶିକାରୀଙ୍କ ଅଡ଼କୁ ଅନାଇ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ଭାଲୁଅଡ଼କୁ କଟମଟ କରି ଅନାଇ କହିଲା "ତୁ ତାହିଁକି ମୋତେ ଉଠାଇଲୁ ନାହିଁ ।" ଭାଲୁ ଗଧିଆକୁ ରାଗିଲା, ଗଧିଆ ବିଲୁଆକୁ ରାଗିଲା ଏବଂ ବିଲୁଆ ସେହିପରି ଠେକୁଆକୁ ରାଗିଲା । ଏଥିରେ ସବୁ ଦୋଷ ବିଚରା ଠେକୁଆ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ସମସ୍ତେ ଠେକୁଆକୁ ମାରିବାକୁ ଧଉଡ଼ିଲେ ! ଠେକୁଆ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲା "ମୋତେ ମାରନା ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଗଛର ମୂଳ ଜାଣେ, ତା ନା ଜୀବନ ଗଛ । ତା ମୂଳ ଆଣି ଗଣ୍ଡି ମୁଣ୍ଡ ଯୋଡ଼ି ଲଗାଇ ଦେଲେ ମଣିଷ ବଞ୍ଚିଯିବ । ମାତ୍ର ସେ

ାଛୁ ଏଠିକି ପନ୍ଦରଦିନର ବାଟ" । ସିଂହ ଗର୍ଜନ କରି କହିଲା "ଦିନକ ଭିତରେ ଆଣିବାକୁ ହେବ ।" ଠେକୁଆ ପ୍ରାଣ ପଣେ ଧଉଡ଼ି ଧଉଡ଼ି ଯାଇ ଜୀବନ ଗଛର ମୂଳ ଅଣି ଦିନକ ଭିତରେ ଆଣିଥିଲା । ସିଂହ ତରତରରେ ମୁନିବଙ୍କ ଗଣ୍ଡି ମୁଣ୍ଡ ଏକାଠି ଯୋଡ଼ି ଦେଇ ଜୀବନ ଗଛର ମୂଳ ଲଗାଇ ଦେବାରୁ ଶିକାରୀ ଉଠି ବସିଲା । ଉଠି ଦେଖିଲା ରଜାଝିଅ ନାହିଁ । କହିଲା ମୁଁ ଏତେ ସମୟ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲି । ରଜାଝିଅ ବୋଧହୁଏ ମୋତେ ଠକାଇ ନଅରଆଡ଼କୁ ଚାଲିଯାଇଛନ୍ତି । ରଜାଝିଅ ଅବିଶ୍ୱାସୀ ଭାବି ଆଉ ନଅରଆଡ଼କୁ ଗଲାନାହିଁ । ରଜାଝିଅ ବିଶ୍ୱାସରେ ବିଷ ଦେଲା ଏହାଭାବି ଶିକାରୀ ସିଂହ, ଭାଲୁ ଆଦିଙ୍କୁ ଧରି ଅନ୍ୟଦିଗକୁ ଗଲା । ବହୁତବାଟ ଗଲାରୁ ଗୋଟାଏ ବଡ ଜଙ୍ଗଲ ପଡ଼ିଲା । ଖରାବେଳ ହୋଇଯାଇଥାଏ, ଶିକାରୀକୁ ଭୋକ ହେଲା, ସେ ଗୋଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ ବସି ବିଲୁଆକୁ ଫଳ ଆଣିବାକୁ କହିଲା । ବିଲୁଆ ମିଠା ମିଠା ଫଳ ଆଣି ଦେଲା । ଶିକାରୀ ଖାଇ ବସିଲାରୁ ଦେଖିଲା ତା ମୁହଁ ପିଠିଆଡ଼କୁ ହୋଇଯାଇଛି ଏବଂ ଯାହା ମୁହଁ ପାଖକୁ ଖାଇବାକୁ ନେଉଛି ସବୁ ଯାଇ ମୁଣ୍ଡର ପଛ ପାଖରେ ବାଜୁଛି । ସେଠୁ ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ସିଂହ ଭାଲୁଙ୍କୁ ଡାକି ପଚାରିଲା ମୁଁ ଶୋଇଥିଲାବେଳେ କଣ ଘଟଣା ଘଟିଲା ? ମୋର ମୁହଁ କାହିଁକି ବୁଲିଯାଇ ପିଠିଅଡ଼କୁ ହୋଇ-ଯାଇଛି । ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସେ ବିଷୟ ନେଇ ନଜର ନଥିଲା । ସେମାନେ ଦେଖିଦେଇ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ । ସିଂହ ସେଠୁ କହିଲା ...ଥିଲା । ଅନ୍ତିକି ବହୁତ ନିଦଲାଗିଲାରୁ ଶୋଇପଡ଼ିଲୁଁ । ବହୁତସମୟ ପରେ ଉଠି ଦେଖିଲୁ ଆପଣଙ୍କର ମୁଣ୍ଡଗଣ୍ଡି ଅଲଗା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ...ଙ୍କ ସମସ୍ତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲୁ, ମାତ୍ର ଠେକୁଆ ଜୀବନ ଗଛର ଚେର ଜାଣିଥିଲା । ସେ ଚେର ଆଣିଦେଲାରୁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର

ମୁଣ୍ଡଗଣ୍ଡି ଏକାଠିକରି ଲଗାଇଦେଇ ଚେର ଲଗାଇଲାରୁ ଆପଣ ବଞ୍ଚିଗଲେ । ମାତ୍ର ତରତରରେ ସେଥିକୁ କଲାରୁ ଓଲଟା ହୋଇଯାଇଛି । ଅପଣ ପୁଣି ଶୁଅନ୍ତୁ ମୁଁ ଠିକକରି ଦେଉଛି ।” ଶିକାରୀ ଶୋଇଲା, ସିଂହ ଖଣ୍ଡାରେ ତା ମୁଣ୍ଡ କାଟିଦେଇ ସିଧାବାଗ ଲଗାଇ ଦେଲା ଏବଂ ଠେକୁଆ ପାଖରେ ଯେଉଁ ଚେର ଥିଲା ତାକୁ ଘୋରି ଲେପିଦେବାରୁ ଶିକାରୀ ଉଠିବସିଲା । ଭାଲୁଅ ଆଣିଥିବା ଫଳ ଖାଇଲା ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଲା । ଠେକୁଆ ତା ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇଥିବାରୁ ତାକୁ ବେଶି ଭଲପାଇଲା । ଶିକାରୀ ଏତେବେଳେ ବୁଝିଲା ଯେ କୌଣସି ଲୋକ ସେ ଶୋଇଥିବାବେଳେ ଆସି ତାମୁଣ୍ଡ କାଟି ରାଜକନ୍ୟାକୁ ନେଇଯାଇଛି ।

ପହ୍ଲାଦକୁମାର ସେଠୁ ଉଠି ଜଙ୍ଗଲେ ଜଙ୍ଗଲେ ଗଲା । ଜଙ୍ଗଲ ପାରହୋଇ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସିଂହ ଭାଲୁ ଗଧିଆଙ୍କୁ ନଚାଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖୁସି କରାଇଲା । ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ତାକୁ ଖୁସି ପାଇ ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ । ପହ୍ଲାଦକୁମାର ସେ ରାଜ୍ୟରେ ତିନିମାସ ରହିଲା । ତାପରେ ସମସ୍ତଙ୍କଠୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଆଉ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟଆଡ଼େ ଗଲା । ବହୁତ ବାଟ ଗଲା ଗଲା ଯାଇ ସେ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଜ୍ୟରେ ଦେଖିଲା ଯେ ସମସ୍ତେ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଲୋକଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଦୁଃଖର କାରଣ କଣ ପଚାରିଲା । ସେଠି ଲୋକେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହିଲେ “ଆମ ରାଜ୍ୟର ରାଜାଙ୍କୁ କାଲି ରାତିରେ କିଏ ମାରି ରାଣୀଙ୍କୁ ହରାଇ ନେଇଛି ।” ପହ୍ଲାଦକୁମାର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ ଆସି “ଚାଲ ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କୁ ଯାହା ସାହାଯ୍ୟ ଦରକାର ହେବ କରିବି” ତହୁଁ ସେ ଲୋକଙ୍କ ଧରି ରଜାନଅର ଆଡ଼କୁ ଗଲା । ନାଁ ଆଣି ଦେଖିଲା ରଜାଙ୍କର ଗଣ୍ଡିମୁଣ୍ଡ ଅଲଗା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ତହୁଁ ସେ

ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସାନଭଉଣୀ ରୂପରେ ଦେଖୁଥାଏ । ଏଥିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଆଦୌ ଭଲ ଲାଗୁ ନ ଥାଏ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବହୁତ ସନ୍ଧାନ ନେଇ ଜାଣିଲା ଯେ ପହ୍ଲଲକୁମାର ବିଭା ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନାମ କୁସୁମବତୀ । ତଥାପି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଆଶାରଖି ପହ୍ଲଲକୁମାରଙ୍କର ସେବା କରୁଥାଏ । କିଛିପରେ ପହ୍ଲଲକୁମାର ସେ ରାଜା ନଅରରେ ମଜାରେ ଛଅମାସ କଟାଇ ଦେଲା । ତାପରେ କୁସୁମବତୀର କଥା ତାର ମନେ ପଡ଼ି ମନ ବହୁତବ୍ୟସ୍ତ କରାଇଲା । ସେଠୁ ପହ୍ଲଲକୁମାର ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ସବୁ କଥା ଜଣାଇ ବିଦାୟ ମାଗିଲା । ରାଜା ରାଣୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟମାନେ ଏପରି ଜଣେ ଉପକାରୀ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେବାକୁ ବହୁତ ଦୁଃଖ କଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ପହ୍ଲଲକୁମାର-ଠାରୁ ନିରାଶ ହୋଇ ବହୁତ ମନ ଦୁଃଖରେ କାନ୍ଦିଲା ଏବଂ ମନେ ମନେ ସତ୍ୟ କଲା "ମୁଁ ପହ୍ଲଲକୁମାର ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କାହାରିକୁ ବିବାହ କରିବି ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ଯାହା ଉପବାସ ବ୍ରତ ସବୁ କରିବି । ଦେବତାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ତାଙ୍କୁ ପାଇବାକୁ ବର ମାଗିବି । ହରି ବ୍ରହ୍ମା ଆସିଲେ ମଧ୍ୟ ମୋର ବ୍ରତ ଭଙ୍ଗ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ।" ପହ୍ଲଲକୁମାର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୋଧ ସୋଧ କରି ପୁଣି ସେ ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିବ କହି ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ହୋଇ କୁସୁମବତୀର ବାପା ରାଜ୍ୟ-ଆଡ଼େ ଗଲା ।

ପହ୍ଲଲକୁମାର ତାର ଅନୁଚର ମାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ କେତେ ଗ୍ରାମ ଜଙ୍ଗଲ ପାରିହେଲା । ବହୁତ ଦିନ ପରେ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ସେଠାରେ ଦେଖିଲା ରାଜ୍ୟଯାକ ଲୋକ ଅନାହାର ଏବଂ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷରେ ବହୁତ କଷ୍ଟ ଭୋଗୁଛନ୍ତି । ରାଜାମଧ୍ୟ ସେହି ଅବସ୍ଥା ହୋଇ ଲୋକଙ୍କ କଷ୍ଟ ସହି ନ ପାରି ଜଙ୍ଗଲକୁ ପଳାଇଛନ୍ତି । ସେଠୁ ପହ୍ଲଲ-କୁମାର ଲୋକଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ସହି ନ ପାରି ତାର ବଂଶୀ ଫୁଙ୍କିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ବହୁତ ସମୟ ଫୁଙ୍କିବାରୁ ବହୁତ ବାମନ ସେଠାରେ ଜୁଣ୍ଡ ହେଲେ ଏବଂ ପହ୍ଲଲକୁମାରକୁ କଣ କରିବାକୁ ଅଛି ବୋଲି ପଚାରିଲେ । ପହ୍ଲଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ଏଠାକାର ଯେତେଲୋକ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଇବା ଜିନିଷ ପିନ୍ଧିବା ଜିନିଷ ଏବଂ ବହୁତ ଧନ ଆଣି ଧରି ଶିଘ୍ର ହାଜର ହୁଅ"। ବାମନମାନେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିଜ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ କଲେ । ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା ପରେ ସେ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକଙ୍କ ଦୁଆରେ ଗଡ଼ି ଗାଡ଼ି ଚାଉଳ ଲୁଗା ପଟା ଏବଂ ବହୁତ ଧନ ପହଞ୍ଚିଲା । ଲୋକେ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ପହ୍ଲଲକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲେ । ସମସ୍ତେ ଆସି ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲେ "ଆପଣଙ୍କର ଭଗବାନ ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ । ଆମର ରାଜା ଆମ ଦୁଃଖରେ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ପଳାଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆପଣ ଆମର ରାଜାହୋଇ ରହନ୍ତୁ ।" ତେବେ ପହ୍ଲଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ମୋର ବହୁତ ଜାଗାରେ କାମ ଅଛି ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କର ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷାକରି ପାରିବି ନାହିଁ । ତେବେ ମୁଁ ତୁମର ରାଜାଙ୍କୁ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ମୋର ଚରମାନଙ୍କୁ ପଠାଉଛି । ଯେଉଁ ଦିନ ତୁମ ରାଜା ଆସିବେ ମୁଁ ସେହିଦିନ ଏଠାରୁ ଯିବି ।" ଏହାକହି ସେ ପୁଣି ତାର ବଂଶୀ ଫୁଙ୍କିଲା । ବାମନମାନେ ହାଜର ହେଲେ । ପହ୍ଲଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ଏ ଦେଶର ରାଜା ଏବଂ ରାଣୀ କେଉଁଠାରେ ଅଛନ୍ତି ଖୋଜି ଏଠାରେ ଆଣି ହାଜର କର ।" ବାମନମାନେ ଛୁଟିଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ ଅଗ୍ନାଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ରାଜା ଏବଂ ରାଣୀ ବହୁତ ଦୁଃଖ ଅବସ୍ଥାରେ ଶୋଇଛନ୍ତି । ତାପରେ ବାମନମାନେ ସେ ଦୁହିଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ତାଙ୍କ ଦେହରେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ହାତ ବୁଲାଇଲେ । କେତେକ ବାମନ ଜଙ୍ଗଲର ଅନ୍ୟ ଦିଗକୁ ଯାଇ କୁଆଡ଼ୁ ଗୋଟିଏ

ନାର ସବାସ୍ତ୍ର ଆଣି ରାଜାରାଣୀଙ୍କୁ ସେଥିରେ ଶୁଆଇ ଦେଇ ନ୍ୟରେ ଉଡ଼ାଇ ନେଇ ପହ୍ଲଲକୁମାର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ହ୍ଲଲକୁମାର ରାଜାରାଣୀଙ୍କୁ ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ନଅରକୁ ପଠାଇ-ଦେଲେ । ରାଜାଙ୍କ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲାରୁ ଦେଖିଲେ ସେ ଗଛ ନାହିଁ । ସେ ଆପଣା ନଅରରେ ଅଛନ୍ତି । ରାଜା ରାଣୀଙ୍କୁ ଉଠାଇଲେ । ରାଣୀ ଧ ତାହା ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ରାଜା ନଅରର ବାହାରକୁ ଆସି ଦେଖିଲେ ଯେ ପ୍ରଜାମାନେ ବହୁତ ଆନନ୍ଦରେ ଏବଂ ଆଡ଼ମ୍ବରରେ ହ୍ଲଲକୁମାରକୁ ହାତୀରେ ବସାଇ ନଅରଆଡ଼କୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ରାଜା ଠେଣା କଣ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ପ୍ରଜାମାନେ ରାଜାଙ୍କ ଖରେ ପହ୍ଲଲକୁମାରଙ୍କୁ ଚିହ୍ନାଇଦେଲେ । ରାଜା ସମସ୍ତ ଖବର

ଆନନ୍ଦରେ ପହ୍ଲଲକୁମାରକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ । ରାଜା ଲେ "ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ ମାନବ ନୁହେଁ ଦେବତା, ତୁମର ଉପକାର ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ଶୁଝି ପାରିବି ନାହିଁ ।" ପହ୍ଲଲକୁମାର ସେ ରାଜାଙ୍କ ପାସରେ ଦୁଇଦିନ ଖଣ୍ଡେ ରହି ସେଠାରୁ ବିଦାୟନେଇ ପୁଣି ଚଗଲା ।

ଦୁଇଦିନ ଚାଲିଲାପରେ ପହ୍ଲଲକୁମାର ପୁଣି ଏକ ରାଜ୍ୟରେ ହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଜ୍ୟ ତାକୁ ପରିଚିତ ପରି ଲାଗିଲା । ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟରେ ସେ ଏକବରଷ ଆଗେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା ଏବଂ ସାତମୁଣ୍ଡିଆ ସାପକୁ ମାରିଥିଲା ସେହି ରାଜ୍ୟ । ତାପରେ ସେ ପୂର୍ବ ପରିଚିତ ମହାଜନ ଘରକୁ ଯାଇ ହଞ୍ଚିଲା, ମାତ୍ର ସେ ମହାଜନକୁ ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ବହୁତ ଗରିବ ଅବସ୍ଥା ହୋଇଯାଇଛି । ମହାଜନ ପହ୍ଲଲକୁମାରକୁ ଦେଖି ଚିହ୍ନିଲା ଯେ ସେ ପୂର୍ବ ଶିକାରୀ ଯେ ବର୍ଷେ ତଳେ ତା ଘରେ ଆଶ୍ରା ନେଇ-ଥିଲା । ବର୍ଷେ ତଳେ ସେତେବେଳେ ପହ୍ଲଲକୁମାର ମହାଜନକୁ

ବହୁତ ସୁନାମୋହର ଦେଇଥିଲି । ବର୍ତ୍ତମାନ ମହାଜନର ଅବସ୍ଥା
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୋଚନୀୟ ହୋଇଯାଇଛି । ତାର କୋଠାବାଡ଼ସବୁ
ଭାଙ୍ଗିଯାଇଛି । ତାର ପିଲା କୁଟୁମ୍ବ ବହୁତ ଅବସ୍ଥା ହୀନ
ହୋଇଛନ୍ତି । ପଦ୍ମଲକୁମାର କହିଲା "ମହାଜନେ, ମୋତେ ଏଠାରେ
ରହିବାକୁ ସ୍ଥାନଦେବ ?" ମହାଜନର ପାଟିରୁ କଥା ବାହାରି
ନାହିଁ । ସେ ବହୁତ ବିକଳ ହୋଇ ଖାଲି ଲୁହ ଗଡ଼ାଇବାକୁ ଲାଗିଲା
ପଦ୍ମଳକୁମାର କହିଲା "କିଛି ଚିନ୍ତା କର ନାହିଁ, ମୁଁ ତୁମର ସବୁ
କ୍ଲେଶ ଦୂର କରିଦେବି । ତୁମର ଦରିଦ୍ର ଅବସ୍ଥା ଯୋଗୁ ଦୁଃଖ
କରୁଛି । ତୁମେ ବର୍ଷେ ତଳେ ମୋତେ ଯେଉଁ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇଥିଲ
ତାହା ମୁଁ ଭୁଲି ପାରିବି ନାହିଁ ।" ଏହା କହି ସେ ତଂ ଚ ବିଡ଼ି
ଫୁଙ୍କିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଗୁହିଁ ଗୁହିଁ ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ବାମନ ତା ଆଗରେ
ଆସି ହାଜର ହେଲେ । ପଦ୍ମଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ଏ ମହାଜନ
ମୋର ପ୍ରିୟବନ୍ଧୁ, ତାର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ହରଣ ହୋଇଛି । ତୁମେ
ମାନେ ଯାଅ ସେହି ଅସୁର ମୋତେ ଯେଉଁ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ଯାଚିଥିଲା
ତାହାସବୁ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଘେନିଆସି ମହାଜନକୁ ଦିଅ ଏବଂ ତାର
କୋଠାବାଡ଼ର ସମସ୍ତ ମରାମତି କରିଦିଅ ।" ହୁକୁମ ପାଇଲା ମାତ୍ରେ
କେତେକ କୋଠାକାମରେ ଲାଗିଗଲେ ଏବଂ ଦିନକ ଭିତରେ
କୋଠାକାମଟି ସାରିଦେଲେ । କୋଠାଟି ଆଗ ଅପେକ୍ଷା ସୁନ୍ଦର ଏବଂ
ଚମତ୍କାର ଦେଖାଗଲା । କେତେକ ବାମନ ସେହି ଧନକୁ ଦୌଡ଼ିଲେ
ତାପରେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ମହାଜନକୁ ପଚାରିଲା "ତୁମର ଏପରି ଅବସ୍ଥା
କିପରି ହେଲା ?" ମହାଜନ କହିଲା "ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟରୁ ଏପରି ଘଟିଲା
ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଯେଉଁ କେତୁଅଳ ଅଛନ୍ତି, ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବହୁ
ଉତ୍ପାତ କରୁଛନ୍ତି । ବହୁତ ଲୋକଙ୍କୁ ସର୍ବସ୍ୱାନ୍ତ କରି ସାରିଲେଣି
ମୋର ଧନ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ସବୁ ଲୁଟିକରି ନେଇଗଲେ ଏବଂ ଘରଦ୍ୱାର

ଙ୍ଗ ଦେଲେ ।" ପହିଲକୁମାର କହିଲା "କାହିଁକି ରାଜା କଣ ଏ ଦର ପାଉ ନାହାନ୍ତି ?" ମହାଜନ କହିଲା "ରାଜା, ସେ ପର ଜାଙ୍କ ଯୋଗୁଁ । ରାଜା ତାଙ୍କୁ ସବୁଠାରୁ ବେଶି ଭଲ ଦେଖୁଛନ୍ତି । ହୁଅଲ ଯାହା କହୁଛନ୍ତି ରାଜା ତାହା କେବେହେଁ ଭଙ୍ଗି ପାରୁନାହାନ୍ତି ।" ହିଲକୁମାର ପଚାରିଲା "ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀକୁ ସେ ବାହା-ହୋଇଛନ୍ତି ?" ମହାଜନ କହିଲା "ନା ବିଭାହୋଇ ନାହାନ୍ତି, ଭାହେବେ । କାରଣ କୁସୁମବତୀ ବର୍ଷେ ଏକମାସ ବ୍ରତ କରିଛନ୍ତି । ରଷେ ପୂର ପଚିଶି ଦିନ ହୋଇ ଗଲାଣି । ଆଉ ବଭାଘର ପାଞ୍ଚଦିନ ଛି । ପାଞ୍ଚଦିନ ପରେ କହୁଅଛି ଏବଂ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କର ବିଭାଘର ହବ । ସେଥିପାଇଁ ରାଜ୍ୟରେ ବହୁତ ଯାକଯମକ ଆଡ଼ମ୍ବର ଗିଛି । ମାତ୍ର ଏ ବଭାଘରରେ କୁସୁମବତୀ ଖୁସି ନ ଥିଲାପରି ଜଣା ଉଛି । କାରଣ ବର୍ଷେ ହେଲା ରାଜକନ୍ୟା ମନରେ ହର୍ଷ ନାହିଁ । ବୁବେଳେ ବସି ଚିନ୍ତା କରୁଛି ଏବଂ ତାର ଶରୀର ସୁଖି କଣ୍ଠା ହେଲାଣି ।" ପହିଲକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ମାରିଲା ଏବଂ ନେ ମନେ ଯାହା ଭାବିଥିଲା ତାହା ଜାଣି ପାରିଲା । ପୁଣି ପଚାରିଲା ଅଚ୍ଛା, କହୁଅଛି କଣ ସାପଟାକୁ ମାରିଥିଲା ?" ମହାଜନ କହିଲା ଆମେ ତ ଦେଖି ନାହୁଁ ମାତ୍ର ସେ ସାଉଁଠା ସାପମୁଣ୍ଡ ଏବଂ ଜକନ୍ୟାକୁ ଧରିଆସି ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର ହୋଇ କହିଲା ଯେ ସେ ସାପଟାକୁ ମାରିଛି ।" ପହିଲକୁମାର ସବୁ ଶୁଣି ଚୁପ୍ ରହିଲା । ପରେ ବାମନମାନେ ଗାଡ଼ି ଗାଡ଼ି ସୁନା ରୁପା ମୋତି, ମାଣିକ୍ୟ ଖାଇବା ଜିନିଷ, ଫଳ, ପିନ୍ଧିବା ଓ ଲୁଗାପଟା ଯାହା ଯାହା ଦରକାର ସବୁଧରି ହାଜର ହେଲେ । ଏତେ ଧନରତ୍ନ ଆଣିଲେ ଯେ ମହାଜନର ଘରର ଯାଗା ହେଲା ନାହିଁ ଏବଂ ବହୁତ ଦାମିକା ଦାମିକା ଜିନିଷ ମଧ୍ୟ ପଦାରେ ପଡ଼ି ରହିଲା । ରାଜ୍ୟର ଲୋକ ମଧ୍ୟ

ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲେ । ମହାଜନ ଏବଂ ପହିଲକୁମାରଙ୍କ ଦୁଇବନ୍ଧୁ ଆନନ୍ଦରେ ମହାଜନର ଘରେ କଟାଇଲେ ଏପରି ଗୁରୁଦିନ ଗୁଲିଗଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ଠେକୁଆ ଓ ବିଲୁଅଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ରାମ ମିଳିଲା । ସେମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଖାଇ ପିଇ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଏଣେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀର ବାହାଘର ନିମନ୍ତେ କଟୁଆଳର ଘରେ ଏବଂ ରଜାଙ୍କ ନଅରରେ ବହୁତ ଆଡ଼ମ୍ବର ଲାଗିଛି । ବାହାଘର ଆଉ ଦିନେ ବାକି ଅଛି । କୁସୁମବତୀର ମନରେ ଅଦୌ ଶାନ୍ତି ନାହିଁ । ତାର ସଖିମାନେ ତାର ମନ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କରିବା-ପାଇଁ ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କଲେଣି, ମାତ୍ର ରାଜକୁମାରୀର ଚିନ୍ତାର କାରଣ କେଣ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ସଖିମାନଙ୍କୁ ଫିଟାଇ କହୁ ନଥାଏ । ଏଣେ ମହାଜନର ଘରେ ପହିଲକୁମାର ଏବଂ ମହାଜନ ବସି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି । ବହୁତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ପରେ ପହିଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ ! ଆଜି ରଜାଙ୍କ ଭଆସରୁ ମୋପାଇଁ ରାଜା ଯାହା ଖାଆନ୍ତି ତାହାସବୁ ପଠାହେବ" । ମହାଜନ ବିଶ୍ବାସ କଲାନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ଏହାଙ୍କର ପରିଚୟ ଥିଲେ ନଅରକୁ ନଯାଇ ମୋ ଦ୍ୱାରକୁ କାହିଁକି ଆସିଲେ" ? ସେଠୁ ଖୋଲି କହିଲା "ମିଛକଥା, ରଜା କଣ ତମପରି ସାମାନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଖାତିର କରିବେ ?" ପହିଲକୁମାର କହିଲା "କଣ ବାଜି ରଖିବ ?" ମହାଜନ ହଠାତ୍ କହି ଉଠିଲା "ଯଦି ତୁମକଥା ସତହୁଏ ତେବେ ମୁଁ ମୋର କୋଠାଘରଖଣ୍ଡି ଛାଡ଼ିଦେବି ।" ପହିଲକୁମାର କହିଲା "ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷେ ଟଙ୍କାର ବାଜିରଖିଲି" । ପହିଲିକୁମାର ସେଠୁ ଠେକୁଆକୁ କହିଲା "ଯା ରଜା ନଅରକୁ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ କହିବୁ ରାଜା ଯାହା ଖାଆନ୍ତି ମୋପାଇଁ ପଠାଇବେ ।"

ଠେକୁଆ ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଯାଇ ରଜାଙ୍କ ଜଅସରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଏଘରୁ ସେଘର ଖୋଜି ଶେଷରେ ରାଜକନ୍ୟା କୁସୁମବତୀ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ତା ଗୋଡ଼ରେ ଗୁଡ଼େଇ ହେଲା । କୁସୁମବତୀ ତାଙ୍କର ପୋଷା ବିରାଡ଼ି ଭାବି ବହୁତ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ତାକୁ ନଗୁହଁ ଗୋଡରେ ଆଡ଼େଇ ଦେଇ କହିଲା "ଯଃ—ଅମଙ୍ଗଳିଆ ବିରାଡ଼ିଟା ।" ହଠାତ୍ କୁସୁମବତୀ ବାଁ ଆଖି ଡେଇଁଲା । ରାଜକନ୍ୟା କିଛି ବୁଝି ନପାରି ତଳକୁ ଚାହିଁଲା ବେଳକୁ ଦେଖିଲା ଠେକୁଆ, ଏବଂ ତା ବେକରେ ସେ ଦେଇଥିବା ସୁନାକଣ୍ଠି ଟି ଅଛି । କୁସୁମବତୀ ଠେକୁଆକୁ ଚିହ୍ନି-ପାରି ମନରେ ଟିକିଏ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲା ଏବଂ ଠେକୁଆକୁ କୋଳକୁ ନେଇ ଆଉଁଷିଲା । ଠେକୁଆ କହିଲା "ମୁଁ ଗୋଟିଏ କାମରେ ତମ ପାଖକୁ ଆସିଛି, ମୋତେ ଶିଘ୍ର ବିଦାକର, ତେଣେ ଶିକାରୀମୁନିବ ଯେ ସାତମୁଣ୍ଡିଆ ସାପକୁ ମାରିଥିଲେ ସେ ବହୁତ ରାଗିବେ" । କୁସୁମବତୀ କହିଲା "ତୋର ମୁନିବ କେଉଁଠି ଅଛନ୍ତି ?" ଠେକୁଆ କହିଲା "ମହାଜନ ଘରେ ଅଛନ୍ତି । ମହାଜନ ବହୁତ ଗରିବ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ତାକୁ ବହୁତ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ଦେଲେ, ସେ ସେଇଠି ଅଛନ୍ତି । ସେ ଆଜି ମନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ରଜା ଯାହା ଖାଆନ୍ତି ତାହା ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବ" । ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀ ଭାବିଲା ତାର ପ୍ରିୟ ଶିକାରୀ ଆସି ଯାଇଛନ୍ତି । ତାର ବ୍ରତ ସଫଳ ହୋଇଛି । ସେ ନିଶ୍ଚୟ କୌଣସି କୌଶଳରେ କଟୁଆଳକୁ ଜିତି ତାକୁ ବିଭାହେବେ । ତହୁଁ ସେ ମନରେ ବହୁତ ଧର୍ଯ୍ୟ ବାନ୍ଧି ଏବଂ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ରୋଷଘରକୁ ଯାଇ ସେ ରୋଷେୟା ପୂଜାରୀଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଲା "ରଜାଙ୍କ ଭୋଜନପାଇଁ ଯାହା ହୋଇଛି ତାକୁ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଯେଉଁ ମହାଜନ ଅଛି ତା ଘରକୁ ନେଇଯାଅ ।" ପୂଜାରୀ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ଆଦେଶ ମାନି ଏବଂ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ପାଗଳାମି ଭାବି ରଜାଙ୍କର ଯାହା ଭଲ ଭଲ ଜିନିଷ

ହୋଇଥିଲା ତାହା ସବୁନେଇ ପହଞ୍ଚି କହିଲା "ରାଜକନ୍ୟା ପଠାଇ ଅଛନ୍ତି"। ମହାଜନ ଏହାଦେଖି ଆଚମ୍ବିତ ହେଲା। ପୁଅଟା ଚାଲିଗଲା; ତାପରେ ମହାଜନ ଓ ପହଲିକୁମାର ଦୁହେଁ ଆସନରେ ଭଲ ଭଲ ଜିନିଷପତ୍ର ଖାଇଲେ ଏବଂ ପହଲିକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ! ଏବେ ତୁମ କୋଠାଘର ମୋର"। ତାପରେ କହିଲା "ଏବେ ରଜା ଯେଉଁ ରାଜପୋଷାକ ପିନ୍ଧନ୍ତି ସେ ପୋଷାକ ମୋ ପାଇଁ ଆସିବ"। ମହାଜନ ଏଥିର ତଥ୍ୟ ବୁଝି ନପାରି କହିଲା "କେବେନୁହେଁ, ଖାଇବାକୁ ପଠାଇଲେ ବୋଲି କଣ ରାଜାଙ୍କ ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ପୋଷାକ ମଧ୍ୟ ପଠାଇବେ। ମିଛକଥା, ଯଦ୍ୟପୁଏ ତେବେ ମୋର ଯେତେ ଜମିବାଡ଼ି ଅଛି ସବୁ ତୁମର। ମୋର ଏହି ବାଜି ରହିଲା"। ତହୁଁ ପହଲିକୁମାର ବିଲୁଅକୁ ଡାକି କହିଲା "ଏବେ ତୁ ଯାଅ ରାଜ-କନ୍ୟାକୁ କହିବୁ ମୋପାଇଁ ରାଜପୋଷାକ ପଠାଇବ"। ବିଲୁଅ ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାଇ ରଜାଙ୍କ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲା। ସମସ୍ତେ ବିଲୁଅକୁ ଦେଖି ଇତସ୍ତତ ହେଉଥାନ୍ତି। ବିଲୁଅ କୁସୁମବତୀ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲା। କୁସୁମବତୀ ବିଲୁଅ ବେକରେ ସୁନାକଣ୍ଠି ଦେଖି ଖୁସି-ହୋଇ ବିଲୁଅକୁ ଆଉଁସି ଦେଲା। ବିଲୁଅ କହିଲା "ରାଜମାମଣି, ଆମର ମୁନିବ ଯେ କି ତୁମକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ, ସେ ଏବେ ମୋତେ ତୁମ ପାଖକୁ ରାଜପୋଷାକ ନେବାକୁ ପଠାଇ ଅଛନ୍ତି"। କୁସୁମବତୀ ଶୁଣିଲାକ୍ଷଣି ରାଜାଙ୍କ ବେଶକାରୀକୁ ଆଦେଶ ଦେଲା ଦୁଇଯୋଡ଼ା ଭଲ ଦାମିକା ପୋଷାକ ମହାଜନ ଘରକୁ ପଠାଅ"। ବେଶକାରୀ କିଛି ବୁଝି ନପାରି ଦୁଇଯୋଡ଼ା ରାଜପୋଷାକ ବିଲୁଅ ସହିତ ଧରି ମହାଜନ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା। ମହାଜନ ରାଜାଙ୍କ ବେଶ-କାରୀକୁ ଚିହ୍ନିଲା ଏବଂ ରାଜପୋଷାକ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲା। ବେଶକାରୀ ରାଜପୋଷାକ ଦେଇ ଚାଲିଗଲା। ପହଲିକୁମାର

ହେଲା । ଏତେ କାମ ହେଲା ଯେ ପ୍ରଜାମାନେ ତୁଲାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ରାଜା ବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ବିମର୍ଷ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ପହ୍ଲଲ-କୁମାର ବର ବେଶରେ ତାହା ଦେଖି କହିଲା 'ମହାରାଜ, ଆପଣ ଧୈର୍ଯ୍ୟଧରି ବିଶ୍ରାମ କରନ୍ତୁ । ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ କହିଲା ସମସ୍ତେ ବିଶ୍ରାମ କର । ସବୁ କାମ ତୁଲା ହୋଇଯିବ ।" ତାପରେ ପହ୍ଲଲକୁମାର କାହାରିକୁ କିଛି କରାଇ ଦେଲେ ନାହିଁ ଏବଂ କହିଲେ 'ସମସ୍ତେ ବସ ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ ଖାଇ ପିଇ ମଉଜ କର ।' ସମସ୍ତେ ଏଥିର ତଥ୍ୟ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ପହ୍ଲଲକୁମାର ସେଠୁ ପକେଟରୁ ବଂଶୀ ବାହାର କଲା ଏବଂ ଗୋଟିଏ ନିରୋଳା ଯାଗାରେ ବସି ମଧୁର ସ୍ୱରରେ ବଜାଇଲା । ବଂଶୀ ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ପହ୍ଲଲିକୁମାରଆଡ଼େ ଅନାଇଛନ୍ତି ମାତ୍ର ପଛକୁ ଦେଖିଲାବେଳକୁ ଶହ ଶହ ବାମନ ଧାଡ଼ି ଲାଗିଛନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲେ । ପହ୍ଲଲିକୁମାର ବଂଶୀ ବନ୍ଦକରି ବାମନମାନଙ୍କୁ କହିଲା ଦେଖ, ଆଜି ତୁମ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ବିଭାଘର । ବିଭାଘରେ ଯେଉଁଠି ଯାହା ସରଞ୍ଜାମ, ଯେତେ [illegible] କାମ ସବୁ ତୁଲାଅ । ଯେପରି କି ଏ ରାଜାଙ୍କର ପ୍ରଜାମାନେ କେହି କୌଣସିଠାରେ କଷ୍ଟ ନ ପାଏ । ଅଳ୍ପ ଥୋକେ ଯାଅ ଅମୁକ ରାଜ୍ୟରେ ମୋର ଜନ୍ମିତ ବାପା ଅଛନ୍ତି ନେଇଆସ । ଆଉ ଥୋକେ ଯାଅ ଅମୁକ ଅଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ମୋର ପାଳି ବାପା ବୁଢା ବାମ୍ଣୁଆ ଅଛନ୍ତି ନେଇ ଆସିବ ଆଉ ଥୋକେ ସୁଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ବାହାରିଲାନି ଯେତେ ରାଜା ବନ୍ଧୁ ଶିକାର କରି ଫେରନ୍ତି । କେଉଁ ଦିନ ଶିକାରମିଳେ କାମରେ ଲାଗି ଫେରନ୍ତି ଏବଂ କେଉଁ ଦିନ ବିନା ଶିକାରରେ ଫେରନ୍ତି । ଦିନେ ଶୀ ହେଉଥିବା ଜଣେ ଶିକାରୀ ପ୍ରବରଙ୍କୁ କହିଲା 'ମହା' ଅନାଇ ତାକୁ ପାଞ୍ଚକୋଶ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲ ଅ

ସମସ୍ତରେ ଫେରିଲେ । ବନ୍ଧୁର ବନ୍ଧୁର ମିଳନ ହେଲା, ବନ୍ଧୁ ପତ୍ନୀ ବନ୍ଧୁ ପତ୍ନୀଙ୍କର ମିଳନ ହେଲା ଏବଂ ଶେଷରେ ସମଧି ସମଧିଙ୍କର ମିଳନ ହେଲା । ବାଭାଘର ଉତ୍ସବରେ ନଅର ପୂରି ଉଠିଲା । ଶେଷରେ ବାଭାଘର ସରିଲା । ସମସ୍ତେ ଖୁସିରେ ବିଦାୟ ହେଲେ ତାପରେ ପହ୍ଲିକୁମାର ନିଜର ବାପାଙ୍କୁ ଏବଂ ପାଳକ ବାପାଙ୍କୁ ପ୍ରଚୁର ଧନ ଏବଂ ଦାସ ଦାସୀ ଦେଇ ବିଦାୟ କଲେ । ଗଲା-ବେଳେ ସେମାନେ ପୁଅ ବୋହୂଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରିଗଲେ । ଅନ୍ୟ ଦେଶର ରାଜା ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ଯେତେବେଳେ ବିଦା ହେଲେ ସେତେବେଳେ ପହ୍ଲିକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ, ମୋର ବାଭାଘର ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଯେପରି ନ ଜାଣେ । କାରଣ ତା ମନରେ ଦୁଃଖ ଆସିବ ଏବଂ ମୁଁ କାହିଁକି ମନା କଲି ତୁମେ ସବୁ କଥା ପଛରେ ବୁଝିବ ଯେ" । ତାପରେ ପହ୍ଲିକୁମାର ରାଜ୍ୟର ଯୁବରାଜ ହୋଇ ରହିଲା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ସହିତ ମଉଜରେ କାଳ କଟାଇଲା ।

ତାପରେ ପଡ଼ିଲା କଟୁଆଳଙ୍କର ବିଚାର । ରାଜା ଏବଂ ରାଜ-ସଭାର ଲୋକେ ବିଚାରକଲେ ଯେ କଟୁଆଳକୁ ତଳକଣ୍ଟା ଉପରକଣ୍ଟା ଦେଇ ପୋତି ଦେବାକୁ, ମାତ୍ର ରାଜା ସବୁ ବିଷୟରେ ପହ୍ଲିକୁମାରର ପରାମର୍ଶ ଲୋଡ଼ନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ପହ୍ଲିକୁମାର ରାଜସଭାକୁ ଆସି ପହଞ୍ଚି କଟୁଆଳକୁ ପଚାରିଲେ "କି ମହାଶୟ, କଣ ଉପଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତି ହୋଇଛି ତ ?" କଟୁଆଳ ପୋଷାକ ମହାଜନ ଘରୁ ପ୍ରାଣଭିକ୍ଷା ମାଗୁଛି ।" ଯୁବରାଜ ବୁଝି ନପାରି ଦୁଇଯୋଡ଼ା ରାଜପୋଷାକ [illegible] ପିନ୍ଧିଥିଲା ମହାଜନ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ମହାଜନ ରାଜାଙ୍କ ବେଶ [illegible] ଭାଗିକୁ ଚିହ୍ନିଲା ଏବଂ ରାଜପୋଷାକ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲା । ବେଶକାରୀ ରାଜପୋଷାକ ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ପହ୍ଲିକୁମାର

ନେଇଯାଅ ଫାଳେ ଗାଲରେ ଚୂନ ଏବଂ ଫାଳେ ଗାଲରେ କଳା ଲଗାଇ ମୁଣ୍ଡବାଳ ସାତଚୋଣ୍ଟିଆ କରି କାଟି, ଗଧ ଉପରେ ବସାଇ ରାଜ୍ୟସାରା ବୁଲାଇ ରାଜ୍ୟର ବାହାରେ ଘଉଡ଼ିଦେଇ ଆସିବ ଏବଂ ତା ପରିବର୍ତ୍ତେ, କଟୁଆଳ ମହାଜନର ସମ୍ପତ୍ତି ହରଣ କରିଥିବାରୁ, କଟୁଆଳର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ଆଜିଠାରୁ ମହାଜନର ହେଲା ଓ ମହାଜନ ଆଜିଠାରୁ ରାଜ୍ୟର କଟୁଆଳ ହେଲେ।" ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ଏ ବିଗ୍ରହରେ ସମସ୍ତେ ଖୁସିହେଲେ। ତାପରେ ଯୁବରାଜ ମହାଜନ-ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲେ "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ, ତୁମର କୋଠା ଏବଂ ଜମିବାଡ଼ିସବୁ ମୋର, ତୁମେ ବାଜି ରଖିଥିଲ।" ମହାଜନ କହିଲେ "ହଁ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ତାହା ହୋଇପାରେ।" ଯୁବରାଜ କହିଲେ "ହଁ ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ତାହାମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ। ଏବେ ମୁଁ ତୁମର କୋଠା ଜମିବାଡ଼ିସବୁ ତୁମକୁ ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ଦାନକଲି ଏବଂ ମୁଁ ଯେଉଁ ଲକ୍ଷେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ବାଜିରଖିଥିଲି ତାକୁ ମଧ୍ୟ ତୁମକୁ ଦେଉଛି।" ମହାଜନ ଏକଥାରେ ମନେ ମନେ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲା ଏବଂ କହିଲା "ଆପଣଙ୍କର ଯାହା ଇଚ୍ଛା।"

ଏହାପରେ ହସ ଖୁସି ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ ବହୁତଦିନ କଟିଗଲା। ଘରେ ବସି ବସି ପହଲକୁମାରକୁ ବହୁତ ବିରକ୍ତ ଲାଗିଲାଣି, ଦିନେ ତାର ଇଚ୍ଛା ହେଲା ଶିକାର କରି ଯିବା। ସେଠୁ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ଏବଂ ଭଲ ଭଲ ଶିକାରୀଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ବାହାରିଲା। ଏ ଜଙ୍ଗଲ ସେ ଜଙ୍ଗଲ ଶିକାର କରି ଫେରନ୍ତି। କେଉଁଦିନ ଶିକାର ମିଳିଲେ ମାରି ଫେରନ୍ତି ଏବଂ କେଉଁଦିନ ବିନା ଶିକାରରେ ଫେରନ୍ତି। ଦିନେ କିଛି ଶିକାର ହେଉନଥିବାରୁ ଜଣେ ଶିକାରୀ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ କହିଲା ଏଠାରୁ ପାଞ୍ଚକୋଶ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲ

ଗୋଟାଏ ମାୟାବୀ ଜଙ୍ଗଲ, ତାକୁ ଆମେ କୁହୁକବନବୋଲି କହୁ । ସେଠାକୁ ଯେଉଁ ଲୋକ ଶିକାରକର ଯାଇଛନ୍ତି ସେ ଆଉ ଫେରୁ-ନାହାନ୍ତି । ଆପଣ ତ ବହୁତ କୁହୁକ ଜାଣନ୍ତି । ଦିନେ ସେ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯାଇ ଦେଖନ୍ତୁ ନା । ଆପଣ ମହାରାଜାଙ୍କୁ କହି ବହୁତ ଶିକାରୀ ଏବଂ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ଯୋଗାଡ଼ କରି ସେ କୁହୁକବନ ଘେରାଉ କରନ୍ତୁ ।’ ପହ୍ଲିକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି ସେହି ମାୟାବୀ କୁହୁକବନରେ ଶିକାର କରିବାକୁ ଦୃଢ଼ସଂକଳ୍ପ କଲା । ତାପରେ ଏକଥା ଯାଇ ମହାରାଜାଙ୍କୁ ଜଣାଇଲା । ମହାରାଜା ଏକଥା ଶୁଣିଲାକ୍ଷଣି ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ ଏବଂ କହିଲେ “ନା ବାବୁ, ସେ ଜଙ୍ଗଲରୁ କେହି ଫେରୁ ନାହାନ୍ତି । କେତେକେତେ ବୀର, ସୌଦାଗର, ଶିକାରୀ ସେଇଠି କେଉଁଠାରେ ଅଟକି ରହିଛନ୍ତି । ଆଉ ଫେରୁ ନାହାନ୍ତି । ତୁମେ ସେ କୁହୁକବନକୁ ଯିବାକୁ ଆଦୌ ମନ କଲାଅନାହିଁ ।” ମାତ୍ର ପହ୍ଲିକୁମାରର ତ-ଦଶା ଶନିଦଶା ଚଢ଼ିଥାଏ । ସେଥିରେ ସେ କଣ ବୁଝନ୍ତା ! କଥାରେ ଅଛି “ବିନାଶକାଳେ ବିପରୀତ ବୁଦ୍ଧି ।” ପହ୍ଲିକୁମାର ଏକଜିଦ୍ ଧରି କହିଲା “ମୁଁ କେତେ ଅସୁର, କେତେସାପ ସବୁ ଜିଣିଛି । ମୋତେ ସେ କବୁ କଲେଇବ । ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ସେ ବଣରେ ଶିକାର କରିବି ।’ କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଯେତେ ବାରଣ କଲା ଯୁବରାଜ ମାନିଲେ ନାହିଁ । ଶେଷରେ ସେହି ଜଙ୍ଗଲରେ ଶିକାର କରିଯିବା କଥା ସ୍ଥିର ହେଲା । ମହାରାଜା ରାଜ୍ୟରୁ ଭଲଭଲ ଶିକାରୀ ବାଛି ବାଛି ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ପଠାଇଲେ । ଯିବାବେଳେ ମହାରାଜା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ଓ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେଲେ । କୁସୁମବତୀ ମା’ ମଙ୍ଗଳାକୁ ହାତଯୋଡ଼ି ନମସ୍କାର କରି ପତିଙ୍କର ଶୁଭକାମନା ଭାରିକୁ [illegible] କଲା । ମାତ୍ର ଯୁବରାଜ ପହ୍ଲିକୁମାରଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନ ବି ବେଶକାରୀ ରାଜପୋଷ୍ୟଥିବାଇଁ ବିଦେଶିଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଠାଣି ନେଉଛି

ଯୁବରାଜ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଶିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଏବଂ ସିଂହ ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ପାଞ୍ଚକୋଶ ବାଟ ପାର ହୋଇ ସେହି ମାୟାବୀ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ପଶିଲେ । ଶିକାରୀମାନେ ପଛରେ ଅଛନ୍ତି । ଯୁବରାଜ ଆଗକୁ ଟିକିଏ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ହରିଣ ଛୁଆ । ସେଠୁ ଯୁବରାଜ ହରିଣ ଛୁଆ ପଛରେ ଗୋଡାଇଲେ । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁମାନେ ମଧ ହରିଣ ଛୁଆକୁ ଧରିବା ପାଇଁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ପଛେ ପଛେ ଖୁବ୍ ବେଗରେ ଦୌଡ଼ୁଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ପାଖ ତିଳେହେଲେ ଛାଡୁ ନଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ଯୁବରାଜ ହରିଣଛୁଆ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡାଇ ବହୁତ ବାଟ ଚାଲିଗଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ଶେଷରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଗଲା ମାତ୍ର ହରିଣଛୁଆଟିକୁ ଧରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୁଅନ୍ତେ ହରିଣଛୁଆ କୁଆଡ଼େ ଉଭେଇ ଗଲା । ମାତ୍ର ଯୁବରାଜ ଆଉ କୁଆଡ଼କୁ ରାସ୍ତା ନପାଇ ଫେରିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକଲେ । ଅନ୍ଧାର ହୋଇଗଲାଣି । ତାଙ୍କର ସଙ୍ଗରେ ଆସିଥିବା ଶିକାରୀମାନେ ବହୁତ ଦୂରରେ ହୋଇଗଲେଣି । ସେଠୁ ଯୁବରାଜ କିଛି ଉପାୟ ନଦେଖି ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ରାତିଟା କଟାଇବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ । ଶୀତଦିନ ହୋଇଥାଏ । ଯୁବରାଜ ବଣରେ ପଡ଼ିଥିବା ଶୁଖିଲା କାଠକୁ ଗୋଟାଇ ନିଆଁ ଲଗାଇଲେ, ଏବଂ ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆମାନେ ଯୁବରାଜଙ୍କ ଚାରିପାଖରେ ବେଢ଼ି ବସିଲେ । ଯୁବରାଜ ନିଆଁ ପୁଉଁଛନ୍ତି, ଏହିସମୟରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ତ୍ରୀର କରୁଣସ୍ୱର ଶୁଣିପାରିଲେ । ଚାରିଆଡ଼କୁ ଅନାଇଁ କିଛି ଦେଖି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେଠୁ ଚୁପ୍ ଚାପ୍ ବସି ନିଆଁ ପୁଉଁଲେ । ତାପରେ ପୁଣି ସେ କରୁଣସ୍ୱର ଶୁଣିଲେ । ଏଥର ଯୁବରାଜ ଗଛ ଉପରକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ଗୋଟିଏ ଅଶୀବରଷର ଥୁରୁଡ଼ି ବୁଢ଼ୀ ଗଛଡାଳରେ ବସି ଥାନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଁ

ବହୁତ ବିକଳ ହୋଇଯାଉଛନ୍ତି । "ମୁଁ ଟିକିଏ ନିଆଁ ପାଖରେ ବସନ୍ତି । ମୋତେ ଭାରି ଶୀତ ହେଉଛି ।" ତହୁଁ ଯୁବରାଜ କହିଲେ "ମାଉସୀ, ତଳକୁ ଆସି ନିଆଁ ପାଖରେ ବସନ୍ତୁ ।" ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ନାରେ ବାପ, ତୋର ଏ ଯେଉଁ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଅଛନ୍ତି, ଏମାନେ ହିଂସ୍ର ଜନ୍ତୁ । ମୋତେ କାମୁଡ଼ି ଦେବେ ।" ଯୁବରାଜ କହିଲେ "ନା, ସେମାନେ କିଛି କରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ତୁ ଓହ୍ଲାଇ ତଳକୁ ଆସି ନିଆଁ ପୁଉଁ ।" ବୁଢ଼ୀଟା ଗୋଟେ ମାୟାବୀ ଡାଆଣୀ । ସେଠୁ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ବାପରେ, ତୁ ଗୋଟେ କାମ କର, ମୁଁ ଏ ବେତଖଣ୍ଡ ତଳକୁ ପକାଇ ଦେଉଛି । ତୁ ସେ ବେତରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପିଠିରେ ପାହାରେ ପାହାରେ ଦେଲେ ସେମାନେ ଆଉ ମୋତେ କାମୁଡ଼ିବେ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ମନରୁ ହିଂସା ଚାଲିଯିବ ।" ସେଠୁ ସେ ବେତଖଣ୍ଡ ତଳକୁ ପକାଇଲା । ଯୁବରାଜ କିଛି ନ ବୁଝି ସାଙ୍ଗେ-ସାଙ୍ଗେ ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ, ଓ ଠେକୁଆ ସମସ୍ତଙ୍କ ପିଠିରେ ସେ ବେତରେ ପାହାରେ ପାହାରେ ଯେମିତି ଦେଇଛନ୍ତି, ସେମାନେ ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପଥର ହୋଇଗଲେ । ଏ କଥା ଦେଖି ଯୁବରାଜଙ୍କ ମନରେ ଭୟ ଆସିଲା । ତାପରେ ପାପିନୀ ବୁଢ଼ୀ ଗୋଟାଏ ବିକଟାଳ ହସ ହସି ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବେତରେ ପାହାରେ ଦେବାମାତ୍ରେ ସେ ମଧ୍ୟ ପଥର ପାଲଟି ଗଲେ । ବୁଢ଼ୀ ମନକୁମନ ହସି ହସି ଛଅଟିଯାକ ପଥର ନେଇ ଗୋଟିଏ ଗାତ ଖୋଳି ପୋତି ପକାଇଲା । ସେହି ଗାତ ପାଖରେ ମଧ୍ୟ ଆଗରୁ ଆହୁରି ଅନେକ ପଥର ପୋତା ହୋଇଥିଲା ।

ଏଣେ ରାଜାନଅରରେ ମହାରାଜା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ଯୁବରାଜଙ୍କର ଫେରିବାର ନ ଦେଖି ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ବ୍ୟଗ୍ର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ।

କୁସୁମବତୀ ଦୁଃଖରେ ବସି ଖାଲି ଲୁହ ଗଡ଼ାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ଯୁବରାଜଙ୍କ ସହିତ ଯାଇଥିବା ଶିକାରୀମାନେ ଫେରିଆସି ଖବର ଦେଲେ ଯେ ଯୁବରାଜ ଗୋଟିଏ ହରିଣଛୁଆ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡ଼ାଇ କେଉଁଠି ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଆମେ ବହୁତ ଖୋଜି ଖୋଜି ଏବଂ ଅପେକ୍ଷା କରିକରି ଅଉ ସେ ଫେରିଲେ ନାହିଁ । ଆମେ ଶିଙ୍ଗା ବଜାଇ ବଜାଇ ଥକିଲୁଁ, ମାତ୍ର ତାର ଜବାବ ପାଇଲୁ ନାହିଁ । ତେଣୁ ମନଦୁଃଖରେ ଫେରିଲୁଁ । ସିଂହ ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁ-ମାନେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଯାଇଛନ୍ତି । କୁସୁମବତୀ ଏକଥା ଶୁଣି ବହୁତ କାନ୍ଦିଲା । ତାର ସଖିମାନେ ତାକୁ ବହୁତ ବୁଝା ସୁଝା କରି କହିଲେ “ଯୁବରାଜଙ୍କ ପରି ବୀର ପୃଥିବୀରେ ନାହାନ୍ତି । ସେ ଯେ-କୌଣସିପ୍ରକାର ହେଲେ କୁହୁକବନରୁ ବିପଦ ଏଡ଼ି ଫେରି ଆସିବେ ।” ତଥାପି କୁସୁମବତୀ ମନ ମାନୁ ନଥାଏ । ମନେ ମନେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲା । କେତେ ମାନସିକ ଯାଚିଲା । ଏଣେ ପହିଲିକୁମାର ଓ ତାର ଜନ୍ତୁମାନେ ମାୟାବୀ ଡାଆଣୀ କବଳରେ ପଡ଼ି କୁହୁକବଳରେ ପଥର ହୋଇ ମାଟିତଳେ ପୋତାହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଲେ । ପରେ କେବେ ସେଠାରୁ ଜୀବନ ପାଇ ମୁକୁଳିବେ ସେକଥା ପରେ ଜଣା ପଡ଼ିବ ।

— ତିନି —

ଦୃସରୀକୁମାର କଥା

ଦୃସ୍ପୀକୁମାର ତ ପହ୍ଲକୁମାରଠାରୁ ଅଲଗା ହୋଇ ତାର ସିଂହ, ବାଘ, ଗଧିଆ, ଭାଲୁଅ ଓ ଠେକୁଅମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ପୂର୍ବଅଡ଼େ ଚାଲିଲା । ବାଟରେ କେତେ ବଣ, ଜଙ୍ଗଲ, ନଈ, ପାହାଡ଼ ପଡ଼ିଲା । ସବୁ ଅତିକ୍ରମକରି ଚାଲିଥାଏ । ଜନ୍ତୁ ତାକୁ ଆଦୌ ଡେରୁ ନଥାଏ, ତାପରେ ସିଂହ, ବାଘ ଜନ୍ତୁ ଥିବାରୁ ସେ ଏକଦମ୍ ନିର୍ଭୟରେ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲୁଥାଏ ।

ଏହାପରେ ଦସଶ୍ରୀକୁମାର ଯାଉଁ ଯାଉଁ କୋଉଠାଏ ଅଗ୍ରାପରି ବନସ୍ତ ପଡ଼ିଲା । ସେ ବନସ୍ତଟା ଏତେ ନିର୍ଜନ ଯେ ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ କଅଣ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଏହାପରେ ବଣେ ବଣେ ବହୁତ ବାଟ ଚାଲିଲା । ଚାଲି ଚାଲି ଥକା ଲାଗିଲାରୁ ଗୋଟିଏ

ଗଛମୂଳେ ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ କଲେ । କନ୍ଦ, ଫଳ ପ୍ରଭୃତି ଖାଇ ବସିଲେ । ଗଛ ଉପରେ ଶାଗୁଣା ଶାଗୁଣୀ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲେ । ସୂର୍ଯ୍ୟକୁମାରଙ୍କୁ ନିଦ ହୋଇ ନ ଥାଏ । ସେ ଶାଗୁଣା ଶାଗୁଣୀଙ୍କର କଥା ପୂର୍ବାପୂର୍ବ ଶୁଣି ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ।

ଶାଗୁଣା କହୁଥାଏ—"ଆଜି ରଜାଝିଅ ବିଳାସବତୀର ଭାଗ୍ୟ ଫିଟିଲା । ସେ ଆଜି ବନ୍ଧନରୁ ମୁକୁଳିବ ।"

ଶାଗୁଣୀ ପଚାରିଲା—"କେଉଁ ବିଳାସବତୀ ? ସେ କେଉଁଠି ଥାଏ ଏବଂ କିଏ ତାକୁ ମୁକୁଳାଇବ, ମୋତେ ସବୁକଥା ବୁଝାଇ କୁହ ।"

ଶାଗୁଣା କହିଲା—"ଏ ଜଙ୍ଗଲର ଆରପଟରେ ବିଳାସବତୀର ବାପା ରାଇଜ । ଆଉ ଏ ଯେଉଁ ପାହାଡ଼ତଳେ ଗୁମ୍ଫାଟି ଦେଖୁଛ, ସେଠାରେ ଗୋଟାଏ ଅସୁର ଅଛି । ସେ ବିଳାସବତୀର ରୂପ ଦେଖି ହରିନେଇ ଆଣି ରଖିଛି । ବିଳାସବତୀ ଭାରି ସୁନ୍ଦରୀ । ବିଳାସବତୀ ଅସୁରକୁ ବାହା ହେବାକୁ ରାଜି ନ ହେଉଥିବାରୁ ଅସୁର ତାକୁ ବାନ୍ଧି ରଖିଛି । ଅସୁରର ମା' ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ତାକୁ ଜଗି କରି ବସିଛି । ଆଉ ଏ ଯେଉଁ ଟୋକାଟି ଏ ଗଛମୂଳେ ଶୋଇଛି ସେ ଯେବେ ସେହି ଗୁମ୍ଫାଦେଇ ଯାଏ ତେବେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଅସୁରକୁ ଓ ଅସୁରୁଣୀକୁ ମାରି ବିଳାସବତୀକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବ ।"

ଶାଗୁଣୀ ପଚାରିଲା—"ଆଚ୍ଛା, ଅସୁର ତ ଘରେ ନଥିବ ସେ କିପରି ତାକୁ ମାରିବ ?

ଶାଗୁଣା କହିଲା—"ଏ ଟୋକାଟି ଆଗେ ଯାଇ ଗୁମ୍ଫାରେ ପଶିଲେ ମାନେ ଅସୁରୁଣୀ ଆଖି ଫୁଟାଇ ଦେବ । ଆଉ ଗୁମ୍ଫା ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଶିମିଳିଗଛ ଅଛି । ସେ ଶିମିଳି ଗଛଟିକୁ ଯେବେ ଏ କାଟି ଦେବ ଅସୁର ଯେଉଁଠି ଥିବ, ପଡ଼ି ମରି ଢଳେ ଶୋଇଯିବ । ସେ ଶିମିଳି ଗଛରେ ତାର ଜୀବନ ଅଛି । ଆଉ ବି ଗୋଟିଏ କଥା, ଅସୁରୁଣୀର ପେଡ଼ିରେ ଗୋଟିଏ ପୋଥି ଅଛି । ସେ ପୋଥି ଯେବେ ଏ ନେଇ ଯିବ; ସେଥିରେ କେତେ ମନ୍ତ୍ର ଅଛି; ସେ ମନ୍ତ୍ର ଡାଆଣୀ, ଚିରୁଗୁଣୀ, ଅସୁର, ଅସୁରୁଣୀମାନଙ୍କର କୂଟମାୟା କିପରି ଜଣନ୍ତି ତାହାସବୁ ଲେଖାଅଛି । ସେ ପୋଥି ତାର ପଛରେ ବହୁତ ଉପକାର ଆସିବ ।"

ଏ ସବୁ କଥା ପୁଷ୍ପକୁମାର ଶୁଣୁଥାଏ । ଶୁଣିସାରି ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ପଡ଼ିଲା । ଫିଙ୍ଗୁ ଫଭୁଡ଼ିଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ସେହି ଗୁମ୍ଫା ଖୋଜି ଖୋଜି ଯାଇ ସେହି ଗୁମ୍ଫା ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଗୁମ୍ଫା । ସେ ଗୁମ୍ଫା ଦୁଆରେ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ବସି ଢୋଳାଉଛି । ତା ନିଶ୍ୱାସ ତାକେ ବାଟ ଖଣ୍ଡେ ଛାଡ଼ି ଛେଉଥାଏ । ତାର ଦାନ୍ତଦାଢ଼ା କୁଲା-ପରି ଦେଖା ଯାଉଥାଏ । ପୁଷ୍ପକୁମାର ଅସ୍ତ୍ରେ ଅସ୍ତେ ଯାଇ ଛପି ଛପିକା ଅସୁରୁଣୀ ବୁଢ଼ୀ ଆଖିକୁ ଶର ମାରିଲା । ଶର ଗୋଟେ ଆଖିରେ ପଶିଗଲାକ୍ଷଣି ଅସୁରୁଣୀ ଚମକିପଡ଼ି ମୁହଁ ଦେଲାମାନେ ପୁଷ୍ପକୁମାର ଆଉ ଗୋଟେ ଆଖିକୁ ଶର ମାରି ଯୋଡ଼ାକଯାକ ଆଖି ଫୁଟାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଏ ଅଡ଼େ ସେ ଅଡ଼େ ଦୌଡ଼ିଲା । ଏଣେ ପୁଷ୍ପକୁମାର ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ ଖୋଜି ଖୋଜି ଶିମିଳି ଗଛଟା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲାମାନେ

ଅସୁର ସେଆଡେ଼ ତାର ମା'ର କଣ୍ଠ ଦେଖି ଗୁମ୍ଫାଆଡ଼କୁ ଆସୁ ଆସୁ ଏ ଅଡେ଼ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଶିକିଳି ଟେଛଟିକୁ ଏକା ଚେପ୍‌ଟେକେ କାଟି ପକାଇଲା । ଅସୁରଟା ଆଉ ନ ଅଟକି ପାରି ଭେଁ କିନା ଗୋଟାଏ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଦୁଲ୍‌କିନା ଆସି ଗୁମ୍ଫା ଆଗରେ କଚଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଜିଭ କାମୁଡ଼ି ପକାଇ ମରିଗଲା । ତାପରେ ଏବେ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ନିର୍ଭୟ । ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାଇ ବିଳାସବତୀର ବନ୍ଧନ ଫିଟାଇ ଦେଲା । ବିଳାସବତୀର ରୂପ ଦେଖି ମୋହିତ ହେଲା । ବିଳାସବତୀ ଅସୁରର ରଡ଼ିରେ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ବିଳାସବତୀକୁ ଆଉ ନିଁ ଉଠାଇ ଚହଲିକୁମାର କଣ କଲା ନା ଅସୁରୁଣୀର ଦେହରୁ ଚେଡ଼ି ବାହାର କରି ପୋଥି ଖଣ୍ଡ ହାତ କଲା । ତାପରେ ବିଳାସବତୀକୁ ସେହି ମୂର୍ଚ୍ଛା ଅବସ୍ଥାରେ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ସିଂହ ହୁଣ୍ଡିଙ୍କୁ ଧରି ବିଳାସବତୀର ବାପା ରାଇଜକୁ ଗଲା । ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଦୁସନ୍ତକୁମାର ରାଜାଙ୍କ ନଅରକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ରାଜା ଦୁଃଖରେ ବସି କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି । ସେଠି ସେ ବିଳାସବତୀକୁ ରାଜାଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ଶୁଆଇ ଦେଲା । ମହାରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ ବିଳାସବତୀକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ ଏବଂ ଦୁସନ୍ତକୁମାରକୁ କହିଲେ "ତୁମେ କିଏ, ମୋର ବହୁତ ଉପକାର କଲ । ମୋର ପିଣ୍ଡରେ ପ୍ରାଣ ନଥିଲା, ତୁମେ ବଞ୍ଚାଇଲ । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ତୁମଙ୍କୁ ପୁରସ୍କାର ସ୍ୱରୂପ ଏ ବିଳାସବତୀକୁ ହିଁ ପ୍ରଦାନ କରିବି ।" ଦୁସନ୍ତକୁମାର ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା "ମହାରାଜ, ସେ ସବୁ କଥା ପଛେ, ଆଗେ ନଅରରେ କିଏ ଅଛନ୍ତି ଡାକନ୍ତୁ, ପାଣି ପଙ୍ଖା ଆଣି ରାଜଜେମାଙ୍କ ସଂଜ୍ଞାମ କରନ୍ତୁ ।" ରାଜା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଅନ୍ତଃପୁରକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଖବର ଦେଲେ । ରାଣୀ ଏବଂ ଦାସୀ ପରିବାରମାନେ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ । ପାଣି ଛିଞ୍ଚି ଏବଂ ପଙ୍ଖାରେ ବିଞ୍ଚିବାରୁ ବିଳାସ-

ବତୀର ଚେଷ୍ଟା ହେଲା । ସେଠୁ ସେ ଗୁରୁଅଙ୍କୁ ବୁଝି ଦେଖିଲା
ଯେ ସେ ଆଉ ଅସୁରକ୍ଷିତରେ ନାହିଁ । ବିଳାସବତୀ ତାଙ୍କ
ମା'ଙ୍କ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲା । ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ । ବିଳାସବତୀ
ବାପାଙ୍କୁ ଏବଂ ସଖିମାନଙ୍କୁ ଅନାଇ ବହୁତ ଖୁସି ହେଲା । ଏହାପରେ
ସମସ୍ତେ ମଙ୍ଗଳରେ ଦିନ କଟାଇଲେ । ମହାରାଜା ଦୁସରୀକୁମାରକୁ
ବହୁତ ଭଲ ପାଉଥାନ୍ତି ଏବଂ ପୁଅପରି ଦେଖୁଥାନ୍ତି । ଦୁସରୀକୁମାର
ରାଜାଙ୍କ ନଅରରେ ଅତି ଆନନ୍ଦରେ କାଳ କାଟୁଥାଏ । ସେ ଅସୁ-
ରୁଣୀର ପେଡ଼ିରୁ ଯେଉଁ ପୋଥି ଆଣିଥିଲା ତାକୁ ସବୁ ପଢ଼ି ମୁଖସ୍ଥ
କରିଦେଲା ଏବଂ ଅନେକ ମନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କଲା । ଯେଉଁଠି ଭୂତ
ଡାଆଣୀ ଲାଗିଲା ସେ ଖବର ପାଇ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଯାଇ
ଭଲ କଲା । ଏଥିରେ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ଭୂତଙ୍କ ପ୍ରେତ କିଏ କୁଆଡ଼େ
ପଳାଇଲେ । ରାଜ୍ୟ ଭୂତ ପ୍ରେତଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାରରୁ ଶାନ୍ତ ହେଲା ।
ତାପରେ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ଲୋକ ଦୁସରୀକୁମାର ଉପରେ ସନ୍ତୁ
ହୋଇ ତାର ଭୂରି ଭୂରି ପ୍ରଶଂସା ଗାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେ
ବିଳାସବତୀ ସହିତ ଦୁସରୀକୁମାରର ବିବାହ ପ୍ରସ୍ତାବ ଚାଲିଲା
ରାଜାରାଣୀ ଓ ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ସମସ୍ତେ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଖୁସି ଥାନ୍ତି
ମାତ୍ର ବିଳାସବତୀ ଏଥିରେ ରାଜି ନଥାଏ । କାରଣ ସେ ଆଉ ଗୋଟି
ରାଜ୍ୟର ରାଜପୁତ୍ର ସହିତ ଗୁପ୍ତପ୍ରଣୟରେ ଜଡ଼ିତ ଥାଏ । ପୁ
ବିଳାସବତୀ ମନେ ମନେ ଭାବୁଥାଏ "ଦୁସରୀକୁମାରତ କୌଣ
ରାଜପୁତ୍ର ନୁହେଁ, ତେବେ କୌଣସି ଚେଲା କିମ୍ବା ଆଉ କୌଣ
ନୀଚ କୁଳରେ ତାର ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବ ପରା । ତା ନ ହେଲେ ଜନ୍ତୁଗୁଡ଼
ସଙ୍ଗରେ ଧରି ବୁଲନ୍ତା କାହିଁକି, ଆଉ ଭୂତ ପ୍ରେତ ଛଡ଼ାନ୍ତା କାହିଁ
ସେ ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇଲା ବୋଲି କଣ ମୁଁ ତାକୁ ବାହା ହେବ
ବାପାଙ୍କ କଣ ଆଉ ପୁରସ୍କାର ଦେବାକୁ ନ ଥିଲା । ଭଣ୍ଡାର

ଭିତରେ ହୀରା, ନୀଳା, ମୋତି, ମାଣିକ୍ୟ, ପୁରି ରହିଛି । ସେଥିରୁ ମୁଖିଆଏ କୁବେର ଦେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।" ତାପରେ ସେ ତାର ବାପାଙ୍କୁ କହିଲା "ମୁଁ ଦୁଃସହକୁମାରକୁ ବାହା ହେବି ନାହିଁ ।" ରାଜାତ ତଷ୍ଟ କରିଛନ୍ତି । ସେ ଝିଅର ଏପରି ଗତି ଦେଖି ତା ଉପରେ ବହୁତ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲେ । ତଥାପି ବିଳାସବତୀ ସେଥିରେ ରାଜି ହେଲାନାହିଁ । ତାପରେ ବିଳାସବତୀ ତାର ଗୁପ୍ତପ୍ରଣୟୀ ରାଜପୁତ୍ର ପାଖକୁ ନିମ୍ନ ମର୍ମରେ ଚିଠି ଲେଖିଲା ।

ପ୍ରିୟତମ,

ଅଭାଗିନୀର ପ୍ରଣାମ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ତୁମର ସୁକୃତି-ବଳରୁ ଏ ଅଭାଗିନୀ ଅସୁରପୁରୀରୁ ମୁକ୍ତ ଅଛି । ତୁମେ ଅସୁରପୁରୀ କଥା ଜାଣିଥିଲେ ମୋତେ ପ୍ରାୟେ ମୁକୁଳାଇ ପାନ୍ତ, ମାତ୍ର ମୁଁ ଜଣେ ନୀଚ ଅଜ୍ଞାତକୁଳଶୀଳ ଗୁଣିବିଦ୍ୟା ଜାଣିଥିବା ଲୋକଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି । ତେଣୁ ବାପା ମୋତେ ସେଇ ନୀଚ ଲୋକ ହସ୍ତରେ ଅର୍ପଣ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ତୁମେ ଏ ଅଭାଗିନୀ ପ୍ରତି ସ୍ନେହଥିଲେ ଆମ ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କର । ବାପାତ ନିଶ୍ଚୟ ସେହି ଲୋକଟାକୁ ତୁମସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପଠାଇବେ । ସେତ ଯୁଦ୍ଧ କଣ କିଛି ଜାଣେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ତୁମେ ତାକୁ ମାରି ପଥ ପରିଷ୍କାର କରିଦେଲେ ତୁମର ମୋର ବିବାହର ସୁରୁଖୁରୁରେ ହୋଇଯିବ । ଇତି

ଅଭାଗିନୀ

ବିଳାସବତୀ

ବିଳାସବତୀ ଏହି ଚିଠିଖଣ୍ଡିକ ଲେଖି ନିଜର ବିଶ୍ୱାସୀ ଚର ହାତରେ ସେ ଦେଶର ରାଜାପୁଅ ପାଖକୁ ପଠାଇ ଦେଲା । ବିଳାସବତୀ

ମନେମନେ ଭାବିଲା "ଦୁର୍ଧର୍ଷକୁମାର ତ ଯୁଦ୍ଧବିଦ୍ୟା ଜାଣେ ନାହିଁ ରାଜପୁତ୍ର ଆସି ନିଶ୍ଚୟ ତାଙ୍କୁ ମାରି ଦେବ।"

ଏଣେ ସେ ଦେଶର ରାଜପୁତ୍ର ଜଣେ କନ୍ୟା ବିଳାସବତୀର ଶି ପାଇ ନିଜ ବାପାଙ୍କୁ ଜଣାଇ ବହୁତ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ନେଇ ବିଳାସବତୀର ବାପ ରାଜାଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କଲା। ଏ ଦେଶର ରାଜା ଯୁଦ୍ଧପାଇଁ ତିଆରି ନଥିଲେ। ହଠାତ୍ ଆକ୍ରମଣ ହେବାରୁ ବହୁତ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ। ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଲୋଡ଼ିଲେ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ବିଚାର କରି କିଛି ସ୍ଥିର କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ। ସେତେ ଦୁର୍ଧର୍ଷକୁମାର ଏ ଖବର ପାଇଲା। ସେ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲା "ମହାରାଜ, ସେ ରାଜପୁତ୍ର କାହିଁକି ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କରିଛନ୍ତି ଜାଣନ୍ତି। ସେ ଚାହେଁ ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ଆପଣଙ୍କ-ଠାରୁ ନେଇଯିବାକୁ, ଆଉ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସବୁ ଗୁପ୍ତ ସମ୍ବାଦ ନେଇ ସାରିଛି ଯେ ବିଳାସବତୀ ମଧ୍ୟ ତାକୁଇ ବିଭା କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ଏବଂ ସେଥି-ପାଇଁ ସେ ଅନ୍ୟ କାହାରିକୁ ବିଭା କରିବାକୁ ରାଜି ହେଉନାହାନ୍ତି।" ମହାରାଜା ଏକଥା ଶୁଣି ବହୁତ କ୍ରୁଦ୍ଧ ହେଲେ ଏବଂ କହିଲେ ନା, ମୁଁ ଏହା କରିବି ଦେବି ନାହିଁ। ବିଳାସବତୀ ମୋପରି ପିତାର ଝିଅ-ହୋଇ ପୁଣି ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ। ମୁଁ ଏତେଦୂର ଅପମାନ ସହି ପାରିବି ନାହିଁ। ଯାହାହେବାର ହେଉ ମୁଁ ଯୁଦ୍ଧ କରିବି ଏବଂ ମଲେ ସେ ବିଳାସବତୀକୁ ନେବ।" ଦୁର୍ଧର୍ଷକୁମାର ରାଜାଙ୍କର ଏପରି ବ୍ୟସ୍ତ ଦେଖି ବହୁତ ବିନମ୍ର ହୋଇ କହିଲା ମହାରାଜ, ଆପଣ ମୋର ବାପ ସମାନ, ଆଉ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଆସିଲା ଦିନରୁ ପୁଅପରି ବ୍ୟବହାରରେ ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆପଣଙ୍କ ଠାରେ କୃତଜ୍ଞ। ଆପଣ କିମ୍ବା ଆପଣଙ୍କର ପ୍ରଜା କେହି ଯୁଦ୍ଧ କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ। ମୁଁ ବିନା ଅସ୍ତ୍ର ଏବଂ

ପାତରେ ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ହରାଇ ଦେବି ! ମାତ୍ର ଆପଣଙ୍କ ନୁମତି ଲୋଡ଼େ ନାହିଁ । କାରଣ କଳାବତୀ ପଛରେ ମୋତେ ଦୋଷ ଦେବେ ।" ରାଜା କହିଲେ "ଯାଅ ବତ୍ସ, କଳାବତୀ ଆଜିଠାରୁ ଆର ନିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ତୁମେ ଯେ କୌଣସି ମତେ ଶତ୍ରୁଙ୍କୁ ହରାଇ ମୋର ରାଜ୍ୟ ରକ୍ଷା କର ।"

ତାପରେ ଦୁଃଖୀକୁମାର ତାର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ସିଂହ, ଲ୍ଲୁ ଓ ଗଧିଆଙ୍କୁ କହିଲା "ଦେଖ, ଆଜି ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ ଛାଉଣୀରେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ହେବ ।" ସିଂହ, ଭାଲୁ ଓ ଗଧିଆ କହିଲେ ଆମେ ତିଆର ।" ସେଠୁ ଦୁଃଖୀକୁମାର ତିନିଙ୍କୁ ଧରି ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ-ଙ୍କୁ ଗଲା । ଶତ୍ରୁସୈନ୍ୟ ଛାଉଣୀରେ ପହଞ୍ଚି ସିଂହ ରଡ଼ିକରି ଗୋଟିଏ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଲା । ଭାଲୁ ଗୋଟିଏ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଲା ଏବଂ ଧିଆ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଲା । ତିନିହେଁ ଏଣେ ତେଣେ ଇଁ କାହାକୁ ବଧେ କାହାକୁ ଘୁଷୁଡ଼େ କାହାକୁ ଗୋଇଠାଏ ରିମାରି ଗଲେ । କାହାକୁ ମଧ୍ୟ ଆମ୍ପୁଡ଼ି ପକାଇଲେ । ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ-ନେ ଏପରି ଦେଖି ଭୟରେ କିଏ କୁଆଡେ ଜୀବନ ବିକଳରେ ପଳାଇ ଏ ଜଙ୍ଗଲରେ, କିଏ ଗୁମ୍ଫାରେ, କିଏ ଗଛରେ, କିଏ ବା ନଈରେ ଶି ଜୀବନ ରକ୍ଷା କଲେ । ରାଜପୁତ୍ର ଏହା ଦେଖି ମହା ବିପଦରେ ଲା ଏବଂ ସାହସରେ ଦୁଃଖୀକୁମାର ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇ ଣ୍ଡା ବୁଲାଇଲା । ମାତ୍ର ଦୁଃଖୀକୁମାର ତାର ବେଗରେ ଖଣ୍ଡାବୁଲା ଗରେ ଠିଆହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଲଜ୍ଜାରେ ପଳାଇଲା । ବ ଦୁଃଖୀକୁମାର ତାକୁ ପଳାତକ ଭାବି ଗୋଡ଼ାଇଲା ନାହିଁ । ଜ୍ୟର ପ୍ରଜାମାନେ ସମସ୍ତେ ଦୁଃଖୀକୁମାରର ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଦେଖି ନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହିଲେ ଏବଂ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ କହିଲେ ଦୁଃଖୀକୁମାର

କମ୍ ଲୋକ ନୁହେଁ । ତାଙ୍କ ସବୁ ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଜଣା ଏବଂ ଶତ
ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।" ରାଜା ଖୁସିହୋ
ଦୁସନ୍ତକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହିଲେ ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଧା
ସେନାପତି କରାଇଲେ । ଦୁସନ୍ତକୁମାର ସବୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଅସ୍ତ୍ର
ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଶିଖାଇଲା । ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜା ସମସ୍ତେ ଖୁ
ହେଲେ । ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ ବିଳାସବତୀର ଦୁସନ୍ତକୁମାର ପ୍ରତି ଘୃ
ଗଲା ନାହିଁ । ଦୁସନ୍ତକୁମାରର ଜନ୍ମତରେ କେମାର ହୃଦ
ଦର୍ଶରେ ପୂର୍ବଯାଉଥାଏ । ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଏହା ଜାଣିପାରି ସେ
ରାଜ୍ୟକୁ ଚାଲିଯିବାକୁ ମନସ୍ଥ କଲା ଏବଂ ଯେଉଁ ଦିନ ଯିବ ତ
ଆଗଦିନ ରାଜା ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଜା ସମସ୍ତଙ୍କଠୁ ପୁନରାଏ ଅସି
ବୋଲି ଛଳନା କଲା । ସମସ୍ତେ ବହୁତ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ ଏ
ଦୁସନ୍ତକୁମାରଙ୍କୁ ସେଠାରୁ ଚାଲି ନ ଯିବାକୁ ବାରମ୍ବାର ଅନୁରୋ
କଲେ । ମାତ୍ର ଦୁସନ୍ତକୁମାର ତାର ପରଦିନ ସକାଳୁ କାହାକୁ
ଦେଖା ନ କରି ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ନେଇ ଅନ୍ୟଆଡେ
ଚାଲିଗଲା । ଏଅଡେ ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ତାଙ୍କୁ ନ ଦେ
ବହୁତ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ 'ମହାରାଜ' ଦୁସ
କୁମାରଙ୍କୁ ରାଣୀ ବିଳାସବତୀ ଘୃଣା ଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖୁଥିବା
ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖମନରେ ଏ ରାଜ୍ୟ ତ୍ୟାଗ କଲେ । ମାତ୍ର
କଥା ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ରାଜାମାନେ ଶୁଣିଲେ ଆପଣଙ୍କୁ ଘୃଣା କରିବେ
ମହାରାଜା ରାଣୀଙ୍କର ଏପରି ବ୍ୟବହାରରେ ବହୁତ କ୍ରୁଦ୍ଧ ହୋ
ବିଳାସବତୀକୁ ଡକାଇ ଆଣି କହିଲେ "ଦେଖ୍ ବିଳାସବ
ତୋର ଆଉ ଏଠାରେ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ତୋ ଲାଗି ସାରା ରାଜ୍ୟରେ
ଅଶାନ୍ତି ଘଟିଲା । ତୋ'ତେ ଅସୁର ରୈସାର ନେଇଥିଲା ଏବଂ
ତୋତେ ହରାଇଥିଲି । ମୁଁ ସେହିପରି ତୋତେ ଛାଡିବି ଯେ ଅ

ଗ୍ରେଶ୍ୱର ନେଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ଆଜି ତୋର ମୁହଁ ଚାହିଁବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁନାହିଁ । ତୁ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତୋର ଭାଗ୍ୟ ଯେଣି କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଆ କିମ୍ବା ତୋର ସେହି ଗୁପ୍ତପ୍ରଣୟୀ ଭିକ୍ଷୁ, କାପୁରୁଷ ଯେ କି ଏତେ ସୈନ୍ୟ ଧରି ଆସି ଜଣେ ସାମାନ୍ୟ ଯୁବକ ହସ୍ତରେ ପରାସ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରାଣଭୟରେ ଲଙ୍କାରେ ପଳାଇଛି । ତାର ପାଖକୁ ଚାଲି ଯା ।” ଏହା ଶୁଣି ବିଳାସବତୀ ମୁଣ୍ଡରେ ବଜ୍ର ପଡ଼ିଲାପରି ହେଲା । ଦୁସଗ୍ରୀ-କୁମାର ଗଳାପଟରେ ବିଳାସବତୀ ମନେ ମନେ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲା । ମାତ୍ର ଏ ଘଟଣାରେ ତା'ର ଦୁଃଖର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ ବାପାଙ୍କ ଗୋଡତଳେ ପଡ଼ି କ୍ଷମା ମାଗିଲା । ମାତ୍ର ରଜା ତାଙ୍କୁ ଚାହିଁଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରହରୀଙ୍କୁ କହିଲେ “ଯାଅ ଚଣ୍ଡାଳିକୁ ନେଇ ଯାଅ ଏ ରାଜ୍ୟର ଅରପାଖ ବଣରେ ଛାଡ଼ି ଆସିବ ।” ପ୍ରହରୀ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ ଧରି ବଣଆଡ଼କୁ ନେଇଗଲେ । ବିଳାସବତୀ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଯାଉଥାଏ । ଏବଂ ପ୍ରହରୀ ତାକୁ ବଣରେ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଆସିଲା ।

ଏଣେ ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାର ବହୁତ ବଣ ପର୍ବତ ପାର ହୋଇ ଆଜି ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ରାଜ୍ୟର ଶେଷ ମୁଣ୍ଡରେ ଗୋଟିଏ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘର । ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାର ତାର ଦୁଆରକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରେ କାନ୍ଦ ବୋବାଳି ଲାଗିଛି । ସେଠୁ ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାର ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇ ପଚାରିଲା “ତୁମର କି ବିପଦ ପଡ଼ିଛି କୁହ ।” ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲା ‘ତୁମେ ଆମର ବିପଦ କଥା ଶୁଣିବା କଣ କରିବ ?” ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାର କହିଲା “ଯେ କୌଣସି ବିପଦ ହେଉ ପଛେ ମୁଁ ତୁମଙ୍କୁ ସେଥିରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବି ।” ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କାନ୍ଦଣା ବନ୍ଦ କରି କହିଲା ‘ଏ ରାଜ୍ୟକୁ ଗୋଟାଏ ଅସୁର ଆସିଛି । ସେ ରାଜାଙ୍କ

ପାଖରେ କହୁଛି ଯେ ତାର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନ ଦେଲେ ସେ ସମ-
ସ୍ତଙ୍କୁ ମାରି ପକାଇବ । ରାଜା ତାକୁ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ
ଦିନ ଜଣେ ଲେଖା ତାର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ତା ପାଖକୁ
ପଠାହେବେ ଏବଂ ସେ ପ୍ରଶ୍ନ ତାକୁ ପଚରା ହେବ । ଯେ ଉତ୍ତର
ନ ଦେଇଥିବ ତାକୁ ଅସୁର ମାରିଦେବ । ଏହିପରି ରାଜ୍ୟର ପ୍ରାୟ
ଅସୁର ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ନ ଦେଇ ଅନେକ ଲୋକ ମଲେଣି । ଆଜି
ମୋର ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ପାଳି । ମୋର ସ୍ୱାମୀ ମରିଗଲେ; ମୋର ଦୁଇଟି
ଛୋଟ ପିଲା, ଆମେ ପୋଷି ହେବୁ କିପରି । ସେଥିପାଇଁ ଆଜି କାହାର
ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । ମହାରାଜା ମଧ୍ୟ ଏପରି ପ୍ରଜାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁରେ
ପାଗଳା ପରି ହୋଇ ଗଲେଣି । ଅସୁରଠାରୁ ବଞ୍ଚିବାକୁ କୌଣସି
ଉପାୟ ପାଉନାହାନ୍ତି ।" ଦୁସରୀକୁମର କହିଲା "ଅସୁର କେଉଁଠି
ଥାଏ ?" ବ୍ରାହ୍ମଣ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କହିଲେ "ଅସୁର ତା ଦିନମାନ କୁଆଡ଼େ
ଯାଏ କେଜାଣି, ରାତିରେ ଏ ଝଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ଯାହା ଏ ରାଜ୍ୟର
ଶ୍ମଶାନରେ ଅଛି ସେଇଠିକି ଆସେ । ରାତିଅଧକୁ ଗୋଟାଏ ଭୀଷଣ
ରଡ଼ି ଛାଡ଼ଏ । ରାତିରେ ସେଠାରେ କଣ କରେ କେଜାଣି
ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଭୀଷଣ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଏ । ସକାଳକୁ ଯାଇ
ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ଯେଉଁ ଲୋକକୁ ସେ ଗଛ ମୂଳକୁ ଅସୁର ପ୍ରଶ୍ନର
ଜବାବ ଦେବାକୁ ପଠା ହୋଇଥାଏ, ସେ ଲୋକ ମରି ଶୋଇଥାଏ ।"
ସେଠୁ ଦୁସରୀକୁମର ବ୍ରାହ୍ମଣୀକୁ କହିଲା । "କିଛି ଚିନ୍ତା କରନାହିଁ ।
ତୁମର ସ୍ୱାମୀ ବଦଳି ଆଜି ମୁଁ ସେଠାକୁ ଯିବି ।" ତା ପରେ ସିଂହ,
ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ନେଇ ସେ ସେହି ଝଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ପାଖରେ
ପହଞ୍ଚି ଅସୁର ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲା । କିଛିକ୍ଷଣ ଗଛରୁ ସୁଉ-
ସୁଉ ହୋଇ ଗରମ ହାଉଆ ତା ଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ି ଆସିଲା । ସେ ନ ଡରି
ସେହି ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା, ଦେଖିଲା ବଡ ବଡ ଦାନ୍ତ ଜଳନ୍ତା ନିଆଁ-

ପରି ଆଖି ଏବଂ ଗୋଟାଏ ପାହାଡ଼ପରି ଲୋକ ସେ ଆଡକୁ ଧାଇଁ ଆସୁଛି । ଦୁସରୀକୁମାର ନିର୍ଭୟରେ ଠିଆ ହେଲା ଏବଂ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ଗଛରେ ଲୁଚି ଯିବାକୁ କହିଲା । ସେମାନେ ଗଛରେ ଲୁଚିଗଲେ । ଅସୁର ପହଞ୍ଚି ଦୁସରୀକୁମାରକୁ କହିଲା "ତୁ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ଦେଇ ପାରିବୁ ?" ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲା "ମୁଁ ତୋ ପାଖ ଆସିଛି; ତୋ ପ୍ରଶ୍ନ କଣ ତୋର ପ୍ରାଣର ଜବାବ ଦେବି ।" ଏ କଥାରେ ଅସୁର ରାଗି ଯାଇ ଗୋଟାଏ ବିକଟାଳ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଦୁସରୀକୁମାରଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ି ଆସିଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ନିର୍ଭୟରେ ତୀର ବେଗରେ ଖଣ୍ଡା ବୁଲାଇଲା । ଅସୁର ତା ଖଣ୍ଡା ବୁଲାରେ ତା ପାଖରେ ପଶି ପାରିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ଭାବିଲା "ଆଗରୁ ଯେଉଁମାନେ ଆସୁଥିଲେ, ସେମାନେ ମୋର ରଡ଼ିରେ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇ ମରି ଯାଉଥିଲେ, ମାତ୍ର ଏ କିଏ, ଏତ କମ୍ ଲୋକପରି ଜଣା ଯାଉନାହିଁ ।" ଏହା ଭାବୁ ଭାବୁ ଅସୁର ଅନ୍ୟମନସ୍କଭାବରେ ଟିକିଏ ଠିଆ ହୋଇ ଯିବାରୁ ତେଣେ ଗଛ ଉପରୁ ଫଳ୍‌କିନା ସିଂହ ତା ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା । କାରଣ ତାର ମୁନିବ ଏକା ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥିବାର ସିଂହକୁ ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ । ଅସୁର ସିଂହଆଡ଼େ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଦୁସରୀକୁମାର ଏହି ଅବସରରେ ଅସୁର ଆଖିକୁ ଦୁଇଟି ଶର ମାରି ଆଖି ଫୁଟାଇ ଦେଲା । ଅସୁର ଅନ୍ଧ ହୋଇ ଏଣେ ତେଣେ ଧାଇଁବାକୁ ଲାଗିଲା । ଧାଇଁ ଧାଇଁ କିଛି ତାକୁ ନ ଦିଶୁ ଥିବାରୁ ଧଡ଼୍‌କିନା ଯାଇ ଝଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ଦେହରେ ବାଡ଼େଇ ହୋଇ ଭୁସ୍‌କିନା ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ସେଠି ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ, ଠେକୁଆ ଫଳ୍ ଫାଳ୍ ଅସୁର ଉପରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ସିଂହ ମଧ୍ୟ ଆସି ଅସୁର ଗୋଡ଼କୁ ଗାଁକ୍ କିନା ମାଡ଼ି ବସିଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ଏସବୁ ଦେଖି ଆଉ ଡେରି ନ କରି

ଖଣ୍ଡାରେ ଅସୁର ବେକରେ ଏକା ଚୋଟେ ଦେଲା ଯେ ଅସୁର ଭେକର ଗୋଟା ବିକଟାଳ ରଡ଼ି କଲା ଏବଂ ତା ପିଣ୍ଡରୁ ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଗଲା । ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଦେଖାଗଲା ଯେ ଅସୁର ଦେହରୁ ଗୋଟିଏ ଦିବ୍ୟସୁନ୍ଦର ପୁରୁଷ ବାହାରିଲା ଏବଂ ସରଗରୁ ଗୋଟିଏ ସୁନାର ରଥ ଆସି ତା ସାମନାରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ଦିବ୍ୟସୁନ୍ଦର ପୁରୁଷଟି ସେ ରଥରେ ବସି ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଚାଲିଗଲା । ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଭାବିଲା ଯେ କେହି ଗନ୍ଧର୍ବ କୋପରୁ ଏ ଶାପ ପାଇ ଅସୁର ହୋଇ ଥିଲା । ରାତି ସେତେବେଳକୁ ପାହାନ୍ତା ହେଲାଣି । ଦୁସନ୍ତକୁମାରର ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ହାଲିଆ ହୋଇ ସମସ୍ତେ ସେଇ ଗଛତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ ଏବଂ ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ତାଙ୍କୁ ନିଦ ହୋଇଗଲା ।

ସକାଳ ହେଲା ଏଣେ ସହର ରଡ଼ି ଏବଂ ଗୋଳମାଳରେ ରାଜ୍ୟସାରା ଲୋକଙ୍କର କାହାରି ନିଦ ନାହିଁ । ରାଜାଙ୍କର ମଧ୍ୟ ତଦ୍ରୂପ । ସମସ୍ତେ ଭାବିଲେ କାଲି ବ୍ରାହ୍ମଣର ପାଳିଥିଲା । କଣ ହେଲା, ଏତେ ଗୋଳମାଳ କାହିଁକି ହେଲା । ଏହାପରେ ଖୁଦ ରାଜା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଲୋକମାନେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରଆଡ଼େ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦୁଆରେ ବସିଛି । ରାଜା ପଚାରିଲେ "କହୋ ବ୍ରାହ୍ମଣ, କାଲି ତୁମ ପାଳି ଥିଲା । ଅସୁର କଣ କଲା ?" ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲା "ମହାରାଜ, ମାଫ୍ କରିବେ, ମୁଁ କାଲି ରାତିରେ ଅସୁର ପାଖକୁ ଯାଇନାହିଁ ।" ରାଜା କହିଲେ "ତାପରେ, କାଲିତ ରାତିରେ ଅସୁର ବହୁତ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ିଥିଲା ।" ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲା "ମହାରାଜ ! ଅରକ୍ଷିତକୁ ଦଇବ ଭରସା; କାଲି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ମୋ ଘରକୁ ଜଣେ ବିଦେଶୀ ଲୋକ ଗୋଟାଏ ସିଂହ, ଗୋଟାଏ ଭାଲୁ, ଗୋଟାଏ ଗଧିଆ, ଗୋଟାଏ ବିଲୁଆ ଓ ଗୋଟାଏ ଠେକୁଆ ଧରି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ସେତେବେଳେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ

ବସି କାନ୍ଦୁଥିଲି । ବିଦେଶୀଟି ଆମକୁ ନିର୍ଭୟ ଦେଇ ମୁଁ ମନା କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେହି ଗଛମୂଳ ଆଡେ ଗଲା । ତା ପାଖରେ ସିଂହ ପ୍ରଭୃତି ଥିବାରୁ ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କଲି ଯେ ସେ କୌଣସି ମତେ ଅସୁର କବଳରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବ । ତେଣୁ ମୁଁ ଆଉ ଗଲି ନାହିଁ ।” ରାଜା ଏକଥା ଶୁଣି ବହୁତ ଚିନ୍ତା କରି କରି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଧରି ଶ୍ମଶାନରେ ଥିବା ବରଗଛ ଆଡେ ଗଲେ । ସେଠାରେ ଦେଖିଲେ ଅସୁରର ମୁଣ୍ଡଟା ଏବଂ ଗଣ୍ଡିଟା ଦୁଇଖଣ୍ଡ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ଏବଂ ଗଛମୂଳରେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଜଣେ ରାଜପୁତ୍ରପରି ଲୋକ ଶୋଇଛି । ତା ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ଗୋଟାଏ ସିଂହ, ଗୋଟାଏ ଭାଲୁ, ଗୋଟାଏ ଗଧିଆ, ଗୋଟାଏ ବିଲୁଆ ଏବଂ ଗୋଟାଏ ଠେକୁଆ ଏପରି ପାଞ୍ଚଟା ଜନ୍ତୁ ଶୋଇଛନ୍ତି । ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ପଚାରିଲେ “ଏହି ବିଦେଶୀ ?” ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲା ହଁ “ମହାରାଜ !” ରାଜା କହିଲେ “ମୁଁ ଦେଖୁଛି ଲୋକଟି ଭାରି ସାହସୀ ।” ଏହିପରି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ସମୟରେ କୋଳାହଳ ହେଉଥିବାରୁ ପୁଷ୍ପୋଦ୍ଭବକୁମାରର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ପୁଷ୍ପୋଦ୍ଭବ-କୁମାର ଉଠି ଆଖି ମଳି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚାହିଁଲା ଏବଂ ଗଲା ରାତିରେ ଦେଖିଥିବା ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଚିହ୍ନି ପାଖକୁ ଡାକିଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣ ଧାଇଁ-ଧାଇଁ ପୁଷ୍ପୋଦ୍ଭବକୁମାର ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ିଗଲା । ପୁଷ୍ପୋଦ୍ଭବକୁମାର କହିଲା “ଓହୋ, ବହୁତ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲି । କାଲି ରାତିରେ ଅସୁର ସଙ୍ଗରେ ଯୁଦ୍ଧ କରି ଆମେ ବହୁତ ହାଲିଆ ହୋଇ ପଡ଼ିଲୁଁ । ଟିକିଏ ପାଣି ଆଣିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କର ଭାରି ଶୋଷ ହେଉଛି ।” ବ୍ରାହ୍ମଣ ରାଜାଙ୍କୁ ଦେଖାଇ କହିଲା “ଏ ଆମ ମହାରାଜା । ଆପଣ ଚାଲନ୍ତୁ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଆପଣଙ୍କୁ ନେଇ ନେବୁଁ । ଚାଲିଇ ଦେବୁଁ ନାହିଁ । ଆପଣ ଆମର ଏତେ ଉପକାର କରିଛନ୍ତି ।” ପୁଷ୍ପୋଦ୍ଭବକୁମାର ଉଠି ଠିଆ

ହୋଇ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ନମସ୍କାର ଜଣାଇଲା । ରାଜା ଦୁସରୀକୁମାରର ବ୍ୟବହାରରେ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇ କହିଲେ "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ କୌଣସି ଦେଶର ରାଜପୁତ୍ର ହେବ ପରା । ତୁମେ ଯେ ଇଚ୍ଛା ସେ ତୁଅ ମୋର ଆଜିଠାରୁ ବନ୍ଧୁ । ତୁମେ ରାଜ୍ୟଟାକୁ ଏତେବଡ଼ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କଲ । ତୁମଙ୍କୁ ଆଗରୁ ପାଇଥିଲେ ମୋର ଏତେଗୁଡ଼ିଏ ପ୍ରଜା ମରି ନ ଥାନ୍ତେ ।" ସେଦିନ ସମସ୍ତେ ସାଙ୍ଗହୋଇ ରାଜାଙ୍କ ନଅରଆଡ଼େ ଗଲେ । ରାଜା ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କୁ ବହୁତ ଆଦର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କଲେ ଏବଂ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି-ଦେଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହାରରେ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇ ସେଠାରେ ଅନେକ ଦିନ କଟାଇ ଦେଲେ ।

ଏହି ସମୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଶତ୍ରୁ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ଆକ୍ରମଣ-କାରୀ ଶତ୍ରୁ ହେଉଛନ୍ତି ଅନ୍ୟ ଦେଶର ରାଜା ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ଏବଂ ପଦ୍ମଲକୁମାରଙ୍କର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁ । ଶତ୍ରୁ ଆକ୍ରମଣ ଦ୍ୱାରା ଏ ଦେଶର ରାଜା ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ରାଜ୍ୟରେତ ସୈନ୍ୟ ନାହାନ୍ତି । ସବୁ ଅସୁର ଦ୍ୱାରା ମରିଛନ୍ତି । କିପରି ଶତ୍ରୁ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବେ । ବଡ଼ ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ କହିଲେ "ଦେଖବନ୍ଧୁ, ତୁମେ ଆମକୁ ଗୋଟିଏ ମହାବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମହାବିପଦ ଉପସ୍ଥିତ । ତାର ପ୍ରତିକାର ନ କଲେ ଆମେ ଗଲୁ ।" ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲ "ଦେଖନ୍ତୁ ମହାରାଜ ! ସେଥିପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ମୁଁ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ଆପଣଙ୍କ ରାଜ୍ୟରେ କୌଣସି ବିପଦ ପଶି ପାରିବ ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କର ଯେ କେତେକ ସୈନ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ମୋ ସହିତ ଦିଅନ୍ତୁ । ମୁଁ ଶତ୍ରୁସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଯେ କୌଣସି ଉପାୟରେ

ଘଉଡାଇଦେବ ।” ରାଜା ଖୁସି ହୋଇ ସମସ୍ତ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କ କଥାମାନ ଚଳିବାକୁ କହିଲେ ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ସେନାପତି କରିଦେଲେ । ତା ବାଦ ଲାଗିଲା ଯୁଦ୍ଧ ସୈନ୍ୟ ସୈନ୍ୟଙ୍କ ଭିତରେ । ମାତ୍ର ଯେତେବେଳେ ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କର ରାଜା ହଠାତ୍ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ଦେଖିଦେଲେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଯୁଦ୍ଧ ବନ୍ଦକରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ଓ ନିଜେ ଘୋଡା ଉପରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ଦୁସରୀକୁମାରକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ ଏବଂ କହିଲେ “ବନ୍ଧୁ । ମୋ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଏଠାରେ ଆସି ଲୁଚି ରହିଛ । ମୁଁ ତୁମର କଣ ଦୋଷ କଲି । ତୁମର ସେ ରାଜ୍ୟ କୁଆଡ଼େ ଗଲା ? କୁସୁମବତୀ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ? ଅରେ କୁସୁମବତୀକୁ ହରାଇ ଥିଲ । ପୁଣି କଣ ରାଜ୍ୟ ସହିତ କୁସୁମବତୀକୁ ହରାଇଲ ? ଯଦି କୌଣସି ବିପଦ ପଡ଼ିଲା ମୋ ରାଜ୍ୟକୁ ଗଲ ନାହିଁ । ଆମେ ସବୁ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ଏ ରାଜ୍ୟରେ ଆସି ଆତ୍ମଗୋପନ କରିବା କଣ ଭଲ ହେଲା ? ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଖାଲି ପହିଲିକୁମାର, ପହିଲିକୁମାର, ବୋଲି ଝୁରି ଝୁରି କଣ୍ଟା ହେଲଣି ।” ଦୁସରୀକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି ଭାବିଲା “କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ, ଏହାଙ୍କ ସହିତ ମୋର ତ କେବେ ଦେଖା ନାହିଁ, ଭାଇ ପହିଲିକୁମାରର ବୋଧହୁଏ ବନ୍ଧୁ ।” ସେଠି ସେ ନିଜର ପରିଚୟ ନ ଦେଇ ପହିଲିକୁମାର ଭାବରେ କହିଲା “ବନ୍ଧୁ, ସେ ସବୁ ପରେ କହିବି, ମାତ୍ର ତୁମ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଆସିଛି ମୁଁ ଜାଣିଥିଲେ ଯୁଦ୍ଧ ବିଲକୁଲ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା । ଏବେ ଏ ରାଜା ମୋର ବନ୍ଧୁ, ଏବଂ ତୁମେ ବି ମୋର ବନ୍ଧୁ, ଏବେ ଆସ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ଭେଟ କରାଇ ପରିଚୟ କରାଇ ଦିଏ । ତା’ ପରେ ଦୁହେଁ ସାଥିହୋଇ ସେ ରାଜା ନଅରଆଡ଼କୁ ଗଲେ । ବାଟରେ ଦୁସରୀକୁମାର ପଚାରିଲା “ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମୋ ଲାଗି କାହିଁକି ଚିନ୍ତା କରୁଛି ?” ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ କହିଲେ “ମନେ

ଅଛନ୍ତି ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ କହିଥିଲ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଭ୍ରାତୃବଧୂ କରିବାକୁ, ମାତ୍ର ମାଣିକ୍ୟ ତୁମଛଡ଼ା ଆଉ କାହାକୁ ଚାହେଁନା । ସେ କହେ ଯେ ସେ କୁସୁମବତୀଙ୍କର ସାନ ଭଉଣୀପରି ରହିବ ଓ ପୁଣି କହୁଛି ଯେ ଜଣେ ପୁରୁଷର କଣ ଦୁଇଟି ସ୍ତ୍ରୀ ରହୁ ନାହାନ୍ତି । କେତେବେଳେ କହୁଛି ପହିଲକୁମାର ତ କୁସୁମବତୀକୁ ଆଉ ପାଇ ନ ଥିବେ । ଏହିପରି କେତେ ପାଗଳପରି ବକୁଛି । ମୁଁ ଯେତେ ବୁଝାଇଲେ ବୁଝୁନାହିଁ । ତୁମେତ କୁସୁମବତୀକୁ ପାଇ ଖୁସି ହୋଇଥିଲ । ପୁଣି କଣ ହେଲା । ବିଭାଘର ସମୟରେ ତୁମର ବିବାହ ମାଣିକ୍ୟ-ବତୀକୁ କହିବାକୁ ତୁମେ ମନା କରି ଥିବାରୁ ମୁଁ ତାକୁ କହୁନାହିଁ ।"
ସେଠୁ, ଦୁସରୀକୁମାର ମନେ ମନେ ସବୁ ଭାବି ନେଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାର କୁସୁମବତୀକି ବିଭା କରିଛି ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ରାଜା ହୋଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନାହିଁ ଏବଂ ମୋତେ ବିଭା କରିଦେବାକୁ ଏହାଙ୍କୁ କହୁଛି । ଦେଖୁଛି ମାଣିକ୍ୟବତୀର ପ୍ରେମ ଅତୁଳନୀୟ । ଆଗୁ ମଜାଟା କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା । ଏହା ଭାବି ଭାବି ସେ ଦେଶର ରାଜା ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ରାଜାଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ପରିଚୟ କରାଇଦେଲେ । ସେ ଦେଶର ରାଜା ଖୁସି ହେଲେ ଏବଂ ନଅର ମଧ୍ୟରେ ବହୁତ ଆଡ଼ମ୍ବର ଜାକଜମକରେ ଖିଆପିଆ ହେଲା । ରାଜା ରାଜା ମିଳିଲେ । ସୈନ୍ୟ ସୈନ୍ୟ ମିଳିଲେ । ଏହିପରି ମଉଜରେ ଶତ୍ରୁମାନେ ମିତ୍ର ହୋଇ ସେଠାରେ ଦୁଇଦିନ କଟାଇଲେ । ତା' ପରେ ବିଦାୟ ନେଲେ । ଗଲାବେଳେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ନିଜ ଦେଶକୁ ନେବାକୁ ଜିଗର ଲଗାଇଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ଛଳନା କରି କହିଲା "ମୋର ସାନଭାଇକୁ ମୁଁ ଖୋଜିବାକୁ ଆସିଛି । ତାକୁ ନ ପାଇଲେ କୁଆଡ଼େ ଯିବି ନାହିଁ । ତାକୁ

ପାଇଲେ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆଗେ ତୁମ ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚି ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ତାଙ୍କୁ ବିଭା କରାଇବି । ମୋ ସାନ ଭାଇକୁ ଦେଖିଲେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବିଭା କରିବାକୁ ଅମଙ୍ଗ ହେବ ନାହିଁ । ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରି ନିଜର ସୈନ୍ୟ ସାମନ୍ତ ନେଇ ନିଜ ଦେଶକୁ ବାହୁଡ଼ି ଗଲେ ।

ଏଣେ ଦୁସ୍ୱରିକୁମାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାର ଚିନ୍ତାରେ ବହୁତ ଆକୁଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ସେ ଭାବିଲା 'ଭାଇ ରାଜା ହୋଇ କଣ ମୋତେ ଏକା ବେଳକେ ପାଶୋରି ପକାଇଲା । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ଦିନ ହେଲା ଆସିଲିଣି, ମାତ୍ର ଭାଇ ପହିଲକୁମାରର କଥା ଭୁଲି ଯାଇଛି । ମନଟା କାହିଁକି ଭଲ ଲାଗୁ ନାହିଁ । ତା ପରେ ତାର ସେହି ଗଛରେ ପୋତା ହୋଇଥିବା ଖଣ୍ଡା କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଖଣ୍ଡା ପାଖକୁ ଗଲେ ଭାଇର ଭଲ ମନ୍ଦ ଜଣା ପଡ଼ିବ ।" ଏହିପରି ନାନା ଚିନ୍ତା କରି ସେ ଭାଇର ଅନ୍ୱେଷଣରେ ଯିବାପାଇଁ ମନସ୍ଥ କଲା ଓ ମହାରାଜାଙ୍କୁ କହି ବିଦାୟ ନେଲା । ମହାରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ବହୁତ ଦୁଃଖ କଲେ । ଦୁସ୍ୱରିକୁମାର ପୁଣି ଫେରି ଆସିବ କହି ସମସ୍ତଙ୍କି ବୋଧ ସୋଧ କରି ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ନେଇ ପୁଣି ଦେଶସିଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ଯାଇ ଯାଇ ବାଟରେ କେତେ ବଣ ପର୍ବତ ପାର ହେଲା । ଶେଷରେ ଯେଉଁଠାରୁ ଦୁଇଭାଇ ଅଲଗା ହୋଇଥିଲେ ସେହି ଗଛପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ପୂର୍ବପରିଚିତ ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଗଛ ଦେଖି ଟିକିଏ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ଗଛ ପାଖକୁ ଯାଇ ପୋତା ହୋଇଥିବା ଖଣ୍ଡାଟି ଟାଣିଆଣି ଦେଖିଲା ଯେ ନିଜ ପାଖଟି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଛି, ମାତ୍ର ତାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାର

ପାଖଟି କଲଙ୍କି ଲାଗି ଯାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଅଧା ଅଧା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଛି । ପହ୍ଲଲକୁମାର କିଛି ନା କିଛି ବିପଦରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ବୋଲି ଜାଣି ପାରିଲା । ମାତ୍ର ଅଧା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଛି ଦେଖି ଭାବିଲା ନିଶ୍ଚୟ ଉଦ୍ଧାର ହୋଇ ପାରିବ । ତେଣୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଧରି ସେଠାରୁ ପହ୍ଲଲକୁମାର ଯେଉଁ ରାସ୍ତାରେ ଯାଇଥିଲା ସେହି ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଲା । ସେହିପରି ଅନେକ ବାଟ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଯାଗାରେ ଦେଖିଲା ଦୁଇଟି ରାସ୍ତା ଯାଇଛି । ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତରକୁ ଓ ଗୋଟିଏ ଦକ୍ଷିଣକୁ । ସେ ରାସ୍ତା ଦୁଇଟିର ଗୋଟିଏ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ରାଇଜକୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟଗୋଟିଏ କୁସୁମବତୀର ବାପ ରାଇଜକୁ ପଡ଼ିଛି । ସେ ତ ଜାଣେ ନାହିଁ କେଉଁଠା କେଉଁ-ଦିଗକୁ ଯାଇଛି । ସେଠୁ ସେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ରାଇଜକୁ ଯେଉଁ ରାସ୍ତା ଯାଇଛି ସେହି ଦିଗକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲିଲା । ବହୁତ ବାଟ ଯାଇ ଯାଇ ଶେଷରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଜଙ୍ଗଲ ଦେଖିଲା । ଜଙ୍ଗଲଟି ଦେଖିବାକୁ ଭାରି ସୁନ୍ଦର । ବଣ ବୁଦା-ଗୁଡ଼ିକରେ ନୂଆ ନୂଆ ପତ୍ର ଜଅଁଳି ମନ ମୋହି ନେଉଥାଏ । ବଣର ଫୁଲଗୁଡ଼ିକ ବାସନାରେ ମହକୁଥାଏ । ତାକୁ ଜଣାଗଲା ଜଙ୍ଗଲଟି ଗୋଟିଏ କୃତ୍ରିମ ଜଙ୍ଗଲ, ଯେପରି ସବୁ ରାଜାମାନଙ୍କ ନଅର ପାଖକୁ ଲାଗି କରି ଥାଏ ଏବଂ ରାଜପୁରର ମହିଳାମାନେ ମନ ବିନୋଦନ ପାଇଁ ସେ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲନ୍ତି ଏବଂ ଶିକାରୀ ବେଶରେ ଶିକାର କରନ୍ତି । ସେଠୁ ଦୁସରୀକୁମାର ସେହି ଜଙ୍ଗଲରେ ପଶିଲା । ବହୁତଆଡ଼େ ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲିଲା । କେତେ ମିଠା ଫଳ ଛିଣ୍ଡାଇ ଖାଇଲା ଏବଂ ସୁବାସ ଫୁଲ ଛିଣ୍ଡାଇ ଉପ-ଭୋଗ କଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ ଏଆଡ଼େ ସେଆଡ଼େ ନିର୍ଭୟରେ ବୁଲିଲା । ସେ ବଣଟି ତାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗିଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁ-

ମାନେ ମଧ୍ୟ ତା ସହିତ ପୋଷା କୁକୁରଙ୍କର ଗୋଡ଼ାଇ ଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ବୁଲି ବୁଲି ଥୋଡ଼େ ବାଟ ଗଲାରୁ ଗୋଟିଏ ଗହଳିଆ ଲତା ପଡ଼ିଲା । ଲତାଟା ପ୍ରାୟ ଖଣ୍ଡେ ବାଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଡ଼ିଛି । ଏ ପାଖରୁ ସେ ପାଖ ଦିଶୁନାହିଁ କି ଏ ପାଟରେ ମଣିଷ ଥିଲେ ସେ ପାଖକୁ ଜଣାଯିବ ନାହିଁ । ଦୁଷ୍ଟକୁମାର ବାଟ ନପାଇ ଟିକିଏ ଠିଆ ହେଲା । କିଛିକ୍ଷଣ ବାଦେ ସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ୱର ଶୁଣି ପାରିଲା । ହଠାତ୍ ସେ ଜାଣିଲା ଯେ କୌଣସି ରାଜାର ଏ ବିଳାସବନ ଏବଂ ରାଜମହିଳାମାନେ ବୋଧହୁଏ ମନ ଉନ୍ମାଦନ ପାଇଁ ଏଠିକୁ ଆସିଅଛନ୍ତି । ଘଟଣା କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା ଭାବି ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ନିଶବ୍ଦରେ ସେ ସ୍ୱର ବାରେଇ ବାରେଇ ଆଗକୁ ଗଲା ଏବଂ ଲତା ଗହଳିଆ ଫାଙ୍କରେ ବହୁତ ନିରେଖି ଚାହିଁଲା । ଦେଖିଲା ଯେ ଚାରୋଟି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ । ଗୋଟିଏ ତା ମଧ୍ୟରେ ଅତି ସୁନ୍ଦରୀ । ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ଶିକାରୀ ବେଶ । ହାତରେ ଧନୁ । ସେମାନେ ଲତା ଗହଳି ପାଖରୁ ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରେ ଠିଆ ହୋଇ ନିସ୍ପନ୍ଦରେ ବେଙ୍କ ଅଗ୍ରକୁ ଅନାଇ ଉପରେ ଥକୁଛନ୍ତି, ଏବଂ କୁହାକୁହି ହେଉଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଥମା ସ୍ତ୍ରୀ—"ଦେଖ ସଖି ! ମୁଁ ସାପକୁ ଦେଖିଲେ ଭାରି ଡରେ । ମୋର ହାତ ଅଉ ଚଳୁ ନାହିଁ । ଦେଖେ ନାଗ ସାପଟା କି ବିକଟାଳ ଫଣା ଟେକି ଆମଆଡ଼େ ଚାହିଁଛି ଏବେ ଆମ ବାଟ ବନ୍ଦ କରିଛି ।"

ଦ୍ୱିତୀୟା—"ମୋର ମଧ୍ୟ ତଦ । ସନ୍ତ୍ରାସ ଭୟ । କିବା କରିବ ?"

ତୃତୀୟା—"ଅହା, କି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗରେ ବାହାରିଲେ ହେଲାକି; ରାଜକନ୍ୟା ମାଣିକ୍ୟବତୀର ମନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ

ଆସି, ଟୋଟେ ଠେକୁଆ, କି ଗୋଟେ ପକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ଶିକାର ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଶେଷରେ ନାଗସାପ ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ିଲେ !”

ଚତୁର୍ଥୀ ଯେ ଅତି ସୁନ୍ଦରୀ—“ସଖି, ପ୍ରିୟତମ ପଦ୍ମକୁମାର ସାଙ୍ଗରେ ଥିଲେ ଏପରି ଅବସ୍ଥା ହେବାକୁ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା ।”

ଏ ସବୁ କଥା ଦୁସଗ୍ରିକୁମାର ଶୁଣୁଥାଏ ଏବଂ ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ଲତା ପାର ହୋଇ ସେମାନଙ୍କ ପଛ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆସିଲାଣି । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା “ଏ ହେଉଛନ୍ତି ମାଣିକ୍ୟବତୀ । ଭାଇ ପଦ୍ମକୁମାରଙ୍କୁ ଝୁରି ଝୁରି କଣ୍ଟା ହେଲାଣି, ମାଏ ହାଇତ ଯୁଁକୁ ମୋହପାଇଁ ରଖାଇଛନ୍ତି । ଏଇଠି ମୁଁ ନିଜେ ଭାଇ ପଦ୍ମକୁମାର ରୂପରେ ଛଳନା କରିବି । ଦେଖିବା କିପରି ମଜାଠା ହେଉଛି ।” ତାପରେ ସେ ସାମନାକୁ ଯାଇ ଅନାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ନାଗସାପ ଭାତ୍ରା ଉପରେ ଫଣା ଟେକି ସେହି କନ୍ୟାମାନଙ୍କ ଆଡକୁ ଅନାଇଛି । ସେଠୁ ଦୁସଗ୍ରିକୁମାର ହଠାତ୍ ନାଗସାପଆଡକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ମନ୍ତ୍ର କରି ଧୂଳି ପକାଇ ଦେଲା । ନାଗସାପ ସୁନାପୁଅଟିପରି ଧୀରେ ଧୀରେ ଦୁସଗ୍ରିକୁମାର ଗୋଡ଼ତଳ ଦେଇ ଲତାଭିତରକୁ ପଶିଗଲା । ଦୁସଗ୍ରିକୁମାର ତାପରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀଆଡେ ଅନାଇ ଦେଖିଲା “ଆହା, କି ରୂପ ତାର !” ସେଠୁ ସେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆସିଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ ମଧ୍ୟ ଆଗରୁ ଯାଇ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ତାର ସଖୀମାନଙ୍କ ଲୁଗାକାନି ଟାଣି ପକାଉଥାନ୍ତି । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏ ଘଟଣାରେ ଲଜ୍ଜାରେ ସଢ଼ିଗଲା ଏବଂ ମୁହଁ ତଳକୁ ପୋତି ଦେଲା । ସେମାନେ ଦୁସଗ୍ରିକୁମାରକୁ ଚିହ୍ନି ନ ପାରି ପଦ୍ମକୁମାର ଭାବିଲେ । ଭାବିବାର ତ କଥା । ଦୁଇଭାଇ ତ ଏକାପରି । ଦୁସଗ୍ରିକୁମାର ପଚାରିଲା “ମହାରାଜ, ମୋର ପ୍ରିୟବନ୍ଧୁ ଭଲ ଅଛନ୍ତି ତ ?” ସଖୀମାନେ

କହିଲେ "ହଁ ମହାରାଜା ଭଲ ଅଛନ୍ତି ; କିନ୍ତୁ—"ସଖିମାନେ ମାଣିକ୍ୟବତୀଆଡ଼େ ଅନାଇଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଲଜ୍ଜାରେ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଦେଲା । ସେଠି ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲା "ଥାଉ, ତୁମ କିନ୍ତୁର ଅଭିପ୍ରାୟ ମୁଁ ବୁଝିପାରିଲି ।" ସେଠି ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ଥୟ ହେବାକୁ ଆଖି ଦେଖାଇଲା । ସେମାନେ ସୁନାପୁଅ ପରି ତାଙ୍କର ପାଦତଳେ ଶୋଇ ଲାଙ୍ଗୁଳ ହଲାଇଲେ । ସଖିମାନେ ପଚାରିଲେ "କୁସୁମବତୀ ଦେବୀଙ୍କର କୌଣସି ସନ୍ଧାନ ପାଇଲେ ?" ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ତାର ସଖିମାନେ ପହିଲିକୁମାର ବିଭାଘର କଥା ଜାଣି ନାହାନ୍ତି । ପହିଲିକୁମାର ମଧ୍ୟ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇକୁ ମନାକରି ଥିଲା କହିବାକୁ । ଦୁସରୀକୁମାର ଏ ପ୍ରଶ୍ନରେ କିଛି ନ ଭାବି ଛଳନା କରି କହିଲା "ନା ସଖି, ସେ ଆଉ ମିଳିବେ ନାହିଁ । ସଖିମାନଙ୍କୁ ତ ସାତଖୁଣ ମାଫ୍ । ସେମାନେ ତହୁଁ ତର ତରରେ କହି ପକାଇଲେ । "ତେବେ ଆମ ସଖି ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ନିରାଶ କାହିଁକି କରୁଛନ୍ତି ?" ଏଥିରେ ଦୁସରୀକୁମାର ମୁରୁକି ମୁରୁକି ହସି କହିଲା "ମୁଁ ତ ପ୍ରଥମରୁ ତାଙ୍କୁ ନିରାଶ କରିଛି ସେଥିପାଇଁ ମୋ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଘୃଣା ନିଶ୍ଚୟ ଥିବ । ତୁମ ସଖି ବୋଧହୁଏ ମୋତେ ଭୁଲି ଯାଇଥିବେ ଏବଂ ମୋ ପ୍ରତି ଆଉ ଶ୍ରଦ୍ଧା ନ ଥିବ, ମାତ୍ର ତୁମ ସଖି ଯେବେ ଦୟା କରନ୍ତି ତେବେ ତାଙ୍କୁ କୁସୁମବତୀ ଭାବି ଗ୍ରହଣକରିପାରେ ।" ଏ କଥାରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସମ୍ଭାଳି ହୋଇ ରହି ପାରିଲାନାହିଁ । ତାର ହୃଦୟ ଆନନ୍ଦରେ ଭରିଗଲା । ସେ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଦୁସରୀକୁମାରର ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କଲା ଏବଂ କହିଲା ଏତେଦିନେ ମୋର ବ୍ରତ ସଫଳହେଲା । ପ୍ରିୟତମ ! ମୁଁ ସାରାଜୀବନ ତୁମର ପଦତଳେ ଦାସୀ ହୋଇ ରହିଲି ।" ସଖିମାନେ ମାଣିକ୍ୟ-ବତୀର ଆନନ୍ଦରେ ବହୁତ ଖୁସିହେଲେ ଏବ ମାଣିକ୍ୟ-

ବତୀକୁ ଦୁସରୀକୁମାର ପାଖେ ଏକା ଛାଡ଼ିଦେଇ ଲତା ଆଡୁଆଳରେ ଲୁଚିଗଲେ, ମାତ୍ର ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ତାହା ଜଣା ନାହିଁ । ଏହି ସମୟରେ ଦୁସରୀକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଏକା ଦେଖି କହିଲା “ପ୍ରିୟେ ମାଣିକ୍ୟ ! ଗୋଟିଏ କଥା । ଜାଣି କି, ତୁମର ମୋର ବିବାହ ହେବ, ମାତ୍ର ଟିକିଏ ଡେରି ହେବ । ମୁଁ ଅନ୍ୟରାଜ୍ୟକୁ ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତର କାମରେ ଯାଉଛି । ଖୁବ୍ କମ୍ ସମୟରେ ଫେରିବି । ତୁମେ ତ ମୋ କଥା ଜାଣ, ମୁଁ କେବେ ବିଶ୍ୱାସଘାତକତା କରିବି ନାହିଁ । ମୁଁ ତୁମ ଭାଇଙ୍କ ପାଖକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଉ ନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ଏ ବଣରେ ଲୁଚି ଲୁଚି ଆସିଥିଲି ।” ଏ ସବୁ କଥା ସଖୀମାନେ ଲତା ଆଡୁଆଳରେ ରହି ଶୁଣୁଥିଲେ । ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ପଛକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା ସଖୀମାନେ ନାହାନ୍ତି । ସେଠୁ ସେ ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କ ପାଦଧରି କହିଲା “ପ୍ରିୟତମ, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ବାଧା ଦେବିନାହିଁ, ମାତ୍ର ଏ ଦାସୀକୁ ବିସ୍ମରଣ କରିବେ ନାହିଁ ।” ସେଠୁ ନିଜ ହାତରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ହୀରାର ମୁଦି ବାହାର କରି ଦୁସରୀ-କୁମାରଙ୍କ ହାତରେ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଇ କହିଲା ଏ ମୁଦିଟି ଥିଲେ ସବୁବେଳେ ମୋତେ ମନେ ପକାଉଥିବେ । ସେ ମୁଦିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ନାମ ଲେଖା ହୋଇଥିଲା । ସେଠୁ ସଖୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ସଖି ଲତା ଆଡୁଆଳରେ ଥାଇ ତରତରରେ ଗୋଟିଏ ଫୁଲମାଳ ଗୁନ୍ଥି-ପକାଇ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଦୌଡ଼ିଆସି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ହାତକୁ ଫୁଲମାଳଟି ବଢ଼ାଇ ଦେଇ କହିଲା “ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ, ଏଇଟା ରହି ଗଲଯେ ।” ତହୁଁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସରମମିଶା ହସ ହସି ଫୁଲମାଳଟି ଦୁସରୀକୁମାର ବେକରେ ଗଳାଇ ଦେଇ ପଦତଳେ ନମସ୍କାର କରି କହିଲା “ମୋର ବହୁଦିନର ଆକାଂକ୍ଷା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ଆଜି ମୋର ଏ ଶୁଭ ବିବାହରେ ମୋର ଏ ସଖୀମାନେଇ ସାକ୍ଷୀ

ଉଠିଲେ ।" ସେତେବେଳକୁ ବେଳ ବହୁତ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ସଖୀମାନେ ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଦୁସରୀକୁମାରଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେହିଦିନଠାରୁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମନ ଆଉ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉନାହିଁ । ସେ ବେଶ ଖୁସି ମନରେ ରହିଲା ।

ଏଣେ ଦୁସରୀକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ପୁଣି ପଛକୁ ଫେରି ଦୋସରା ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଲା । ସେ ରାସ୍ତାଟି କୁସୁମବତୀର ବାପା ରାଇଜ ଆଡ଼େ ଯାଇଥାଏ । ବହୁତବାଟ ଚାଲିଲା । ବାଟରେ କେତେ ବଣ ପରବତ ପଡ଼ିଲା । ସେମାନେ ଠାଏ ଠାଏ ବିଶ୍ରାମ ନେଉଥାନ୍ତି, ପୁଣି ଚାଲୁଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ଦୁଇଦିନ ଚାଲି ଚାଲି ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ରାଇଜର ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଲାକ୍ଷଣି ନମସ୍କାର କରୁଥାନ୍ତି । ଯେ ରାସ୍ତାରେ ଯାଉଥାଏ ନମସ୍କାର ହେଉଥାଏ । ଏହାର କାରଣ ଦୁସରୀକୁମାର କିଛି ବୁଝି ପାରୁ ନ ଥାଏ । ଶେଷରେ ଜଣକୁ ପଚାରିଲା "ଏଟା କେଉଁ ରାଜ୍ୟ ?" ସେ ଲୋକ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା "କଣ ଆପଣ ଭୁଲି ଗଲେଣି । ସେଥର ଆପଣ ଆମକୁ କେଡ଼େ ବଡ଼ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ।" ସେଥୁ ଦୁସରୀକୁମାର ଭାବିଲା "ବୋଧହୁଏ ମୋର ଭାଇ ଏବାଟେ ଯାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଏମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ସେଥୁ ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲା "ଭୁଲିଯାଇଥିବି, ମୋର ବର୍ତ୍ତମାନ ମନଠିକ୍ ନାହିଁ । ଅଚ୍ଛା ତୁମେମାନେ ମୋତେ ମନେରଖିଛ । ଅଚ୍ଛା, ମୋର ନାମ କଣ କହିଲ ?" ସେ ଲୋକ କହିଲା "ଆପଣଙ୍କ ନାମ ପହିଲକୁମାର ବାବୁ ? ଆମେ କଣ ଏଡ଼େ ଉପକାରୀଙ୍କୁ ଭୁଲିଯିବୁଁ ।" ସେଥୁ ଦୁସରୀକୁମାର ସବୁ କଥା ବୁଝିପାରିଲା ଏବଂ ନିଜର ପରିଚୟ ନଦେଇ ଚାଲିଲା । ଏ ଖବର ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ

କିଏ ଜଣାଇ ଦେଲା । ରାଜା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟବନ୍ଦକରି ମନ୍ତ୍ରୀ କୋଟୁଆଲଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସି ଦୁସରିକୁମାରଙ୍କୁ ପାଛୋଟି ନେଇଗଲେ । ଦୁସରିକୁମାର ନିଜର ପରିଚୟ ନଦେଇ ନଅରକୁ ଗଲା ଏବଂ ମଉଜ ମଜଲିସ୍‌ରେ ଦୁଇଦିନ ସେଠାରେ କଟାଇଲା । ତାପରେ ରାଜା ଏବଂ ଆଉ ସମସ୍ତଙ୍କଠୁଁ ବିଦାୟନେଇ ଆଗକୁ ଚାଲିଲା । ଗଲାବେଳେ ସେ ଦେଶର ରାଜାକହିଲେ "ବନ୍ଧୁ, ଏହିପରି ଦୟା ରଖି ସମୟ ସମୟରେ ଏଁଆଡେ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ଆସୁଥିବେ । ତୁମ ଉପକାର ମୁଁ ଭୁଲି ପାରିବି ନାହିଁ ।"

ଦୁସରିକୁମାର ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଅନ୍ୟ ଦେଶ ଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ପାଖରେ ଭାଲୁ, ସିଂହ, ବାଘୁଆ, ଗଧିଆ, ଠେକୁଆମାନେ ଗୋଡାଇ ଆସନ୍ତି । ବହୁତ ବଣ ପାର ହୋଇ ଶେଷରେ କୁସୁମବତୀର ବାପ ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠାରେ ଦେଖିଲା କାହାରି ମନରେ ଶାନ୍ତି ନ ଥିଲା, ମାତ୍ର ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲାକ୍ଷଣି ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦରେ କୋଳାହଳ କରି ମାଡ଼ି ଆସିଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଖରେ "ଯୁବରାଜ ଫେରିଲେଣି, ଯୁବରାଜ ଫେରିଲେଣି ।" କିଏ କହିଲା 'ଯୁବରାଜଙ୍କୁ କେହି ଜିଣି ପାରିବେ ନାହିଁ । ସେ ଭାରି ଶିକାରୀ, ଦେଖ, କୁହୁକ ବଣରେ ଏକା ଏକା ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ଦିନ ଶିକାର କରି ନିର୍ଭୟରେ ଫେରିଲେ ।" ଏ ଘଟଣାରେ ଦୁସରିକୁମାର ଠଉରାଇ ନେଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ପହିଲିକୁମାର ସେଠାରେ ଯୁବରାଜ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ କେଉଁ ପିଶାଚି କି ଅସୁର ହାବୁଡେ ପଡ଼ି ବନ୍ଦୀହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସେଠୁ କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା ଭାବି ନିଜକୁ ଚିହ୍ନା ନ ଦେଇ ପହିଲି-କୁମାର ରୂପରେ ଛଳନା କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ କହିଲା "ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତରେ ପଡ଼ି ଗୋଟାଏ ଅସୁର ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ିଗଲି ଏବଂ ସେ ଅସୁରଟା ଗୋଟାଏ ମାୟାବୀ ଅସୁର, କେତେ ମାୟାଜାଲ ବିସ୍ତାରିଲା ।

ଝେପରେ ଭାକୁମାର ଏତେଦିନେ ଫେରିଲ । ଆଜ୍ଞା, ମହାରାଜ ଭଲ ଅଛନ୍ତି ତ ?" ପ୍ରଜାମାନେ କହିଲେ "ନା ଯୁବରାଜ ! ମହାରାଜା ଏବଂ ରାଜଜେମା କୁସୁମବତୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ବହୁତ ଦୁଃଖ ଏବଂ ମନ ଖରାପରେ କାଳ କାଟୁଛନ୍ତି । ଆପଣ ଶୀଘ୍ର ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ଦେଖା କରନ୍ତୁ । ସେଠୁ ଦୁସରୀକୁମାର ଏବେ ସବୁ ବୁଝିପାରିଲା ଏବଂ ଯାହା ଭାବିଥିଲା ତାହା ଠିକ ବୋଲି ଭାବିଲା । ସେଉଠୁ କଣ ହେଲା ନା, ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ସହିତ ଦୁସରୀକୁମାର ସିଂହଦ୍ୱାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ମାତ୍ରେ ଦୁଆରୀ ଜଣେ ଭିତରକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ କହିଲା "ମହାରାଜ, ଯୁବରାଜ ଆସି ଗଲେଣି ।" ରାଜା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ଆନନ୍ଦରେ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଦତଳେ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଇଁ ନମସ୍କାର କଲା ଏବଂ କୁସୁମ-ବତୀ ମଧ୍ୟ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ନମସ୍କାର କଲା । ଏଥିରେ ଦୁସରୀକୁମାର ଟିକିଏ ସଙ୍କୁଚିତ ବୋଧକଲା । ପୁଣି କଥା ଧରା ପଡ଼ିଯିବା ଭୟରେ କିଛି ନ କହି ରହିଲା । ତା ପରେ କୁହୁକବଣର ଶିକାର କଥା ଏ ଆଡ଼ ସେ ଆଡ଼ ଫାନ୍ଦ କେତେ କହିଲା । ସେଠୁ ସମସ୍ତେ ଖୁସି ହେଲେ ଏବଂ ନଅରରେ ପୁଣି ଆନନ୍ଦ ଫେରି ଆସିଲା । ରାତି ହେଲା । ସମସ୍ତେ ଖିଆପିଆ କରି ଶୋଇଲେ । ଏଇଠିତ ଦୁସରୀକୁମାର ଧରାପଡ଼ିବାର କଥା, ସେଠୁ କଣ ହେଲା ନା, ଅଗତ୍ତୁରୀ ଦୁସରୀକୁମା କୁମାରକୁ ଏବଂ ତାର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଏକାଠି ଉପରେ ସେଦିନ ସେ ସେ କେତେଟା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି ଟିଟାଟିଏ କୁସୁମବତୀ ପାହାରେ ପକାଇଲା । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଗଛଟା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଘରେ ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ସେ ସବୁ ଜାଣି ପାରିଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ଏହିପରି ଆସି ଏଠାରେ ପଥର ହୋଇ ଯାଇଛି । ସେଠୁ ସେ ଦେବତାରେ କାଦ୍ୱାରକୁ ନ ପିଠି ବେତଟି ନିଜ ପାଖରେ ରଖିଲା ଏବଂ

ବଣରେ ଶିକାର କରିଯିବା କଥା କହିଲା । ମହାରାଜ ଏଥିରେ ପୁଣି ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ମନାକଲେ । କୁସୁମବତୀଙ୍କ ଅଗରୁ ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଯେ ତାର ସ୍ୱାମୀକୁ କୁହୁକବଣର କୌଣସି ପିଶାଚ କି ପିଶାଚୀ ଆଶ୍ରା କରିଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ତାର ମତି ଗତି ଠିକ ନାହିଁ ଏବଂ ତା ପାଖକୁ ଆସୁନାହିଁ । ସବୁବେଳେ ଘୁଞ୍ଚ ଘୁଞ୍ଚ ହେଉଛନ୍ତି । ପୁଣି ଶିକାର କରି ଯିବାକଥା ଶୁଣି କୁସୁମବତୀର ମନ ଆହୁରି ଖରାପ ହୋଇଗଲା । ସେ ଭାବିଲା "ଏଥର ଯାଇ ଯଦି ନ ଫେରନ୍ତି କିମ୍ବା ପୁଣି ତାଙ୍କୁ କୁହୁକ ଜାଲ କରି ରଖେ ।" ଏକଥା ସେ ମନରେ ସ୍ଥିର କରି ଦୁସର୍ଗକୁମାର ପାଦଧରି ଏକବାର ମନ କଲା ମାତ୍ର ଦୁସର୍ଗକୁମାର ଯମା ମାନିଲା ନାହିଁ । ଜିଦ୍ ଧରି କହିଲା, 'କୁହୁକବଣରେ ଯେତେ ଅସୁର ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନ ମାରିବାଯାଏଁ ମୋର ଧର୍ମ୍ମ ନାହିଁ । ସେଣୁ ମହାରାଜା ଆଗରୁ ଭଲ ଭଲ ଶିକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସହିତ ପଠାଇଲେ । ସେମାନେ ଦିନ ସ୍ଥିର କରି କୁହୁକବଣରେ ଶିକାର କରିବାକୁ ବାହାରିଲେ ।

ଫେରିଲେ । ଏ ଘଟଣାରେ ଦୁସର୍ଗକୁମାର ପଞ୍ଚ
ତାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାର ସେଠାରେ ଯୁବରାଜ ହୋଇଛନ୍ତି [illegible]
ପିଶାଚ କି ଅସୁର ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ି ବନ୍ଦୀହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସେଠୁ [illegible]
କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା ଭାରି ନିଜକୁ ଚିହ୍ନା ନ ଦେଇ ପହିଲ-
କୁମାର ରୂପରେ ଛଳନା କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ କହିଲା "ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତରେ ପଡ଼ି ଗୋଟାଏ ଅସୁର ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ିଗଲା ଏବଂ ସେ ଅସୁରଟା ଗୋଟାଏ ମାୟାବୀ ଅସୁର, କେତେ ମାୟାଜାଲ ବିସ୍ତାରିଲା ।

ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, ନାଇଁରେ ପୁଅ ମୁଁ ତଳକୁ ଗଲେ ନାହିଁ, ତୋର ଜନ୍ତୁ ଗୁଡ଼ାକ ମୋତେ ଖାଇଯିବେ।" ଏଥିରେ ହୁସସିକୁମାର କହିଲା "ନା ତୁ ତଳକୁ ଆ, ସେମାନେ କିଛି କରିବେ ନାହିଁ।" ସେଥିରୁ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ପୁଅରେ ମୁଁ ଗୋଟିଏ କଥା କହିବି ତୁ କଲେ ତୋର ଜନ୍ତୁମାନେ ମୋତେ ଆଉ କାମୁଡ଼ିବେ ନାହିଁ। ତାଙ୍କ ମନରୁ ହିଂସା ଛାଡ଼ିଯିବ। ହୁସସିକୁମାର କହିଲା "ହଉ ତେବେ କହ।" ହୁସସିକୁମାର ବୁଢ଼ୀ କଥାରେ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ସନ୍ଦେହ କରୁଥିଲା। ସେଥିରୁ ବୁଢ଼ୀ ଖଣ୍ଡେ ବେତ ତଳକୁ ପକାଇ ଦେଇ କହିଲା "ପୁଅ ଏଇ ବେତଟି ନେ, ଏଥିରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ସମସ୍ତ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ପାହାରେ ପାହାରେ ମାରିଦେଲେ ସେମାନେ ମୋତେ ଆଉ କିଛି କରି ପାରିବେ ନାହିଁ।" ହୁସସିକୁମାର ବେତଟି ଦେଖି ତା ମନରେ ସନ୍ଦେହ ଆସିଲା। ସେଇ ଅସୁରୁଣୀ ବୁଢ଼ୀର ଯେଉଁ ପେଡ଼ି ଥିଲା ସେଥିରୁ ମନ୍ତ୍ର ପୋଥି ପଢ଼ି ସାଧନା କରିଛି। ତାକୁ କଣ ମାୟା ଅଛପା ରହିବ। ସେଥିରୁ ସେ ସେ ବେତଖଣ୍ଡ ଦେଖିଲା ମାତ୍ରେ କୁହୁକ ବେତ ବୋଲି ଜଣାଗଲା। ତା ପରେ ସେ ଉପରକୁ ବୁଢ଼ୀ ଆଡେ ଅନାଇ ଖୁବ୍ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ବୁଢ଼ୀଟା ଗୋଟାଏ ପିଶାଚୀ। ସେଥିରୁ ହୁସସିକୁମାର ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କରିନେଲା ଯେ ଏହି ପିଶାଚୀ ତାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାରକୁ ଏବଂ ତାର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ କୋଉଠି ରଖିଛି। ସେଥିରୁ ସେ ସେ ବେତଟା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ପାହାରେ ପକାଇଲା। ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଗଛଟା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ପଥର ହୋଇଗଲା। ତେଣୁ ସେ ସବୁ ଜାଣି ପାରିଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ଏହିପରି ଆସି ଏଠାରେ ପଥର ହୋଇ ଯାଇଛି। ସେଥିରୁ ସେ ବେତରେ କାହାରିକୁ ନ ପିଟି ବେତଟି ନିଜ ପାଖରେ ରଖିଲା ଏବଂ

ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲା "ଦେଖ ପିଶାଚୀ, ତୋର ଅଉ ଭଲଗତ ନାହିଁ । ଶୀଘ୍ର ତଳକୁ ଓହ୍ଲା, ନଚେତ୍ ଦେଖିବୁ ।"

ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ କର୍ଣ୍ଣପାତ କଲାନାହିଁ । ହାଃ, ହାଃ ହୋଇ ହସି ହସି କହିଲା "ଦେଖିଛି ତୋପରି କେତେ ଲୋକ । ମାତ୍ର ତୁମେ କବଳରେ ପଡ଼ିଛୁ, ତୋର ଉଦ୍ଧାର ନାହିଁ ।" ଏଥିରେ ହୁସସିକୁମାର ରାଗରେ ତା ଅଡ଼କୁ ଶର ଛାଡ଼ିଲା । ମାତ୍ର ଶର ମାରି ମାରି ଥକିଲା ସେଥିରେ ବୁଢ଼ୀର ଦେହରେ କୌଣସି ଶର ବାଜିଲା ନାହିଁ । ହେତୁ ହୁସସିକୁମାର ତାର ଔଷଧ ମନ୍ତ୍ର ପୋଥିରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ... ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ନିଜ କୋଠରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ସିଲ୍‌ଭର ... କାଟି ଶର ଦେହରେ ଯୋଖି ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ ମାରିବାକୁ ଯାଉଛି, ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ମନ୍ତ୍ରରେ ତାର ଅଉ ରକ୍ଷା ନାହିଁ । ସେଠୁ ସେ ବଡ଼ ପାଟି କରି ଡାକିଲା "ଏ—ଏ —ମୋତେ ... କର; ମୁଁ ଏଠୁ ପଳାଇବି ।" ହୁସସିକୁମାର କିନ୍ତୁ ନ ଶୁଣି ବୁଢ଼ୀକୁ ଶର ମାରିଲା । ବୁଢ଼ୀ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତଳେ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ହୁସସିକୁମାର ତା ଚୁଟିକି ଧରି କହିଲା "କହ ପିଶାଚି ... ଏତେ ତୋଡ଼ କାହାରୁ ଥିଲା ପସ ?" ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ ... ତାର ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲା "ମୋତେ ଛାଡ଼ି ଦେ ଏବଂ ତୁ ଯାହା ମାଗିବୁ ଦେବି ।" ହୁସସିକୁମାର କହିଲା "ରହ, ମୁଁ କଣ ସହଜରେ ତୋତେ ଛାଡ଼ି ଦେଉଛି ? ତୁ ମୋ ଭାଇ ହେବଙ୍କୁ କେଉଁଠି ପଥର କରି ରଖିଛୁ ଦେଖା ।" ସେଠୁ ବୁଢ଼ୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଗାତ ପାଖକୁ ଗଲା ଏବଂ ଛଅଟି ପଥର ବାହାର କଲା । ହୁସସିକୁମାର କହିଲା ସେମାନଙ୍କୁ ଜୀଅନ୍ତା କଲେ ତୋତେ ଛାଡ଼ି ଦେବି ନଚେତ୍ ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ି ମାରିଦେବି । ପିଶାଚୀ ବୁଢ଼ୀ

ନାଆଁ କଥା ଶୁଣି ଭୟରେ କମ୍ପି କମ୍ପି ସେ ପଥର ଛୁଇଁଲା । ମନେ
ନିଜ ରୂପ ଦେଇ ଦେଲା । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଓ ସେ
ସିଂହ, ଭାଲୁମାନେ ହୁଏସ୍କିକୁମାର ଅଗରେ ଠିଆ ହେଲେ ବାଘ
ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ଏତିକି ମୋତେ ଛାଡ଼ ଦେ ।" ହୁଂସକୁମାର କହିଲେ,
"ନା ମୁଁ ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ତୋତେ ଛାଡ଼ିବି ନାହିଁ" ଠେକୁଆ ମଧ୍ୟ
ଯେତେ ଲୋକଙ୍କୁ ପଥର କରିଥିଲୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ର ଏବଂ ନିର୍ବୁଦ୍ଧି ଅ-
ମୁଷ୍ଟିଳରେ ପଢ଼ିଲା । ତାପରେ ଗତ ଭରତମ ଏଣେ ରୂପାରବ କହୁଁ
ବାହାର ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୋଷ୍ଠିଏରୁ ପଦ୍ମଲକୁମାର" ମେଠ
କଲା । ସମସ୍ତେ ପ୍ରାଣ ପାଇ ତୁଙ୍ଗ ହୁଇଜଣ ନିଜର
ହୁଏସ୍କିକୁମାର ବୁଢ଼ୀକୁ ଛାଡ଼ ଦେବାରେ ହାଜର ହୋଇ ଦେଲା
ବୁଢ଼ୀର ହାତ ଗୋଡ଼ ବାନ୍ଧି ଟେକ୍ନିନାରେ ବସିଲେ । ସିଂହ,
ପକାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ଟିଏ ଭଟକୁ ଯାଇ ଏକାଠି ମଗି ଢ
ହୋଇ ମରିଗଲା । ବୁଢ଼ୀଲ ନିଜର ମୁନିବ ପାଖରେ ବ
କୁହୁକ କଙ୍ଗଲ ଅପଦ୍ମଲକୁମାର ଟିକିଏ ଖୁସି ହେଲା । କାରଣ
ପଞ୍ଜଅରେ ବେଙ୍କରେ କଣ୍ଠି ଅଛୁ । ସେମାନେ ତା ମ
କୁମାର ସହଜରେ ଚିହ୍ନି ହୋଇଯାଇ ଥାନ୍ତା । ସେ
ହୁଇ ଜଣ ବଡ଼ ମୁସକିଲରେ ପଡ଼ିଲେ । କିଏ ପ୍ରକୃତ
ମିଶିଗଲେ କଥା ବାର୍ତ୍ତା କରୁଛନ୍ତି । ହୁହେଁ ତ ଏକା ଟେଟହେରା
ଗଧୂଳି ହୁଇଭାଇ ଲଜଣ ଯାବଙ୍କର ସାଙ୍ଗରେ ବ ପାଞ୍ଚ ପଞ୍ଚୋଟି
ଏବେ ହୁଇଜଣ ସମ୍ମୁଖରେ କିଛି ଭାବି ନପାରି ମହାରାଜା କୁସୁମ-
ଆପଣଙ୍କର ଅଟେଲେ । କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଅସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଅଣ୍ଟୁଫା
ପୁଣି ଆପଣଙ୍କର । ତାର ସ୍ୱାମୀ କିଏ ଚିହ୍ନିବ କପରି ! ମହାରାଜା
ଚହାଁଇଲା । କୁସୁମ, ଭଗବାନ ଆମକୁ ବଡ଼ ବିପଦରେ ପକାଇଲେ'
ତାଙ୍କରି ଇଚ୍ଛାରେ ସ୍ୱାମୀ କିଏ ତୁ ଚିହ୍ନି ନେ । ପଛରେ ମୋ ଦୋଷ

ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ ... ହୁସଣୀକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହି ହୁରଭାଇଙ୍କୁ ଭଲଗଢ଼ ... ମାର କର ଯିଏ ଯୁଆଡ଼େ ନିଜ କାମରେ ଚାଲିଗଲେ । ସେଠୁ ... ଏଁ ନିଜ ନିଜର ଜନୁମାନଙ୍କ ସହିତ ହାତ ଧରାଧରି ହୋଇ ହସି ହସି କହିଲରେ ଦଶୁଥିବା ତାଙ୍କର ନଅର ଅଡ଼କୁ ଅସିଲେ । ସେ କହିଲେ ପଘାର ନିଜର ଦେଶ ଭ୍ରମଣ କଥା ଏବଂ ନିଜେ କୁମାର ସଗରେ ... ଥ ଅସି ପ୍ରବଗଜ ବନିଚ। ଏବଂ କୁସ୍ମବତୀ ଥିବାଳ ସେଥିରେ ବୁଢ଼ୀର ଝିଅ ଏକା ଘରେ ଶୋଇବା ତଥା ପଢ଼ିଲି- ହେତୁ ହୁସଣୀକୁମାର ତାର ଧେନୁସେତୁ ପଢ଼ିଲକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି ... ମନେ ପଡ଼ି ନିଜ କୋ ମନେ ମନେ ଭାବିଲି "ଦେଖ ଏ ... ଖାଣ୍ଟି ଶରସ୍ତ୍ରୀ ସହିତ ଏକଜ ବାସ କରିବାକୁ ... ଥିରେ ବୁଢ଼ । "ଏକଥା ଭାବ ହୁସଣୀକୁମାରର ଅଜ ... । ସେତୁ ସେ ବଡ଼ ପା ଦଲ ଯେ ହୁସଣୀକୁମାରର ... ର; ମୁଁ ଏଠୁ ପଳାଇ ... ଗଡ଼ ଛଟର ପଠ ... ଶର ମା ଲ । ବୁଢ଼ୀ ସାଙ୍ଗେ ହୋଇ ଯୁବସଜ ... ପଡ଼ିଲା । ହୁସଣୀକୁମାର ତା ଚୁଟିକି ଧରି କହିଲା ... ଧରି କୁଅଡ଼େ ... ଲକ୍ଷଣି ଏତେ ତୋଡ଼ ବାହାରୁ ଥିଲ ପରା ? ବୁଢ଼ୀ ... ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲା "ମୋତେ ଛାଡ଼ ଦେ ଏଠିଦେ ଧର ଯାଇ ପାରିବୁ ଦେବ ।" ହୁସଣୀକୁମାର କହିଲା "ରହ, ମୁଁ ଲକ୍ଷଣି ସହ... ରେ ତୋତେ ଛାଡ଼ ଦେଉଛି ? ତୁ ମୋ ହାଡ଼ିଯାଇ କହିଲା କୋଉଠି ପଥର କରି ରଖିଛୁ ଦେଖା ।" ... କୁମାର ସେଇ ଠିକ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଗାତ ପାଖକୁ ଗଲା ଏବଂ ଦ୍ୱାରର ହୁଅସି ବାହାର କଲା । ହୁସଣୀକୁମାର କହିଲା ଯୁବଙ୍କୁ ଜଅନ୍ତା ... ।" ଦ ହୁଅସି ଛାଡ଼ ଦେଇ ନଚେତ୍ ନିଆଁ ରେ ପୋଡ଼ି ମାରିଦେବ । ... ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ... ପଶ୍ଚିମଦ୍ୱାର

ବହୁତ ବାଠ, ତୁମେ ନାଜଥାଏ । ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧି ପାଞ୍ଚିଲା । ମନେ ତୁମ୍ଭେ ହ୍ରାସି କହିଲା "ତୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାକୁ ଦଟାଇବ, ସେ ତୁମ୍ଭ ସୁଚନ୍ଦ୍ର ସିଂହ ଭାଲ୍ଲ ପ୍ର ପଢ଼ିଥିଲେ ମୁଁ ଚିହ୍ନ ଦେବ । ଏହାଭ୍ରବ କହୁଛନ୍ତି "ନା ମହାରାଜ, "ସିଂହଠ ଭାର ଗୁଲଖି, ଭାଲ୍ଲୁର ଗୁଲଖି, ଦେଇ ଆସୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କସ ଉପରେ ସବୁଠାରୁ ଗୁଲଖି, ଠେକୁଆ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ।" ଏଥିରେ ମହାରାଜା ନଥିଅଧା କିଛି ବୁଦ୍ଧିପାଇଁ ଏବଂ ନିର୍ବୁଦ୍ଧି ଅ- ହୋଇ ମୁବରାଜଙ୍କ ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲେ । ଏଣେ ବିପାରବ ନହିଁ ନା, କିନ୍ତୁ ସମୟ ବାଦେ ଏ ପାଖରୁ ପଦ୍ମଲକୁମାର" ମେଠ ସେ ପାଖରୁ ଦୁସସ୍ତକୁମର, ଦୁଇଜଣ ନିଜର ଏଡ଼ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର ହୋଇ ଦୁଲ୍ଲ ନମସ୍କାର କଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସାମନାରେ ବସିଲେ । ସିଂହ, ପ୍ରଭୃତ ଦଶଜଣଯାକ ଗୋଟିଏ କଣକୁ ଯାଇ ଏକାଠି ମିଶି ବ ପଡ଼ିଲେ । ସେମାନେ ନିଜ ନିଜର ମୁନିବ ପାଖରେ ବସି ନାହିଁ । ଏଥିରେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଟିକିଏ ଦୁସି ହେଲା । କାରଣ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ବେକରେ ଘଣ୍ଟି ଅଛି । ସେମାନେ ତା ମ ବସିଥିଲେ ସହଜରେ ଚିହ୍ନି ହୋଇଯାଇ ଥାନ୍ତା । ଏସେ ମହାରାଜା ବଡ଼ ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲେ । କିଏ ପ୍ରକୃତ ଯୁବରାଜ କାହା ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବେ । ଦୁହେଁ ତ ଏକା ଚେହେରା ଏକାଜଳା । ଦୁଇଜଣ ଯାକଙ୍କର ସାଙ୍ଗରେ ବି ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚୋଟି ଜନ୍ତୁଥିଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ କିଛି ଭାବି ନପାରି ମହାରାଜା କୁସୁମ- ବତୀକୁ ଡକାଇଲେ । କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ତାର ସ୍ୱାମୀ କିଏ ଚିହ୍ନିବ କିପରି ! ମହାରାଜା କହିଲେ "ମା କୁସୁମ, ଭଗବାନ ଅମକୁ ବଡ଼ ବିପଦରେ ପକାଇଲେ । ଏବେ ତୋର ସ୍ୱାମୀ କିଏ ତୁ ଚିହ୍ନି ନେ । ପଛରେ ମୋ ଦୋ

ରେଜନକୁମାର ଡନ୍ଦ୍ୱ

ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ … ଯଡକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲେ
ଭିଲଗତ … ରୂପସିକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ମସ୍ତକ ହସୁଛନ୍ତି । କପର
…ାବ କର ଯିଏ ସୁଅଡ଼େ ନିଜ କାମରେ । ଯାହାକୁ ଚିହ୍ନି ବ ସେ
… ନିଜ ନିଜର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ସହିତ ଥା ଭାବି ଭାବି କୁସୁମବତୀ
ରୂପ ନସି କଣ୍ଠରେ ଦିଶୁଥିବା ତାଙ୍କର ନଅ । ଭଗବାନଙ୍କୁ ସୁମରଣା
ମେ କଲେ ପଦାର ନିଜର ଦେଶ ଭ… । ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ କଣରେ
କୁମାର ଏଗରେ ତା ଅ … ଠା ଭାଲୁ, ଦୁଇଟା ଗଧିଆ, ଦୁଇଟା ଲେଖଅ ଓ
ଥକ୍କା ମେଥିରେ କୁଅ ଧାଇଁଲେଉଛନ୍ତି । ସେଠ ସେ ଭାବିଲେ ଏଥିରେ ଶ
ହେତୁ … ନାହିଁ । ଦୁଇଜଣଙ୍କର ମଧ୍ୟ ପାଞ୍ଚଟି ଲେଖା ଜନ୍ତୁ । ବହୁତ
ଠାଣୁ … ଦେଖି ଦେଖି ତାମ୍ବୁରେ ଗୋଟେ ଖିଅଲ ପଶିଗଲେ ।
…

ମ … କୁସୁମବତୀ ଆଜ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଆଡେ ନ ଅନାଇଁ ସିଧା ଜନ୍ତୁ-
ଅ… ନ ଧ ଲେଇ ଥିବା କଣକୁ ଗଲେ । ଦେଖିଲେ ପହିଲିକୁମାର ଯେଉଁ
…ମ ପାଞ୍ଚଟି ତାଙ୍କ ବେକରେ ସେ ଦେଇଥିବା ସେ ଦିନର କଣ୍ଠି
ନ …ଛି । କୁସୁମବତୀ ସେଠୁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ବେକରେ
ପଡ଼ିଥିଲା ସେ ପାଞ୍ଚୋଟି ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଉଠାଇଲେ । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ
କୁଅ ଲେଅ ଓ ଠେକୁଆ ଉଠି ଯୁବରାଣୀ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ଦେଖି
ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଗୁଡ଼ି ପକାଇଲେ ଏବଂ ବହୁତ ଦିନପରେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି
ଆନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କ ଚାରିପାଖ ବୁଲିଲେ । କୁସୁମବତୀ କହିଲେ 'ବହୁତ
ଭୋକିଲା ହୋଇଯାଇଛ । ପାଞ୍ଚଜଣଯାକ ଅସ ଖାଇବାକୁ ଦେବ ।
ସେମାନେ ଖୁସିହୋଇ କୁସୁମବତୀର ଆଗେ ଆଗେ ଅନ୍ଧାରଘରକୁ
ଚାଲିଲେ । କୁସୁମବତୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲରକମ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ ।
ସେମାନେ ଖାଇସାରିଲେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ଆସି ମହାରାଜାଙ୍କ
ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଆଜି ସୁଆଏ ଏବଂ ଦୁଇଭାଇଙ୍କୁ

ଅଡ଼େ ହିକିଏ ଟିକିଏ ଅନାଉଥାଏ । ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧି ପାଞ୍ଚିଲା । ମନେ ମନେ ସ୍ଥିରକଲା ଏହି ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାକୁ ପଚାରିବ, ସେ ତାର ମୁନିବ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ମୁଁ ଚିହ୍ନି ଦେବ । ଏହା ଭାବି କାହାକୁ କହିବ ଭାବିଲା "ଯଦି ହାତୀ ଭାରି ସୁଲକ୍ଷଣୀ, ଭାଲୁତ ସୁଲକ୍ଷଣୀ, କାଳିଆତ ପଶୁମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସବୁଠାରୁ ସୁଲକ୍ଷଣୀ, ଠେକୁଆ ମଧ୍ୟ ସୁଲକ୍ଷଣୀରେ କମ ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ଗଧିଆଟା ଗଧଟାଏ ଏବଂ ନିର୍ବୁଦ୍ଧିଆଟାଏ । ତାକୁଇ ପଚାରିବି । ସେ କୌଣସି ସୁଲକ୍ଷଣ କରିପାରିବ ନାହିଁ କି ଏ ଦୁଇଜଣଙ୍କର କୌଣସି ସଙ୍କେତ ଧରିପାରିବ ନାହିଁ ।" ମେଠ ରାଜକୁମାରୀ କୁସୁମବତୀ ସେଇବୁଦ୍ଧି ଠିକ୍ କଲା । ସଂସାରରେ ତ ନାରୀ ବୁଦ୍ଧି ସରସ । ତେଣୁ ସେ ଗଧିଆକୁ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠ କହି ଦେଖିଲା ତୋ ମୁନିବ ଗୋଡ଼ରେ ମେଞ୍ଚାଏ ରକ୍ତ ଲାଗିଛି, ଲୋଟାର ବସିଛି । ଗଧିଆ ତ କୁସୁମବତୀର ଅଙ୍ଗୁସାରେ ସ୍ୱର୍ଗ ସୁଖ ଲ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ଶୁଣିଲାମାତ୍ରେ ଗଧିଆ ସବୁ କଥା ଭୁଲିଯାଇ ପହିଁଥିଲା, ମନେ ମନେ ଏପାଖ ସେପାଖ ଗୁଡ଼ି ଦେଖାଇଲା । ଗଧିଆ ଭାବିଲା ଦେଖୁଛି । ତାର ମୁନିବ ରାସ୍ତାରେ କଣ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛି କି ପହିଲକୁମାର କାହିଁକି ଦୁଇଭାଇ ଏକାଠି ବସିଥିଲେ। ରୂପରେ ଗ୍ରହଣ କରିବ ? କୁମାର ଗୋଡ଼ ଗୁଡ଼ିଛି, ତାହୁଁ କୁସୁମ ନା ବାହାରେ ବସିଥିବା ପହିଲକୁମାର ଗୋଡତଳେ ନମସ୍କାର ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ "ଏତେ ଛଳନା କଣ କରନ୍ତି ଏହି ମୁହଁକୁ ହସା ମାରୁଥାଏ ଏବଂ ଏସି ମହାରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା ' ମହଣି ସାରିଲଣି ଯେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଚହିଁଛନ୍ତି । "ଦୁଇସି କୁମ କହୁନଥାଏ, ଭାବୁଥାଏ "ଦେଖିବା ଭାଇ ଦୁଇସିକୁମାର ଆମେ ଦୁଇ ।" ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବହୁତ ବଡବୋଲି ଅମଜନରୁ କାହିଁ କଣ ? ସେତୁ ସେ ସରମ ନକରି ପୁରକୁ ଗଲେ । ଦୁଇସିକୁ ଲା, ଲଗବେଲ ଗଡ ଯାଉଥିବାରୁ

ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା । ଦୁସରିକୁମାର ରାଜପୁରରେ ରାଜପ୍ରାସାଦର ରହିଲା । ତାପରେ ରାଜ୍ୟସାରା ଲୋକ ଆସିଲେ ଦେଖା-କରିବାକୁ । ମହାରାଜ ଏବଂ ରାଜାଗଣ ସମସ୍ତେ ଲୁହର ବଣ ଉଠି ଯିବା କଥାଶୁଣି ଖୁସିହେଲେ ଏବଂ ଦୁସରିକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହିଲେ । ମାତ୍ର କୁସୁମବତୀ ଅଗ୍ରରୁ ଦୁସରିକୁମାର ଆସି ଯୁବରାଜ ଛଳନା କରିବା କଥା ଶୁଣି ନଥାଏ । ରାତିହେବାରୁ ସମସ୍ତେ ଖାଇପିଇ ଶୋଇଲେ । ଅନ୍ତଃପୁରରେ କୁସୁମବତୀ ଏବଂ ପଦ୍ମକୁମାର ଶୋଇଥିବା ବେଳେ କୁସୁମବତୀ ମନ୍ଦ [illegible], [illegible] ଗଣ ସତ କହିବ । [illegible] ନଦୀର କୂଳରେ [illegible] ହୋଇଥିଲେ । ତୁମେ [illegible] ଦେଇଥିଲ । ମୁଁ ସେଥିପାଇଁ [illegible] କୁସୁମବତୀ [illegible] । ମୁଁ [illegible] ତୁମଙ୍କୁ [illegible] ରେ [illegible] ଲୋକ ଥିବା [illegible] । ଏକଥା ଶୁଣି ପଦ୍ମକୁମାର [illegible] ପାଞ୍ଚଟି ତାଙ୍କ [illegible] ପ୍ରମାଣ ପାଇଲା ଏବଂ ଦୁସରିକୁମାରକୁ [illegible] । କୁସୁମବତୀ [illegible] ମନେ ମନେ [illegible] ହେଲା । ତାପରେ ପଢ଼ିଥିଲା ସେ ପାଞ୍ଚୋଟି [illegible] ସେ କମିତ ତାଙ୍କୁ [illegible] ଓ ଠେକୁଆ ଉଠି [illegible] କୁସୁମବତୀ ଆଗରେ କହିଲା । କୁସୁମ-[illegible] ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଗୁଡ଼ି ପକାଇଲେ [illegible] ଦେଖିଲା ଆନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କ ଗୁରୁପାଣ ବୁଲିଲେ [illegible] ବ୍ୟବହାର କଲା । ତାପରେ ସମସ୍ତେ [illegible] ହୋଇଯାଇଛ । ପାଞ୍ଚଜଣଯାକ [illegible] ଡାକିଲେ ।

ସେମାନେ ଖୁସିହୋଇ କୁସୁମବତୀର [illegible] ପାଇଁ, [illegible] ଗୁଲିଲେ । କୁସୁମବତୀ ସେମାନଙ୍କୁ [illegible], ସାନ ଯୁବରାଜ ଏକା ଏକା [illegible] ସେମାନେ [illegible] ସମସ୍ତଙ୍କୁ [illegible] କରୁନା [illegible] । [illegible] ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ [illegible] ଲାଗୁନାହିଁ । ଦାସୀ ପରିଚାରି[illegible]

ମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ କେତେଦିନ କଟାଇଛି । ସାନ ଯୁବରାଣୀ ଆସିଲେ ଦୁଇଜଣ ସାଥିହୋଇ ମଉଜରେ ରହିବୁଁ ।” ଏହାଶୁଣି ପହ୍ଲଲି କୁମାର କହିଲେ “ହଁ, ତୁମେ ଭଲକଥା ମନେ ପକାଇଅଛ । ମୋର ଖିଆଲ ନଥିଲା । ମୁଁ ତା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପାତ୍ର ଠିକ୍ କରି ରଖିଛି । ସେ ହେଉଛି ଆମ ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧୁର ଭଉଣୀ, ତା ନାଁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ । ଠିକ୍ ହେଲା କାଲିଠାରୁ ବାହାଘରର ଯୋଗାଡ଼ କରିବା ।” ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କ ନାଁ ଶୁଣିଲାରୁ କୁସୁମବତୀ [illegible] ନକରି ହେଲା । ଯଦିଓ ନଚାହେଁ ତଥାପି ମାନୁ ତାକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରି ଏବଂ କେବେ ସେ ଆସିବ ସେହି ଦିନକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ଏଣେ ପରଦିନ ସକାଳୁ ଏଣେ [illegible]କୁମାର ମହା[illegible]କ୍ଷଣି ଦେଖିଲା ମହାରାଜା ଶୁଣି ବାହାଘର ପାଇଁ ଆୟୋଜନ କୁମାର ବସିଛି । ମାଣିକ୍ୟବତୀ କଥା ହୁସେନ୍‌କୁମାରଙ୍କୁ କହିବା ପରେ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ସରମରେ କାହାରିକୁ ପଚାରୁ ନଥାଏ । ଶୁଣିଥିଲା, ମନେ ମନେ ଭାବିଲା ତାର ବାହାଘର ହୋଇଛି କେଉଁ ସହ[illegible]ରଣମାଳା ଦେଇଛି । ସେ ଏ ବିବାହରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ନିଜେ ପହ୍ଲଲକୁମାର ହେବାପରେ ହୁସେନ୍‌କୁମାରଙ୍କ ଜୀବନ ସଙ୍ଗିନୀ ରୂପରେ ଗ୍ରହଣ କରିବ ? ନାହିଁ । ମାତ୍ର ପହ୍ଲଲକୁମାର କାହିଁ ନା ବାହାରେ ବସିଥିବା ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇଛି ଦେଖି ସେ ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲେ ମୁହଁ ମୁରୁକି ହସା ମାରୁଥାଏ ଏବଂ ଯେ ସେ ତାକୁଇ ବାହା ହେବାଣି ସାରିଲାଣି ଯେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଏଠି ସେଠି ବସୁଥାଏ । କିଛି କହୁନଥାଏ, ଭାବୁଥାଏ “ଦେଖିବା ତାକୁ କିପରି ଲାଗୁଥାଏ ସରସ ।” ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହୁଛି ପାଖକୁ ଖବର ଦେଇ ଉପାୟ କଣ ? ସେଠୁ ସେ ସରମ ନକରି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମଧ୍ୟ ପହ୍ଲଲକୁ ଆସିଲା, ଲଗବେଳ ଗଡ଼ ଯାଉଥିବାରୁ

ଭାଇଙ୍କୁ ବିଭା ହେବା କଥା ଶୁଣି ମନରେ ଭାରି ରାଗ କରି ପଦ୍ମଲ-
କୁମାରଙ୍କୁ ମନେ ମନେ ଗାଳି ଦେଲା ଏବଂ ମନେ ମନେ କହିଲା
"ଲମ୍ପଟ, ମୋ ଠାରୁ ବରଣମାଳା ନେଇ ପୁଣି ମୋତେ ନିରାଶ
କରୁଛୁ।" ସେ ବିବାହ ଉପକରଣ ଓ ବେଶଭୂଷା ସବୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା
ତାପରେ ମନେ ମନେ କହିଲା "ଆଚ୍ଛା, ପଦ୍ମଲକୁମାର ଆସନ୍ତୁ,
ସେ କେମିତିକା ଭଦ୍ରଲୋକ ମୁଁ ଦେଖିବି। ସେ ନାରୀକୁ କଣ
... ମନେ କରୁଛନ୍ତି, ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ମଧ୍ୟ ସେଦିନ
ଶୋଇଥିଲେ।
...ଥା ଜାଣିନାହିଁ। ଏ ପାଖରେ ବରର ଅବସ୍ଥା ଏ
ଢଙ୍ଗ... କୁସୁ... ଘରେ କନ୍ୟାର ଅବସ୍ଥା ସେ ରକମ। କଣ ହେବାଟା
ଟାଣୁ ଅ... ଥର କୁସୁ...
... ବସ ଧାଡ଼ି
ମ... କୁସୁମବତୀ ... କୁମାରଙ୍କ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଙ୍ଗୀର ଲୋକ, ମହାରାଜା,
ଅ... ନ ଧ ଲୋକ ଥିବା ... ପାଛେ ଛତ୍ର ଧରି, ଢୋଲ ଠମକ ବଜାଇ
... ପାଞ୍ଚଟି ତାଙ୍କ ... ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ସଙ୍ଗରେ ପହଞ୍ଚିଲେ।
ନ... ଛନ୍ତି। କୁସୁମବତୀ ... କ୍ୟଙ୍କୁ ପାଇନାହିଁ। କେବଳ ବଳାସବନ
ପଡ଼ିଥିଲା ସେ ପାଞ୍ଚୋଟି ଜନ୍ତୁ ରସ୍ତା ଏବଂ ବଳାସବନ ବାଟେ ଦେଇ
କୁ... ଅ ଓ କେଳୁଅ ଉଠି ଯୁଦ୍ଧ ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନା ଲାଗିଲା। ମନେ ମନେ
...ଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଗୁଡ଼ି ପକାଇଲେ ଯେ ... ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭେଟି" ପୁଣି
ଆନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କ ଗୃହପାଶ ବୁଲିଲେ ... ତୀର ଭାଇଙ୍କୁ କହିଥିଲେ ଯେ
ହାଲିଆ ହୋଇଯାଇଛ। ପାଞ୍ଚଜଣଯା... ସେଇ ହେବ ପର।" ଗୃହୁଁ
ସେମାନେ ଖୁସି ହୋଇ କୁସୁମବତୀର ... ପହଞ୍ଚିଲା। ସମସ୍ତେ ଦୌଡ଼ି
ଗୁଳିଲେ। କୁସୁମବତୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲ... ...ଲର ଭାଇ ଜାଣେ ଯେ
ସେମାନେ ଖାଇ ହାରିଲାରୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସଙ୍ଗ ପାଗାଡ଼ି... ହେବ। ତେଣୁ ସେ
ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଅର୍ଦ୍ଧ ଲ... ...ତ ହେଲେ, କାରଣ

ଆଉ ଗୋଟିଏ ପଦ୍ମଲକୁମାରଙ୍କୁ ଦେଖି । ତେଣେ ଅନ୍ତଃପୁରରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଆସରରେ ବସିଛି । ବରଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚାହେଲା । ତାପରେ କନ୍ୟା ବେଦୀ ଉପରକୁ ଆସିବା ବେଳ ହେଲା । ବର ବେଦୀରେ ବସି ମୁରୁକି ହସା ମାରୁଛନ୍ତି । ବର ଭାଇ ଏବଂ ବର କର୍ତ୍ତାମାନେ ବେଦୀ ପାଖେ ୨ ବସିଛନ୍ତି । ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସଖୀମାନେ ଧରି ଅନିଚ୍ଛାସତ୍ତ୍ୱେ ଆଣି ପହଞ୍ଚାଇଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସରସ ମନରେ ବେଢ଼ୁକୁ ନଯାଇ ଏବଂ କୌଣସି ସଂକୋଚ ନକରି ବେଦୀକୁ ଚାହିଁଲା କ୍ଷଣି ଯାହା ଦେଖିଲା ତା ଆଖିକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ପଦ୍ମଲକୁମାର କଣ ଏତେ ଛଳନା ଜାଣନ୍ତି ।" ମାତ୍ର ପୁଣି ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ କ୍ଷଣି ଦେଖିଲା ବରକର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପଦ୍ମଲକୁମାର ବସିଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ସେ ବହୁତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ବଡ଼ ଘଡ଼ି ସନ୍ଧିରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା, ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ବିଳାସବନରେ କାହାକୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛି । ପଦ୍ମଲକୁମାର ନା ତାଙ୍କ ଭାଇକୁ, ଯଦି ନିଜେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ହୋଇଥାନ୍ତି, ତେବେ କାହାକୁ ମୁଁ ସ୍ୱାମୀ ରୂପରେ ଗ୍ରହଣ କରିବ ? ବେଦୀରେ ବସିଥିବା ପଦ୍ମଲକୁମାର ନା ବାହାରେ ବସିଥିବା ପଦ୍ମଲକୁମାର !" ସେଠୁ ସେ ବଡ଼ ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ ଭୂଷଣକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଚାହିଁ ମୁରୁକି ହସା ମାରୁଥାଏ ଏବଂ ଚୁପଚାପ ବସିଥାଏ । ସେ ଜାଣି ସାରିଲାଣିଯେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱସ୍ଥାନରେ ପଡ଼ିଛି, ସେ କିଛି କହୁନଥାଏ, ଭାବୁଥାଏ "ଦେଖିବା ସ୍ତ୍ରୀ ବୁଦ୍ଧି କେମିତି ସରସ ।" ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲାଣି, ଉପାୟ କଣ ? ସେଠୁ ସେ ସରମ ନକରି ଅଭିର ଅନ୍ତର ଅଟକୁ ଗୁଳି ଆସିଲା, ଲଗବେଳ ଗଡ଼ି ଯାଉଥିବାରୁ

ସୁବେହିତ ପଣ୍ଡିତମାନେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି, ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଉପରେ ମନେ ମନେ ବିରକ୍ତ ଏବଂ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ।

ଏହିସମୟରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବିବାହ ସଭାରେ ସବିନୟ ନଇକିରି ହାତଯୋଡ଼ି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅନାଇ କହିଲା "ଆପଣମାନେ ଏଠାରେ ମୋର ସମସ୍ତେ ଗୁରୁଜନ ବସିଛନ୍ତି । ଦେଖନ୍ତୁ ମୁଁ ରାଜକନ୍ୟା ଏବଂ ପତିବ୍ରତା । ମୁଁ ମନେ ମନେ ପହିଲକୁମାରଙ୍କୁ ବରଣ କରିଥିଲି ଏବଂ ଦିନେ କଳାସବନରେ ପହିଲକୁମାର ନିକେ ଆସି ମୋ ସହିତ ଭେଟିଥିଲେ । ସେ ସମୟରେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁଇ ବରଣମାଳା ଦେଇ ବିବାହ କରିଛି । ସେ ବିବାହରେ ମୋର ସଖିମାନେ ସାକ୍ଷୀ ଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯାହାଙ୍କୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛି ତାଙ୍କଛଡ଼ା ଯଦି ତାଙ୍କପରି ଏଭଳି ଏକାପରି ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ମୁଁ ତାହାଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣ କରିବି ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଏକଦ୍ଧି ସ୍ଥଳରେ ପଡ଼ିଛି ସେଥିପାଇଁ ମୋର ଏପରି ଅବସ୍ଥା ।" ଏକଥା ଶୁଣି ପହିଲକୁମାର ବିସ୍ମିତ ହେଲେ ଏବଂ ଏଣେ ତେଣେ ଚାହିଁଲେ । ସେ ଭାବିଲେ "ମୁଁ ତ କେବେ ଏପରି କଳାସବନକୁ ଯାଇନାହିଁ ତେବେ ଦୁସରୀକୁମାର ବୋଧହୁଏ କଳାସବନ ବାଟଦେଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସୁଥିବାବେଳେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ପହିଲକୁମାର ଭାବି ତାକୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛି । ଯାହା ହେଉ ଭଗବାନଙ୍କର ବିଧିବିଧାନ ଠିକ୍ ।" ତାପରେ ସେ ଦୁସରୀକୁମାର ଆଡ଼େ ପ୍ରଶ୍ନସୂଚକ ଆଖିରେ ଅନାଇଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ଏତେବେଳଯାଏ କିଛି କହୁନଥିଲା ମାତ୍ର ପହିଲକୁମାରର ଇଙ୍ଗିତ ପାଇଲାକ୍ଷଣି ଉଠି ଠିଆହେଲା ଏବଂ ସଂକୋଚ ନକରି ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲା "ରାଜକୁମାରୀ, ତୁମେ ଯେଉଁ ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଛ ସେ ସନ୍ଦେହ ଏବେ ଦୂରହୋଇ ଯିବ । ଆଚ୍ଛା

ଅ‌ରେ ଯେ ମୋପର ବସିଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲ ସେ ତୁମ୍ଭ ତାଙ୍କର
ଜୀ ବିପଦରୁ ଜଳାସବନରେ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ?" ସେତେବେଳେ ରାଜ ମାନଙ୍କୁ
ନ୍ୟା ପହିଲକୁମାର ଅଡ଼େ ଅନାଇଁଲେ । ପହିଲକୁମାର କହିଲ
ରାଜକୁମାରୀ, ମୋର ତୁମ ସହିତ ଏଇ ନଅର ଛଡ଼
ଜଳାସବନରେ ଙ୍କମ୍ଭା ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ଦେଖାହୋଇ ନାହିଁ
ତାପରେ ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲ "ରାଜକୁମାରୀ, ତୁମ୍ଭେ ସେ
ଜଳାସବନରେ ସଖିମାନଙ୍କ ସହିତ ଶୀକାର କରିବାକୁ
ଗହଳିଆ ଲତା ନିକଟରେ ଗୋଟିଏ ନାଗସାପ ହା
ଥିଲତ ? ଏବଂ ନାଗସାପଟି ମୋର ଇଙ୍ଗିତ ମା
ଚାଲିଗଲ ।" ଏ କଥାରେ ମାଣିକ୍ୟବ
ଅସିଲ ଏବଂ ସେ ଅନନ୍ଦ ଚକ୍ଷୁ
ଅନାଇଁଲ । ତାପରେ ପୁଣି ଦୁସରୀ
ସେ ଦିନ ତୁମର ପ୍ରଣୟୀକୁ
ମଣିକ୍ୟବତୀ କହିଲ "ମୋର ନା
ସେଇଠୁଁ ଦୁସରୀକୁମାର
ଦେଖାଇ କହିଲ "
କହିଲ 'ହଁ'
ସଖିମାନଙ୍କ ।
ଭିତରାଲ
କରିଲ ସେ
ପହିଲକୁ
ହେଲ
କୌତୁ
ଦୁସ

ସୁଟ୍ୱୋକରିବ ।” ତାପରେ ନାନା ରସରଙ୍ଗରେ ଦୁଇପ୍ରାଣୀ ସମି
ମାଣି ।ଇଲେ । ଦୁସରୀକୁମର ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ସହିତ ସେଥର
ଲରେ ଦେଖାହୋଇ ଥିବାରୁ ପରିଚୟ ହେଲା । ତାପରେ
ହାତ ।ଢରେ ସମସ୍ତେ ରହିଲେ । ମଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାର
ମୋର ସ ବରକନ୍ୟା ହୋଇ ସେଠାରୁ ବିଦାୟହୋଇ ନଅରକୁ
ପତିବ୍ରତା ।ସିଲେ । କୁସୁମବତୀ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ପାଇ ଆନନ୍ଦରେ ତା
ଏବଂ ଦନେ ଙ୍କ ଲଗୁ ନଥାଏ । ଏ ବିଭାଘରରେ ଦୁସରୀକୁମାରର
ଭେଟିଥିଲେ । ସେ ନିହାଇଥିଲେ ସମସ୍ତେ ନିମନ୍ତ୍ରିତହୋଇ ଆସିଥିଲେ ।
ବିବାହ କରିଛୁ । ସେ ବିବାଲଙ୍କ ବାପାମାନେ ମଧ୍ୟ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ
କାନ୍ତୁ ମୁଁ ଯାହାଙ୍କୁ ବରଣମାଳା କୁମାର ରାଜ୍ୟରେ ରହି କଟାଇଲେ ।
ଏକଶହ ଏ ଜାପର ହୋଇ ଆସନ୍ତି ମୂଳ । ବିଳାସବତୀର ବାପା ମଧ୍ୟ
ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଏକାକି ସ୍ଥଳରେ ପଡ଼ିଅଛି ତାଙ୍କ ଝିଅର ବିଭାଘର
ଅବସ୍ଥା ।” ଏକଥା ଶୁଣି ପହ୍ଲଲକୁମାର ବିଦାୟ ନେଲେ ।

ଏଣେ ତେଣେ ରହିଲେ । ସେ ମି
ବିଳାସବନକୁ ଯାଇନାହିଁ ତେବେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ପାଖରୁ
ବିଳାସବନ ବାହ୍ନେଇ ମୋ ପାଖକୁ ଅସୁଥିବାବେଳେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଏବଂ
ପହ୍ଲଲକୁମାର ଭର୍ତ୍ତା ତାକୁ ବରମାଳା ଦେଇଛୁ । ରହିଛନ୍ତି ।
ଭଗବାନଙ୍କର ବିଧିବିଧାନ ଠିକ୍ ।” ତାପରେ ସେ ଦୁହିଁ ହସିଥିଲେ ।
ଅତେ ପ୍ରଶ୍ନସୂଚକ ଆଖିରେ ଅନାଇଲେ । ଦୁସହେ ମଧ୍ୟ
ଏତେବେଳଯାକେ କିଛି କହୁନଥିଲ ମାତ୍ର ପହ୍ଲଲକୁମାରର ସେ ବେଗ
ପାଇଲକ୍ଷଣି ଉଠି ଠିଆହେଲା ଏବଂ ସଂକୋଚ ନକରି ମାଣିକ୍ୟ
ବତୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲ “ରାଜକୁମାରୀ, ତୁମେ ମୋର
ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଛ ସେ ସନ୍ଦେହ ଏବେ ଦୂରହୋଇ ଯିବ । ଆଜି

ଏହାକହନ୍ତୁ ସେ ଅଖିବୁଜିଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ଦୁଃଖିତହୋଇ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ କ୍ରିୟା କରବାପରେ ସେଠାରେ ଅଭିଷିକ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ଶାନ୍ତିରେ ପାଳନ କରବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

—ପାଞ୍ଚ—

ଶେଷ କଥା

ଅନେକ ଦିନ ବିତିଗଲା । ଏ ମଧ୍ୟରେ ହୁସେନ୍‌କୁମାର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଏବଂ କୁସୁମବତୀ କେତେ ଥର ଆସି ବୁଲି ଯାଆନ୍ତି । ପୁଣି ହୁସେନ୍‌କୁମାର ଓ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମଧ୍ୟ କେତେଥର ଭାଇ ଭଉଜଙ୍କୁ ଯାଇ ବୁଲି ଆସନ୍ତି । ଏହିପରି ଆନନ୍ଦରେ ହସି ଖାଇ ଓ ହସ ଖାଅ ଥାଆନ୍ତି ।

ଏଣେ କଣ ହେଉଛନି, ବିଳାସବତୀକୁ ତା ବାପା ଘରୁ ତଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ । ସେ ବହୁତ ଦୁଃଖରେ ଏବଂ ଅନୁତାପରେ ଜଳି ବଅଡ଼ି ବୁଲିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଅହା, ମୁଁ ହୁସେନ୍‌ଙ୍କୁ । ତାହାଙ୍କ ବଡ଼ ହେବାକୁ ରାଜି ହେଲି ନାହିଁ । ସେ

କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର, ସେ ରଜପୁଅ ନ ହେଲେ କିଏ ହେବ ରଜା ପୁଅଙ୍କଠୁ ତ ବଳି ଚେହେରା । ରାଜକୁମାର ଯାହାକୁ ମୁଁ ବିଭା ହେବାକୁ ମନସ୍ଥ କରି ପଣ ଦେଇଥିଲି ସେଇଟା କେଡ଼େ ଭୀରୁ, କାପୁରୁଷ । ଯୁଦ୍ଧ କରି ଆସିଥିଲା, ଗୋଟେ ଲୋକକୁ ଏତେ ଲୋକ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ତା ମନରେ ବାପାଙ୍କର ସେଇ ଭର୍ତ୍ସନା "ତୋର ତୁଚ୍ଛ ସ୍ତ୍ରୈଣୀ ଭୀରୁ କାପୁରୁଷ ଯେ କି ଏତେ ସୈନ୍ୟ ଧରି ଜଣେ ସାମାନ୍ୟ ଯୁବକଙ୍କୁ ନ ପାରି ପରାସ୍ତ ହୋଇ ଲଜ୍ଜାରେ ପଳାଇଲା" କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା । ସେ ପୁଣି ଭାବିଲା "ମୁଁ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ କିଣ ଭୁଲ୍ ନ କଲି ? ରାଜ୍ୟର ଏବଂ ବାପାଙ୍କର ଯେ ଉପକାରୀ ମୁଁ ତାକୁ ଘୃଣାରେ ଗ୍ରହଣ କଲି ନାହିଁ । ମୋର ପାଇଁ ହ୍ରସ୍ୱକୁମାର ଆମ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ିଦେଲେ, ତାଙ୍କର ମୋ ପ୍ରତି କେଡେ ସ୍ନେହ ଜନ୍ମି-ଥିଲା, ସେ ମୋତେ ମହା ବିପଦରୁ ଅସୁରୁଣୀ ଓ ଅସୁର କବଳରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ । ତାହାଙ୍କୁ ସେ ଏହା କରିଥିଲେ ? ଆହା ଭଗବାନ ମୋତେ ଏ ବୁଦ୍ଧି ଦେଲେ କାହିଁକି ? ସେ ଆମ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ିଗଲା ବେଳେ ତାଙ୍କର ମନରେ କେଡ଼େ ଚୋଟ ଲାଗି ନ ଥିବ । ମୁଁ ମହା ପାପୀ, ମୋର ମରିବା ଏଇକ୍ଷଣି ଦରକାର । "ଏହିପରି ନାନା ଅନୁତାପ କରି ଅନେକ ଦିନ ବଣରେ ବୁଲିଲା । ବଣରେ ବୁଲି ବୁଲି ତାର ଚେହେରା ଖରାପ ହୋଇଗଲା । ସବୁବେଳେ ହ୍ରସ୍ୱକୁମାର ହ୍ରସ୍ୱକୁମାର ଝୁରି ଝୁରି ବୁଲିଲା । ମାତ୍ର ସେ ତ ହାତରେ ପାଇ ନାକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇଛି ଆଉ ପାଇବ କେଉଁଠୁ ? ପାଗଳୀ ପରି ନାଆଟେ ବୁଲିଲା । ତାର ମନହେଲା ନ ଖାଇ ନ ପିଇ ଜୀବନ ଦେଇଦେବାକୁ । ତାପରେ ସେ ପାଗଳୀ ବେଶରେ ବଣରେ ବୁଲୁ ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଦେଉଳ ଅଛି । ଦେଉଳଟି ବହୁତ ପୁରୁଣା । ଅନେକକାଳରୁ କେହି ମୂର୍ତ୍ତି

...ଅବ କରାଇଥିଲେ ପରୀ । ଦେଉଳ ପାଖକୁ ଆସି ଦେଖିଲା ଦରଜା ...ହିଁ । ଦେଉଳ ଭିତରେ ବନଦେବୀ ମୂର୍ତ୍ତି । ସେଠୁ ଲୀଳାବତୀ ଦେଉଳ ଭିତରେ ପଶି ଯାଇ ଦେବୀଙ୍କ ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କଲା । କଣ୍ଠେ ବ୍ୟାକୁଳରେ ଡାକିଲା "ମା, ଏ ଅଭାଗିନୀକୁ ପାଦତଳେ ସ୍ଥାନ ଦେ ମା । ମୁଁ ବଡ଼ ପାପିନୀ । ନିଜର ବାପଠାରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇଛି । ମୁଁ ଏବେ ମୋର ଦୋଷ ଜାଣି ପାରୁଛି ମା । ମୋତେ ଦୁସନ୍ତକୁମାରଙ୍କ ସହିତ ମିଳାଇଦେ ମା । ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଦତଳେ ପଡ଼ି କ୍ଷମା ମାଗିବି ଏବଂ ତାଙ୍କ ପାଦରେ ଦାସୀ ହୋଇ ରହିବାକୁ ଭିକ୍ଷା ମାଗିବି ।" ଏହିପରି ବହୁତ ବ୍ୟାକୁଳରେ ତପସ୍ୟା କଲା । ବନଦେବୀ ତା ବ୍ୟାକୁଳ ସହି ନ ପାରି ସୁପ୍ରସନ୍ନ ହେଲେ ଏବଂ ତା ଆଗରେ ଉଭା ହୋଇ କହିଲେ "ଲୀଳାବତୀ, ମୁଁ ତୋ ତପସ୍ୟାରେ ବହୁତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲି । ମାତ୍ର ତୁ ବଡ଼ ଭୁଲ କରିଛୁ । ଦୁସନ୍ତକୁମାରଙ୍କୁ ତୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲୁ ନାହିଁ । ତାଙ୍କୁ ଇତର ଲୋକ ବୋଲି ଭାବିଲୁ, ମାତ୍ର ସେ କିଏ ଜାଣିଛୁ ? ସେ ତମ୍ ଲୋକଟିଏ ନୁହେଁ । ସେ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ରାଜା । କେବଳ ଲୋକଙ୍କ ଉପକାର ପାଇଁ ତୋ ବାପା ଦେଶକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ବାଟରେ ଯାଇଁ ଯ ଉଁ ତୋତେ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ । ସେ ମନରେ ତୋ ପ୍ରତି ବହୁତ ସ୍ନେହ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ତୋତେ ପାଇବାକୁ ତାର ବହୁତ ଆକାଙ୍କ୍ଷା ରହିଗଲା । ମାତ୍ର ତୋ ବ୍ୟବହାରରେ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ଚାଲି ଆସିଲେ ଏବଂ ବାଟରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତାଙ୍କୁ ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ବରଣମାଳା ଦେଲା । ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ପାଇ ସୁଖରେ ଅଛି । ମାତ୍ର ତା ହୃଦୟରେ ତୋ ପ୍ରତି ଗୋଟାଏ ଅବଶୋଷ ରହିଗଲା । ତୁ ଏବେ ତାଙ୍କୁ ପାଇବା ସହଜ କଥା ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ତୁ ଗୋଟିଏ କାମ କଲେ ତାଙ୍କୁ ପାଇ ପାରିବୁ । ପାରିବୁ ସେ କାମ କରି ?

ବିଳାସବତୀ କହିଲା "ମା, ଏବେ ଜୀବନ ଦେବାକୁ ହେଲେ ଦେବି ।" ବନଦେବୀ କହିଲେ "ତୁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସେବା କଲେ, ସେ ତୋ ସେବାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ତୋତେ ତୋ ମନକଥା ପଚାରିବ । ତୁ ତାକୁ ତୋ ମନକଥା କହିଲେ ସେ ରାଜି ହୋଇ ତାର ସପତ୍ନୀ କରି ପାରେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତୋପରି ଗରବିଣୀ ନୁହେଁ । ସେ ନିଶ୍ଚୟ ତୋ କଥା ରଖିବ । ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଏ ବଣକୁ ଶିକାର କରି ଆସେ ଏବଂ ମୋ ପାଖରେ ମୁଣ୍ଡ ଲଗାଇ ଯାଏ । ଏବେ ତାର ଆସିବା ବେଳ ହୋଇ ଗଲାଣି । ତୁ ଯେତେବେ ତାକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ପାରୁ ସେତେବେ କର ।" ଏହା କହି ଦେବୀ ଉଭେଇ ଗଲେ । ବିଳାସବତୀ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ମାରି ମନେ ମନେ କହିଲା । "ଆହା ! ମୁଁ ଚଣ୍ଡାଳି କଣ କଲି, ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲି ନାହିଁ । ହାତରେ ପାଇ ଛାଡ଼ି ଦେଇଛି । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଭାଗ୍ୟବତୀ । ସେ ସେପରି ଗୁଣବନ୍ତ ସ୍ୱାମୀ ପାଇ ଧନ୍ୟ ହୋଇଛି ।" ଏପରି ଭାବି ଦୁସନ୍ତକୁମାରର ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ରହିଲା ।

ସେ ବଣଟି ଦୁସନ୍ତକୁମାରର ରାଜ୍ୟକୁ ଲାଗିକି ଥାଏ । ଦୁସନ୍ତକୁମାର ସେଠି ଏକା ଏକା ସେ ବଣରେ ଶିକାର କରିବାକୁ ଆସେ । ମାତ୍ର ତାର ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଅନୁଚର ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଆସନ୍ତି । ସମୟ ସମୟରେ ବି ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସେ । ଯେଉଁଦିନ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇଆସେ ସେଦିନ ଶିକାର କରନ୍ତି ନାହିଁ; କେବଳ ଦେବୀ ଦର୍ଶନ କରି ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲି ଫେରନ୍ତି । ଆଜି ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଏକା ବଣକୁ ଆସିଛି । ସିଂହ, ଭାଲୁମାନେ ମଧ୍ୟ ଆସି ନାହାନ୍ତି । ଦୁସନ୍ତକୁମାର କେବଳ ଦ୍ରୁତଗାମୀ ଘୋଡ଼ାଟିଏ ଧରି ତା ଉପରେ ବସି ବୁଲି ଆସିଛି । କାରଣ ସେ-

ୀବକର ଅସିଛୁ ଯେ ଶୀକାର କରିବା ବାହାନା କରି ସେ ତାର ାଲା ରାଜ୍ୟରେ ଥରେ ବୁଲି ଆସିବ । ଏ କଥା ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କୁ ଣହି ନ ଥାଏ । କାରଣ ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କୁ କହିଥିଲେ ସେ ମଧ୍ୟ ାହାର ଆନ୍ତା ଏବଂ ଶଳା ରାଇଜରେ କିଛୁଦିନ ରହିବାକୁ ପଡ଼ି-ଆନ୍ତା । ଏପରି ମନସ୍ଥ କରି ଦୃସଗ୍ନିକୁମାର ଖର ବେଗରେ ଘୋଡ଼ା ଫୁଟାଇ ଦେବୀଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଦେବୀଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ପହଞ୍ଚି ଭିତରକୁ ଗଲାବେଳକୁ ହଠାତ୍ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ପାଗଳିନୀ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖି ଚିହ୍ନି ପାରିଲା ନାହିଁ । ମାତ୍ର ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିଲା ପରି ଏବଂ କେବେ ଦେଖିଥିଲା ପରି ତା ମନଭିତରେ ଅନୁଭୂତି ପ୍ରକୃତି ହେଲା । ମାତ୍ର ଦୁର୍ବଳ ମନକୁ ଠିକ୍ କରି ସେ ବିଳାସବତୀ ଅଡ଼େ ନ ଅନାଇ ଦେବୀଙ୍କ ପଦତଳେ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣାମ କଲା । ତା ପରେ ଫେରିଲାବେଳେ ବିଳାସବତୀ ଆଉ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଦୃସଗ୍ନିକୁମାରର ପାଦତଳେ ପଡ଼ି ଆଉ ଉଠିଲେ ନାହିଁ । ଏଥିରେ ଦୃସଗ୍ନିକୁମାର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲା "ସୁନ୍ଦରୀ, ତୁମେ କିଏ, ଏପରି ବ୍ୟବହାରର କାରଣ କଣ ?" ବିଳାସବତୀ କହିଲେ ଅଧୀନାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଥିବେ । ତାହା ଅଧୀନାର ଦୋଷରୁ । ଆପଣ ଯେଉଁ ପାପିନୀକୁ ଅସୁର କବଳରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ମୁଁ ସେହି ଅଧମା ବିଳାସବତୀ । ଆପଣ ବାପାଙ୍କ ପାଖରୁ ଚାଲି ଆସିବା ପରେ ବାପା ମୋତେ ବିତାଡ଼ିତ କଲେ । ମୁଁ ହତଭାଗିନୀ ଆପଣଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ନ ପାରି ଆପଣଙ୍କ ମନରେ କଷ୍ଟ ଦେଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ବହୁତ ଲାଞ୍ଛନା, ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ଏ କେଇ ବର୍ଷ ହେଲା ଭୋଗୁଛି । ଶେଷରେ ଆପଣଙ୍କୁ ପାଇବି ବୋଲି ଦେଇ ମାଙ୍କ ପାଖରେ କେତେ ଅଳି କରୁଛି । ଅଧୀନାର ସମସ୍ତ ଦୋଷ କ୍ଷମା କରି ଚରଣ ତଳେ ସ୍ଥାନ ଦିଅନ୍ତୁ ।"

ଦୁଷ୍ଟକୁମାର କଳାସବତୀକୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲେ ଏବଂ ତାର ଏପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ତାପରେ କଳାସ-ବତୀକୁ ଉଠାଇ କହିଲେ "କଳାସବତୀ, ଦୁଃଖର କଥା; ସମୟ ଗଡ଼ି ଯାଇଛି । ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିବାହିତ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତୁମର ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଛି । ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାକୁ ନିରାଶ କରି ପାରିବି ନାହିଁ । କି ତାର ହୃଦୟରେ କଷ୍ଟଦେଇ ପାରିବି ନାହିଁ ।" ତାପରେ ମନେ ମନେ ଭାବିଲେ "ଏଇ ଝିଅଟା ଜାଣି ଯେ ମୋତେ ମିତ ବୋଲି ଭାବି ତାର ବାପାଙ୍କର କଥା ମଧ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଦେଇଛି; ପୁଣି ରୂପ ଯୁ ବିହୀନ ହୋଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସିଛି । ମୁଁ ଯାକୁ ଜୀବନ ସପନ୍ଦ କରି ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲି । ସେତେବେଳେ ଟିକିଏ ହେଲେ ମନରେ ଭାବିଲି ନାହିଁ ! ଛାଡ଼ ପଛକଥାକୁ କିଏ ମିଳିବ ସେଟ୍ ।" ଦୁଷ୍ଟ-କୁମାର କଳାସବତୀକୁ ଆଉ କିଛି ନ କହି ହଠାତ୍ ସେଠାରୁ ବିଦା ହୋଇ ଘୋଡ଼ାଚଢ଼ି ଚାଲିଗଲେ । ତାର କଳା ରାଜ୍ୟକୁ ଆଉ ଗଲେ ନାହିଁ । ରାସ୍ତାରେ ଛୁଟିବନ୍ଦ ପାଇ ଯାହା ମଙ୍ଗଳ ନୁହେଁ ଭାବି ନିଜ ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିଲେ । ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରି ଶିକାର କରି ଯାଇଥିଲି ମାଣିକ୍ୟ-ବତୀକୁ ଭୁଲାଇ ଦେଲେ । ତା ପରେ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ରହିଲେ ।
ଏଣେ କଳାସବତୀ ଦେବୀମନ୍ଦିରରେ ବସି ନିଜକୁ ବହୁତ ଧିକ୍କାର-କଲେ ଓ କାନ୍ଦିଲେ । ବହୁତ ସମୟପରେ ମନକୁ ବୁଝାଇ ଦେବୀଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ ଘୋଡ଼ାଠାରୁ ଚିହ୍ନ ବାରି ବାରି ବଣେ ବଣେ ଚାଲିଲେ । ଯାଇ ଶେଷରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଅନ୍ତଃପୁରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତାକୁ ପାଗଳିନୀ ବେଶରେ ଦେଖି ପଚାରିଲେ "କଣ-ଚାହୁଁ ?" କଳାସବତୀ କହିଲେ "ତୁମର ଦାସୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୋତେ ସ୍ଥାନଦିଅ । ମୁଁ ତୁମର ସେବା କରିବାକୁ ଚାହେଁ ।" ସେଇ-ଦିନଠାରୁ କଳାସବତୀ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ପ୍ରିୟ ଦାସୀ ହୋଇ ରହିଲେ

ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ବହୁତ ସେବାକଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତାର ଏପରି ସେବାରେ ବହୁତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥାଏ । ବିଳାସବତୀ ରାଜପୁରରେ ରହି ପୁଣି ତାର ପୂର୍ବ ଚେହେରା ଫେରିଅସିଲା ଏବଂ ସେ ମାଣିକ୍ୟବତୀଠାରୁ ଅତୁଳ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଗଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବିଳାସବତୀର ରୂପ ଓ ଗୁଣରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ଦିନେ କଥାଚ୍ଛଳରେ ତାକୁ ପଚାରିଲା 'ବିଳାସ, ତୋ ମନକାହିଁକି ଆଦୌ ଖୁସିନାହିଁ ? ସବୁବେଳେ ଦୁଃଖ ମନରେ ରହୁଛୁ । ତୋର ଅଭାବ କଣ ମୋତେ କହ ।"

ବିଳାସବତୀ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ପକାଇ କହିଲା 'ମହାରାଣୀ, ତୁମେ ମୋର ଅଭାବ ପୂରଣ କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ମୋ କଥା ତୁମେ ଶୁଣି ଲାଭନାହିଁ । ଏହା ଶୁଣି ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହିଲା "ବିଳାସ, ତୋର ଯାହା ଅଭାବ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ପୂରଣ କରିବି । କିଛି ଭୟନାହିଁ । ତୁ କହ ।" ବିଳାସବତୀ କହିଲା "ତେବେ ସତ୍ୟକର, । ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହିଲା 'ହଉ, ତିନିବାର ସତ୍ୟକଲି ଏବେ କହ । ବିଳାସବତୀ କହିଲା "ଏବେ ସତ୍ୟକଲଣି । ମୋତେ ତୁମର ପାନଭରଣୀ କରି ମହାରାଜଙ୍କ ପାଦତଳେ ସ୍ଥାନ ଦିଅ । ଏହାପରେ ବିଳାସବତୀ ସେ କୋଉ ରାଜ୍ୟର ଝିଅ କିପରି ଦୁର୍ଲଭକୁମାର ତାକୁ ଅସୁର କବଳରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲା । ସେ କିପରି ତାଙ୍କୁ ବିଭା ହେବାକୁ ରାଜି ନହେବାରୁ ଦୁର୍ଲଭକୁମାର ତାର ବାପା ରାଜ୍ୟ ଛାଡିଦେଲେ ତାପରେ କିପରି ତାବାପା ରାଜ୍ୟରୁ ତାକୁ ତଡିଦେଲେ ଏସବୁ ଦୁଃଖ କାହାଣୀ ମୂଳରୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଆଗରେ କହିଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସବୁ ଶୁଣି ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ପକାଇଲା । ତାର ହୃଦୟ ବିଳାସବତୀର ଦୁଃଖ ଶୁଣି ଦୟାରେ ଭରିଗଲା । ସେଠୁ ସେ ବିଳାସବତୀକୁ କହିଲା "ବିଳାସବତୀ, ତୁମେ ରଜାଝିଅ, ମୁଁ ତୁମକୁ ଦାସୀକରି ରଖିଛି ଏହା ମୋପକ୍ଷରେ ଅନ୍ୟାୟ, ମୋତେ କ୍ଷମାଦିଅ । ଆଜିଠାରୁ ତୁମେ ମୋର ସାନ ଭଉଣୀ

ଏବଂ ମହାରାଜାଙ୍କ ସାନରାଣୀ ହେଲେ । "ଏଇ କଥା କହୁଁ କହୁଁ ହୁସରିକୁମାର ହଠାତ୍ କୌଣସି କାମରେ ଅନ୍ତଃପୁରକୁ ପଶି ଆସିଲେ । ବିଳାସବତୀକୁ ଦେଖି ଏବଂ ତାର ରୂପରେ ମୋହିତ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ କଣ ହୋଇଗଲା । ସେ ଏକଦୃଷ୍ଟିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଅନାଇଁ ରହିଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଶେଷକଥା ପଦକ ତାଙ୍କ କାନରେ ବାଜିଥିଲା "ମହାରାଜାଙ୍କ ସାନରାଣୀ ହେଲେ । ଏଥିରେ ମହାରାଜା ସମ୍ଭାଳି ହୋଇ ନପାରି ତାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଘୂରେଇ ଦେଲା । ସେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତଳେ ପଡ଼ିଯାଇ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇଗଲେ । ଏଥିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ବିଳାସବତୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଦୁହେଁ ମହାରାଜାଙ୍କୁ ଉଠାଇ ନେଇ ପଲଙ୍କଉପରେ ଶୁଆଇ ତାଙ୍କର ଶୁଶ୍ରୂଷା କଲେ । ପାଣି ଛିଞ୍ଚା ଛିଞ୍ଚିକଲା । ମୂର୍ଚ୍ଛାରେ ମହାରାଜ ହୁସରିକୁମାର ପ୍ରଳାପ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ 'ଓଃ, ବିଳାସବତୀ ତୁମର ଆଜି ଏତେ ପରିବର୍ତ୍ତନ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ, ତୁମେ ବଡ଼ ଦୟାବତୀ । ନାରୀର ଦୁଃଖରେ ନାରୀର ହୃଦୟ ତରଳିଗଲା । ତୁମରି କଥାରେ ମୁଁ ବିଳାସବତୀକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବି ।' ସେଠୁ ବହୁତ ସମୟପରେ ମହାରାଜାଙ୍କ ଚେତା ହେଲା । ଉଠି ଦେଖିଲେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ବିଳାସବତୀ ଦୁହେଁ ତାଙ୍କର ଶୁଶ୍ରୂଷା କରୁଛନ୍ତି । ଦୁହେଁ ଦୁଇ ଭଉଣୀପରି ଦେଖା ଯାଉଅଛନ୍ତି ।

ତାପରେ ବିଳାସବତୀର ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଖବରଗଲା । ସେ ଆସିଲେ । ପହ୍ଲଳକୁମାର ଓ କୁସୁମବତୀ ଆସିଲେ । ତାଙ୍କର ବୁଢ଼ା ବାପାମାନେ ଆସିଲେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନ୍ଧୁବର୍ଗ ଆସିଲେ । ମହାସମାରୋହରେ ହୁସରିକୁମାର ଓ ବିଳାସବତୀର ବିଭାଘର ହେଲା । ସମସ୍ତେ ଖୁସିହେଲେ । ବେଶିଖୁସି ହେଲେ କୁସୁମବତୀ ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟବତୀ । କାରଣ ଆଜି ଗୋଟିଏ ସାଥୀପାଇ । ବିଳାସବତୀର ବାପା ତାଙ୍କର

ମନସ୍କାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାରୁ ଝିଅ ଜୋଇଁଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରି ବିଦାୟ ନେଲେ । ସମସ୍ତେ ମଜଲ ମଜଲିସରେ କିଛି କିଛି ଦିନ କଟାଇ ଯେଝା ରାଜ୍ୟକୁ ବିଦାୟ ନେଲେ । ପଦ୍ମଲକୁମାର ଓ କୁସୁମବତୀ ବୁଢ଼ାବାପାଙ୍କ ସହିତ ନିଜରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିଲେ । କିଛି ଦିନ ଗଲାରୁ ବିଳାସବତୀର ବାପା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବୁଢ଼ାହୋଇ ଯାଇଥିବାରୁ ମରିଗଲେ ଏବଂ ସେ ଦୁଇଶିକୁମାରକୁ ରାଜ୍ୟଭାର ଦେଇ ଯାଇଥିଲେ । ସେ ରାଜ୍ୟର ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଦୁଇଶିକୁମାରଙ୍କ ପାଖକୁ ଦୂତ ପଠାଇଲେ । ଦୁଇଶିକୁମାର ଯାଇ ସେଠାରେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ନିଜପ୍ରତିନିଧି କରି ସେଠାରେ ରଖାଇଲେ । କିଛି ଦିନପରେ ଦୁଇଶିକୁମାର ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ସେ ରାଜ୍ୟର ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିନିଧି କରି ରଖି ତାଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ବୁଝାସୁଝା କରିବାକୁ କହି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ଧରି ଯାଇ ଭାଇ ପଦ୍ମଲକୁମାର ନଅରରେ ମହା ଆନନ୍ଦରେ ରହିଲେ । କୁସୁମବତୀ, ମାଣିକ୍ୟବତୀ, ଓ ବିଳାସବତୀ ତିନିଭଉଣୀ ପରି ଆନନ୍ଦରେ ହସି ଖେଳି ଦିନତକ କଟାଇଲେ । ଏହିପରି କିଛି ଦିନ ବିତିଗଲାରୁ ତିନି ଯାଆ ଯାଆଙ୍କର ଏକା ସମୟରେ ତିନୋଟି ସୁନ୍ଦର ପୁଅ ଜନ୍ମହେଲେ । ପଦ୍ମଲକୁମାର ଓ ଦୁଇଶିକୁମାରଙ୍କ ବାପା, ତାଙ୍କର ପାଳକ ବାପା ଓ କୁସୁମବତୀ ବାପା ତିନିବୁଢ଼ା ଯାକ ଜଣେଜଣେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ନାତି ଧରି ମହା ଆନନ୍ଦରେ ବୁଲିଲେ । ଭଗବାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଯାହାଥିଲା ପୂର୍ଣ୍ଣହେଲା ବେନିକୁମାରଙ୍କ କଥାଟି ଶେଷହେଲା ।

ସମାପ୍ତ

ମୁଦ୍ରାକର ଶ୍ରୀସାଧୁଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଓରିଏଣ୍ଟ ପ୍ରେସ୍ କଟକ, ୧୯୫୧

ବିଜ୍ଞାପନ

ତରୁଣ ଜୀବନକୁ ସରସ କରିବାକୁ ଚାହିଁଲେ

ଲିଖିତ ବହିସବୁ ପଢ଼ନ୍ତୁ

୧। ବ୍ଲାକ୍ ଫାୟାର	(ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ)	ମୂଲ୍ୟ	ଠ ୧।
୨। ଅନ୍ଧାର କୋଣରେ	ଗଳ୍ପ	,,	ଠ ।
୩। ଜୀବନ ସ୍ୱପ୍ନ	(କବିତା)	,,	ଠ ୦ ୫
୪। ବିରହିଣୀ ବାରମାସୀ	,,	,,	ଠ ।୦
୫। ବେଙ୍ଗ କୁମାର ଚରିତ	(ଗଳ୍ପ)	,,	ଠ ୧।
୬। ବେଙ୍ଗ କୁମାରୀ	,,	,,	ଠ ୧।୦
୭। ଭେଲଭେଟ ଡାକୁ	(ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ)		ଯନ୍ତ୍ରସ୍ଥ
୮। ଭୂଗର୍ଭରେ ବନ୍ଦୀ			,,

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଉପନ୍ୟାସ,
ଗଳ୍ପ, କବିତା, ପୁରାଣ ଓ ସ୍କୁଲ
ପୁସ୍ତକ ଆଦି ମିଳେ।

ଅଗ୍ରିମ ସହିତ ପତ୍ର ଲେଖନ୍ତୁ।

ଏକାମ୍ର ଷ୍ଟୋର

ପୋ: ଅ: ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଜି: ପୁରୀ

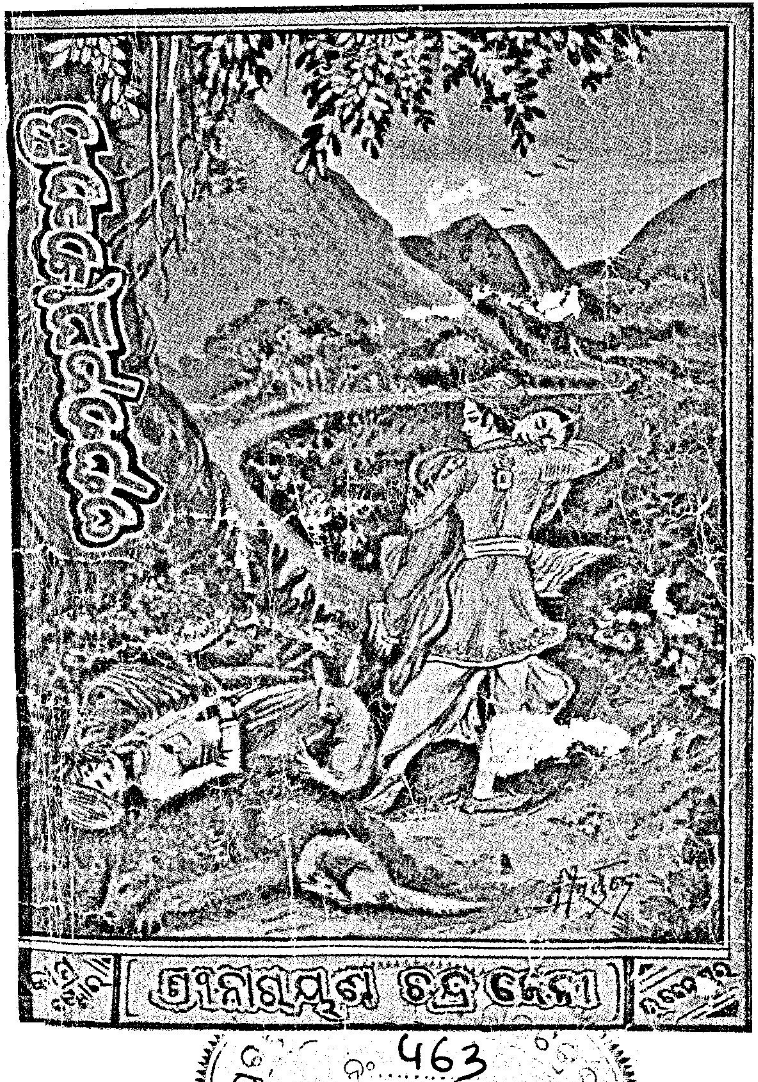

ନଂ 463
ତା 1.6.୮୦.

ଲେଖକ—

ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣଚନ୍ଦ୍ର ଜେନା

ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧିତ ହୋଇ ଛପାଗଲା

ପ୍ରକାଶିକା—

ଶ୍ରୀମତୀ ନିଶାମଣି ଦେବୀ

ପରିଚାଳିକା, ବାଣୀ ମନ୍ଦିର

ଗର୍ଲଚଟ୍ଟ କ୍ଲାସ୍

ପୋ: ଅ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧ ।　　　　ଏକଟଙ୍କା ଚାରିଅଣା ମାତ୍ର

ପ୍ରାପ୍ତି ସ୍ଥାନ—

ଏକାମ୍ର ଷ୍ଟୋର
ସିଂହଦ୍ୱାର
ପୋଃ ଅଃ ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ

ଏକାମ୍ର ଷ୍ଟୋର
ନୂଆରାଜଧାନୀ
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ପରିଚାଳକ:—ବାଣୀ ମନ୍ଦିର
ଗର୍ଗବଟୁ ନିବାସ
ପୋଃ ଅଃ ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ

ସାରସ୍ୱତ ଭଣ୍ଡାର
କଟକ—୨

ଉତ୍କଳ ବୁକ୍ ଏଜେନ୍ସି
ଘଣ୍ଟିଘାଟ, କଟକ

କଟକ ଷ୍ଟୁଡେଣ୍ଟ ଷ୍ଟୋର
କଟକ—୨

ଭାରତୀ ଭବନ
ସିଂହଦ୍ୱାର, ପୁରୀ

ମହାପ୍ରସାଦ ବ୍ରଦର୍ସ
କଟକ—୨

ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ଷ୍ଟୋର
ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ଓରିଏଣ୍ଟ ପ୍ରେସ,
କଟକ ୨,

ଏହା ବ୍ୟତୀତ କଟକର ସମସ୍ତ ବଡ଼ ବଡ଼ ବହି
ଦୋକାନରେ ମିଳେ ।

ଉପହାର

ପ୍ରୀତି [illegible]

[illegible] ର

ପଣ୍ଡିତ [illegible]

[illegible]

ପିଲାଦିନର କଥା

(ଏକ)

ଏକ ସହରରେ ଦୁଇଟି ମହାଜନ ଥିଲେ । ସେ ଦୁଇଜଣ ଏକା ମା' ପେଟର ଭାଇ । ବଡ଼ଭାଇ ସୁନା ରୁପା ବ୍ୟବସାୟ କରେ । ସାନଭାଇ ଗୁଡ଼ ଡାଲି ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବସାୟ କରେ । ବଡ଼ଭାଇର ଅଚଳାଚଳ ସମ୍ପତ୍ତି । ମାତ୍ର ସାନଭାଇର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ହେତୁରୁ ସେପରି ଚଳଚଳ ନୁହେ । ବଡ଼ଭାଇ ସାନଭାଇଙ୍କୁ ଦେଖିପାରେ ନାହିଁ । ଦୁଇଭାଇ ଭିନେ ଭିନେ ରହନ୍ତି । ବଡ଼ଭାଇର ପିଲାପିଲି କିଛି ନଥାନ୍ତି । ସାନଭାଇର ଯୋଡ଼ିଏ ଯାଆଁଳା ପୁଅ । ଜଣକର ନାମ ପହିଲି କୁମାର, ଅନ୍ୟର ନାମ ଦୁସରି କୁମାର । ଦୁଇଜଣ ଠିକ୍ ଏକାପରି ଦିଶନ୍ତି । କିଏ ପହିଲି କିଏ ଦୁସରି ଚିହ୍ନା ପଡ଼ନ୍ତି ନାହିଁ । ବଡ଼ଭାଇ ସାନଭାଇର ପୁଅଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଭଲ ପାଏ ନାହିଁ । ଏହିପରି ଦୁଇଟି ପରିବାର ସୁଖେ ଦୁଃଖେ ଚଳନ୍ତି ।

ଏହିପରି କିଛିଦିନ ଗଲାରୁ ସାନ ମହାଜନ ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ଗରିବ ହୋଇଗଲା । ଏପରିକି ଖାଇବା ପିଇବା ପାଇଁ ତାହାର

ପିଲାମାନେ ହଇରାଣ ହୋଇଗଲେ । ପିଲା ଦୁଇଟି ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲି ବୁଲି ଅଇଁଷା ମଧ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେମାନେ ତାଙ୍କ ବଡ଼ବାପା ଘରକୁ ଯାଇ ଯାହା ପାଆନ୍ତି, ତାହା ଖାଇ ଦିଅନ୍ତି । ପିଲାମାନଙ୍କର ବାପ ବଣକୁ ଯାଇ ଜଙ୍ଗଲରୁ କାଠ ଆଣି ବଜାରରେ ବିକି ସାମାନ୍ୟ ପଇସା ଆଣି କୁଟୁମ୍ବ ପୋଷେ । ଏହିପରି ଦିନେ ସାନ ମହାଜନ ବଣକୁ ଯାଇ କାଠ ହାଣୁଛି । ଦେଖିଲା ଯେ ଗଛରେ ଗୋଟିଏ ସୁନା ଚଢ଼େଇ ବସିଛି; ତାର ପରଗୁଡ଼ିକ ସୁନାଠାରୁ ଅଧିକ ଚକଚକ୍ ଦିଶୁଛି । ସେଠୁ ସେ କାଠହଣା ବନ୍ଦ କରି ସେହି ଗଛ ମୂଳକୁ ଯାଇ ଏକ୍ ଢେଲା ମାରିଲା ଯେ ସୁନା ଚଢ଼େଇଟି ଉଡ଼ିଗଲା । ସୁନା ଚଢ଼େଇ ଉଡ଼ିଯିବା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ସୁନାର ପର ତା ଦେହରୁ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ମହାଜନ ତାକୁ ଦେଖି ତାହା ପାଖକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ଖାଣ୍ଟି ସୁନାର ପର । କାଠହଣା ଛାଡ଼ିଦେଇ ମହାଜନ ସେ ସୁନା ପରଟିକୁ ଧରି ଘରକୁ ଚାଲି ଆସିଲା । ଘରେ କୁରାଢ଼ି ରଖି ଦେଇ ସୁନା ପରଟିକୁ ଧରି ତାର ବଡ଼ଭାଇ ସୁନା ମହାଜନ ପାଖକୁ ଗଲା । ସୁନା ମହାଜନ ତାକୁ ଦେଖି କହିଲା "ଏ ଖାଣ୍ଟି ସୁନା; ତୁ ଏଥିକୁ କେଉଁଠୁ ଆଣିଲୁ ?" ସାନ ମହାଜନ କହିଲା "ବଣରୁ ପାଇଲି; ତୁମେ ଏଥିକୁ ରଖି ମୋତେ କିଛି ଟଙ୍କା ଦିଅ, ମୁଁ ବଜାରରୁ ସଉଦା ଖରିଦ କରେ ।" ତହୁଁ ବଡ଼ମହାଜନ ସେ ସୁନା ପରଟି ରଖି ସାନଭାଇକୁ ଦଶଗୋଟି ଟଙ୍କା ଦେଲା । ସାନ ମହାଜନ ଦଶଗୋଟି ଟଙ୍କା ପାଇ ମହା ଖୁସି । କାରଣ ଦଶଟଙ୍କାରେ ତାର କୁଟୁମ୍ବ ଦଶଦିନ ଖାଇବେ ମାତ୍ର ସାନ ମହାଜନ ଟିକିଏ ବୋକା, ସେ ଯଦି ସୁନା ପରଟି ଓଜନ କରି ଅନ୍ୟଜାଗାରେ ବିକି-ଥାନ୍ତା ନିଶ୍ଚୟ ଶହେଟଙ୍କା ପାଇଥାନ୍ତା । ତାର ଭାଗ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଖରାପ । ଯାହାହେଉ ସେ ଟଙ୍କା ନେଇ ବଜାରରୁ ସଉଦାପତ୍ର କିଣି ଘରକୁ

ତାକୁ ପାଇଲାରୁ ମହା ଖୁସିରେ ସାନ ମହାଜନକୁ ହଜାରେ ଟଙ୍କା ଦେଲା । ସାନ ମହାଜନ ଟଙ୍କାତକ ଧରି ମହାଆନନ୍ଦରେ ଘରକୁ ଫେରିଲା ।

ତାପରେ ସୁନା ମହାଜନ ମଲା ସୁନା ଚଢ଼େଇଟିକି ନେଇ ତାର ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଦେଇ କହିଲା, "ଏୟାକୁ କାଟିକୁଟି ଭଲ ଯତ୍ନ କରି ରାନ୍ଧେ । ଆଉ ଦେଖି ଏୟାର ଯେଉଁ କଲିଜାଟା ଅଛି ସେ କଲିଜାଟା ଯେପରି କୁଆଡେ ପଡ଼ି ନଯାଏ । ରାନ୍ଧି ସାରିଲେ ମୋତେ ତାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବୁ । ସବୁ ତରକାରି ମୋତେ ନ ଦେଲେ ତୋତେ ହାଣିଦେବି ।" ଏହା କହି ମହାଜନ ବାହାରକୁ ଅସି ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟରେ ଲାଗିଲା । ସେଠୁ ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ମଲା ସୁନା ଚଢ଼େଇଟି ନେଇ କାଟିକୁଟି ମସଲାଦେଇ ରାନ୍ଧିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । କଥାରେ ଅଛି, ଅତି ଲୋଭରୁ ତନ୍ତ୍ରି ମଲା । ସୁନା ମହାଜନର ଲୋଭରେ ପାଟି ଗଲାଣି; ତାକୁ ଦଇବ ସହିବ କୋଉଠୁ, ଏହି ସମୟରେ କଣହେଇଚନା ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ତରକାରି ବସାଇ କଣ ଗୋଟେ ମସଲା ଭୁଲରେ ନ ପଲାଇଥିବାରୁ ଅନ୍ୟ ଘରକୁ ସେ ମସଲାଟିକି ଆଣିବାକୁ ଦଉଡ଼ିଗଲା । ଯୋଗକୁ ସାନମହାଜନର ଯାଆଁଳା ତାର ପଦ୍ମଲିକୁମାର ଓ ବସନ୍ତକୁମାର ଦୁହେଁ କିଛି ଖାଇବାକୁ ମିଳିବ ଧନ-ଆଶାରେ ବଡ଼ବାପ ଘରକୁ ଆସିଥିଲେ । ସେ ଦୁହେଁ ବୋଇଗିରେ ।" ପାଖକୁ ଯାଇ ଠିଆହୋଇ ଦେଖିଲେ ତରକାରି ଫୁଟୁଚି ଏପରି ନାହିଁ । ଅନଉଁ ଅନଉଁ ତରକାରି ହାଣ୍ଡିରେ ବଡ଼ମହାଜନ କଣ ଡେଇଁ ପଡି ଚୁଲି କଡ଼କେ ପଡ଼ିଗଲା । ଦୁଇଟିରୁ ସେ ମନରେ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଠାକୁ ଠାକୁ କିନା ଗିଳି ପର ତୁ କଣ ବୁଝିପାରୁ ସେତିକିବେଳେ ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଆଶା କରୁଛି । ଏହାପରେ

ଦୁଇଟି କଣ ଖାଇଯାଉଛନ୍ତି । ତାର ଭାରି ସନ୍ଦେହ ହେଲା । ସେ ପିଲାଙ୍କୁ ପଚାରିଲା "କରେ କଣ ଖାଇଦେଲ ?" ପିଲା ଦୁଇଟି ଡରି ଡରି କହିଲେ "ତରକାରିରୁ କଣ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା, ଆମେ ଖାଇଦେଲୁ ।" ତହୁଁ ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ଉପରେ କମ୍ପିଗଲା, କହିଲା "ଅଜି ମୋର ରକ୍ଷା ନାହିଁ । ଦେଖେଁ କଲିଜା ବାହାରି ଯାଇଛି କି ନା ! ଏହା ବୋଲି ତରକାରି ଘାଣ୍ଟି ଘାଣ୍ଟି ଆଉ କଲିଜା ପାଇଲା ନାହିଁ । ଦୁଇ ପିଲାଙ୍କୁ ଦା ଦା ଚଟକଣି ପକାଇ ବାହାର କରିଦେଲା । ସେଠୁ ମନରେ ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ଭାବି ଗୋଟିଏ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆକୁ ମାରି ତାର କଲିଜା ସେହି ତରକାରିରେ ପକାଇ-ଦେଲା । ତରକାରି ହୋଇଗଲାରୁ ସ୍ୱାମୀକୁ ଡାକି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖାଇବା ପଦାର୍ଥ ସଙ୍ଗରେ ସୁନାଚଢ଼େଇ ତରକାରି ଦେଲା । ମହାଜନ ଅନ୍ୟ ଖାଦ୍ୟକୁ ନ ଖାଇ ଆଗେ ସୁନାଚଢ଼େଇ ତରକାରିତକ ଏକା-ନିଶ୍ୱାସରେ ଖାଇପକାଇଲା । ତାପରେ ଆଉ ଅଳ୍ପ ଦିନରେ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ହାତମାରି ଉଠିଗଲା । ତହୁଁ ପରଦିନ ସୁନାମହାଜନ ବିଛଣା ଉଠାଇ ଦେଖିଲା ସୁନାମୋହର ନାହିଁ କି ସୁନାମୋହର ନାହିଁ । କହିଁ ସେ ମନେ ମନେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହୁଉଠିଲା "ହାୟ, ଦଇ, କି ବୁଦ୍ଧି କଲି ମିଛରେ ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ଗଣିଦେଲି । ଦେଇଛି ସେ ସୁନା ଆଉ ଉପାୟ କଣ । ହଉ ଯାହାହେବାର ହେଲାଣି, ମୁଁ ମହାଜନ ଦହଜାର ଟଙ୍କା ଦାଉପଡ଼ିଲେ ଆଦାୟକରି ନେବି ଯେ ।" ତାର କୁଟୁମ୍ବ ନିମୁଣ୍ଡ ଆଉଁସି ରହିଲା । ପୁଣି ଭାବିଲା "ଆରେ ମୋ ବୋକା, ସେ ଯଦି ଖାଇଦେଲଣି ?" ସେଠୁ ସେ ତାର ସ୍ତ୍ରୀର ଥାନ୍ତା ନିଷ୍ଠୁର ଏଣ୍ଡୋକୁ ଲଗିଲା ମନ କିଛି ପାଇଲା ନାହିଁ । ତାର ଯାହାହେଉ ସେ ଟଙ୍କା ତାର ଛାତି ଉପରେ ହଡ଼କମ୍ପ । ସେ ଚୂପ୍‌ହୋଇ

ମନମାରି ରହିଲା । ତାପରେ ମହାଜନ ମନବ୍ୟସ୍ତରେ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟରେ ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଏଣେ କଣ ହେଇଚି ନା ସାନମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ପିଲାଙ୍କ ବିଛଣା ଉଠାଉଥିଲା ତାଙ୍କ ତକିଆତଳୁ ଦୁଇଟି ସୁନାମୋହର ପାଇଲା । ତାକୁ ପାଇ ସ୍ୱାମୀକୁ ଦେଖାଇଲା । ସାନମହାଜନ ଦେଖିଲା ଖାଣ୍ଟି ସୁନାର ମୋହର ତେଣୁ ତାକୁ ହୁସିଆରରେ ରଖିବାକୁ କହି ବଣକୁ ଚାଲିଗଲା । ତହିଁ ପରଦିନ ସେମିତି ପିଲାଙ୍କ ବିଛଣାତଳୁ ଦୁଇଟି ସୁନାମୋହର ମିଳିଲା । ଏହିପରି ଦଶମାସ ଚାରିମାସ କଟିଗଲା । ଦିନ୍ ଦିନ୍ ଯୋଡ଼ାଏ ଯୋଡ଼ାଏ ସୁନାମୋହର ପାଇ ସାନ ମହାଜନ ବଡ଼ମହାଜନଠାରୁ ଆହୁରି ବଡ଼ଲୋକ ହୋଇଗଲା ମାତ୍ର ଏକଥା ସେ ଭାଇର ଆଗରେ ଖୋଲି କହୁ ନ ଥାଏ । ବଡମହାଜନ ଦେଖି ଭାବିଲା "ସାନମହାଜନ ସୁନାଚଢ଼େଇର କଲିଜା କିପରି କଦରରେ କାଢ଼ି ରଖି ମୋତେ ଠକିଦେଲା, ତା ନହେଲେ ତାର ଏତେ ଧନଦୌଲତ କିପରି ହୁଅନ୍ତା ।" ଦିନେ ସାନମହାଜନ ମନରେ ପାପ ଛୁଇଁଲା, ସେତ ସୁନାଚଢ଼େଇର କଲିଜା ପିଲାମାନେ ଖାଇବା କଥା ଜାଣି ନାହିଁ । ସେ ଭାବିଲା "କୌଣସି ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ କି ଭୂତ ତାର ପିଲାଙ୍କ ଦେହରେ ଆଶ୍ରା କରିଛନ୍ତି । ଆଗେ ଲୋଭ ଦେଖାଇ ଧନଦୌଲତ ଦେଇ ପଛରେ ପାଲଟେଇ ମାରି ଆମକୁ ଖାଇଯିବେ ।" ତେଣୁ ସେ ବଡ଼ମହାଜନ ପାଖକୁ ପିଲାଙ୍କ ତକିଆତଳୁ ଏପରି ସୁନାମୋହର ପାଇବା କଥା କହିଲା । ଏତେବେଳେ ବଡ଼ମହାଜନ ବୁଝିପାରିଲା ଯେ ସୁନ ଚଢ଼େଇ ଠିକ୍ । ତେଣୁ ସେ ମନରେ ହିଂସା ରଖି ସାନମହାଜନକୁ କହିଲା "ଆରେ ତୁ କଣ ବୁଝିପାରୁ ନାହୁଁ ? ପୁଅଙ୍କ ଦେହରେ ବାବନାଭୂତ ଆଶ୍ରା କରିଛନ୍ତି । ଏହିପରି

ତୋତେ ଲୋଭ ଦେଖାଇ ତୋ ପିଲାଙ୍କୁ ଖାଇ ତୋତେ ଖାଇ ତୋ ବଂଶ ଲୋପ କରିଦେବ । ତୁ ଜାଣୁ ଜାଣୁ କଥା ଏତେ ଦିନଯାଏ ଲୁଚାଇ ରଖିଲୁ । ତୁ ଗୋଟିଏ କାମ କର । ପିଲା ଦୁଇଟିଙ୍କୁ ମେଳା ଦେଖିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନେଇ ବହୁତ ଦୂର ବଣରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସିବୁ । ଯେପରି ସେମାନେ ଆଉ ଆସିବାକୁ ବାଟ ପାଇବେ ନାହିଁ । ନଚେତ୍ ବାଟ ଦେଖିଥିଲେ ପୁଣି ଆସି ଆଶ୍ରା କରିବେ ଏବଂ ଭୂତ ସ୍ୱର୍ଗଯାଇ ତାଙ୍କର ବଡ଼ ଭୂତସର୍ଦ୍ଦାରଙ୍କୁ କହି ଆଉ ବେଶି ଭୂତଙ୍କୁ ଆଣି ତୋ ଘରେ ରଖିବେ । ଏକଥା ଶୁଣି ସାନମହାଜନ ଭୟରେ ତାଟଙ୍ଗା ହୋଇଗଲାଣି । ବଡ଼ମହାଜନ ପାଖରୁ ବିଦାହୋଇ ଅସି ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ବାଟଯାକ ତାର ଦେହ ବରଡାପତ୍ର ପରି ଥରୁଥାଏ । ରାତି ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ଆଉ କୁଆଡ଼େ ପିଲାଙ୍କୁ ନେଇପାରିଲା ନାହିଁ । ତାକୁ ରାତିରେ ନିଦ-ହେଲା ନାହିଁ । ଭୟରେ ଛାୟା ତା ଆଖି ଆଗରେ ଭୟଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ତାର ଛାତି ଦୁଲ୍‌ଦୁଲ୍ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ଏକଥା ମହାଜନ ତାର ସ୍ତ୍ରୀକୁ କହିଲା ନାହିଁ । ତହିଁ ପରଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ପିଲାଙ୍କୁ କହିଲା "ରାଜାଙ୍କର ନଅର ପାଖରେ ବଡ ମେଳା ହେଉଅଛି । କେତେ ଲୋକ, କେତେ ହାତୀ, କେତେ ଘୋଡ଼ା କେତେ ବେପାରୀସବୁ ଆସିଛନ୍ତି । ଚାଲ ଦେଖି-ଆସିବ । ପିଲାମାନେ ତ ମେଳା ଦେଖିବାକୁ ବାଇ, ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଜାମା କୁର୍ତ୍ତା ପିନ୍ଧି ତାଙ୍କର ବାପାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ । ମହାଜନ ପୁଅ ଦୁହିଙ୍କୁ ଧରି ବହୁତ ବାଟ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଅଗ୍ଣାଅଗ୍ଣି ବନସ୍ତରେ ପଶିଲା । ଘୋର ଜଙ୍ଗଲ, ଏପାଖ ସେପାଖ କୁଆଡ଼େ ବାଟ ଜଣାଯାଉ ନାହିଁ । ମହାଜନ ସେହି ବଣରେ ଗୋଟିଏ ଗଛ-ମୂଳରେ ବସି ପିଲାଙ୍କୁ କହିଲା "ଦେଖ ଏ ବନସ୍ତର ଆଖପାଖରେ

ରଜନଅର ପଡ଼ିବ, ସେଠି ମେଳା ହେଉଛି, ଆଉ ଅଳ୍ପ ବାଟ ଅଛି । ତୁମେ ଦୁଇଭାଇ ଏ ଗଛମୂଳେ ବସ ମୁଁ ଯାଉଛି ପାଣି ଆଣେ, ଟିକିଏ ଟିକିଏ ପିଇ ପୁଣି ଚାଲିବା ” ଏହାକହି ମହାଜନ ଅନ୍ୟ ବାଟଦେଇ ମନଦୁଃଖରେ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଏଣେ ପିଲା ଦୁଇଟି ବସି ବସି ହାଲିଆ ହୋଇଗଲେ । ବହୁତ ବାଟ ଚାଲି ଚାଲି ଗୋଡ଼ ବଥାହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ଭୋକ ଶୋଷରେ ଅଧୁ ପାଧୁ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେଣି । ପଦ୍ମଲକୁମାର ଦୁସାକୁମାରକୁ କହିଲା, "ବାପା ଆଉ ଆସିବ ନାହିଁ । ଏଠି ବସି କିଛି ଲାଭନାହିଁ; ଚାଲ ବଣରେ ବୁଲି ଫଳମୂଳ ଖାଇବା । ଆଉ ଘରକୁ ଯିବାଭଳି ରାସ୍ତା ମୁଁ ପାଉନାହିଁ । ତେଣିକି ଆମ କପାଳରେ ଯାହାଥିବ ।" ଏପରି କୁହାକୁହି ହୋଇ ଦୁଇଭାଇ ଏଣେ ତେଣେ ଫଳମୂଳ ଖୋଜିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଜହ୍ନୁଡ଼ଦିଆ ଖରାବେଳ । ଅଗ୍ନାଅଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ସୁ ଶବ୍ଦ କିଛି ନାହିଁ । ପିଲାଦୁଇଟିଙ୍କର ଭୟର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଈଶ୍ୱର ପାର୍ବତୀଙ୍କୁ ଡାକିଲେ । କିଛିଦୂର ଗଲାପରେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଜଣେ ବୁଢ଼ା ବାଣୁଆ ଗୋଟେ ମସ୍ତବଡ଼ ମହାବଳ ବାଘକୁ କାନଧରି କରି ଢୋସାରି ଢୋସାରି ଆଣୁଅଛି । ବାଘକୁ ଦେଖି ଦୁଇଭାଇ ଆହୁରି ଭୟରେ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ି କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏହାଦେଖି ବୁଢ଼ା ବାଣୁଆର ମନରେ ବହୁତ ଦୟା ହେଲା ଏବଂ ପିଲା ଦୁଇଟି ଏକା ଚେହେରା ଏକା ଢଙ୍ଗ ଥିବାରୁ ଏକକୁ ଆରେକ ଚିହ୍ନି ହେଉ ନ ଥିବାରୁ ବାଣୁଆବୁଢ଼ାକୁ ଖୁସି ଲାଗିଲା । ସେଠୁ ସେ କଣ କଲା ନା ବାଘକୁ ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ବାନ୍ଧିଦେଇ ପିଲାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲା । "ତୁମେ ଦୁହେଁ କା'ର ପୁଅ ଏ ଘୋର

ବଣକୁ କିମିତି ଆସିଲ ?" ପିଲମାନେ ବାଘଭୟରେ କିଛି କହୁ ନ ଥିଲେ, ବୁଢ଼ାକୁ ଏକାଦେଖି କହିଲେ "ଆମର ବାପା ଜଣେ ମହାଜନ; ସେ ଆମଠାରେ କିଛି ଦୋଷ ଅଛି ଦେଖିପାରି ଆମକୁ ମିଛରେ ମେଳା ଦେଖିବା ବାହାନାରେ ଆଣି ଏହି ବନସ୍ତରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲେ ।" ତହୁଁ ବୁଢ଼ା କହିଲା "ହଉ ବାବା, ଚିନ୍ତା କରନା । ତୁମର ବାପାଙ୍କୁ ଆଉ ଆଶା କର ନାହିଁ । ସେ ତ ନିଜର ଜନ୍ମିତ ପୁଅଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲା, ତାକୁ ଲୋଡ଼ି ଲାଭ କଣ ? ମୋର ପୁଅପାଠ କିଛି ନାହାନ୍ତି । ତୁମେ ଦୁହେଁ ମୋର ପୁଅ ହୋଇ ରୁହ ।" ପିଲା ଦୁଇଟି ବୁଢ଼ାବାଣୁଆ ସଙ୍ଗରେ ଗଲେ । ବାଣୁଆବୁଢ଼ା ପିଲାଙ୍କୁ ନିଜ ବସାକୁ ନେଇ ଭଲଭାବେ ଖାଇବା ପିଇବାକୁ ଦେଲା । ତାପରେ ପଚାରିଲା "ଦେଖ ପୁଏ, ମୋଠାରେ ସବୁ ବିଦ୍ୟା ଅଛି । ତୁମେ ଦୁହେଁ କେଉଁ ବିଦ୍ୟା ଶିଖିବାକୁ ଚାହଁ ?" ସେମାନେ କହିଲେ ଆମେ ଦୁହେଁ ଯେପରି ତୁମପରି ବାଣୁଆ ବୀର ହୋଇ ଏହି ବାଘପରି ଶହ ଶହ ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଆୟତ କରିବୁଁ ।" ଏକଥା ଶୁଣି ବୁଢ଼ା ମହାଖୁସି ହୋଇ ତାଙ୍କର ପିଠିରେ ହାତମାରି ଦେଲା । ତହିଁ ପରଦିନଠାରୁ ପିଲାଦୁହେଁ ମହା-ଆନନ୍ଦରେ ଶରବିଦ୍ୟା ଏବଂ ବାଣ ବିନ୍ଧିବାର, ଯୁଦ୍ଧ କରିବାର ସମସ୍ତ କାଇଦା ଶିଖିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଅଳ୍ପେ ଅଳ୍ପେ ପିଲା-ଦୁଇଟି ଯେତିକି ବଢ଼ୁଥାନ୍ତି ସେତିକି ପାକଳ ହେଉଥାନ୍ତି । କ୍ରମେ ସେମାନେ ବଡ଼ ହୋଇଗଲେ । ଯୁବା ଦେହେସ୍ ହୋଇଗଲା । ବଣର ଫଳମୂଳ ଓ ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ମାଂସ ଖାଇ ଭେଣ୍ଡିଆ ଭେଣ୍ଡିଆ ହୋଇଗଲେ । ମହାଜନର ପିଲାଥିଲେ, ଦେଖି ବାହାରି ପଡ଼ିବାକୁ ରଜାପୁଅ ପରି ଦେଖାଗଲେ । ପୁଅ ଦୁହିଙ୍କୁ ବୁଢ଼ା ସବୁପ୍ରକାର ଶରମର୍ମ ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧ କାଇଦା ଶିଖେଇଲା । ସେମାନେ ଏତେ ବୀର ଏବଂ ବାଣୁଆ ହୋଇଗଲେ

ଯେ ବେଳେ ବେଳେ ତାଙ୍କର ବୁଢ଼ାଗୁରୁଙ୍କୁ ନସ୍କର ଦେଉଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ସେଠାରେ ଥାନ୍ତି । ବୁଢ଼ା ଘରେ ବସିଥାଏ । ଟୋକମାନେ ବଣରୁ ଶିକାର କରି ଆଣି ଦିଅନ୍ତି । ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟ ମହାମଉଜରେ ଖାଆନ୍ତି ।

ଏହିପରି ଅନେକ ଦିନ କଟିଗଲା । ବୁଢ଼ା ଦିନେ ଭାବିଲା "ଏ ଦୁହେଁ ଖୁବ୍ ପାରଙ୍ଗମ ହୋଇଗଲେଣି । ଏ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଆଉ ଏଠାରେ କୂପ ବେଙ୍ଗ ପରି ପକାଇ ରଖିବା ଭଲ ନୁହେଁ । ଏମାନେ ଯାଆନ୍ତୁ ଦେଶ ବିଦେଶ ବୁଲି ନିଜର ବିଦ୍ୟା ଦେଖାଇ ଲୋକଙ୍କୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ଏବଂ ମୋର ମଧ ନାଁ ପଡ଼ିବ ।" ଏହା ଭାବି ବୁଢ଼ା ଦୁଇକୁମାରଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲା "କାଲି ତୁମର ପରୀକ୍ଷା କରାଯିବ ।" ଟୋକା ବାଣ୍ଡିଆ ଦୁଇ ଭାଇ ହଉ କହି ରାତିରେ ଖାଇ ପିଇ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ପରଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ବୁଢ଼ା ଦୁଇପୁଅଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ବନସ୍ତଆଡ଼କୁ ଗଲା । ବହୁତ କ୍ଷଣ ବୁଲି ବୁଲି ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ କୌଣସି ଶିକାର ପାଇଲେ ନାହିଁ । ବେଶି ଖରା ହେବାରୁ କୁଡ଼ିଆକୁ ଫେରୁଛନ୍ତି ବାଟରେ ବୁଢ଼ା ଆକାଶକୁ ଅନାଇଁ ଦେଖିଲା ଏକ ଧାଡ଼ିରେ ଷଠେହେଠା ବଗ ଉଡ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି । ବୁଢ଼ା ପହିଲି କୁମାରକୁ କହିଲା "ଏକା ଶରକେ ଷଠେହେଯାକ ଖସି ପଡ଼ିବେ ।" ପହିଲିକୁମାର ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଶରରେ ଷଠେହେଟି-ଯାକ ବଗ ଖସାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ା ତା ପିଠିରେ ହାତମାରି କହିଲା "ଠିକ୍ ଶିକାରି ।" ପୁଣି ଖଣ୍ଡେ ଦୂର ଯାଇଛନ୍ତି ବୁଢ଼ା ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ପାରି ଆକାଶରେ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଯାଉଛି । ତା ଥଣ୍ଟରେ ଗୋଟିଏ ଧାନଗଛ ଅଛି । ବୁଢ଼ା ଦୁସରିକୁମାରକୁ କହିଲା "ପାରି ଥଣ୍ଟରୁ ଧାନ ଗଛଟି ଖସାଇ ଦେବୁଁ, ପାରି ମରିବ ନାହିଁ ।" ଦୁସରି-

କୁମାର ଏକା ଶରକେ ପାଖ ଝଣ୍ଟରୁ ଧାନ ଗଛ ଖସାଇ ଦେଲା ମାତ୍ର ପାଖ ମଲାନାହିଁ । ସେହିପରି ଜଣ୍ଡ ଜଣ୍ଡ ଗଲା । ଏହା ଦେଖି ବୁଢ଼ା ବଣୁଆ ତାଙ୍କୁ ସାବାସ୍ କହି ଦୁହିଁଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ କୁଡ଼ିଆକୁ ଫେରିଲା । ରାତିରେ ଖାଇଲାବେଳେ ଟୋକା ଶିକାରି ଦୁହେଁ ବୁଢ଼ାକୁ କହିଲେ—“ଆମେ କିଛି ଖାଇବୁ ନାହିଁ, ଯଦି ତୁମେ ଆମର ଗୋଟିଏ କଥା ରକ୍ଷା ନ କର ।” ବୁଢ଼ା କହିଲା ‘‘କଣ କୁହ ।’ ଟୋକା ଶିକାରି ଦୁହେଁ କହିଲେ ‘‘ଆମେ ଆଉ ଏଠି କେତେ ଦିନ ପଡ଼ି ରହିବୁଁ । ତୁମେତ ଆମର ବୀରତ୍ୱ ଦେଖିଲ; ଏବେ ଆମର ନିଜର ଭାର ଆମ ଉପରେ ଛାଡ଼ିଦିଅ । ଆମେ ଦେଶ ବିଦେଶ ବୁଲି ଆମର ବୀରତ୍ୱ ଦେଖାଇ ଲୋକଙ୍କୁ ଚମକାଇ ଦେବୁଁ । ବୁଢ଼ା କହିଲା ‘‘ବାବା, ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେଇକଥା ଅନେକ ଦିନରୁ ଭାବିଥିଲି । ମାତ୍ର ସ୍ନେହବଶରୁ ଛାଡ଼ି ପାରୁନାହିଁ । ହଉ, ଯେବେ କହିଲଣି ତେବେ ଯିବ । ‘‘ଏହା କହିବାରୁ ପିଲାମାନେ ବୁଢ଼ା ସହିତ ଖାଇଲେ । କେଉଁ ଦିନ ସେମାନେ ବାହାରିବେ ସ୍ଥିର କରି ଶୋଇବାକୁ ଗଲେ ।

ପିଲାମାନେ ଯେଉଁ ଦିନ ଯିବେ ସେହିଦିନ ବୁଢ଼ା ନିଜ ହାତରେ ଭଲ ଭଲ ଶିକାର ଆଉ ଭଲ ଭଲ ଫଳମୂଳ ଆଣି ଦୁଇଭାଇଙ୍କୁ ଖୁଆଇଲା । ‘‘ବାବା ଯାଅ, ଏ ବୁଢ଼ାକୁ ମନେ ରଖିଥିବ । ମୁଁ କଲ୍ୟାଣ କରୁଛି ତୁମର ଭଗବାନ ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ ।” ବୁଢ଼ା ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ଭଲ ଧନୁ ଏବଂ ବହୁ ବହୁ ଶର ଦେଲା । ଆଉ ଗୋଟିଏ ଧାରୁଆ ଖଣ୍ଡାଦେଇ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ କହିଲା, ‘‘ଏ ଖଣ୍ଡାଟି ନିଅ, ଯେଉଁଠାରେ ଦୁଇଭାଇ ଅଲଗା ଅଲଗା ହୋଇ ଦୁଇ ଦିଗକୁ ଯିବ ସେହିଠାରେ ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ଏ

ଖଣ୍ଡାଟି ପୋତିଦେଇ ଯିବା । କେବେ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି ପୁଣି ସେହି ଗଛ ପାଖକୁ ଫେରିଆସିଲେ ଆର ଭାଇର ଅବସ୍ଥା କିପରି ଅଛି ଜାଣି ପାରିବ । କମିତନା ଫେରିଆସି ଦେଖିବ ଯେ ଯଦି କାହାରିକୁ କିଛି ବିପଦ ପଡ଼ିଥାଏ ତେବେ ଖଣ୍ଡାର ଧାରରେ ଗୋଟିଏ ଫାଖ ଭଲଙ୍କି ଲାଗିଯାଇଥିବ । ଯଦି ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଭଲଥାଏ ତେବେ ଖଣ୍ଡାଧାରର ଦୁଇପାଖ ଏହିପରି ଚକ୍ ଚକ୍ ଜଳୁଥିବ ।

ଦୁଇ ଭାଇ ବୁଢ଼ାକୁ ଜୁହାର ହୋଇ ଖଣ୍ଡା ଧନୁ ଧରି ଚାଲିଲେ । ବୁଢ଼ା କାନ୍ଦ ପକାଇଲା । ଦୁଇଭାଇ ଜଙ୍ଗଲଅଡ଼େ ଚାଲିଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ବଡ଼ ଅଗ୍ନାଅଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ରାତି ହୋଇ ଯିବାରୁ ଯାହା ସଙ୍ଗରେ ଆଣିଥିଲେ ଖାଇ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ଶୋଇଲେ । ସକାଳହେବାରୁ ଉଠି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଚାଲିଲେ । କିଛି-ଦୂର ଯିବାରୁ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଭାରି ଭୋକହେଲା । ଦୁହେଁ ବିଚାରିଲେ ଆଗରେ ଯେଉଁ ଜନ୍ତୁ ଆସିବ ତାକୁ ଆଗେ ମାରି ଖାଇବା । ଏହା ଭାବି ଧନୁ ଧରି ବସିଲେ । କିଛିସମୟ ପରେ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ା ଠେକୁଆ ଦେଖାଦେଲା । ପହିଲିକୁମାର ଧନୁରେ ଶର ଚଢ଼ାଇବାକୁ ଯାଉଛି ସେତେବେଳେ ଠେକୁଆ ହାତଯୋଡ଼ି କହିଲା—

"ଶିକାରୀ ଭାଇ ଶିକାରୀ ଭାଇ ଛାଡ଼ିଦେରେ ମୋତେ
ଗାତରେ ଅଛି ଦୁଇଟି ଛୁଆ ଦେଉଅଛି ତୋତେ"

ଏହିକଥା କହି ଠେକୁଆଟି ଗାତକୁ ଯାଇ ଦୁଇଟି ସୁନ୍ଦର ଆ ଠେକୁଆ ଛୁଆ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କୁ ଦେଲା । ତହୁଁ ଦୁଇଭାଇ ଠେକୁଆ ଛୁଆ ଦୁଇଟିଙ୍କୁ ଦେଖି ଦୟାରେ ଆଉ ମାରିଲେ ନାହିଁ । ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ବଣେ ବଣେ ଚାଲିଲେ । ଠେକୁଆ ଛୁଆଦୁଇଟି ଶିକାରୀଙ୍କ

ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ । କିଛିଦୂର ଗଲାରୁ ଗୋଟିଏ ବିଲୁଆକୁ ଦେଖିଲେ । ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ଧନୁରେ ଶର ବସାଇବା ମାତ୍ରେ ବିଲୁଆ ବଡ଼ ପାଟିରେ କହିଲା —

" ଶିକାରୀ ଭାଇ ଶିକାରୀ ଭାଇ ରକ୍ଷା କର ମୋତେ
ବସାରେ ଅଛି ଦୁଇଟି ଛୁଆ ଦେବି ଅଛି ତୋତେ "

ଏହା କହି ବିଲୁଆ ବୁଦା ଭିତରକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଯୋଡ଼ିଏ ବିଲୁଆ ଛୁଆଙ୍କୁ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଥୋଇ କହିଲା , ଏ ଛୁଆ ଦୁଇଟିଙ୍କୁ ନିଅ ତୁମର ଏମାନେ ବହୁତ ଉପକାର କରିବେ । ବିଲୁଆ ଛୁଆଙ୍କୁ ଶିକାରୀ ମାରିଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ । ଠେକୁଆ ଛୁଆ ବିଲୁଆଛୁଆ ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ । କିଛିବାଟ ଗଲାରୁ ଗୋଟିଏ ଗଧିଆବାଘ ଦେଖାଦେଲା । ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ପୁଣି ଧନୁରେ ଶର ଚଢ଼ାଇଲେ । ତହୁଁ ଗଧିଆବାଘ ପାଟି କରି କହିଲା

' ବାଣୁଆ ପୁଅ ବାଣୁଆ ପୁଅ ଛାଡ଼ିଦେରେ ମୋତେ
ବସାରେ ଅଛି ଦୁଇଟି ଛୁଆ ଦେବି ଅଛି ତୋତେ ,,

ବାଣୁଆଦୁଇଭାଇ ଫେରେ ସେଇଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିଲେ । ଗଧିଆବାଘ ଗାତରୁ ଦୁଇଟି ଗଧିଆଛୁଆ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କପାଖରେ ହାଜର କରି କହିଲା ଏ ଛୁଆଦୁଇଟି ତୁମର ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଚେଲା ହୋଇ ରହିବେ କୁଆଡ଼େ ପଳାଇବେ ନାହିଁ । ଶିକାରୀ ଦୁଇଜଣ ଦୁଇ ଠେକୁଆ ଦୁଇ ବିଲୁଆ ଦୁଇ ଗଧିଆଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଚାଲିଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ଅନେକ ଦୂର ଚାଲିଗଲେ । ଫେରେ ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ଭାଲୁ ଦେଖିଲେ । ତାକୁ ମାରିବାକୁ ଗଲାକ୍ଷଣି ସେ ଭାଲୁ ବାଣୁଆଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲା, ମୋର ଯୋଡ଼ିଏ ଛୁଆ ଅଛି ନେଇଯାଅ ମୋତେ ଛାଡ଼ିଦିଅ । ଏହା କହି ତା ବସାକୁ

ପାଇଁ ଯୋଡ଼ିଏ ସୁନ୍ଦରିଆ ଭାଲୁଛୁଆ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର କଲା । ତହୁଁ ସେମାନେ ଠେକୁଆ, ବିଲୁଆ, ଗଧିଆ, ଓ ଭାଲୁଙ୍କୁ ସଙ୍ଗ-ର ଧରି ଚାଲିଲେ । କିଛି ବାଟ ଯାଇଛନ୍ତି ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ ସିଂହକୁ ଦେଖିଲେ । ଦୁଇଭାଇ ନ ଡରି ତାକୁ ଶର ବିନ୍ଧିବାକୁ ବସିଲେ । ସିଂହ କାତର ହୋଇ କହିଲା ଭାଇ ମୋତେ ମାରନା ମୁଁ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଯୋଡ଼ିଏ ସିଂହଛୁଆ ଦେଉଅଛି ! ଏହା କହି ଦୁଇଟି ସିଂହ ଛୁଆ ଆଣି ଦେଲା । ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ଛୁଆ ଦୁଇଟିକୁ ଠେକୁଆ ବିଲୁଆ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ସହିତ ମିଶାଇ ଚାଲିଲେ । ବହୁତ ବାଟ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ଥକାହୋଇ ବସିପଡ଼ିଲେ । ବିଲୁଆ ଦୁଇଟିକୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲେ " ତୁମେ ଦୁଇଜଣ ଭାରି ଚାଲାକ,ତୁମେ ଯାଅ ଆମପାଇଁ କିଛି ଖାଇବାକୁ ଆଣିବ, ବିଲୁଆଙ୍କୁ ତ ଟାଁ ଗଣ୍ଡା ସବୁ ମାଲୁମ୍ । ସେ ଦୁହେଁ ବଣ ଅରଖାଖରେ ଥିବା ଗାଁକୁ ଦଉଡ଼ି ଯାଇ ଗଣ୍ଡାଏ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ ଧରି ଆଣିଲେ । କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆଙ୍କୁ ଦୁଇଭାଇ କାଟି କୁଟି ରାନ୍ଧି ଖାଇଲେ । ଟିକିଏ ଗଛମୂଳେ ବିଶ୍ରାମ କରି ପୁଣି ସମସ୍ତିଙ୍କ ନେଇ ଚାଲିଲେ ! ଯାଇଁ ଯାଇଁ ବଣ ପାର ହୋଇ ଗୋଟିଏ ରାସ୍ତାପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଦେଖିଲେ ରାସ୍ତାର ପାଖେ ପୂର୍ବକୁ, ପାଖେ ପଶ୍ଚିମକୁ ଯାଇଅଛି । ସେଠୁ ଦୁଇଭାଇ କୁହାକୁହି ହେଲେ ଆମେ ଏଇଠାରୁ ଅଲଗା ଅଲଗା ହୋଇ ପୂର୍ବ ପଶ୍ଚିମକୁ ଯିବା । ଦୁଇଭାଇ ଦଶଟି ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଭାଗ କଲେ । ଜଣକୁ ଗୋଟିଏ ଠେକୁଆ ଗୋଟିଏ ବିଲୁଆ ଗୋଟିଏ ଗଧିଆ ଗୋଟିଏ ଭାଲୁ ଓ ଗୋଟିଏ ସିଂହ ପଡ଼ିଲେ, ଜଣକା ପାଞ୍ଚଟି ଲେଖା ଜନ୍ତୁ ଧରି ବାହାରିଲେ । ତାଙ୍କର ପାଳକ ବାପ ବୁଢ଼ା ଡାଣୁଆ ଯିମିତି କହିଥିଲା ସିମିତି ସେମାନେ ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ବରଗଛରେ ସେହି ଖଣ୍ଡାଟି ପୋତିଦେଇ ଗଲେ । ପହିଲି କୁମାର ପଶ୍ଚିମକୁ ଗଲା । ଦୁସରା କୁମାର ପୂର୍ବକୁ ଗଲା ।

(ଦୁଇ)

ପହ୍ଲିକୁମାର କଥା

ଦୁଇଭାଇ ସେହି ଗଛ ମୂଳରୁ ଦୁଇଆଡ଼େ ବିଦାୟ ହେଲେ । ପହ୍ଲିକୁମାର ତାର ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଯାଇଁ ଯାଇଁ କେତେ ପର୍ବତ ପାହାଡ଼ ପାର ହୋଇ ଗୋଟିଏ ରଜା ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଇଜରେ ଦେଖିଲା ଯେ ରାଇଜଟାଯାକର ଲୋକ ତାହାରି ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । କାହାରି ମୁହଁରେ ହସ ନାହିଁ । ଯିଏ ଯେଉଁଠି ବସିଛି ସେଇଠି । ତହୁଁ ସେ ମନେ ମନେ ଭାବିଲା ବୋଧହୁଏ ଏ ରାଇଜରେ କୌଣସି ବିପଦ ପଡ଼ିଛି । କହିଲା 'ହଉ ଦେଖିବା' । ସେ ରାଇଜରେ ରହିବାପାଇଁ ଶିକାରୀ ଜାଗା ଖୋଜିଲା । ଅନେକ-ଲୋକ ନାହିଁ କଲେ । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ ପ୍ରଭୃତି ବଣ ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ କିଏ ଘରେ ସ୍ଥାନଦେବ । ସେଠି ଶିକାରୀ ଜଣେ ବଡ଼ମହାଜନ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲା "ମୋତେ ଏଠାରେ ରହିବାର ସ୍ଥାନ ଦିଅ । ଆଉ ମୋର ଏ ଚେଲାମାନେ ତୁମର ବହୁତ ଉପକାର କରିବେ ।" ମହାଜନର ବହୁତ ଘର ଥିଲା । ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ବଡଘର ଛାଡ଼ିଦେଲା । ତାକୁ ମଧ୍ୟ ଡର ଲାଗୁଥାଏ କାରଣ ସେମାନେ ଜଣେ ଶିକାରୀର ହୁକୁମରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି । ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କର ଖାଇବା ପାଇଁ ମାଂସ ଆଣିଦେଲା । ଠେକୁଆ ଖାଇବା ପାଇଁ କୋବିପତ୍ର ଆଉ ଆଉ

ଶାଗଯନ୍ତ ଦୁରବାସ ଅଣାଇ ଦେଲା । ଶିକାରୀ ରହିବା ପାଇଁ ଭଲଘର ଦେଲା ଏବଂ ଖାଇବା ପିଇବାର ସବୁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିଦେଲା । ସବୁ ସରିଲାରୁ ଶିକାରୀ ତାର ଚେଲାମାନଙ୍କୁ ମହାଜନ ଆଗରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନାଚ ଦେଖାଇବାକୁ କହିଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ଓ ଠେକୁଆ ସମସ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନାଚ ଦେଖାଇଲେ । ସବୁଠାରୁ ଭାଲୁ ନାଚଟି ମହାଜନ ମନକୁ ଗଲା । ନାଚ ସରିଲାରୁ ରାତିରେ ଖାଇସାରି ଶିକାରୀ ଓ ମହାଜନ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ । ଶିକାରୀ କହିଲା "ଏ ସହରରେ କି ବିପତ୍ତି ପଡ଼ିଛି କି ? ଲୋକମାନଙ୍କ ମନରେ କାହାରି ସୁଖନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ମଉନରେ ଯେଉଁଠି ବସୁଛନ୍ତି ସେଇଠି ।" ମହାଜନ କହିଲା "ସାତ ପାହିଲେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀ ମରିଯିବ । ସେଥିପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଦୁଃଖ । ଶିକାରୀ କହିଲା "ରଜାଝିଅଙ୍କୁ କୌଣସି ବଡ଼ ରୋଗ ହୋଇଛି କି ?" ମହାଜନ କହିଲା "ରୋଗ ଯୋଗ କିଛି ନାହିଁ; ମାତ୍ର ତାଠାରୁ ବଳେ । ଏଇ ରାଜ୍ୟର ବାହାରେ ଯେଉଁ ପର୍ବତ ଅଛି ସେଠାରେ ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ଼ ସାତ ମୁଣ୍ଡିଆ ସାପ ଅଛି । ସେଟା ଦେଖିବାକୁ ଅଧା ପର୍ବତ ଭଳିଆ । ଗର୍ଜନ କଲେ ଆମ ରାଇଜ ପରି ତିନୋଟା ସହର ଥରହର ହୋଇ ପଡ଼ିବ । ତାର ଡରରେ ଲୋକେ ରହି ପାରୁନାହାନ୍ତି । ରାଜ୍ୟରେ ଯେତେ ଝିଅ ଥିଲେ ସବୁ ଖାଇସାରିଲାଣି । ତାର କି ଅଭ୍ୟାସ କେଜାଣି ସେ ଖାଲି ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଖାଉଛି । ସେ ରଜାଙ୍କୁ କହୁଛି ଯେ ଯଦି ପ୍ରତିବର୍ଷ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଲେଖା ଝିଅ ନ ଦିଆଯାଏ ତେବେ ସେ ରାଜ୍ୟଯାକ ଲୋକଙ୍କୁ ଧ୍ୱଂସ କରିଦେବ । ରାଜ୍ୟରୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଯାଇ ସବୁ ମଲେଣି । ବାକି ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀର ପାଳି । ସେଥିପାଇଁ କାହାରି ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । ଶିକାରୀ କହିଲା "ସାପଟାକୁ କଣ କେହି ମାରିପାରୁ

ନାହାନ୍ତି ?" ମହାଜନ କହିଲେ "କେତେବୀର, କେତେ ରଜା ଓ କେତେ ରାଜପୁତ୍ର ଆସି ଚେଷ୍ଟାକରି ସମସ୍ତେ ମଲେଣି । ତାକୁ ପାରିବା ସହଜ କଥା ନୁହେଁ । ରଜା ମଧ୍ୟ ପଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ସାପକୁ ଯିଏ ମାରିବ ସେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀକୁ ବିଭା ହେବ ଏବଂ ଏ ରାଇଜର ଗାଦିରେ ବସିବ । ମାତ୍ର କାହାରି ଭାଗ୍ୟରେ ନାହିଁ । କାଲିତ ସେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀ ମରିବ । ତାପରେ ଆଉ ବର୍ଷକୁ ଆଉତ ଝିଅ ମିଳିବେ ନାହିଁ । ଆମେସବୁ ମରିବୁଁ ।" ଶିକାରୀ କହିଲା କଣ, ଏପରି ଗୋଟାଏ ଜନ୍ତୁ ତାକୁ କେହି ମାରି ପାରୁ-ନାହାନ୍ତି । ହଉ, ଏହାକହି ଦୁହେଁ ଶୋଇବାକୁ ଗଲେ । ତହିଁ-ଆରଦିନ ଖୁବ୍ ସକାଳୁ ଉଠି ଶିକାରୀ ତାହାକୁ କିଛି ନ କହି, ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ ଓ ଠେକୁଆଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ସେହି ପରବତରେ ଚଢ଼ିଲା । ପରବତ ଉପରେ କିଛି ବାଟ ଯାଇଛି ଗୋଟିଏ ରଜା ନଅର ଭଳି ସୁନ୍ଦର କୋଠାଘର ଦେଖିଲା । ସେହିଘରେ ସାପ ଅଛି ଭାବି ସେ ଘର ଭିତରକୁ ଗଲା । କବାଟ ଖୋଲି ଘରେ ପଶି ଦେଖିଲା କେହି ନାହିଁ । ଏ ଘରୁ ସେ ଘର ସେ ଘରୁ ଆରଘର ଏପରି ସାତଠା ଘର ପାରି ହୋଇ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଛୋଟ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ଘରେ ଶିକାରୀ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ସୁନାର ସିନ୍ଦୁକ ଅଛି । ସୁନା ସିନ୍ଦୁକ ଉପରେ ତିନୋଟି ସୁନା ଗିଲାସରେ ଅମୃତ ଥୁଆ ହୋଇଛି । ସେଠାରେ କାନ୍ଥରେ ଲେଖାଅଛି "ଯେ ଏହି ସୁନା ଗିଲାସରୁ ତିନି ଗିଲାସଯାକ ଅମୃତ ପାଣି ପିଇବ ଏବଂ ସିନ୍ଦୁକ ଭିତରେ ଯେଉଁ ଖଣ୍ଡାଟି ଅଛି ତାକୁ ଯେ ନେଇ ପାରିବ ସେ ସବୁଠାରୁ ପୃଥିବୀରେ ବଳୁଆ ବୀର ହେବ । ଶିକାରୀ ଏ ସବୁ ପଢ଼ି ସାରି କିଛି ଯାଦୁକରୀ ଭାବି ସୁନାଗିଲାସରୁ ପାଣି ପିଇଲା ନାହିଁ । ଗିଲାସଗୁଡ଼ିକୁ ଅସ୍ତେକରି ତଳେ ରଖି ସିନ୍ଦୁକ ଖୋଲି

ଦେଖିଲ ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ଼ ଖଣ୍ଡା ତା ଭିତରେ ଅଛି । ଟି-
ତାକୁ ଉଠାଇ ଆଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା, ମାତ୍ର ଇଞ୍ଚେ ସୁଦ୍ଧ ଯାଉଛି" ।
ହଲାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ତହୁଁ ସୁନାଗିଲାସ ପାଖକୁ ଯାଇ ହେଉ-
ଗିଲାସଯାକ ଅମୃତ ପାଣି ପିଇଦେଲା । ଯିମିତ ପିଇଛି ନା ମୁହୂର୍ତ୍ତ
ହେଉଛି ଫିହର ବଳ ତା ଦେହରେ ପଶିଗଲା । ତହୁଁ ସେ ପୁଣି ଯାଇ
ଉଠାଇଲା ଷଣି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ "ଖଣ୍ଡା ତା ହାତକୁ ଦେଖାଇଲା ।
ଯିଗିଲା । ଶିକାରୀ "ଆଉ ଡେରି ନ କର ସେ ଧରୁ ଖ. ମାତ୍ର
ଆସିଲା ।

ଏଣେ କଣ ହେଉଛି ନା ଅଗବର୍ଷ ପରେ ରଜାହିଅକୁ ବେଶି
କରି ରଜା ନିଜେ ଏବଂ ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ କୋଟୁଆଲ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଧରି ପାହାଡ଼
ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ରଜାହିଅକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ରଜା, ମନ୍ତ୍ରୀ, ପାତ୍ର
ତିନିଜଣଯାକ ମନ ଦୁଃଖରେ ଫେରିଲେ । କୋଟୁଆଲ ଗଲାନାହିଁ,
ଚାଲି କହି ଟିକିଏ ପଛଟରେ ରହିଗଲା । କାରଣ ସେ
ଯେତେବେଳେ ପାହାଡ଼ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା, ସେତେବେଳେ
ଉପରକୁ ଅନାଇଁ ସେ ଶିକାରୀକୁ ଦେଖିଥିଲା ଯେ ତା ସାଙ୍ଗରେ ସିଂହ,
ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁମାନେ ଥିଲେ । କୋଟୁଆଲ ଭାବିଲା କେହି ରଜାପୁଅ
ବୋଧହୁଏ ଅଜ ସାପ ସାଙ୍ଗରେ ଲଢେଇ କରିବାକୁ ଯାଉଛି ।
ଘଟଣା କଣ ଘଟୁଛି ଦେଖିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ ବସି
ରହିଲା । ରଜାହିଅ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଉପରକୁ ଗଲା ।
ଇଚ୍ଛା ନଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ବାଧ୍ୟହୋଇ ଗଲା । ନଗଲେ ରାଜ୍ୟସାରା ସାପ
ଖାଇଯିବ, ଶିକାରୀ ଯିମିତ ରଜାହିଅକୁ ଦେଖିଲା ତା ପାଖକୁ
ଆସି କହିଲା "ତୁମେ କାନ୍ଦନା ମୁଁ ତୁମଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବି ଏବଂ
ସାପଟାକୁ ମାରିଦେବି" । ରଜାହିଅ କିଛି ନକହି ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତି
ରହି ଗଡ଼ାଇଲା । ଶିକାରୀ କୁସୁମବତୀ ହାତଧରି ସେଇ କୋଠାଘର

ନାହାରକୁ ନେଇଗଲା । ସେଠାରେ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଘରେ ରଖିଦେଇ କେତେବେଳେ ଅନ୍ଧକାର ଘୋଟି ଆସିଲା ଏବଂ ବାହାରେ ସାପ ଆସିବା ବେଳକୁ ଯାଇବା ସନ୍ଧ୍ୟା । କିଛିବେଳ ପରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଫଁ ଫଁ ଶବ୍ଦ ସାପକୁ ଶିକାରୀ ପଛକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟାଏ ସାତମୁଣ୍ଡିଆ ଏ ଖଇଜର ଗଛକୁ ମାଡ଼ି ଆସୁଛି । ସାପଟା ଯିମିତି ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ କାଳିଆ ସେ ଉଠା ମୁଣ୍ଡରେ ସାତମଣି ଚକ୍ ଚକ୍ ଜଳୁଛି । ତାର ଅଜତ ହୁଁ ଶବ୍ଦରେ ଗଛସବୁ ଦୋହଲୁଛି । ସାପ ଶିକାରୀକୁ ଦେଖି କହିଁତ ସ୍ୱରରେ ସଁ ସଁ ହୋଇ କହିଲା "ତୁ କିଏରେ ମୋର ପରବତ ସମ୍ପିରେ ଆସି ଠିଆ ହୋଇଛୁ" ? ଶିକାରୀ କହିଲା "ତୋ ଯମ" । ସାପଟା ବେଶି ରଗିଯାଇ ଭୀଷଣ ଗର୍ଜନ କରି ପାଟିରୁ ଶିକାରୀ ଆଗରେ ଖାଲି ନିଆଁ ଗାଳିଲା । ନିଆଁରେ ଶିକାରୀ ଜଳି ଯାଇଥାନ୍ତା, ମାତ୍ର ଭଲ୍ଲ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ପାଟିରୁ ସବୁ ଛେପ ବାହାର କରି ନିଆଁ ଲିଭାଇ ଦେଲା । ଶିକାରୀ ତେବେ ନକର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେଇ ଖଣ୍ଡାରେ ସାପର ତିନିଟା ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପକାଇଲା, ଏଥିରେ ସାପଟା ଆହୁରି ରଗିଯାଇ ଶିକାରୀ ଉପରକୁ ବିଷ ଫୋପାଡ଼ିଲା । ଶିକାରୀ ବିଷରେ ଗାଧୋଇ ପଡ଼ିଲା, ମାତ୍ର ସେ ସୁନାଗିଲସରୁ ଅମୃତ ପାଣି ପିଇ ଥିବାରୁ ତାର କିଛି ହେଲାନାହିଁ । ସେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ସାପର ଆଉ ତିନିଟା ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପକାଇଲା । ସେଥିରେ ସାପଟା ଟଳି ପଡ଼ିଲା । ଶିକାରୀ ତାର ଆଉ ଗୋଟାଏ ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପକାଇଲା, ସାପଟା ପୁରା ମରିଗଲାରୁ ଶିକାରୀ ସେହି କୋଠାଘରକୁ ଆସି ଦରଜା ଖୋଲି ରଜାଝିଅ ପାଖକୁ ଆସିଲା, ଦେଖିଲା ରଜାଝିଅ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ତାକୁ ପାଣି ଛିଞ୍ଚି ଉଠାଇଲା । ରଜାଝିଅ ଉଠିବାରେ ଚମକି ଉଠି ଦେଖିଲା ଶିକାରୀ ଠିଆ ହୋଇଛି । ସେଠୁ ରଜାଝିଅ ଶିକାରୀକୁ ପଚାରିଲା "ସାପଟି

କୁଅଡ଼େ ଗଲା ?” ଶିକାରୀ କହିଲା “ସାପଟା ମରି ଯାଇଅଛି” । ରଜାଝିଅ ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି କହିଲା “ତୁମ ଦୁହିଁଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ହେଉଥିଲାବେଳେ ଯେଉଁ ଗର୍ଜନ ଶୁଭୁଥିଲା ସେଥିରେ ମୁଁ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇଗଲି । ତହୁଁ ପହ୍ଲକୁମାର ରଜାଝିଅ ହାତଧରି ଯେଉଁଠି ଯୁଦ୍ଧ ହେଉଥିଲା ସେଠିକି ନେଇ ମଲା ସାପର ସାତଟାମୁଣ୍ଡ ଦେଖାଇଲା । ରଜାଝିଅ ଆଗେ ସାତଟା ସାପମୁଣ୍ଡ ଦେଖି ଭୟରେ ଥରିଲା, ମାତ୍ର ଶିକାରୀର ସାହାସରେ ଟିକିଏ ଆଶ୍ୱସ୍ତହୋଇ ଏବଂ ମନରେ ଆନନ୍ଦହୋଇ ଶିକାରୀକୁ କହିଲା “ମୋର ବାପା ସତ୍ୟ କରିଥିଲେ ଯେ ସାପକୁ ଯିଏ ମାରିବ ସେ ମୋର ସ୍ୱାମୀହେବ ଏବଂ ବାପାଙ୍କ ସିଂହାସନରେ ବସିବ । ତେଣୁ ବାପାଙ୍କ ସତ୍ୟ ଅନୁସାରେ ତୁମେ ମୋର ସ୍ୱାମୀ । ଏହାକହି ନିଜର ବେକରୁ ମୁକ୍ତାମାଳ ବାହାର କରି ଶିକାରୀ ବେକରେ ଗଳାଇଦେଲା ଏବଂ ଶିକାରୀର ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କଲା । ଆଉଗୋଟିଏ ପଦକ ହାରକୁ ଛିଣ୍ଡାଇ ପୁରସ୍କାର ସ୍ୱରୂପ ସବୁ ଜନ୍ତୁଙ୍କ ବେକରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲା । ବଡ଼ ପଦକଟି ସିଂହ ବେକରେ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲା । ଶିକାରୀକୁ ତାର ଛୋଟ ରୁମାଲ ଖଣ୍ଡ ଉପହାର ଦେଲା । ସେ ରୁମାଲରେ ରଜାଝିଅର ନାମ କୁସୁମବତୀ ବୋଲି ଲେଖାଥିଲା, ଶିକାରୀ ପଚାରିଲା “କୁସୁମବତୀ କାହାର ନାମ ?” ରଜାଝିଅ କହିଲା “ତୁମ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ନାମ କୁସୁମବତୀ” । ପହ୍ଲକୁମାର ଅତି ଆଦରରେ ରୁମାଲ ଖଣ୍ଡ ପକେଟରେ ରଖିଲା । ପୁଣି ମନରେ କଣ ଭାବିଲା କେଜାଣି କିଛି କ୍ଷଣପରେ ସେ ରୁମାଲ ବାହାର କରି ସାପର ସାତଟା ଜିଭ କାଟି ଏବଂ ସାତଟା ମଣି ବାହାର କରି ସେହି ରୁମାଲରେ ବାନ୍ଧି ଭଲରକମ ଅଣ୍ଟାରେ ରଖିଲା ।

ତାପରେ ସେଠାରୁ ସାଙ୍ଗହୋଇ ସମସ୍ତେ ଗନ୍ତବ୍ୟଆଡ଼େ ଫେରିଲେ । କିଛିବାଟ ଅସିଛନ୍ତି ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ବସି ପଦ୍ମଲ-କୁମାର କୁସୁମବତୀଙ୍କୁ କହିଲ "ଏଠି ବସ ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ କରିବା" । ଯୁଦ୍ଧକରି ମୋର ଦେହ ବହୁତ ଅବଶ ହୋଇ ଯାଇଛି । ସମସ୍ତେ ବସିଲେ, ଶିକାରୀ ସିଂହକୁ କହିଲା "ଦେଖ୍ କେହି ଯେପରି ଆମ ପାଖକୁ ନ ଆସେ । ଜଗି କରି ବସି ଥାଅ" । ତହୁଁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ଦୁହେଁ ଘାସ ଉପରେ ପଡ଼ିଗଲେ । ଗଛର ଥଣ୍ଡା ଛାଇଅରେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଘୋର ନିଦ ହୋଇଗଲା । ତାପରେ ସିଂହକୁ ଭାରି ଆଳସ୍ୟ ଲାଗିଲା । ସିଂହ ଭାଲୁକୁ କହିଲା "ତୁ ଟିକିଏ ଜଗ, ଯେ ଆସିବ ମୋତେ ଉଠାଇଦେବୁ" । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ସିଂହ ଘୋର ନିଦରେ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲା । ତାପରେ ଭାଲୁକୁ ମଧ୍ୟ ଆଳସ୍ୟ ଲାଗିଲା, ଭାଲୁ ଗଧିଆକୁ କହିଲା "ଗଧିଅଭାଇ, ତୁ ଟିକିଏ ଜଗି ବସିଥାଅ, ଯିଏ ଆସିବ ଆମ ସମସ୍ତିଙ୍କି ଉଠାଇଦେବୁ" । ଏହାକହି ଭାଲୁ ଘୋର ନିଦରେ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲା । ଭାଲୁ ଶୋଇ ସାରିଲା ପରେ ଗଧିଆକୁ ମଧ୍ୟ ନିଦ ଲାଗିଲା । ଗଧିଆ ବିଲୁଆକୁ କହିଲା "ତୁ ଟିକିଏ ଜଗ ଯିଏ ଆସିବ ଆମକୁ ଉଠାଇଦେବୁ" । ଗଧିଆ ଶୋଇଛିରି ଯିମିତ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲା, ବିଲୁଆକୁ ମଧ୍ୟ ନିଦମାଡ଼ିଲା । ବିଲୁଆ ଠେକୁଆକୁ କହିଲା "ତୁ ଟିକିଏ ଜଗ ମୁଁ ଶୁଏଁ, ଯିଏ ଆସିବ ଆମଙ୍କୁ ଉଠାଇଦେବୁ । ତାପରେ ବିଲୁଆମଧ୍ୟ ନିଦରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଠେକୁଆ ବିଚରାଟି ଅଉ କାହାରିକୁ ଜଗାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ, ସେ ବହୁତ ବେଳ ବସି ବସି ଢୋଳାଇ ଢୋଳାଇ ବିଲୁଆ ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ କଣ୍ଟୁଅଳ ଉଲେ ଠିଆହୋଇ ସବୁତ ଦେଖୁଥାଏ । ଯିମିତ ଠେକୁଆ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା କଣ୍ଟୁଆଳ ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ପର୍ବତ ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଯାଇ ଦେଖିଲା ସମସ୍ତିଙ୍କି ନିଦ ହୋଇ ଯାଇଛି,

ସେଠୁ କଣ କଲନା ନିଜ ଖଣ୍ଡାରେ ଶିକାରୀ ମୁଣ୍ଡକୁ ହାଣି ଦେଇ ରଜାଝିଅଙ୍କୁ ତା କୋଳରୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଉଠାଇ ଆଣିଲା ଏବଂ ମଲା ସାପ ପାଖକୁ ଯାଇ ତାର ସାତମୁଣ୍ଡ କାଟିଆଣି ରଜାଝିଅଙ୍କୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ନଅରଅଡ଼େ ଚାଲିଲା । ସେତେବେଳେ ରଜା-ଝିଅର ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ନଥାଏ । କିଛିବାଟ ଗଲାପରେ ଚଲାଚଲରେ ରଜାଝିଅର ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଗଲା । ରଜାଝିଅ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା କଣ୍ଠିଆଳ ତାଙ୍କୁ ନେଇ ଯାଉଛି । ଶିକାରୀ ଅଉ ତାର ଜନ୍ତୁମାନେ କେହି ଦେଖାନାହାନ୍ତି । ସେଠୁ ସେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତହୋଇ କାନ୍ଦିଲା । କଣ୍ଠିଆଳ ରଜାଝିଅଙ୍କୁ ବହୁତ ଭୟ ଦେଖାଇଲା, ପୁଣି କହିଲା "ଦେଖ ତୁ ରଜାଙ୍କ ପାଖରେ ସାପକୁ ମୁଁ ମାରିଛି ବୋଲି କହିବୁ" । କୁସୁମବତୀ କହିଲା "ନାଁ ତା ମୁଁ କହିବି ନାହିଁ । ସାପକୁ ଆଉଜଣେ ଶିକାରୀ ମାରିଛି" । କଣ୍ଠିଆଳ କହିଲା ତୁ ଯେବେ ନ କହିବୁ ଏ ଖଣ୍ଡାରେ ତୋତେ ହାଣିଦେବି" । ରଜାଝିଅ କହିଲା "ହଉତେବେ କହିବି ଚାଲ" । କଣ୍ଠିଆଳ ରଜାଝିଅଙ୍କୁ ନେଇ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସାପର ସାତଟା ମୁଣ୍ଡ ଦେଖାଇ ରଜାଙ୍କୁ କହିଲା "ମୁଁ ସେ ସାପଟାକୁ ମାରିଛି ଏବେ କୁସୁମବତୀକୁ ମୋତେ ବିଭା କରିଦିଅ । ରଜା ଝିଅକୁ ଦେଖି ବହୁତ ଖୁସିହେଲେ । ଝିଅକୁ ପଚାରିଲେ "ମା, ସାପକୁ ଏହି କଣ୍ଠିଆଳ ମାରିଛି" ? କୁସୁମବତୀ କହିଲା "ହଁ ହୋଇଥିବ, ମାତ୍ର ମୁଁ ଏବେ ବିଭା କରିବି ନାହିଁ । ମୋର ବରଷେ ଏକମାସ ବ୍ରତ ଅଛି, ସେ ବ୍ରତ ସରିଲେ ମୁଁ ବିଭା କରିବି । ତହୁଁ ରଜା କଣ୍ଠିଆଳକୁ କହିଲେ ହଉ ତୁମେ ବରଷେ ଏକମାସ ଅପେକ୍ଷା କର, କୁସୁମବତୀର ବ୍ରତ ସରିଲେ ତାକୁ ତୁମ ହସ୍ତରେ ଦେଇ ରାଜଗାଦିରେ ବସାଇବି" କଣ୍ଠିଆଳ ଖୁସିହୋଇ ଚାଲିଗଲା, କାରଣ ସେ ଜାଣି ଥିଲା ଯେ ଶିକାରୀ ମରି ଯାଇଛି ଆଉ ବଞ୍ଚି ଫେରିବ ନାହିଁ । ରାଜକନ୍ୟାର ବ୍ରତ ବିଫଳ ହେବ ।

ଏଣେ ପର୍ବତ ଉପରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ ଶୋଇକରି ଘଁଙ୍ଘୁଡ଼ି ମାରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ମୁନିବ ମରିକରି ପଡ଼ିଲଣି ତଥାପି ଉଠୁ ନାହାନ୍ତି । ବହୁତ ବେଳ ଗଡ଼ିଗଲା ଯଉଁଠୁ ନ ଉଠିଲେ ସେ ଗଛ ଉପରେ ମହୁପୋକ ବସା କରିଥିଲେ । ସେଥିରୁ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ମହୁପୋକ କହିଲା "ଦେଖ, ଏଗୁଡ଼ାକ ଏଡ଼େ ଗଧ, ତାଙ୍କର ମୁନିବ ମରି ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଉଠୁ ନାହାନ୍ତି ।" ତାପରେ ମହୁପୋକଟି ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଉଡ଼ିଯାଇ ଠେକୁଆ ନାକରେ ବିନ୍ଧିଦେଲା । ଠେକୁଆ ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ତାର ଆଖି ଦଳି ଦଳି ଦେଖିଲା ଯେ ଶିକାରୀଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଆଉ ଗଣ୍ଡି ଦୁଖଣ୍ଡ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ରକାଟିଏ ନାହିଁ । ସେଠୁ ସେ ଭୟରେ ବିଲୁଆକୁ ଉଠାଇଲା । ବିଲୁଆ ଉଠି ତାହା ଦେଖି ଭୟରେ ଗଧିଆକୁ ଉଠାଇଲା । ଗଧିଆ ଉଠି ରାଗିଯାଇ ବିଲୁଆକୁ ଦାବଟକଣି ଦେଲା । କହିଲା "ଆଃ, ମୋର କେଡ଼େ ସୁଖ ନିଦଟାଏ ଭାଙ୍ଗିଦେଲୁ ।" ବିଲୁଆ କହିଲା "ଆରେ ଓଲୁ, ମୁନିବଙ୍କ ଆଡ଼େ ଅନାଇଲୁ, ଗଧିଆ ଦେଖି ଭୟରେ ଥରି ଥରି ଭାଲୁକୁ ଉଠାଇଲା । ଭାଲୁ ଉଠି ଦେଖିଲା ମୁନିବଙ୍କ ଦଶା ଇମିତି । ସେଠୁ ଭାଲୁ ଡରି ସିଂହକୁ ଉଠାଇଲା, ସିଂହ ଉଠି ଶିକାରୀଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ଭାଲୁଆଡ଼କୁ କଟମଟ କରି ଅନାଇ କହିଲା "ତୁ କାହିଁକି ମୋତେ ଉଠାଇଲୁ ନାହିଁ । ଭାଲୁ ଗଧିଆକୁ ରାଗିଲା, ଗଧିଆ ବିଲୁଆକୁ ରାଗିଲା ଏବଂ ବିଲୁଆ ସେହିପରି ଠେକୁଆକୁ ରାଗିଲା । ଏଥିରେ ସବୁ ଦୋଷ ବିଚରା ଠେକୁଆ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ସମସ୍ତେ ଠେକୁଆକୁ ମାରିବାକୁ ଧଉଡ଼ିଲେ ! ଠେକୁଆ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲା "ମୋତେ ମାରନା ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଗଛର ମୂଳ ଜାଣେ, ତା ନା ଜୀବନ ଗଛ । ତା ମୂଳ ଆଣି ଗଣ୍ଡି ମୁଣ୍ଡ ଯୋଡ଼ି ଲଗାଇ ଦେଲେ ମଣିଷ ବଞ୍ଚିଯିବ । ମାତ୍ର ସେ

ାଛୁ ଏଠିକି ପଦ୍ମବଦନର ବାଟ" । ସିଂହ ଗର୍ଜନ କରି କହିଲା 'ଦନକ ଭିତରେ ଆଣିବାକୁ ହେବ ।" ଠେକୁଆ ପ୍ରାଣ ପଣେ ଦଉଡ଼ି ଦଉଡ଼ି ଯାଇ ଜୀବନ ଗଛର ମୂଳ ଅଣି ଦନକ ଭିତରେ ଅହୁଁଥିଲା । ସିଂହ ତରତରରେ ମୁନିବଙ୍କ ଗଣ୍ଡି ମୁଣ୍ଡ ଏକାଠି ଯୋଡ଼ି ଦେଇ ଜୀବନ ଗଛର ମୂଳ ଲଗାଇ ଦେବାରୁ ଶିକାରି ଉଠି ବସିଲା । ଉଠି ଦେଖିଲା ରଙ୍ଗାହିଅ ନାହିଁ । କହିଲା ମୁଁ ଏତେ ସମୟ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲି । ରଙ୍ଗାହିଅ ବୋଧହୁଏ ମୋତେ ଠକାଇ ନଅରଆଡ଼କୁ ଚାଲିଯାଇଛନ୍ତି । ରଙ୍ଗାହିଅ ଅବିଶ୍ୱାସୀ ଭାବି ଆଉ ନଅରଆଡ଼କୁ ଗଲାନାହିଁ । ରଙ୍ଗାହିଅ ବିଶ୍ୱାସରେ ବିଷ ଦେଲା ଏହାଭାବି ଶିକାରି ସିଂହ, ଭାଲୁ ଆଦିଙ୍କୁ ଧରି ଅନ୍ୟଦିଗକୁ ଗଲା । ବହୁତବାଟ ଗଲାରୁ ଗୋଟାଏ ବଡ ଜଙ୍ଗଲ ପଡ଼ିଲା । ଖରାବେଳ ହୋଇଯାଇଥାଏ, ଶିକାରିକୁ ଭୋକ ହେଲା, ସେ ଗୋଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ ବସି ବିଲୁଆକୁ ଫଳ ଆଣିବାକୁ କହିଲା । ବିଲୁଆ ମିଠା ମିଠା ଫଳ ଅଣି ଦେଲା । ଶିକାରି ଖାଇ ବସିଲାରୁ ଦେଖିଲା ତା ମୁହଁ ପିଠିଆଡ଼କୁ ହୋଇଯାଇଛି ଏବଂ ଯାହା ମୁହଁ ପାଖକୁ ଖାଇବାକୁ ନେଉଛି ସବୁ ଯାଇ ମୁଣ୍ଡର ପଛ ପାଖରେ ବାଜୁଛି । ସେଠୁ ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ସିଂହ ଭାଲୁଙ୍କୁ ଡାକି ପଚାରିଲା ମୁଁ ଶୋଇଥିଲାବେଳେ କଣ ଘଟଣା ଘଟିଲା ? ମୋର ମୁହଁ କାହିଁକି ବୁଲିଯାଇ ପିଠିଅଡ଼କୁ ହୋଇଯାଇଛି । ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସେ ବିଷୟ ନେଇ ନଜର ନଥିଲା । ସେମାନେ ଦେଖିଦେଇ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ । ସିଂହ ସେଠୁ କହିଲା ପହଁଥିଲି । ଅସ୍ତ୍ରିକି ବହୁତ ନିଦ ଲାଗିଲାରୁ ଶୋଇପଡ଼ିଲି । ବହୁତସମୟ ପରେ ଉଠି ଦେଖିଲାରୁ ଆପଣଙ୍କର ମୁଣ୍ଡଗଣ୍ଡି ଅଲଗା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ସେଙ୍କଙ୍କ ସମସ୍ତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲୁ, ମାତ୍ର ଠେକୁଆ ଜୀବନ ମୂଳର ଚେରେର ଜାଣିଥିଲା । ସେ ଚେର ଆଣିଦେଲାରୁ ମୁଁ ଅପଣଙ୍କର

ମୁଣ୍ଡଗଣ୍ଡି ଏକାଠିକରି ଲଗାଇଦେଇ ଚେର ଲଗାଇଲାରୁ ଆପଣ ବଞ୍ଚିଗଲେ । ମାତ୍ର ତରବରରେ ସେତିକ କଲାରୁ ଓଲଟା ହୋଇ-ଯାଇଛି । ଆପଣ ପୁଣି ଶୁଅନ୍ତୁ ମୁଁ ଠିକକରି ଦେଉଛି ।" ଶିକାରୀ ଶୋଇଲା ; ସିଂହ ଖଣ୍ଡାରେ ତା ମୁଣ୍ଡ କାଟିଦେଇ ସିଧାବାଗ ଲଗାଇ ଦେଲା ଏବଂ ଠେକୁଆ ପାଖରେ ଯେଉଁ ଚେର ଥିଲା ତାକୁ ଘୋରି ଲେପିଦେବାରୁ ଶିକାରୀ ଉଠିବସିଲା । ଭାଲୁଅ ଆଣିଥିବା ଫଳ ଖାଇଲା ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଲା । ଠେକୁଆ ତା' ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇଥିବାରୁ ତାକୁ ବେଶି ଭଲପାଇଲା । ଶିକାରୀ ଏତେବେଳେ ବୁଝିଲା ଯେ କୌଣସି ଲୋକ ସେ ଶୋଇଥିବାବେଳେ ଆସି ତାମୁଣ୍ଡ କାଟି ରାଜକନ୍ୟାକୁ ନେଇଯାଇଛି ।

ପହ୍ଲଲକୁମାର ସେଠୁ ଉଠି ଜଙ୍ଗଲେ ଜଙ୍ଗଲେ ଚାଲିଲା । ଜଙ୍ଗଲ ପାରହୋଇ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସିଂହ ଭାଲୁ ଗଧିଆଙ୍କୁ ନଚାଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖୁସି କରାଇଲା । ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ତାକୁ ଖୁସି ପାଇ ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ । ପହ୍ଲଲକୁମାର ସେ ରାଜ୍ୟରେ ତିନିମାସ ରହିଲା । ତାପରେ ସମସ୍ତଙ୍କଠୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଆଉ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ବହୁତ ବାଟ ଚାଲି ଚାଲି ଯାଇ ସେ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଜ୍ୟରେ ଦେଖିଲା ଯେ ସମସ୍ତେ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଲୋକଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଦୁଃଖର କାରଣ କଥା ପଚାରିଲା । ସେଠି ଲୋକେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହିଲେ "ଆମ ରାଜ୍ୟର ରାଜାଙ୍କୁ କାଲି ରାତିରେ କିଏ ମାରି ରାଣୀଙ୍କୁ ଚୋରାଇ ନେଇଛି ।" ପହ୍ଲଲକୁମାର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ ଆଗୁ "ଚାଲ ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କୁ ଯାହା ସାହାଯ୍ୟ ଦରକାର ହେବ କରି ପାରେ" ତହୁଁ ସେ ଲୋକଙ୍କ ଧରି ରାଜାନଅର ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲା । ନାଆଣି ଦେଖିଲା ରାଜାଙ୍କର ଗଣ୍ଡିମୁଣ୍ଡ ଅଲଗା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ତହୁଁ ସେ

ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସାନଭଉଣୀ ରୂପରେ ଦେଖୁଥାଏ । ଏଥିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଆଦୌ ଭଲ ଲାଗୁ ନ ଥାଏ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବହୁତ ସନ୍ଧାନ ନେଇ ଜାଣିଲା ଯେ ପହ୍ଲିକୁମାର ବିଭା ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନାମ କୁସୁମବତୀ । ତଥାପି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଆଶାରଖି ପହ୍ଲିକୁମାରଙ୍କର ସେବା କରୁଥାଏ । ଏହିପରି ପହ୍ଲିକୁମାର ସେ ରାଜା ନଅରରେ ମଉଜରେ ଛଅମାସ କଟାଇ ଦେଲା । ତାପରେ କୁସୁମବତୀର କଥା ତାର ମନେ ପଡି ମନ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ କରାଇଲା । ସେଠୁ ପହ୍ଲିକୁମାର ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ସବୁ କଥା ଜଣାଇ ବିଦାୟ ମାଗିଲା । ରାଜା ରାଣୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟମାନେ ଏପରି ଜଣେ ଉପକାରୀ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେବାକୁ ବହୁତ ଦୁଃଖ କଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ପହ୍ଲିକୁମାର-ଠାରୁ ନିରାଶ ହୋଇ ବହୁତ ମନ ଦୁଃଖରେ କାନ୍ଦିଲା ଏବଂ ମନେ ମନେ ସତ୍ୟ କଲା "ମୁଁ ପହ୍ଲିକୁମାର ଛଡା ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ବିବାହ କରିବି ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ଯାହା ଉପବାସ ବ୍ରତ ସବୁ କରିବି । ଦେବତାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ତାଙ୍କୁ ପାଇବାକୁ ବର ମାଗିବି । ହରି ବ୍ରହ୍ମା ଆସିଲେ ମଧ୍ୟ ମୋର ବ୍ରତ ଭଙ୍ଗ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ।" ପହ୍ଲିକୁମାର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୋଧ ସୋଧ କରି ପୁଣି ସେ ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିବ କହି ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ହୋଇ କୁସୁମବତୀର ବାପା ରାଜ-ଅଡ଼େ ଗଲା ।

ପହ୍ଲିକୁମାର ତାର ଅନୁଚର ମାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ କେତେଗୁଡ଼ା ଜଙ୍ଗଲ ପାରିହେଲା । ବହୁତ ଦିନ ପରେ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଜ୍ୟରେ ଦେଖିଲା ରାଜ୍ୟସାରା ଲୋକ ଅନାହାର ଏବଂ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷରେ ବହୁତ କଷ୍ଟ ଭୋଗୁଛନ୍ତି । ରାଜାମଧ୍ୟ ସେହି ଅବସ୍ଥା ହୋଇ ଲୋକଙ୍କ କଷ୍ଟ ସହି ନ ପାରି ଜଙ୍ଗଲକୁ ପଳାଇଛନ୍ତି । ସେଠୁ ପହ୍ଲି-କୁମାର ଲୋକଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ସହି ନ ପାରି ତାର ବଂଶୀ ଫୁଙ୍କିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ବହୁତ ସମୟ ଫୁଙ୍କିବାରୁ ବହୁତ ବାମନ ସେଠାରେ ଜୁଣ୍ଡ ହେଲେ ଏବଂ ପହ୍ଲକୁମାରକୁ କଣ କରିବାକୁ ଅଛି ବୋଲି ପଚାରିଲେ। ପହ୍ଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ଏଠାକାର ଯେତେଲୋକ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଇବା ଜିନିଷ ପିନ୍ଧିବା ଜିନିଷ ଏବଂ ବହୁତ ଧନ ଆଣି ଧରି ଶୀଘ୍ର ହାଜର ହୁଅ"। ବାମନମାନେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିଜ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ କଲେ। ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା ପରେ ସେ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକଙ୍କ ଦୁଆରେ ଗଡ଼ି ଗାଡ଼ି ଚାଉଳ ଲୁଗା ପଟା ଏବଂ ବହୁତ ଧନ ପହଞ୍ଚିଲା। ଲୋକେ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ପହ୍ଲକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲେ। ସମସ୍ତେ ଆସି ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲେ " ଆପଣଙ୍କର ଭଗବାନ ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ। ଆମର ରାଜା ଆମ ଦୁଃଖରେ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ପଳାଇ ଯାଇଛନ୍ତି। ବର୍ତ୍ତମାନ ଆପଣ ଆମର ରାଜା ହୋଇ ରହନ୍ତୁ।" ତେଣୁ ପହ୍ଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ମୋର ବହୁତ ଜାଗାରେ କାମ ଅଛି ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କର ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷାକରି ପାରିବି ନାହିଁ। ତେବେ ମୁଁ ତୁମର ରାଜାଙ୍କୁ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ମୋର ଚରମାନଙ୍କୁ ପଠାଉଛି। ଯେଉଁଦିନ ତୁମ ରାଜା ଆସିବେ ମୁଁ ସେହିଦିନ ଏଠାରୁ ଯିବି।" ଏହାକହି ସେ ପୁଣି ତାର ବଂଶୀ ଫୁଙ୍କିଲା। ବାମନମାନେ ହାଜର ହେଲେ। ପହ୍ଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ଏ ଦେଶର ରାଜା ଏବଂ ରାଣୀ କେଉଁଠାରେ ଅଛନ୍ତି ଖୋଜି ଏଠାରେ ଆଣି ହାଜର କର।" ବାମନମାନେ ଛୁଟିଲେ। ଯାଇଁ ଯାଇଁ ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ ଅଗ୍ନାଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ରାଜା ଏବଂ ରାଣୀ ବହୁତ ଦୁଃଖ ଅବସ୍ଥାରେ ଶୋଇଛନ୍ତି। ତାପରେ ବାମନମାନେ ସେ ଦୁହିଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ତାଙ୍କ ଦେହରେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ହାତ ବୁଲାଇଲେ କେତେକ ବାମନ ଜଙ୍ଗଲର ଅନ୍ୟଦିଗକୁ ଯାଇ କୁଆଡ଼ୁ ଗୋଟିଏ

ନାର ସବାଗ୍ରି ଆଣି ସ୍ତ୍ରଜାରାଣୀଙ୍କୁ ସେଥିରେ ଶୁଆଇ ଦେଇ
ନ୍ୟରେ ଉଡ଼ାଇ ନେଇ ପହ୍ଲଲକୁମାର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।
ହ୍ଲଲକୁମାର ରାଜାରାଣୀଙ୍କୁ ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ନଅରକୁ ପଠାଇ-
ଦେଲେ । ରାଜାଙ୍କ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲାରୁ ଦେଖିଲେ ସେ ଗଛ ନାହିଁ ।
ସେ ଆପଣା ନଅରରେ ଅଛନ୍ତି । ରାଜା ରାଣୀଙ୍କୁ ଉଠାଇଲେ । ରାଣୀ
ଧ ତାହା ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ରାଜା ନଅରର ବାହାରକୁ ଆସି
ଦେଖିଲେ ଯେ ପ୍ରଜାମାନେ ବହୁତ ଆନନ୍ଦରେ ଏବଂ ଆଡ଼ମ୍ବରରେ
ହ୍ଲଲକୁମାରକୁ ହାତୀରେ ବସାଇ ନଅରଆଡ଼କୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ରାଜା
ଠେଣା କଣ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ପ୍ରଜାମାନେ ରାଜାଙ୍କ
ଖରେ ପହ୍ଲଲକୁମାରଙ୍କୁ ଚିହ୍ନାଇଦେଲେ । ରାଜା ସମସ୍ତ ଖବର
ଆନନ୍ଦରେ ପହ୍ଲଲକୁମାରକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ । ରାଜା
ଲେ "ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ ମାନବ ନୁହେଁ ଦେବତା, ତୁମର ଉପକାର
ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ଶୁଝି ପାରିବି ନାହିଁ ।" ପହ୍ଲଲକୁମାର ସେ ରାଜାଙ୍କ
ଆସରେ ଦୁଇଦିନ ଖଣ୍ଡେ ରହି ସେଠାରୁ ବିଦାୟନେଇ ପୁଣି
ଚଗଲା ।

ଦୁଇଦିନ ଚାଲିଲାପରେ ପହ୍ଲଲକୁମାର ପୁଣି ଏକ ରାଜ୍ୟରେ
ହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଜ୍ୟ ତାକୁ ପରିଚିତ ପରି ଲାଗିଲା । ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟରେ
ସେ ଏକବରଷ ଆଗେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା ଏବଂ ସାତମୁଣ୍ଡିଆ ସାପକୁ ମାରିଥିଲା
ସେହି ରାଜ୍ୟ । ତାପରେ ସେ ପୂର୍ବ ପରିଚିତ ମହାଜନ ଘରକୁ ଯାଇ
ହଞ୍ଚିଲା, ମାତ୍ର ସେ ମହାଜନକୁ ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ବହୁତ ଗରିବ
ଅବସ୍ଥା ହୋଇଯାଇଛି । ମହାଜନ ପହ୍ଲଲକୁମାରକୁ ଦେଖି ଚିହ୍ନିଲା
ଯେ ସେ ପୂର୍ବ ଭିକାରୀ ଯେ ବର୍ଷେ ତଳେ ତା ଘରେ ଆଶ୍ରା ନେଇ-
ଥିଲା । ବର୍ଷେ ତଳେ ସେତେବେଳେ ପହ୍ଲଲକୁମାର ମହାଜନକୁ

ବହୁତ ସୁନାମୋହର ଦେଇଥିଲି । ବର୍ତ୍ତମାନ ମହାଜନର ଅବସ୍ଥା
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୋଚନୀୟ ହୋଇଯାଇଛି । ତାର କୋଠାବାଡ଼ସବୁ
ଭାଙ୍ଗିଯାଇଛି । ତାର ପିଲା କୁଟୁମ୍ବ ବହୁତ ଅବସ୍ଥା ହଇରାଣ
ହେଉଛନ୍ତି । ପହ୍ଲିକୁମାର କହିଲା "ମହାଜନେ, ମୋତେ ଏଠାରେ
ରହିବାକୁ ସ୍ଥାନଦେବ ?" ମହାଜନର ପାଟିରୁ କଥା ବାହାରି
ନାହିଁ । ସେ ବହୁତ ବିକଳ ହୋଇ ଖାଲି ଲୁହ ଗଡ଼ାଇବାକୁ ଲାଗିଲା
ପହ୍ଲିକୁମାର କହିଲା "କିଛି ଚିନ୍ତା କର ନାହିଁ, ମୁଁ ତୁମର ସବୁ
କ୍ଳେଶ ଦୂର କରିଦେବି । ତୁମର ଦରିଦ୍ର ଅବସ୍ଥା ଯୋଗୁ ଦୁଃଖ
କରୁଛି । ତୁମେ ବର୍ଷେ ତଳେ ମୋତେ ଯେଉଁ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇଥିଲ
ତାହା ମୁଁ ଭୁଲି ପାରିବି ନାହିଁ ।" ଏହା କହି ସେ ଚାଉଁ ବଂଶୀ
ଫୁଙ୍କିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଗୁହିଁ ଗୁହିଁ ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ବାମନ ତା ଆଗରେ
ଆସି ହାଜର ହେଲେ । ପହ୍ଲିକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ଏ ମହାଜନ
ମୋର ପ୍ରିୟବନ୍ଧୁ, ତାର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ହରଣ ହୋଇଛି । ତୁମେ
ମାନେ ଯାଅ ସେଠୁ ଅସୁର ମୋତେ ଯେଉଁ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ଯାଚିଥିଲେ
ତାହାସବୁ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ନେଇଆସି ମହାଜନକୁ ଦିଅ ଏବଂ ତାଙ୍କ
କୋଠାବାଡ଼ିର ସମସ୍ତ ମରାମତି କରିଦିଅ ।" ହୁକୁମ ପାଇଲା ମାତ୍ରେ
କେତେକେ କୋଠାକାମରେ ଲାଗିଗଲେ ଏବଂ ଦିନକ ଭିତରେ
କୋଠାକାମଟି ସାରିଦେଲେ । କୋଠାଟି ଆଗ ଅପେକ୍ଷା ସୁନ୍ଦର ଏବଂ
ଚମତ୍କାର ଦେଖାଗଲା । କେତେକ ବାମନ ସେହି ବଣକୁ ଦୌଡ଼ିଲେ
ତାପରେ ପହ୍ଲିକୁମାର ମହାଜନକୁ ପଚାରିଲା "ତୁମର ଏପରି ଅବସ୍ଥା
କିପରି ହେଲା ?" ମହାଜନ କହିଲା "ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟରୁ ଏପରି ଘଟିଲା
ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଯେଉଁ କଟୁଆଳ ଅଛନ୍ତି, ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବହୁତ
ଉତ୍ପାତ କରୁଛନ୍ତି । ବହୁତ ଲୋକଙ୍କୁ ସର୍ବସ୍ୱାନ୍ତ କରି ସାରିଲେଣି
ମୋର ଧନ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ସବୁ ଲୁଟିକରି ନେଇଗଲେ ଏବଂ ଘରଦ୍ୱାର

ଙ୍ଗ ଦେଲେ ।" ପଦ୍ମକୁମାର କହିଲା "କାହିଁକି ରାଜା କଣ ଏ
ବର ପାଉ ନାହାନ୍ତି ?" ମହାଜନ କହିଲା "ରାଜା, ସେ ପରା
ଜାଙ୍କ ଯୋଗୁଁ । ରାଜା ତାଙ୍କୁ ସବୁଠାରୁ ବେଶି ଭଲ ଦେଖୁଛନ୍ତି ।
ଟୁଆଣି ଯାହା କହୁଛନ୍ତି ରାଜା ତାହା କେବେହେଁ ଭାଙ୍ଗି ପାରୁନାହାନ୍ତି ।"
ଦ୍ମକୁମାର ପଚାରିଲା "ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀକୁ ସେ ବିଭା-
ହୋଇଛନ୍ତି ?" ମହାଜନ କହିଲା "ନା ବିଭାହୋଇ ନାହାନ୍ତି,
ଭାହେବେ । କାରଣ କୁସୁମବତୀ ବର୍ଷେ ଏକମାସ ବ୍ରତ କରିଛନ୍ତି ।
ରଷେ ପୂରି ପଚିଶି ଦିନ ହୋଇ ଗଲାଣି । ଆଉ ବିଭାଘର ପାଞ୍ଚଦିନ
ଛି । ପାଞ୍ଚଦିନ ପରେ କୁଟୁଆଣି ଏବଂ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କର ବିଭାଘର
ହବ । ସେଥିପାଇଁ ରାଜ୍ୟରେ ବହୁତ ଯାକଯମକ ଆଡ଼ମ୍ବର
ଗିଛି । ମାତ୍ର ଏ ବିଭାଘରରେ କୁସୁମବତୀ ଖୁସି ନ ଥିଲାପରି ଜଣା
ଉଛି । କାରଣ ବର୍ଷେ ହେଲା ରାଜକନ୍ୟା ମନରେ ହର୍ଷ ନାହିଁ ।
ବୁବେଳେ ବସି ଚିନ୍ତା କରୁଛି ଏବଂ ତାର ଶରୀର ଶୁଖି କଣ୍ଟା
ହେଲାଣି ।" ପଦ୍ମକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ମାରିଲା ଏବଂ
ନେ ମନେ ଯାହା ଭାବିଥିଲା ତାହା ଜାଣି ପାରିଲା । ପୁଣି ପଚାରିଲା
ଅଛା, କୁଟୁଆଣି କଣ ସାପଟାକୁ ମାରିଥିଲା ?" ମହାଜନ କହିଲା
ଆମେ ତ ଦେଖି ନାହୁଁ ମାତ୍ର ସେ ସାତଟା ସାପମୁଣ୍ଡ ଏବଂ
ଜକନ୍ୟାକୁ ଧରିଆସି ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର ହୋଇ କହିଲା ଯେ
ସ ସାପଟାକୁ ମାରିଛି ।" ପଦ୍ମକୁମାର ସବୁ ଶୁଣି ଚୁପ୍ ରହିଲା ।
ପରେ ବାମନମାନେ ଗାଡ଼ି ଗାଡ଼ି ସୁନା ରୁପା ମୋତି, ମାଣିକ୍ୟ
ଆଦି କିନିଷ, ଫଳ, ପଣପରିବା ଓ ଲୁଗାପଟା ଯାହା ଯାହା
ରକାର ସବୁଧରି ହାଜର ହେଲେ । ଏତେ ଧନରତ୍ନ ଆଣିଲେ ଯେ
ମହାଜନର ଘରେ ଯାଗା ହେଲା ନାହିଁ ଏବଂ ବହୁତ ଦାମିକା
ଦାମିକା କିନିଷ ମଧ୍ୟ ପଦାରେ ପଡ଼ି ରହିଲା । ରାଜ୍ୟର ଲୋକ ମଧ୍ୟ

ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲେ । ମହାଜନ ଏବଂ ପହିଲକୁମାରଙ୍କ ଦୁଇବନ୍ଧୁ ଆନନ୍ଦରେ ମହାଜନର ଘରେ କଟାଇଲେ ଏପରି ଚାରିଦିନ ଚାଲିଗଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ଠେକୁଆ ଓ ବିଲୁଅଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ରାମ ମିଳିଲା । ସେମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଖାଇ ପିଇ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଏଣେ ରଙ୍ଗାଝିଅ କୁସୁମବତୀର ବାହାଘର ନିମନ୍ତେ କଟୁଆଳର ଘରେ ଏବଂ ରଜାଙ୍କ ନଅରରେ ବହୁତ ଆଡ଼ମ୍ବର ଲାଗିଛି । ବାହାଘର ଆଉ ଦିନେ ବାକି ଅଛି । କୁସୁମବତୀର ମନରେ ଅଦୌ ଶାନ୍ତି ନାହିଁ । ତାର ସଖିମାନେ ତାର ମନ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କରିବା-ପାଇଁ ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କଲେଣି, ମାତ୍ର ରାଜକୁମାର ଚିନ୍ତାର କାରଣ କଣ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ସଖିମାନଙ୍କୁ ଫିଟାଇ କହୁ ନଥାଏ । ଏଣେ ମହାଜନର ଘରେ ପହିଲକୁମାର ଏବଂ ମହାଜନ ବସି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି । ବହୁତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ପରେ ପହିଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ ! ଆଜି ରଜାଙ୍କ ଉଆସରୁ ମୋପାଇଁ ରାଜା ଯାହା ଖାଆନ୍ତି ତାହାସବୁ ପଠାହେବ" । ମହାଜନ ବିଶ୍ୱାସ କଲାନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ଯାଙ୍କର ପରିଚୟ ଥିଲେ ନଅରକୁ ନଯାଇ ମୋ ଦ୍ୱାରକୁ କାହିଁକି ଆସିଲେ" ? ସେଠୁ ଖୋଲି କହିଲା "ମିଛକଥା, ରଜା କଣ ତମପରି ସାମାନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଖାତିର କରିବେ ?" ପହିଲକୁମାର କହିଲା "କଣ ବାଜି ରଖିବ ?" ମହାଜନ ହଠାତ୍ କହି ଉଠିଲା "ଯଦି ତୁମକଥା ସତହୁଏ ତେବେ ମୁଁ ମୋର କୋଠାଘରଖଣ୍ଡି ଛାଡ଼ିଦେବି ।" ପହିଲକୁମାର କହିଲା "ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷେଟଙ୍କାର ବାଜିରଖିଲି" । ପହିଲିକୁମାର ସେଠୁ ଠେକୁଆକୁ କହିଲା "ଯା ରଜା ନଅରକୁ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ କହିବୁ ରାଜା ଯାହା ଖାଆନ୍ତି ମୋପାଇଁ ପଠାଇବେ ।"

ଠେକୁଆ ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଯାଇ ରଜାଙ୍କ ନଅସରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଏଣେ ସେଘର ଖୋଜି ଶେଷରେ ରାଜକନ୍ୟା କୁସୁମବତୀ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ତା ଗୋଡ଼ରେ ଗୁଡ଼େଇ ହେଲା । କୁସୁମବତୀ ତାଙ୍କର ପୋଷା ବିରାଡ଼ି ଭାବି ବହୁତ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ତାକୁ ନଚାହିଁ ଗୋଡରେ ଆଡ଼େଇ ଦେଇ କହିଲା "ଯାଃ—ଅମଙ୍ଗଳିଆ ବିରାଡ଼ିଟା ।" ହଠାତ୍ କୁସୁମବତୀ ବାଁ ଆଖି ଡେଇଁଲା । ରାଜକନ୍ୟା କିଛି ବୁଝି ନପାରି ତଳକୁ ଚାହିଁଲା ବେଳକୁ ଦେଖିଲା ଠେକୁଆ, ଏବଂ ତା ବେକରେ ସେ ଦେଇଥିବା ସୁନାକଣ୍ଠି ଟି ଅଛି । କୁସୁମବତୀ ଠେକୁଆକୁ ଚିହ୍ନି-ପାରି ମନରେ ଟିକିଏ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲା ଏବଂ ଠେକୁଆକୁ କୋଳକୁ ନେଇ ଆଉଁସିଲା । ଠେକୁଆ କହିଲା "ମୁଁ ଗୋଟିଏ କାମରେ ତମ ପାଖକୁ ଆସିଛି, ମୋତେ ଶିଘ୍ର ବିଦାକର, ତେଣେ ଶିକାରୀମୁନିବ ଯେ ସାତମୁଣ୍ଡିଆ ସାପକୁ ମାରିଥିଲେ ସେ ବହୁତ ରାଗିବେ" । କୁସୁମବତୀ କହିଲା "ତୋର ମୁନିବ କେଉଁଠି ଅଛନ୍ତି ?" ଠେକୁଆ କହିଲା "ମହାଜନ ଘରେ ଅଛନ୍ତି । ମହାଜନ ବହୁତ ଗରିବ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ତାକୁ ବହୁତ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ଦେଲେ, ସେ ସେଇଠି ଅଛନ୍ତି । ସେ ଆଜି ମନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ରଜା ଯାହା ଖାଆନ୍ତି ତାହା ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବ" । ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀ ଭାବିଲା ତାର ପ୍ରିୟ ଶିକାରୀ ଆସି ଯାଇଛନ୍ତି । ତାର ବ୍ରତ ସଫଳ ହୋଇଛି । ସେ ନିଶ୍ଚୟ କୌଣସି କୌଶଳରେ କଟୁଆଳକୁ ଜିତି ତାକୁ ବିଭାହେବେ । ତହୁଁ ସେ ମନରେ ବହୁତ ଦମ୍ଭ ବାନ୍ଧି ଏବଂ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ରୋଷଘରକୁ ଯାଇ ସେଠିଆ ସୁଆରଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଲା "ରଜାଙ୍କ ଭୋଜନପାଇଁ ଯାହା ହୋଇଛି ତାକୁ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଯେଉଁ ମହାଜନ ଅଛି ତା ଘରକୁ ନେଇଯାଅ ।" ସୁଆରେ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ଆଦେଶ ମାନି ଏବଂ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ପାଗଳାମି ଭାବି ରଜାଙ୍କର ଯାହା ଭଲ ଭଲ ଜିନିଷ

ହୋଇଥିଲା ତାହା ସବୁନେଇ ପହଞ୍ଚି କହିଲା "ରାଜକନ୍ୟା ପଠାଇ ଅଛନ୍ତି" । ମହାଜନ ଏହାଦେଖି ଆଚମ୍ବିତ ହେଲା । ପୁହାଁରି ଚାଲିଗଲା; ତାପରେ ମହାଜନ ଓ ପହିଲକୁମାର ଦୁହେଁ ଆରାମରେ ଭଲ ଭଲ ଜିନିଷପତ୍ର ଖାଇଲେ ଏବଂ ପହିଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ ! ଏବେ ତୁମ କୋଠାଘର ମୋର" । ତାପରେ କହିଲା "ଏବେ ରଜା ଯେଉଁ ରାଜପୋଷାକ ପିନ୍ଧନ୍ତି ସେ ପୋଷାକ ମୋ ପାଇଁ ଆସିବ" । ମହାଜନ ଏଥିର ତଥ୍ୟ ବୁଝି ନପାରି କହିଲା "କେବେନୁହେଁ, ଖାଇବାକୁ ପଠାଇଲେ ବୋଲି କଣ ରାଜାଙ୍କ ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ପୋଷାକ ମଧ୍ୟ ପଠାଇବେ । ମିଛକଥା, ଯଦି ହୁଏ ତେବେ ମୋର ଯେତେ ଜମିବାଡ଼ି ଅଛି ସବୁ ତୁମର । ମୋର ଏହି ବାଜି ରହିଲା" । ତହୁଁ ପହିଲକୁମାର ବିଲୁଆକୁ ଡାକି କହିଲା "ଏବେ ତୁ ଯାଅ ରାଜ-କନ୍ୟାକୁ କହିବୁ ମୋପାଇଁ ରାଜପୋଷାକ ପଠାଇବ" । ବିଲୁଆ ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାଇ ରଜାଙ୍କ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସମସ୍ତେ ବିଲୁଆକୁ ଦେଖି ଇତସ୍ତତ ହେଉଥାନ୍ତି । ବିଲୁଆ କୁସୁମବତୀ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । କୁସୁମବତୀ ବିଲୁଆ ବେକରେ ସୁନାକଣ୍ଠି ଦେଖି ଖୁସି-ହୋଇ ବିଲୁଆକୁ ଆଉଁସି ଦେଲା । ବିଲୁଆ କହିଲା "ରାଜମାମଣି, ଆମର ମୁନିବ ଯେ କି ତୁମକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ, ସେ ଏବେ ମୋତେ ତୁମ ପାଖକୁ ରାଜପୋଷାକ ନେବାକୁ ପଠାଇ ଅଛନ୍ତି" । କୁସୁମବତୀ ଶୁଣିଲାକ୍ଷଣି ରାଜାଙ୍କ ବେଶକାରୀକୁ ଆଦେଶ ଦେଲା ଦୁଇଯୋଡ଼ା ଭଲ ଦାମିକା ପୋଷାକ ମହାଜନ ଘରକୁ ପଠାଅ" । ବେଶକାରୀ କିଛି ବୁଝି ନପାରି ଦୁଇଯୋଡ଼ା ରାଜପୋଷାକ ବିଲୁଆ ସହିତ ଧରି ମହାଜନ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ମହାଜନ ରାଜାଙ୍କ ବେଶ-କାରୀକୁ ଚିହ୍ନିଲା ଏବଂ ରାଜପୋଷାକ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲା । ବେଶକାରୀ ରାଜପୋଷାକ ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ପହିଲକୁମାର

ହେଲା । ଏତେ କାମ ହେଲା ଯେ ପ୍ରଜାମାନେ ତୁଲାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ରାଜା ବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ବିମର୍ଷ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ପହ୍ଲଲକୁମର ବର ବେଶରେ ତାହା ଦେଖି କହିଲା 'ମହାରାଜ, ଆପଣ ଧୈର୍ଯ୍ୟଧର ବିଶ୍ରାମ କରନ୍ତୁ । ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ କହିଲା ସମସ୍ତେ ବିଶ୍ରାମ କର । ସବୁକାମ ତୁଲା ହୋଇଯିବ ।" ତାପରେ ପହ୍ଲଲକୁମାର କାହାରକୁ କିଛି କରାଇ ଦେଲେ ନାହିଁ ଏବଂ କହିଲେ 'ସମସ୍ତେ ବସ ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ ଖାଇ ପିଇ ମଉଜ କର ।" ସମସ୍ତେ ଏଥିର ତଥ୍ୟ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ପହ୍ଲଲକୁମାର ସେଠୁ ପକେଟରୁ ବଂଶୀ ବାହାର କଲା ଏବଂ ଗୋଟିଏ ନିରୋଳା ଯାଗାରେ ବସି ମଧୁର ସ୍ୱରରେ ବଜାଇଲା । ବଂଶୀ ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ପହ୍ଲିକୁମାରଆଡ଼େ ଅନାଇଛନ୍ତି ମାତ୍ର ପଛକୁ ଦେଖିଲାବେଳକୁ ଶହ ଶହ ବାମନ ଧାଡ଼ି ଲାଗିଛନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲେ । ପହ୍ଲିକୁମାର ବଂଶୀ ବନ୍ଦକରି ବାମନମାନଙ୍କୁ କହିଲା ଦେଖ, ଆଜି ତୁମ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ବିଭାଘର । ବିଭାଘରେ ଯେଉଁଠି ଯାହା ସରଞ୍ଜାମ, ଯେତେ [illegible] କାମ ସବୁ ତୁଲାଅ । ଯେପରି କି ଏ ରାଜାଙ୍କର ପ୍ରଜାମାନେ କେହି କୌଣସିଠାରେ କଷ୍ଟ ନ ପାଏ । ଆଉ ଥୋକେ ଯାଅ ଅମୁକ ରାଜ୍ୟରେ ମୋର ଜନ୍ମିତ ବାପା ଅଛନ୍ତି ନେଇଆସ । ଆଉ ଥୋକେ ଯାଅ ଅମୁକ ଅଗ୍ନାଗିରି ବନସ୍ତରେ ମୋର [illegible] ବାପା ବୁଢା ବାପୁଆ ଅଛନ୍ତି ନେଇ ଆସିବ ଆଉ ଥୋକେ ସେଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ବାହାରିଲେ । ଯେତେ ରାଜା ବନ୍ଧୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଫେରନ୍ତି । କେଉଁ ଦିନ ଶିକାର ମିଳେ କାମରେ ଲାଗି ଫେରନ୍ତି ଏବଂ କେଉଁ ଦିନ ବିନା ଶିକାରରେ ଫେରନ୍ତି । ଦିନେ ... ହେଉଥିଲା ଜଣେ ଶିକାରୀ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ କହିଲା '... ଅନାଇ ... ପାଞ୍ଚକୋଶ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲ ଅ...

ସମସ୍ତଙ୍କର ଫେରିଲେ । ବନ୍ଧୁର ବନ୍ଧୁର ମିଳନ ହେଲା, ବନ୍ଧୁ ପତ୍ନୀ ବନ୍ଧୁ ପତ୍ନୀଙ୍କର ମିଳନ ହେଲା ଏବଂ ଶେଷରେ ସମଧି ସମଧିଙ୍କର ମିଳନ ହେଲା । ବଡ଼ଭାଇର ଉତ୍ସବରେ ନଅର ପୂରି ଉଠିଲା । ଶେଷରେ ବଡ଼ଭାଇର ସରିଲା । ସମସ୍ତେ ଖୁସିରେ ବିଦାୟ ହେଲେ । ତାପରେ ପହିଲିକୁମାର ନିଜର ବାପାଙ୍କୁ ଏବଂ ପାଳକ ବାପାଙ୍କୁ ପ୍ରଚୁର ଧନ ଏବଂ ଦାସ ଦାସୀ ଦେଇ ବିଦାୟ କଲେ । ଗଲା-ବେଳେ ସେମାନେ ପୁଅ ବୋହୂଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରିଗଲେ । ଅନ୍ୟ ଦେଶର ରାଜା ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ଯେତେବେଳେ ବିଦା ହେଲେ ସେତେବେଳେ ପହିଲିକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ, ମୋର ବଡ଼ଭାଇର ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଯେପରି ନ ଜାଣେ । କାରଣ ତା ମନରେ ଦୁଃଖ ଆସିବ ଏବଂ ମୁଁ ତାହାଙ୍କୁ ମନା କଲି ତୁମେ ସବୁ କଥା ପଛରେ ବୁଝିବ ଯେ" । ତାପରେ ପହିଲିକୁମାର ରାଜ୍ୟର ଯୁବରାଜ ହୋଇ ରହିଲା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ସହିତ ମଉଜରେ କାଳ କଟାଇଲା ।

ତାପରେ ପଡ଼ିଲା କଣ୍ଟେଇବାଙ୍କର ବିଚାର । ରାଜା ଏବଂ ରାଜ-ସଭାର ଲୋକେ ବିଚାରକଲେ ଯେ କଣ୍ଟେଇଙ୍କୁ ତଳକଣ୍ଟା ଉପରକଣ୍ଟା ଦେଇ ପୋତି ଦେବାକୁ, ମାତ୍ର ରାଜା ସବୁ ବିଷୟରେ ପହିଲିକୁମାରର ପରାମର୍ଶ ଲୋଡ଼ନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ପହିଲକୁମାର ରାଜସଭାକୁ ଆସି ପହଞ୍ଚି କଣ୍ଟେଇଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ "କି ମହାଶୟ, ଏଥି ଉପଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତି ହୋଇଛି ତ ?" କଣ୍ଟେଇ ପୋଷାକ ମହାଜନ ଘରେ ପ୍ରାଣଭିକ୍ଷା ମାଗୁଛି ।" ଏହା ବୁଝି ନପାରି ଦୁଇଯୋଡ଼ା ରାଜପୋଷାକ ନେଇ ପଠାଇଥିଲା ମହାଜନ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ମହାଜନ ରାଜାଙ୍କ ବେଶ କାଟିକୁ ଚିହ୍ନିଲା ଏବଂ ରାଜପୋଷାକ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲା । ବେଶକାଟି ରାଜପୋଷାକ ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ପହିଲିକୁମାର

ନେଇଯାଅ ଫାଳେ ଗାଲରେ ଚୁନ ଏବଂ ଫାଳେ ଗାଲରେ କଳା ଲଗାଇ ମୁଣ୍ଡବାଳ ସାତତେଣ୍ଟିଆ କରି କାଟି, ଗଧ ଉପରେ ବସାଇ ରାଜ୍ୟସାରା ବୁଲାଇ ରାଜ୍ୟର ବାହାରେ ଘଉଡ଼ଦେଇ ଆସିବ ଏବଂ ତା ପରିବର୍ତ୍ତେ, କୋତୁଆଲ ମହାଜନର ସମ୍ପତ୍ତି ହରଣ କରିଥିବାରୁ, କୋତୁଆଲର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ଆଜିଠାରୁ ମହାଜନର ହେଲା ଓ ମହାଜନ ଆଜିଠାରୁ ରାଜ୍ୟର କୋତୁଆଲ ହେଲେ ।" ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ଏ ବିଗ୍ରହରେ ସମସ୍ତେ ଖୁସିହେଲେ । ତାପରେ ଯୁବରାଜ ମହାଜନ-ଙ୍କୁ ଅନାଇ କହିଲେ "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ, ତୁମର କୋଠା ଏବ ଜମିବାଡ଼ିସବୁ ମୋର, ତୁମେ ବାଜି ରଖିଥିଲ ।" ମହାଜନ କହିଲା ହଁ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ତାହା ହୋଇପାରେ ।" ଯୁବରାଜ କହିଲେ ହଁ ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ତାହାମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ । ଏବେ ମୁଁ ତୁମର କୋଠା ଜମିବାଡ଼ିସବୁ ତୁମକୁ ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ଦାନକଲି ଏବଂ ମୁଁ ଯେଉଁ ଲକ୍ଷେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ବାଜିରଖିଥିଲି ତାକୁ ମଧ୍ୟ ତୁମକୁ ଦେଉଛି ।" ମହାଜନ ଏକଥାରେ ମନେ ମନେ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲା ଏବଂ କହିଲା "ଆପଣଙ୍କର ଯାହା ଇଚ୍ଛା ।"

ଏହିପରି ହସଖୁସି ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ ବହୁତଦିନ କଟିଗଲା । ଳି ବସି ବସି ପଲ୍ଲୀକୁମାରକୁ ବହୁତ ବିରକ୍ତ ଲାଗିଲାଣି, ଦିନେ ର ଇଚ୍ଛା ହେଲା ଶିକାର କରି ଯିବା । ସେଠୁ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ଏବ ଲ ଭଲ ଶିକାରୀଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ବାହାରିଲା । ଏ ଜଙ୍ଗଲ ସେ ଙ୍ଗଲ ଶିକାର କରି ଫେରନ୍ତି । କେଉଁଦିନ ଶିକାର ମିଳିଲେ ଣି ଫେରନ୍ତି ଏବଂ କେଉଁଦିନ ବିନା ଶିକାରରେ ଫେରନ୍ତି । ଦିନେ ଶି ହୋଇଗଲା । କଣେ ଶିକାରୀ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ କହିଲା ଠାରୁ ପାଞ୍ଚକୋଶ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲ

ଯୋଉଁ ଏ ମାୟାବୀ ଜଙ୍ଗଲ, ତାକୁ ଆମେ କୁହୁକବନବୋଲି କହୁଁ । ସେଠାକୁ ଯେଉଁ ଲୋକ ଶିକାରକରି ଯାଉଛନ୍ତି ସେ ଆଉ ଫେରୁ-ନାହାନ୍ତି । ଆପଣେ ତ ବହୁତ କୁହୁକ ଜାଣନ୍ତି । ଦିନେ ସେ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯାଇ ଦେଖନ୍ତୁ ନା । ଆପଣ ମହାରାଜାଙ୍କୁ କହି ବହୁତ ଶିକାରୀ ଏବଂ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ଯୋଗାଡ଼ କରି ସେ କୁହୁକବନ ଘେରାଉ କରନ୍ତୁ ।” ପଦ୍ମଲକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି ସେହି ମାୟାବୀ କୁହୁକବନରେ ଶିକାର କରିବାକୁ ଦୃଢ଼ସଂକଳ୍ପ କଲା । ତାପରେ ଏକଥା ଯାଇ ମହାରାଜାଙ୍କୁ ଜଣାଇଲା । ମହାରାଜା ଏକଥା ଶୁଣିଲାକ୍ଷଣି ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ ଏବଂ କହିଲେ “ନା ବାବୁ, ସେ ଜଙ୍ଗଲରୁ କେହି ଫେରୁ ନାହାନ୍ତି । କେତେକେତେ ବୀର, ସୌଦାଗର, ଶିକାରୀ ସେଇଠି କେଉଁଠାରେ ଅଟକି ରହୁଛନ୍ତି । ଆଉ ଫେରୁ ନାହାନ୍ତି । ତୁମେ ସେ କୁହୁକବନକୁ ଯିବାକୁ ଅଦୌ ମନ ବଳାଅନାହିଁ ।” ମାତ୍ର ପଦ୍ମଲକୁମାରର ତ-ଦଶା ଶନିଦଶା ଚଢ଼ିଥାଏ । ସେଥିରେ ସେ କଣ ବୁଝନ୍ତୁ ! କଥାରେ ଅଛି “ବିନାଶକାଳେ ବିପରୀତ ବୁଦ୍ଧି ।” ପଦ୍ମଲକୁମାର ଏକଜିଦ୍ ଧରି କହିଲା “ମୁଁ କେତେ ଅସୁର, କେତେସାପ ସବୁ ଜିଣିଛି । ମୋତେ ସେ ସବୁ ବଳେଇବ । ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ସେ ବଣରେ ଶିକାର କରିବି ।” କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଯେତେ ବାରଣ କଲା ଯୁବରାଜ ମାନିଲେ ନାହିଁ ଶେଷରେ ସେହି ଜଙ୍ଗଲରେ ଶିକାର କରିଯିବା କଥା ସ୍ଥିର ହେଲା ମହାରାଜା ରାଜ୍ୟରୁ ଭଲଭଲ ଶିକାରୀ ବାଛି ବାଛି ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ପଠାଇଲେ । ଯିବାବେଳେ ମହାରାଜା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ଓ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେଲେ । କୁସୁମବତୀ ମା’ ମଙ୍ଗଳାକୁ ହାତଯୋଡ଼ି ନମସ୍କାର କରି ପତିଙ୍କର ଶୁଭକାମନା ତାଙ୍କୁ [illegible] କଲା । ମାତ୍ର ଯୁବରାଜ ପଦ୍ମଲକୁମାରଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନ [illegible] ବେଶକାରୀ [illegible]ଥିବାପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ତାଙ୍କ ଠାଣି ନେଉଛି

ଯୁବରାଜ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଶିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଏବଂ ସିଂହ ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ପାଞ୍ଚକୋଶ ବାଟ ପାର ହୋଇ ସେହି ମାୟାବୀ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ପଶିଲେ । ଶିକାରୀମାନେ ପଛରେ ଅଛନ୍ତି । ଯୁବରାଜ ଆଗକୁ ଟିକିଏ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ହରିଣ ଛୁଆ । ସେଠୁ ଯୁବରାଜ ହରିଣ ଛୁଆ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁମାନେ ମଧ୍ୟ ହରିଣ ଛୁଆକୁ ଧରିବା ପାଇଁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ପଛେ ପଛେ ଖୁବ୍ ବେଗରେ ଦୌଡ଼ୁଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ପାଖ ଟିକେ ହେଲେ ଛାଡୁ ନଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ଯୁବରାଜ ହରିଣଛୁଆ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡ଼ାଇ ବହୁତ ବାଟ ଚାଲିଗଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ଶେଷରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଗଲା । ମାତ୍ର ହରିଣଛୁଆଟିକୁ ଧରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୁଅନ୍ତେ ହରିଣଛୁଆ କୁଆଡ଼େ ଉଭେଇ ଗଲା । ମାତ୍ର ଯୁବରାଜ ଆଉ କୁଆଡ଼କୁ ରାସ୍ତା ନପାଇ ଫେରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେ । ଅନ୍ଧାର ହୋଇଗଲାଣି । ତାଙ୍କର ସଙ୍ଗରେ ଆସିଥିବା ଶିକାରୀମାନେ ବହୁତ ଦୂରରେ ରହିଗଲେଣି । ସେଠୁ ଯୁବରାଜ କିଛି ଉପାୟ ନଦେଖି ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ରାତିଟା କଟାଇବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ । ଶୀତଦିନ ହୋଇଥାଏ । ଯୁବରାଜ ବଣରେ ପଡ଼ିଥିବା ଶୁଖିଲା କାଠକୁ ଗୋଟାଇ ନିଆଁ ଲଗାଇଲେ, ଏବଂ ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, କଲୁଆମାନେ ଯୁବରାଜଙ୍କ ଚାରିପାଖରେ ବେଢ଼ିବସିଲେ । ଯୁବରାଜ ନିଆଁ ପୁଉଁଛନ୍ତି, ଏହି ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ତ୍ରୀର କରୁଣସ୍ୱର ଶୁଣିପାରିଲେ । ଚାରିଆଡ଼କୁ ଅନାଇଁ କିଛି ଦେଖି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେଠୁ ଚୁପ୍ ଚୁପ୍ ବସି ନିଆଁ ପୁଉଁଲେ । ତାପରେ ପୁଣି ସେ କରୁଣସ୍ୱର ଶୁଣିଲେ । ଏଥର ଯୁବରାଜ ଗଛ ଉପରକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ଗୋଟିଏ ଅଶୀବରଷର ଧୋକଡ଼ି ବୁଢ଼ୀ ଗଛଡାଳରେ ବସିଥାନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କଆଡ଼କୁ ଅନାଇଁ

ବହୁତ ବିକଳ ହୋଇଯାଉଛନ୍ତି । "ମୁଁ ଟିକିଏ ନିଆଁ ପାଖରେ ବସନ୍ତି । ମୋତେ ଭାରି ଶୀତ ହେଉଛି ।" ତହୁଁ ଯୁବରାଜ କହିଲେ "ମାଉସୀ, ତଳକୁ ଆସି ନିଆଁ ପାଖରେ ବସନ୍ତୁ ।" ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ନାରେ ବାପ, ତୋର ଏ ଯେଉଁ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଅଛନ୍ତି, ଏମାନେ ହିଂସ୍ର ଜନ୍ତୁ । ମୋତେ କାମୁଡ଼ି ଦେବେ ।" ଯୁବରାଜ କହିଲେ "ନା, ସେମାନେ କିଛି କରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ତୁ ଓହ୍ଲାଇ ତଳକୁ ଆସି ନିଆଁ ପୁଉଁ ।" ବୁଢ଼ୀଟା ଗୋଟେ ମାୟାବୀ ଡାଆଣୀ । ସେଠୁ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ବାପରେ, ତୁ ଗୋଟେ କାମକର, ମୁଁ ଏ ବେତଖଣ୍ଡ ତଳକୁ ପକାଇ ଦେଉଛି । ତୁ ସେ ବେତରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପିଠିରେ ପାହାରେ ପାହାରେ ଦେଲେ ସେମାନେ ଆଉ ମୋତେ କାମୁଡ଼ିବେ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ମନରୁ ହିଂସା ଚାଲିଯିବ ।" ସେଠୁ ସେ ବେତଖଣ୍ଡ ତଳକୁ ପକାଇଲା । ଯୁବରାଜ କିଛି ନ ବୁଝି ସାଙ୍ଗେ-ସାଙ୍ଗେ ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ, ଓ ଠେକୁଆ ସମସ୍ତଙ୍କ ପିଠିରେ ସେ ବେତରେ ପାହାରେ ପାହାରେ ଯେମିତି ଦେଇଛନ୍ତି, ସେମାନେ ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପଥର ହୋଇଗଲେ । ଏ କଥା ଦେଖି ଯୁବରାଜଙ୍କ ମନରେ ଭୟ ଆସିଲା । ତାପରେ ପଣାଚୀ ବୁଢ଼ୀ ଗୋଟାଏ ବିକଟାଳ ହସ ହସି ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବେତରେ ପାହାରେ ଦେବାମାତ୍ରେ ସେ ମଧ୍ୟ ପଥର ପାଲଟି ଗଲେ । ବୁଢ଼ୀ ମନକୁମନ ହସି ହସି ଛଅଟିଯାକ ପଥର ନେଇ ଗୋଟିଏ ଗାତଖୋଳି ପୋତି ପକାଇଲା । ସେହି ଗାତ ପାଖରେ ମଧ୍ୟ ଆଗରୁ ଆହୁରି ଅନେକ ପଥର ପୋତା ହୋଇଥିଲା ।

ଏଣେ ରଜାଘରରେ ମହାରାଜା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ଯୁବରାଜ-ଙ୍କର ଫେରିବାର ନଦେଖି ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ବ୍ୟଗ୍ର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ।

କୁସୁମବତୀ ଦୁଃଖରେ ବସି ଖାଲି ଲହୁ ଗଡ଼ାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ଯୁବରାଜଙ୍କ ସହିତ ଯାଇଥିବା ଶିକାରୀମାନେ ଫେରିଆସି ଖବର ଦେଲେ ଯେ ଯୁବରାଜ ଗୋଟିଏ ହରିଣଛୁଆ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡ଼ାଇ କେଉଁଠି ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଆମେ ବହୁତ ଖୋଜି ଖୋଜି ଏବଂ ଅପେକ୍ଷା କରିକରି ଆଉ ସେ ଫେରିଲେ ନାହିଁ । ଆମେ ଶିଙ୍ଗା ବଜାଇ ବଜାଇ ଥକିଲୁଁ, ମାତ୍ର ତାର ଜବାବ ପାଇଲୁ ନାହିଁ । ତେଣୁ ମନଦୁଃଖରେ ଫେରିଲୁଁ । ସିଂହ ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁ-ମାନେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଯାଇଛନ୍ତି । କୁସୁମବତୀ ଏକଥା ଶୁଣି ବହୁତ କାନ୍ଦିଲା । ତାର ସଖିମାନେ ତାକୁ ବହୁତ ବୁଝା ସୁଝା କରି କହିଲେ "ଯୁବରାଜଙ୍କ ପରି ବୀର ପୃଥିବୀରେ ନାହାନ୍ତି । ସେ ଯେ-କୌଣସିପ୍ରକାର ହେଲେ କୁହୁକବନରୁ ବିପଦ ଏଡ଼ି ଫେରି ଆସିବେ ।" ତଥାପି କୁସୁମବତୀ ମନ ମାନୁ ନଥାଏ । ମନେ ମନେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲା । କେତେ ମାନସିକ ଯାଚିଲା । ଏଣେ ପହିଲିକୁମାର ଓ ତାର ଜନ୍ତୁମାନେ ମାୟାବୀ ଡାଆଣୀ କବଳରେ ପଡ଼ି କୁହୁକବଳରେ ପଥର ହୋଇ ମାଟିତଳେ ପୋତାହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଲେ । ପରେ କେବେ ସେଠାରୁ ଜୀବନ ପାଇ ମୁକୁଳିବେ ସେକଥା ପରେ ଜଣା ପଡ଼ିବ ।

—ତିନି—

ଦୂସରୀକୁମାର କଥା

ଦୁସୁରୀକୁମାର ତ ଅହ୍ଲକୁମାରଠାରୁ ଅଲଗା ହୋଇ ତାର ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବାଲୁଆ ଓ ଠେକୁଆମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ପର୍ବଅତେ ଗଲେ । ବାଟରେ କେତେ ବଣ, ଜଙ୍ଗଲ, ନଈ, ପାହାଡ଼ ପଡ଼ିଲା । ସବୁ ଅତିକ୍ରମକରି ଚାଲିଥାଏ । ଉସ୍ତୁତ ତାକୁ ଆଦୌ ଡର ନଥାଏ, ତାପରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଥିବାରୁ ସେ ଏକଦମ୍ ନିର୍ଭୟରେ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲୁଥାଏ ।

ଏହାପରେ ଦୁସରୀକୁମାର ସାଙ୍ଗ ପାଙ୍ଗ ଗୋଟାଏ ଅଗ୍ରାପଗି ବନସ୍ତ ପଡ଼ିଲା । ସେ ବନସ୍ତଟା ଏତେ ନିର୍ଜନ ଯେ ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ଲୋକର ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଏହାପରେ ବଟଣ ବଟଣ ବହୁତ ବାଟ ଗଲେ । ଚାଲି ଚାଲି ଥକା ଲାଗିଲାରୁ ଗୋଟିଏ

ଗଛମୂଳେ ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ କଲେ । ଫଳ, ଫୁଲ ପ୍ରଭୃତି ଖାଇ ବସିଲେ । ଗଛ ଉପରେ ଶାଗୁଣା ଶାଗୁଣୀ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲେ । ଦୁସଶ୍ରୀକୁମାରଙ୍କୁ ନିଦ ହୋଇ ନ ଥାଏ । ସେ ଶାଗୁଣା ଶାଗୁଣୀଙ୍କର କଥା ପୂର୍ବାପୂର୍ବ ଶୁଣି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ।

ଶାଗୁଣା କହୁଥାଏ—“ଆଜି ରଙ୍କାଙ୍ଗିଆ ବିଳାସବତୀର ଭାଗ୍ୟ ଫିଟିଲା । ସେ ଆଜି ବନ୍ଧନରୁ ମୁକୁଳିବ ।”

ଶାଗୁଣୀ ପଚାରିଲା—“କେଉଁ ବିଳାସବତୀ ? ସେ କେଉଁଠି ଥାଏ ଏବଂ କିଏ ତାକୁ ମୁକୁଳେଇବ, ମୋତେ ସବୁ କଥା ବୁଝେଇ କହ ।”

ଶାଗୁଣା କହିଲା—“ଏ ଜଙ୍ଗଲର ଆରପଟେ ବିଳାସବତୀର ବାପା ରାଇଜ । ଆଉ ଏ ଯେଉଁ ପାହାଡ଼ତଳେ ଗୁମ୍ଫାଟି ଦେଖୁଛ, ସେଠାରେ ଗୋଟାଏ ଅସୁର ଅଛି । ସେ ବିଳାସବତୀର ରୂପ ଦେଖି ହରେଇ ଆଣି ରଖିଛି । ବିଳାସବତୀ ଭାରି ସୁନ୍ଦରୀ । ବିଳାସବତୀ ଅସୁରକୁ ବାହା ହେବାକୁ ରାଜି ନ ହେଉଥିବାରୁ ଅସୁର ତାକୁ ବାନ୍ଧି ରଖିଛି । ଅସୁରର ମା’ ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ତାକୁ ଜଗି କରି ବସିଛି । ଆଉ ଏ ଯେଉଁ ଟୋକାଟି ଏ ଗଛମୂଳେ ଶୋଇଛି ସେ ଯେବେ ସେହି ଗୁମ୍ଫାଦେଇ ଯାଏ ତେବେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଅସୁରକୁ ଓ ଅସୁରୁଣୀକୁ ମାରି ବିଳାସବତୀକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବ ।”

ଶାଗୁଣୀ ପଚାରିଲା—“ଆଚ୍ଛା, ଅସୁ-ତ ଘରେ ନ ଥିବ ସେ କିପରି ତାକୁ ମାରିବ ?

ଶାଗୁଣା କହିଲା—"ଏ ଚୋରାଟି ଆଗେ ଯାଇ ଗୁମ୍ଫାରେ ପଶିଲା ମାତ୍ରେ ଅସୁରୁଣୀ ଆଖି ଫୁଟାଇ ଦେବ । ଆଉ ଗୁମ୍ଫାପାଖରେ ଗୋଟିଏ ମୋଟ ଶିମିଳିଗଛ ଅଛି । ସେ ଶିମିଳି ଗଛଟିକୁ ଯେବେ ଏ କାଟି ଦେବ ଅସୁର ଯେଉଁଠି ଥିବ, ପଡ଼ି ମରି ତଳେ ଶୋଇଯିବ । ସେ ଶିମିଳି ଗଛରେ ତାର ଜୀବନ ଅଛି । ଆଉ ବି ଗୋଟିଏ କଥା, ଅସୁରୁଣୀର ପେଡ଼ିରେ ଗୋଟିଏ ପୋଥି ଅଛି । ସେ ପୋଥି ଯେବେ ଏ ନେଇ ଯିବ; ସେଥିରେ କେତେ ମନ୍ତ୍ର ଅଛି; ସେ ମନ୍ତ୍ର ଡାଆଣୀ, ଚିରୁଗୁଣୀ, ଅସୁର, ଅସୁରୁଣୀମାନଙ୍କର କୂଟମାୟା କିପରି ଜଣାଯିବ ତାହାସବୁ ଲେଖାଅଛି । ସେ ପୋଥି ତାର ପଛରେ ବହୁତ ଉପକାର ଆସିବ ।"

ଏ ସବୁ କଥା ଦୁସ୍ୱକୁମାର ଶୁଣୁଥାଏ । ଶୁଣିସାରି ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ପଡ଼ିଲା । ସହିପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ସେହି ଗୁମ୍ଫା ଖୋଜି ଖୋଜି ଯାଇ ସେହି ଗୁମ୍ଫା ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଗୁମ୍ଫା । ସେ ଗୁମ୍ଫା ଦୁଆରେ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ବସି ଢୋଳାଉଛି । ତା ନିଶ୍ୱାସ ତାକେ ବାଟ ଖଣ୍ଡେ ଉଡ଼ ଛେଉଥାଏ । ତାର ଦାନଦାଣ୍ଠା କୁଲା-ପଣ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ । ଦୁସ୍ୱକୁମାର ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ଯାଇ ଛପି ଛପିକା ଅସୁରୁଣୀ ବୁଢ଼ୀ ଆଖିକୁ ଶର ମାରିଲା । ଶର ଗୋଟେ ଆଖିରେ ପଶିଗଲାକ୍ଷଣି ଅସୁରୁଣୀ ଚମକିପଡ଼ି ଗୁହଁ ଦେଲାମାତ୍ରେ ଦୁସ୍ୱକୁମାର ଆଉ ଗୋଟେ ଆଖିକି ଶର ମାରି ଯୋଡ଼ାକଯାକ ଆଖି ଫୁଟାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଏ ଆଡ଼େ ସେ ଆଡ଼େ ଦୌଡ଼ିଲା । ଏଣେ ଦୁସ୍ୱକୁମାର ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ ଖୋଜି ଖୋଜି ଶିମିଳି ଗଛଟା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲାମାତ୍ରେ

ଅସୁର ସେଆଡ଼େ ତାର ମା'ର କଷ୍ଟ ଦେଖି ଗୁମ୍ଫାଆଡ଼କୁ ଆସୁ ଆସୁ ଏ ଆଡ଼େ ଦୁସ୍ତକୁମାର ଶିକିଳି ଟଛଟଂକୁ ଏକା ଟେକୁଟେକେ କାଟି ପକାଇଲା । ଅସୁରଟା ଆଉ ନ ଆସି ପାରି ଭେଁ କରି ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଘଡ଼ ଦୁଲ୍‌କିନା ଆସି ଗୁମ୍ଫା ଆଗରେ ଗଡ଼ୁଗଡ଼ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଜିଭକାମୁଡ଼ିପକାଇ ମରିଗଲା । ତାପରେ ଏବେ ଦୁସ୍ତକୁମାର ନିର୍ଭୟ । ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାଇ ବିଳାସବତୀର ବନ୍ଧନ ଫିଟାଇ ଦେଲା । ବିଳାସବତୀର ରୂପ ଦେଖି ମୋହିତ ହେଲା । ବିଳାସବତୀ ଅସୁରର ରଡ଼ିରେ ମୂର୍ଚ୍ଛାହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ବିଳାସବତୀକୁ ଆଉ ନ ଉଠାଇ ଦୁସ୍ତକୁମାର କଣ କଲା ନା ଅସୁରୁଣୀର ଦେହ ଚେଡ଼ି ବାହାର କରି ପୋଥି ଖଣ୍ଡ ହାତ କଲା । ତାପରେ ବିଳାସବତୀକୁ ସେଇ ମୂର୍ଚ୍ଛା ଅବସ୍ଥାରେ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ସିଂହ ଛୁଭୁଛଙ୍କୁ ଧରି ବିଳାସବତୀର ବାପା ରାଇଜକୁ ଗଲା । ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଦୁସ୍ତକୁମାର ରାଜାଙ୍କ ନଅରକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ରାଜା ଦୁଃଖରେ ବସି କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି । ସେଠି ସେ ବିଳାସବତୀକୁ ରାଜାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଶୁଆଇ ଦେଲା । ମହାରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ ବିଳାସବତୀକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ ଏବଂ ଦୁସ୍ତକୁମାରକୁ କହିଲେ "ତୁମେ କିଏ, ମୋର ବହୁତ ଉପକାର କଲ । ମୋର ପିଣ୍ଡରେ ପ୍ରାଣ ନଥିଲା, ତୁମେ ବଞ୍ଚାଇଲ । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ତୁମଙ୍କୁ ପୁରସ୍କାର ସ୍ୱରୂପ ଏ ବିଳାସବତୀକୁହିଁ ପ୍ରଦାନ କରିବି ।" ଦୁସ୍ତକୁମାର ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା "ମହାରାଜ, ସେ ସବୁ କଥା ପଛେ, ଆଗେ ନଅରରେ କିଏ ଅଛନ୍ତି ଡକାନ୍ତୁ, ପାଣି ପଙ୍ଖା ଆଣାଇ ରାଜଜେମାଙ୍କ ସଂଜ୍ଞାମ କରନ୍ତୁ ।" ରାଜା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଅନ୍ତଃପୁରକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଖବର ଦେଲେ । ରାଣୀ ଏବଂ ଦାସୀ ପରିବାରମାନେ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ । ପାଣି ଛିଞ୍ଚି ଏବଂ ପଙ୍ଖାରେ ବିଞ୍ଚିବାରୁ ବିଳାସ-

ବତୀର ଚେତା ହେଲା । ସେତୁ ସେ ଗୁରୁଅଙ୍କୁ ଗୁହଁ ଦେଖିଲା
ଯେ ସେ ଆଉ ଅସୁରକ୍ଷାରେ ନାହିଁ । ବିଳାସବତୀ ତାର
ମା'ଙ୍କୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲା । ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ । ବିଳାସବତୀ
ବାପାଙ୍କୁ ଏବଂ ସଖିମାନଙ୍କୁ ଅନାଇ ବହୁତ ଖୁସି ହେଲା । ଏହାପରେ
ସମସ୍ତେ ମନ୍ଦିରରେ ଦାନ କରାଇଲେ । ମହାରାଜା ଦୁସହିକୁମାରଙ୍କୁ
ବହୁତ ଭଲ ପାଉଥାନ୍ତି ଏବଂ ପୁଅପରି ଦେଖୁଥାନ୍ତି । ଦୁସହିକୁମାର
ରାଜାଙ୍କ ନଅରରେ ଅତିଆନନ୍ଦରେ କାଳ କାଟୁଥାଏ । ସେ ଅସୁ-
ରୁଣୀର ପେଡିରୁ ଯେଉଁ ପୋଥି ଆଣିଥିଲା ତାକୁ ସବୁ ପଢି ମୁଖସ୍ଥ
କରିଦେଲା ଏବଂ ଅନେକ ମନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କଲା । ଯେଉଁଠି ଭୂତପ୍ରେ
ତାଅଣୀ ଲାଗିଲା ସେ ଖବର ପାଇ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଯାଇ
ଭଲ କଲା । ଏଥିରେ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ଭୂତଙ୍କ ପ୍ରେତ କାଏ କୁଆଡେ
ପଳାଇଲେ । ରାଜ୍ୟ ଭୂତ ପ୍ରେତଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାରରୁ ଶାନ୍ତ ହେଲା ।
ତାପରେ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ଲୋକ ଦୁସହିକୁମାର ଉପରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ
ହୋଇ ତାର ଭୂରି ଭୂରି ପ୍ରଶଂସା ଗାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେ
ବିଳାସବତୀ ସହିତ ଦୁସହିକୁମାରର ବିବାହ ପ୍ରସ୍ତାବ ଚାଲିଲା
ରାଜାରାଣୀ ଓ ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ସମସ୍ତେ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଖୁସିଥାନ୍ତି
ମାତ୍ର ବିଳାସବତୀ ଏଥିରେ ରାଜି ନଥାଏ । କାରଣ ସେ ଆଉ ଗୋଟି
ରାଜ୍ୟର ରାଜପୁତ୍ର ସହିତ ଗୁପ୍ତପ୍ରଣୟରେ ଜଡିତ ଥାଏ । ପୁ
ବିଳାସବତୀ ମନେ ମନେ ଭାବୁଥାଏ "ଦୁସହିକୁମାରତ କୌଣ
ରାଜପୁତ୍ର ନୁହେଁ, ତେବେ କୌଣସି କେଳା କମ୍ବା ଆଉ କୌଣ
ନୀଚ କୁଳରେ ତାରଜନ୍ମ ହେବ ପରା । ତା ନ ହେଲେ କାନ୍ଥଗୁ
ସଙ୍ଗରେ ଧରି ବୁଲନ୍ତା କାହିଁକି,ଆଉ ଭୂତ ପ୍ରେତ ଛଡାନ୍ତା କାହିଁ
ମୋ ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇଲା ବୋଲି କଣ ମୁଁ ତାକୁ ବାହା ହେବି
ବାପାଙ୍କୁ କଣ ଆଉ ପୁରସ୍କାର ଦେବାକୁ ନ ଥିଲା । ଭଣ୍ଡାର

ଭିତରେ ହୀରା, ନୀଳା, ମୋତି, ମାଣିକ୍ୟ, ପୂରି ରହିଛି । ସେଥିରୁ ମୁଠାଏ କୁବେର ଦେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।" ତାପରେ ସେ ତାର ବାପାଙ୍କୁ କହିଲା "ମୁଁ ଦୁଷ୍ଟକୁମାରକୁ ବିଭା ହେବି ନାହିଁ ।" ରାଜାତ ଭାଷା କରିଛନ୍ତି । ସେ ଝିଅର ଏପରି ଗତି ଦେଖି ତା ଉପରେ ବହୁତ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲେ । ତଥାପି ବିଳାସବତୀ ସେଥିରେ ରାଜି ହେଲାନାହିଁ । ତାପରେ ବିଳାସବତୀ ତାର ଗୁପ୍ତପ୍ରଣୟୀ ରାଜପୁତ୍ର ପାଖକୁ ନିମ୍ନ ମର୍ମରେ ଚିଠି ଲେଖିଲା ।

ପ୍ରିୟତମ,

ଅଭାଗିନୀର ପ୍ରଣାମ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ତୁମର ସୁନ୍ଦରତା-ଦେଖିରୁ ଏ ଅଭାଗିନୀ ଅସୁରପୁରୀରୁ ମୁକୁଳିଛି । ତୁମେ ଅସୁରପୁରୀ କଥା ଜାଣିଥିଲେ ମୋତେ ପ୍ରାୟେ ମୁକୁଳାଇ ଥାନ୍ତ, ମାତ୍ର ମୁଁ ଜଣେ ନୀଚ ଅଜ୍ଞାତକୁଳଶୀଳ ଗୁଣିବିଦ୍ୟା ଜାଣିଥିବା ଲୋକଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି । ତେଣୁ ବାପା ମୋତେ ସେଇ ନୀଚ ଲୋକ ହସ୍ତରେ ଅର୍ପଣ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ତୁମେ ଏ ଅଭାଗିନୀ ପ୍ରତି ସ୍ନେହଥିଲେ ଆମ ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କର । ବାପାତ ନିଶ୍ଚୟ ସେହି ଲୋକଟାକୁ ତୁମସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପଠାଇବେ । ସେତ ଯୁଦ୍ଧ କଣ କିଛି ଜାଣେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ତୁମେ ତାକୁ ମାରି ପଥ ପରିଷ୍କାର କରିଦେଲେ ତୁମର ମୋର ବିବାହର ସୁରୁଖୁରୁରେ ହୋଇଯିବ । ଇତି

ଅଭାଗିନୀ

ବିଳାସବତୀ

ବିଳାସବତୀ ଏହି ଚିଠିଖଣ୍ଡିକ ଲେଖି ନିଜର ବିଶ୍ୱାସୀ ଚର ହାତରେ ସେ ଦେଶର ରାଜପୁତ୍ର ପାଖକୁ ପଠାଇ ଦେଲା । ବିଳାସବତୀ

ମନେମନେ ଭାବିଲା "ଦୁସହିକୁମାର ତ ଯୁଦ୍ଧବିଦ୍ୟା ଜାଣେ ନାହିଁ ରାଜପୁତ୍ର ଆସି ନିଶ୍ଚୟ ତାକୁ ମାରି ଦେବ।"

ଏଣେ ସେ ଦେଶର ରାଜପୁତ୍ର କଣ୍ଠ କଳିକା ବିଳାସବର୍ତ୍ତୀର ଶିପାଇ ନିଜ ବାପାଙ୍କୁ ଜଣାଇ ବହୁତ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ନେଇ ବିଳାସବତୀର ବାପ ରାଜାଙ୍କ ଆକ୍ରମଣ କଲା। ଏ ଦେଶର ରଜା ଯୁଦ୍ଧପାଇଁ ତିଆରି ନଥିଲେ। ହଠାତ୍ ଆକ୍ରମଣ ହେଉଥିବାରୁ ବହୁ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ। ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ନେଇଲେ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ବିଚାର କରି କିଛି ସ୍ଥିର କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ। ସେଠୁ ଦୁସହିକୁମାର ଏ ଖବର ପାଇଲା। ସେ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲା "ମହାରାଜ, ସେ ରାଜପୁତ୍ର କାହିଁକି ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କରିଛନ୍ତି ଜାଣନ୍ତି। ସେ ଚାହେଁ ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ଆପଣଙ୍କ-ଠାରୁ ନେଇଯିବାକୁ, ଆଉ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସବୁ ଗୁପ୍ତ ସନ୍ଧାନ ନେଇ ଜାଣିଛି ଯେ ବିଳାସବତୀ ମଧ୍ୟ ତାକୁଇ ବିଭା କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ଏବଂ ସେଥି-ପାଇଁ ସେ ଅନ୍ୟ କାହାରିକୁ ବିଭା କରିବାକୁ ରାଜି ହେଉନାହାନ୍ତି।" ମହାରାଜା ଏକଥା ଶୁଣି ବହୁତ କ୍ରୁଦ୍ଧ ହେଲେ ଏବଂ କହିଲେ ନା ମୁଁ ଏହା କରିବା ଦେବି ନାହିଁ। ବିଳାସବତୀ ମୋପରି ପିତାର ଝିଅ-ହୋଇ ପୁଣି ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ। ମୁଁ ଏତେଦୂର ଅପମାନ ସହି ପାରିବି ନାହିଁ। ଯାହାହେବାର ହେଉ ମୁଁ ଯୁଦ୍ଧ କରିବି ଏବଂ ମଲେ ସେ ବିଳାସବତୀକୁ ନେବ।" ଦୁସହିକୁମାର ରାଜାଙ୍କର ଏପରି ବ୍ୟସ୍ତ ଦେଖି ବହୁତ ବିନମ୍ର ହୋଇ କହିଲା ମହାରାଜ, ଆପଣ ମୋର ବାପ ସମାନ, ଆଉ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଆସିଲା ଦିନରୁ ପୁଅପରି ବ୍ୟବହାରରେ ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆପଣଙ୍କଠାରେ କୃତଜ୍ଞ। ଆପଣ କିମ୍ବା ଆପଣଙ୍କର ପ୍ରଜା କେହି ଯୁଦ୍ଧ କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ। ମୁଁ ବିନା ଅସ୍ତ୍ର ଏବଂ

ପାତରେ ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ହରାଇ ଦେବି । ମାତ୍ର ଆପଣଙ୍କ ନୁମତି ଲୋଡ଼ୁଛି । କାରଣ ବିଳାସବତୀ ପଛରେ ମୋତେ ଦୋଷ ଦେବେ ।" ରାଜା କହିଲେ "ଯାଅ ବତ୍ସ, ବିଳାସବତୀ ଆଜିଠାରୁ ାର ହିଁ ଅଟେ । ତୁମେ ଯେ କୌଣସି ମତେ ଶତ୍ରୁଙ୍କୁ ହରାଇ ମାର ରାଜ୍ୟ ରକ୍ଷା କର ।"

ତାପରେ ଦୁଃଶୀଳକୁମାର ତାର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ସିଂହ, ଲୁ ଓ ଗଧିଆଙ୍କୁ କହିଲା "ଦେଖ, ଆଜି ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ ଛାଉଣୀରେ ି ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ହେବ ।" ସିଂହ, ଭାଲୁ ଓ ଗଧିଆ କହିଲେ ଆମେ ତିଆର ।" ସେଠୁ ଦୁଃଶୀଳକୁମାର ତିନିଙ୍କୁ ଧରି ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ-ଙ୍କୁ ଗଲା । ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ ଛାଉଣୀରେ ପହଞ୍ଚି ସିଂହ ରଡ଼ିକରି ଗୋଟେ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଲା । ଭାଲୁ ଗୋଟେ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଲା ଏବଂ ଧିଆ ଆଉ ଗୋଟେ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଲା । ତିନିହେଁ ଏଣେ ତେଣେ ଇଁ କାହାକୁ ବଧେ କାହାକୁ ଚିପୁଡ଼େ କାହାକୁ ଗୋଇଠା ଏ ରିମାରି ଚାଲିଲେ । କାହାକୁ ମଧ ଆମ୍ଭୁଡ଼ି ପକାଇଲେ । ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ-ନେ ଏପରି ଦେଖି ଭୟରେ କିଏ କୁଆଡେ ଜୀବନ ବଞ୍ଚିଲାରେ ପଳାଇ ଏ ଜଙ୍ଗଲରେ, କିଏ ଗୁମ୍ଫାରେ, କିଏ ଗଛରେ, କିଏ ବା ନଈରେ ି ଜୀବନ ରକ୍ଷା କଲେ । ରାଜପୁତ୍ର ଏହା ଦେଖି ମହା ବିପଦରେ ଲା ଏବଂ ସାହସରେ ଦୁଃଶୀଳକୁମାର ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇ ଣ୍ଡା ବୁଲାଇଲା । ମାତ୍ର ଦୁଃଶୀଳକୁମାର ତୀର ବେଗରେ ଖଣ୍ଡାବାଜି ଗରେ ଠିଆ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଲଜ୍ୟାରେ ପଳାଇଲା । ି ଦୁଃଶୀଳକୁମାର ତାକୁ ପଳାତକ ଭାବି ଗୋଡ଼ାଇଲା ନାହିଁ । ଜ୍ୟର ପ୍ରଜାମାନେ ସମସ୍ତେ ଦୁଃଶୀଳକୁମାରର ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଦେଖି ନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହିଲେ ଏବଂ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ କହିଲେ ଦୁଃଶୀଳକୁମାର

କମ୍ ଲୋକ ନୁହେଁ । ତାଙ୍କ ସବୁ ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଜଣା ଏବଂ ଶତ୍
ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।" ରାଜା ଖୁସିହୋ
ଦୁସ୍ତକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହିଲେ ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଧା
ସେନାପତି କରାଇଲେ । ଦୁସ୍ତକୁମାର ସବୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କ ଅସ୍ତ୍
ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଶିଖାଇଲା । ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜା ସମସ୍ତେ ଖୁସି
ହେଲେ । ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ ବିଳାସବତୀର ଦୁସ୍ତକୁମାର ପ୍ରତି ଘୃଣ
ଗଲା ନାହିଁ । ଦୁସ୍ତକୁମରର ଜୀବନରେ କେମାର ହୃଦ
ସ୍ପର୍ଶରେ ପୂରିଯାଉଥାଏ । ଦୁସ୍ତକୁମାର ଏହା ଜାଣିପାରି ସେ
ରାଜ୍ୟକୁ ଛାଡିଯିବାକୁ ମନସ୍ଥ କଲା ଏବଂ ଯେଉଁ ଦିନ ଯିବ ତ
ଆଗଦିନ ରାଜା ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଜା ସମସ୍ତଙ୍କଠୁ ପୁନରାଏ ଅସି
ବୋଲି ଛଳନା କଲା । ସମସ୍ତେ ବହୁତ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ ଏ
ଦୁସ୍ତକୁମାରଙ୍କୁ ସେଠାରୁ ଚାଲି ନ ଯିବାକୁ ବାରମ୍ବାର ଅନୁରୋ
କଲେ । ମାତ୍ର ଦୁସ୍ତକୁମାର ତାର ପରଦିନ ସକାଳୁ କାହାରି
ଦେଖା ନ କରି ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ନେଇ ଅନ୍ୟଆଡେ
ଚାଲିଗଲା । ଏଅତେ ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ତାଙ୍କୁ ନ ଦେ
ବହୁତ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ 'ମହାରାଜ' ଦୁସ୍
କୁମାରଙ୍କୁ କେମା ବିଳାସବତୀ ଘୃଣା ଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖୁଥିବା
ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖମନରେ ଏ ରାଜ୍ୟ ତ୍ୟାଗ କଲେ । ମାତ୍ର
କଥା ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ରାଜାମାନେ ଶୁଣିଲେ ଆପଣଙ୍କୁ କଣ କହିବେ
ମହାରାଜା ଝିଅର ଏପରି ବ୍ୟବହାରରେ ବହୁତ କ୍ରୁଦ୍ଧ ହୋ
ବିଳାସବତୀକୁ ଡକାଇ ଆଣି କହିଲେ "ଦେଖ୍ ବିଳାସବ
ତୋର ଆଉ ଏଠାରେ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ତୋ ଲାଗି ସାରା ରାଜ୍ୟ
ଯୁଦ୍ଧ ଘଟିଲା । ତୋ'ତେ ଅସୁର ଚୋରିକରି ନେଇଥିଲା ଏବଂ
ତୋତେ ହରାଇଥିଲା । ମୁଁ ସେହିପରି ତୋତେ ଭାବିବି ଯେ ଅ

ରେଷିଛ ନେଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ଆଜ ତୋର ମୁହଁ ଚାହିଁବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁନାହିଁ । ତୁ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତୋର ଭାଗ୍ୟ ଘେନି କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଆ କିମ୍ବା ତୋର ସେହି ଗୁପ୍ତ ପ୍ରଣୟୀ ଭିକ୍ଷୁ, କାପୁରୁଷ ଯେ କି ଏତେ ସୈନ୍ୟ ଧରି ଆସି ଜଣେ ସାମାନ୍ୟ ଯୁବକ ହସ୍ତରେ ପରାସ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରାଣଭୟେ ଲଜ୍ଜାରେ ପଳାଇଲା । ତାର ପାଖକୁ ଚାଲି ଯା ।" ଏହା ଶୁଣି ବିଳାସବତୀ ମୁଣ୍ଡରେ ବଜ୍ର ପଡ଼ିଲା ପରି ହେଲା । ଦୁଃଖୀ-କୁମାର ଜୟପରେ ବିଳାସବତୀ ମନେ ମନେ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲା । ମାତ୍ର ଏ ଘଟଣାରେ ତା'ର ଦୁଃଖର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ ବାପାଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି କ୍ଷମା ମାଗିଲା । ମାତ୍ର ରାଜା ତାକୁ ଚାହିଁଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରହରୀଙ୍କୁ କହିଲେ "ଯାଅ ଚଣ୍ଡାଳିକୁ ନେଇ ଯାଅ ଏ ରାଜ୍ୟର ଅପର ପାଖ ବଣରେ ଛାଡ଼ି ଆସିବ ।" ପ୍ରହରୀ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ ଧରି ବଣଆଡ଼କୁ ନେଇଗଲେ । ବିଳାସବତୀ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଯାଉଥାଏ । ଏବଂ ପ୍ରହରୀ ତାକୁ ବଣରେ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଆସିଲା ।

ଏଣେ ଦୁଃଖୀକୁମାର ବହୁତ ବଣ ପର୍ବତ ପାର ହୋଇ ଆଉ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ରାଜ୍ୟର ଶେଷ ମୁଣ୍ଡରେ ଗୋଟିଏ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘର । ଦୁଃଖୀକୁମାର ତାର ଦୁଆରକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଘରେ କାନ୍ଦ ବୋବାଳି ଲାଗିଛନ୍ତି । ସେଠୁ ଦୁଃଖୀକୁମାର ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇ ପଚାରିଲା "ତୁମର କି ବିପଦ ପଡ଼ିଛି କୁହ ।" ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଆସି କହିଲା "ତୁମେ ଆମର ବିପଦ କଥା ଶୁଣି ବା କଣ କରିବ ?" ଦୁଃଖୀକୁମାର କହିଲା "ଯେ କୌଣସି ବିପଦ ହେଉ ପଛେ ମୁଁ ତୁମଙ୍କୁ ସେଥିରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବି ।" ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କାନ୍ଦଣା ବନ୍ଦ କରି କହିଲା "ଏ ରାଜ୍ୟକୁ ଗୋଟାଏ ଅସୁର ଆସିଛି । ସେ ରାଜାଙ୍କ

ପାଖରେ କହୁଛି ଯେ ତାର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନ ଦେଲେ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମାରି ପକାଇବ । ରାଜା ତାକୁ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଜଣେ ଲେଖାଁ ତାର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ତା ପାଖକୁ ପଠାହେବେ ଏବଂ ସେ ପ୍ରଶ୍ନ ତାକୁ ପଚରା ହେବ । ଯେ ଉତ୍ତର ନ ଦେଇଥିବ ତାକୁ ଅସୁର ମାରିଦେବ । ଏହିପରି ରାଜ୍ୟର ପ୍ରାୟ ଅସୁର ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ନ ଦେଇ ଅନେକ ଲୋକ ମଲେଣି । ଆଜି ମୋର ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ପାଳି । ମୋର ସ୍ୱାମୀ ମରିଗଲେ; ମୋର ଦୁଇଟି ଛୋଟ ପିଲା, ଆମେ କେମିତି ହେବୁ କହର । ସେଥିପାଇଁ ଆଜି କାହାରି ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । ମହାରାଜା ମଧ୍ୟ ଏପରି ପ୍ରଜାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁରେ ପାଗଳା ପରି ହୋଇ ଗଲେଣି । ଅସୁରଠାରୁ ବଞ୍ଚିବାକୁ କୌଣସି ଉପାୟ ପାଉନାହାନ୍ତି ।" ଦୁସନ୍ତକୁମାର କହିଲା "ଅସୁର କେଉଁଠି ଥାଏ ?" ବ୍ରାହ୍ମଣ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କହିଲେ "ଅସୁରଟା ଦିନଯାକ କୁଆଡ଼େ ଥାଏ କେଜାଣି, ରାତିରେ ଏ ଝଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ଯାହା ଏ ରାଜ୍ୟର ଶ୍ମଶାନରେ ଅଛି ସେଇଠିକି ଆସେ । ରାତିଅଧକୁ ଗୋଟାଏ ଭୀଷଣ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଆସେ । ରାତିରେ ସେଠାରେ କଣ କରେ କେଜାଣି ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଭୀଷଣ ରଡ଼ି ଶୁଣାଯାଏ । ସକାଳକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ଯେଉଁ ଲୋକକୁ ସେ ଗଛ ମୂଳକୁ ଅସୁର ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ଦେବାକୁ ପଠା ହୋଇଥାଏ, ସେ ଲୋକ ମରି ଶୋଇଥାଏ ।' ସେଠୁ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ବ୍ରାହ୍ମଣୀକୁ କହିଲା । "କିଛି ଚିନ୍ତା କରନାହିଁ । ତୁମରି ସ୍ୱାମୀ ବଦଳି ଆଜି ମୁଁ ସେଠାକୁ ଯିବି ।" ତା ପରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ନେଇ ସେ ସେହି ଝଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଅସୁର ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲା । କିଛିକ୍ଷଣ ପରେ ହୁଉ-ହୁଉ ହୋଇ ଗରମ ବାଆ ତା ଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ି ଆସିଲା । ସେ ନ ଡରି ସେହି ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା, ଦେଖିଲା ବଡ ବଡ ଦାନ୍ତ ଜଳନ୍ତା ନିଆଁ-

ପରି ଆଖି ଏବଂ ଗୋଟାଏ ପାହାଡ଼ପରି ଦେହକ ସେ ଆଡକୁ ଧାଇଁ ଆସୁଛି । ଦୁସରୀକୁମାର ନିର୍ଭୟରେ ଠିଆ ହେଲା ଏବଂ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ଗଛରେ ଲୁଚି ଯିବାକୁ କହିଲା । ସେମାନେ ଗଛରେ ଲୁଚିଗଲେ । ଅସୁର ପହଞ୍ଚି ଦୁସରୀକୁମାରକୁ କହିଲା "ତୁ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ଦେଇ ପାରିବୁ ?" ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲା "ମୁଁ ତୋ ପାଖ ଆସିଛି; ତୋ ପ୍ରଶ୍ନ କଣ ତୋର ପ୍ରାଣର ଜବାବ ଦେବି ।" ଏ କଥାରେ ଅସୁର ରାଗି ଯାଇ ଗୋଟାଏ ବିକଟାଳ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଦୁସରୀକୁମାରଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ି ଆସିଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ନିର୍ଭୟରେ ତୀର ବେଗରେ ଖଣ୍ଡା ବୁଲାଇଲା । ଅସୁର ତା ଖଣ୍ଡା ବୁଲାରେ ତା ପାଖରେ ପଶି ପାରିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ଭାବିଲା "ଆଗରୁ ଯେଉଁମାନେ ଆସୁଥିଲେ, ସେମାନେ ମୋର ରଡ଼ିରେ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇ ମରି ଯାଉଥିଲେ, ମାତ୍ର ଏ କିଏ, ଏତ କମ୍ ଲୋକପରି ଜଣା ଯାଉନାହିଁ ।" ଏହା ଭାବୁ ଭାବୁ ଅସୁର ଅନ୍ୟମନସ୍କଭାବରେ ଟିକିଏ ଠିଆ ହୋଇ ଯିବାରୁ ତେଣେ ଗଛ ଉପରୁ ଫଟ୍‌କିନା ସିଂହ ତା ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା । କାରଣ ତାର ମୁନିବ ଏକା ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥିବାର ସିଂହକୁ ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ । ଅସୁର ସିଂହଆଡ଼େ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଦୁସରୀକୁମାର ଏହି ଅବସରରେ ଅସୁର ଆଖିକୁ ଦୁଇଟି ଶର ମାରି ଆଖି ଫୁଟାଇ ଦେଲା । ଅସୁର ଅନ୍ଧ ହୋଇ ଏଣେ ତେଣେ ଧାଇଁବାକୁ ଲାଗିଲା । ଧାଇଁ ଧାଇଁ କିଛି ତାକୁ ନ ଦିଶୁ ଥିବାରୁ ଧଡ଼୍‌କିନା ଯାଇ ଝଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ଦେହରେ ବାଡ଼େଇ ହୋଇ ଭୁସ୍‌କିନା ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ସେଠି ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ, ଠେକୁଆ ଫଟ୍ ଫାଟ୍ ଅସୁର ଉପରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ସିଂହ ମଧ୍ୟ ଆସି ଅସୁର ଗୋଡ଼କୁ ଗାଙ୍କ କିନା ମାଡ଼ି ବସିଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ଏସବୁ ଦେଖି ଆଉ ଡେରି ନ କରି

ଖଣ୍ଡାରେ ଅସୁର ବେକରେ ଏକା ଚୋଟେ ଦେଲା ଯେ ଅସୁର ଭେଁ କର ଗୋଟା ବିକଟାଳ ରଡ଼ି କଲା ଏବଂ ତା ପିଣ୍ଡରୁ ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଗଲା । ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଦେଖାଗଲା ଯେ ଅସୁର ଦେହରୁ ଗୋଟିଏ ଦିବ୍ୟ-ସୁନ୍ଦର ପୁରୁଷ ବାହାରିଲା ଏବଂ ସରଗରୁ ଗୋଟିଏ ସୁନାର ରଥ ଆସି ତା ସାମନାରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ଦିବ୍ୟସୁନ୍ଦର ପୁରୁଷଟି ସେ ରଥରେ ବସି ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଚାଲିଗଲା । ଦୁସଖୀକୁମାର ଭାବିଲା ଯେ କେହି ଗନ୍ଧର୍ବ ବୋଧହୁଏ ଶାପ ପାଇ ଅସୁର ହୋଇ ଥିଲା । ରାତି ସେତେବେଳକୁ ପାହାନ୍ତା ହେଲାଣି । ଦୁସଖୀକୁମାରର ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ହାଲିଆ ହୋଇ ସମସ୍ତେ ସେହି ଗଛତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ ଏବଂ ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ତାଙ୍କୁ ନିଦ ହୋଇଗଲା ।

ସକାଳ ହେଲା ଏପଟେ ସହରେ ରଡ଼ି ଏବଂ ଗୋଳମାଳରେ ରାଜ୍ୟସାରା ଲୋକଙ୍କର କାହାରି ନିଦ ନାହିଁ । ରାଜାଙ୍କର ମଧ୍ୟ ତଦ୍ରୂପ । ସମସ୍ତେ ଭାବିଲେ କାଲି ବ୍ରାହ୍ମଣର ପାଳିଥିଲା । କଣ ହେଲା, ଏତେ ଗୋଳମାଳ କାହିଁକି ହେଲା । ଏହାପରେ ରାଜା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଲୋକମାନେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରଆଡ଼େ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦୁଆରେ ବସିଛି । ରାଜା ପଚାରିଲେ "କହେ ବ୍ରାହ୍ମଣ, କାଲି ତୁମ ପାଳି ଥିଲା । ଅସୁର କଣ କଲା ?" ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲା "ମହାରାଜ, ମାଫ୍ କରିବେ, ମୁଁ କାଲି ରାତିରେ ଅସୁର ପାଖକୁ ଯାଇନାହିଁ ।" ରାଜା କହିଲେ "ତାପରେ, କାଲିତ ରାତିରେ ଅସୁର ବହୁତ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ିଥିଲା ।" ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲା "ମହାରାଜ ! ଅବିଶ୍ୱସିତକୁ ଦଇବ ଭରସା; କାଲି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ମୋ ଘରକୁ ଜଣେ ବିଦେଶୀ ଲୋକ ଗୋଟାଏ ସିଂହ, ଗୋଟାଏ ଭାଲୁ, ଗୋଟାଏ ଗଧିଆ, ଗୋଟାଏ ବିଲୁଆ ଓ ଗୋଟାଏ ଠେକୁଆ ଧରି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ସେତେବେଳେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ

ବସି କାନ୍ଦୁଥିଲା । ବିଦେଶୀଟି ଆମକୁ ନିର୍ଭୟ ଦେଇ ମୁଁ ମନା କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେହି ଗଛମୂଳଆଡ଼େ ଗଲା । ତା ପାଖରେ ସିଂହ ପ୍ରଭୃତି ଥିବାରୁ ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କଲି ଯେ ସେ କୌଣସି ମତେ ଅସୁର କବଳରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବ । ତେଣୁ ମୁଁ ଆଉ ଗଲି ନାହିଁ ।" ରାଜା ଏକଥା ଶୁଣି ବହୁତ ଚିନ୍ତା କରି କରି ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଧରି ଶ୍ମଶାନରେ ଥିବା ବରଗଛଆଡ଼େ ଗଲେ । ସେଠାରେ ଦେଖିଲେ ଅସୁରର ମୁଣ୍ଡଟା ଏବଂ ଗଣ୍ଡିଟା ଦୁଇଖଣ୍ଡ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ଏବଂ ଗଛମୂଳରେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଜଣେ ରାଜପୁତ୍ରପରି ଲୋକ ଶୋଇଛି । ତା ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ଗୋଟାଏ ସିଂହ, ଗୋଟାଏ ଭାଲୁ, ଗୋଟାଏ ଗଧିଆ, ଗୋଟାଏ ବିଲୁଆ ଏବଂ ଗୋଟାଏ ଠେକୁଆ ଏପରି ପାଞ୍ଚଟା ଜନ୍ତୁ ଶୋଇଛନ୍ତି । ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ବ୍ରାହ୍ମଣୀକୁ ପଚାରିଲେ "ଏହି ବିଦେଶୀ ?" ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କହିଲା ହଁ "ମହାରାଜ !" ରାଜା କହିଲେ "ମୁଁ ଦେଖୁଛି ଲୋକଟି ଭାରି ସାହସୀ ।" ଏହିପରି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ସମୟରେ କୋଳାହଳ ହେତୁରୁ ପୁଷ୍ପକୁମାରର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ପୁଷ୍ପକୁମାର ଉଠି ଆଖି ମଳି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚାହିଁଲା ଏବଂ ଗଲା ରାତିରେ ଦେଖିଥିବା ବ୍ରାହ୍ମଣୀକୁ ଚିହ୍ନି ପାଖକୁ ଡାକିଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଧାଇଁ-ଧାଇଁ ପୁଷ୍ପକୁମାର ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ିଗଲା । ପୁଷ୍ପକୁମାର କହିଲା "ଓହୋ, ବହୁତ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲି । କାଲି ରାତିରେ ଅସୁର ସଙ୍ଗରେ ଯୁଦ୍ଧ କରି ଆମେ ବହୁତ ହାଲିଆ ହୋଇ ପଡ଼ିଲୁଁ । ଟିକିଏ ପାଣି ଆଣିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କର ଭାରି ଶୋଷ ହେଉଛି ।" ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ରାଜାଙ୍କୁ ଦେଖାଇ କହିଲା "ଏ ଆମ ମହାରାଜା । ଆପଣ ଚାଲନ୍ତୁ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଆପଣଙ୍କୁ ଟେକି ନେବୁଁ । ଚଲାଇ ଦେବୁଁ ନାହିଁ । ଆପଣ ଆମର ଏତେ ଉପକାର କରିଛନ୍ତି ।" ପୁଷ୍ପକୁମାର ଉଠି ଠିଆ

ହୋଇ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ନମସ୍କାର ଜଣାଇଲା । ରାଜା ଦୁସରୀକୁମାରର ବ୍ୟବହାରରେ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇ କହିଲେ "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ କୌଣସି ଦେଶର ରାଜପୁତ୍ର ହେବ ପରା । ତୁମେ ଯେ ଇଚ୍ଛା ସେ ହୁଅ ମୋର ଆଜିଠାରୁ ବନ୍ଧୁ । ତୁମେ ରାଜ୍ୟଟାକୁ ଏତେବଡ଼ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କଲ । ତୁମଙ୍କୁ ଆଗରୁ ପାଇଥିଲେ ମୋର ଏତେଗୁଡ଼ିଏ ପ୍ରଜା ମରି ନ ଥାନ୍ତେ ।" ସେଠୁ ସମସ୍ତେ ସାଙ୍ଗହୋଇ ରାଜାଙ୍କ ନଅରଅଡ଼େ ଚାଲିଲେ । ରାଜା ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କୁ ବହୁତ ଆଦର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କଲେ ଏବଂ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି-ଦେଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହାରରେ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇ ସେଠାରେ ଅନେକ ଦିନ କଟାଇ ଦେଲେ ।

ଏହି ସମୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଶତ୍ରୁ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ଆକ୍ରମଣ-କାରୀ ଶତ୍ରୁ ହେଉଛନ୍ତି ଅନ୍ୟ ଦେଶର ରାଜା ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭା ଏବଂ ପଦ୍ମଳକୁମାରଙ୍କର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁ । ଶତ୍ରୁ ଆକ୍ରମଣ ଦ୍ୱାରା ଏ ଦେଶର ରାଜା ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ରାଜ୍ୟରେତ ସୈନ ନାହାନ୍ତି । ସବୁ ଅସୁର ଦ୍ୱାରା ମରିଛନ୍ତି । କିପରି ଶତ୍ରୁ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବେ । ବଡ଼ ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ କହିଲେ "ଦେଖବନ୍ଧୁ, ତୁମେ ଆମକୁ ଗୋଟିଏ ମହାବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମହାବିପଦ ଉପସ୍ଥିତ । ତାର ପ୍ରତିକାର ନ କଲେ ଆମେ ଗଲୁ ।" ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲ "ଦେଖନ୍ତୁ ମହାରାଜ ! ସେଥିପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ମୁଁ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ଆପଣଙ୍କ ରାଜ୍ୟରେ କୌଣସି ବିପଦ ପଶି ପାରିବ ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କର ଯେ କେତେକ ସୈନ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ମୋ ସହିତ ଦିଅନ୍ତୁ । ମୁଁ ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଯେ କୌଣସି ଉପାୟରେ

ଘଉଡାଇଁ ଦେବି ।" ରାଜା ଖୁସି ହୋଇ ସମସ୍ତ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କ କଥାମାନି ଚଳିବାକୁ କହିଲେ ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ସେନାପତି କରିଦେଲେ । ତା ବାଦ ଲାଗିଲା ଯୁଦ୍ଧ ସୈନ୍ୟ ସୈନ୍ୟଙ୍କ ଭିତରେ । ମାତ୍ର ଯେତେବେଳେ ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କର ରାଜା ହଠାତ୍ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ଦେଖିଦେଲେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଯୁଦ୍ଧ ବନ୍ଦକରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ଓ ନିଜେ ଘୋଡ଼ା ଉପରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ଦୁସରୀକୁମାରକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ ଏବଂ କହିଲେ "ବନ୍ଧୁ । ମୋ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଏଠାରେ ଆସି ଲୁଚି ରହିଛ । ମୁଁ ତୁମର କଣ ଦୋଷ କଲି । ତୁମର ସେ ରାଜ୍ୟ କୁଆଡ଼େ ଗଲା ? କୁସୁମବତୀ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ? ଥରେ କୁସୁମବତୀକୁ ହରାଇ ଥିଲ । ପୁଣି କଣ ରାଜ୍ୟ ସହିତ କୁସୁମବତୀକୁ ହରାଇଲ ? ଯଦି କୌଣସି ବିପଦ ପଡ଼ିଲା ମୋ ରାଜ୍ୟକୁ ଗଲ ନାହିଁ । ଆମେ ସବୁ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ଏ ରାଜ୍ୟରେ ଆସି ଆତ୍ମଗୋପନ କରିବା କଣ ଭଲ ହେଲା ? ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଖାଲି ପହିଲିକୁମାର, ପହିଲିକୁମାର, ବୋଲି ଝୁରି ଝୁରି କଣ୍ଢା ହେଲାଣି ।" ଦୁସରୀକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି ଭାବିଲା "କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ, ଏହାଙ୍କ ସହିତ ମୋର ତ କେବେ ଦେଖା ନାହିଁ, ଭାଇ ପହିଲିକୁମାରର ବୋଧହୁଏ ବନ୍ଧୁ ।" ସେଠୁ ସେ ନିଜର ପରିଚୟ ନ ଦେଇ ପହିଲିକୁମାର ଭାବରେ କହିଲା "ବନ୍ଧୁ, ସେ ସବୁ ପରେ କହିବି, ମାତ୍ର ତୁମ ସହ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଆସିଛି ମୁଁ ଜାଣିଥିଲେ ଯୁଦ୍ଧ ବିଲକୁଲ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା । ଏବେ ଏ ରାଜା ମୋର ବନ୍ଧୁ, ଏବଂ ତୁମେ ବି ମୋର ବନ୍ଧୁ, ଏବେ ଆସ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ଭେଟ କରାଇ ପରିଚୟ କରାଇ ଦିଏ । ତା' ପରେ ଦୁହେଁ ସାଥିହୋଇ ସେ ରାଜା ନଅରଅଡ଼କୁ ଗଲେ । ବାଟରେ ଦୁସରୀକୁମାର ପଚାରିଲା "ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମୋ ଲାଗି କାହିଁକି ଚିନ୍ତା କରୁଛି ?" ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ କହିଲେ "ମନେ

ଅଛୁ ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ କହିଥିଲ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଭ୍ରାତୃବଧୂ କରିବାକୁ, ମାତ୍ର ମାଣିକ୍ୟ ତୁମଛଡ଼ା ଆଉ କାହାକୁ ଚାହେଁନା । ସେ କହେ ଯେ ସେ କୁସୁମବତୀଙ୍କର ସାନ ଭଉଣୀପରି ରହିବ ଓ ପୁଣି କହୁଛି ଯେ ଜଣେ ପୁରୁଷର କଣ ଦୁଇଟି ସ୍ତ୍ରୀ ରହୁନାହାନ୍ତି । କେତେବେଳେ କହୁଛି ପହିଲକୁମାର ତ କୁସୁମବତୀକୁ ଆଉ ପାଇ ନ ଥିବେ । ଏହିପରି କେତେ ପାଗଳପରି ବକୁଛି । ମୁଁ ଯେତେ ବୁଝାଇଲେ ବୁଝି ନାହିଁ । ତୁମେତ କୁସୁମବତୀକୁ ପାଇ ଖୁସି ହୋଇଥିଲ । ପୁଣି କଣ ହେଲା । ବିଭାଘର ସମୟରେ ତୁମର ବିବାହ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ କହିବାକୁ ତୁମେ ମନା କରି ଥିବାରୁ ମୁଁ ତାକୁ କହିନାହିଁ ।” ସେଠାରେ ଦୁସରୀକୁମାର ମନେ ମନେ ସବୁ ଭାବି ନେଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାର କୁସୁମବତୀକି ବିଭା କରିଛି ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ରାଜା ହୋଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନାହିଁ ଏବଂ ମୋତେ ବିଭା କରିଦେବାକୁ ଏହାଙ୍କୁ କହୁଛି । ଦେଖୁଛି ମାଣିକ୍ୟବତୀର ପ୍ରେମ ଅତୁଳନୀୟ । ଆଗୁ ମଜାଟା କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା । ଏହା ଭାବି ଭାବି ସେ ଦେଶର ରାଜା ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ରାଜାଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ପରିଚୟ କରାଇଦେଲେ । ସେ ଦେଶର ରାଜା ଖୁସି ହେଲେ ଏବଂ ନଅର ମଧ୍ୟରେ ବହୁତ ଆଡ଼ମ୍ବର ଜାକଜମକରେ ଖିଆପିଆ ହେଲା । ରାଜା ରାଜା ମିଳିଲେ । ସୈନ୍ୟ ସୈନ୍ୟ ମିଳିଲେ । ଏହିପରି ମଙ୍ଗଳରେ ଶତ୍ରୁମାନେ ମିତ୍ର ହୋଇ ସେଠାରେ ଦୁଇଦିନ କଟାଇଲେ । ତା’ ପରେ ବିଦାୟ ନେଲେ । ଗଲାବେଳେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ନିଜ ଦେଶକୁ ନେବାକୁ ଜିଗର ଲଗାଇଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ଛଳନା କରି କହିଲା “ମୋର ସାନଭାଇକୁ ମୁଁ ଖୋଜିବାକୁ ଅସିଛି । ତାକୁ ନ ପାଇଲେ ବୁଆଡ଼େ ଯିବି ନାହିଁ । ତାଙ୍କୁ

ପାଇଲେ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆଗେ ତୁମ ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚି ମାଣିକ୍ୟ-ବତୀକୁ ତାଙ୍କୁ ବିଭା କରାଇବି । ମୋ ସାନ ଭାଇକୁ ଦେଖିଲେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବିଭା କରିବାକୁ ଅମଙ୍ଗ ହେବ ନାହିଁ । ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରି ନିଜର ସୈନ୍ୟ ସାମନ୍ତ ନେଇ ନିଜ ଦେଶକୁ ବାହୁଡ଼ି ଗଲେ ।

ଏଣେ ଦୁସୂବୀକୁମାର ଭାଇ ପହ୍ଲଲକୁମାର ଚିନ୍ତାରେ ବହୁତ ଅକୁଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ସେ ଭାବିଲା 'ଭାଇ ରାଜା ହୋଇ କଣ ମୋତେ ଏକା ବେଳକେ ପାଶୋରି ପକାଇଲା । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ଦିନ ହେଲା ଆସିଲିଣି, ମାତ୍ର ଭାଇ ପହ୍ଲଲକୁମାରର କଥା ଭୁଲି ଯାଇଛି । ମନଟା କାହିଁକି ଭଲ ଲାଗୁ ନାହିଁ । ତା ପରେ ତାର ସେହି ଗଛରେ ପୋତା ହୋଇଥିବା ଖଣ୍ଡା କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଖଣ୍ଡା ପାଖକୁ ଗଲେ ଭାଇର ଭଲ ମନ୍ଦ ଜଣା ପଡ଼ିବ ।" ଏହିପରି ନାନା ଚିନ୍ତା କରି ସେ ଭାଇର ଅନ୍ୱେଷଣରେ ଯିବାପାଇଁ ମନସ୍ଥ କଲା ଓ ମହାରାଜଙ୍କୁ କହି ବିଦାୟ ନେଲା । ମହାରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ବହୁତ ଦୁଃଖ କଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ପୁଣି ଫେରି ଆସିବ କହି ସମସ୍ତଙ୍କି ବୋଧ ସୋଧ କରି ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ନେଇ ପୁଣି ଦେଶସିଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ଯାଇ ଯାଇ ବାଟରେ କେତେ ବଣ ପର୍ବତ ପାର ହେଲା । ଶେଷରେ ଯେଉଁଠାରୁ ଦୁଇଭାଇ ଅଲଗା ହୋଇଥିଲେ ସେହି ଗଛପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ପୂର୍ବପରିଚିତ ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଗଛ ଦେଖି ଟିକିଏ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ଗଛ ପାଖକୁ ଯାଇ ପୋତା ହୋଇଥିବା ଖଣ୍ଡାଟି ଟାଣିଆଣି ଦେଖିଲା ଯେ ନିଜ ପାଖଟି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଛି, ମାତ୍ର ତାର ଭାଇ ପହ୍ଲଲକୁମାର

ପାଖଟି କଲଙ୍କି ଲାଗି ଯାଇଛି ଏବଂ ଅଧା ଅଧା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଛି । ପହ୍ଲଲକୁମାର କିଛି ନା କିଛି ବିପଦରେ ପଡ଼ିଛି ବୋଲି ଜାଣି ପାରିଲା । ମାତ୍ର ଅଧା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଛି ଦେଖି ଭାବିଲା ନିଶ୍ଚୟ ଉଦ୍ଧାର ହୋଇ ପାରିବ । ତେଣୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଧରି ସେଠାରୁ ପହ୍ଲଲକୁମାର ଯେଉଁ ରାସ୍ତାରେ ଯାଇଥିଲା ସେହି ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଲା । ସେହିପରି ଅନେକ ବାଟ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ଦେଖିଲା ଦୁଇଟି ରାସ୍ତା ଯାଇଛି । ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତରକୁ ଓ ଗୋଟିଏ ଦକ୍ଷିଣକୁ । ସେ ରାସ୍ତା ଦୁଇଟିର ଗୋଟିଏ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ରାଜାଙ୍କୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟଗୋଟିଏ କୁସୁମବତୀର ବାପ ରାଜାଙ୍କୁ ପଡ଼ିଛି । ସେ ତ ଜାଣେ ନାହିଁ କେଉଁଠି କେଉଁ-ଦିଗକୁ ଯାଇଛି । ସେଠୁ ସେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ରାଜାଙ୍କୁ ଯେଉଁ ରାସ୍ତା ଯାଇଛି ସେହି ଦିଗକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲିଲା । ବହୁତ ବାଟ ଯାଇ ଯାଇ ଶେଷରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟିଆ ଜଙ୍ଗଲ ଦେଖିଲା । ଜଙ୍ଗଲଟି ଦେଖିବାକୁ ଭାରି ସୁନ୍ଦର । ବଣ ବୁଦା-ଗୁଡ଼ିକରେ ନୂଆ ନୂଆ ପତ୍ର କଅଁଳି ମନ ମୋହି ନେଉଥାଏ । ବଣର ଫୁଲଗୁଡ଼ିକ ବାସନାରେ ମହକୁଥାଏ । ତାକୁ ଜଣାଗଲା ଜଙ୍ଗଲଟି ଗୋଟିଏ କୃତ୍ରିମ ଜଙ୍ଗଲ, ଯେପରି ସବୁ ରାଜାମାନଙ୍କ ନଅର ପାଖକୁ ଲାଗି କରି ଥାଏ ଏବଂ ରାଜପୁରର ମହିଳାମାନେ ମନ ବିନୋଦନ ପାଇଁ ସେ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲନ୍ତି ଏବଂ ଶିକାରୀ ବେଶରେ ଶିକାର କରନ୍ତି । ସେଠୁ ଡୁସରୀକୁମାର ସେହି ଜଙ୍ଗଲରେ ପଶିଲା । ବହୁତଆଡ଼େ ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲିଲା । କେତେ ମିଠା ଫଳ ଛିଣ୍ଡାଇ ଖାଇଲା ଏବଂ ସୁବାସ ଫୁଲ ଛିଣ୍ଡାଇ ଉପ-ଭୋଗ କଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ ଏଆଡ଼େ ସେଆଡ଼େ ନିର୍ଭୟରେ ବୁଲିଲା । ସେ ବଣଟି ତାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗିଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁ-

ମାନେ ମଧ୍ୟ ତା ସହିତ ପୋଷା କୁକୁରଙ୍କର ଗୋଡ଼ାଇ ଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ବୁଲି ବୁଲି ଥୋଡ଼େ ବାଟ ଗଲାରୁ ଗୋଟିଏ ଗହଳିଆ ଲତା ପଡ଼ିଲା । ଲତାଟା ପ୍ରାୟ ଖଣ୍ଡେ ବାଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଡ଼ିଛି । ଏ ପାଖରୁ ସେ ପାଖ ଦିଶୁନାହିଁ କି ଏ ପାଟରେ ମଣିଷ ଥିଲେ ସେ ପାଖକୁ ଜଣାଯିବ ନାହିଁ । ହୁସେନିକୁମାର ବାଟ ନପାଇ ଟିକିଏ ଠିଆ ହେଲା । କିଛିକ୍ଷଣ ବାଦେ ସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ୱର ଶୁଣି ପାରିଲା । ତେଣୁ ସେ ଜାଣିଲା ଯେ କୌଣସି ରାଜାର ଏ ବିଳାଶବନ ଏବଂ ରାଜମହିଳାମାନେ ବୋଧହୁଏ ମନ ଉନ୍ନୋଦନ ପାଇଁ ଏଠାକୁ ଆସିଅଛନ୍ତି । ଘଟଣା କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା ଭାବି ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ନିଃଶବ୍ଦରେ ସେ ସ୍ୱର ବାରେଇ ବାରେଇ ଆଗକୁ ଗଲା ଏବଂ ଲତା ଗହଳିଆ ଫାଙ୍କରେ ବହୁତ ନିରେଖି ଚାହିଁଲା । ଦେଖିଲା ଯେ ଚାରୋଟି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ । ଗୋଟିଏ ତା ମଧ୍ୟରୁ ଅତି ସୁନ୍ଦରୀ । ଚାରିଜଣଯାକ ଶିକାରୀ ବେଶ । ହାତରେ ଧନୁ । ସେମାନେ ଲତା ଗହଳି ପାଖରୁ ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରେ ଠିଆ ହୋଇ ନିମ୍ନଦେଶେ ଟେକି ଅଙ୍ଗକୁ ଅନାଇ ଭୟରେ ଥରୁଛନ୍ତି, ଏବଂ କୁହାକୁହି ହେଉଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଥମା ସ୍ତ୍ରୀ—"ଦେଖ ସଖି ! ମୁଁ ସାପକୁ ଦେଖିଲେ ଭାରି ଡରେ । ମୋର ହାତ ଆଉ ଚଳୁ ନାହିଁ । ଦେଖେ ନାଗ ସାପଟା କି ବଡ଼ଟାଳ ଫଣା ଟେକି ଆମଆଡ଼େ ଚାହିଁଛି ଏବଂ ଆମ ବାଟ ବନ୍ଦ କରିଛି ।"

ଦ୍ୱିତୀୟା—"ମୋର ମଧ୍ୟ ତଦ୍ରୂପ । ସନ୍ତ୍ରାତ ହୃଦ । କିବା କରିବ ?"

ତୃତୀୟା—"ଅହା, କି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗରେ ବାହାରିଲେ ହେଲାଣି, ରାଜକନ୍ୟା ମାଣିକ୍ୟବତୀର ମନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ

ଆସି, ଗୋଟେ ଠେକୁଆ, କି ଗୋଟେ ପକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ଶିକାର ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଶେଷରେ ନାଗସାପ ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ିଲେ !"

ଚତୁର୍ଥୀ ଯେ ଅତି ସୁନ୍ଦରୀ—"ସଖି, ପ୍ରିୟତମ ପହ୍ଲଲକୁମାର ସାଙ୍ଗରେ ଥିଲେ ଏପରି ଅବସ୍ଥା ହେବାକୁ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା ।"

ଏ ସବୁ କଥା ଦୁସବ୍ରିକୁମାର ଶୁଣୁଥାଏ ଏବଂ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଲତା ପାର ହୋଇ ସେମାନଙ୍କ ପଛ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆସିଲାଣି । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଏ ହେଉଛନ୍ତି ମାଣିକ୍ୟବତୀ । ଭାଇ ପହ୍ଲଲକୁମାରଙ୍କୁ ଝୁରି ଝୁରି କଣ୍ଠା ହେଲାଣି, ମାତ୍ର ଭାଇତ ଯୁଁ କୁ ମୋ ପାଇଁ ରଖାଇଛନ୍ତି । ଏଣିକି ମୁଁ ନିଜେ ଭାଇ ପହ୍ଲଲକୁମାର ରୂପରେ ଛଳନା କରିବି । ଦେଖିବା କିପରି ମଜାଠା ହେଉଛନ୍ତି ।" ତାପରେ ସେ ସାମନାକୁ ଯାଇ ଅନାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ନାଗସାପ ରାସ୍ତା ଉପରେ ଫଣା ଟେକି ସେହି କନ୍ୟାମାନଙ୍କ ଆଡକୁ ଅନାଇଛି । ସେଠୁ ଦୁସବ୍ରିକୁମାର ହଠାତ୍ ନାଗସାପଆଡକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ମନ୍ତ୍ର କରି ଟିଲ ପକାଇ ଦେଲା । ନାଗସାପ ସୁନାପୁଅଟିପରି ଧୀରେ ଧୀରେ ଦୁସବ୍ରିକୁମାର ଗୋଡ଼ତଳ ଦେଇ ଲତାଭିତରକୁ ପଶିଗଲା । ଦୁସବ୍ରିକୁମାର ତାପରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀଆଡେ ଅନାଇ ଦେଖିଲା "ଆହା, କି ରୂପ ତାର !" ସେଠୁ ସେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆସିଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ ମଧ୍ୟ ଆଗରୁ ଯାଇ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ତାର ସଖିମାନଙ୍କ ଲୁଗାକାନି ଟାଣି ପକାଉଥାନ୍ତି । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏ ଘଟଣାରେ ଲଜ୍ଜାରେ ସଢ଼ିଗଲା ଏବଂ ମୁହଁ ତଳକୁ ପୋତି ଦେଲା । ସେମାନେ ଦୁସବ୍ରିକୁମାରକୁ ଚିହ୍ନି ନ ପାରି ପହ୍ଲଲକୁମାର ଭାବିଲେ । ଭାବିବାର ତ କଥା । ଦୁଇଭାଇ ତ ଏକାପରି । ଦୁସବ୍ରିକୁମାର ପଚାରିଲା "ମହାରାଜ, ମୋର ପ୍ରିୟବନ୍ଧୁ ଭଲ ଅଛନ୍ତି ତ ?" ସଖିମାନେ

କହିଲେ "ହଁ ମହାରାଜା ଭଲ ଅଛନ୍ତି ; କିନ୍ତୁ—"ସଖିମାନେ ମାଣିକ୍ୟବତୀଆଡେ ଅନାଇଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଲଜ୍ଜାରେ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଦେଲା । ସେଠି ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲା "ଥାଉ, ତୁମ କିନ୍ତୁର ଅଭିପ୍ରାୟ ମୁଁ ବୁଝିପାରିଲି ।" ସେଠି ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ଥୟ ହେବାକୁ ଆଖି ଦେଖାଇଲା । ସେମାନେ ସୁନାପୁଅ ପରି ତାଙ୍କର ପାଦତଳେ ଶୋଇ ଲାଙ୍ଗୁଳ ହଲାଇଲେ । ସଖିମାନେ ପଚାରିଲେ "କୁସୁମବତୀ ଦେବୀଙ୍କର କୌଣସି ସନ୍ଧାନ ପାଇଲେ ?" ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ତାର ସଖିମାନେ ପହିଲିକୁମାର ବିଭାଘର କଥା ଜାଣି ନାହାନ୍ତି । ପହିଲିକୁମାର ମଧ୍ୟ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇକୁ ମନାକରି ଥିଲା କହିବାକୁ । ଦୁସରୀକୁମାର ଏ ପ୍ରଶ୍ନରେ କିଛି ନ ଭାବି ଛଳନା କରି କହିଲା "ନା ସଖି, ସେ ଆଉ ମିଳିବେ ନାହିଁ । ସଖିମାନଙ୍କୁ ତ ସାତଖୁଣ ମାଫ୍ । ସେମାନେ ତହୁଁ ତର ତରକେ କହି ପକାଇଲେ । "ତେବେ ଅମ ସଖି ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ନିରାଶ କାହିଁକି କରୁଛନ୍ତି ?" ଏଥିରେ ଦୁସରୀକୁମାର ମୁରୁକି ମୁରୁକି ହସି କହିଲା "ମୁଁ ତ ପ୍ରଥମରୁ ତାଙ୍କୁ ନିରାଶ କରିଛି ସେଥିପାଇଁ ମୋ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଘୃଣା ନିଶ୍ଚୟ ଥିବ । ତୁମ ସଖି ବୋଧହୁଏ ମୋତେ ଭୁଲି ଯାଇଥିବେ ଏବଂ ମୋ ପ୍ରତି ଆଉ ଶ୍ରଦ୍ଧା ନ ଥିବ, ମାତ୍ର ତୁମ ସଖି ଯେବେ ଦୟା କରନ୍ତି ତେବେ ତାଙ୍କୁ କୁସୁମବତୀ ଭାବି ଗ୍ରହଣକରିପାରେ ।" ଏ କଥାରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସମ୍ଭାଳି ହୋଇ ରହି ପାରିଲାନାହିଁ । ତାର ହୃଦୟ ଆନନ୍ଦରେ ଭରିଗଲା । ସେ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଦୁସରୀକୁମାରର ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କଲା ଏବଂ କହିଲା ଏତେଦିନେ ମୋର ବ୍ରତ ସଫଳହେଲା । ପ୍ରିୟତମ ! ମୁଁ ସାରାଜୀବନ ତୁମର ପଦତଳେ ଦାସୀ ହୋଇ ରହିଲି ।" ସଖିମାନେ ମାଣିକ୍ୟ-ବତୀର ଆନନ୍ଦରେ ବହୁତ ଖୁସିହେଲେ ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟ-

ବତୀକୁ ଦୁସରୀକୁମାର ପାଖେ ଏକା ଛାଡ଼ିଦେଇ ଲତା ଆଢୁଆଳରେ ଲୁଚିଗଲେ, ମାତ୍ର ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ତାହା ଜଣା ନାହିଁ । ଏହି ସମୟରେ ଦୁସରୀକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଏକା ଦେଖି କହିଲେ “ପ୍ରିୟେ ମାଣିକ୍ୟ । ଗୋଟିଏ କଥା । କହିବି, ତୁମର ମୋର ବିବାହ ହେବ, ମାତ୍ର ଟିକିଏ ଡେରିହେବ । ମୁଁ ଅନ୍ୟରାଜ୍ୟକୁ ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତର କାମରେ ଯାଉଛି । ଖୁବ୍ କମ୍ ସମୟରେ ଫେରିବି । ତୁମେ ତ ମୋ କଥା ଜାଣ, ମୁଁ କେବେ ବିଶ୍ୱାସଘାତକତା କରିବି ନାହିଁ । ମୁଁ ତୁମ ଭାଇଙ୍କ ପାଖକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଉ ନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ଏ ବଣରେ ଲୁଚି ଲୁଚି ଆସିଥିଲି ।” ଏ ସବୁ କଥା ସଖୀମାନେ ଲତା ଆଢୁଆଳରେ ରହି ଶୁଣୁଥିଲେ । ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ପଛକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲେ ସଖିମାନେ ନାହାନ୍ତି । ସେଠୁ ସେ ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କ ପାଦ ଧରି କହିଲେ “ପ୍ରିୟତମ, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ବାଧା ଦେବିନାହିଁ, ମାତ୍ର ଏ ଦାସୀକୁ ନିରାଶ କରିବେ ନାହିଁ ।” ସେଠୁ ନିଜ ହାତରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ହୀରାର ମୁଦି ବାହାର କରି ଦୁସରୀ-କୁମାରଙ୍କ ହାତରେ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଇ କହିଲେ ଏ ମୁଦିଟି ଥିଲେ ସବୁବେଳେ ମୋତେ ମନେ ପକାଉଥିବେ । ସେ ମୁଦିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ନାମ ଲେଖା ହୋଇଥିଲା । ସେଠୁ ସଖିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ସଖି ଲତା ଆଢୁଆଳରେ ଥାଇ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଫୁଲମାଳ ଗୁନ୍ଥି-ପକାଇ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଦୌଡ଼ିଆସି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ହାତକୁ ଫୁଲମାଳଟି ବଢ଼ାଇ ଦେଇ କହିଲେ “ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ, ଏଇଟା ରହି ଗଲେଯେ ।” ତହୁଁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସରମମିଶା ହସ ହସି ଫୁଲମାଳଟି ଦୁସରୀକୁମାର ବେକରେ ଗଳାଇ ଦେଇ ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କରି କହିଲେ “ମୋର ବହୁଦିନର ଆକାଙ୍କ୍ଷା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ଆଜି ମୋର ଏ ଶୁଭ ବିବାହରେ ମୋର ଏ ସଖିମାନେହିଁ ସାକ୍ଷୀ

ଉଠୁଥିଲେ ।” ସେତେବେଳକୁ ବେଳ ବହୁତ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ସଖିମାନେ ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଦୁସ୍ତବଣ୍ଟିକୁମାରଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେହିଦିନଠାରୁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମନ ଆଉ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉନାହିଁ । ସେ ବେଶ ଖୁସି ମନରେ ରହିଲା ।

ଏଣେ ଦୁସ୍ତବଣ୍ଟିକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ପୁଣି ପଛକୁ ଫେରି ଦୋସରା ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଲା । ସେ ରାସ୍ତାଟି କୁସୁମବତୀର ବାପା ରାଇଜଆଡ଼େ ଯାଇଥାଏ । ବହୁତବାଟ ଚାଲିଲା । ବାଟରେ କେତେ ବଣ ପର୍ବତ ପଡ଼ିଲା । ସେମାନେ ଠାଏ ଠାଏ ବିଶ୍ରାମ ନେଉଥାନ୍ତି, ପୁଣି ଚାଲୁଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ଦୁଇଦିନ ଚାଲି ଚାଲି ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ରାଇଜର ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଲାକ୍ଷଣି ନମସ୍କାର କରୁଥାନ୍ତି । ଯେ ରାସ୍ତାରେ ଯାଉଥାଏ ନମସ୍କାର ହେଉଥାଏ । ଏହାର କାରଣ ଦୁସ୍ତବଣ୍ଟିକୁମାର କିଛି ବୁଝି ପାରୁ ନ ଥାଏ । ଶେଷରେ ଜଣକୁ ପଚାରିଲା “ଏଟା କେଉଁ ରାଜ୍ୟ ?” ସେ ଲୋକ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା “କଣ ଆପଣ ଭୁଲି ଗଲେଣି । ସେଥର ଆପଣ ଆମକୁ କେଡ଼େ ବଡ଼ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ।” ସେଥୁ ଦୁସ୍ତବଣ୍ଟିକୁମାର ଭାବିଲା “ବୋଧହୁଏ ମୋର ଭାଇ ଏବାଟେ ଯାଇଛି ଏବଂ ଏମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛି । ସେଥୁ ଦୁସ୍ତବଣ୍ଟିକୁମାର କହିଲା “ଭୁଲିଯାଇଥିବି, ମୋର ବର୍ତ୍ତମାନ ମନଠିକ୍ ନାହିଁ । ଅଚ୍ଛା ତୁମେମାନେ ମୋତେ ମନେରଖିଛ । ଅଚ୍ଛା, ମୋର ନାମ କଣ କହିଲ ?” ସେ ଲୋକ କହିଲା “ଆପଣଙ୍କ ନାମ ପଦ୍ମଲକୁମାର ବାବୁ ? ଆମେ କଣ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଆପଣଙ୍କୁ ଭୁଲିଯିବୁ ।” ସେଥୁ ଦୁସ୍ତବଣ୍ଟିକୁମାର ସବୁ କଥା ବୁଝିପାରିଲା ଏବଂ ନିଜର ପରିଚୟ ନଦେଇ ଚାଲିଲା । ଏ ଖବର ରଜାଙ୍କ ପାଖରେ

କିଏ ଜଣାଇ ଦେଲା । ରାଜା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟବନ୍ଦକରି ମନ୍ତ୍ରୀ କୋଟୁଆଳଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସି ଦୁସରିକୁମାରଙ୍କୁ ପାଛୋଟି ନେଇଗଲେ । ଦୁସରିକୁମାର ନିଜର ପରିଚୟ ନଦେଇ ନଅରକୁ ଗଲା ଏବଂ ମଉଜ ମଜଲିସ୍‌ରେ ଦୁଇଦିନ ସେଠାରେ କଟାଇଲା । ତାପରେ ରାଜା ଏବଂ ଆଉ ସମସ୍ତଙ୍କଠୁଁ ବିଦାୟନେଇ ଆଗକୁ ଚାଲିଲା । ଗଲାବେଳେ ସେ ଦେଶର ରାଜାକହିଲେ "ବନ୍ଧୁ, ଏହିପରି ଦୟାରଖି ସମୟ ସମୟରେ ଏଁଆଡ଼େ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ଆସୁଥିବେ । ତୁମ ଉପକାର ମୁଁ ଭୁଲି ପାରିବି ନାହିଁ ।"

ଦୁସରିକୁମାର ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଅନ୍ୟ ଦେଶ ଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ସାଙ୍ଗରେ ଭାଲୁ, ସିଂହ, ବାଲୁଆ, ଗଧିଆ, ଠେକୁଆମାନେ ଗୋଡ଼ାଇ ଥାନ୍ତି । ବହୁତ ବଣ ପାର ହୋଇ ଶେଷରେ କୁସୁମବତୀର ବାପ ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠାରେ ଦେଖିଲା କାହାରି ମନରେ ଶାନ୍ତି ନ ଥିଲା, ମାତ୍ର ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲାକ୍ଷଣି ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦରେ କୋଳାହଳ କରି ମାଡ଼ି ଆସିଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଖରେ "ଯୁବରାଜ ଫେରିଲେଣି, ଯୁବରାଜ ଫେରିଲେଣି ।" କିଏ କହିଲା 'ଯୁବରାଜଙ୍କୁ କେହି ଜିଣି ପାରିବେ ନାହିଁ । ସେ ଭାରି ଶିକାରୀ, ଦେଖ, କୁହୁକ ବଣରେ ଏକା ଏକା ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ଦିନ ଶିକାର କରି ନିର୍ଭୟରେ ଫେରିଲେ ।" ଏ ଘଟଣାରେ ଦୁସରିକୁମାର ଠଉରାଇ ନେଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ପହିଲିକୁମାର ସେଠାରେ ଯୁବରାଜ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ କେଉଁ ପିଶାଚି କି ଅସୁର ହାତରେ ପଡ଼ି ବନ୍ଦୀହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସେଠୁ କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା ଭାବି ନିଜକୁ ଚିହ୍ନା ନ ଦେଇ ପହିଲି-କୁମାର ରୂପରେ ଛଳନା କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ କହିଲା "ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତରେ ପଡ଼ି ଗୋଟାଏ ଅସୁର ହାତରେ ପଡ଼ିଗଲି ଏବଂ ସେ ଅସୁରଟା ଗୋଟାଏ ମାୟାବୀ ଅସୁର, କେତେ ମାୟାଜାଲ ବିସ୍ତାରିଲା ।

ଝପରେ ଡାକୁମାର ଏତେଦିନେ ଫେରିଲା । ଆଜ୍ଞା, ମହାରାଜ ଭଲ ଅଛନ୍ତି ତ ?" ପ୍ରଜାମାନେ କହିଲେ "ନା ଯୁବରାଜ ! ମହାରାଜା ଏବଂ ରାଜଜେମା କୁସୁମବତୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ବହୁତ ଦୁଃଖ ଏବଂ ମନ ଖରାପରେ କାଳ କାଟୁଛନ୍ତି । ଆପଣ ଶୀଘ୍ର ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ଦେଖା କରନ୍ତୁ । ସେଠୁ ଦୁସଶିକୁମାର ଏବେ ସବୁ ବୁଝିପାରିଲା ଏବଂ ଯାହା ଭାବିଥିଲା ତାହା ଠିକ ବୋଲି ଭାବିଲା । ସେଠୁ କଣ ହେଲା ନା, ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ସହିତ ଦୁସଶିକୁମାର ସିଂହଦ୍ୱାରେ ପହଞ୍ଚିଲାମାତ୍ରେ ଦୁଆରୀ ଜଣେ ଭିତରକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ କହିଲା "ମହାରାଜ, ଯୁବରାଜ ଆସି ଗଲେଣି ।" ରାଜା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ଆନନ୍ଦରେ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ । ଦୁସଶିକୁମାର ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଦତଳେ ମୁଣ୍ଡ ନୂଆଇଁ ନମସ୍କାର କଲା ଏବଂ କୁସୁମ-ବତୀ ମଧ୍ୟ ଦୁସଶିକୁମାରକୁ ନମସ୍କାର କଲା । ଏଥିରେ ଦୁସଶିକୁମାର ଟିକିଏ ସଙ୍କୁଚିତ ବୋଧକଲା । ପୁଣି କଥା ଧରା ପଡ଼ିଯିବା ଭୟରେ କିଛି ନ କହି ରହିଲା । ତା ପରେ ଲୁହୁକବଣର ଶିକାର କଥା ଏ ଆଡ଼ ସେ ଆଡ଼ ଫନ୍ଦ କେତେ କହିଲା । ସେଠୁ ସମସ୍ତେ ଖୁସି ହେଲେ ଏବଂ ନଅରରେ ପୁଣି ଆନନ୍ଦ ଫେରି ଆସିଲା । ରାତି ହେଲା । ସମସ୍ତେ ଖିଆପିଆ କରି ଶୋଇଲେ । ଏଇଠି ତ ଦୁସଶିକୁମାର ଧରାପଡ଼ିବାର କଥା, ସେଠୁ କଣ ହେଲା ନା, ଅଗତୁରା ଦୁସଶିକୁମାକୁମାରକୁ ଏବଂ ତାର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଫୋଉଠି ଉପରେ ସେହିପରି ସେ ସେ ଚେତନା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି ଟୋପାଟିଏ କୁସୁମବତୀ ପାଦରେ ପକାଇଲା । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଗଛଟା ଖାଙ୍ଗେ ଖାଙ୍ଗେ ପରେ ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ସେ ସବୁ ଜାଣି ପାରିଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ଏହିପରି ଆସି ଏଠାରେ ପଥର ହୋଇ ଯାଇଛି । ସେଠୁ ସେ ବେତରେ କାହାରିକୁ ନ ପିଟି ବେତଟି ନିଜ ପାଖରେ ରଖିଲା ଏବଂ

ବଣରେ ଶିକାର କରିଯିବା କଥା କହାଇଲା । ମହାରାଜ ଏଥିରେ ପୁଣି ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ମନାକଲେ । କୁସୁମବତୀଙ୍କ ଆଗରୁ ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଯେ ତାର ସ୍ୱାମୀକୁ କୁହୁକବଣର କୌଣସି ପିଶାଚ କି ପିଶାଚୀ ଆଶ୍ରା କରିଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ତାର ମତି ଗତି ଠିକ ନାହିଁ ଏବଂ ତା ପାଖକୁ ଆସୁନାହିଁ । ସବୁବେଳେ ଘୁଞ୍ଚ ଘୁଞ୍ଚ ହେଉଛନ୍ତି । ପୁଣି ଶିକାର କରି ଯିବାକଥା ଶୁଣି କୁସୁମ-ବତୀର ମନ ଆହୁରି ଖରାପ ହୋଇଗଲା । ସେ ଭାବିଲା "ଏଥର ଯାଇ ଯଦି ନ ଫେରନ୍ତି କିମ୍ବା ପୁଣି ତାଙ୍କୁ କୁହୁକ କରି କିଏ ରଖେ ।" ଏକଥା ସେ ମନରେ ସ୍ଥିର କରି ଦୁସନ୍ତକୁମାର ପଦଧରି ଏକବାର ମନା କଲା ମାତ୍ର ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଯମା ମାନିଲା ନାହିଁ । ଜିଦ୍ ଧରି କହିଲା, 'କୁହୁକବଣରେ ଯେତେ ଅସୁର ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନ ମାରିବା-ଯାକେ ମୋର ଧର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ । ସେଟୁ ମହାରାଜା ଆଗଠୁଁ ଭଲ ଭଲ ଶିକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସହିତ ପଠାଇଲେ । ସେମାନେ ଦିନ ସ୍ଥିର କରି କୁହୁକବଣରେ ଶିକାର କରିବାକୁ ବାହାରିଲେ ।

ଫେରିଲେ ।" ଏ ଘଟଣାରେ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଠିକ୍
ତାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାର ସେଠାରେ ଯୁବରାଜ ହୋଇଛନ୍ତି ...
ପିଶାଚ କି ଅସୁର ହାତରେ ପଡ଼ି ବନ୍ଦୀହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସେଠୁ ସବ
କଣ ହେଉଚି ଦେଖିବା ଭାବି ନିଜକୁ ଚିହ୍ନା ନ ଦେଇ ପହିଲ-
କୁମାର ରୂପରେ ଛଳନା କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ କହିଲା "ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତରେ ପଡ଼ି ଗୋଟାଏ ଅସୁର ହାତରେ ପଡ଼ିଗଲି ଏବଂ ସେ ଅସୁରଟା ଗୋଟାଏ ମାୟାବୀ ଅସୁର, କେତେ ମାୟାଜାଲ ବିସ୍ତାରିଲା ।

ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, ନାଇଁରେ ପୁଅ ମୁଁ ତଳକୁ ଯିବନାହିଁ, ତୋର ଜନ୍ତୁ ଗୁଡ଼ାକ ମୋତେ ଖାଇଯିବେ ।" ଏଥିରେ ଦୁସସିକୁମାର କହିଲା "ନା ତୁ ତଳକୁ ଆ, ସେମାନେ କିଛି କରିବେ ନାହିଁ ।" ସେଥିରୁ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ପୁଅରେ ମୁଁ ଗୋଟିଏ କଥା କହିବି ତୁ କଲେ ତୋର ଜନ୍ତୁମାନେ ମୋତେ ଆଉ କାମୁଡ଼ିବେ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ମନରୁ ହିଂସା ଛାଡ଼ିଯିବ । ହୁସସିକୁମାର କହିଲା "ହଉ ତେବେ କହ ।" ହୁସସିକୁମାର ବୁଢ଼ୀ କଥାରେ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ସନ୍ଦେହ କରୁଥିଲା । ସେଥିରୁ ବୁଢ଼ୀ ଖଣ୍ଡେ ବେତ ତଳକୁ ପକାଇ ଦେଇ କହିଲା "ପୁଅ ଏଇ ବେତଟି ନେ, ଏଥିରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ସମସ୍ତ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ପାହାରେ ପାହାରେ ମରାଇଲେ ସେମାନେ ମୋତେ ଆଉ କିଛି କରି-ପାରିବେ ନାହିଁ ।" ହୁସସିକୁମାର ବେତଟି ଦେଖି ତା ମନରେ ସନ୍ଦେହ ଆସିଲା । ସେଇ ଅସୁରୁଣୀ ବୁଢ଼ୀର ଯେଉଁ ପେଡ଼ି ଥିଲା ସେଥିରୁ ମନ୍ତ୍ର ପୋଥି ପଢ଼ି ସାଧନା କରିଛି । ତାକୁ କଣ ମାୟା ଅଛପା ରହିବ । ସେଥିରୁ ସେ ସେ ବେତଖଣ୍ଡ ଦେଖିଲା ମାତ୍ରେ କୁହୁକ ବେତ ବୋଲି ଜଣାଗଲା । ତା ପରେ ସେ ଉପରକୁ ବୁଢ଼ୀ ଆଡେ ଅନାଇ ଖୁବ୍ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ବୁଢ଼ୀଟା ଗୋଟାଏ ପିଶାଚୀ । ସେଥିରୁ ହୁସସିକୁମାର ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କରିନେଲା ଯେ ଏହି ପିଶାଚୀ ତାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାରକୁ ଏବଂ ତାର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଲୋଭଟି ରଖିଛି । ସେଥିରୁ ସେ ସେ ବେତଟା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ପାହାରେ ପକାଇଲା । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଗଛଟା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ପଥର ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ସେ ସବୁ ଜାଣି ପାରିଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ଏହିପରି ଆସି ଏଠାରେ ପଥର ହୋଇ ଯାଇଛି । ସେଥିରୁ ସେ ବେତରେ କାହାକୁ ନ ପିଟି ବେତଟି ନିଜ ପାଖରେ ରଖିଲା ଏବଂ

ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲା "ଦେଖ ପିଶାଚୀ, [illegible] ଆଉ ଭଲଗତ ନାହିଁ । ଶୀଘ୍ର ତଳକୁ ଓହ୍ଲା, ନଚେତ୍ ଦେଖିବୁ ।"

ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ କର୍ଣ୍ଣପାତ କଲାନାହିଁ । ହାଃ, ହାଃ ହୋଇ ହସି ହସି କହିଲା "ଦେଖିଛୁ ତୋପରି କେତେ ଲୋକ । ମାତ୍ର ତୁ ମୋ କବଳରେ ପଡ଼ିଛୁ, ତୋର ଉଦ୍ଧାର ନାହିଁ ।" ଏଥିରେ ହୁସଗ୍ନିକୁମାର ରାଗରେ ତା ଆଡ଼କୁ ଶର ଛାଡ଼ିଲା । ମାତ୍ର ଶର ମାରି ମାରି ଥକିଲା ସେଥିରେ ବୁଢ଼ୀର ଦେହରେ କୌଣସି ଶର ବାଜିଲା ନାହିଁ । ସେତେବେଳେ ହୁସଗ୍ନିକୁମାର ତାର ଔଷଧ ମନ୍ତ୍ର ପୋଥିରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଚାଣୁଆ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ନିଜ କୋଠରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଛିଲ ଭର [illegible] ଖଣ୍ଡ କାଟି ଶର ଦେହରେ ଯୋଖି ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ ମ[illegible]କୁ ଯାଉଛି, ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ମନ୍ତ୍ରରେ ତାର ଅଲ [illegible] ନାହିଁ । ସେତେ ସେ ବଡ଼ ପାଟି କରି ଡାକିଲା "ଏ—ଏ —ମୋ [illegible] କର; ମୁଁ ଏଠୁ ପଳାଇବି ।" ହୁସଗ୍ନିକୁମାର କିନ୍ତୁ ନ [illegible] ବୁଢ଼ୀକୁ ଶର ମାରିଲା । ବୁଢ଼ୀ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତଳେ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ହୁସଗ୍ନିକୁମାର ତା ଚୁଟିକି ଧରି କହିଲା "କହ ମିବୁ କୁଅଡ଼େ । [illegible]କ୍ଷଣି ଏତେ ତୋଡ଼ ବାହାରୁ ଥିଲା ପରା ?" ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ [illegible] ତା ଡତଲେ ପଡ଼ି କହିଲା "ମୋତେ ଛାଡ଼ି ଦେ ଏବଂ ତୁ ଯାହା ମାଗିବୁ ଦେବି ।" ହୁସଗ୍ନିକୁମାର କହିଲା "ରହ, ମୁଁ କଣ ସହଜରେ ତୋତେ ଛାଡ଼ି ଦେଉଛି ? ତୁ ମୋ ଭାଇ ହେବଙ୍କାଙ୍କୁ କେଉଁଠି ପଥର କରି ରଖିଛୁ ଦେଖା ।" ସେଠୁ ବୁଢ଼ୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଗାଡ ପାଖକୁ ଗଲା ଏବଂ ଛଅଟି ପଥର ଦେଖାଇ ଦେଲା । ହୁସଗ୍ନିକୁମାର କହିଲା ଯାହାଙ୍କୁ ଜିଅନ୍ତା କରିଲେ ତୋତେ ଛାଡ଼ି ଦେବି ନଚେତ୍ ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ି ମାରିଦେବି । ପିଶାଚୀ ବୁଢ଼ୀ

ନାଆଁ କଥା ଶୁଣି ଭୟରେ କମ୍ପି କମ୍ପି ସେ ପଥର ଛୁଇଁଲା । ମନେ
ନିଜ ରୂପ ଦେଇ ଦେଲା । ଗୁହ୍ମ ଗୁହ୍ମ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଓ ସେ
ସିଂହ, ଭାଲୁମାନେ ହୁଏସଂକୁମାର ଅଗରେ ଠିଆ ହେଲେ । ...
ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ଏତବ ମୋତେ ଛାଡ଼ ଦେ ।" ହୁଏସଂକୁମାର କହିଲେ,
"ନା ମୁଁ ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ତୋତେ ଛାଡ଼ିବି ନାହିଁ, ତେକୁଆ ମଧ୍ୟ
ଯେତେ ଲୋକଙ୍କୁ ପଥର କରିଛୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମଣିଷ ଏବଂ ନିର୍ବୁଦ୍ଧି ଅ-
ମୂର୍ତ୍ତିକରେ ପଡ଼ିଲା । ତାପରେ ଗତ ଭଡମ ଏଣେ ... ନାହିଁ
ତାହାର ... ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ କରି ପଦ୍ମଲକୁମାର ମେଠ
କଲା । ସମସ୍ତେ ପ୍ରାଣ ପାଇ ତୁଙ୍ଗ ହୁଇଜଣ ନିଜର ...
ହୁଏସଂକୁମାର ବୁଢ଼ୀକୁ ଛାଡ଼ ଦେବାରେ ହାଜର ହୋଇ ...
ବୁଢ଼ୀର ହାତ ଗୋଡ଼ ବାନ୍ଧି ... ବସିଲେ । ସିଂହ, ...
ପକାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ... ଏକାଠି ମିଶି ...
ହୋଇ ମରିଗଲା । ବୁଢ଼ୀର ... ମୂଳର ପାଖରେ ...
କୁହୁକ ଜଙ୍ଗଲ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଟିକିଏ ଖୁସି ହେଲା । କାରଣ
ପଞ୍ଚଆରେ ... ବେଳରେ ଜଣି ଅଛୁ । ସେମାନେ ତା ...
କୁମାର ... ସହଜରେ ଚିହ୍ନି ହୋଇପାଇ ଥାନ୍ତା । ...
ହୁଇ ... ବଡ଼ ମୁସକିଲ୍‌ରେ ପଡ଼ିଲେ । କିଏ ପ୍ରକୃତ ...
ମିଶି ... କଥା ବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତେ । ହୁହେଁ ତ ଏକା ଚେହେରା
ଗଧିଣି ହୁଇଭାଇ ... ଜଣ ଯାବଙ୍କର ସାଙ୍ଗରେ ବ ପାଞ୍ଚ ପ ...
ଏବେ ହୁଇଜଣ ସମ୍ମୁଖରେ କିଛି ଭାବି ନପାରି ମହାରାଜା କୁସୁମ-
ଆପଣଙ୍କର ଅଟେ । କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଅଣ୍ଟାଏ
ପୁଣି ଆପଣଙ୍କର । ତାର ସ୍ୱାମୀ କିଏ ଚିହ୍ନିବ କିପରି ! ମହାରାଜା
ଚହାଇଲେ । କୁସୁମ, ଭଗବାନ ଆମକୁ ବଡ଼ ବିପଦରେ ପକାଇଲେ ।
ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛାରୁ ସ୍ୱାମୀ କିଏ ତୁ ଚିହ୍ନି ନେ । ପଛରେ ମୋ ଦୋଷ

ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ
ଭଲଗଡ଼ ... ଦୁମସ୍ତକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହି ଦୁଇଭାଇଙ୍କୁ
... ନାର କର ଯିଏ ଯୁଆଡ଼େ ନିଜ କାମରେ ଚାଲିଗଲେ । ସେଠୁ
... ନିଜ ନିଜର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ସହିତ ହାତ ଧରାଧରି ହୋଇ
ହସି ହସି କହିଲରେ ଦଶୁଥିବା ତାଙ୍କର ନଅର ଅଡ଼କୁ ଆସିଲେ ।
ମେ କହିଲେ ପଦାର ନିଜର ଦେଶ ଭ୍ରମଣ କଥା ଏବଂ ନିଜେ
କୁମାର ସଙ୍ଗରେ ତା ଅ ଅସି ପ୍ରବରକ ବନିବା ଏବଂ କୁହୁମବତୀ
ଥିବାରୁ ସେଥିରେ ବୁଢ଼ୀର ଏକା ଘରେ ଶୋଇବା ତଥା ପହିଲି-
ହେତୁ ଦୁମସ୍ତକୁମାର ତାର ଧେଳସେଠୁ ପହିଲିକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି
ଛାଣୁ ... ପଡ଼ି ନିଜ କୋ ... ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଦେଖ ଏ
... ଖଣ୍ଡ ଭାଡି ଶରନ୍ଧୀ ସହିତ ଏକସ ବାସ କରିବାକୁ
... ଥିରେ ବୁଢ଼ ।" "ଏକଥା ଭାବ ଦୁସସ୍ତକୁମାରର
... । ମେତୁ ସେ ବଡ଼ ପା ... ଯେ ଦୁସସ୍ତକୁମାରର
... ; ମୁଁ ଏଠୁ ପଳାଇ ... ଗଡ଼ ଛଟର ପଠେ
... ଶବ ମାଲି । ବୁଢ଼ୀ ସାଙ୍ଗେ ... ଯୁବସଙ୍କୁ
ପଡ଼ିଲା । ... ର ତା ଚୁଟିକ ଧରି କହିଲା ... ଧରି
... କ୍ଷଣି ଏତେ ତୋଡ଼ ବାହାରୁ ଥିଲ ପରା ?
ବୁଢ଼ୀ ... ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲା "ମୋତେ ଛାଡ଼ ଦେ ... ଧରି
ଯାହା ମାଗିବୁ ଦେବ ।" ଦୁସସ୍ତକୁମାର କହିଲା "ରହ, ମୁଁ ଲକ୍ଷଣି
ସହିତରେ ତୋତେ ଛାଡ଼ ଦେଉଛୁ ? ତୁ ମୋ ଛାଡ଼ିଯାଇ କହିଲା
କେଉଁଠି ପଥର କର ରଖିଛୁ ଦେଖା ।" ... ର ସେଇ ଠିକ
ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଗାତ ପାଖକୁ ଗଲା ଏବଂ ଦ୍ୱାରର ହୁଅସି
ବାହାର କଲା । ଦୁସସ୍ତକୁମାର କହିଲା ଯାଙ୍କୁ ଜଅନ୍ତା ... ।" ଦ ହୁଅସି
ଛାଡ଼ ଦେଲ ନଚେତ୍ ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ ମାରିଦେବ । ... ବସ୍ମିତ ହୋଇ
... ପଶ୍ଚିମଦ୍ୱାର

ବହୁତ ... ବାଟ, ତୁମ୍ଭେ ନାଉଥାଏ । ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧି ପାଞ୍ଚିଲା । ମନେ ତୁମ୍ଭେ ... ଦ୍ୱାରୀ କହିଲା "ତୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାକୁ ପଠାଇବ, ସେ ତୁମ୍ଭ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି ସିଂହ ଭାଲୁ ପ୍ର ପଢ଼ିଥିଲେ ମୁଁ ଚିହ୍ନି ଦେବି । ଏହାଭିତ କହୁଛନ୍ତି "ନା ମହାରାଜ, "ସିଂହର ଘର ଗୁଲଖି, ଭାଲୁର ଗୁଲଖି, ଦେଇ ଆସୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କସ ତରେ ସବୁଠାରୁ ଗୁଲଖି, ଠେକୁଆ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ।" ଏଥିରେ ମହାରାଜା କିଛି ବୁଝିପାରିଲେ ଏବଂ ନିର୍ବୁଦ୍ଧି ଅ-ହୋଇ ମୁନିରାଜଙ୍କ ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲେ । ଏଣେ [illegible] ପାରିବ ନାହିଁ ନା, କିଛି ସମୟ ବାଦେ ଏ ପାଖରୁ ପହିଲକୁମାର" ସେଠ ସେ ପାଖରୁ ଦୁସରାକୁମାର, ଦୁଇଜଣ ନିଜର [illegible] ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର ହୋଇ ନମସ୍କାର କଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସାମନାରେ ବସିଲେ । ସିଂହ, ପ୍ରଭୃତି ଦଶଜଣଯାକ ଗୋଟିଏ କଣକୁ ଯାଇ ଏକାଠି ମିଶି ... ପଡ଼ିଲେ । ସେମାନେ ନିଜ ନିଜର ମୁନିବ ପାଖରେ ବସି ନାହିଁ । ଏଥିରେ ପହିଲକୁମାର ଟିକିଏ ହସି ହେଲା । କାରଣ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ବେକରେ ଘଣ୍ଟି ଅଛି । ସେମାନେ ତା ମ... ବସିଥିଲେ ସହଜରେ ଚିହ୍ନି ହୋଇପାରି ଥାନ୍ତା । ... ମହାରାଜା ବଡ଼ ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲେ । କିଏ ପ୍ରକୃତ ଯୁବରାଜ କାହା ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବେ । ଦୁହେଁ ତ ଏକା ଚେହେରା ଏକାଜରା । ଦୁଇଜଣ ଯାକଙ୍କର ସାଙ୍ଗରେ ବି ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚୋଟି ଜନ୍ତୁଥିଲେ । କିଛି ସମୟପରେ କିଛି ଭାବି ନପାରି ମହାରାଜା କୁସୁମ-ବତୀକୁ ଡକାଇଲେ । କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଅଣ୍ଟୁଆ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ତାର ସ୍ୱାମୀ କିଏ ଚିହ୍ନିବ କିପରି ! ମହାରାଜା କହିଲେ "ମା କୁସୁମ, ଭଗବାନ ଆମକୁ ବଡ଼ ବିପଦରେ ପକାଇଲେ । ଏବେ ତୋର ସ୍ୱାମୀ କିଏ ତୁ ଚିହ୍ନି ନେ । ପଛରେ ମୋ ଦୋଷ

ବେଲନକୁମାର ଚରିତ

ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ ... ଅଡକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲେ
ଭଲଗତ ... ଦ୍ରୁମସ୍ତଙ୍କୁମାରଙ୍କୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ମନ୍ଦୁ କହୁଛନ୍ତି । କପର
...ାର କର ଯିଏ ସୁଅଟେଡ଼ ନିଜ କାମରେ । ଯାହାକୁ ଚିନ୍ତା ବ ସେ
... ନିଜ ନିଜର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ସହିତ ଥା ଭାବି ଭାବ କୁସୁମବତୀ
ଦ୍ରୁମ ନ୍ଦ ... ଦେଶୁଥିବା ତାଙ୍କର ନଅ । ଭଗବାନଙ୍କୁ ସୁମରଣା
ମେ ... ପଦାର ନିଜର ଦେଶ ଭ୍ରମ ... । ଦେଖିଲ ଗୋଟିଏ କଣରେ
କୁମାର ସଙ୍ଗରେ ... ଠା ... ଦୁଇଟା ଗଧିଆ, ଦୁଇଟା ... ଓ
ଥକ୍କ ... କୁଅ ଧାଲେଉଛନ୍ତି । ସେଠ ସେ ଭାବିଲ ଏଥିରେ ଶ
ହେ... ନାହିଁ । ଦୁଇଜଣଙ୍କର ମଧ ପାଞ୍ଚଟି ଲେଖାଁ ଜନ୍ତୁ । ବହୁତ
ଥାଣୁ... ଦେଖି ଦେଖି ତାମ୍ବୁଣ୍ଡରେ ଗୋଟେ ଖିଆଲ ପଶିଗଲା ।
...

... କୁସୁମବତୀ ଆଉ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଆଡେ ନ ଅନାଇ ସିଧା ଜନ୍ତୁ-
ଅ... ନ ଢ଼ଲେଉ ଥିବା କଣକୁ ଗଲା । ଦେଖିଲା ପହିଲିକୁମାର ଯେଉଁ
...ମ ପାଞ୍ଚଟି ତାଙ୍କ ବେଙ୍କରେ ସେ ଦେଇଥିବା ସେ ଦିନର ଭଣ୍ଟି
... । କୁସୁମବତୀ ସେଠୁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ବେଙ୍କରେ
...ଥିଲା ସେ ପାଞ୍ଚୋଟି ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଉଠାଇଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ
କୁ... ଓ ଠେକୁଆ ଉଠି ଯୁବରାଣୀ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ଦେଖି
...ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଚାଟି ପକାଇଲେ ଏବଂ ବହୁତ ଦିନପରେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି
ଆନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କ ଚାରିପାଖ ବୁଲିଲେ । କୁସୁମବତୀ କହିଲା 'ବହୁତ
ବାଳିଆ ହୋଇଯାଇଛ । ପାଞ୍ଚଜଣଯାକ ଅସ ଖାଇବାକୁ ଦେବ ।
ସେମାନେ ଖୁସିହୋଇ କୁସୁମବତୀର ଆଗେ ଆଗେ ଅନାଘରକୁ
ଚାଲିଲେ । କୁସୁମବତୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲରକମ ଖାଇବାକୁ ଦେଲା ।
ସେମାନେ ଖାଇସାରିଲାରୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ଆସି ମହାରାଜଙ୍କ
ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଆଙ୍ଗୁଠିଆ ଏବଂ ଦୁଇଭଉଣୀ

ଅଡ଼େ ହିକିଏ ଟିକିଏ ଅନାଉଥାଏ । ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧି ପାଞ୍ଚିଲା । ମନେ ମନେ ସ୍ଥିରକଲା ଏହି ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାକୁ ପଠାଇବ, ସେ ତାର ମୁନିବ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ମୁଁ ଚିହ୍ନା ଦେବ । ଏହା ଭାବି କାହାକୁ କହିବ ଭାବିଲା "ହରିଣ ଭାରି ଚାଲାଖ, ଭାଲୁ ତ ଚାଲାଖ, ବିଲୁଆ ତ ପଶୁମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସବୁଠାରୁ ଚାଲାଖ, ଠେକୁଆ ମଧ୍ୟ ଚାଲାଖିରେ କମ ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ଗଧିଆଟା ଗଧଟାଏ ଏବଂ ନିର୍ବୁଦ୍ଧିଆ-ଟାଏ । ତାକୁଇ ପଠାଇବି । ସେ କୌଣସି ଚାଲାଖି କରିପାରିବ ନାହିଁ କିଏ ଦୁଇଜଣଙ୍କର କୌଣସି ସଙ୍କେତ ଧରିପାରିବ ନାହିଁ ।" ମେଠ ରାଜକନ୍ୟା ସ୍ତ୍ରୀ କୁସୁମବତୀ ସେଇବୁଦ୍ଧି ଠିକ୍ କଲା । ସଂସାରରେ ତ ନିର୍ବୁଦ୍ଧି ସରସ । ତେଣୁ ସେ ଗଧିଆକୁ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠ କହିଦେଇଥିଲା ତୋ ମୁନିବ ଗୋଡ଼ରେ ମେଞ୍ଚାଏ ରକ୍ତ ଲାଗିଛି, ଗୋଡ଼ାର ବସିଛି । ଗଧିଆ ତ କୁସୁମବତୀର ଅଙ୍ଗୁଠିରେ ସ୍ୱର୍ଗ ସୁଖ ଲାଭ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ଶୁଣିଲାମାତ୍ରେ ଗଧିଆ ସବୁକଥା ଭୁଲିଯାଇ ପାଇଥିଲା, ମନେ ମନେ ଏପାଖ ସେପାଖ ଗୁଡ଼ି ହେଉଥିଲା । ଗଧିଆ ଭାମାଲା ଦେଇଛି । ତାର ମନିବ ରାସ୍ତାରେ କଣ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲାଣି । ପଦ୍ମଲକୁମାର କାହିଁକି ଦୁଇଭାଇ ଏକାଠି ବସିଥିଲେ । ରୂପରେ ଚିହ୍ନଣ କରିବ ? କୁମାର ଗୋଡ଼ ଗୁଡ଼ିଛି, ତାହୁଁ କୁସୁମ ନା ବାହାରେ ବସିଥିବା ପଦ୍ମଲକୁମାର ଗୋଡ଼ତଳେ ନମସ୍କାର ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ "ଏତେ ଛଳନା କଣ କରନ୍ତି ବୁଦ୍ଧି ମୁହଁକୁ ହସା ମାରୁଥାଏ ଏବଂ ରସି ମହାରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା । ମନ୍ତ୍ରୀ ସାରିଲଣିଯେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଚାହିଁଛନ୍ତି । "ଦୁଇସ୍ତ୍ରୀ କୁମ... କହୁନଥାଏ, ଭାବୁଥାଏ "ଦେଖିବା ଭାଇ ଦୁଇଟି କୁମାର ଆମେ ଦୁଇ ।" ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବହୁତ ବଡବୋଲି ଅମଙ୍ଗଳରୁ କଷ୍ଟ କଣ ? ସେଦ୍ ସେ ସରମ ନକରି ...ପୁରକୁ ଗଲେ । ଦୁସସ୍ଥିକୁ...ଲା, ଲଗବେଲ ଗଡ ଯାଉଥିବାରୁ

ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା । ଦୁଃଶୀଳକୁମାର ରାଜପୁରରେ ରାଜପ୍ରାସାଦ ରହିଲା । ତାପରେ ରା ଜ୍ୟର ଲୋକ ଆସିଲେ ଦେଖା- କରିବାକୁ । ମହାରାଜ ଏବଂ ରାଣୀଗଣ ସମସ୍ତେ କୁହୁକ ବଣ ଉଠି ଯିବା କଥାଶୁଣି ଖୁସି ହେଲେ ଏବଂ ଦୁଃଶୀଳକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହିଲେ । ମାତ୍ର କୁସୁମବତୀ ଆଗରୁ ଦୁଃଶୀଳକୁମାର ଆସି ଯୁବରାଜ ଛଳନା କରିବା କଥା ଶୁଣି ନଥାଏ । ଏହାପରେ ସମସ୍ତେ ଖାଇପିଇ ଶୋଇଲେ । ଅନ୍ତଃପୁରରେ କୁସୁମବତୀ ଓ ଦୁଃଶୀଳକୁମାର ଶୋଇଥିବା ବେଳେ କୁସୁମବତୀ ମନ୍ତ୍ରବଳ ... ... ଗଣ ସତ କହିବ ।

... ... କୁହୁକ ... ... ହୋଇଥିଲେ । ... ... ସେ ଧନ ... ... ଦେଇଥିଲେ । ମୁଁ ସେଥିପାଇଁ ... କୁସୁମବତୀ ... ... ଭାଇ ତୁମଙ୍କୁ କୁହୁକ ବନରେ ... ନ ... ଲୋକ ଥିବା ... । ... ଶୁଣି ଦୁଃଶୀଳକୁମାର ... ... ପାଞ୍ଚଟି ତାଙ୍କ ଦେହରେ ପ୍ରମାଣ ପାଇଲା ଏବଂ ଦୁଃଶୀଳକୁମାରକୁ ... । କୁସୁମବତୀ ... ମନେ ମନେ ... ହେଲା । ତାପରେ ... ଥିଲା ସେ ପାଞ୍ଚୋଟି ଜନ୍ତୁ ... ରେ ସେ କମିତ ତାଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର ... ଓ ଡେଙ୍କୁଆ ଉଠି ଯୁବ କୁସୁମବତୀ ଆଗରେ କହିଲା । କୁସୁମ- ... ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଗୁଡ଼ି ପକାଇଲେ ଯୁବରାଜ ... ... ଦେଖିଲା ଆନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କ ଗୁରୁପାଣ ବୁଲିଲେ ... ବ୍ୟବହାର କଲା । ତାପରେ ସମସ୍ତେ ... ହୋଇଯାଇଛ । ପାଞ୍ଚଜଣଯାକ ... ଡାକିଲେ ।

ସେମାନେ ଖୁସି ହୋଇ କୁସୁମବତୀର ... ଜଣିବା ପାଇଁ, ଦନେ ... । କୁସୁମବତୀ ସେମାନଙ୍କୁ ... ସାନ ଯୁବରାଜ ... ... ସେମାନେ ... ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସଙ୍ଗ ... ... ଆଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ... । ଦାସୀ ପରିବାସ

ମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ କେତେଦିନ କଟାଇବ । ସାନ ଯୁବରାଣୀ ଆସିଲେ ତୁଇଜଣ ସାଥିହୋଇ ମଜଲିରେ ରହିବୁ ।" ଏହାଶୁଣି ପଦ୍ମଲ କୁମାର କହିଲେ "ହଁ, ତୁମେ ଭଲକଥା ମନେ ପକାଇଅଛ । ମୋର ଖିଆଲ ନଥିଲା । ମୁଁ ତା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପାତ୍ର ଠିକ୍ କରି ରଖିଛି । ସେ ହେଉଛି ମୋର ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧୁର ଭଉଣୀ, ତା ନାଁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ । ଠିକ୍ ହେଲା କାଲିଠାରୁ ବାହାଘରର ଯୋଗାଡ଼ କରିବା ।" ମାଣିକ୍ୟଙ୍କ ନାଁ ଶୁଣିଲରୁ କୁସୁମବତୀ କିଛି ନକହି ହେଲା । ଯଦି ଓ ନଚାହୁଁଛି ତଥାପି ନାହିଁ ତାକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରି ଏବଂ କେବେ ସେ ଆସିବ ସେହି ଦିନକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ଏବେ ପରଦିନ ସକାଳୁ ଏହି ପଦ୍ମଲକୁମାର ମହାଲକ୍ଷଣି ଦେଖିଲା ମହାରାଜା ଶୁଣି ବିବାହର ସମସ୍ତ ଆୟୋଜନ କୁମାର ବସିଛି । ମାଣିକ୍ୟବତୀ କଥା ହୁସେନକୁମାରଙ୍କୁ କେହି ଏବଂ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ସରମରେ କାହାରିକୁ ପଚାରିପାରୁ ନଥାଏ । ହେଉଥିଲା, ମନେ ମନେ ଭାବିଲା ତାର ବିବାହ ହେବାର ଦେଇ ସଞ୍ଚରଣମାଳା ଦେଇଛି । ସେ ଏ ବିବାହରେ ରାଜିନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ନିଜେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ହେବାପରେ ହୁସେନକୁମାର କିପରି ପତ୍ନୀ ରୂପରେ ଗ୍ରହଣ କରିବ ? ନାହିଁ । ମାତ୍ର ପଦ୍ମଲକୁମାର କଥା ନା ବାହାରେ ବସିଥିବା ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇଛି ଦେଖି ସେ ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲେ ମୁହଁ ମୁରୁକି ହସା ମାରୁଥାଏ ଏବଂ ଯେ ସେ ତାକୁଇ ବରି ହେବା ଶୁଣି ସାରିଲାଣି ଯେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଏଠି ସେଠି ବସୁଥାଏ । କିଛି କହୁନଥାଏ, ଭାବୁଥାଏ "ଦେଖିବା ତାକୁ କିପରି ଲାଗୁଥାଏ ସରସ ।" ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହୁଛି ପାଖକୁ ଖବର ଦେଇ ଉପାୟ କଣ ? ସେତେ ସେ ସରମ ନକରି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମଧ୍ୟ ପଦ୍ମଲକୁ ଆସିଲା, ଲଗବେଳ ଗଡ ଯାଉଥିବାରୁ

ଭାଇଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀହେବା କଥାଶୁଣି ମନରେ ଭାରି ରାଗ କରି ପଦ୍ମଲ-
କୁମାରଙ୍କୁ ମନେ ମନେ ଗାଳିଦେଲା ଏବଂ ମନେ ମନେ କହିଲା
"ଲମ୍ପଟ, ମୋଠାରୁ ବରଣମାଳା ନେଇ ପୁଣି ମୋତେ ନିରାଶ
କରୁଛୁ।" ସେ ବିବାହ ଉପକରଣ ଓ ବେଶଭୂଷା ସବୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା
ତାପରେ ମନେ ମନେ କହିଲା "ଆଚ୍ଛା, ପଦ୍ମଲକୁମାର ଆସନ୍ତୁ,
ସେ କେମିତିକା ଭଦ୍ରଲୋକ ମୁଁ ଦେଖିବି। ସେ ନାରୀଙ୍କୁ କଣ
... ମନେ କରିଛନ୍ତି, ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ମଧ୍ୟ ସେଦିନ
ଶୋଇଥିଲେ।
...କଥା ଜାଣିନାହିଁ। ଏ ପାଖରେ ବରର ଅବସ୍ଥା ଏ
ତେଣେ କୁ... ...ଘରେ କନ୍ୟାର ଅବସ୍ଥା ସେ ରକମ। କଣ ହେବାଟା
ଠାଣୁ ... ...ଥର କୁସ୍ମ...
...ଲୋ... ...ବେ ଧଧ...

ସ... କୁସୁମବତୀ ...କୁମାରତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜାର ଲୋକ, ମହାରାଜା,
ଅ... ...ନ ଘ ଲୋକ ଥିବା... ପାଠଛତ ଧରି, ଢୋଲ ଠମକ ବଜାଇ
... ପାଞ୍ଚଟି ତାଙ୍କ ...ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ରାଜଜରେ ପହଞ୍ଚିଲେ।
ନ ... କୁସୁମବତୀ ...କ୍ୟଙ୍କୁ ପାଇନାହିଁ। କେବଳ ବିଳାସବନ
ପଡ଼ିଥିଲା ସେ ପାଞ୍ଚୋଟି ଜନ୍ତୁବାସ୍ତା ଏବଂ ବିଳାସବନ ବାଟଦେଇ
କୁ... ...ଅ ଓ ଠେକୁଆ ଜଠି ଯୁ... ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନା ଲାଗିଲା। ମନେ ମନେ
...ଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଗୁଡ଼ି ପକାଇଲେ ଯେ... ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭେଟି" ପୁଣି
ଆନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କ ଗୁରୁପାଶ ବୁଲିଲେ... ...ତୀର ଭାଇଙ୍କୁ କହିଥିଲେ ଯେ
ବାଳିଆ ହୋଇଯାଇଛ। ପାଞ୍ଚଜଣଯା... ସେଇ ହେବ ପରା।" ରାହୁଁ
ସେମାନେ ଖୁସିହୋଇ କୁସୁମବତୀର ... ପହଞ୍ଚିଲା। ସମସ୍ତେ ଦୌଡ଼ି
ବୁଲିଲେ। କୁସୁମବତୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲ... ...ଲୀର ଭାଇ ଜାଣେ ଯେ
ସେମାନେ ଖାଇ ହାଡ଼ିଲାରୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସଙ୍ଗପାରାଗ... ...ହେବ। ତେଣୁ ସେ
ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଅଙ୍କ ଲ... ...ତ ହେଲେ, କାରଣ

ଆଉ ଗୋଟିଏ ପଦ୍ମଲକୁମାରକୁ ଦେଖି । ତେଣେ ଅନ୍ତଃପୁରରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବରସରେ ବସିଛି । ବରଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚା ହେଲା । ତାପରେ କନ୍ୟା ବେଦୀ ଉପରକୁ ଆସିବା ବେଳ ହେଲା । ବର ବେଦୀରେ ବସି ମୁରୁକି ହସା ମାରୁଛନ୍ତି । ବର ଭାଇ ଏବଂ ବର କର୍ତ୍ତାମାନେ ବେଦୀ ପାଖେ ୨ ବସିଛନ୍ତି । ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସଖିମାନେ ଭାରି ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ ଆଣି ପହଞ୍ଚାଇଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଭରସା ମନରେ ବେଦୀକୁ ନଯାଇ ଏବଂ କୌଣସି ସଂକୋଚ ନକରି ବେଦୀକୁ ଚାହିଁଲା ଯିଏ ଯାହା ଦେଖିଲା ତା ଆଖିକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ପଦ୍ମଲକୁମାର କଣ ଏତେ ଛଳନା ଜାଣନ୍ତି ।" ମାନ ପୁଣି ବରଅଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଲକ୍ଷଣି ଦେଖିଲା ବରକର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପଦ୍ମଲକୁମାର ବସିଛି । ଏଥିରେ ସେ ବହୁତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ବଡ଼ ଘଡ଼ି ଦନ୍ଦରେ ପଡ଼ିଥିଲା, ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ବିଳାସବନରେ କାହାକୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛି । ପଦ୍ମଲକୁମାର ନା ତାଙ୍କ ଭାଇକୁ, ଯଦି ନିଜେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ହୋଇଥାନ୍ତି, ତେବେ କାହାକୁ ମୁଁ ସ୍ୱାମୀ ରୂପରେ ଗ୍ରହଣ କରିବି ? ବେଦୀରେ ବସିଥିବା ପଦ୍ମଲକୁମାର ନା ବାହାରେ ବସିଥିବା ପଦ୍ମଲକୁମାର !" ସେତୁ ସେ ବଡ଼ ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ ପୁଷ୍ପଲକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଚାହିଁ ମୁରୁକି ହସା ମାରୁଥାଏ ଏବଂ ଚୁପଚାପ୍ ବସିଥାଏ । ସେ ଜାଣି ସାରିଲାଣି ଯେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଅନ୍ଧକାରରେ ପଡ଼ିଛି, ସେ କିଛି କହୁନଥାଏ, ଭାବୁଥାଏ "ଦେଖିବା ସ୍ତ୍ରୀ ବୁଦ୍ଧି କେମିତି ସରସ ।" ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲାଣି, ଉପାୟ କଣ ? ସେତୁ ସେ ସରମ ନକରି ଭିତର ଅନ୍ଧର ଅଖିକୁ ଖୋଲି ଆସିଲା, ଲଗବେଳ ଗଡ଼ି ଯାଉଥିବାରୁ

ପୁରୋହିତ ପଣ୍ଡିତମାନେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି, ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଉପରେ ମନେ ମନେ ବିରକ୍ତ ଏବଂ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ।

ଏହିସମୟରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବିବାହ ସଭାରେ ସବିନୟ ନଙ୍କର ହାତଯୋଡ଼ି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅନାଇ କହିଲା "ଆପଣମାନେ ଏଠାରେ ମୋର ସମସ୍ତେ ଗୁରୁଜନ ବସିଛନ୍ତି । ଦେଖନ୍ତୁ ମୁଁ ରାଜକନ୍ୟା ଏବଂ ପତିବ୍ରତା । ମୁଁ ମନେ ମନେ ପହ୍ଲକୁମାରଙ୍କୁ ବରଣ କରିଥିଲି ଏବଂ ଦିନେ କଳାସବନରେ ପହ୍ଲକୁମାର ନିକଟେ ଆସି ମୋ ସହିତ ଭେଟିଥିଲେ । ସେ ସମୟରେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବରଣମାଳା ଦେଇ ବିବାହ କରିଛି । ସେ ବିବାହରେ ମୋର ସଖିମାନେ ସାକ୍ଷୀ ଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯାହାଙ୍କୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛି ତାଙ୍କଛଡ଼ା ଯଦି ତାଙ୍କପରି ଏଭଳି ଏକାପରି ହୋଇ ଆସନ୍ତି ମୁଁ ତାହାଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣ କରିବି ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଏକ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ସ୍ଥଳରେ ପଡ଼ିଛି ସେଥିପାଇଁ ମୋର ଏପରି ଅବସ୍ଥା ।" ଏକଥା ଶୁଣି ପହ୍ଲକୁମାର ବିସ୍ମିତ ହେଲେ ଏବଂ ଏଣେ ତେଣେ ଚାହିଁଲେ । ସେ ଭାବିଲେ "ମୁଁ ତ କେବେ ଏପରି କଳାସବନକୁ ଯାଇନାହିଁ ତେବେ ଦୁସଖକୁମାର ବୋଧହୁଏ କଳାସବନ ବାଟଦେଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସୁଥିବାବେଳେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ପହ୍ଲକୁମାର ଭାବି ତାକୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛି । ଯାହା ହେଉ ଭଗବାନଙ୍କର ବିଧିବିଧାନ ଠିକ୍ ।" ତାପରେ ସେ ଦୁସଖକୁମାର ଆଡ଼େ ପ୍ରଶ୍ନସୂଚକ ଆଖିରେ ଅନାଇଁଲେ । ଦୁସଖକୁମାର ଏତେବେଳଯାଏ କିଛି କହୁନଥିଲା ମାତ୍ର ପହ୍ଲକୁମାରର ଇଙ୍ଗିତ ପାଇଲକ୍ଷଣି ଉଠି ଠିଆହେଲା ଏବଂ ସଂକୋଚ ନକରି ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲା "ରାଜକୁମାରୀ, ତୁମେ ଯେଉଁ ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଛ ସେ ସନ୍ଦେହ ଏବେ ଦୂରହୋଇ ଯିବ । ଅଚ୍ଛା

ଅ..ରେ ଯେ ମୋପର ବସିଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ପଗ୍ଚାଳ ସେ ତୁମ୍ଭ ତାଙ୍କର
..ଁ ବିପଦରୁ ବଳାସ୍ବନରେ ରକ୍ଷା କରଥିଲେ ?" ସେଠାରେ ରାଜ ମାନଙ୍କୁ
..ୀ ପହିଲକୁମାର ଅଡେ ଅନାଇଁଲେ । ପହିଲକୁମାର କହିଲେ
ରାଜକୁମାରୀ, ମୋର ତୁମ ସହିତ ଏଇ ନଅର ଛଡ଼
ବଳାସବନରେ ଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ଦେଖାହୋଇ ନାହିଁ
ତାପରେ ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲା "ରାଜକୁମାରୀ, ତୁମ୍ଭେ ସେ
ବଳାସବନରେ ସଖିମାନଙ୍କ ସହିତ ଶୀକାର କରିବାକୁ ନ
ଗହଳିଆ ଲତା ନିକଟରେ ଗୋଟିଏ ନାଗସାପ ହାତ
ଥିଲତ ? ଏବଂ ନାଗସାପଟି ମୋର ଇଙ୍ଗିତ ମାତ୍ର
ଚାଲିଗଲା ।" ଏ କଥାରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ
ଆସିଲା ଏବଂ ସେ ଆନନ୍ଦ ଚକ୍ଷୁ
ଅନାଇଁଲା । ତାପରେ ପୁଣି ଦୁସରୀ
ସେ ଦିନ ତୁମର ପ୍ରଣୟୀଙ୍କୁ
ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହିଲା "ମୋର ନା
ସେଇଠୁଁ ଦୁସରୀକୁମାର ନି
ଦେଖାଇ କହିଲା "
କହିଲା 'ହଁ'
ସଖିମାନଙ୍କ ।
ଭରିଗଲା
କରିଲ ତ
ପହିଲକୁ
ହେଲା
କୌତୁ
ଦୁସ

ସୁବୋ[illegible]କରିବ ।” ତାପରେ ନାନା ରସରଙ୍ଗରେ ଦୁଇପ୍ରାଣୀ ସ୍ୱାମି
ମାଣି[illegible]ାଇଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ସହିତ ସେଥର
[illegible]ଟରେ ଦେଖାହୋଇ ଥିବାରୁ ପରିଚୟ ଦେଲା । ତାପରେ
ହାତେ [illegible]ନ୍ଦରେ ସମସ୍ତେ ରହିଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାର
ମୋର ସ[illegible] ବରକନ୍ୟା ହୋଇ ସେଠାରୁ ବିଦାୟହୋଇ [illegible] ନଅରକୁ
ପତିବ୍ରତା [illegible]ସିଲେ । କୁସୁମବତୀ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ପାଇ ଆନନ୍ଦରେ ତା
ଏବଂ ଦନେ[illegible]ଙ୍କ ଲଗୁ ନଥାଏ । ଏ ବିଭାଘରରେ ଦୁସରୀକୁମାରର
ଭେଟିଥିଲେ । ସେ [illegible]ଡାକାଇଥିଲେ ସମସ୍ତେ ନିମନ୍ତ୍ରିତହୋଇ ଆସିଥିଲେ ।
ବିବାହ କରିଛୁ । ସେ ବିବା[illegible]ଳଙ୍କ ବାପାମାନେ ମଧ୍ୟ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ
କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯାହାଙ୍କୁ ବରଣମାଳା [illegible]କୁମାର ରାଜ୍ୟରେ ରହି କାଟିଇଲେ ।
ଏକଣହ ଏକାପର ହୋଇ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧ୍ୟାନ [illegible] । ବିଳାସବତୀର ବାପା ମଧ୍ୟ
ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଏକାକିନି ସ୍ଥଳରେ ପଡ଼ିରହିତ ତାଙ୍କ ଝିଅର ବିଭାଘର
ଅବସ୍ଥା ।” ଏକଥା ଶୁଣି ପଦ୍ମଲକୁମାର ବିଦାୟ ନେଲେ ।

ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲିଲେ । ସେ [illegible] ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ପାଖରୁ
ବିଳାସବତୀକୁ ଯାଇନାହିଁ ତେବେ [illegible] ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଏବଂ
ବିଳାସବତୀ ବାନ୍ଧିଦେଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସୁଥିବାବେଳେ [illegible]
ପଦ୍ମଲକୁମାର ଭାବି ତାକୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛୁ । [illegible]ବୁଲିଛନ୍ତି ।
ଭଗବାନଙ୍କର ବିଧିବିଧାନ ଠିକ୍ ।” ତାପରେ ସେ ଦୁ[illegible]ହିଥିଲେ ।
ଅତେ ପ୍ରଶ୍ନସୂଚକ ଆଖିରେ ଅନାଇଲେ । ଦୁସ[illegible]ହେ ମଧ୍ୟ
ଏତେବେଳଯାଏ କିଛି କହୁନଥିଲା ମାତ୍ର ପଦ୍ମଲକୁମାରର [illegible]ସେଗ
ପାଇଲାକ୍ଷଣି ଉଠି ଠିଆହେଲା ଏବଂ ସଂକୋଚ ନକରି ମା[illegible]ରକୁ
ବତୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲା “ରାଜକୁମାରୀ, ତୁମେ [illegible]କୁ
ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଛ ସେ ସନ୍ଦେହ ଏବେ ଦୂରହୋଇ ଯିବ । ଆଦି

ଏହାକହି ସେ ଅଖିବୁଜିଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ଦୁଃଖିତହୋଇ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ କ୍ରିୟା କରିବାପରେ ସେଠାରେ ଅଭିଷିକ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ଶାନ୍ତିରେ ପାଳନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

—ପାଞ୍ଚ—

ଶେଷ କଥା

ଅନେକ ଦିନ ବିତିଗଲା । ଏ ମଧ୍ୟରେ ହୁସଗିକୁମାର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପହ୍ଲଲକୁମାର ଏବଂ କୁସୁମବତୀ କେତେ ଥର ଆସି ବୁଲି ଯାଆନ୍ତି । ପୁଣି ହୁସଗିକୁମାର ଓ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମଧ୍ୟ କେତେଥର ଭାଇ ଭାଉଜଙ୍କୁ ଯାଇ ବୁଲି ଆସନ୍ତି । ଏହିପରି ଆନନ୍ଦରେ ଦୁଇ ଭାଇ ଓ ଦୁଇ ଯାଆ ଥାନ୍ତି ।

ଏଣେ କଣ ହେଇଛନା, ବିଳାସବତୀକୁ ତା ବାପା ଘରୁ ତଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ । ସେ ବହୁତ ଦୁଃଖରେ ଏବଂ ଅନୁତାପରେ ଜଳି ଲୁହ ଅଡ଼େ ବୁଲିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଅହା, ମୁଁ ହୁସଗିକୁ । କାହିଁକି ବଶ ହେବାକୁ ରାଜି ହେଲି ନାହିଁ । ସେ

କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର, ସେ ରାଜପୁଅ ନ ହେଲେ କଣ ହେବ ରାଜା ପୁଅଙ୍କଠୁ ତ ବଳି ତେଜେହେବ । ରାଜକୁମାର ଯାହାକୁ ମୁଁ ସ୍ତ୍ରୀ ହେବାକୁ ମନସ୍ଥ କରି ପଣ ଦେଇଥିଲି ସେଇଟା କେଡେ ଭୀରୁ, କାପୁରୁଷ । ଯୁଦ୍ଧ କରି ଆସିଥିଲା, ଗୋଟେ ଲୋକକୁ ଏତେ ଲୋକ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ତା ମନରେ ବାପାଙ୍କର ସେଇ ଭର୍ତ୍ସନା "ତୋର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭୀରୁ କାପୁରୁଷ ଯେ କି ଏତେ ସୈନ୍ୟ ଧରି ଜଣେ ସାମାନ୍ୟ ଯବନକୁ ନ ପାରି ପରାସ୍ତ ହୋଇ ଲଜ୍ଜାରେ ପଳାଇଲା" କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା । ସେ ପୁଣି ଭାବିଲା "ମୁଁ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ କଣ ଭୁଲ ନ କଲି ? ରାଜ୍ୟର ଏବଂ ବାପାଙ୍କର ଯେ ଉପକାରୀ ମୁଁ ତାକୁ ଘୃଣାରେ ଗ୍ରହଣ କଲି ନାହିଁ । ମୋର ପାଇଁ ଦୂସଣ୍ଡିକୁମାର ଆମ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ିଦେଲେ, ତାଙ୍କର ମୋ ପ୍ରତି କେତେ ସ୍ନେହ ଜନ୍ମି-ଥିଲା, ସେ କପୋତେ ମହା ବିପଦରୁ ଅସୁରୁଣୀ ଓ ଅସୁର କବଳରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ । ତାହାଙ୍କୁ ସେ ଏହା କରିଥିଲେ ? ଆହା ଭଗବାନ ମୋତେ ଏ ବୁଦ୍ଧି ଦେଲେ କାହିଁକି ? ସେ ଆମରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ିଗଲା ବେଳେ ତାଙ୍କର ମନରେ କେଡ଼େ କଷ୍ଟ ଲାଗି ନ ଥିବ । ମୁଁ ମହା ପାପୀ, ମୋର ମରିବା ଏଇକ୍ଷଣି ଦରକାର । "ଏହାପରି ନାନା ଅନୁତାପ କରି ଅନେକ ଦିନ ବଣରେ ବୁଲିଲା । ବଣରେ ବୁଲି ବୁଲି ତାର ଦେହବେଶ ଖରାପ ହୋଇଗଲା । ହରିବେଳେ ଦୂସଣ୍ଡିକୁମାର ଦୂସଣ୍ଡିକୁମାର ଡାକି ଡାକି ବୁଲିଲା । ମାତ୍ର ସେ ତ ହାତରେ ପାଇ ହାତକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇଛି ଆଉ ପାଇବ କେଉଁଠୁ ? ପାଗଳୀ ପରି ନାଆଁଟି ବୁଲିଲା । ତାର ମନହେଲା ନ ଖାଇ ନ ପିଇ ଜୀବନ ଦେଇଦେବାକୁ । ତାପରେ ସେ ପାଗଳୀ ବେଶରେ ବଣରେ ବୁଲୁ ମାନେ ମାଟିଏ ଜାଗାରେ ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଦେଉଳ ଅଛି । ଦେଉଳଟି ବହୁତ ପୁରୁଣା । ଅନେକକାଳରୁ କେହି ମରାମତି

ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ ପଛ । ଦେଉଳ ପାଖକୁ ଆସି ଦେଖିଲେ ଦରଜା ନାହିଁ । ଦେଉଳ ଭିତରେ ବନଦେବୀ ମୂର୍ତ୍ତି । ସେଠୁ ବିଳାସବତୀ ଦେଉଳ ଭିତରେ ପଶି ଯାଇ ଦେବୀଙ୍କ ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କଲା । ଉଚ୍ଚେ ଚିତ୍କାରରେ ଡାକିଲା "ମା, ଏ ଅଭାଗିନୀକୁ ପାଦତଳେ ସ୍ଥାନ ଦେ ମା । ମୁଁ ବଡ଼ ପାପିନୀ । ନିଜର ବାପଠାରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇଛି । ମୁଁ ଏବେ ମୋର ଦୋଷ ଜାଣି ପାରୁଛି ମା । ମୋତେ ଦୁସନ୍ତକୁମାରଙ୍କ ସହିତ ମିଳାଇଦେ ମା । ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଦତଳେ ପଡ଼ି କ୍ଷମା ମାଗିବି ଏବଂ ତାଙ୍କ ପାଦରେ ଦାସୀ ହୋଇ ରହିବାକୁ ଭିକ୍ଷା ମାଗିବି ।" ଏହିପରି ବହୁତ ବିଳାପରେ ତପସ୍ୟା କଲା । ବନଦେବୀ ଏ ବିଳାପ ସହି ନ ପାରି ସୁପ୍ରସନ୍ନ ହେଲେ ଏବଂ ତା ଆଗରେ ଉଭା ହୋଇ କହିଲେ "ବିଳାସବତୀ, ମୁଁ ତୋ ତପସ୍ୟାରେ ବହୁତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲି । ମାତ୍ର ତୁ ବଡ଼ ଭୁଲ କରିଛୁ । ଦୁସନ୍ତକୁମାରକୁ ତୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲୁ ନାହିଁ । ତାକୁ ଇତର ଲୋକ ବୋଲି ଭାବିଲୁ, ମାତ୍ର ସେ କିଏ ଜାଣିଛୁ ? ସେ ଡମ୍ ଲୋକଟିଏ ନୁହେଁ । ସେ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ରାଜା । କେବଳ ଲୋକଙ୍କ ଉପକାର ପାଇଁ ତୋ ବାପା ଦେଶକୁ ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବାଟରେ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ତୋତେ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲା । ସେ ମନରେ ତୋ ପ୍ରତି ବହୁତ ସ୍ନେହ କରୁଥିଲା ଏବଂ ତୋତେ ପାଇବାକୁ ତାର ବହୁତ ଆକାଂକ୍ଷା ରହିଥିଲା । ମାତ୍ର ତୋ ବ୍ୟବହାରରେ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ଚାଲି ଆସିଲା ଏବଂ ବାଟରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତାକୁ ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ବରଣମାଳା ଦେଲା । ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ପାଇ ସୁଖରେ ଅଛି । ମାତ୍ର ତା ହୃଦୟରେ ତୋ ପ୍ରତି ଗୋଟାଏ ଅବଶୋଷ ରହିଗଲା । ତୁ ଏବେ ତାକୁ ପାଇବା ସହଜ କଥା ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ତୁ ଗୋଟିଏ କାମ କଲେ ତାକୁ ପାଇ ପାରିବୁ । ପାରିବୁ ସେ କାମ କରି ?

ବିଳାସବତୀ କହିଲା "ମା, ଏବେ ଜୀବନ ଦେବାକୁ ହେଲେ ଦେବି ।" ବନଦେବୀ କହିଲେ "ତୁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସେବା କଲେ, ସେ ତୋ ସେବାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ତୋତେ ତୋ ମନକଥା ପଚାରିବ । ତୁ ତାକୁ ତୋ ମନକଥା କହିଲେ ସେ ରାଜି ହୋଇ ତାର ସପତ୍ନୀ କରି ପାରେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତୋପରି ଗରବିଣୀ ନୁହେଁ । ସେ ନିଶ୍ଚୟ ତୋ କଥା ରଖିବ । ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାର ଏ ବଣକୁ ଶିକାର କରି ଆସେ ଏବଂ ମୋ ପାଖରେ ମୃଗ ଲଗାଇ ଯାଏ । ଏବେ ତାର ଆସିବା ବେଳ ହୋଇ ଗଲାଣି । ତୁ ଯେତେବେ ତାକୁ ଅନୁନୟ କରି ପାରୁ ସେତେବେ କର ।" ଏହା କହି ଦେବୀ ଉଭେଇ ଗଲେ । ବିଳାସବତୀ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ମାରି ମନେ ମନେ କହିଲା । "ଆହା ! ମୁଁ ଚଣ୍ଡାଳି କଣ କଲି, ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲି ନାହିଁ । ହାତରେ ପାଇ ଛାଡ଼ି ଦେଇଛି । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ ଭାଗ୍ୟବତୀ । ସେ ସେପରି ଗୁଣବନ୍ତ ସ୍ୱାମୀ ପାଇ ଧନ୍ୟ ହୋଇଛି ।" ଏପରି ଭାବି ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାରର ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରି ରହିଲା ।

ସେ ବଣଟି ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାରର ରାଜ୍ୟକୁ ଲାଗିକି ଥାଏ । ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାର ରୋଜ ଏକା ଏକା ସେ ବଣରେ ଶୀକାର କରିବାକୁ ଆସେ । ମାତ୍ର ତାର ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଅନୁଚର ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଆସନ୍ତି । ସମୟ ସମୟରେ ସେ ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସେ । ଯେଉଁଦିନ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇଆସେ ସେଦିନ ଶୀକାର କରନ୍ତି ନାହିଁ; କେବଳ ଦେବୀ ଦର୍ଶନ କରି ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲି ଫେରନ୍ତି । ଆଜି ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାର ଏକା ବଣକୁ ଆସିଛି । ସିଂହ, ଭାଲୁ ମାନେ ମଧ୍ୟ ଆସି ନାହାନ୍ତି । ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାର କେବଳ ଦ୍ରୁତଗାମୀ ଘୋଡାଟିଏ ଧରି ତା ଉପରେ ବସି ବୁଲି ଆସିଛି । କାରଣ ସେ

…ବିକର ଅସିଛନ୍ତି ଯେ ଶୀକାର କରିବା ବାହାନା କରି ସେ ତାର …ଲା ରାଜ୍ୟରେ ଟିକିଏ ବୁଲି ଆସିବ । ଏ କଥା ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କୁ …ହି ନ ଥାଏ । କାରଣ ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କୁ କହିଥିଲେ ସେ ମଧ୍ୟ …ାହାର ଆନ୍ତା ଏବଂ ଶଳା ସୁଇଜରେ କଣ୍ଟୁଦନ ରହିବାକୁ ପଡ଼ି- …ାନ୍ତା । ଏପରି ମନସ୍ଥ କରି ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଖୁବ୍ ବେଗରେ ଘୋଡ଼ା …ପଠାଇ ଦେବୀଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଦେବୀଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ …ହଞ୍ଚି ଭିତରକୁ ଗଲାବେଳକୁ ହଠାତ୍ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ । ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ …ାଗଲିନୀ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖି ଚିହ୍ନି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ତାଙ୍କୁ …ଚିହ୍ନିଲା ପରି ଏବଂ କେବେ ଦେଖିଥିଲେ ପରି ତା ମନଭିତରେ ଅନୁଭୂତି ପ୍ରତୀତି ହେଲା । ମାତ୍ର ଦୁର୍ବଳ ମନକୁ ଠିକ୍ କରି ସେ ବିଳାସବତୀ ଅଡ଼େ ନ ଅନାଇ ଦେବୀଙ୍କ ପାଦତଳେ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣାମ କଲେ । ତା ପରେ ଫେରିଲାବେଳେ ବିଳାସବତୀ ଆଉ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଦୁସନ୍ତକୁମାରର ପାଦତଳେ ପଡ଼ି ଆଉ ଉଠିଲେ ନାହିଁ । ଏଥିରେ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲେ "ସୁନ୍ଦରୀ, ତୁମେ କିଏ, ଏପରି ବ୍ୟବହାରର କାରଣ କଣ ?" ବିଳାସବତୀ କହିଲେ ଅଧୀନାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଥିବେ । ତାହା ଅଧୀନାର ଦୋଷରୁ । ଆପଣ ଯେଉଁ ପାପିନୀକୁ ଅସୁର କବଳରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ମୁଁ ସେହି ଅଧମା ବିଳାସବତୀ । ଆପଣ ବାପାଙ୍କ ପାଖରୁ ଚାଲି ଆସିବା ପରେ ବାପା ମୋତେ ବିତାଡ଼ିତ କଲେ । ମୁଁ ହତଭାଗିନୀ ଆପଣଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ନ ପାରି ଆପଣଙ୍କ ମନରେ କଷ୍ଟ ଦେଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ବହୁତ ଲାଞ୍ଛନା, ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ଏ କେଇ ବର୍ଷ ହେଲା ଭୋଗୁଛି । ଶେଷରେ ଆପଣଙ୍କୁ ପାଇବି ବୋଲି ଏଇ ମାଙ୍କ ପାଖରେ କେତେ ଆଶା କରିଛି । ଅଧୀନାର ସମସ୍ତ ଦୋଷ କ୍ଷମା କରି ଚରଣ ତଳେ ସ୍ଥାନ ଦିଅନ୍ତୁ ।"

ଦୁଷ୍ଟକୁମାର ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲା ଏବଂ ତାର ଏପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ତାପରେ ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ଉଠାଇ କହିଲା "ବିଳାସବତୀ, ଦୁଃଖର କଥା; ସମସ୍ତ ଗଡ଼ି ଯାଇଛି । ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିବାହିତ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତୁମର ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଛି । ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାକୁ ନିରାଶ କରି ପାରିବି ନାହିଁ । କି ତାର ହୃଦୟରେ କଷ୍ଟଦେଇ ପାରିବି ନାହିଁ ।" ତାପରେ ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଏଇ ଝିଅଟା ନାରୀ ଯେ ମୋତେ ମିତ ବୋଲି ଭାବି ତାର ବାପାଙ୍କର କଥା ମଧ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଦେଇଛି; ପୁଣି ଜପ ଯୁବହୀନ ହୋଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସିଛି । ମୁଁ ଯାକୁ ଜୀବନ ବିପନ୍ନ କରି ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲି । ସେତେବେଳେ ଠିକ୍ ଏ ହେଲେ ମନରେ ଭାବିଲି ନାହିଁ ? ଛାଡ଼ ପରକଥାକୁ କଣ ମିଳିବ ସେଥି ।" ଦୁଷ୍ଟକୁମାର ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ଆଉ କିଛି ନ କହି ହଠାତ ସେଠାରୁ ବିଦା ହୋଇ ଘୋଡ଼ାଚଢ଼ି ଚାଲିଗଲା । ତାର ଶଳା ରାଜ୍ୟକୁ ଆଉ ଗଲା ନାହିଁ । ରାସ୍ତାରେ ଛୁଞ୍ଚବନ୍ଧକ ପଇ ଯାତ୍ରା ମଙ୍ଗଳ ନୁହେଁ ଭାବି ନିଜ ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିଲା । ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରି ଶିକାର କରି ଯାଇଥିଲି ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କୁ ଭୁଲାଇ ଦେଲା । ତା ପରେ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ରହିଲା । ଏଣେ ବିଳାସବତୀ ଦେବୀମନ୍ଦିରରେ ବସି ନିଜକୁ ବହୁତ ଧିକ୍କାରକଲା ଓ କାନ୍ଦିଲା । ବହୁତ ସମୟପରେ ମନକୁ ବୁଝାଇ ଦେବୀଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ ଘୋଡ଼ାଠାରୁ ଚିହ୍ନ ବାରି ବାରି ବଣେ ବଣେ ଚାଲିଲା । ଯାଇ ଶେଷରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଅନ୍ତଃପୁରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତାକୁ ପ୍ରଚଳନୀ ବେଶରେ ଦେଖି ପଚାରିଲା "କଣ ଚାହୁଁ ?" ବିଳାସବତୀ କହିଲା "ତୁମର ଦାସୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୋତେ ସ୍ଥାନଦିଅ । ମୁଁ ତୁମର ସେବା କରିବାକୁ ଚାହେଁ ।" ସେଇଦିନଠାରୁ ବିଳାସବତୀ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ପ୍ରିୟ ଦାସୀ ହୋଇ ରହିଲା

ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ବହୁତ ସେବାକଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତାର ଏପରି ସେବାରେ ବହୁତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥାଏ । ବିଳାସବତୀ ରାଜପୁରରେ ରହି ପୁଣି ତାର ପୂର୍ବ ଚେହେରା ଫେରିଆସିଲା ଏବଂ ସେ ମାଣିକ୍ୟବତୀଠାରୁ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଗଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବିଳାସବତୀର ରୂପ ଓ ଗୁଣରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ଦିନେ ନିରୋଳାରେ ତାକୁ ପଚାରିଲା 'ବିଳାସ, ତୋ ମନ କାହିଁକି ଆଦୌ ଖୁସିନାହିଁ ? ସବୁବେଳେ ଦୁଃଖ ମନରେ ରହୁଛୁ । ତୋର ଅଭାବ କଣ ମୋତେ କହ ।"

ବିଳାସବତୀ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ପକାଇ କହିଲା 'ମହାରାଣୀ, ତୁମେ ମୋର ଅଭାବ ପୂରଣ କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ମୋ କଥା ତୁମେ ଶୁଣି ଲାଭନାହିଁ । ଏହା ଶୁଣି ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହିଲା "ବିଳାସ, ତୋର ଯାହା ଅଭାବ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ପୂରଣ କରିବି । କିଛି ଭୟନାହିଁ । ତୁ କହ ।", ବିଳାସବତୀ କହିଲା "ତେବେ ସତ୍ୟକର, । ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହିଲା 'ହଉ, ତିନିବାର ସତ୍ୟକଲି ଏବେ କହ । ବିଳାସବତୀ କହିଲା "ଏବେ ସତ୍ୟକଲଣି । ମୋତେ ତୁମର ସାନଭଉଣୀ କରି ମହାରାଜଙ୍କ ପାଦତଳେ ସ୍ଥାନ ଦିଅ । ଏହାପରେ ବିଳାସବତୀ ସେ କୋଉ ରାଜ୍ୟର ଝିଅ କିପରି ଦୁର୍ଗକୁମାର ତାକୁ ଅସୁର କବଳରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲା । ସେ କିପରି ତାଙ୍କୁ ବିଭା ହେବାକୁ ରାଜି ନହେବାରୁ ଦୁର୍ଗକୁମାର ତାର ବାପା ରାଜ୍ୟ ଛାଡିଦେଲେ ତାପରେ କିପରି ତା ବାପା ରାଜ୍ୟରୁ ତାକୁ ତଡିଦେଲେ ଏସବୁ ଦୁଃଖ କାହାଣୀ ମୂଳରୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଆଗରେ କହିଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସବୁ ଶୁଣି ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ପକାଇଲା । ତାର ହୃଦୟ ବିଳାସବତୀର ଦୁଃଖ ଶୁଣି ଦୟାରେ ତରଳିଗଲା । ସେଠୁ ସେ ବିଳାସବତୀକୁ କହିଲା 'ବିଳାସବତୀ, ତୁମେ ରଜାଝିଅ, ମୁଁ ତୁମକୁ ଦାସୀକରି ରଖିଛୁ ଏହା ମୋପକ୍ଷରେ ଅନ୍ୟାୟ, ମୋତେ କ୍ଷମାଦିଅ । ଆଜିଠାରୁ ତୁମେ ମୋର ସାନ ଭଉଣୀ

ଏବଂ ମହାରାଜାଙ୍କ ସାନରାଣୀ ହେଲି । "ଏହି କଥା କହୁଁ କହୁଁ ହୁସଗ୍କୁମାର ହଠାତ୍ କୌଣସି କାମରେ ଅନ୍ତଃପୁରକୁ ପଶି ଆସିଲେ । ବିଳାସବତୀକୁ ଦେଖି ଏବଂ ତାର ରୂପରେ ମୋହିତ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ କଣ ହୋଇଗଲା । ସେ ଏକଦୃଷ୍ଟିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଅନାଇଁ ରହିଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଶେଷକଥା ପଦକ ତାଙ୍କ କାନରେ ବାଜିଥିଲା "ମହାରାଜାଙ୍କ ସାନରାଣୀ ହେଲି । ଏଥିରେ ମହାରାଜା ସମ୍ଭାଳି ହୋଇ ନପାରି ତାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଘୂରେଇ ଦେଲା । ସେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତଳେ ପଡ଼ିଯାଇ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇଗଲେ । ଏଥିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ବିଳାସବତୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଦୁହେଁ ମହାରାଜାଙ୍କୁ ଉଠାଇ ନେଇ ପଲଙ୍କଉପରେ ଶୁଆଇ ତାଙ୍କର ଶୁଶ୍ରୂଷା କଲେ । ପାଣି ଛୁଞ୍ଚା ଛୁଞ୍ଚିକଲା । ମୂର୍ଚ୍ଛାରେ ମହାରାଜ ହୁସଗ୍କୁମାର ପ୍ରଳାପ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ 'ଓଃ, ବିଳାସବତୀ ତୁମର ଆଜି ଏତେ ପରିବର୍ତ୍ତନ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ, ତୁମେ ବଡ଼ ଦୟାବତୀ । ନାରୀର ଦୁଃଖରେ ନାରୀର ହୃଦୟ ତରଳିଗଲା । ତୁମର କଥାରେ ମୁଁ ବିଳାସବତୀକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବି ।' ସେଠୁ ବହୁତ ସମୟପରେ ମହାରାଜାଙ୍କ ଚେତା ହେଲା । ଉଠି ଦେଖିଲେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ବିଳାସବତୀ ଦୁହେଁ ତାଙ୍କର ଶୁଶ୍ରୂଷା କରୁଛନ୍ତି । ଦୁହେଁ ଦୁଇ ଭଉଣୀପରି ଦେଖା ଯାଉଅଛନ୍ତି ।

ତାପରେ ବିଳାସବତୀର ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଖବରଗଲା । ସେ ଆସିଲେ । ପହ୍ଲଲ୍କୁମାର ଓ କୁସୁମବତୀ ଆସିଲେ । ତାଙ୍କର ବୁଢ଼ା ବାପାମାନେ ଆସିଲେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନ୍ଧୁବର୍ଗ ଆସିଲେ । ମହାସମାରୋହରେ ହୁସଗ୍କୁମାର ଓ ବିଳାସବତୀର ବାହାଘର ହେଲା । ସମସ୍ତେ ଖୁସିହେଲେ । ବେଶିଖୁସି ହେଲେ କୁସୁମବତୀ ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟବତୀ । କାରଣ ଆଜି ଗୋଟିଏ ସାଥିପାଇ । ବିଳାସବତୀର ବାପା ତାଙ୍କର

ମନସ୍କାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାରୁ ଝିଅ ଯୋଇଁଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରି ବିଦାୟ ନେଲେ । ସମସ୍ତେ ମଉଜ ମଜଲିସରେ କିଛି କିଛି ଦିନ କଟାଇ ଯେଝା ରାଜ୍ୟକୁ ବିଦାୟ ନେଲେ । ପଦ୍ମଲକୁମାର ଓ କୁସୁମବତୀ ବୁଢ଼ାବାପାଙ୍କ ସହିତ ନିଜରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିଲେ । କିଛି ଦିନ ଗଲାରୁ ବିଳାସବତୀର ବାପା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବୁଢ଼ାହୋଇ ଯାଇଥିବାରୁ ମରିଗଲେ ଏବଂ ସେ ହୁସସିକୁମାରକୁ ରାଜ୍ୟଭାର ଦେଇ ଯାଇଥିଲେ । ସେ ରାଜ୍ୟର ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ହୁସସିକୁମାରଙ୍କ ପାଖକୁ ଦୂତ ପଠାଇଲେ । ହୁସସିକୁମାର ଯାଇ ସେଠାରେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ନିଜପ୍ରତିନିଧି କରି ସେଠାରେ ରଖାଇଲେ । କିଛି ଦିନପରେ ହୁସସିକୁମାର ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ସେ ରାଜ୍ୟର ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିନିଧି କରି ରଖି ତାଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ବୁଝାସୁଝା କରିବାକୁ କହି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ଧରି ଯାଇ ଭାଇ ପହିଲକୁମାର ନଅରରେ ମହା ଆନନ୍ଦରେ ରହିଲେ । କୁସୁମବତୀ, ମାଣିକ୍ୟବତୀ, ଓ ବିଳାସବତୀ ତିନିଭଉଣୀ ପରି ଆନନ୍ଦରେ ହସି ଖେଳି ଦିନତକ କଟାଇଲେ । ଏହିପରି କିଛି ଦିନ ବିତିଗଲାରୁ ତିନି ଯାଆ ଯାଆଙ୍କର ଏକା ସମୟରେ ତିନୋଟି ସୁନ୍ଦର ପୁଅ ଜନ୍ମହେଲେ । ପଦ୍ମଲକୁମାର ଓ ହୁସସିକୁମାରଙ୍କ ବାପା, ତାଙ୍କର ପାଳକ ବାପା ଓ କୁସୁମବତୀ ବାପା ତିନିବୁଢ଼ା ଯାକ ଜଣେଜଣେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ନାତି ଧରି ମହା ଆନନ୍ଦରେ ବୁଲିଲେ । ଭଗବାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଯାହାଥିଲା ପୂର୍ଣ୍ଣହେଲା ବେଣୀକୁମାରଙ୍କ କଥାଟି ଶେଷହେଲା ।

ସମାପ୍ତ

ମୁଦ୍ରାକର ଶ୍ରୀସାଧୁଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଓରିଏଣ୍ଟ ପ୍ରେସ୍ କଟକ, ୧୯୫୧

ବିଜ୍ଞାପନ

ନୀରସ ଜୀବନକୁ ସରସ କରିବାକୁ ଚାହିଲେ

ନିମ୍ନଲିଖିତ ବହିସବୁ ପଢ଼ନ୍ତୁ

୧ ।	ବ୍ଲାକ୍ ଫାୟାର	(ଡିଟେକ୍ଟିଭ)	ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧ ।
୨ ।	ଅନ୍ଧାର କୁଣ୍ଡେ	ଗଳ୍ପ	" ଟ [illegible] ।
୩ ।	ଜୀବନ ସ୍ବପ୍ନ	(କବିତା)	" ଟ ୦ ୧
୪ ।	ବିରହିଣୀ ବାରମାସୀ	"	" ଟ [illegible] ।
୫ ।	ବେଲ୍ନା କୁମାର ଚରିତ	(ଗଳ୍ପ)	" ଟ ୧ ।
୬ ।	ବେଲ୍ନା କୁମାରୀ "		" ଟ ୧ [illegible]
୭ ।	ଭୌତିକ ଡାକ	(ଡିଟେକ୍ଟିଭ)	ଯନ୍ତ୍ରସ୍ଥ
୮ ।	ଭୂଗର୍ଭରେ ବନ୍ଦୀ		"

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଉପନ୍ୟାସ,
ଗଳ୍ପ, କବିତା, ପୁରାଣ ଓ ସ୍କୁଲ
ପୁସ୍ତକ ମିଳେ।

ଅଗ୍ରିମ ସହିତ ପତ୍ର ଲେଖନ୍ତୁ।

ଏକାମ୍ର ଷ୍ଟୋର

ପୋ: ଅ: ଭୁବନେଶ୍ବର

ଜି: ପୁରୀ

ନଂ 463
ତା 1.6.୬୦

ଲେଖକ—

ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣଚନ୍ଦ୍ର ଜେନା

ସଂରକ୍ଷିତ ହୋଇ ରହିଛି

ପ୍ରକାଶିକା—

ଶ୍ରୀମତୀ ନିଶାମଣି ଦେବୀ

ପରିଚାଳିକା, ବାଣୀ ମନ୍ଦିର

ଗର୍ଗଚଟୁ ନିବାସ

ପୋଃ ଅଃ ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ

ମୂଲ୍ୟ ଠ ୧ । ଏକଟଙ୍କା ଚାରିଅଣା ମାତ୍ର

ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ—

ଏକାମ୍ର ଷ୍ଟୋର
ସିଂହଦ୍ୱାର
ପୋ: ଅ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ

ଏକାମ୍ର ଷ୍ଟୋର
ନୂଆରାଜଧାନୀ
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ପରିଚାଳକ:—ବାଣୀ ମନ୍ଦିର
ଗର୍ଗବଟୁ ନିବାସ
ପୋ: ଅ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ

ସାରସ୍ୱତ ଭଣ୍ଡାର
କଟକ—୨

ଉତ୍କଳ ବୁକ୍ ଏଜେନ୍ସି
ପଣ୍ଡିଆଣୀ ହାଟ, କଟକ

କଟକ ଷ୍ଟୁଡେଣ୍ଟ ଷ୍ଟୋର
କଟକ—୨

ଭାରତୀ ଭବନ
ସିଂହଦ୍ୱାର, ପୁରୀ

ମହାପ୍ରସାଦ ବ୍ରଦର୍ସ
କଟକ—୨

ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ଷ୍ଟୋର
ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ଓରିଏଣ୍ଟ ପ୍ରେସ,
କଟକ ୨,

ଏହା ବ୍ୟତୀତ କଟକର ସମସ୍ତ ବଡ଼ ବଡ଼ ବହି
ଦୋକାନରେ ମିଳେ ।

ଉପହାର

ପ୍ରୀତି ଭକ୍ତି ସହ ଶାରସ୍ୱତୀ

ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ - ର

ଫକିର ମୋହନ ନାୟକ

ଉପହାରକୋରା।

0/463

ପିଲାଦିନର କଥା

(ଏକ)

ଏକ ସହରରେ ଦୁଇଟି ମହାଜନ ଥିଲେ । ସେ ଦୁଇଜଣ ଏକା ମା' ପେଟର ଭାଇ । ବଡ଼ଭାଇ ସୁନା ରୁପା ବ୍ୟବସାୟ କରେ । ସାନଭାଇ ଚାଉଳ ଡାଲି ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବସାୟ କରେ । ବଡ଼ଭାଇର ଅଚଳାଚଳ ସମ୍ପତ୍ତି । ମାତ୍ର ସାନଭାଇର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ହେତୁରୁ ସେପରି ଚଳଚଳ ନୁହେଁ । ବଡ଼ଭାଇ ସାନଭାଇଙ୍କୁ ଦେଖିପାରେ ନାହିଁ । ଦୁଇଭାଇ ଭିନେ ଭିନେ ରହନ୍ତି । ବଡ଼ଭାଇର ପିଲାପିଲି କିଛି ନଥାନ୍ତି । ସାନଭାଇର ଯୋଡ଼ିଏ ଯାଆଁଳା ପୁଅ । ଜଣକର ନାମ ପହିଲି କୁମାର, ଅନ୍ୟର ନାମ ଦୁସରି କୁମାର । ଦୁଇଜଣ ଠିକ୍ ଏକାପରି ଦିଶନ୍ତି । କିଏ ପହିଲି କିଏ ଦୁସରି ଚିହ୍ନା ପଡ଼ନ୍ତି ନାହିଁ । ବଡ଼ଭାଇ ସାନଭାଇର ପୁଅଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଭଲ ପାଏ ନାହିଁ । ଏହିପରି ଦୁଇଟି ପରିବାର ସୁଖେ ଦୁଃଖେ ଚଳନ୍ତି ।

ଏହିପରି କିଛିଦିନ ଗଲାରୁ ସାନ ମହାଜନ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଗରିବ ହୋଇଗଲା । ଏପରିକି ଖାଇବା ପିଇବା ପାଇଁ ତାହାର

ପିଲାମାନେ ହଇରାଣ ହୋଇଗଲେ । ପିଲା ଦୁଇଟି ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲି ବୁଲି ଅଇଁଶା ମଧ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେମାନେ ତାଙ୍କ ବଡ଼ବାପା ଘରକୁ ଯାଇ ଯାହା ପାଆନ୍ତି, ତାହା ଖାଇ ଦିଅନ୍ତି । ପିଲାମାନଙ୍କର ବାପ ବଣକୁ ଯାଇ ଜଙ୍ଗଲରୁ କାଠଆଣି ବଜାରରେ ବିକି ସାମାନ୍ୟ ପଇସା ଆଣି କୁଟୁମ୍ବ ପୋଷେ । ଏହିପରି ଦିନେ ସାନ ମହାଜନ ବଣକୁ ଯାଇ କାଠ ହାଣୁଛି । ଦେଖିଲା ଯେ ଗଛରେ ଗୋଟିଏ ସୁନା ଚଢ଼େଇ ବସିଛି; ତାର ପରଗୁଡ଼ିକ ସୁନାଠାରୁ ଅଧିକ ଚକଚକ୍ ଦିଶୁଛି । ସେଠୁ ସେ କାଠହଣା ବନ୍ଦ କରି ସେହି ଗଛ ମୂଳକୁ ଯାଇ ଏକ୍ ଠେଙ୍ଗା ମାରିଲା ଯେ ସୁନା ଚଢ଼େଇଟି ଉଡ଼ିଗଲା । ସୁନା ଚଢ଼େଇ ଉଡ଼ିଯିବା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ସୁନାର ପର ତା ଦେହରୁ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ମହାଜନ ତାକୁ ଦେଖି ତାହା ପାଖକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ଖାଣ୍ଟି ସୁନାର ପର । କାଠହଣା ଛାଡ଼ିଦେଇ ମହାଜନ ସେ ସୁନା ପରଟିକୁ ଧରି ଘରକୁ ଚାଲି ଆସିଲା । ଘରେ କୁରାଢ଼ି ରଖି ଦେଇ ସୁନା ପରଟିକୁ ଧରି ତାର ବଡ଼ଭାଇ ସୁନା ମହାଜନ ପାଖକୁ ଗଲା । ସୁନା ମହାଜନ ତାକୁ ଦେଖି କହିଲା "ଏ ଖାଣ୍ଟି ସୁନା; ତୁ ଏଥିକୁ କେଉଁଠୁ ଆଣିଲୁ ?" ସାନ ମହାଜନ କହିଲା "ବଣରୁ ପାଇଲି; ତୁମେ ଏଥିକୁ ରଖି ମୋତେ କିଛି ଟଙ୍କା ଦିଅ, ମୁଁ ବଜାରରୁ ସଉଦା ଖରିଦ କରେ ।" ତହୁଁ ବଡ଼ମହାଜନ ସେ ସୁନା ପରଟି ରଖି ସାନଭାଇକୁ ଦଶଗୋଟି ଟଙ୍କା ଦେଲା । ସାନ ମହାଜନ ଦଶଗୋଟି ଟଙ୍କା ପାଇ ମହା ଖୁସି । କାରଣ ଦଶଟଙ୍କାରେ ତାର କୁଟୁମ୍ବ ଦଶଦିନ ଖାଇବେ ମାତ୍ର ସାନ ମହାଜନ ଟିକିଏ ବୋକା, ସେ ଯଦି ସୁନା ପରଟି ଓଜନ କରି ଅନ୍ୟଯାଗାରେ ବିକିଥାନ୍ତା ନିଶ୍ଚୟ ଶହେଟଙ୍କା ପାଇଥାନ୍ତା । ତାର ଭାଗ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଖରାପ । ଯାହାହେଉ ସେ ଟଙ୍କା ନେଇ ବଜାରରୁ ସଉଦାପତ୍ର କିଣି ଘରକୁ

ତାକୁ ପାଇଲାରୁ ମହା ଖୁସିରେ ସାନ ମହାଜନକୁ ହଜାରେ ଟଙ୍କା ଦେଲା । ସାନ ମହାଜନ ଟଙ୍କାତକ ଧରି ମହାଆନନ୍ଦରେ ଘରକୁ ଫେରିଲା ।

ତାପରେ ସୁନା ମହାଜନ ମଲା ସୁନା ଚଢ଼େଇଟିକି ନେଇ ତାର ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଦେଇ କହିଲା, "ୟାକୁ କାଟିକୁଟି ଭଲ ଯତ୍ନ କରି ରାନ୍ଧେ । ଆଉ ଦେଖ୍ ୟାର ଯେଉଁ କଲିଜାଟା ଅଛି ସେ କଲିଜାଟା ଯେପରି କୁଆଡ଼େ ପଡ଼ି ନଯାଏ । ରାନ୍ଧି ସାରିଲେ ମୋତେ ତାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବୁ । ସବୁ ତରକାରୀ ମୋତେ ନ ଦେଲେ ତୋତେ ହାଣିଦେବି ।" ଏହା କହି ମହାଜନ ବାହାରକୁ ଆସି ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟରେ ଲାଗିଲା । ସେଉ ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ମଲା ସୁନା ଚଢ଼େଇଟି ନେଇ କାଟିକୁଟି ମସଲାଦେଇ ରାନ୍ଧିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । କଥାରେ ଅଛି, ଅତି ଲୋଭରୁ ତନ୍ତି ମଲା । ସୁନା ମହାଜନର ଲୋଭରେ ପାପ ଗଲାଣି; ତାକୁ ଦଇବ ସହିବ କୋଉଠୁ, ଏହି ସମୟରେ କଣହେଇଗଲା ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ତରକାରୀ ବସାଇ କଣ ଗୋଟେ ମସଲା ଭୁଲରେ ନ ପକାଇଥିବାରୁ ଅନ୍ୟ ଘରକୁ ସେ ମସଲାଟିକେ ଆଣିବାକୁ ଦଉଡ଼ିଗଲା । ଯୋଗକୁ ସାନମହାଜନର ଯାଆଁଳା ଭାଇ ପଦ୍ମକୁମାର ଓ କୁସୁମକୁମାର ଦୁହେଁ କିଛି ଖାଇବାକୁ ମିଳିବ ଧନ-ଆଶାରେ ବଡ଼ବାପ ଘରକୁ ଆସିଥିଲେ । ସେ ଦୁହେଁ ବୋଇପିବେ ।" ପାଖକୁ ଯାଇ ଠିଆହୋଇ ଦେଖିଲେ ତରକାରୀ ଫୁଟୁଛି ଏପଟ ନାହିଁ । ଅନେଇଁ ଅନେଇଁ ତରକାରୀ ହାଣ୍ଡିଲେ ବଡ଼ମହାଜନ କଣ ଡେଇଁପଡ଼ି ଚୁଲି କଡ଼କେ ପଡ଼ିଗଲା । ଦୁଇଭାଇଙ୍କୁ ସେ ମନରେ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଠାକୁ ଠାକୁ ଛନା ଜିନି ଗୁର ଭୁ କଣ ବୁଦ୍ଧିପାରୁ ସେତିକିବେଳେ ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଆଶା କରୁଛି । ଏହିପର

ଦୁଇଟି କଣ ଖାଇଯାଉଛନ୍ତି । ତାର ଭାରି ସନ୍ଦେହ ହେଲା । ସେ ପିଲାଙ୍କୁ ପଚାରିଲା "କରେ କଣ ଖାଇଦେଲ ?" ପିଲା ଦୁଇଟି ଡର ଡର କହିଲେ "ତରକାରୀରୁ କଣ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ତେଇଁ ପଡ଼ିଲା, ଆମେ ଖାଇଦେଲୁ ।" ତହୁଁ ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ଉପରେ କମ୍ପିଗଲା, କହିଲା "ଆଜି ମୋର ରକ୍ଷା ନାହିଁ । ଦେଖେଁ କଲିଜା ବାହାର ଯାଇଛି କି ନା ! ଏହା ବୋଲି ତରକାରୀ ଘାଣ୍ଟି ଘାଣ୍ଟି ଆଉ କଲିଜା ପାଇଲା ନାହିଁ । ଦୁଇ ପିଲାଙ୍କୁ ଦା ଦା ଚଟକଣି ପକାଇ ବାହାର କରିଦେଲା । ସେଠୁ ମନରେ ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ଭାବି ଗୋଟିଏ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆକୁ ମାରି ତାର କଲିଜା ସେହି ତରକାରୀରେ ପକାଇ-ଦେଲା । ତରକାରୀ ହୋଇଗଲାରୁ ସ୍ୱାମୀକୁ ଡାକି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖାଇବା ପଦାର୍ଥ ସଙ୍ଗରେ ସୁନାଚଢ଼େଇ ତରକାରୀ ଦେଲା । ମହାଜନ ଅନ୍ୟ ଖାଦ୍ୟକୁ ନ ଖାଇ ଆଗେ ସୁନାଚଢ଼େଇ ତରକାରୀତକ ଏକା-ନିଶ୍ୱାସରେ ଖାଇପକାଇଲା । ତାପରେ ଆଉ ଅଳ୍ପ ଦିନରେ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ହାଡମାଉ ଉଠିଗଲା । ତହୁଁ ପରଦିନ ସୁନାମହାଜନ ବିଛଣା ଉଠାଇ ଦେଖିଲା ସୁନାମୋହର ନାହିଁ କି ସୁନାମୋହର ନାହିଁ । କହିଁ ସେ ମନେ ମନେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହିଉଠିଲା "ହାୟ, ଦଇ, କି ବୁଦ୍ଧି ନଲି ମିଛରେ ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ଗଣିଦେଲି । ଦେଇତ ସେ ସୁନା ଆଉ ଉପାୟ କଣ । ହଉ ଯାହାହେବାର ହେଲାଣି, ମୁଁ ମହାଜନ ଦଶହଜାର ଟଙ୍କା ଦାଉପଡ଼ିଲେ ଆଦାୟକରି ନେବି ଯେ ।" ତାର କୁଟୁମ୍ବ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଆଉଁସି ରହିଲା । ପୁଣି ଭାବିଲା "ଆରେ ମୋ ବୋକା, ସେ ଯାହା ଖାଇଦେଲାକି ?" ସେଠୁ ସେ ତାର ସ୍ତ୍ରୀର ଥାନ୍ତା ନିଷ୍ଠୁର ଖଣ୍ଡାଟାକୁ ଲଗେଇ ମନ କିଛି ପାଇଲା ନାହିଁ । ତାର ଯାହାହେଉ ସେ ଟଙ୍କା ତାର ଛାତି ଉପରେ ହଡ଼କମ୍ପ । ସେ ଚୂପହୋଇ

ମନମାରି ରହିଲା । ତାପରେ ମହାଜନ ମନବ୍ୟସ୍ତରେ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟରେ ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଏଣେ କଣ ହେଇଗଲା ସାନମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ପିଲାଙ୍କ ବିଛଣା ଉଠାଇଲାରୁ ତାଙ୍କ ତକିଆତଳୁ ଦୁଇଟି ସୁନାମୋହର ପାଇଲା । ତାକୁ ପାଇ ସ୍ୱାମୀକୁ ଦେଖାଇଲା । ସାନମହାଜନ ଦେଖିଲା ଖାଣ୍ଟି ସୁନାର ମୋହର ତେଣୁ ତାକୁ ହୁସିଆରିରେ ରଖିବାକୁ କହି ବଣକୁ ଚାଲିଗଲା । ତହିଁ ପରଦିନ ସିମିତି ପିଲାଙ୍କ ବିଛଣାତଳୁ ଦୁଇଟି ସୁନାମୋହର ମିଳିଲା । ଏହିପରି ଦିମାସ ଚାରିମାସ କଟିଗଲା । ଦିନ୍ ଦିନ୍ ଯୋଡ଼ିଏ ଯୋଡ଼ିଏ ସୁନାମୋହର ପାଇ ସାନ ମହାଜନ ବଡ଼ମହାଜନଠାରୁ ଆହୁରି ବଡ଼ଲୋକ ହୋଇଗଲା ମାତ୍ର ଏକଥା ସେ କାହାରି ଆଗରେ ଖୋଲି କହୁ ନ ଥାଏ । ବଡମହାଜନ ଦେଖି ଭାବିଲା "ସାନମହାଜନ ସୁନାଚଢ଼େଇର କଲିଜା କିପରି କନ୍ଦରରେ କାଢ଼ିରଖି ମୋତେ ଠକିଦେଲା, ତା ନହେଲେ କାର ଏତେ ଧନଦୌଲତ କିପରି ହୁଅନ୍ତା ।" ଦିନେ ସାନମହାଜନ ମନରେ ପାପ ଛୁଇଁଲା, ସେତ ସୁନାଚଢ଼େଇର କଲିଜା ପିଲାମାନେ ଖାଇବା କଥା ଜାଣି ନାହିଁ । ସେ ଭାବିଲା "କୌଣସି ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ କି ଭୂତ ତାର ପିଲାଙ୍କ ଦେହରେ ଆଶ୍ରା କରିଛନ୍ତି । ଆଗେ ଲୋଭ ଦେଖାଇ ଧନ-ଦୌଲତ ଦେଇ ପଛରେ ପାଲଟେଇ ମରାଇ ଆମକୁ ଖାଇଯିବେ ।" ତେଣୁ ସେ ବଡ଼ମହାଜନ ପାଖକୁ ପିଲାଙ୍କ ତକିଆତଳୁ ଏପରି ସୁନାମୋହର ପାଇବାକଥା କହିଲା । ଏତେବେଳେ ବଡ଼ମହାଜନ ବୁଝିପାରିଲା ଯେ ସୁନ ଚଢ଼େଇ ଠିକ୍ । ତେଣୁ ସେ ମନରେ ହିଂସାରଖି ସାନମହାଜନକୁ କହିଲା "ଆରେ ତୁ କଣ ବୁଝିପାରୁ ନାହୁଁ ? ପୁଅଙ୍କ ଦେହରେ ବାବନାଭୂତ ଆଶ୍ରା କରିଛନ୍ତି । ଏହିପରି

ତୋତେ ଲୋଭ ଦେଖାଇ ତୋ ପିଲାଙ୍କୁ ଖାଇ ତୋତେ ଖାଇ ତୋ ବଂଶ ଲୋପ କରିଦେବ । ତୁ ଜାଣୁ ଜାଣୁ କଥା ଏତେ ଦିନଯାଏ ଲୁଚାଇ ରଖିଲୁ । ତୁ ଗୋଟିଏ କାମକର । ପିଲା ଦୁଇଟିଙ୍କୁ ମେଳା ଦେଖିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନେଇ ବହୁତ ଦୂର ବଣରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସିବୁ । ଯେପରି ସେମାନେ ଆଉ ଆସିବାକୁ ବାଟ ପାଇବେ ନାହିଁ । ନଚେତ୍ ବାଟ ଦେଖିଥିଲେ ପୁଣି ଆସି ଆଶ୍ରା କରିବେ ଏବଂ ଭୂତ ସାଙ୍ଗେଯାଇ ତାଙ୍କର ବଡ଼ ଭୂତସର୍ଦ୍ଦାରକୁ କହି ଆଉ ବେଶି ଭୂତଙ୍କୁ ଆଣି ତୋ ଘରେ ରଖିବେ । ଏକଥା ଶୁଣି ସାନମହାଜନ ଭୟରେ ତାଟଙ୍ଗା ହୋଇଗଲାଣି । ବଡ଼ମହାଜନ ପାଖରୁ ବିଦାହୋଇ ଆସି ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ବାଟଯାକ ତାର ଦେହ ବରଡ଼ାପତ୍ର ପରି ଥରୁଥାଏ । ରାତି ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ଆଉ କୁଆଡ଼େ ପିଲାଙ୍କୁ ନେଇପାରିଲା ନାହିଁ । ତାକୁ ରାତିରେ ନିଦ-ହେଲା ନାହିଁ । ଭୟରେ ଛାୟା ତା ଆଖି ଆଗରେ ଭୟଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ତାର ଛାତି ଦୁଲ୍‌ଦୁଲ୍ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ଏକଥା ମହାଜନ ତାର ସ୍ତ୍ରୀକୁ କହିଲା ନାହିଁ । ତହିଁ ପରଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ପିଲାଙ୍କୁ କହିଲା "ରାଜାଙ୍କର ନଅର ପାଖରେ ବଡ଼ ମେଳା ହେଉଅଛି । କେତେ ଲୋକ, କେତେ ହାତୀ, କେତେ ଘୋଡ଼ା କେତେ ବେପାରୀସବୁ ଆସିଛନ୍ତି । ଚାଲ ଦେଖି-ଆସିବା । ପିଲାମାନେ ତ ମେଳା ଦେଖିବାକୁ ବାଇ, ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଜାମା କୁରୁତା ପିନ୍ଧି ତାଙ୍କର ବାପାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ । ମହାଜନ ପୁଅ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଧରି ବହୁତ ବାଟ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଅଗ୍ଣାଅଗ୍ଣି ବନସ୍ତରେ ପଶିଲା । ଘୋର ଜଙ୍ଗଲ, ଏପାଖ ସେପାଖ କୁଆଡ଼େ ବାଟ ଜଣାଯାଉ ନାହିଁ । ମହାଜନ ସେହି ବଣରେ ଗୋଟିଏ ଗଛ-ମୂଳରେ ବସି ପିଲାଙ୍କୁ କହିଲା "ଦେଖ ଏ ବନସ୍ତର ଆଖପାଖରେ

ରଙ୍ଗନଅର ପଡ଼ିବ, ସେଠି ମେଳା ହେଉଛି, ଆଉ ଅଳ୍ପ ବାଟ ଅଛି । ତୁମେ ଦୁଇଭାଇ ଏ ଗଛମୂଳେ ବସ ମୁଁ ଯାଉଛି ପାଣିଆଣେ, ଟିକିଏ ଟିକିଏ ପିଇ ପୁଣି ଚାଲିବା ” ଏହାକହି ମହାଜନ ଅନ୍ୟ ବାଟଦେଇ ମନଦୁଃଖରେ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଏଣେ ପିଲା ଦୁଇଟି ବସି ବସି ହାଲିଆ ହୋଇଗଲେ । ବହୁତ ବାଟ ଚାଲି ଚାଲି ଗୋଡ଼ ବଥାହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ଭୋକ ଶୋଷରେ ଆଠୁ ପାଠୁ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେଣି । ପଦ୍ମଳକୁମାର ଦୁସ୍ୱିକୁମାରକୁ କହିଲା, “ବାପା ଆଉ ଆସିବ ନାହିଁ । ଏଠି ବସି କିଛି ଲାଭନାହିଁ; ଚାଲ ବଣରେ ବୁଲି ଫଳମୂଳ ଖାଇବା । ଆଉ ଘରକୁ ଯିବାରତ ରାସ୍ତା ମୁଁ ପାଉନାହିଁ । ତେଣିକି ଆମ କପାଳରେ ଯାହାଥିବ ।” ଏପରି କୁହାକୁହି ହୋଇ ଦୁଇଭାଇ ଏଣେ ତେଣେ ଫଳମୂଳ ଖୋଜିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଜହ୍ନଉଦିଆ ଖରାବେଳ । ଅଗ୍ନାଅଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ସୁ ଶବ୍ଦ କିଛି ନାହିଁ । ପିଲାଦୁଇଟିଙ୍କର ଭୟର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଈଶ୍ୱର ପାର୍ବତୀଙ୍କୁ ଡାକିଲେ । କିଛିଦୂର ଗଲାପରେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଜଣେ ବୁଢ଼ା ବାଣୁଆ ଗୋଟେ ମସ୍ତବଡ଼ ମହାବଳ ବାଘକୁ କାନଧରି କରି ଦୋହାରି ଦୋହାରି ଆଣୁଅଛି । ବାଘକୁ ଦେଖି ଦୁଇଭାଇ ଆହୁରି ଭୟରେ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ି କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏହାଦେଖି ବୁଢ଼ା ବାଣୁଆର ମନରେ ବହୁତ ଦୟା ହେଲା ଏବଂ ପିଲା ଦୁଇଟି ଏକା ରେତେହସ ଏକା ଜଗ ଥିବାରୁ ଏକକୁ ଆରେକ ଚିହ୍ନି ହେଉ ନ ଥିବାରୁ ବାଣୁଆବୁଢ଼ାକୁ ଖୁସି ଲାଗିଲା । ସେଠୁ ସେ କଣ କଲା ନା ବାଘକୁ ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ବାନ୍ଧିଦେଇ ପିଲାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲା । “ତୁମେ ଦୁହେଁ କା’ର ପୁଅ ଏ ଘୋର

ବଣକୁ କିମିତି ଆସିଲ ?" ପିଲମାନେ ବାଘଭୟରେ କିଛି କହୁ ନ ଥିଲେ, ବୁଢ଼ାକୁ ଏକାଦେଖି କହିଲେ "ଆମର ବାପା ଜଣେ ମହାଜନ; ସେ ଆମଠାରେ କିଛି ଦୋଷ ଅଛି ଦେଖିପାରି ଆମକୁ ମିଛରେ ମେଲା ଦେଖିବା ବାହାନାରେ ଆଣି ଏହି ବନସ୍ତରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲେ ।" ତହୁଁ ବୁଢ଼ା କହିଲା "ହଇ ବାବା, ଚିନ୍ତା କରନା । ତୁମର ବାପାଙ୍କୁ ଆଉ ଆଶା କର ନାହିଁ । ସେ ତ ନିଜର ଜନ୍ମିତ ପୁଅଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲା, ତାକୁ ଲୋଡ଼ି ଲାଭ କଣ ? ମୋର ପୁଅପାତି କିଛି ନାହାନ୍ତି । ତୁମେ ଦୁହେଁ ମୋର ପୁଅ ହୋଇ ରୁହ ।" ପିଲା ଦୁଇଟି ବୁଢ଼ାବାଣୁଆ ସଙ୍ଗରେ ଗଲେ । ବାଣୁଆବୁଢ଼ା ପିଲାଙ୍କୁ ନିଜ ବସାକୁ ନେଇ ଭଲଭାବେ ଖାଇବା ପିଇବାକୁ ଦେଲା । ତାପରେ ପଚାରିଲା "ଦେଖ ପୁଏ, ମୋଠାରେ ସବୁ ବିଦ୍ୟା ଅଛି । ତୁମ୍ଭେ ଦୁହେଁ କେଉଁ ବିଦ୍ୟା ଶିଖିବାକୁ ଚାହଁ ?" ସେମାନେ କହିଲେ ଆମ୍ଭେ ଦୁହେଁ ଯେପରି ତୁମପରି ବାଣୁଆ ବୀର ହୋଇ ଏହି ବାଘପରି ଶହ ଶହ ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଆୟତ କରିବୁଁ ।" ଏକଥା ଶୁଣି ବୁଢ଼ା ମହାଖୁସି ହୋଇ ତାଙ୍କର ପିଠିରେ ହାତମାରି ଦେଲା । ତହିଁ ପରଦିନଠାରୁ ପିଲାଦୁହେଁ ମହାଆନନ୍ଦରେ ଶରବିଦ୍ୟା ଏବଂ ବାଣ ବିନ୍ଧିବାର, ଯୁଦ୍ଧ କରିବାର ସମସ୍ତ କାଇଦା ଶିଖିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ପିଲାଦୁଇଟି ଯେତିକି ବଢ଼ୁଥାନ୍ତି ସେତିକି ପାରଗ ହେଉଥାନ୍ତି । କ୍ରମେ ସେମାନେ ବଡ଼ ହୋଇଗଲେ । ଯୁବା ଚେହେରା ହୋଇଗଲା । ବଣର ଫଳମୂଳ ଓ ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ମାଂସ ଖାଇ ଭେଣ୍ଟିଆ ଭେଣ୍ଟିଆ ହୋଇଗଲେ । ମହାଜନର ପିଲାଥିଲେ, ଦେଖି ବାହାରି ପଡ଼ିବାକୁ ରଜାପୁଅ ପରି ଦେଖାଗଲେ । ପୁଅ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ବୁଢ଼ା ସବୁପ୍ରକାର ଶରମାରି ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧ କାଇଦା ଶିଖାଇଲା । ସେମାନେ ଏତେ ବୀର ଏବଂ ବାଣୁଆ ହୋଇଗଲେ

ଯେ ବେଳେ ବେଳେ ତାଙ୍କର ବୁଢ଼ାଗୁରୁଙ୍କୁ ଖବର ଦେଉଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ସେଠାରେ ଥାନ୍ତି । ବୁଢା ଘରେ ବସିଥାଏ । ଚେଲାମାନେ ବଣରୁ ଶିକାର କରି ଆଣି ଦିଅନ୍ତି । ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟ ମହାମଉଜରେ ଖାଆନ୍ତି ।

ଏହିପରି ଅନେକ ଦିନ କଟିଗଲା । ବୁଢ଼ା ଦିନେ ଭାବିଲା "ଏ ଦୁହେଁ ଖୁବ୍ ପାରଙ୍ଗମ ହୋଇଗଲେଣି । ଏ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଆଉ ଏଠାରେ କୁଅ ବେଙ୍ଗ ପରି ପକାଇ ରଖିବା ଭଲ ନୁହେଁ । ଏମାନେ ଯାଆନ୍ତୁ ଦେଶ ବିଦେଶ ବୁଲି ନିଜର ବିଦ୍ୟା ଦେଖାଇ ଲୋକଙ୍କୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ଏବଂ ମୋର ମଧ ନାଁ ପଡ଼ିବ ।" ଏହା ଭାବି ବୁଢ଼ା ଦୁଇକୁମାରଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲା "କାଲି ତୁମର ପରୀକ୍ଷା କରାଯିବ ।" ଚୋକା ବାଣୁଆ ଦୁଇ ଭାଇ ହଉ କହି ରାତିରେ ଖାଇପିଇ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ପରଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ବୁଢା ଦୁଇପୁଅଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ବନସ୍ତଆଡ଼କୁ ଗଲା । ବହୁତ କ୍ଷଣ ବୁଲି ବୁଲି ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ କୌଣସି ଶିକାର ପାଇଲେ ନାହିଁ । ବେଶି ଖରା ହେବାରୁ କୁଡ଼ିଆକୁ ଫେରୁଛନ୍ତି ବାଟରେ ବୁଢ଼ା ଆକାଶକୁ ଅନାଇଁ ଦେଖିଲା ଏକ ଧାଡ଼ିରେ ଶହେଟା ବଗ ଉଡ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି । ବୁଢ଼ା ପହିଲି କୁମାରକୁ କହିଲା "ଏକା ଶରକେ ଶହେଯାକ ଖସି ପଡ଼ିବେ ।" ପହିଲିକୁମାର ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଶରରେ ଶହେଟି-ଯାକ ବଗ ଖସାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ା ତା ପିଠିରେ ହାତମାରି କହିଲା "ଠିକ୍ ଶିକାରୀ ।" ପୁଣି ଖଣ୍ଡେ ଦୂର ଯାଇଛନ୍ତି ବୁଢ଼ା ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ପାରି ଆକାଶରେ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଯାଉଛି । ତା ଥଣ୍ଟରେ ଗୋଟିଏ ଧାନଗଛ ଅଛି । ବୁଢ଼ା ଦୁସରିକୁମାରକୁ କହିଲା "ପାରି ଥଣ୍ଟରୁ ଧାନ ଗଛଟି ଖସାଇ ଦେବୁଁ, ପାରି ମରିବ ନାହିଁ ।" ଦୁସରି-

କୁମାର ଏକା ଶରକେ ପାଗ ଝିଣ୍ଟିରୁ ଧାନ ଗଛ ଖସାଇ ଦେଲା ମଞ୍ଜି ପାଗ ମଲାନାହିଁ । ସେହିପରି ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଗଲା । ଏହା ଦେଖି ବୁଢ଼ା ବାଣୁଆ ତାଙ୍କୁ ସାବାସ୍ କହି ଦୁହିଁଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ କୁଡ଼ିଆକୁ ଫେରିଲା । ରାତିରେ ଖାଇଲାବେଳେ ଟୋକା ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ବୁଢ଼ାକୁ କହିଲେ—"ଆମେ କିଛି ଖାଇବୁ ନାହିଁ, ଯଦି ତୁମେ ଆମର ଗୋଟିଏ କଥା ରକ୍ଷା ନ କର ।" ବୁଢ଼ା କହିଲା "କଣ କୁହ ।" ଟୋକା ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ କହିଲେ "ଆମେ ଆଉ ଏଠି କେତେ ଦିନ ପଡ଼ି ରହିବୁ । ତୁମେତ ଆମର ବୀରତ୍ୱ ଦେଖିଲ; ଏବେ ଆମର ନିଜର ଭାର ଆମ ଉପରେ ଛାଡ଼ିଦିଅ । ଆମେ ଦେଶ ବିଦେଶ ବୁଲି ଆମର ବୀରତ୍ୱ ଦେଖାଇ ଲୋକଙ୍କୁ ଚମକାଇ ଦେବୁ ।" ବୁଢ଼ା କହିଲା "ବାବା, ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେଇକଥା ଅନେକ ଦିନରୁ ଭାବିଥିଲି । ମାତ୍ର ସ୍ନେହବଶରୁ ଛାଡ଼ି ପାରୁନାହିଁ । ହଉ, ଯେବେ କହିଲଣି ତେବେ ଯିବ ।" ଏହା କହିବାରୁ ପିଲାମାନେ ବୁଢ଼ା ସହିତ ଖାଇଲେ । କେଉଁ ଦିନ ସେମାନେ ବାହାରିବେ ସ୍ଥିର କରି ଶୋଇବାକୁ ଗଲେ ।

ପିଲାମାନେ ଯେଉଁ ଦିନ ଯିବେ ସେହିଦିନ ବୁଢ଼ା ନିଜ ହାତରେ ଭଲ ଭଲ ଶିକାର ଆଉ ଭଲ ଭଲ ଫଳମୂଳ ଆଣି ଦୁଇଭାଇଙ୍କୁ ଖୁଆଇଲା । "ବାବା ଯାଅ, ଏ ବୁଢ଼ାକୁ ମନେ ରଖିଥିବ । ମୁଁ ଜଙ୍ଗଲଣ କହୁଛି ତୁମର ଭଗବାନ ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ ।" ବୁଢ଼ା ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ଭଲ ଧନୁ ଏବଂ ବହୁତ ବହୁତ ଶର ଦେଲା । ଆଉ ଗୋଟିଏ ଧାରୁଆ ଖଣ୍ଡା ଦେଇ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ କହିଲା, "ଏ ଖଣ୍ଡାଟି ନିଅ, ଯେଉଁଠାରେ ଦୁଇଭାଇ ଅଲଗା ଅଲଗା ହୋଇ ଦୁଇ ଦିଗକୁ ଯିବ ସେହିଠାରେ ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ଏ

ଖଣ୍ଡାଟି ପୋତିଦେଇ ଯିବା । କେବେ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି ପୁଣି ସେହି ଗଛ ପାଖକୁ ଫେରିଆସିଲେ ଆର ଭାଇର ଅବସ୍ଥା କିପରି ଅଛି ଜାଣି ପାରିବ । କମିତନା ଫେରିଆସି ଦେଖିବ ଯେ ଯଦି କାହାରିକୁ କିଛି ବିପଦ ପଡ଼ିଥାଏ ତେବେ ଖଣ୍ଡାର ଧାରରେ ଗୋଟିଏ ଫୋଟା ରକ୍ତ ଲାଗିଯାଇଥିବ । ଯଦି ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଭଲଥାଏ ତେବେ ଖଣ୍ଡାଧାରର ଦୁଇପାଖ ଏହିପରି ଚକ୍ ଚକ୍ ଜଳୁଥିବ ।

ଦୁଇ ଭାଇ ବୁଢ଼ାକୁ ଜୁହାର ହୋଇ ଖଣ୍ଡା ଧନୁ ଧରି ଚାଲିଲେ । ବୁଢ଼ା କାନ୍ଦି ପକାଇଲା । ଦୁଇଭାଇ ଜଙ୍ଗଲଅଡ଼େ ଚାଲିଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ବଡ଼ ଅଗ୍ନାଅଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ରାତି ହୋଇ ଯିବାରୁ ଯାହା ସଙ୍ଗରେ ଆଣିଥିଲେ ଖାଇ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ଶୋଇଲେ । ସକାଳହେବାରୁ ଉଠି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଚାଲିଲେ । କିଛି-ଦୂର ଯିବାରୁ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଭାରି ଭୋକହେଲା । ଦୁହେଁ ବିଚାରିଲେ ଆଗରେ ଯେଉଁ ଜନ୍ତୁ ଆସିବ ତାକୁ ଆଗେ ମାରି ଖାଇବା । ଏହା ଭାବି ଧନୁ ଧରି ବସିଲେ । କିଛିସମୟ ପରେ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ା ଠେକୁଆ ଦେଖାଦେଲା । ପହିଲାକୁମାର ଧନୁରେ ଶର ଚଢାଇବାକୁ ଯାଉଛି ସେତିକିବେଳେ ଠେକୁଆ ହାତଯୋଡ଼ି କହିଲା—

" ଶିକାରୀ ଭାଇ ଶିକାରୀ ଭାଇ ଛାଡ଼ିଦେରେ ମୋତେ
ଗାତରେ ଅଛି ଦୁଇଟି ଛୁଆ ଦେଉଅଛି ତୋତେ "

ଏହିକଥା କହି ଠେକୁଆଟି ଗାତକୁ ଯାଇ ଦୁଇଟି ସୁନ୍ଦର ଆ ଠେକୁଆ ଛୁଆ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କୁ ଦେଲା । ତହୁଁ ଦୁଇଭାଇ ଠେକୁଆ ଛୁଆ ଦୁଇଟିଙ୍କୁ ଦେଖି ଦୟାରେ ଆଉ ମାରିଲେ ନାହିଁ । ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ବଣେ ବଣେ ଚାଲିଲେ । ଠେକୁଆ ଛୁଆଦୁଇଟି ଶିକାରୀଙ୍କ

ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ । କିଛିଦୂର ଗଲାରୁ ଗୋଟିଏ ବାଲୁଅକୁ ଦେଖିଲେ । ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ଧନୁରେ ଶର ବସାଇବା ମାତ୍ରେ ବାଲୁଅ ବଡ଼ ପାଟିରେ କହିଲା —

" ଶିକାରୀ ଭାଇ ଶିକାରୀ ଭାଇ, ରକ୍ଷା କର ମୋତେ
ବସାରେ ଅଛି ଦୁଇଟି ଛୁଆ ଦେଇ ଅଛି ତୋତେ "

ଏହା କହି ବାଲୁଅ ବୁଦା ଭିତରକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଯୋଡ଼ିଏ ବାଲୁଅ ଛୁଆଙ୍କୁ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଥୋଇ କହିଲା, ଏ ଛୁଆ ଦୁଇଟିକୁ ନିଅ ତୁମର ଏମାନେ ବହୁତ ଉପକାର କରିବେ । ବାଲୁଅ ଛୁଆଙ୍କୁ ଶିକାରୀ ମାରିଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ । ଠେକୁଆ ଛୁଆ ବାଲୁଅଛୁଆ ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ । କିଛିବାଟ ଗଲାରୁ ଗୋଟିଏ ଗଧିଆବାଘ ଦେଖାଦେଲା । ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ପୁଣି ଧନୁରେ ଶର ଚଢ଼ାଇଲେ । ତହୁଁ ଗଧିଆବାଘ ପାଟି କରି କହିଲା

' ବାଣୁଆ ପୁଅ ବାଣୁଆ ପୁଅ ଛାଡ଼ିଦେରେ ମୋତେ
ବସାରେ ଅଛି ଦୁଇଟି ଛୁଆ ଦେଇ ଅଛି ତୋତେ ,,

ବାଣୁଆଦୁଇଭାଇ ଫେରେ ସେଇଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିଲେ । ଗଧିଆବାଘ ଗାତରୁ ଦୁଇଟି ଗଧିଆଛୁଆ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କପାଖରେ ହାଜର କରି କହିଲା ଏ ଛୁଆଦୁଇଟି ତୁମର ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଚେଲା ହୋଇ ରହିବେ କୁଆଡ଼େ ପଳାଇବେ ନାହିଁ । ଶିକାରୀ ଦୁଇଜଣ ଦୁଇ ଠେକୁଆ ଦୁଇ ବାଲୁଅ ଦୁଇ ଗଧିଆଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଚାଲିଲେ । ଯାଉଁ ଯାଉଁ ଅନେକ ଦୂର ଚାଲିଗଲେ । ଫେରେ ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ଭାଲୁ ଦେଖିଲେ । ତାକୁ ମାରିବାକୁ ଗଲାକ୍ଷଣି ସେ ଭାଲୁ ବାଣୁଆଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲା, ମୋର ଯୋଡ଼ିଏ ଛୁଆ ଅଛି ନେଇଯାଅ ମୋତେ ଛାଡ଼ିଦିଅ । ଏହା କହି ତା ବସାକୁ

ପାଇ ଯୋଡ଼ାଏ ସୁନ୍ଦରିଆ ଭାଲୁଛୁଆ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର କଲା । ତହୁଁ ସେମାନେ ଠେକୁଆ, ବିଲୁଆ, ଗଧିଆ, ଓ ଭାଲୁଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ଚାଲିଲେ । କିଛି ବାଟ ଯାଇଛନ୍ତି ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ଼ ସିଂହକୁ ଦେଖିଲେ । ଦୁଇଭାଇ ନ ଡରି ତାକୁ ଶର ବିନ୍ଧିବାକୁ ବସିଲେ । ସିଂହ କାତର ହୋଇ କହିଲା ଭାଇ ମୋତେ ମାରନା ମୁଁ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଯୋଡ଼ାଏ ସିଂହଛୁଆ ଦେଉଅଛି । ଏହା କହି ଦୁଇଟି ସିଂହ ଛୁଆ ଆଣି ଦେଲା । ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ଛୁଆ ଦୁଇଟିକୁ ଠେକୁଆ ବିଲୁଆ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ସହିତ ମିଶାଇ ଚାଲିଲେ । ବହୁତ ବାଟ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ଥକାହୋଇ ବସିପଡ଼ିଲେ । ବିଲୁଆ ଦୁଇଟିକୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲେ " ତୁମେ ଦୁଇଜଣ ଭାରି ଚାଲାଖ, ତୁମେ ଯାଅ ଆମପାଇଁ କିଛି ଖାଇବାକୁ ଆଣିବ, ବିଲୁଆଙ୍କର ଚାଁ ଗଣ୍ଡା ସବୁ ମାଲୁମ୍ । ସେ ଦୁହେଁ ବଣ ଅରଟାଖରେ ଥିବା ଗାଁକୁ ଦଉଡ଼ି ଯାଇ ଗଣ୍ଡାଏ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ ଧରି ଆଣିଲେ । କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆକୁ ଦୁଇଭାଇ କାଟି କୁଟି ସିଦ୍ଧ ଖାଇଲେ । ଟିକିଏ ଗଛମୂଳେ ବିଶ୍ରାମ କରି ପୁଣି ସମସ୍ତିଙ୍କ ନେଇ ଚାଲିଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ବଣ ପାର ହୋଇ ଗୋଟିଏ ରାସ୍ତାପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଦେଖିଲେ ରାସ୍ତାର ପାଖେ ପୂର୍ବକୁ, ପାଖେ ପଶ୍ଚିମକୁ ଯାଇଅଛି । ସେଠୁ ଦୁଇଭାଇ କୁହାକୁହି ହେଲେ ଆମେ ଏଇଠାରୁ ଅଲଗା ଅଲଗା ହୋଇ ପୂର୍ବ ପଶ୍ଚିମକୁ ଯିବା । ଦୁଇଭାଇ ଦଶଟି ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଭାଗ କଲେ । ଜଣକା ଗୋଟିଏ ଠେକୁଆ ଗୋଟିଏ ବିଲୁଆ ଗୋଟିଏ ଗଧିଆ ଗୋଟିଏ ଭାଲୁ ଓ ଗୋଟିଏ ସିଂହ ପଡ଼ିଲେ, ଜଣକା ପାଞ୍ଚଟି ଲେଖା ଜନ୍ତୁ ଧରି ବାହାରିଲେ । ତାଙ୍କର ପାଳକ ବାପ ବୁଢ଼ା ଚାଣ୍ଡିଆ ଯିମିତି କହିଥିଲା ସିମିତି ସେମାନେ ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ବରଗଛରେ ସେହି ଖଣ୍ଡାଟି ପୋତିଦେଇ ଗଲେ । ପହିଲି କୁମାର ପଶ୍ଚିମକୁ ଗଲା । ଦୁସରା କୁମାର ପୂର୍ବକୁ ଗଲା ।

(ଦୁଇ)

ପହିଲିକୁମାର କଥା

ଦୁଇଭାଇ ସେହି ଗଛ ମୂଳରୁ ଦୁଇଅଡ଼େ ବିଦାୟ ହେଲେ। ପହିଲିକୁମାର ତାର ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଯାଇଁ ଯାଇଁ କେତେ ପର୍ବତ ପାହାଡ଼ ପାର ହୋଇ ଗୋଟିଏ ରଜା ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲା। ସେ ସେଠାରେ ଦେଖିଲା ଯେ ରାଇଜଟାଯାକର ଲୋକ ତାହାରି ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ। କାହାରି ମୁହଁରେ ହସ ନାହିଁ। ଯିଏ ଯେଉଁଠି ବସିଛି ସେଇଠି। ତହୁଁ ସେ ମନେ ମନେ ଭାବିଲା ବୋଧହୁଏ ଏ ରାଇଜରେ କୌଣସି ବିପଦ ପଡ଼ିଛି। କହିଲା 'ହଉ ଦେଖିବା'। ସେ ରାଇଜରେ ରହିବାପାଇଁ ଶିକାରୀ ଜାଗା ଖୋଜିଲା। ଅନେକ-ଲୋକ ନାହିଁ କଲେ। ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ ପ୍ରଭୃତି ବଣ ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ କିଏ ଘରେ ସ୍ଥାନଦେବ। ସେଠୁ ଶିକାରୀ ଜଣେ ବଡ଼ମହାଜନ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲା "ମୋତେ ଏଠାରେ ରହିବାର ସ୍ଥାନ ଦିଅ। ଆଉ ମୋର ଏ ଜନ୍ତୁମାନେ ତୁମର ବହୁତ ଉପକାର କରିବେ।" ମହାଜନର ବହୁତ ଘର ଥିଲା। ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ବଡଘର ଛାଡ଼ିଦେଲା। ତାକୁ ମଧ୍ୟ ଡର ଲାଗୁଥାଏ କାରଣ ସେମାନେ ଜଣେ ଶିକାରର ହୁକୁମରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି। ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କର ଖାଇବା ପାଇଁ ମାଂସ ଆଣିଦେଲା। ଠେକୁଆ ଖାଇବା ପାଇଁ କୋବିପତ୍ର ଆଉ ଆଉ

ଶାଗୁଆନ ଦୁଇଘାସ ଅଣାଇ ଦେଲା । ଶିକାରୀ ରହିବା ପାଇଁ ଭଲଘର ଦେଲା ଏବଂ ଖାଇବା ପିଇବାର ସବୁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିଦେଲା । ସବୁ ସରିଲାରୁ ଶିକାରୀ ତାର ଚେଲାମାନଙ୍କୁ ମହାଜନ ଆଗରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନାଚ ଦେଖାଇବାକୁ କହିଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ଓ ଠେକୁଆ ସମସ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନାଚ ଦେଖାଇଲେ । ସବୁଠାରୁ ଭାଲୁ ନାଚଟି ମହାଜନ ମନକୁ ଗଲା । ନାଚ ସରିଲାରୁ ରାତିରେ ଖାଇସାରି ଶିକାରୀ ଓ ମହାଜନ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ । ଶିକାରୀ କହିଲା "ଏ ରାଇଜରେ କି ବିପଦ ପଡ଼ିଛି କି ? ଲୋକମାନଙ୍କ ମନରେ କାହାରି ସୁଖନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ମଉନରେ ଯେଉଁଠି ବସୁଛନ୍ତି ସେଇଠି ।" ମହାଜନ କହିଲା "ସାତ ପାହିଲେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀ ମରିଯିବ । ସେଥିପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଦୁଃଖ । ଶିକାରୀ କହିଲା "ରଜାଝିଅଙ୍କୁ କୌଣସି ବଡ଼ ରୋଗ ହୋଇଛି କି ?" ମହାଜନ କହିଲା "ରୋଗ ଯୋଗ କିଛି ନାହିଁ ; ମାଏ ତାଠାରୁ ବଳେ । ଏଇ ରାଇଜର ବାହାରେ ଯେଉଁ ପରବତ ଅଛି ସେଠାରେ ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ଼ ସାତ ମୁଣ୍ଡିଆ ସାପ ଅଛି । ସେଟା ଦେଖିବାକୁ ଅଧା ପରବତ ଭଳିଆ । ଗର୍ଜନ କଲେ ଆମ ରାଇଜ ପରି ତିନିଟା ରାଇଜ ଥରହର ହୋଇ ପଡ଼ିବ । ତାର ଡରରେ ଲୋକେ ରହି ପାରୁନାହାନ୍ତି । ରାଜ୍ୟରେ ଯେତେ ଝିଅ ଥିଲେ ସବୁ ଖାଇସାରିଲାଣି । ତାର କି ଅଭ୍ୟାସ କେଜାଣି ସେ ଖାଲି ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଖାଉଛି । ସେ ରଜାଙ୍କୁ କହୁଛି ଯେ ଯଦି ପ୍ରତିବର୍ଷ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଲେଖା ଝିଅ ନ ଦିଆଯାଏ ତେବେ ସେ ରାଜ୍ୟଯାକ ଲୋକଙ୍କୁ ଧ୍ୱଂସ କରିଦେବ । ରାଜ୍ୟରୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଯାଇ ସବୁ ମଲେଣି । ବାକି ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀର ପାଳି । ସେଥିପାଇଁ କାହାରି ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । ଶିକାରୀ କହିଲା "ସାପଟାକୁ କଣ କେହି ମାରିପାରୁ

ନାହାନ୍ତି ?" ମହାଜନ କହିଲା "କେତେବୀର, କେତେ ରଜା ଓ କେତେ ରାଜପୁତ୍ର ଆସି ଚେଷ୍ଟାକରି ସମସ୍ତେ ମଲେଣି । ତାକୁ ପାଇବା ସହଜ କଥା ନୁହେଁ । ରଜା ମଧ ପଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ସାପକୁ ଯିଏ ମାରିବ ସେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀକୁ ବାହା ହେବ ଏବଂ ଏ ରାଇଜର ଗାଦିରେ ବସିବ । ମାତ୍ର କାହାରି ଭାଗ୍ୟରେ ନାହିଁ । କାଲିତ ସେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀ ମରିବ । ତାପରେ ଆଉ ବର୍ଷକୁ ଆଉତ ଝିଅ ମିଳିବେ ନାହିଁ । ଆମେସବୁ ମରିବୁଁ । ଶିକାରୀ କହିଲା କଣ, ଏପରି ଗୋଟାଏ ଜନ୍ତୁ ତାକୁ କେହି ମାରି ପାରୁ-ନାହାନ୍ତି । ହଉ, ଏହାକହି ଦୁହେଁ ଶୋଇବାକୁ ଗଲେ । ତହିଁ-ଆରଦିନ ଖୁବ୍ ସକାଳୁ ଉଠି ଶିକାରୀ କାହାକୁ କିଛି ନ କହି, ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବାଲୁଆ ଓ ଠେକୁଆଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ସେହି ପରବତରେ ଚଢ଼ିଲା । ପରବତ ଉପରେ କିଛି ବାଟ ଯାଇଛି ଗୋଟିଏ ରଜା ନଅର ଭଳି ସୁନ୍ଦର କୋଠାଘର ଦେଖିଲା । ସେହିଘରେ ସାପ ଅଛି ଭାବି ସେ ଘର ଭିତରକୁ ଗଲା । କବାଟ ଖୋଲି ଘରେ ପଶି ଦେଖିଲା କେହି ନାହିଁ । ଏ ଘରୁ ସେ ଘର ସେ ଘରୁ ଆରଘର ଏପରି ସାତଟା ଘର ପାରି ହୋଇ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଛୋଟ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ଘରେ ଶିକାରୀ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ସୁନାର ସିନ୍ଦୁକ ଅଛି । ସୁନା ସିନ୍ଦୁକ ଉପରେ ତିନୋଟି ସୁନା ଗିଲାସରେ ଅମୃତ ଥୁଆ ହୋଇଛି । ସେଠାରେ କାନ୍ଥରେ ଲେଖାଅଛି "ଯେ ଏହି ସୁନା ଗିଲାସରୁ ତିନି ଗିଲାସଯାକ ଅମୃତ ପାଣି ପିଇବ ଏବଂ ସିନ୍ଦୁକ ଭିତରେ ଯେଉଁ ଖଣ୍ଡାଟି ଅଛି ତାକୁ ଯେ ନେଇ ପାରିବ ସେ ସବୁଠାରୁ ପୃଥିବୀରେ ବଳୁଆ ବୀର ହେବ । ଶିକାରୀ ଏ ସବୁ ପଢ଼ି ସାରି କିଛି ଯାଦୁକରୀ ଭାବି ସୁନାଗିଲାସରୁ ପାଣି ପିଇଲା ନାହିଁ । ଗିଲାସଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ତେକରି ତଳେ ରଖି ସିନ୍ଦୁକ ଖୋଲି

ଦେଖିଲା ଗୋଟାଏ ମନ୍ତ୍ରବଡ଼ ଖଣ୍ଡା ତା ଭିତରେ ଅଛି । କି- ତାକୁ ଉଠାଇ ଆଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା, ମାତ୍ର ଇଞ୍ଚେ ସୁଦ୍ଧ ଯାଉଛି" । ଟେକିଲାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ତହୁଁ ସୁନାଗିଲାସ ପାଖକୁ ଯାଇ ହେଉ- ଗିଲାସଯାକ ଅମୃତ ପାଣି ପିଇଦେଲା । ଯିମିତ ପିଇଛି ନା ମୂର୍ଚ୍ଛା ଟେହେଟା ଫି ହର ବଳ ତା ଦେହରେ ପଶିଗଲା । ତହୁଁ ଯେଉଁଠି ଯୁଦ୍ଧ ଉଠାଇଲା କ୍ଷଣି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ 'ଖଣ୍ଡା ତା ହାତରେ ଦେଖାଗଲା । ପଗିଲା । ଶିକାରୀ 'ଆଉ ଡେରି ନ କରି ସେ ଘରୁ ... ମାତ୍ର ଆସିଲା । ...-

ଏଣେ କଣ ହେଉଛି ନା ଅଗବର୍ଷ ପରେ ରଜାଝିଅକୁ ବେଣୀ କର ରଜା ନିଜେ ଏବଂ ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ କୋଟୁଆଳ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଧରି ପାହାଡ଼ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ରଜାଝିଅକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ରଜା, ମନ୍ତ୍ରୀ, ପାତ୍ର ତିନିଜଣଯାକ ମନ ଦୁଃଖରେ ଫେରିଲେ । କୋଟୁଆଳ ଗଲାନାହିଁ, ... ଗୁଲ କହୁ ଟିକିଏ ପଛରେ ରହିଗଲା । କାରଣ ସେ ଯେତେବେଳେ ପାହାଡ଼ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା, ସେତେବେଳେ ଉପରକୁ ଅନାଇଁ ସେ ଶିକାରୀକୁ ଦେଖିଥିଲା ଯେ ତା ସାଙ୍ଗରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁମାନେ ଥିଲେ । କୋଟୁଆଳ ଭାବିଲା କେହି ରଜାପୁଅ ବୋଧହୁଏ ଅଜା ସାପ ସାଙ୍ଗରେ ଲଢେଇ କରିବାକୁ ଯାଉଛି । ଘଟଣା କଣ ଘଟୁଛି ଦେଖିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ ବସି ରହିଲା । ରଜାଝିଅ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଉପରକୁ ଚାଲିଲା । ଇଚ୍ଛା ନଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ବାଧହୋଇ ଗଲା । ନଗଲେ ରାଜ୍ୟସାରା ସାପ ଖାଇଯିବ, ଶିକାରୀ ଯିମିତି ରଜାଝିଅକୁ ଦେଖିଲା ତା ପାଖକୁ ଆସି କହିଲା "ତୁମେ କାନ୍ଦନା ମୁଁ ତୁମଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବି ଏବଂ ସାପଟାକୁ ମାରିଦେବି" । ରଜାଝିଅ କିଛି ନକହି ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତି ଲୁହ ଗଡ଼ାଇଲା । ଶିକାରୀ କୁସୁମବତୀ ହାତଧରି ସେଇ କୋଠାଘର

ନାହାରକୁ ନେଇଗଲା । ସେଠାରେ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଘରେ ରଖିଦେଲେ । କେତେ ଅନ୍ଧକାର ରୂଳି ଆସିଲା ଏବଂ ବାହାରେ ସାପ ଆସିବା ବାଗକୁ ଯାଇବା ସଙ୍କା । କିଛିବେଳ ପରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଫଁ ଫଁ ଶବ୍ଦ ସାପକୁ ଶିକାରୀ ପଛକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟାଏ ସାତମୁଣ୍ଡିଆ ଏ ସାପ ଘରକୁ ମାଡ଼ି ଆସୁଛି । ସାପଟା ଯିମିତି ଗୋଟାଏ ଛୋଟ କାଳିଆ ସେ ଉଚ୍ଚଟା ମୁଣ୍ଡରେ ସାତମଣି ଚକ୍ ଚକ୍ ଜଳୁଛି । ତାର ଆଉ ତୁଁ ଶବ୍ଦରେ ଗଛସବୁ ଦୋହଲୁଛି । ସାପ ଶିକାରୀକୁ ଦେଖି କହିଲା ରାଗରେ ସଁ ସଁ ହୋଇ କହିଲା "ତୁ କିଏରେ ମୋର ପରବତ ପାଖରେ ଆସି ଠିଆ ହୋଇଛୁ" ? ଶିକାରୀ କହିଲା "ତୋ ଯମ" । ସାପଟା ବେଶି ରାଗିଯାଇ ଭୀଷଣ ଗର୍ଜନ କରି ପାଟିରୁ ଶିକାରୀ ଆଗରେ ଖାଲି ନିଆଁ ଗାଳିଲା । ନିଆଁରେ ଶିକାରୀ ଜଳି ଯାଇଥାନ୍ତା, ମାତ୍ର ଭଲ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ପାଟିରୁ ସବୁ ଛେପ ବାହାର କରି ନିଆଁ ଲିଭାଇ ଦେଲା । ଶିକାରୀ ଡେରି ନକରି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହି ଖଣ୍ଡାରେ ସାପର ତିନିଟା ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପକାଇଲା, ଏଥିରେ ସାପଟା ଆହୁରି ରାଗିଯାଇ ଶିକାରୀ ଉପରକୁ ବିଷ ଫୋପାଡ଼ିଲା । ଶିକାରୀ ବିଷରେ ଗାଧୋଇ ପଡ଼ିଲା, ମାତ୍ର ସେ ସୁନାଗିଲାସରୁ ଅମୃତ ପାଣି ପିଇ ଥିବାରୁ ତାର କିଛି ହେଲାନାହିଁ । ସେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ସାପର ଆଉ ତିନିଟା ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପକାଇଲା । ସେଥିରେ ସାପଟା ଢଳି ପଡ଼ିଲା । ଶିକାରୀ ତାର ଆଉ ଗୋଟାଏ ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପକାଇଲା, ସାପଟା ପୁରା ମରିଗଲାରୁ ଶିକାରୀ ସେହି କୋଠାଘରକୁ ଆସି ଦରଜା ଖୋଲି ରଜାଝିଅ ପାଖକୁ ଆସିଲା, ଦେଖିଲା ରଜାଝିଅ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ତାକୁ ପାଣି ଛିଞ୍ଚି ଉଠାଇଲା । ରଜାଝିଅ ଭୟରେ ଚମକି ଉଠି ଦେଖିଲା ଶିକାରୀ ଠିଆ ହୋଇଛି । ସେଠୁ ରଜାଝିଅ ଶିକାରୀକୁ ପଚାରିଲା "ସାପଟି

କୁଆଡ଼େ ଗଲା ?" ଶିକାରୀ କହିଲା "ସାପଟା ମରି ଯାଇଛି"। ରଜାଝିଅ ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି କହିଲା "ତୁମ ଦୁହିଁଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ହେଉଥିଲାବେଳେ ଯେଉଁ ଗର୍ଜନ ଶୁଭୁଥିଲା ସେଥିରେ ମୁଁ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇଗଲି। ତହୁଁ ପହିଲିକୁମାର ରଜାଝିଅ ହାତଧରି ଯେଉଁଠି ଯୁଦ୍ଧ ହେଉଥିଲା ସେଠିକି ନେଇ ମଲା ସାପର ସାତଟାମୁଣ୍ଡ ଦେଖାଇଲା। ରଜାଝିଅ ଆଗେ ସାତଟା ସାପମୁଣ୍ଡ ଦେଖି ଭୟରେ ଥରିଲା, ମାତ୍ର ଶିକାରୀର ସାହାସରେ ଟିକିଏ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହୋଇ ଏବଂ ମନରେ ଆନନ୍ଦହୋଇ ଶିକାରୀକୁ କହିଲା "ମୋର ବାପା ସତ୍ୟ କରିଥିଲେ ଯେ ସାପକୁ ଯିଏ ମାରିବ ସେ ମୋର ସ୍ୱାମୀ ହେବ ଏବଂ ବାପାଙ୍କ ସିଂହାସନରେ ବସିବ। ତେଣୁ ବାପଙ୍କ ସତ୍ୟ ଅନୁସାରେ ତୁମେ ମୋର ସ୍ୱାମୀ। ଏହା କହି ନିଜର ବେକରୁ ମୁକ୍ତାମାଳ ବାହାର କରି ଶିକାରୀ ବେକରେ ଗଳାଇଦେଲା ଏବଂ ଶିକାରୀର ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କଲା। ଆଉଗୋଟିଏ ପଦକ ହାରକୁ ଛିଣ୍ଡାଇ ପୁରସ୍କାର ସ୍ୱରୂପ ସବୁ ଜନ୍ତୁଙ୍କ ବେକରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲା। ବଡ଼ ପଦକଟି ସିଂହ ବେକରେ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲା। ଶିକାରୀକୁ ତାର ପାଟ ରୁମାଲ ଖଣ୍ଡ ଉପହାର ଦେଲା। ସେ ରୁମାଲରେ ରଜାଝିଅର ନାମ କୁସୁମବତୀ ବୋଲି ଲେଖାଥିଲା, ଶିକାରୀ ପଚାରିଲା "କୁସୁମବତୀ କାହାର ନାମ ?" ରଜାଝିଅ କହିଲା "ତୁମ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ନାମ କୁସୁମବତୀ"। ପହିଲିକୁମାର ଅତି ଆଦରରେ ରୁମାଲ ଖଣ୍ଡ ପକେଟରେ ରଖିଲା। ପୁଣି ମନରେ କଣ ଭାବିଲା କେଜାଣି କିଛି କ୍ଷଣପରେ ସେ ରୁମାଲ ବାହାର କରି ସାପର ସାତଟା ଜିଭ କାଟି ଏବଂ ସାତଟା ମଣି ବାହାର କରି ସେହି ରୁମାଲରେ ବାନ୍ଧି ଭଲଭାବରେ ଅଣ୍ଟାରେ ରଖିଲା।

ତାପରେ ସେଠାରୁ ସାଙ୍ଗହୋଇ ସମସ୍ତେ ସଜ୍ୟଆଡ଼େ ଫେରିଲେ । କିନ୍ତୁବାଟେ ଅସିଛନ୍ତି ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ବସି ପଦ୍ମଲ-କୁମାର କୁସୁମବତୀକୁ କହିଲା "ଏଠି ବସ ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ କରିବା" । ଯୁଦ୍ଧକରି ମୋର ଦେହ ବହୁତ ଅବଶ ହୋଇ ଯାଇଛି । ସମସ୍ତେ ବସିଲେ, ଶିକାରୀ ସିଂହକୁ କହିଲା "ଦେଖ୍ କେହି ଯେପରି ଆମ ପାଖକୁ ନଆସେ । ଜଗି କରି ବସି ଥାଆ" । ତହୁଁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ଦୁହେଁ ଘାସ ଉପରେ ପଡ଼ିଗଲେ । ଗଛର ଥଣ୍ଡା ଛାଇଆରେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଘୋର ନିଦ ହୋଇଗଲା । ତାପରେ ସିଂହକୁ ଭାରି ଆସକ୍ତିଆ ଲାଗିଲା । ସିଂହ ଭାଲୁକୁ କହିଲା "ତୁ ଟିକିଏ ଜଗ, ଯେ ଆସିବ ମୋତେ ଉଠାଇଦେବୁ" । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ସିଂହ ଘୋର ନିଦରେ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲା । ତାପରେ ଭାଲୁକୁ ମଧ ଆସକ୍ତିଆ ଲାଗିଲା, ଭାଲୁ ଗଧିଆକୁ କହିଲା "ଗଧିଆଭାଇ, ତୁ ଟିକିଏ ଜଗି ବସିଥାଆ, ଯିଏ ଆସିବ ଆମ ସମସ୍ତିଙ୍କି ଉଠାଇଦେବୁ" । ଏହାକହି ଭାଲୁ ଘୋର ନିଦରେ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲା । ଭାଲୁ ଶୋଇ ସାରିଲା ପରେ ଗଧିଆକୁ ମଧ ନିଦ ଲାଗିଲା । ଗଧିଆ ବିଲୁଆକୁ କହିଲା "ତୁ ଟିକିଏ ଜଗ ଯିଏ ଆସିବ ଆମକୁ ଉଠାଇଦେବୁ" । ଗଧିଆ ଶୋଇଛିରି ଯିମିତ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲା- ବିଲୁଆକୁ ମଧ ନିଦମାଡ଼ିଲା । ବିଲୁଆ ଠେକୁଆକୁ କହିଲା "ତୁ ଟିକିଏ ଜଗ ମୁଁ ଶୁଏଁ, ଯିଏ ଆସିବ ଆମଙ୍କୁ ଉଠାଇଦେବୁ । ତାପରେ ବିଲୁଆମଧ ନିଦରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଠେକୁଆ ବିଚରାର ଅଉ କାହାରିକୁ ଜଗାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ, ସେ ବହୁତ ବେଳ ବସି ବସି ଢୋଳାଉ ଢୋଳାଉ ବିଲୁଆ ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ କଣ୍ଟୁଆଳ ଉଲେଟିଆହୋଇ ସବୁତ ଦେଖୁଥାଏ । ଯିମିତ ଠେକୁଆ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା କଣ୍ଟୁଆଳ ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ପର୍ବତ ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଯାଇ ଦେଖିଲା ସମସ୍ତିଙ୍କି ନିଦ ହୋଇ ଯାଇଛି,

ସେଠୁ କଣ କଲ୍ପନା ନିଜ ଖଣ୍ଡାରେ ଶିକାରୀ ମୁଣ୍ଡକୁ ହାଣି ଦେଇ ରଜାଝିଅକୁ ତା କୋଳରୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଉଠାଇ ଆଣିଲା ଏବଂ ମଲା ସାପ ପାଖକୁ ଯାଇ ତାର ସାତମୁଣ୍ଡ କାଟିଆଣି ରଜାଝିଅକୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ନଅରଅଡ଼େ ଗଲା । ସେତେବେଳେ ରଜା-ଝିଅର ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ନଥାଏ । କିଛିବାଟ ଗଲାପରେ ଚଲାଚଲରେ ରଜାଝିଅର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ରଜାଝିଅ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା କଣ୍ଠଆଲ ତାକୁ ନେଇ ଯାଉଛି । ଶିକାରୀ ଆଉ ତାର ଜନ୍ତୁମାନେ କେହି ଦେଖାନାହାନ୍ତି । ସେଠୁ ସେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତହୋଇ କାନ୍ଦିଲା । କଣ୍ଠଆଲ ରଜାଝିଅକୁ ବହୁତ ଭୟ ଦେଖାଇଲା, ପୁଣି କହିଲା "ଦେଖ୍ ତୁ ରଜାଙ୍କ ପାଖରେ ସାପକୁ ମୁଁ ମାରିଛି ବୋଲି କହିବୁ" । କୁସୁମବତୀ କହିଲା "ନା ତା ମୁଁ କହିବି ନାହିଁ । ସାପକୁ ଆଉଜଣେ ଶିକାରୀ ମାରିଛି" । କଣ୍ଠଆଲ କହିଲା ତୁ ଯେବେ ନ କହିବୁ ଏ ଖଣ୍ଡାରେ ତୋତେ ହାଣିଦେବି" । ରଜଝିଅ କହିଲା "ହଉତେବେ କହିବି ଚାଲ" । କଣ୍ଠଆଲ ରଜାଝିଅକୁ ନେଇ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସାପର ସାତଟା ମୁଣ୍ଡ ଦେଖାଇ ରଜାଙ୍କୁ କହିଲା "ମୁଁ ସେ ସାପଟାକୁ ମାରିଛି ଏବେ କୁସୁମବତୀକୁ ମୋତେ ବିଭା କରିଦିଅ । ରଜା ଝିଅକୁ ଦେଖି ବହୁତ ଖୁସିହେଲେ । ଝିଅକୁ ପଚାରିଲେ "ମା, ସାପକୁ ଏହି କଣ୍ଠଆଲ ମାରିଛି" ? କୁସୁମବତୀ କହିଲା "ହଁ ହୋଇଥିବ, ମାତ୍ର ମୁଁ ଏବେ ବିଭା କରିବି ନାହିଁ । ମୋର ବରଷେ ଏକମାସ ବ୍ରତ ଅଛି, ସେ ବ୍ରତ ସରିଲେ ମୁଁ ବିଭା କରିବି । ତହୁଁ ରଜା କଣ୍ଠଆଲକୁ କହିଲେ ହଉ ତୁମେ ବରଷେ ଏକମାସ ଅପେକ୍ଷା କର, କୁସୁମବତୀର ବ୍ରତ ସରିଲେ ତାକୁ ତୁମ ହସ୍ତରେ ଦେଇ ରାଜଗାଦିରେ ବସାଇବି" କଣ୍ଠଆଲ ଖୁସିହୋଇ ଚାଲିଗଲା, କାରଣ ସେ ଜାଣି ଥିଲା ଯେ ଶିକାରୀ ମରି ଯାଇଛି ଆଉ ବହୁଁ ଫେରିବ ନାହିଁ । ରାଜକନ୍ୟାର ବ୍ରତ ବିଫଳ ହେବ ।

ଏଣେ ପର୍ବତ ଉପରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ, ଶୋଇକରି ଘଁ ଘୁଁ ଡ଼ି ମାରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ମୁନିବ ମରିକରି ପଡ଼ିଲାଣି ତଥାପି ଉଠୁ ନାହାନ୍ତି । ବହୁତ ବେଳ ଗଡ଼ିଗଲା ଯାଏଁ ଠୁ ନ ଉଠିଲେ ସେ ଗଛ ଉପରେ ମହୁପୋକ ବସା କରିଥିଲେ । ସେଥିରୁ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ମହୁପୋକ କହିଲା "ଦେଖ, ଏଗୁଡ଼ାକ ଏଡ଼େ ଗଧ, ତାଙ୍କର ମୁନିବ ମରି ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଉଠୁ ନାହାନ୍ତି ।" ତାପରେ ମହୁପୋକଟି ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଉଡ଼ିଯାଇ ଠେକୁଆ ନାକରେ ବିନ୍ଧିଦେଲା । ଠେକୁଆ ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ତାର ଆଖି ଦଳି ଦଳି ଦେଖିଲା ଯେ ଶିକାରୀଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଆଉ ଗଣ୍ଡି ଦୁଇଖଣ୍ଡ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ରକ୍ତଚିହ୍ନ ନାହିଁ । ସେଠୁ ସେ ଭୟରେ ବିଲୁଆକୁ ଉଠାଇଲା । ବିଲୁଆ ଉଠି ତାହା ଦେଖି ଭୟରେ ଗଧିଆକୁ ଉଠାଇଲା । ଗଧିଆ ଉଠି ରାଗିଯାଇ ବିଲୁଆକୁ ଦୁଇଚଟକଣି ଦେଲା । କହିଲା "ଆଃ, ମୋର କେଡ଼େ ସୁଖ ନିଦଟାଏ ଭାଙ୍ଗିଦେଲୁ ।" ବିଲୁଆ କହିଲା "ଆରେ ଭାଇ, ମୁନିବଙ୍କ ଅଡ଼େ ଅନାଇଲୁ, ଗଧିଆ ଦେଖି ଭୟରେ ଥରି ଥରି ଭାଲୁକୁ ଉଠାଇଲା । ଭାଲୁ ଉଠି ଦେଖିଲା ମୁନିବଙ୍କ ଦଶା ଏମିତି । ସେଠୁ ଭାଲୁ ଡରି ସିଂହକୁ ଉଠାଇଲା, ସିଂହ ଉଠି ଶିକାରୀଙ୍କ ଅଡ଼କୁ ଅନାଇ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ଭାଲୁଅଡ଼କୁ କଟମଟ କରି ଅନାଇ କହିଲା "ତୁ ତାହିଁକି ମୋତେ ଉଠାଇଲୁ ନାହିଁ । ଭାଲୁ ଗଧିଆକୁ ରାଗିଲା, ଗଧିଆ ବିଲୁଆକୁ ରାଗିଲା ଏବଂ ବିଲୁଆ ସେହିପରି ଠେକୁଆକୁ ରାଗିଲା । ଏଥିରେ ସବୁ ଦୋଷ ବିଚରା ଠେକୁଆ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ସମସ୍ତେ ଠେକୁଆକୁ ମାରିବାକୁ ଦଉଡ଼ିଲେ ! ଠେକୁଆ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲା "ମୋତେ ମାରନା ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଗଛର ମୂଳ ଜାଣେ, ତା ନା ଜୀବନ ଗଛ । ତା ମୂଳ ଆଣି ଗଣ୍ଡି ମୁଣ୍ଡ ଯୋଡ଼ି ଲଗାଇ ଦେଲେ ମଣିଷ ବଞ୍ଚିଯିବ । ମାତ୍ର ସେ

ାଛ ଏଠିକି ପନ୍ଦରଦିନର ବାଟ"। ସିଂହ ଗର୍ଜନ କରି କହିଲା 'ଦିନକ ଭିତରେ ଆଣିବାକୁ ହେବ।" ଠେକୁଆ ପ୍ରାଣ ପଣେ ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଯାଇ ଜୀବନ ଗଛର ମୂଳ ଅଣ ଦିନକ ଭିତରେ ପହଞ୍ଚିଲା। ସିଂହ ତରତରରେ ମୁନିବଙ୍କ ଗଣ୍ଡି ମୁଣ୍ଡ ଏକାଠି ଯୋଡ଼ି ଦେଇ ଜୀବନ ଗଛର ମୂଳ ଲଗାଇ ଦେବାରୁ ଶିକାରୀ ଉଠି ବସିଲା। ଉଠି ଦେଖିଲା ଉଜାଡ଼ିଆ ନାହିଁ। କହିଲା ମୁଁ ଏତେ ସମୟ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲି। ଉଜାଡ଼ିଆ ବୋଧହୁଏ ମୋତେ ଠକାଇ ନଅରଆଡ଼କୁ ଚାଲିଯାଇଛନ୍ତି। ଉଜାଡ଼ିଆ ଅବିଶ୍ୱାସୀ ଭାବି ଆଉ ନଅରଆଡ଼କୁ ଗଲାନାହିଁ। ଉଜାଡ଼ିଆ ବିଶ୍ୱାସରେ ବିଷ ଦେଲା ଏହାଭାବି ଶିକାରୀ ସିଂହ, ଭାଲୁ ଆଦିଙ୍କୁ ଧରି ଅନ୍ୟଦିଗକୁ ଗଲା। ବହୁତବାଟ ଗଲାରୁ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଜଙ୍ଗଲ ପଡ଼ିଲା। ଖରାବେଳ ହୋଇଯାଇଥାଏ, ଶିକାରୀକୁ ଭୋକ ହେଲା, ସେ ଗୋଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ ବସି ବିଲୁଆକୁ ଫଳ ଆଣିବାକୁ କହିଲା। ବିଲୁଆ ମିଠା ମିଠା ଫଳ ଆଣି ଦେଲା। ଶିକାରୀ ଖାଇ ବସିଲାରୁ ଦେଖିଲା ତା ମୁହଁ ପିଠିଆଡ଼କୁ ହୋଇଯାଇଛି ଏବଂ ଯାହା ମୁହଁ ପାଖକୁ ଖାଇବାକୁ ନେଉଛି ସବୁ ଯାଇ ମୁଣ୍ଡର ପଛ ପାଖରେ ବାଜୁଛି। ସେଠୁ ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ସିଂହ ଭାଲୁଙ୍କୁ ଡାକି ପଚାରିଲା ମୁଁ ଶୋଇଥିଲାବେଳେ କଣ ଘଟଣା ଘଟିଲା ? ମୋର ମୁହଁ କାହିଁକି ବୁଲିଯାଇ ପିଠିଆଡ଼କୁ ହୋଇ-ଯାଇଛି। ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସେ ବିଷୟ ନେଇ ନଜର ନଥିଲା। ସେମାନେ ଦେଖିଦେଇ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ। ସିଂହ ସେଠୁ କହିଲା ପହଞ୍ଚିଲି। ମିତ୍ରିକି ବହୁତ ନିଦଲାଗିଲାରୁ ଶୋଇପଡ଼ିଲେ। ବହୁତସମୟ ଉଠିଥିରେ ଟି ଦେଖିଲାରୁ ଆପଣଙ୍କର ମୁଣ୍ଡଗଣ୍ଡି ଅଲଗା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି। ଲୋକଙ୍କ ସମସ୍ତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲୁ, ମାତ୍ର ଠେକୁଆ ଜୀବନ ଗଛର ଠିକଣା ଜାଣିଥିଲା। ସେ ଚେର ଆଣିଦେଲାରୁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର

ମୁଣ୍ଡଗଣ୍ଡି ଏକାଠିକରି ଲଗାଇଦେଇ ଚେର ଲଗାଇଲାରୁ ଆପଣ ବଞ୍ଚିଗଲେ । ମାତ୍ର ତରତରରେ ସେତକ କଲାରୁ ଓଲଟା ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି । ଆପଣ ପୁଣି ଶୁଅନ୍ତୁ ମୁଁ ଠିକକରି ଦେଉଛି ।" ଶିକାରୀ ଶୋଇଲା । ସିଂହ ଖଣ୍ଡାରେ ତା ମୁଣ୍ଡ କାଟିଦେଇ ସିଧାବାଗ ଲଗାଇ ଦେଲା ଏବଂ ଠେକୁଆ ପାଖରେ ଯେଉଁ ଚେର ଥିଲା ତାକୁ ଘୋରି ଲେପିଦେବାରୁ ଶିକାରୀ ଉଠିବସିଲା । ଭାଲୁଅ ଆଣିଥିବା ଫଳ ଖାଇଲା ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଲା । ଠେକୁଆ ତା ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇଥିବାରୁ ତାକୁ ବେଶି ଭଲପାଇଲା । ଶିକାରୀ ଏତେବେଳେ ବୁଝିଲା ଯେ କୌଣସି ଲୋକ ସେ ଶୋଇଥିବାବେଳେ ଆସି ତାମୁଣ୍ଡ କାଟି ରାଜକନ୍ୟାକୁ ନେଇଯାଇଛନ୍ତି ।

ପହ୍ଲିକୁମାର ସେଠୁ ଉଠି ଜଙ୍ଗଲେ ଜଙ୍ଗଲେ ଚାଲିଲା । ଜଙ୍ଗଲ ପାରହୋଇ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସିଂହ ଭାଲୁ ଗଧିଆଙ୍କୁ ନଚାଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖୁସି କରାଇଲା । ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ତାକୁ ଖୁସି ପାଇ ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ । ପହ୍ଲିକୁମାର ସେ ରାଜ୍ୟରେ ତିନିମାସ ରହିଲା । ତାପରେ ସମସ୍ତଙ୍କଠୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଆଉ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ବହୁତ ବାଟ ଚାଲି ଚାଲି ଯାଇ ସେ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଜ୍ୟରେ ଦେଖିଲା ଯେ ସମସ୍ତେ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଲୋକଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଦୁଃଖର କାରଣ କଣ ପଚାରିଲା । ସେଠି ଲୋକେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହିଲେ "ଆମ ରାଜ୍ୟର ରାଜାଙ୍କୁ କାଲି ରାତିରେ କିଏ ମାରି ରାଣୀଙ୍କୁ ଚୋରାଇ ନେଇଛନ୍ତି ।" ପହ୍ଲିକୁମାର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ ଆଜ୍ଞା "ଚାଲ ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କୁ ଯାହା ସାହାଯ୍ୟ ଦରକାର ହେବ କରିପାରେ ।" ତହୁଁ ସେ ଲୋକଙ୍କ ଧରି ରାଜାନଅର ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲା । ନାଁଆଣି ଦେଖିଲା ରାଜାଙ୍କର ଗଣ୍ଡିମୁଣ୍ଡ ଅଲଗା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ତହୁଁ ସେ

ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସାନଭଉଣୀ ରୂପରେ ଦେଖୁଥାଏ । ଏଥିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଆଦୌ ଭଲ ଲାଗୁ ନ ଥାଏ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବହୁତ ସନ୍ଧାନ ନେଇ ଜାଣିଲା ଯେ ପହ୍ଲିକୁମାର ବିଭା ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନାମ କୁସୁମବତୀ । ତଥାପି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଆଶାରଖି ପହ୍ଲିକୁମାରଙ୍କର ସେବା କରୁଥାଏ । ଏହିପରି ପହ୍ଲିକୁମାର ସେ ରାଜା ନଅରରେ ମଜାରେ ଛଅମାସ କଟାଇ ଦେଲା । ବାପରେ କୁସୁମବତୀର କଥା ତାର ମନେ ପଡି ମନ ବହୁତବ୍ୟସ୍ତ କରାଇଲା । ସେଠୁ ପହ୍ଲିକୁମାର ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ସବୁ କଥା ଜଣାଇ ବିଦାୟ ମାଗିଲା । ରାଜା ରାଣୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟମାନେ ଏପରି ଜଣେ ଉପକାରୀ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେବାକୁ ବହୁତ ଦୁଃଖ କଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ପହ୍ଲିକୁମାର-ଠାରୁ ନିରାଶ ହୋଇ ବହୁତ ମନ ଦୁଃଖରେ କାନ୍ଦିଲା ଏବଂ ମନେ ମନେ ସତ୍ୟ କଲା " ମୁଁ ପହ୍ଲିକୁମାର ଛଡା ଅନ୍ୟ କାହାରିକୁ ବିବାହ କରିବି ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ଯାହା ଉପବାସ ବ୍ରତ ସବୁ କରିବି । ଦେବତାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ତାଙ୍କୁ ପାଇବାକୁ ବର ମାଗିବି । ହରି ବ୍ରହ୍ମା ଆସିଲେ ମଧ ମୋର ବ୍ରତ ଭଙ୍ଗ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ।" ପହ୍ଲିକୁମାର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୋଧ ସୋଧ କରି ପୁଣି ସେ ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିବ କହି ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ହୋଇ କୁସୁମବତୀର ବାପା ରାଜ-ଅଡ଼େ ଗଲା ।

ପହ୍ଲିକୁମାର ତାର ଅନୁଚର ମାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ କେତେ ବଣ ଜଙ୍ଗଲ ପାରିହେଲା । ବହୁତ ଦିନ ପରେ ଗୋଟିଏ ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଇଜରେ ଦେଖିଲା ରାଜ୍ୟସାରା ଲୋକ ଅନାହାର ଏବଂ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷରେ ବହୁତ କଷ୍ଟ ଭୋଗୁଛନ୍ତି । ରାଜାମଧ ସେହି ଅବସ୍ଥା ହୋଇ ଲୋକଙ୍କ କଷ୍ଟ ସହି ନ ପାରି ଜଙ୍ଗଲକୁ ପଳାଇଛନ୍ତି । ସେଠୁ ପହ୍ଲିକୁମାର ଲୋକଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ସହି ନ ପାରି ତାର ବଂଶୀ ଫୁଙ୍କିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ବହୁତ ସମୟ ପୁଙ୍କିବାରୁ ବହୁତ ବାମନ ସେଠାରେ ଜୁଣ୍ଡ ହେଲେ ଏବଂ ପହ୍ଲଲକୁମାରକୁ କଣ କରିବାକୁ ଅଛି ବୋଲି ପଚାରିଲେ ପହ୍ଲଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ଏଠାକାର ଯେତେଲୋକ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଇବା ଜିନିଷ ପିନ୍ଧିବା ଜିନିଷ ଏବଂ ବହୁତ ଧନ ଚନ୍ଦ୍ର ଧରି ଶିଘ୍ର ହାଜର ହୁଅ"। ବାମନମାନେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିଜ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ କଲେ। ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା ପରେ ସେ ସହରର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକଙ୍କ ଦୁଆରେ ଗଡ଼ି ଗାଡ଼ି ଗୁଡ଼ଲ ଲୁଗା ପଟା ଏବଂ ବହୁତ ଧନ ପହଞ୍ଚିଲା। ଲୋକେ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ପହ୍ଲଲକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲେ। ସମସ୍ତେ ଆସି ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲେ " ଆପଣଙ୍କର ଭଗବାନ ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ। ଆମର ରାଜା ଆମ ଦୁଃଖରେ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ପଳାଇ ଯାଇଛନ୍ତି। ବର୍ତ୍ତମାନ ଆପଣ ଆମର ରାଜା ହୋଇ ରହନ୍ତୁ।" ତେଣୁ ପହ୍ଲଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ମୋର ବହୁତ କାମରେ ଯିବା ଅଛି ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କର ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କରି ପାରିବି ନାହିଁ। ତେବେ ମୁଁ ତୁମର ରାଜାଙ୍କୁ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ମୋର ଚରମାନଙ୍କୁ ପଠାଉଛି। ଯେଉଁ ଦିନ ତୁମ ରାଜା ଆସିବେ ମୁଁ ସେହିଦିନ ଏଠାରୁ ଯିବି।" ଏହା କହି ସେ ପୁଣି ତାର ବଂଶୀ ଫୁଙ୍କିଲା। ବାମନମାନେ ହାଜର ହେଲେ। ପହ୍ଲଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ଏ ଦେଶର ରାଜା ଏବଂ ରାଣୀ କେଉଁଠାରେ ଅଛନ୍ତି ଖୋଜି ଏଠାରେ ଆଣି ହାଜର କର।" ବାମନମାନେ ଛୁଟିଲେ। ଯାଇଁ ଯାଇଁ ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ ଅଗ୍ନାଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ରାଜା ଏବଂ ରାଣୀ ବହୁତ ଦୁଃଖ ଅବସ୍ଥାରେ ଶୋଇଛନ୍ତି। ତାପରେ ବାମନମାନେ ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ତାଙ୍କ ଦେହରେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ହାତ ବୁଲାଇଲେ କେତେକ ବାମନ ଜଙ୍ଗଲର ଅନ୍ୟ ଦିଗକୁ ଯାଇ କୁଆଡ଼ୁ ଗୋଟିଏ

ନାର ସବାସ୍ତ ଆଣି ରାଜାରାଣୀଙ୍କୁ ସେଥିରେ ଶୁଆଇ ଦେଇ
ନ୍ୟରେ ଉଡ଼ାଇ ନେଇ ପହ୍ଲିକୁମାର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।
ହ୍ଲିକୁମାର ରାଜାରାଣୀଙ୍କୁ ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ନଅରକୁ ପଠାଇ-
ଦେଲେ । ରାଜାଙ୍କ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲାରୁ ଦେଖିଲେ ସେ ଗଛ ନାହିଁ ।
ସ ଆପଣା ନଅରରେ ଅଛନ୍ତି । ରାଜା ରାଣୀଙ୍କୁ ଉଠାଇଲେ । ରାଣୀ
ଧ ତାହା ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ରାଜା ନଅରର ବାହାରକୁ ଆସି
ଦେଖିଲେ ଯେ ପ୍ରଜାମାନେ ବହୁତ ଆନନ୍ଦରେ ଏବଂ ଆଡ଼ମ୍ବରରେ
ହ୍ଲିକୁମାରକୁ ହାତୀରେ ବସାଇ ନଅରଆଡ଼କୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ରାଜା
ଠଣା କଣ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ପ୍ରଜାମାନେ ରାଜାଙ୍କ
ଖରେ ପହ୍ଲିକୁମାରଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ । ରାଜା ସମସ୍ତ ଖବର
ଆନନ୍ଦରେ ପହ୍ଲିକୁମାରକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ । ରାଜା
ଲେ "ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ ମାନବ ନୁହେଁ ଦେବତା, ତୁମର ଉପକାର
ନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ଶୁଝି ପାରିବି ନାହିଁ ।" ପହ୍ଲିକୁମାର ସେ ରାଜାଙ୍କ
ଆସରେ ଦୁଇଦିନ ଖଣ୍ଡେ ରହି ସେଠାରୁ ବିଦାୟନେଇ ପୁଣି
ଚଗଲା ।

ଦୁଇଦିନ ବୁଲିଲାପରେ ପହ୍ଲିକୁମାର ପୁଣି ଏକ ରାଜ୍ୟରେ
ହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଜ୍ୟ ତାକୁ ପରିଚିତ ପରି ଲାଗିଲା । ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟରେ
ସେ ଏକବର୍ଷ ଆଗେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା ଏବଂ ସାତମୁଣ୍ଡିଆ ସାପକୁ ମାରିଥିଲା
ସେହି ରାଜ୍ୟ । ତାପରେ ସେ ପୂର୍ବ ପରିଚିତ ମହାଜନ ଘରକୁ ଯାଇ
ହଞ୍ଚିଲା, ମାତ୍ର ସେ ମହାଜନକୁ ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ବହୁତ ଗରିବ
ଅବସ୍ଥା ହୋଇଯାଇଛି । ମହାଜନ ପହ୍ଲିକୁମାରକୁ ଦେଖି ଚିହ୍ନିଲା
ଯେ ସେ ପୂର୍ବ ଭିକାରୀ ଯେ ବର୍ଷେ ତଳେ ତା ଘରେ ଆଶ୍ରା ନେଇ-
ଥିଲା । ବର୍ଷେ ତଳେ ସେତେବେଳେ ପହ୍ଲିକୁମାର ମହାଜନକୁ

ବହୁତ ସୁନାମୋହର ଦେଇଥିଲି । ବର୍ତ୍ତମାନ ମହାଜନର ଅବସ୍ଥା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୋଚନୀୟ ହୋଇଯାଇଛି । ତାର କୋଠାବାଡ଼ସବୁ ଭାଙ୍ଗିଯାଇଛି । ତାର ପିଲା କୁଟୁମ୍ବ ବହୁତ ଅବସ୍ଥା ହୀନ ହୋଇଛନ୍ତି । ପଦ୍ମଲକୁମାର କହିଲା "ମହାଜନେ, ମୋତେ ଏଠାରେ ରହିବାକୁ ସ୍ଥାନଦେବ ?" ମହାଜନର ପାଟିରୁ କଥା ବାହାରି ନାହିଁ । ସେ ବହୁତ ବିକଳ ହୋଇ ଖାଲି ଲୁହ ଗଡ଼ାଇବାକୁ ଲାଗିଲା ପଦ୍ମଲକୁମାର କହିଲା "କିଛି ଚିନ୍ତା କର ନାହିଁ, ମୁଁ ତୁମର ସବୁ କ୍ଳେଶ ଦୂର କରିଦେବି । ତୁମର ଦରିଦ୍ର ଅବସ୍ଥା ଯୋଗୁ ଦୁଃଖ କରୁଛି । ତୁମେ ବର୍ଷେ ତଳେ ମୋତେ ଯେଉଁ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇଥିଲ ତାହା ମୁଁ ଭୁଲି ପାରିବି ନାହିଁ ।" ଏହା କହି ସେ ତିନି ବେତ ପିଟିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ବାମନ ତା ଆଗରେ ଆସି ହାଜର ହେଲେ । ପଦ୍ମଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ଏ ମହାଜନ ମୋର ପ୍ରିୟବନ୍ଧୁ, ତାର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ହରଣ ହୋଇଛି । ତୁମେମାନେ ଯାଅ ସେଠୁ ଅସୁର ମୋତେ ଯେଉଁ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ଯାଚିଥିଲ ତାହାସବୁ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ନେଇଆସି ମହାଜନକୁ ଦିଅ ଏବଂ ତାର କୋଠାବାଡ଼ର ସମସ୍ତ ମରାମତି କରିଦିଅ ।" ହୁକୁମ ପାଇଲା ମାତ୍ରେ କେତେକେ କୋଠାକାମରେ ଲାଗିଗଲେ ଏବଂ ଦିନକ ଭିତରେ କୋଠାକାମଟି ସାରିଦେଲେ । କୋଠାଟି ଆଗ ଅପେକ୍ଷା ସୁନ୍ଦର ଏବଂ ଚମତ୍କାର ଦେଖାଗଲା । କେତେକ ବାମନ ସେହି ବଣକୁ ଦୌଡ଼ିଲେ ତାପରେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ମହାଜନକୁ ପଚାରିଲା "ତୁମର ଏପରି ଅବସ୍ଥା କିପରି ହେଲା ?" ମହାଜନ କହିଲା "ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟରୁ ଏପରି ଘଟିଲା ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଯେଉଁ କଟୁଆଳ ଅଛନ୍ତି, ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବହୁତ ଉତ୍ପାତ କରୁଛନ୍ତି । ବହୁତ ଲୋକଙ୍କୁ ସର୍ବସ୍ୱାନ୍ତ କରି ସାରିଲେଣି । ମୋର ଧନ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ସବୁ ଲୁଟିକରି ନେଇଗଲେ ଏବଂ ଘରକୁ

ଙ୍ଗ ଦେଲେ ।" ପହ୍ଲକୁମାର କହିଲା "କାହିଁକି ରାଜା କଣ ଏ
ବର ପାଉ ନାହାନ୍ତି ?" ମହାଜନ କହିଲା "ରାଜା, ସେ ପରା
ଜାଙ୍କ ଯୋଇଁ । ରାଜା ତାଙ୍କୁ ସବୁଠାରୁ ବେଶି ଭଲ ଦେଖୁଛନ୍ତି ।
ହୁଥିଲା ଯାହା କହୁଛନ୍ତି ରାଜା ତାହା କେବେଁ ଭାଙ୍ଗି ପାରୁନାହାନ୍ତି ।"
ହ୍ଲକୁମାର ପଚାରିଲା "ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀକୁ ସେ ବିଭା-
ହୋଇଛନ୍ତି ?" ମହାଜନ କହିଲା "ନା ବିଭାହୋଇ ନାହାନ୍ତି,
ଭାହେବେ । କାରଣ କୁସୁମବତୀ ବର୍ଷେ ଏକମାସ ବ୍ରତ କରିଛନ୍ତି ।
ରଷେ ପୂର ପଚିଶି ଦିନ ହୋଇ ଗଲାଣି । ଆଉ ବିଭାଘର ପାଞ୍ଚଦିନ
ଛି । ପାଞ୍ଚଦିନ ପରେ କହୁଥିଲା ଏବଂ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କର ବିଭାଘର
ହେବ । ସେଥିପାଇଁ ରାଜ୍ୟରେ ବହୁତ ଯାକଯମକ ଆଡ଼ମ୍ବର
ଗିଛି । ମାତ୍ର ଏ ବିଭାଘରରେ କୁସୁମବତୀ ଖୁସି ନ ଥିଲାପରି ଜଣା
ଉଛି । କାରଣ ବର୍ଷେ ହେଲା ରାଜକନ୍ୟା ମନରେ ହର୍ଷ ନାହିଁ ।
ବୁବେଳେ ବସି ଚିନ୍ତା କରୁଛି ଏବଂ ତାର ଶରୀର ସୁଖି କଣ୍ଟା
ହେଲାଣି ।" ପହ୍ଲକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ମାରିଲା ଏବଂ
ନେ ମନେ ଯାହା ଭାବିଥିଲା ତାହା ଜାଣି ପାରିଲା । ପୁଣି ପଚାରିଲା
ଅଚ୍ଛା, କହୁଥିଲା କଣ ସାପଟାକୁ ମାରିଥିଲା ?" ମହାଜନ କହିଲା
ଆମେ ତ ଦେଖି ନାହୁଁ ମାତ୍ର ସେ ସାତଟା ସାପମୁଣ୍ଡ ଏବଂ
ଜକନ୍ୟାକୁ ଧରିଆସି ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର ହୋଇ କହିଲା ଯେ
ସେ ସାପଟାକୁ ମାରିଛି ।" ପହ୍ଲକୁମାର ସବୁ ଶୁଣି ଚୁପ୍ ରହିଲା ।
ପରେ ବାମନମାନେ ଗାଡ଼ି ଗାଡ଼ି ସୁନା ରୁପା ମୋତି, ମାଣିକ୍ୟ
ଆଇବା ଜିନିଷ, ଫଳ, ପାନପରିବା ଓ ଲୁଗାପଟା ଯାହା ଯାହା
ଦରକାର ସବୁଧରି ହାଜର ହେଲେ । ଏତେ ଧନରତ୍ନ ଆଣିଲେ ଯେ
ମହାଜନର ଘରେ ଜାଗା ହେଲା ନାହିଁ ଏବଂ ବହୁତ ଦାମିକା
ଦାମିକା ଜିନିଷ ମଧ୍ୟ ପଦାରେ ପଡ଼ି ରହିଲା । ରାଜ୍ୟର ଲୋକ ମଧ୍ୟ

ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲେ । ମହାଜନ ଏବଂ ପହିଲକୁମାରଙ୍କ ଦୁଇବନ୍ଧୁ ଆନନ୍ଦରେ ମହାଜନର ଘରେ କଟାଇଲେ ଏପରି ଶୁଭଦିନ ଚାଲିଗଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ଠେକୁଆ ଓ ବିଲୁଅଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ରାମ ମିଳିଲା । ସେମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଖାଇ ପିଇ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଏଣେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀର ବାହାଘର ନିମନ୍ତେ କଣ୍ଟୁଆଳର ଘରେ ଏବଂ ରଜାଙ୍କ ନଅରରେ ବହୁତ ଆଡ଼ମ୍ବର ଲାଗିଛି । ବାହାଘର ଆଉ ଦିନେ ବାକି ଅଛି । କୁସୁମବତୀର ମନରେ ଅଦୌ ଶାନ୍ତି ନାହିଁ । ତାର ସଖିମାନେ ତାର ମନ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କରିବା-ପାଇଁ ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କଲେଣି, ମାତ୍ର ରାଜକୁମାରୀର ଚିନ୍ତାର କାରଣ କେଣ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ସଖିମାନଙ୍କୁ ଫିଟାଇ କହୁ ନଥାଏ । ଏଣେ ମହାଜନର ଘରେ ପହିଲକୁମାର ଏବଂ ମହାଜନ ବସି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି । ବହୁତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ପରେ ପହିଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ ! ଆଜି ରଜାଙ୍କ ଉଆସରୁ ମୋପାଇଁ ରାଜା ଯାହା ଖାଆନ୍ତି ତାହାସବୁ ପଠାହେବ" । ମହାଜନ ବିଶ୍ୱାସ କଲାନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ଯାହାଙ୍କର ପରିଚୟ ଥିଲେ ନଅରକୁ ନଯାଇ ମୋ ଦ୍ୱାରକୁ କାହିଁକି ଆସିଲେ" ? ସେଠୁ ଖୋଲି କହିଲା "ମିଛକଥା, ରଜା କଣ ତମପରି ସାମାନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଖାତିର କରିବେ ?" ପହିଲକୁମାର କହିଲା "କଣ ବାଜି ରଖିବ ?" ମହାଜନ ହଠାତ୍ କହି ଉଠିଲା "ଯଦି ତୁମକଥା ସତହୁଏ ତେବେ ମୁଁ ମୋର କୋଠାଘରଖଣ୍ଡି ଛାଡ଼ିଦେବି ।" ପହିଲକୁମାର କହିଲା "ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷେଟଙ୍କାର ବାଜିରଖିଲି" । ପହିଲିକୁମାର ସେଠୁ ଠେକୁଆକୁ କହିଲା "ଯା ରଜା ନଅରକୁ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ କହିବୁ ରାଜା ଯାହା ଖାଆନ୍ତି ମୋପାଇଁ ପଠାଇବେ ।"

ଠେକୁଆ ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଯାଇ ରଜାଙ୍କ ଅନ୍ତଃପୁରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଏଘର ସେଘର ଖୋଜି ଶେଷରେ ରାଜକନ୍ୟା କୁସୁମବତୀ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ତା ଗୋଡ଼ରେ ଗୁଡ଼େଇ ହେଲା । କୁସୁମବତୀ ତାଙ୍କର ପୋଷା ବିରାଡ଼ି ଭାବି ବହୁତ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ତାକୁ ନଗୁହ୍ଣ ଗୋଡରେ ଆଡ଼େଇ ଦେଇ କହିଲା "ଯଃ—ଅମଙ୍ଗଳିଆ ବିରାଡ଼ିଟା ।" ହଠାତ୍ କୁସୁମବତୀ ବାଁ ଆଖି ଡେଇଁଲା । ରାଜକନ୍ୟା କିଛି ବୁଝି ନପାରି ତଳକୁ ଗୁହିଁଲା ବେଳକୁ ଦେଖିଲା ଠେକୁଆ, ଏବଂ ତା ବେକରେ ସେ ଦେଇଥିବା ସୁନାକଣ୍ଠିଟି ଅଛି । କୁସୁମବତୀ ଠେକୁଆକୁ ଚିହ୍ନି-ପାରି ମନରେ ଟିକିଏ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲା ଏବଂ ଠେକୁଆକୁ କୋଳକୁ ନେଇ ଆଉଁସିଲା । ଠେକୁଆ କହିଲା "ମୁଁ ଗୋଟିଏ କାମରେ ତମ ପାଖକୁ ଆସିଛି, ମୋତେ ଶିଘ୍ର ବିଦାକର, ନହେଲେ ଶିକାରୀମାନେ ଯେ ସାତମୁଣ୍ଡିଆ ସାପକୁ ମାରିଥିଲେ ସେ ବହୁତ ରାଗିବେ" । କୁସୁମବତୀ କହିଲା "ତୋର ମୁନିବ କେଉଁଠି ଅଛନ୍ତି ?" ଠେକୁଆ କହିଲା "ମହାଜନ ଘରେ ଅଛନ୍ତି । ମହାଜନ ବହୁତ ଗରିବ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ତାକୁ ବହୁତ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ଦେଲେ, ସେ ସେଇଠି ଅଛନ୍ତି । ସେ ଆଜି ମନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ରଜା ଯାହା ଖାଆନ୍ତି ତାହା ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବ" । ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀ ଭାବିଲା ତାର ପ୍ରିୟ ଶିକାରୀ ଆସି ଯାଇଛନ୍ତି । ତାର ବ୍ରତ ସଫଳ ହୋଇଛି । ସେ ନିଶ୍ଚୟ କୌଣସି କୌଶଳରେ କଣ୍ଟଆଳକୁ ଜିତି ତାକୁ ବିଭାହେବେ । ତହୁଁ ସେ ମନରେ ବହୁତ ଦମ୍ଭ ବାନ୍ଧି ଏବଂ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ରୋଷଘରକୁ ଯାଇ ରୋଷେୟା ପୂଜାରୀଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଲା "ରଜାଙ୍କ ଭୋଜନପାଇଁ ଯାହା ହୋଇଛି ତାକୁ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଯେଉଁ ମହାଜନ ଅଛି ତା ଘରକୁ ନେଇଯାଅ ।" ପୂଜାରୀ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ଆଦେଶ ମାନି ଏବଂ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ପାଗଳାମି ଭାବି ରଜାଙ୍କର ଯାହା ଭଲ ଭଲ ଜିନିଷ

ହୋଇଥିଲ ତାହା ସବୁନେଇ ପହଞ୍ଚି କହିଲା "ରାଜକନ୍ୟା ପଠାଇ ଅଛନ୍ତି" । ମହାଜନ ଏହାଦେଖି ଆଚମ୍ବିତ ହେଲା । ପୁହୁଁାସି ଚାଲିଗଲା; ତାପରେ ମହାଜନ ଓ ପଦ୍ମକୁମାର ଦୁହେଁ ଆସନରେ ଭଲ ଭଲ ଜିନିଷପତ୍ର ଖାଇଲେ ଏବଂ ପଦ୍ମକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ ! ଏବେ ତୁମ କୋଠାଘର ମୋର" । ତାପରେ କହିଲା "ଏବେ ରଜା ଯେଉଁ ରାଜପୋଷାକ ପିନ୍ଧନ୍ତି ସେ ପୋଷାକ ମୋ ପାଇଁ ଆସିବ" । ମହାଜନ ଏଥିର ତଥ୍ୟ ବୁଝି ନପାରି କହିଲା "କେବେନୁହେଁ, ଖାଇବାକୁ ପଠାଇଲେ ବୋଲି କଣ ରାଜାଙ୍କ ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ପୋଷାକ ମଧ୍ୟ ପଠାଇବେ । ମିଛକଥା, ଯଦ୍ୟପି ଏ ତେବେ ମୋର ଯେତେ ଜମିବାଡ଼ି ଅଛି ସବୁ ତୁମର । ମୋର ଏହି ବାଜି ରହିଲା" । ତହୁଁ ପଦ୍ମକୁମାର ବିଲୁଆକୁ ଡାକି କହିଲା "ଏବେ ତୁ ଯାଆ ରାଜ-କନ୍ୟାକୁ କହିବୁ ମୋପାଇଁ ରାଜପୋଷାକ ପଠାଇବ" । ବିଲୁଆ ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାଇ ରଜାଙ୍କ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସମସ୍ତେ ବିଲୁଆକୁ ଦେଖି ଇତସ୍ତତ ହେଉଥାନ୍ତି । ବିଲୁଆ କୁସୁମବତୀ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । କୁସୁମବତୀ ବିଲୁଆ ବେକରେ ସୁନାକଣ୍ଠି ଦେଖି ଖୁସି-ହୋଇ ବିଲୁଆକୁ ଆଉଁସି ଦେଲା । ବିଲୁଆ କହିଲା "ଜେମାମଣି, ଅମର ମୁନିବ ଯେ କି ତୁମକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ, ସେ ଏବେ ମୋତେ ତୁମ ପାଖକୁ ରାଜପୋଷାକ ନେବାକୁ ପଠାଇ ଅଛନ୍ତି" । କୁସୁମବତୀ ଶୁଣିଲାକ୍ଷଣି ରଜାଙ୍କ ବେଶକାରୀକୁ ଆଦେଶ ଦେଲା ଦୁଇଯୋଡ଼ା ଭଲ ଦାମିକା ପୋଷାକ ମହାଜନ ଘରକୁ ପଠାଅ" । ବେଶକାରୀ କିଛି ବୁଝି ନପାରି ଦୁଇଯୋଡ଼ା ରାଜପୋଷାକ ବିଲୁଆ ସହିତ ଧରି ମହାଜନ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ମହାଜନ ରାଜାଙ୍କ ବେଶ-କାରୀକୁ ଚିହ୍ନିଲା ଏବଂ ରାଜପୋଷାକ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲା । ବେଶକାରୀ ରାଜପୋଷାକ ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ପଦ୍ମକୁମାର

ହେଲା । ଏତେ କାମ ହେଲା ଯେ ପ୍ରଜାମାନେ ତୁଲାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ରାଜା ବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ବିମର୍ଷ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ପହ୍ଲିକୁମର ବର ବେଶରେ ତାହା ଦେଖି କହିଲା 'ମହାରାଜ, ଆପଣ ଧୈର୍ଯ୍ୟଧର ବିଶ୍ରାମ କରନ୍ତୁ । ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ କହିଲା ସମସ୍ତେ ବିଶ୍ରାମ କର । ସବୁକାମ ତୁଲା ହୋଇଯିବ ।" ତାପରେ ପହ୍ଲିକୁମାର କାହାରକୁ କିଛି କରାଇ ଦେଲେ ନାହିଁ ଏବଂ କହିଲେ 'ସମସ୍ତେ ବସ ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ ଖାଇ ପିଇ ମଜଲିସ କର ।" ସମସ୍ତେ ଏଥିର ତଥ୍ୟ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ପହ୍ଲିକୁମାର ସେପଠ୍‌ ପକେଟରୁ ବଂଶୀ ବାହାର କଲା ଏବଂ ଗୋଟିଏ ନିରୋଳା ଯାଗାରେ ବସି ମଧୁର ସ୍ୱରରେ ବଜାଇଲା । ବଂଶୀ ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ମୁଗଧ ହୋଇ ପହ୍ଲିକୁମାରଆଡ଼େ ଅନାଇଛନ୍ତି ମାତ୍ର ପଛକୁ ଦେଖିଲାବେଳକୁ ଶହ ଶହ ବାମନ ଧାଡ଼ି ଲାଗିଛନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲେ । ପହ୍ଲିକୁମାର ବଂଶୀ ବନ୍ଦକର ବାମନମାନଙ୍କୁ କହିଲା ଦେଖ, ଆଜି ତୁମ ପ୍ରଭୁର ବିଭାଘର । ବିଭାଘରେ ଯେତେ ଯାହା ସରଞ୍ଜାମ, ଯେତେ [illegible] କାମ ସବୁ ତୁଲାଅ । ଯେପରି କି ଏ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଜାମାନେ କେହି କୌଣସିଠାରେ କଷ୍ଟ ନ ପାଏ । ଆଜ ଥୋକେ ଯାଅ ଅମୁକ ରାଜ୍ୟରେ ମୋର କଳ୍ପିତ ବାପା ଅଛନ୍ତି ନେଇଆସ । ଆଉ ଥୋକେ ଯାଅ ଅମୁକ ଅଗ୍ନାଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ମୋର [illegible] ଭାଷା ବୁଡ଼ା ବାଣୁଆ ଅଛନ୍ତି ନେଇ ଆସିବ ଆଉ ଥୋକେ ସେମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ବାହାରିବାର ଯେତେ ରାଜା ବନ୍ଧୁ [illegible] କରି ଫେରନ୍ତି । କେଉଁ ଦିନ ଶିକାର ଘଟା କାମରେ ଲାଗି ଫେରନ୍ତି ଏବଂ କେଉଁ ଦିନ ବିନା ଶିକାରରେ ଫେରନ୍ତି । ଗୋଟିଏ [illegible] ହେଉଥିବା କଟଣି ଶିକାରୀ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକଙ୍କୁ କହିଲା "[illegible]" ଅନାଇ ପାଖରୁ ପାଞ୍ଚକୋଶ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲ ଅ

ସମସ୍ତରେ ଫେରିଲେ । ବନ୍ଧୁର ବନ୍ଧୁର ମିଳନ ହେଲା, ବନ୍ଧୁ ପତ୍ନୀ ବନ୍ଧୁ ପତ୍ନୀଙ୍କର ମିଳନ ହେଲା ଏବଂ ଶେଷରେ ସମଧି ସମଧିଙ୍କର ମିଳନ ହେଲା । ବାହାଘର ଉତ୍ସବରେ ନଅର ପୂରି ଉଠିଲା । ଶେଷରେ ବାହାଘର ସରିଲା । ସମସ୍ତେ ଖୁସିରେ ବିଦାୟ ହେଲେ ତାପରେ ପହିଲିକୁମାର ନିଜର ବାପାଙ୍କୁ ଏବଂ ପାଳକ ବାପାଙ୍କୁ ପ୍ରଚୁର ଧନ ଏବଂ ଦାସ ଦାସୀ ଦେଇ ବିଦାୟ କଲେ । ଗଲା-ବେଳେ ସେମାନେ ପୁଅ ବୋହୂଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରିଗଲେ । ଅନ୍ୟ ଦେଶର ରାଜା ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ଯେତେବେଳେ ବିଦା ହେଲେ ସେତେବେଳେ ପହିଲିକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ, ମୋର ବାହାଘର ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଯେପରି ନ ଜାଣେ । କାରଣ ତା ମନରେ ଦୁଃଖ ଆସିବ ଏବଂ ମୁଁ ତାହାଙ୍କୁ ମନା କଲି ତୁମେ ସବୁ କଥା ପଛରେ ବୁଝିବ ଯେ" । ତାପରେ ପହିଲିକୁମାର ରାଜ୍ୟର ଯୁବରାଜ ହୋଇ ରହିଲା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ସହିତ ମଉଜରେ କାଳ କଟାଇଲା ।

ତାପରେ ପଡ଼ିଲା କଟୁଆଳଙ୍କର ବିଚାର । ରାଜା ଏବଂ ରାଜ-ସଭାର ଲୋକେ ବିଚାର କଲେ ଯେ କଟୁଆଳକୁ ତଳକଣ୍ଟା ଉପରକଣ୍ଟା ଦେଇ ପୋତି ଦେବାକୁ, ମାତ୍ର ରାଜା ସବୁ ବିଷୟରେ ପହିଲିକୁମାରର ପରାମର୍ଶ ଲୋଡ଼ନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ପହିଲକୁମାର ରାଜସଭାକୁ ଆସି ପହଞ୍ଚି କଟୁଆଳକୁ ପଚାରିଲେ "କି ମହାଶୟ, ନିଜ ଉପଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତି ହୋଇଛି ତ ?" କଟୁଆଳ ପୋଷାକ ମହାଜନ ଘରୁ ପ୍ରାଣଭିକ୍ଷା ମାଗୁଛି ।" ଏହା ବୁଝି ନପାରି ଦୁଇଯୋଡ଼ା ରାଜପୋଷାକ [illegible] ପିନ୍ଧିଥିଲା ମହାଜନ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ମହାଜନ ରାଜାଙ୍କ ବେଶକୁ ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିଲା ଏବଂ ରାଜପୋଷାକ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲା । ବେଶକାରୀ ରାଜପୋଷାକ ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ପହିଲିକୁମାର

ନେଇଯାଅ ଫାଲେ ଗାଲରେ ଚୁନ ଏବଂ ଫାଲେ ଗାଲରେ କଳା ଲଗାଇ ମୁଣ୍ଡବାଳ ସାତଟେଣ୍ଟିଆ କରି କାଟି, ଗଧ ଉପରେ ବସାଇ ରାଜ୍ୟସାରା ବୁଲାଇ ରାଜ୍ୟର ବାହାରେ ଘଉଡ଼ଦେଇ ଆସିବ ଏବଂ ତା ପରିବର୍ତ୍ତେ, କୋଟୁଆଲ ମହାଜନର ସମ୍ପତ୍ତି ହରଣ କରିଥିବାରୁ, କୋଟୁଆଲର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ଆଜିଠାରୁ ମହାଜନର ହେଲା ଓ ମହାଜନ ଆଜିଠାରୁ ରାଜ୍ୟର କୋଟୁଆଲ ହେଲେ ।" ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ଏ ବିଚାରରେ ସମସ୍ତେ ଖୁସିହେଲେ । ତାପରେ ଯୁବରାଜ ମହାଜନ-ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲେ "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ, ତୁମର କୋଠା ଏବଂ ଜମିବାଡ଼ିସବୁ ମୋର, ତୁମେ ବାଜି ରଖିଥିଲ ।" ମହାଜନ କହିଲେ "ହଁ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ତାହା ହୋଇପାରେ ।" ଯୁବରାଜ କହିଲେ "ହଁ ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ତାହାମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ । ଏବେ ମୁଁ ତୁମର କୋଠା ଜମିବାଡ଼ିସବୁ ତୁମଙ୍କୁ ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ଦାନକଲି ଏବଂ ମୁଁ ଯେଉଁ ଲକ୍ଷେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ବାଜିରଖିଥିଲି ତାକୁ ମଧ୍ୟ ତୁମଙ୍କୁ ଦେଉଛି ।" ମହାଜନ ଏକଥାରେ ମନେ ମନେ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲା ଏବଂ କହିଲା "ଆପଣଙ୍କର ଯାହା ଇଚ୍ଛା ।"

ଏହାପରେ ହସ ଖୁସି ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ ବହୁତଦିନ କଟିଗଲା । ଘରେ ବସି ବସି ପହିଲିକୁମାରଙ୍କୁ ବହୁତ ବିରକ୍ତ ଲାଗେଣି, ଦିନେ ତାର ଇଚ୍ଛା ହେଲା ଶିକାର କରି ଯିବା । ସେଠୁ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ଏବଂ ଭଲ ଭଲ ଶିକାରୀଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ବାହାରିଲା । ଏ ଜଙ୍ଗଲ ସେ ଜଙ୍ଗଲ ଶିକାର କରି ଫେରନ୍ତି । କେଉଁ ଦିନ ଶିକାର ମିଳିଲେ ମାରି ଫେରନ୍ତି ଏବଂ କେଉଁ ଦିନ ବିନା ଶିକାରରେ ଫେରନ୍ତି । ଦିନେ ଦିଶି ହେଇଚିନା ଜଣେ ଶିକାରୀ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ କହିଲା ଏଠାରୁ ପାଞ୍ଚକୋଶ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲ

ଗୋଟାଏ ମାୟାବୀ ଜଙ୍ଗଲ, ତାକୁ ଆମେ କୁହୁକବନବୋଲି କହୁ । ସେଠାକୁ ଯେଉଁ ଲୋକ ଶିକାରକରି ଯାଇଛନ୍ତି ସେ ଆଉ ଫେରୁ-ନାହାନ୍ତି । ଆପଣେ ତ ବହୁତ କୁହୁକ ଜାଣନ୍ତି । ଦିନେ ସେ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯାଇ ଦେଖନ୍ତୁ ନା । ଆପଣ ମହାରାଜାଙ୍କୁ କହି ବହୁତ ଶିକାରୀ ଏବଂ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ଯୋଗାଡ଼ କରି ସେ କୁହୁକବନ ଘେରାଉ କରନ୍ତୁ ।” ପଦ୍ମଲକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି ସେହି ମାୟାବୀ କୁହୁକବନରେ ଶିକାର କରିବାକୁ ଦୃଢ଼ସଂକଳ୍ପ କଲା । ତାପରେ ଏକଥା ଯାଇ ମହାରାଜାଙ୍କୁ ଜଣାଇଲା । ମହାରାଜା ଏକଥା ଶୁଣିଲାକ୍ଷଣି ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ ଏବଂ କହିଲେ “ନା ବାବୁ, ସେ ଜଙ୍ଗଲରୁ କେହି ଫେରୁ ନାହାନ୍ତି । କେତେକେତେ ବୀର, ସୌଦାଗର, ଶିକାରୀ ସେଇଠି କେଉଁଠାରେ ଅଟକି ରହିଛନ୍ତି । ଆଉ ଫେରୁ ନାହାନ୍ତି । ତୁମେ ସେ କୁହୁକବନକୁ ଯିବାକୁ ଆଦୌ ମନ କଳାଅନାହିଁ ।” ମାତ୍ର ପଦ୍ମଲକୁମାରର ତ-ଦଶା ଶନିଦଶା ଚଢ଼ିଥାଏ । ସେଥିରେ ସେ କଣ ବୁଝନ୍ତୁ ! କଥାରେ ଅଛି “ବିନାଶକାଳେ ବିପରୀତ ବୁଦ୍ଧି ।” ପଦ୍ମଲକୁମାର ଏକଜିଦ୍ ଧରି କହିଲା “ମୁଁ କେତେ ଅସୁର, କେତେସାପ ସବୁ ଜିଣିଛି । ମୋତେ ସେ ହବୁ ବନେଇବ । ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ସେ ବଣରେ ଶିକାର କରିବି ।” କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଯେତେ ବାରଣ କଲା ଯୁବରାଜ ମାନିଲେ ନାହିଁ । ଶେଷରେ ସେହି ଜଙ୍ଗଲରେ ଶିକାର କରିଯିବା କଥା ସ୍ଥିର ହେଲା । ମହାରଜା ରାଜ୍ୟରୁ ଭଲଭଲ ଶିକାରୀ ବାଛି ବାଛି ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ପଠାଇଲେ । ଯିବାବେଳେ ମହାରାଜା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ଓ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେଲେ । କୁସୁମବତୀ ମା’ ମଙ୍ଗଳାକୁ ହାତଯୋଡ଼ି ନମସ୍କାର କରି ପତିଙ୍କର ଶୁଭକାମନା ତାଙ୍କୁ [illegible] କଲା । ମାତ୍ର ଯୁବରାଜ ପଦ୍ମଲକୁମାରଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନ [illegible] ବେଶକାରୀ [illegible] ପାଇଁ ବିପଦକୁ ତାଙ୍କ ଠାଣି ନେଇଛି

ଯୁବରାଜ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଶିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଏବଂ ସିଂହ ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ପାଞ୍ଚକୋଶ ବାଟ ପାର ହୋଇ ସେହି ମାୟାବୀ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ପଶିଲେ । ଶିକାରୀମାନେ ପଛରେ ଅଛନ୍ତି । ଯୁବରାଜ ଅଳ୍ପ ଟିକିଏ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ହରିଣ ଛୁଆ । ସେଠୁ ଯୁବରାଜ ହରିଣ ଛୁଆ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁମାନେ ମଧ୍ୟ ହରିଣ ଛୁଆକୁ ଧରିବା ପାଇଁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ପଛେ ପଛେ ଖୁବ୍ ବେଗରେ ଦୌଡ଼ୁଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ପାଖ ତିଳେ ହେଲେ ଛାଡୁ ନଥାନ୍ତି ଏହିପରି ଯୁବରାଜ ହରିଣଛୁଆ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡ଼ାଇ ବହୁତ ବାଟ ଚାଲିଗଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ଶେଷରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଗଲା ମାତ୍ର ହରିଣଛୁଆଟିକୁ ଧରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୁଅନ୍ତେ ହରିଣଛୁଆ କୁଆଡ଼େ ଉଭେଇ ଗଲା । ମାତ୍ର ଯୁବରାଜ ଆଉ କୁଆଡ଼କୁ ରାସ୍ତା ନପାଇ ଫେରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେ । ଅନ୍ଧାର ହୋଇଗଲାଣି । ତାଙ୍କର ସଙ୍ଗରେ ଆସିଥିବା ଶିକାରୀମାନେ ବହୁତ ଦୂରରେ ରହିଗଲେଣି । ସେଠୁ ଯୁବରାଜ କିଛି ଉପାୟ ନଦେଖି ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ରାତିଟା କଟାଇବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ । ଶୀତଦିନ ହୋଇଥାଏ । ଯୁବରାଜ ବଣରେ ପଡ଼ିଥିବା ଶୁଖିଲା କାଠକୁ ଗୋଟାଇ ନିଆଁ ଲଗାଇଲେ, ଏବଂ ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆମାନେ ଯୁବରାଜଙ୍କ ଚାରିପାଖରେ ବେଢ଼ି ବସିଲେ । ଯୁବରାଜ ନିଆଁ ପୁଉଁଛନ୍ତି, ଏହି ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ତ୍ରୀର କରୁଣସ୍ୱର ଶୁଣିପାରିଲେ । ଚାରିଆଡ଼କୁ ଅନାଇଁ କିଛି ଦେଖି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେଠୁ ଚୁପ୍ ଚାପ୍ ବସି ନିଆଁ ପୁଉଁଲେ । ତାପରେ ପୁଣି ସେ କରୁଣସ୍ୱର ଶୁଣିଲେ । ଏଥର ଯୁବରାଜ ଗଛ ଉପରକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ଗୋଟିଏ ଅଶୀବର୍ଷର ଧୋକଡ଼ି ବୁଢ଼ୀ ଗଛଡାଳରେ ବସି ଥାନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କଆଡ଼କୁ ଅନାଇଁ

ବହୁତ ବିକଳ ହୋଇଯାଉଛନ୍ତି । "ମୁଁ ଟିକିଏ ନିଆଁ ପାଖରେ ବସନ୍ତି । ମୋତେ ଭାରି ଶୀତ ହେଉଛି ।" ତହୁଁ ଯୁବରାଜ କହିଲେ "ମାଉସୀ, ତଳକୁ ଆସି ନିଆଁ ପାଖରେ ବସନ୍ତୁ ।" ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ନାରେ ବାପ, ତୋର ଏ ଯେଉଁ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଅଛନ୍ତି, ଏମାନେ ହିଂସ୍ର ଜନ୍ତୁ । ମୋତେ କାମୁଡ଼ି ଦେବେ ।" ଯୁବରାଜ କହିଲେ "ନା, ସେମାନେ କିଛି କରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ତୁ ଓହ୍ଲାଇ ତଳକୁ ଆସି ନିଆଁ ପୁଉଁ ।" ବୁଢ଼ୀଟା ଗୋଟେ ମାୟାବୀ ଡାଆଣୀ । ସେଠୁ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ବାପରେ, ତୁ ଗୋଟେ କାମକର, ମୁଁ ଏ ବେତଖଣ୍ଡ ତଳକୁ ପକାଇ ଦେଉଛି । ତୁ ସେ ବେତରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପିଠିରେ ପାହାରେ ପାହାରେ ଦେଲେ ସେମାନେ ଆଉ ମୋତେ କାମୁଡ଼ିବେ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ମନରୁ ହିଂସା ଚାଲିଯିବ ।" ସେଠୁ ସେ ବେତଖଣ୍ଡ ତଳକୁ ପକାଇଲା । ଯୁବରାଜ କିଛି ନ ବୁଝି ସାଙ୍ଗେ-ସାଙ୍ଗେ ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ, ଓ ଠେକୁଆ ସମସ୍ତଙ୍କ ପିଠିରେ ସେ ବେତରେ ପାହାରେ ପାହାରେ ଯେମିତି ଦେଇଛନ୍ତି, ସେମାନେ ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପଥର ହୋଇଗଲେ । ଏ କଥା ଦେଖି ଯୁବରାଜଙ୍କ ମନରେ ଭୟ ଆସିଲା । ତାପରେ ପାପିନୀ ବୁଢ଼ୀ ଗୋଡ଼ାଏ ବିକଟାଳ ହସ ହସି ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବେତରେ ପାହାରେ ଦେବାମାତ୍ରେ ସେ ମଧ୍ୟ ପଥର ପାଲଟି ଗଲେ । ବୁଢ଼ୀ ମନକୁମନ ହସି ହସି ଛଅଟିଯାକ ପଥର ନେଇ ଗୋଟିଏ ଗାତଖୋଳି ପୋତି ପକାଇଲା । ସେହି ଗାତ ପାଖରେ ମଧ୍ୟ ଆଗରୁ ଆହୁରି ଅନେକ ପଥର ପୋତା ହୋଇଥିଲା ।

ଏଣେ ରାଜାନଅରରେ ମହାରାଜା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ଯୁବରାଜ-ଙ୍କର ଫେରିବାର ନ ଦେଖି ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ବ୍ୟଗ୍ର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ।

କୁସୁମବତୀ ଦୁଃଖରେ ବସି ଖାଲି ଲୁହ ଗଡ଼ାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ଯୁବରାଜଙ୍କ ସହିତ ଯାଇଥିବା ଶିକାରୀମାନେ ଫେରିଆସି ଖବର ଦେଲେ ଯେ ଯୁବରାଜ ଗୋଟିଏ ହରିଣଛୁଆ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡ଼ାଇ କେଉଁଠି ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଆମେ ବହୁତ ଖୋଜି ଖୋଜି ଏବଂ ଅପେକ୍ଷା କରିକରି ଆଉ ସେ ଫେରିଲେ ନାହିଁ । ଆମେ ଶିଙ୍ଗା ବଜାଇ ବଜାଇ ଥକିଲୁଁ, ମାତ୍ର ତାର ଜବାବ ପାଇଲୁ ନାହିଁ । ତେଣୁ ମନଦୁଃଖରେ ଫେରିଲୁଁ । ସିଂହ ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁମାନେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଯାଇଛନ୍ତି । କୁସୁମବତୀ ଏକଥା ଶୁଣି ବହୁତ କାନ୍ଦିଲା । ତାର ସଖିମାନେ ତାକୁ ବହୁତ ବୁଝା ସୁଝା କରି କହିଲେ "ଯୁବରାଜଙ୍କ ପରି ବୀର ପୃଥିବୀରେ ନାହାନ୍ତି । ସେ ଯେ-କୌଣସିପ୍ରକାର ହେଲେ କୁହୁକବନରୁ ବିପଦ ଏଡ଼ି ଫେରି ଆସିବେ ।" ତଥାପି କୁସୁମବତୀ ମନ ମାନୁନଥାଏ । ମନେ ମନେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲା । କେତେ ମାନସିକ ଯାଚିଲା । ଏଣେ ପହିଲିକୁମାର ଓ ତାର ଜନ୍ତୁମାନେ ମାୟାବୀ ଡାଆଣୀ କବଳରେ ପଡ଼ି କୁହୁକବଳରେ ପଥର ହୋଇ ମାଟିତଳେ ପୋତାହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଲେ । ପରେ କେବେ ସେଠାରୁ ଜୀବନ ପାଇ ମୁକୁଳିବେ ସେକଥା ପରେ ଜଣା ପଡ଼ିବ ।

—ତିନି—

ଦୁସରୀକୁମାର କଥା

ଦୁସୁରୀକୁମାର ତ ଫତୁଲକୁମାରଠାରୁ ଅଲଗା ହୋଇ ତାର ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବାଲୁଆ ଓ ଠେକୁଆମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ପୂର୍ବ ଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ବାଟରେ କେତେ ବଣ, ଜଙ୍ଗଲ, ନଈ, ପାହାଡ଼ ପଡ଼ିଲା । ସବୁ ଅତିକ୍ରମକରି ଚାଲିଥାଏ । ଉପୃତ ତାକୁ ଆଦୌ ଡର ନଥାଏ, ତାପରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଥିବାରୁ ସେ ଏକଦମ୍ ନିର୍ଭୟରେ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲୁଥାଏ ।

ଏହାପରେ ଦୁସରୀକୁମାର ଯାଉଁ ଯାଉଁ କୋଉଠାଏ ଅଗ୍ରାପରି ବନସ୍ତ ପଡ଼ିଲା । ସେ ବନସ୍ତଟା ଏତେ ନିର୍ଜନ ଯେ ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ଜଅଣ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଏହାପରେ ବଣେ ବଣେ ବହୁତ ବାଟ ଚାଲିଲା । ଚାଲି ଚାଲି ଥକା ଲାଗିଲାରୁ ଗୋଟିଏ

ଗଛମୂଳେ ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ କଲେ । ଫଳ, ଫୁଲ ପ୍ରଭୃତି ଖାଇ ବସିଲେ । ଗଛ ଉପରେ ଶାଗୁଣା ଶାଗୁଣୀ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲେ । ଦୁସଣ୍ଟକୁମାରଙ୍କୁ ନିଦ ହୋଇ ନ ଥାଏ । ସେ ଶାଗୁଣା ଶାଗୁଣୀଙ୍କର କଥା ପୂର୍ବାପୂର୍ବ ଶୁଣି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ।

ଶାଗୁଣା କହୁଥାଏ—"ଆଜି ରଜାଝିଅ ବିଳାସବତୀର ଭାଗ୍ୟ ଫିଟିଲା । ସେ ଆଜି ବନ୍ଧନରୁ ମୁକୁଳିବ ।"

ଶାଗୁଣୀ ପଚାରିଲା—"କେଉଁ ବିଳାସବତୀ ? ସେ କେଉଁଠି ଥାଏ ଏବଂ କିଏ ତାକୁ ମୁକୁଳେଇବ, ମୋତେ ସବୁକଥା ବୁଝେଇ କୁହ ।"

ଶାଗୁଣା କହିଲା—"ଏ ଜଙ୍ଗଲର ଆରପଟରେ ବିଳାସ-ବତୀର ବାପା ରାଇଜ । ଆଉ ଏ ଯେଉଁ ପାହାଡ଼ତଳେ ଗୁମ୍ଫାଟି ଦେଖୁଛୁ, ସେଠାରେ ଗୋଟାଏ ଅସୁର ଅଛି । ସେ ବିଳାସବତୀର ରୂପ ଦେଖି ଚୋରାଇ ଆଣି ରଖିଛି । ବିଳାସବତୀ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦରୀ । ବିଳାସବତୀ ଅସୁରକୁ ବାହା ହେବାକୁ ରାଜି ନ ହେଉଥିବାରୁ ଅସୁର ତାକୁ ବାନ୍ଧି ରଖିଛି । ଅସୁରର ମା' ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ତାକୁ ଜଗି କରି ବସିଛି । ଆଉ ଏ ଯେଉଁ ଟୋକାଟି ଏ ଗଛମୂଳେ ଶୋଇଛି ସେ ଯେବେ ସେହି ଗୁମ୍ଫାଦେଇ ଯାଏ ତେବେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଅସୁରକୁ ଓ ଅସୁରୁଣୀକୁ ମାରି ବିଳାସବତୀକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବ ।"

ଶାଗୁଣୀ ପଚାରିଲା—"ଅଚ୍ଛା, ଅସୁର ତ ଘରେ ନଥିବ ସେ କିପରି ତାକୁ ମାରିବ ?

ଶାଗୁଣା କହିଲା—"ଏ ଛୋକାଟି ଆଗେ ଯାଇ ଗୁମ୍ଫାରେ ପଶିଲା ମାତ୍ରେ ଅସୁରୁଣୀ ଆଖି ଫୁଟାଇ ଦେବ । ଆଉ ଗୁମ୍ଫା ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ମୋଟ ଶିମିଳିଗଛ ଅଛି । ସେ ଶିମିଳି ଗଛଟିକୁ ଯେବେ ଏ କାଟି ଦେବ ଅସୁର ଯେଉଁଠି ଥିବ, ପଡ଼ି ମରି ତଳେ ଶୋଇଯିବ । ସେ ଶିମିଳି ଗଛରେ ତାର ଜୀବନ ଅଛି । ଆଉ ବି ଗୋଟିଏ କଥା, ଅସୁରୁଣୀର ପେଡ଼ିରେ ଗୋଟିଏ ପୋଥି ଅଛି । ସେ ପୋଥି ଯେବେ ଏ ନେଇ ଯିବ; ସେଥିରେ କେତେ ମନ୍ତ୍ର ଅଛି; ସେ ମନ୍ତ୍ର ଡାଆଣୀ, ଚିରୁଗୁଣୀ, ଅସୁର, ଅସୁରୁଣୀମାନଙ୍କର କୁଟମାୟା କିପରି ଜଣାଯିବ ତାହାସବୁ ଲେଖାଅଛି । ସେ ପୋଥି ତାର ପଛରେ ବହୁତ ଉପକାର ଆସିବ ।"

ଏ ସବୁ କଥା ଦୁଃସହକୁମାର ଶୁଣୁଥାଏ । ଶୁଣିସାରି ଧଡ଼ ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ପଡ଼ିଲା । ଶିଷ୍ୟ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ସେହି ଗୁମ୍ଫା ଖୋଜି ଖୋଜି ଯାଇ ସେହି ଗୁମ୍ଫା ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଗୁମ୍ଫା । ସେ ଗୁମ୍ଫା ଦୁଆରେ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ବସି ଢୋଲାଉଛି । ତା ନିଶ୍ୱାସ ଡାକେ ବାଟ ଖଣ୍ଡେ ଦୂର ଛେଡ଼ୁଥାଏ । ତାର ଦାନଦାଢ଼ା କୁଲା-ପରି ଦେଖା ଯାଉଥାଏ । ଦୁଃସହକୁମାର ଅସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଯାଇ ଛପି ଛପିକା ଅସୁରୁଣୀ ବୁଢ଼ୀ ଆଖିକୁ ଶର ମାରିଲା । ଶର ଗୋଟେ ଆଖିରେ ପଶିଗଲାକ୍ଷଣି ଅସୁରୁଣୀ ଚମକିପଡ଼ି ଗୁହାରି ଦେଲାମାତ୍ରେ ଦୁଃସହକୁମାର ଆଉ ଗୋଟେ ଆଖିକି ଶର ମାରି ଯୋଡ଼ାକଯାକ ଆଖି ଫୁଟାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଏଆଡ଼େ ସେ ଆଡ଼େ ଦୌଡ଼ିଲା । ଏଣେ ଦୁଃସହକୁମାର ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ ଖୋଜି ଖୋଜି ଶିମିଳି ଗଛଟା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲାମାତ୍ରେ

ଅସୁର ସେଆଡେ଼ ତାର ମା'ର କଷ୍ଟ ଦେଖି ଗୁମ୍ଫାଆଡ଼କୁ ଆସୁ ଆସୁ ଏ ଅଡେ ଦୁସଗିକୁମାର ଶିମିଳି ଗଛଟିକୁ ଏକା ଚେଷ୍ଟାକେ କାଟି ପକାଇଲା । ଅସୁରଟା ଅଉ ନ ଅସି ପାରି ଭେଁ କିନା ଗୋଟାଏ ଭଡ଼ ଘଡ଼ ଦୁଲ୍‌କିନା ଆସି ଗୁମ୍ଫା ଆଗରେ ଚଗୁଣ୍ଡ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଜିଭକାମୁଡ଼ିପକାଇ ମରିଗଲା । ତାପରେ ଏବେ ଦୁସଗିକୁମାର ନିର୍ଭୟ । ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାଇ ବିଳାସବତୀର ବନ୍ଧନ ଫିଟାଇ ଦେଲା । ବିଳସବତୀର ରୂପ ଦେଖି ମୋହିତ ହେଲା । ବିଳାସବତୀ ଅସୁରର ରଡ଼ିରେ ମୂର୍ଚ୍ଛାହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ବିଳସବତୀକୁ ଅଉ ନ ଉଠାଇ ଚହିଲକୁମାର ଜଣି ଜଲ ନା ଅସୁରୁଣୀର ଦେହ୍ରୁ ଚେଡ଼ି ବାହାର କରି ପୋଥି ଖଣ୍ଡ ହାତ କଲା । ତାପରେ ବିଳାସବତୀକୁ ସେହି ମୂର୍ଚ୍ଛା ଅବସ୍ଥାରେ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ସିଂହ ଛୁଭୂଣ୍ଡିଙ୍କୁ ଧରି ବିଳାସବତୀର ବାପା ରାଇଜକୁ ଗଲା । ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଦୁସଗିକୁମାର ରାଜାଙ୍କ ନଅରକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ରାଜା ଦୁଃଖରେ ବସି କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି । ସେଠି ସେ ବିଳସବତୀକୁ ରାଜାଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ଶୁଆଇ ଦେଲା । ମହାରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ ବିଳାସବତୀକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ ଏବଂ ଦୁସଗି-କୁମାରକୁ କହିଲେ "ତୁମେ ଜାଣ, ମୋର ବହୁତ ଉପକାର କଲ । ମୋର ପିଣ୍ଡରେ ପ୍ରାଣ ନଥିଲା, ତୁମେ ବଞ୍ଚାଇଲ । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ତୁମଙ୍କୁ ପୁରସ୍କାର ସ୍ୱରୂପ ଏ ବିଳାସବତୀକୁ ହିଁ ପ୍ରଦାନ କରିବି ।" ଦୁସଗିକୁମାର ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା "ମହାରାଜ, ସେ ସବୁ କଥା ପଛେ, ଆଗେ ନଅରରେ କିଏ ଅଛନ୍ତି ଡାକନ୍ତୁ, ପାଣି ପଙ୍ଖା ଅଣାଇ ରାଜ-ଜେମାଙ୍କ ସଂଜ୍ଞା କରନ୍ତୁ ।" ରାଜା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଅନ୍ତଃପୁରକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଖବର ଦେଲେ । ରାଣୀ ଏବଂ ଦାସୀ ପରିବାରମାନେ ଦୌଡ଼ି ଅସିଲେ । ପାଣି ଛିଞ୍ଚି ଏବଂ ପଙ୍ଖାରେ ବିଞ୍ଚିବାରୁ ବିଳାସ-

ବତୀର ଚେତା ହେଲା । ସେଠୁ ସେ ଗୁରୁଅଙ୍କୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ଆଉ ଅପୂରକୁଟୀରେ ନାହିଁ । ବିଳାସବତୀ ତାର ମା'ଙ୍କୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲା । ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ । ବିଳାସବତୀ ବାପାଙ୍କୁ ଏବଂ ସଖିମାନଙ୍କୁ ଅନାଇ ବହୁତ ଖୁସି ହେଲା । ଏହାପରେ ସମସ୍ତେ ମଜାରେ ଦିନ କଟାଇଲେ । ମହାରାଜା ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାରଙ୍କୁ ବହୁତ ଭଲ ପାଉଥାନ୍ତି ଏବଂ ପୁଅପରି ଦେଖୁଥାନ୍ତି । ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାର ରାଜାଙ୍କ କଅରରେ ଅତି ଆନନ୍ଦରେ କାଳ କାଟୁଥାଏ । ସେ ଅସୁ-ରୁଣୀର ପେଡ଼ିରୁ ଯେଉଁ ପୋଥି ଆଣିଥିଲା ତାକୁ ସବୁ ପଢ଼ି ମୁଖସ୍ଥ କରିଦେଲା ଏବଂ ଅନେକ ମନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କଲା । ଯେଉଁଠି ଭୂତ ଡାଆଣୀ ଲାଗିଲା ସେ ଖବର ପାଇ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଯାଇ ଭଲ କଲା । ଏଥିରେ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ଭୂତଙ୍କ ପ୍ରେତ କିଏ କୁଆଡ଼େ ପଳାଇଲେ । ରାଜ୍ୟ ଭୂତ ପ୍ରେତଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାରରୁ ଶାନ୍ତ ହେଲା । ତାପରେ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ଲୋକ ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାର ଉପରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ତାର ଭୂରି ଭୂରି ପ୍ରଶଂସା ଗାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେ ବିଳାସବତୀ ସହିତ ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାରର ବିବାହ ପ୍ରସ୍ତାବ ଚାଲିଲା ରାଜାରାଣୀ ଓ ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ସମସ୍ତେ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଖୁସି ଥାନ୍ତି ମାତ୍ର ବିଳାସବତୀ ଏଥିରେ ରାଜି ନଥାଏ । କାରଣ ସେ ଆଉ ଗୋଟି ରାଜ୍ୟର ରାଜପୁତ୍ର ସହିତ ଗୁପ୍ତପ୍ରଣୟରେ ଜଡ଼ିତ ଥାଏ । ପ୍ର ବିଳାସବତୀ ମନେ ମନେ ଭାବୁଥାଏ "ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାରତ କୌଣ ରାଜପୁତ୍ର ନୁହେଁ, ତେବେ କୌଣସି କେଉଁ କିମ୍ବା ଆଉ କୌଣ ନୀଚ କୁଳରେ ତାର ଜନ୍ମ ହେବ ପରା । ତା ନ ହେଲେ ଜନ୍ତୁଗୁଣ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ବୁଲନ୍ତା କାହିଁକି, ଆଉ ଭୂତ ପ୍ରେତ ଛଡ଼ାନ୍ତା କାହିଁ ମେ ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇଲା ବୋଲି କଣ ମୁଁ ତାକୁ ବାହା ହେବି ବାପାଙ୍କ କଣ ଆଉ ପୁରସ୍କାର ଦେବାକୁ ନ ଥିଲା । ଭଣ୍ଡାର

କେତେ ହୀରା, ନୀଳା, ମୋତି, ମାଣିକ୍ୟ, ପୁରି ରହିଛି । ସେଥିରୁ ମଣିଏ କୁବେର ଦେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।” ତାପରେ ସେ ତାର ବାପାଙ୍କୁ କହିଲା “ମୁଁ ଦୁସଟ୍‌କୁମାରକୁ ବାହା ହେବି ନାହିଁ ।”ରାଜାତ ତଣ୍ଣ କରିଛନ୍ତି । ସେ ଝିଅର ଏପରି ଗତି ଦେଖି ତା ଉପରେ ବହୁତ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲେ । ତଥାପି ବିଳାସବତୀ ସେଥିରେ ରାଜି ହେଲାନାହିଁ । ତାପରେ ବିଳାସବତୀ ତାର ଗୁପ୍ତପ୍ରଣୟୀ ରାଜପୁତ୍ର ପାଖକୁ ନିମ୍ନ ମର୍ମରେ ଚିଠି ଲେଖିଲା ।

ପ୍ରିୟତମ,

ଅଭାଗିନୀର ପ୍ରଣାମ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ତୁମର ସୁକୃତି-ବଳରୁ ଏ ଅଭାଗିନୀ ଅସୁରପୁରୀରୁ ମୁକୁଳିଛି । ତୁମେ ଅସୁରପୁରୀ କଥା ଜାଣିଥିଲେ ମୋତେ ପ୍ରାୟେ ମୁକୁଳାଇ ଥାନ୍ତ, ମାତ୍ର ମୁଁ ଜଣେ ନୀଚ ଅଜ୍ଞାତକୁଳଶୀଳ ଗୁଣିବିଦ୍ୟା ଜାଣିଥିବା ଲୋକଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି । ତେଣୁ ବାପା ମୋତେ ସେହି ନୀଚ ଲୋକ ହସ୍ତରେ ଅର୍ପଣ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ତୁମେ ଏ ଅଭାଗିନୀ ପ୍ରତି ସ୍ନେହଥିଲେ ଅମ ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କର । ବାପାତ ନିଶ୍ଚୟ ସେହି ଲୋକଟାକୁ ତୁମସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପଠାଇବେ । ସେତ ଯୁଦ୍ଧ କରି କିଛି ଜାଣେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ତୁମେ ତାକୁ ମାରି ପଥ ପରିଷ୍କାର କରିଦେଲେ ତୁମର ମୋର ବିବାହର ସୁରୁଖୁରୁରେ ହୋଇଯିବ । ଇତି

ଅଭାଗିନୀ

ବିଳାସବତୀ

ବିଳାସବତୀ ଏହି ଚିଠିଖଣ୍ଡିକ ଲେଖି ନିଜର ବିଶ୍ୱାସୀ ଚର ହାତରେ ସେ ଦେଶର ରାଜପୁତ୍ର ପାଖକୁ ପଠାଇ ଦେଲା । ବିଳାସବତୀ

ମନେମନେ ଭାବିଲା "ଦୁସଟିକୁମାର ତ ଯୁଦ୍ଧବିଦ୍ୟା ଜାଣେ ନାହିଁ ରାଜପୁତ୍ର ଆସି ନିଶ୍ଚୟ ତାଙ୍କୁ ମାରି ଦେବ ।"

ଏଣେ ସେ ଦେଶର ରାଜପୁତ୍ର ଜଣେ କନ୍ୟା ବିଳାସବତୀର ଶି ପାଇ ନିଜ ବାପାଙ୍କୁ ଜଣାଇ ବହୁତ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ନେଇ ବିଳାସବତୀର ବାପ ରାଜାଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କଲା । ଏ ଦେଶର ରାଜା ଯୁଦ୍ଧପାଇଁ ତିଆରି ନଥିଲେ । ହଠାତ୍ ଆକ୍ରମଣ ହେବାରୁ ବହୁ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ନେଉଁଲେ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ବିଚାର କରି କିଛି ସ୍ଥିର କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେତେ ଦୁସଙ୍କୁମାର ଏ ଖବର ପାଇଲା । ସେ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲା "ମହାରାଜ, ସେ ରାଜପୁତ୍ର କାହିଁକି ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କରିଛନ୍ତି ଜାଣନ୍ତି । ସେ ଚାହେଁ ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ଆପଣଙ୍କଠାରୁ ନେଇଯିବାକୁ, ଆଉ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସବୁ ଗୁପ୍ତ ସନ୍ଧାନ ନେଇ ଜାଣିଛି ଯେ ବିଳାସବତୀ ମଧ୍ୟ ତାକୁହିଁ ବିଭା କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ସେ ଅନ୍ୟ କାହାରିକୁ ବିଭା କରିବାକୁ ରାଜି ହେଉନାହାନ୍ତି ।" ମହାରାଜା ଏକଥା ଶୁଣି ବହୁତ କ୍ରୁଦ୍ଧ ହେଲେ ଏବଂ କହିଲେ ଜା ମୁଁ ଏହା କରିବାକୁ ଦେବି ନାହିଁ । ବିଳାସବତୀ ମୋପରି ପିତାର ଝିଅ ହୋଇ ପୁଣି ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ । ମୁଁ ଏତେଦୂର ଅପମାନ ସହି ପାରିବି ନାହିଁ । ଯାହାହେବାର ହେଉ ମୁଁ ଯୁଦ୍ଧ କରିବି ଏବଂ ଜିତିଲେ ସେ ବିଳାସବତୀକୁ ନେବ ।" ଦୁସଙ୍କୁମାର ରାଜାଙ୍କର ଏପରି ବ୍ୟସ୍ତ ଦେଖି ବହୁତ ବିନମ୍ର ହୋଇ କହିଲା ମହାରାଜ, ଆପଣ ମୋର ବାପ ସମାନ, ଆଉ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଆସିଲା ଦିନରୁ ପୁଅପରି ବ୍ୟବହାରରେ ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆପଣଙ୍କଠାରେ କୃତଜ୍ଞ । ଆପଣ କିମ୍ବା ଆପଣଙ୍କର ପ୍ରଜା କେହି ଯୁଦ୍ଧ କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ମୁଁ ବିନା ଅସ୍ତ୍ର ଏବଂ

ପାତରେ ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ହରାଇ ଦେବି ! ମାତ୍ର ଆପଣଙ୍କ ନୁମତି ଲୋଡୁଛି । କାରଣ ବିଳାସବତୀ ପଛରେ ମୋତେ ଦୋଷ ଦେବେ ।" ରାଜା କହିଲେ 'ଯାଅ ବତ୍ସ, ବିଳାସବତୀ ଆଜିଠାରୁ ମାର ହିଁ ଅଟେ । ତୁମେ ଯେ କୌଣସି ମତେ ଶତ୍ରୁଙ୍କୁ ହରାଇ ମାର ରାଜ୍ୟ ରକ୍ଷା କର ।"

ତାପରେ ଦୁଃଖୀକୁମାର ତାର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ସିଂହ, ଲୁ ଓ ଗଧିଆଙ୍କୁ କହିଲା "ଦେଖ, ଆଜି ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ ଛାଉଣୀରେ ଶି ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ହେବ ।" ସିଂହ, ଭାଲୁ ଓ ଗଧିଆ କହିଲେ ଆମେ ତିଆର ।" ସେଠୁ ଦୁଃଖୀକୁମାର ତିନିଙ୍କୁ ଧରି ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ-ଙ୍କେ ଗଲା । ଶତ୍ରୁସୈନ୍ୟ ଛାଉଣୀରେ ପହଞ୍ଚି ସିଂହ ରଡ଼ିକରି ଗୋଟେ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଲା । ଭାଲୁ ଗୋଟେ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଲା ଏବଂ ଧିଆ ଆଉ ଗୋଟେ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଲା । ତିନିହେଁ ଏଣେ ତେଣେ ଇଁ କାହାକୁ ବଧେ କାହାକୁ ରମ୍ପୁଡ଼େ କାହାକୁ ଗୋଡ଼ାଏ ରମାରି ଗଲେ । କାହାକୁ ମଧ୍ୟ ଆମ୍ପୁଡ଼ି ପକାଇଲେ । ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ-ନେ ଏପରି ଦେଖି ଭୟରେ କିଏ କୁଆଡେ ଜୀବନ ବିକଳରେ ପଳାଇ ଏ ଜଙ୍ଗଲରେ, କିଏ ଗୁମ୍ଫାରେ, କିଏ ଗଛରେ, କିଏ ବା ନଈରେ ଶି ଜୀବନ ରକ୍ଷା କଲେ । ରାଜପୁତ୍ର ଏହା ଦେଖି ମହା ବିପଦରେ ଲା ଏବଂ ସାହସରେ ଦୁଃଖୀକୁମାର ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇ ଣ୍ଡା ବୁଲାଇଲା । ମାତ୍ର ଦୁଃଖୀକୁମାର ତାର ବେଗରେ ଖଣ୍ଡାବୁଲା ଗରେ ଠିଆହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଲଜ୍ୟାରେ ପଳାଇଲା । ନ୍ତି ଦୁଃଖୀକୁମାର ତାକୁ ପଳାତକ ଭାବି ଗୋଡ଼ାଇଲା ନାହିଁ । ଜ୍ୟର ପ୍ରଜାମାନେ ସମସ୍ତେ ଦୁଃଖୀକୁମାରର ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଦେଖି ନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହିଲେ ଏବଂ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ କହିଲେ ଦୁଃଖୀକୁମାର

କମ୍ ଲୋକ ନୁହେଁ । ତାଙ୍କ ସବୁ ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଜଣା ଏବଂ ଶତ
ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।" ରାଜା ଖୁସିହୋ
ଦୁସନ୍ତକୁମାରଙ୍କୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହିଲେ ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଧା
ସେନାପତି କରାଇଲେ । ଦୁସନ୍ତକୁମାର ସବୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଅସ୍ତ୍ର
ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଶିଖାଇଲା । ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜା ସମସ୍ତେ ଖୁସି
ହେଲେ । ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ ଜଳାସବତୀର ଦୁସନ୍ତକୁମାର ପ୍ରତି ଘୃଣ
ଗଲା ନାହିଁ । ଦୁସନ୍ତକୁମାରର ଜନ୍ମତରେ ପ୍ରେମାର ହୃଦ
ଦର୍ଶରେ ପୁଡ଼ିଯାଉଥାଏ । ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଏହା ଜାଣିପାରି ସେ
ରାଜ୍ୟକୁ ଛାଡ଼ିଯିବାକୁ ମନସ୍ଥ କଲା ଏବଂ ଯେଉଁ ଦିନ ଯିବ ତ
ଆଗଦିନ ରାଜା ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଜା ସମସ୍ତଙ୍କଠୁ ପୁନରାଏ ଆସି
ବୋଲି ଛଳନା କଲା । ସମସ୍ତେ ବହୁତ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ ଏ
ଦୁସନ୍ତକୁମାରଙ୍କୁ ସେଠାରୁ ଚାଲି ନ ଯିବାକୁ ବାରମ୍ବାର ଅନୁରୋ
କଲେ । ମାତ୍ର ଦୁସନ୍ତକୁମାର ତାର ପରଦିନ ସକାଳୁ କାହାରି
ଦେଖା ନ କରି ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ନେଇ ଅନ୍ୟଆଡ଼େ
ଚାଲିଗଲା । ଏଆଡ଼େ ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ତାଙ୍କୁ ନ ଦେ
ବହୁତ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ 'ମହାରାଜ' ଦୁସ
କୁମାରଙ୍କୁ ପ୍ରେମା ଜଳାସବତୀ ଘୃଣା ଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖୁଥିବା
ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖମନରେ ଏ ରାଜ୍ୟ ତ୍ୟାଗ କଲେ । ମାତ୍ର
କଥା ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ରାଜାମାନେ ଶୁଣିଲେ ଆପଣଙ୍କୁ କଣ କହିବେ
ମହାରାଜା ଝିଅର ଏପରି ବ୍ୟବହାରରେ ବହୁତ କ୍ରୁଦ୍ଧ ହୋ
ଜଳାସବତୀକୁ ଡକାଇ ଆଣି କହିଲେ "ଦେଖ୍ ଜଳସବ
ତୋର ଆଉ ଏଠାରେ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ତୋ ଲାଗି ସାରା ରାଜ୍ୟଠ
ଶାନ୍ତି ଘଟିଲା । ତୋତେ ଅସୁର ଚୋରି କରିନେଇଥିଲା ଏବଂ
ତୋତେ ହରାଇଥିଲି । ମୁଁ ସେହିଠାରୁ ତୋତେ ଭାବିବି ଯେ ଅ

ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନେଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ଆଜି ତୋର ମୁହଁ ଚାହିଁବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁନାହିଁ । ତୁ ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତୋର ଭାଗ୍ୟ ଯେଉଁଠି କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଅ କିମ୍ବା ତୋର ସେହି ପ୍ରିୟ ପ୍ରଣୟୀ ନିକଟକୁ, କାପୁରୁଷ ଯେ କି ଏତେ ସୈନ୍ୟ ଧରି ଆସି ଜଣେ ସାମାନ୍ୟ ଯୁବକ ହସ୍ତରେ ପରାସ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରାଣ ନେଇ ଲଜ୍ଜାରେ ପଳାଇଲା । ତାର ପାଖକୁ ଚାଲି ଯା ।" ଏହା ଶୁଣି ବିଳାସବତୀ ମୁଣ୍ଡରେ ବଜ୍ର ପଡ଼ିଲା ପରି ହେଲା । ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାର ଗଳ୍ପରେ ବିଳାସବତୀ ମନେ ମନେ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲା । ମାତ୍ର ଏ ଘଟଣାରେ ତା'ର ଦୁଃଖର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ ବାପାଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି କ୍ଷମା ମାଗିଲା । ମାତ୍ର ରାଜା ତାକୁ ଚାହିଁଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରହରୀଙ୍କୁ କହିଲେ "ଯାଅ ଚଣ୍ଡାଳକୁ ନେଇ ଯାଅ ଏ ରାଜ୍ୟର ଅପର ପାଖ ବଣରେ ଛାଡ଼ି ଆସିବ ।" ପ୍ରହରୀ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ଧରି ବଣ ଆଡ଼କୁ ନେଇଗଲେ । ବିଳାସବତୀ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଯାଉଥାଏ । ଏବଂ ପ୍ରହରୀ ତାକୁ ବଣରେ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଆସିଲା ।

ଏଣେ ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାର ବହୁତ ବଣ ପର୍ବତ ପାର ହୋଇ ଆଗ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ରାଜ୍ୟର ଶେଷ ମୁଣ୍ଡରେ ଗୋଟିଏ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘର । ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାର ତାର ଦୁଆରକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରେ କାନ୍ଦ ବୋବାଳି ଲାଗିଛି । ସେଠୁ ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାର ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇ ପଚାରିଲା "ତୁମର କି ବିପଦ ପଡ଼ିଛି କୁହ ।" ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଆସି କହିଲା 'ତୁମେ ଆମର ବିପଦ କଥା ଶୁଣି ବା କଣ କରିବ ?" ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାର କହିଲା "ଯେ କୌଣସି ବିପଦ ହେଉ ପଛେ ମୁଁ ତୁମଙ୍କୁ ସେଥିରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବି ।" ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କାନ୍ଦଣା ବନ୍ଦ କରି କହିଲା 'ଏ ରାଜ୍ୟକୁ ଗୋଟାଏ ଅସୁର ଆସିଛି । ସେ ରାଜାଙ୍କ

ପାଖରେ କହୁଛି ଯେ ତାର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନ ଦେଲେ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମାରି ପକାଇବ । ରାଜା ତାକୁ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଜଣେ ଲେଖାଁ ତାର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ତା ପାଖକୁ ପଠାହେବେ ଏବଂ ସେ ପ୍ରଶ୍ନ ତାକୁ ପଚରା ହେବ । ଯେ ଉତ୍ତର ନ ଦେଇଥିବ ତାକୁ ଅସୁର ମାରିଦେବ । ଏହିପରି ରାଜ୍ୟର ପ୍ରାୟ ଅସୁର ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ନ ଦେଇ ଅନେକ ଲୋକ ମଲେଣି । ଆଜି ମୋର ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ପାଳି । ମୋର ସ୍ୱାମୀ ମରିଗଲେ; ମୋର ଦୁଇଟି ଛୋଟ ପିଲା, ଆମେ ପୋଷି ହେବୁ କିପରି । ସେଥିପାଇଁ ଆଜି କାହାରି ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । ମହାରାଜା ମଧ୍ୟ ଏପରି ପ୍ରଜାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁରେ ପାଗଳା ପରି ହୋଇ ଗଲେଣି । ଅସୁରଠାରୁ ବଞ୍ଚିବାକୁ କୌଣସି ଉପାୟ ପାଉନାହାନ୍ତି ।" ଦୁସରୀକୁମର କହିଲା "ଅସୁର କେଉଁଠି ଥାଏ ?" ବ୍ରାହ୍ମଣ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କହିଲେ "ଅସୁରଟା ଦିନଯାକ କୁଆଡ଼େ ଥାଏ କେଜାଣି, ରାତିରେ ଏ ଝଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ଯାହା ଏ ରାଜ୍ୟର ଶ୍ମଶାନରେ ଅଛି ସେଇଠିକି ଆସେ । ରାତିଅଧକୁ ଗୋଟାଏ ଭୀଷଣ ରଡ଼ି ଛାଡ଼େ । ରାତିରେ ସେଠାରେ କିଏ କହେ କେଜାଣି ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଭୀଷଣ ରଡ଼ି ଶୁଭିଯାଏ । ସକାଳକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ଯେଉଁ ଲୋକକୁ ସେ ଗଛ ମୂଳକୁ ଅସୁର ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ଦେବାକୁ ପଠା ହୋଇଥାଏ, ସେ ଲୋକ ମରି ଶୋଇଥାଏ ।" ସେଠୁ ଦୁସରୀକୁମର ବ୍ରାହ୍ମଣୀକୁ କହିଲା । "କିଛି ଚିନ୍ତା କରନାହିଁ । ତୁମର ସ୍ୱାମୀ ବଦଳି ଆଜି ମୁଁ ସେଠାକୁ ଯିବି ।" ତା ପରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ନେଇ ସେ ସେହି ଝଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଅସୁର ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲା । କିଛିକ୍ଷଣ ଗଛରୁ ସୁଉ-ସୁଉ ହୋଇ ଗରମ ହାଉଆ ତା ଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ି ଆସିଲା । ସେ ନ ଡରି ସେହି ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା, ଦେଖିଲା ବଡ଼ ବଡ଼ ଦାନ୍ତ ଜଳନ୍ତା ନିଆଁ-

ପରି ଆଖି ଏବଂ ଗୋଟାଏ ପାହାଡ଼ପରି ଲୋକ ସେ ଆଡକୁ ଧାଇଁ ଆସୁଛି । ଦୁସରୀକୁମାର ନିର୍ଭୟରେ ଠିଆ ହେଲା ଏବଂ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ଗଛରେ ଲୁଚି ଯିବାକୁ କହିଲା । ସେମାନେ ଗଛରେ ଲୁଚିଗଲେ । ଅସୁର ପହଞ୍ଚି ଦୁସରୀକୁମାରକୁ କହିଲା "ତୁ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ଦେଇ ପାରିବୁ ?" ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲା "ମୁଁ ତୋ ପାଖ ଆସିଛି; ତୋ ପ୍ରଶ୍ନ କଣ ତୋର ପ୍ରାଣର ଜବାବ ଦେବି ।" ଏ କଥାରେ ଅସୁର ରାଗିଯାଇ ଗୋଟାଏ ବିକଟାଳ ଚିତ୍କାର ଛାଡ଼ି ଦୁସରୀକୁମାର ଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ି ଆସିଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ନିର୍ଭୟରେ ତୀର ବେଗରେ ଖଣ୍ଡା ବୁଲାଇଲା । ଅସୁର ତା ଖଣ୍ଡା ବୁଲାରେ ତା ପାଖରେ ପଶି ପାରିଲା ନାହିଁ ଏବ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ଭାବିଲା "ଆଗରୁ ଯେଉଁମାନେ ଆସୁଥିଲେ, ସେମାନେ ମୋର ରଡ଼ିରେ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇ ମରି ଯାଉଥିଲେ, ମାତ୍ର ଏ କିଏ, ଏତ କମ୍ ଲୋକପରି ଜଣା ଯାଉନାହିଁ ।" ଏହା ଭାବୁ ଭାବୁ ଅସୁର ଅନ୍ୟ-ମନସ୍କଭାବରେ ଟିକିଏ ଠିଆ ହୋଇ ଯିବାରୁ ତେଣେ ଗଛ ଉପରୁ ଫଟ୍‌କିନା ସିଂହ ତା ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା । କାରଣ ତାର ମୁନିବ ଏକା ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥିବାର ସିଂହକୁ ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ । ଅସୁର ସିଂହଆଡ଼େ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଦୁସରୀକୁମାର ଏହି ଅବସରରେ ଅସୁର ଆଖିକୁ ଦୁଇଟି ଶର ମାରି ଆଖି ଫୁଟାଇ ଦେଲା । ଅସୁର ଅନ୍ଧ ହୋଇ ଏଣେ ତେଣେ ଧାଇଁବାକୁ ଲାଗିଲା । ଧାଇଁ ଧାଇଁ କିଛି ତାକୁ ନ ଦିଶୁ ଥିବାରୁ ଧକ୍‌କିନା ଯାଇ ଝଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ଦେହରେ ବାଡ଼େଇ ହୋଇ ଭୁସ୍‌କିନା ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ସେତେ ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ, ଠେକୁଆ ଫଟ୍ ଫାଟ୍ ଅସୁର ଉପରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ସିଂହ ମଧ୍ୟ ଆସି ଅସୁର ଗୋଡ଼କୁ ଗାଞ୍ଜି କିନା ମାଡ଼ି ବସିଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ଏସବୁ ଦେଖି ଆଉ ଡେରି ନ କରି

ଖଣ୍ଡାରେ ଅସୁର ବେକରେ ଏକା ଚୋଟେ ଦେଲା ଯେ ଅସୁର ଭେ-
କର ଗୋଟା ବିକଟାଳ ରଡ଼ି କଲା ଏବଂ ତା ପିଣ୍ଡରୁ ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ି-
ଗଲା । ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଦେଖାଗଲା ଯେ ଅସୁର ଦେହରୁ ଗୋଟିଏ ଦିବ୍ୟ-
ସୁନ୍ଦର ପୁରୁଷ ବାହାରିଲା ଏବଂ ସରଗରୁ ଗୋଟିଏ ସୁନାର ରଥ ଆସି
ତା ସାମନାରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ଦିବ୍ୟସୁନ୍ଦର ପୁରୁଷଟି ସେ ରଥରେ
ବସି ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଚାଲିଗଲା । ଦୁସସ୍ତୀକୁମାର ଭାବିଲା ଯେ କେହି ଗନ୍ଧର୍ବ
କ୍ରୋଧରୁ ଏ ଶାପ ପାଇ ଅସୁର ହୋଇ ଥିଲା । ରାତି ସେତେବେଳକୁ
ପାହାନ୍ତା ହେଲାଣି । ଦୁସସ୍ତୀକୁମାରର ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ହାଲିଆ
ହୋଇ ସମସ୍ତେ ସେଠି ଗଛତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ ଏବଂ ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ
ତାଙ୍କୁ ନିଦ ହୋଇଗଲା ।

ସକାଳ ହେଲା ଏଣେ ସହର ରଡ଼ି ଏବଂ ଗୋଳମାଳରେ
ରାଜ୍ୟସାରା ଲୋକଙ୍କର କାହାରି ନିଦ ନାହିଁ । ରାଜାଙ୍କର ମଧ୍ୟ ତଦ୍ରୂପ ।
ସମସ୍ତେ ଭାବିଲେ କାଲି ବ୍ରାହ୍ମଣର ପାଳିଥିଲା । କଣ ହେଲା, ଏତେ
ଗୋଳମାଳ କାହିଁକି ହେଲା । ଏହାପରେ ଖୋଦ ରାଜା ଏବଂ ଅନ୍ୟ
ଲୋକମାନେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରଆଡ଼େ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ଦୁଆରେ ବସିଛନ୍ତି । ରାଜା ପଚାରିଲେ "କହୋ ବ୍ରାହ୍ମଣ, କାଲି
ତୁମ ପାଳି ଥିଲା । ଅସୁର କଣ କଲା ?" ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲା "ମହାରାଜ,
ମାଫ୍ କରିବେ, ମୁଁ କାଲି ରାତିରେ ଅସୁର ପାଖକୁ ଯାଇନାହିଁ ।"
ରାଜା କହିଲେ "କିପରି, କାଲିତ ରାତିରେ ଅସୁର ବହୁତ ରଡ଼ି
ଛାଡ଼ିଥିଲା ।" ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲା "ମହାରାଜ ! ଅବଶିଷ୍ଟକୁ ଦଇବ
ଭରସା; କାଲି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ମୋ ଘରକୁ ଜଣେ ବିଦେଶୀ ଲୋକ
ଗୋଟାଏ ସିଂହ, ଗୋଟାଏ ଭାଲୁ, ଗୋଟାଏ ଗଧିଆ, ଗୋଟାଏ ବିଲୁଆ
ଓ ଗୋଟାଏ ଠେକୁଆ ଧରି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ସେତେବେଳେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ

ବସି କାନ୍ଦୁଥିଲା । ବିଦେଶୀଟି ଆମକୁ ଅଭୟ ଦେଇ ମୁଁ ମନା କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେହି ଗଛମୂଳ ଆଡେ ଗଲା । ତା ପାଖରେ ସିଂହ ପ୍ରଭୃତି ଥିବାରୁ ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କଲି ଯେ ସେ କୌଣସି ମତେ ଅସୁର କବଳରୁ ତାଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବ । ତେଣୁ ମୁଁ ଆଉ ଗଲି ନାହିଁ ।" ରାଜା ଏକଥା ଶୁଣି ବହୁତ ଚିନ୍ତା କରି କରି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଧରି ଶ୍ମଶାନରେ ଥିବା ବରଗଛ ଆଡେ ଗଲେ । ସେଠାରେ ଦେଖିଲେ ଅସୁରର ମୁଣ୍ଡଟା ଏବଂ ଗଣ୍ଡିଟା ଦୁଇଖଣ୍ଡ ହୋଇ ପଡିଛି । ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ଏବଂ ଗଛମୂଳରେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଜଣେ ରାଜପୁତ୍ରପରି ଲୋକ ଶୋଇଛି । ତା ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ଗୋଟାଏ ସିଂହ, ଗୋଟାଏ ଭାଲୁ, ଗୋଟାଏ ଗଧିଆ, ଗୋଟାଏ ବିଲୁଆ ଏବଂ ଗୋଟାଏ ଠେକୁଆ ଏପରି ପାଞ୍ଚଟା ଜନ୍ତୁ ଶୋଇଛନ୍ତି । ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ପଚାରିଲେ "ଏହି ବିଦେଶୀ ?" ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲା ହଁ "ମହାରାଜ !" ରାଜା କହିଲେ "ମୁଁ ଦେଖୁଛି ଲୋକଟି ଭାରି ସାହସୀ ।" ଏହିପରି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ସମୟରେ କୋଳାହଳ ହେତୁରୁ ଦୁସସ୍ତୀକୁମାରର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ଦୁସସ୍ତୀକୁମାର ଉଠି ଆଖି ମଳି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚାହିଁଲା ଏବଂ ଗଲା ରାତିରେ ଦେଖିଥିବା ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଚିହ୍ନି ପାଖକୁ ଡାକିଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଦୁସସ୍ତୀକୁମାର ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ିଗଲା । ଦୁସସ୍ତୀକୁମାର କହିଲା "ଓହୋ, ବହୁତ ଶୋଇ ପଡିଲି । କାଲି ରାତିରେ ଅସୁର ସଙ୍ଗରେ ଯୁଦ୍ଧ କରି ଆମେ ବହୁତ ହାଲିଆ ହୋଇ ପଡ଼ିଲୁଁ । ଟିକିଏ ପାଣି ଆଣିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କର ଭାରି ଶୋଷ ହେଉଛି ।" ବ୍ରାହ୍ମଣ ରାଜାଙ୍କୁ ଦେଖାଇ କହିଲା "ଏ ଆମ ମହାରାଜା । ଆପଣ ଚାଲନ୍ତୁ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଆପଣଙ୍କୁ ନେଇ ନେବୁଁ । ଚାଲିଇ ଦେବୁଁ ନାହିଁ । ଆପଣ ଆମର ଏତେ ଉପକାର କରିଛନ୍ତି ।" ଦୁସସ୍ତୀକୁମାର ଉଠି ଠିଆ

ହୋଇ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ନମସ୍କାର ଜଣାଇଲା । ରାଜା ଦୁସରୀକୁମାରର ବ୍ୟବହାରରେ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇ କହିଲେ "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ କୌଣସି ଦେଶର ରାଜପୁତ୍ର ହେବ ପରା । ତୁମେ ଯେ ଇଚ୍ଛା ସେ ହୁଅ ମୋର ଆଜିଠାରୁ ବନ୍ଧୁ । ତୁମେ ରାଜ୍ୟଟାକୁ ଏତେବଡ଼ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କଲ । ତୁମଙ୍କୁ ଆଗରୁ ପାଇଥିଲେ ମୋର ଏତେଗୁଡ଼ିଏ ପ୍ରଜା ମରି ନ ଥାନ୍ତେ ।" ସେଠୁ ସମସ୍ତେ ସାଙ୍ଗହୋଇ ରାଜାଙ୍କ ନଅରଆଡ଼େ ଗଲେ । ରାଜା ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କୁ ବହୁତ ଆଦର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କଲେ ଏବଂ ସମସ୍ତପ୍ରକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି-ଦେଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହାରରେ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇ ସେଠାରେ ଅନେକ ଦିନ କଟାଇ ଦେଲେ ।

ଏହି ସମୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଶତ୍ରୁ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ଆକ୍ରମଣ-କାରୀ ଶତ୍ରୁ ହେଉଛନ୍ତି ଅନ୍ୟ ଦେଶର ରାଜା ମାଣିକ୍ୟବର୍ତୀର ଭାଇ ଏବଂ ପଦ୍ମଳକୁମାରଙ୍କର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁ । ଶତ୍ରୁ ଆକ୍ରମଣ ଦ୍ୱାରା ଏ ଦେଶର ରାଜା ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ରାଜ୍ୟରେତ ସୈନ୍ୟ ନାହାନ୍ତି । ସବୁ ଅସୁର ଦ୍ୱାରା ମରିଛନ୍ତି । କିପରି ଶତ୍ରୁ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବେ । ବଡ଼ ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ କହିଲେ 'ଦେଖ ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ ଆମକୁ ଗୋଟିଏ ମହାବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମହାବିପଦ ଉପସ୍ଥିତ । ତାର ପ୍ରତିକାର ନ କଲେ ଆମେ ଗଲୁ ।" ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲେ "ଦେଖନ୍ତୁ ମହାରାଜ ! ସେଥିପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ମୁଁ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ଆପଣଙ୍କ ରାଜ୍ୟରେ କୌଣସି ବିପଦ ପଶି ପାରିବ ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କର ଯେ କେତେକ ସୈନ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ମୋ ସହିତ ଦିଅନ୍ତୁ । ମୁଁ ଶତ୍ରୁସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଯେ କୌଣସି ଉପାୟରେ

ଘଉଡାଇ ଦେବ ।" ରାଜା ଖୁସି ହୋଇ ସମସ୍ତ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଭୁସରୀକୁମାରଙ୍କ କଥାମାନି ଚଳିବାକୁ କହିଲେ ଏବଂ ଭୁସରୀକୁମାରକୁ ସେନାପତି କରିଦେଲେ । ତା ବାଦ ଲାଗିଲା ଯୁଦ୍ଧ ସୈନ୍ୟ ସୈନ୍ୟଙ୍କ ଭିତରେ । ମାତ୍ର ଯେତେବେଳେ ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କର ରାଜା ହଠାତ୍ ଭୁସରୀକୁମାରକୁ ଦେଖିଦେଲେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଯୁଦ୍ଧ ବନ୍ଦକରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ଓ ନିଜେ ଘୋଡ଼ା ଉପରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ଭୁସରୀକୁମାରକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ ଏବଂ କହିଲେ "ବନ୍ଧୁ ! ମୋ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଏଠାରେ ଆସି ଲୁଚି ରହିଛ । ମୁଁ ତୁମର କଣ ଦୋଷ କଲି ! ତୁମର ସେ ରାଜ୍ୟ କୁଆଡ଼େ ଗଲା ? କୁସୁମବତୀ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ? ଥରେ କୁସୁମବତୀକୁ ହରାଇ ଥିଲ । ପୁଣି କଣ ରାଜ୍ୟ ସହିତ କୁସୁମବତୀକୁ ହରାଇଲ ? ଯଦି କୌଣସି ବିପଦ ପଡ଼ିଲା ମୋ ରାଜ୍ୟକୁ ଗଲ ନାହିଁ । ଆମେ ସବୁ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ଏ ରାଜ୍ୟରେ ଆସି ଆତ୍ମଗୋପନ କରିବା କଣ ଭଲ ହେଲା ? ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଖାଲି ପହିଲିକୁମାର, ପହିଲିକୁମାର, ବୋଲି ଝୁରି ଝୁରି କଣ୍ଟା ହେଲାଣି ।" ଭୁସରୀକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି ଭାବିଲା "କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ, ଏହାଙ୍କ ସହିତ ମୋର ତ କେବେ ଦେଖା ନାହିଁ, ଭାଇ ପହିଲିକୁମାରର ବୋଧହୁଏ ବନ୍ଧୁ ।" ସେଠୁ ସେ ନିଜର ପରିଚୟ ନ ଦେଇ ପହିଲିକୁମାର ଭାବରେ କହିଲା "ବନ୍ଧୁ, ସେ ସବୁ ପରେ କହିବି, ମାତ୍ର ତୁମେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଆସିଛ ମୁଁ ଜାଣିଥିଲେ ଯୁଦ୍ଧ ବିଲକୁଲ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା । ଏବେ ଏ ରାଜା ମୋର ବନ୍ଧୁ, ଏବଂ ତୁମେ ବି ମୋର ବନ୍ଧୁ, ଏବେ ଆସ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ଭେଟ କରାଇ ପରିଚୟ କରାଇ ଦିଏ । ତା' ପରେ ଦୁହେଁ ସାଥିହୋଇ ସେ ରାଜା ନଅରଆଡ଼କୁ ଗଲେ । ବାଟରେ ଭୁସରୀକୁମାର ପଚାରିଲା "ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମୋ ଲାଗି କାହିଁକି ଚିନ୍ତା କରୁଛି ?" ମଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ କହିଲେ "ମତେ

ଅଛି ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ କହିଥିଲ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଭ୍ରାତୃବଧୂ କରିବାକୁ, ମାତ୍ର ମାଣିକ୍ୟ ତୁମଛଡ଼ା ଆଉ କାହାକୁ ଚାହେଁ ନା । ସେ କହେ ଯେ ସେ କୁସୁମବତୀଙ୍କର ସାନ ଭଉଣୀପରି ରହିବ ଓ ପୁଣି କହୁଛି ଯେ ଜଣେ ପୁରୁଷର କଣ ଦୁଇଟି ସ୍ତ୍ରୀ ରହୁ ନାହାନ୍ତି । କେତେବେଳେ କହୁଛି ପହିଲକୁମାର ତ କୁସୁମବତୀକୁ ଆଉ ପାଇ ନ ଥିବେ । ଏହିପରି କେତେ ପାଗଳପରି ବକୁଛି । ମୁଁ ଯେତେ ବୁଝାଉଲେ ବୁଝୁ ନାହିଁ । ତୁମେତ କୁସୁମବତୀକୁ ପାଇ ଖୁସି ହୋଇଥିଲ । ପୁଣି କଣ ହେଲ । ବିଭାଘର ସମୟରେ ତୁମର ବିବାହ ମାଣିକ୍ୟ-ବତୀକୁ କହିବାକୁ ତୁମେ ମନା କରି ଥିବାରୁ ମୁଁ ତାକୁ କହୁନାହିଁ ।"

ସେଠି, ଦୁସରୀକୁମାର ମନେ ମନେ ସବୁ ଭାବି ନେଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାର କୁସୁମବତୀକୁ ବିଭା କରିଛି ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ରାଜା ହୋଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନାହିଁ ଏବଂ ମୋତେ ବିଭା କରିଦେବାକୁ ଏହାଙ୍କୁ କହୁଛି । ଦେଖୁଛି ମାଣିକ୍ୟବତୀର ପ୍ରେମ ଅତୁଳନୀୟ । ଆଗ୍ଗ ମଜାଟା କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା । ଏହା ଭାବି ଭାବି ସେ ଦେଶର ରାଜା ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ରାଜାଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ପରିଚୟ କରାଇଦେଲେ । ସେ ଦେଶର ରାଜା ଖୁସି ହେଲେ ଏବଂ ନଅର ମଧ୍ୟରେ ବହୁତ ଆଡ଼ମ୍ବର ଜାକଜମକରେ ଖିଆପିଆ ହେଲା । ରାଜା ରାଜା ମିଳିଲେ । ସୈନ୍ୟ ସୈନ୍ୟ ମିଳିଲେ । ଏହିପରି ମଉଜରେ ଶତ୍ରୁମାନେ ମିତ୍ର ହୋଇ ସେଠାରେ ଦୁଇଦିନ କଟାଇଲେ । ତା' ପରେ ବିଦାୟ ନେଲେ । ଗଲାବେଳେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ନିଜ ଦେଶକୁ ନେବାକୁ ଜିଗର ଲଗାଇଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ଛଳନା କରି କହିଲା "ମୋର ସାନଭାଇକୁ ମୁଁ ଖୋଜିବାକୁ ଆସିଛି । ତାକୁ ନ ପାଇଲେ କୁଆଡ଼େ ଯିବି ନାହିଁ । ତାକୁ

ପାଇଲେ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆଗେ ତୁମ ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚି ମାଣିକ୍ୟ-
ବତୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କୁ ବିଭା କରାଇବି । ମୋ ସାନ ଭାଇକୁ ଦେଖିଲେ
ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବିଭା କରିବାକୁ ଅମଙ୍ଗ ହେବ ନାହିଁ । ମାଣିକ୍ୟବତୀର
ଭାଇ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରି ନିଜର ସୈନ୍ୟ ସାମନ୍ତ ନେଇ ନିଜ
ଦେଶକୁ ବାହୁଡ଼ି ଗଲେ ।

ଏଣେ ଦୁସ୍ପର୍ଶକୁମାର ଭାଇ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଚିନ୍ତାରେ ବହୁତ
ଆକୁଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ସେ ଭାବିଲା 'ଭାଇ ରାଜା ହୋଇ କଣ
ମୋତେ ଏକା ବେଳକେ ପାଶୋରି ପକାଇଲା । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ବହୁତ
ଦିନ ହେଲା ଆସିଲିଣି, ମାତ୍ର ଭାଇ ପଦ୍ମଲକୁମାରର କଥା ଭୁଲି
ଯାଇଛି । ମନଟା କାହିଁକି ଭଲ ଲାଗୁ ନାହିଁ । ତା ପରେ ତାର
ସେହି ଗଛରେ ପୋତା ହୋଇଥିବା ଖଣ୍ଡା କଥା ମନେ
ପଡ଼ିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଖଣ୍ଡା ପାଖକୁ ଗଲେ ଭାଇର ଭଲ
ମନ୍ଦ ଜଣା ପଡ଼ିବ ।" ଏହିପରି ନାନା ଚିନ୍ତା କରି ସେ ଭାଇର
ଅନ୍ୱେଷଣରେ ଯିବାପାଇଁ ମନସ୍ଥ କଲା ଓ ମହାରାଜଙ୍କୁ କହି ବିଦାୟ
ନେଲା । ମହାରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ବହୁତ ଦୁଃଖ କଲେ ।
ଦୁସ୍ପର୍ଶକୁମାର ପୁଣି ଫେରି ଆସିବ କହି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୋଧ ସୋଧ
କରି ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ନେଇ ପୁଣି
ଦେଶଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ଯାଇ ଯାଇ ବାଟରେ କେତେ ବଣ ପର୍ବ-
ତ ପାର ହେଲା । ଶେଷରେ ଯେଉଁଠାରୁ ଦୁଇଭାଇ ଅଲଗା
ହୋଇଥିଲେ ସେହି ଗଛପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ପୂର୍ବପରିଚିତ
ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଗଛ ଦେଖି ଟିକିଏ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ଗଛ
ପାଖକୁ ଯାଇ ପୋତା ହୋଇଥିବା ଖଣ୍ଡାଟି ଟାଣିଆଣି ଦେଖିଲା
ଯେ ନିଜ ପାଖଟି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଛି, ମାତ୍ର ତାର ଭାଇ ପଦ୍ମଲକୁମାର

ପାଖଟି କଲଙ୍କି ଲାଗି ଯାଇଛି ଏବଂ ଅଧା ଅଧା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଛି । ପହ୍ଲଲକୁମାର କିଛି ନା କିଛି ବିପଦରେ ପଡ଼ିଛି ବୋଲି ଜାଣି ପାରିଲା । ମାତ୍ର ଅଧା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଛି ଦେଖି ଭାବିଲା ନିସ୍ତାର ହୋଇବାର ହୋଇ ପାରିବ । ତେଣୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଧରି ସେଠାରୁ ପହ୍ଲଲକୁମାର ଯେଉଁ ରାସ୍ତାରେ ଯାଇଥିଲା ସେହି ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଲା । ସେହିପରି ଅନେକ ବାଟ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଯାଗାରେ ଦେଖିଲା ଦୁଇଟି ରାସ୍ତା ଯାଇଛି । ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତରକୁ ଓ ଗୋଟିଏ ଦକ୍ଷିଣକୁ । ସେ ରାସ୍ତା ଦୁଇଟିର ଗୋଟିଏ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ରାଇଜକୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟଗୋଟିଏ କୁସୁମବତୀର ବାପ ରାଇଜକୁ ପଡ଼ିଛି । ସେ ତ ଜାଣେ ନାହିଁ କେଉଁଟା କେଉଁ-ଦିଗକୁ ଯାଇଛି । ସେଠୁ ସେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ରାଇଜକୁ ଯେଉଁ ରାସ୍ତା ଯାଇଛି ସେହି ଦିଗକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲିଲା । ବହୁତ ବାଟ ଯାଇ ଯାଇ ଶେଷରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଜଙ୍ଗଲ ଦେଖିଲା । ଜଙ୍ଗଲଟି ଦେଖିବାକୁ ଭାରି ସୁନ୍ଦର । ବଣ ବୁଦା-ଗୁଡ଼ିକରେ ନୂଆ ନୂଆ ପତ୍ର କଅଁଳି ମନ ମୋହି ନେଉଥାଏ । ବଣର ଫୁଲଗୁଡ଼ିକ ବାସନାରେ ମହକୁଥାଏ । ତାକୁ ଜଣାଗଲା ଜଙ୍ଗଲଟି ଗୋଟିଏ କୃତ୍ରିମ ଜଙ୍ଗଲ, ଯେପରି ସବୁ ରାଜାମାନଙ୍କ ନଅର ପାଖକୁ ଲାଗି କରି ଥାଏ ଏବଂ ରାଜପୁରର ମହିଳାମାନେ ମନ ବିନୋଦନ ପାଇଁ ସେ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲନ୍ତି ଏବଂ ଶିକାରୀ ବେଶରେ ଶିକାର କରନ୍ତି । ସେଠୁ ଦୁସରୀକୁମାର ସେହି ଜଙ୍ଗଲରେ ପଶିଲା । ବହୁତ ଆଡ଼େ ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲିଲା । କେତେ ମିଠା ଫଳ ଛିଣ୍ଡାଇ ଖାଇଲା ଏବଂ ସୁବାସ ଫୁଲ ଛିଣ୍ଡାଇ ଉପ-ଭୋଗ କଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ ଏଆଡ଼େ ସେଆଡ଼େ ନିର୍ଭୟରେ ବୁଲିଲା । ସେ ବଣଟି ତାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗିଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁ-

ମାନେ ମଧ୍ୟ ତା ସହିତ ପୋଷା କୁକୁରଙ୍କର ଗୋଡ଼ାଇ ଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ବୁଲି ବୁଲି ଥୋଡ଼େ ବାଟ ଗଲାରୁ ଗୋଟିଏ ଗହଳିଆ ଲତା ପଡ଼ିଲା । ଲତାଟା ପ୍ରାୟ ଖଣ୍ଡେ ବାଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଡ଼ିଛି । ଏ ପାଖରୁ ସେ ପାଖ ଦିଶୁନାହିଁ କି ଏ ପାଖରେ ମଣିଷ ଥିଲେ ସେ ପାଖକୁ ଜଣାଯିବ ନାହିଁ । ବସନ୍ତକୁମାର ବାଟ ନପାଇ ଟିକିଏ ଠିଆ ହେଲା । କିଛିକ୍ଷଣ ବାଦେ ସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ୱର ଶୁଣି ପାରିଲା । ସେଠୁ ସେ ଜାଣିଲା ଯେ କୌଣସି ରାଜାର ଏ ବିଳାସବନ ଏବଂ ରାଜମହିଳାମାନେ ବୋଧହୁଏ ମନ ବିନୋଦନ ପାଇଁ ଏଠାକୁ ଆସିଅଛନ୍ତି । ସେଠାରେ କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା ଭାବି ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ନିଶବ୍ଦରେ ସେ ସ୍ୱର ବାଣେଇ ବାଣେଇ ଆଗକୁ ଗଲା ଏବଂ ଲତା ଗହଳିଆ ଫାଙ୍କରେ ବହୁତ ନିରେଖି ଚାହିଁଲା । ଦେଖିଲା ଯେ ଚାରୋଟି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ । ଗୋଟିଏ ତା ମଧ୍ୟରେ ଅତି ସୁନ୍ଦରୀ । ଚାରିଜଣଯାକ ଶିକାରୀ ବେଶ । ହାତରେ ଧନୁ । ସେମାନେ ଲତା ଗହଳି ପାଖରୁ ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରେ ଠିଆହୋଇ ନିମ୍ନଦେଶେ ଚେଇଁ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ଉପରେ ଥାଉଛନ୍ତି, ଏବଂ ଲୁହାଲୁହି ହେଉଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଥମା ସ୍ତ୍ରୀ—"ଦେଖ ସଖି ! ମୁଁ ସାପକୁ ଦେଖିଲେ ଭୟ କରେ । ମୋର ହାତ ଆଉ ଚଳୁ ନାହିଁ । ଦେଖେ ନାଗ ସାପଟା କି ବଡ଼ଟାଳ ଫଣା ଟେକି ଆମଆଡ଼େ ଚାହିଁଛି ଏବଂ ଆମ ବାଟ ବନ୍ଦ କରିଛି ।“

ଦ୍ୱିତୀୟା—"ମୋର ମଧ୍ୟ ତଦ   । ସତ୍ତ୍ୱତ ଭୟ । କିବା କରିବ !“

ତୃତୀୟା—"ଆହା, କି ଦୁର୍ଯୋଗରେ ବାହାରିଲେ ହେଲାଣି, ରାଜକନ୍ୟା ମାଣିକ୍ୟବତୀର ମନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ

ଆସି, ଗୋଟିଏ ଠେକୁଆ, କି ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ଶିକାର ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଶେଷରେ ନାଗସାପ ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ିଲେ !"

ଚତୁର୍ଥୀ ଯେ ଅତି ସୁନ୍ଦରୀ—"ସଖି, ପ୍ରିୟତମ ପଦ୍ମଳକୁମାର ସାଙ୍ଗରେ ଥିଲେ ଏପରି ଅବସ୍ଥା ହେବାକୁ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା ।"

ଏ ସବୁ କଥା ଦୁସବାକୁମାର ଶୁଣୁଥାଏ ଏବଂ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଲତା ପାର ହୋଇ ସେମାନଙ୍କ ପଛ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆସିଲାଣି । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଏ ହେଉଛନ୍ତି ମାଣିକ୍ୟବତୀ । ଭାଇ ପଦ୍ମଳକୁମାରଙ୍କୁ ଝୁରି ଝୁରି କଣ୍ଠା ହେଲାଣି, ମାତ୍ର ଭାଇତ ଯୁ'କୁ ମୋରପାଇଁ ରଖାଇଛନ୍ତି । ଏଣିକି ମୁଁ ନିଜେ ଭାଇ ପଦ୍ମଳକୁମାର ରୂପରେ ଛଳନା କରିବି । ଦେଖିବା କିପରି ମଜା ହେଉଛି ।" ତାପରେ ସେ ସାମନାକୁ ଯାଇ ଅନାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ନାଗସାପ ଭାଡ୍ରା ଉପରେ ଫଣା ଟେକି ସେହି କନ୍ୟାମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଛି । ସେଠୁ ଦୁସବାକୁମାର ହଠାତ୍ ନାଗସାପଆଡ଼କୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ମନ୍ତ୍ର କରି ଧୂଳି ପକାଇ ଦେଲା । ନାଗସାପ ସୁନାପୁଅଟିପରି ଧୀରେ ଧୀରେ ଦୁସବାକୁମାର ଗୋଡ଼ତଳ ଦେଇ ଲତାଭିତରକୁ ପଶିଗଲା । ଦୁସବାକୁମାର ତାପରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀଆଡ଼େ ଅନାଇ ଦେଖିଲା "ଆହା, କି ରୂପ ତାର !" ସେଠୁ ସେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆସିଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ ମଧ୍ୟ ଆଗରୁ ଯାଇ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ତାର ସଖୀମାନଙ୍କ ଲୁଗାକାନି ଟାଣି ପକାଉଥାନ୍ତି । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏ ଘଟଣାରେ ଲଜ୍ଜାରେ ସଢ଼ିଗଲା ଏବଂ ମୁହଁ ତଳକୁ ପୋତି ଦେଲା । ସେମାନେ ଦୁସବାକୁମାରକୁ ଚିହ୍ନି ନ ପାରି ପଦ୍ମଳକୁମାର ଭାବିଲେ । ଭାବିବାର ତ କଥା । ଦୁଇଭାଇ ତ ଏକାପରି । ଦୁସବାକୁମାର ପଚାରିଲା "ମହାରାଜ, ମୋର ପ୍ରିୟବନ୍ଧୁ ଭଲ ଅଛନ୍ତି ତ ?" ସଖୀମାନେ

କହିଲେ "ହଁ ମହାରାଜା ଭଲ ଅଛନ୍ତି ; କିନ୍ତୁ—"ସଖିମାନେ ମାଣିକ୍ୟବତୀଆଡେ ଅନାଇଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଲଜ୍ଜାରେ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଦେଲା । ସେଠି ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲା "ଥାଉ, ତୁମ କିନ୍ତୁର ଅଭିପ୍ରାୟ ମୁଁ ବୁଝିପାରିଲି ।" ସେଠି ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ଥୟ ହେବାକୁ ଆଖି ଦେଖାଇଲା । ସେମାନେ ସୁନାପୁଅ ପରି ତାଙ୍କର ପାଦତଳେ ଶୋଇ ଲାଙ୍ଗୁଳ ହଲାଇଲେ । ସଖିମାନେ ପଚାରିଲେ "କୁସୁମବତୀ ଦେବୀଙ୍କର କୌଣସି ସନ୍ଧାନ ପାଇଲେ ?" ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ତାର ସଖିମାନେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ବିଭାଘର କଥା ଜାଣି ନାହାନ୍ତି । ପଦ୍ମଲକୁମାର ମଧ୍ୟ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇକୁ ମନାକରି ଥିଲା କହିବାକୁ । ଦୁସରୀକୁମାର ଏ ପ୍ରଶ୍ନରେ କିଛି ନ ଭାବି ଛଳନା କରି କହିଲା "ନା ସଖି, ସେ ଆଉ ମିଳିବେ ନାହିଁ । ସଖିମାନଙ୍କୁ ତ ସାତଖଣ୍ଡ ମାଫ୍ । ସେମାନେ ତହୁଁ ତର ତରରେ କହି ପକାଇଲେ । "ତେବେ ଅମ ସଖି ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ନିରାଶ କାହିଁକି କରୁଛନ୍ତି ?" ଏଥିରେ ଦୁସରୀକୁମାର ମୁରୁକି ମୁରୁକି ହସି କହିଲା "ମୁଁ ତ ପ୍ରଥମରୁ ତାଙ୍କୁ ନିରାଶ କରିଛି ସେଥିପାଇଁ ମୋ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଘୃଣା ନିଶ୍ଚୟ ଥିବ । ତୁମ ସଖି ବୋଧହୁଏ ମୋତେ ଭୁଲି ଯାଇଥିବେ ଏବଂ ମୋ ପ୍ରତି ଆଉ ଶ୍ରଦ୍ଧା ନ ଥିବ, ମାତ୍ର ତୁମ ସଖି ଯେବେ ଦୟା କରନ୍ତି ତେବେ ତାଙ୍କୁ କୁସୁମବତୀ ଭାବି ଗ୍ରହଣକରିପାରେ ।" ଏ କଥାରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସମ୍ଭାଳି ହୋଇ ରହି ପାରିଲାନାହିଁ । ତାର ହୃଦୟ ଆନନ୍ଦରେ ଭରିଗଲା । ସେ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଦୁସରୀକୁମାରର ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କଲା ଏବଂ କହିଲା ଏତେଦିନେ ମୋର ବ୍ରତ ସଫଳହେଲା । ପ୍ରିୟତମ ! ମୁଁ ସାରାଜୀବନ ତୁମର ପଦତଳେ ଦାସୀ ହୋଇ ରହିଲି ।" ସଖିମାନେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଆନନ୍ଦରେ ବହୁତ ଖୁସିହେଲେ ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟ-

ବତୀକୁ ଦୁସରୀକୁମାର ପାଖେ ଏକା ଛାଡ଼ିଦେଇ ଲତା ଅଡ଼ୁଆଳରେ ଲୁଚିଗଲେ, ମାତ୍ର ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ତାହା ଜଣା ନାହିଁ । ଏହି ସମୟରେ ଦୁସରୀକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଏକା ଦେଖି କହିଲ "ପ୍ରିୟେ ମାଣିକ୍ୟ । ଗୋଟିଏ କଥା । କଣ କି, ତୁମର ମୋର ବିବାହ ହେବ, ମାତ୍ର ଟିକିଏ ଡେରିହେବ । ମୁଁ ଅନ୍ୟରାଜ୍ୟକୁ ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତର କାମରେ ଯାଉଛି । ଖୁବ୍ କମ୍ ସମୟରେ ଫେରିବି । ତୁମେ ତ ମୋ କଥା ଜାଣ, ମୁଁ କେବେ ବିଶ୍ୱାସଘାତକତା କରିବି ନାହିଁ । ମୁଁ ତୁମ ଭାଇଙ୍କ ପାଖକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଉ ନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ଏ ବଣରେ ଲୁଚି ଲୁଚି ଆସିଥିଲି ।" ଏ ସବୁ କଥା ସଖୀମାନେ ଲତା ଅଡ଼ୁଆଳରେ ରହି ଶୁଣୁଥିଲେ । ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ପଛକୁ ଗୁହିଁ ଦେଖିଲ ସଖୀମାନେ ନାହାନ୍ତି । ସେଠୁ ସେ ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କ ପାଦ ଧରି କହିଲ "ପ୍ରିୟତମ, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ବାଧା ଦେବିନାହିଁ, ମାତ୍ର ଏ ଦାସୀକୁ ବିସ୍ମରଣ କରିବେ ନାହିଁ ।" ସେଠୁ ନିଜ ହାତରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ହୀରାର ମୁଦି ବାହାର କରି ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କ ହାତରେ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଇ କହିଲ ଏ ମୁଦିଟି ଥିଲେ ସବୁବେଳେ ମୋତେ ମନେ ପକାଉଥିବେ । ସେ ମୁଦିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ନାମ ଲେଖା ହୋଇଥିଲ । ସେଠୁ ସଖୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ସଖି ଲତା ଅଢୁଆଳରେ ଥାଇ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଫୁଲମାଳ ଗୁନ୍ଥି-ପକାଇ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଦୌଡ଼ିଆସି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ହାତକୁ ଫୁଲମାଳଟି ବଢ଼ାଇ ଦେଇ କହିଲ "ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ, ଏଇଟା ରହି ଗଲେ ।" ତହୁଁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସରମରେ ନୁଇଁ ବସି ଫୁଲମାଳଟି ଦୁସରୀକୁମାରର ବେକରେ ଗଳାଇ ଦେଇ ପଦତଳେ ନମସ୍କାର କରି କହିଲ "ମୋର ବହୁଦିନର ଆକାଂକ୍ଷା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲ । ଆଜି ମୋର ଏ ଶୁଭ ବିବାହରେ ମୋର ଏ ସଖିମାନେହିଁ ସାକ୍ଷୀ

ଉଠୁଥିଲେ ।" ସେତେବେଳକୁ ବେଳ ବହୁତ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ସଖିମାନେ ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଦୁସନ୍ତକୁମାରଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେହିଦିନଠାରୁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମନ ଆଉ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲନାହିଁ । ସେ ବେଶ ଖୁସି ମନରେ ରହିଲା ।

ଏଣେ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ପୁଣି ପଛକୁ ଫେରି ଦୋସରା ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଲା । ସେ ରାସ୍ତାଟି କୁସୁମବତୀର ବାପା ରାଇଜଆଡ଼େ ଯାଇଥାଏ । ବହୁତବାଟ ଚାଲିଲା । ବାଟରେ କେତେ ବଣ ପରବତ ପଡ଼ିଲା । ସେମାନେ ଠାଏ ଠାଏ ବିଶ୍ରାମ ନେଉଥାନ୍ତି, ପୁଣି ଚାଲୁଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ଦୁଇଦିନ ଚାଲି ଚାଲି ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ରାଇଜର ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଲାକ୍ଷଣି ନମସ୍କାର କରୁଥାନ୍ତି । ଯେ ରାସ୍ତାରେ ଯାଉ-ଥାଏ ନମସ୍କାର ହେଉଥାଏ । ଏହାର କାରଣ ଦୁସନ୍ତକୁମାର କିଛି ବୁଝି ପାରୁ ନ ଥାଏ । ଶେଷରେ ଜଣକୁ ପଚାରିଲା "ଏଟା କେଉଁ ରାଜ୍ୟ ?" ସେ ଲୋକ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା "କଣ ଆପଣ ଭୁଲି ଗଲେଣି । ଗତଥର ଆପଣ ଆମକୁ କେତେ ବଡ଼ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ।" ସେଠୁ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଭାବିଲା "ବୋଧହୁଏ ମୋର ଭାଇ ଏବାଟେ ଯାଇଛି ଏବଂ ଏମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛି । ସେଠୁ ଦୁସନ୍ତକୁମାର କହିଲା "ଭୁଲିଯାଇଥିବି, ମୋର ବର୍ତ୍ତମାନ ମନଠିକ୍ ନାହିଁ । ଆଚ୍ଛା ତୁମେମାନେ ମୋତେ ମନେରଖିଛ । ଆଚ୍ଛା, ମୋର ନାମ କଣ କହିଲ ?" ସେ ଲୋକ କହିଲା "ଆପଣଙ୍କ ନାମ ପ୍ରହ୍ଲଲକୁମାର ବାବୁ ? ଆମେ କଣ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଆପଣଙ୍କୁ ଭୁଲିଯିବୁ ।" ସେଠୁ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ସବୁ କଥା ବୁଝିପାରିଲା ଏବଂ ନିଜର ପରିଚୟ ନଦେଇ ଚାଲିଲା । ଏ ଖବର ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ

କିଏ ଜଣାଇ ଦେଲା । ରାଜା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟବନ୍ଦକରି ମନ୍ତ୍ରୀ କଟୁଆଳଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସି ଦୁସଶିକୁମାରଙ୍କୁ ପାଛୋଟି ନେଇଗଲେ । ଦୁସଶିକୁମାର ନିଜର ପରିଚୟ ନଦେଇ ନଅରକୁଗଲା ଏବଂ ମଉଜ ମଜଲିସ୍‌ରେ ଦୁଇଦିନ ସେଠାରେ କଟାଇଲା । ତାପରେ ରାଜା ଏବଂ ଆଉ ସମସ୍ତଙ୍କଠୁଁ ବିଦାୟନେଇ ଅଗକୁ ଚାଲିଲା । ଗଲାବେଳେ ସେ ଦେଶର ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ "ବନ୍ଧୁ, ଏହିପରି ଦୟା ରଖି ସମୟ ସମୟରେ ଏଁଆଡେ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ଅସୁଥିବେ । ତୁମ ଉପକାର ମୁଁ ଭୁଲି ପାରିବି ନାହିଁ ।"

ଦୁସଶିକୁମାର ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଅନ୍ୟ ଦେଶ ଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ସାଙ୍ଗରେ ଭାଲୁ, ସିଂହ, ବାଲୁଆ, ଗଧିଆ, ଠେକୁଆମାନେ ଗୋଡାଇ ଥାନ୍ତି । ବହୁତ ବଣ ପାର ହୋଇ ଶେଷରେ କୁସୁମବତୀର ବାପ ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠାରେ ଦେଖିଲା କାହାରି ମନରେ ଶାନ୍ତି ନ ଥିଲା, ମାତ୍ର ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲାକ୍ଷଣି ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦରେ କୋଲାହଳ କରି ମାଡ଼ି ଆସିଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଖରେ "ଯୁବରାଜ ଫେରିଲେଣି, ଯୁବରାଜ ଫେରିଲେଣି ।" କିଏ କହିଲା 'ଯୁବରାଜଙ୍କୁ କେହି ଜିଣି ପାରିବେ ନାହିଁ । ସେ ଭାରି ଶିକାରୀ, ଦେଖ, କୁହୁକ ବଣରେ ଏକା ଏକା ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ଦିନ ଶିକାର କରି ନିର୍ଭୟରେ ଫେରିଲେ ।" ଏ ଘଟଣାରେ ଦୁସଶିକୁମାର ଠଉରାଇ ନେଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାର ସେଠାରେ ଯୁବରାଜ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ କେଉଁ ପିଶାଚି କି ଅସୁର ହାତରେ ପଡ଼ି ବନ୍ଦୀହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସେଠୁ କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା ଭାବି ନିଜକୁ ଚିହ୍ନା ନ ଦେଇ ପହିଲ-କୁମାର ରୂପରେ ଛଳନା କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ କହିଲା "ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତରେ ପଡ଼ି ଗୋଟାଏ ଅସୁର ହାତରେ ପଡ଼ିଗଲି ଏବଂ ସେ ଅସୁରଟା ଗୋଟାଏ ମାୟାବୀ ଅସୁର, କେତେ ମାୟାଜାଲ ବିସ୍ତାରିଲା ।

ଚେଷ୍ଟରେ ତାକୁ ମାରି ଏତେଦିନେ ଫେରିଲି । ଆଚ୍ଛା, ମହାରାଜ ଭଲ ଅଛନ୍ତି ତ ?" ପ୍ରଜାମାନେ କହିଲେ "ନା ଯୁବରାଜ ! ମହାରାଜା ଏବଂ ରାଜଜେମା କୁସୁମବତୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ବହୁତ ଦୁଃଖ ଏବଂ ମନ ଖରାପରେ କାଳ କାଟୁଛନ୍ତି । ଆପଣ ଶୀଘ୍ର ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ଦେଖା କରନ୍ତୁ । ସେଠୁ ଦୁସ୍ତୀକୁମାର ଏବେ ସବୁ ବୁଝିପାରିଲା ଏବଂ ଯାହା ଭାବିଥିଲା ତାହା ଠିକ ବୋଲି ଭାବିଲା । ସେଇଠୁ କଣ ହେଲା ନା, ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ସହିତ ଦୁସ୍ତୀକୁମାର ସିଂହଦ୍ୱାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ମାତ୍ରେ ଦୁଆରୀ ଜଣକ ଭିତରକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ କହିଲା "ମହାରାଜ, ଯୁବରାଜ ଆସି ଗଲେଣି ।" ରାଜା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ଆନନ୍ଦରେ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ । ଦୁସ୍ତୀକୁମାର ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଦତଳେ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ ନମସ୍କାର କଲା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଦୁସ୍ତୀକୁମାରକୁ ନମସ୍କାର କଲା । ଏଥିରେ ଦୁସ୍ତୀକୁମାର ଟିକିଏ ସଙ୍କୁଚିତ ବୋଧକଲା । ପୁଣି କଥା ଧରା ପଡ଼ିଯିବା ଭୟରେ କିଛି ନ କହି ରହିଲା । ତା ପରେ କୁହୁକବଣର ଶିକାର କଥା ଏ ଆଡ଼ ସେ ଆଡ଼ ଫନ୍ଦ ଦେଇ କହିଲା । ସେଠୁ ସମସ୍ତେ ଖୁସି ହେଲେ ଏବଂ ନଅରରେ ପୁଣି ଆନନ୍ଦ ଫେରି ଆସିଲା । ରାତି ହେଲା । ସମସ୍ତେ ଖିଆପିଆ କରି ଶୋଇଲେ । ଏଇଠି ତ ଦୁସ୍ତୀକୁମାରର ଧରାପଡ଼ିବାର କଥା, ସେଠୁ କଣ ହେଲା ନା, ଅସଲ ଦୁସ୍ତୀକୁମାକୁମାରକୁ ଏବଂ ତାର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଖୋଜିବା ଭିତରେ ଯେଉଁ ସେ ସେ ଚେଷ୍ଟା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି ଚୋଟିଏ କୁସୁମବତୀ ପାହାରେ ପକାଇଲା । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଗଛଟା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ପଥର ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ସେ ସବୁ ଜାଣି ପାରିଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ଏହିପରି ଆସି ଏଠାରେ ପଥର ହୋଇ ଯାଇଛି । ସେଠୁ ସେ ବେତରେ କାନ୍ଦାକୁ ନ ପିଟି ବେତଟି ନିଜ ପାଖରେ ରଖିଲା ଏବଂ

ବଣରେ ଶିକାର କରିଯିବା କଥା କହିଲା । ମହାରାଣୀ ଏଥିରେ ପୁଣି ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ମନାକଲେ । କୁସୁମବତୀର ଅଗରୁ ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଯେ ତାର ସ୍ୱାମୀକୁ କୁହୁକବଣର କୌଣସି ପିଶାଚ କି ପିଶାଚୀ ଆଶ୍ରା କରିଛି । ସେଥିପାଇଁ ତାର ମତି ଗତି ଠିକ ନାହିଁ ଏବଂ ତା ପାଖକୁ ଆସୁନାହିଁ । ସବୁବେଳେ ଘୁଞ୍ଚ ଘୁଞ୍ଚ ହେଉଛି । ପୁଣି ଶିକାର କରି ଯିବାକଥା ଶୁଣି କୁସୁମବତୀର ମନ ଆହୁରି ଖରାପ ହୋଇଗଲା । ସେ ଭାବିଲା "ଏଥର ଯାଇ ଯଦି ନ ଫେରନ୍ତି କିମ୍ବା ପୁଣି ତାଙ୍କୁ କୁହୁକ କରି କିଏ ରଖେ ।" ଏକଥା ସେ ମନରେ ସ୍ଥିର କରି ଦୁସନ୍ତକୁମାର ପଦଧରି ଏକବାର ମନାକଲା ମାତ୍ର ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଯମା ମାନିଲା ନାହିଁ । କେବଳ ଜିଦ୍ ଧରି କହିଲା, 'କୁହୁକବଣରେ ଯେତେ ଅସୁର ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନ ମାରିବାଯାଏଁ ମୋର ଧର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ । ସେଠୁ ମହାରାଜା ଆଗଠୁଁ ଭଲ ଭଲ ଶିକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସହିତ ପଠାଇଲେ । ସେମାନେ ଦିନ ସ୍ଥିର କରି କୁହୁକବଣରେ ଶିକାର କରିବାକୁ ବାହାରିଲେ ।

ଫେରିଲେ । ଏ ଘଟଣାରେ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଠାଇଁ
ତାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାର ସେଠାରେ ଯୁବରାଜ ହୋଇଛନ୍ତି
ପିଶାଚ କି ଅସୁର ହାତରେ ପଡ଼ି ବନ୍ଦୀହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସେଠୁ ମବ
କଣ ହେଉଚି ଦେଖିବା ଭାରି ନିଜକୁ ଚିହ୍ନା ନ ଦେଇ ପହିଲ-
କୁମାର ରୂପରେ ଛଳନା କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ କହିଲା "ବଡ଼ ବିପତ୍ତିରେ ପଡ଼ି ଗୋଟାଏ ଅସୁର ହାତରେ ପଡ଼ିଗଲି ଏବଂ ସେ ଅସୁରଟା ଗୋଟାଏ ମାୟାବୀ ଅସୁର, କେତେ ମାୟାଜାଲ ବିସ୍ତାରିଲା ।

ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, ନାଇଁରେ ପୁଅ ମୁଁ ତଳକୁ ଯିବନାହିଁ, ତୋର ଜନ୍ତୁ ଗୁଡ଼ାକ ମୋତେ ଖାଇଯିବେ ।" ଏଥିରେ ହୁସସିକୁମାର କହିଲା "ନା ତୁ ତଳକୁ ଆ, ସେମାନେ କିଛି କରିବେ ନାହିଁ ।" ସେଥିରୁ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ପୁଅରେ ମୁଁ ଗୋଟିଏ କଥା କହିବି ତୁ କଲେ ତୋର ଜନ୍ତୁମାନେ ମୋତେ ଆଉ କାମୁଡ଼ିବେ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ମନରୁ ହିଂସା ଛାଡ଼ିଯିବ । ହୁସସିକୁମାର କହିଲା "ହଉ ତେବେ କହ ।" ହୁସସିକୁମାର ବୁଢ଼ୀ କଥାରେ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ସନ୍ଦେହ କରୁଥିଲା । ସେଥିରୁ ବୁଢ଼ୀ ଖଣ୍ଡେ ବେତ ତଳକୁ ପକାଇ ଦେଇ କହିଲା "ପୁଅ ଏଇ ବେତଟି ନେ, ଏଥିରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ସମସ୍ତ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ପାଦରେ ପାହାରେ ମକାଇଲେ ସେମାନେ ମୋତେ ଆଉ କିଛି କରି-ପାରିବେ ନାହିଁ ।" ହୁସସିକୁମାର ବେତଟି ଦେଖି ତା ମନରେ ସନ୍ଦେହ ଆସିଲା । ସେଇ ଅସୁରୁଣୀ ବୁଢ଼ୀର ଯେଉଁ ପେଡ଼ି ଥିଲା ସେଥିରୁ ମନ୍ତ୍ର ପୋଥି ପଢ଼ି ସାଧନା କରିଛି । ତାକୁ କଣ ମାୟା ଅଛପା ରହିବ । ସେଥିରୁ ସେ ସେ ବେତଖଣ୍ଡ ଦେଖିଲା ମାତ୍ରେ କୁହୁକ ବେତ ବୋଲି ଜଣାଗଲା । ତା ପରେ ସେ ଉପରକୁ ବୁଢ଼ୀ ଆଡେ ଅନାଇ ଖୁବ୍ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ବୁଢ଼ୀଟା ଗୋଟାଏ ପିଶାଚୀ । ସେଥିରୁ ହୁସସିକୁମାର ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କରିନେଲା ଯେ ଏହି ପିଶାଚୀ ତାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାରକୁ ଏବଂ ତାର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଲୁଚାଇ ରଖିଛି । ସେଥିରୁ ସେ ସେ ବେତଟା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ପାହାରେ ପକାଇଲା । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଗଛଟା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ପଥର ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ସେ ସବୁ ଜାଣି ପାରିଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ଏହିପରି ଆସି ଏଠାରେ ପଥର ହୋଇ ଯାଇଛି । ସେଥିରୁ ସେ ବେତରେ/କାହାକୁ ନ ପିଟି ବେତଟି ନିଜ ପାଖରେ ରଖିଲା ଏବଂ

ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲା "ଦେଖ ପିଶାଚୀ, ତୋର ଅଉ ଚାଲାକି ନାହିଁ । ଶୀଘ୍ର ତଳକୁ ଓହ୍ଲା, ନଚେତ୍ ଦେଖିବୁ ।"

ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ କର୍ଣ୍ଣପାତ କଲାନାହିଁ । ହାଃ, ହାଃ ହୋଇ ହସି ହସି କହିଲା "ଦେଖିଛୁ ତୋପରି କେତେ ଲୋକ । ମାତ୍ର ତୁ ମୋ କବଳରେ ପଡ଼ିଛୁ, ତୋର ଉଦ୍ଧାର ନାହିଁ ।" ଏଥିରେ ହୁସଗିକୁମାର ରାଗରେ ତା ଅଡ଼କୁ ଶର ଛାଡ଼ିଲା । ମାତ୍ର ଶର ମାରି ମାରି ଥକିଲା ସେଥିରେ ବୁଢ଼ୀର ଦେହରେ କୌଣସି ଶର ବାଜିଲା ନାହିଁ । ସେତେ ହୁସଗିକୁମାର ତାର ସେହି ମନ୍ତ୍ର ପୋଥିରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଛାଣୁଆ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ନିଜ କୋଷରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଚିଲ ଭଳି ତୋରାଳିକୁ ଖଣ୍ଡି କାଟି ଶର ଦେହରେ ଯୋଖି ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ ମନ୍ତ୍ରକୁ ଯାଉଛି; ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ମନ୍ତ୍ରରେ ତାର ଅଳ ନାହିଁ । ସେତେ ସେ ବଡ଼ ପାଟି କରି ଡାକିଲା "ଏ—ଏ —ମୋତେ ମାରନାହିଁ; ମୁଁ ଏଠୁ ପଳାଇବି ।" ହୁସଗିକୁମାର କିନ୍ତୁ ନ ଶୁଣି ବୁଢ଼ୀକୁ ଶର ମାରିଲା । ବୁଢ଼ୀ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତଳେ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ହୁସଗିକୁମାର ତା ଚୁଟିକି ଧରି କହିଲା "କହ ମିରୁ କୁଆଡେ । ଏଭଳିଶି ଏତେ ଡୋଡ଼ ବାହାରୁ ଥିଲା ପରା ?" ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ ଭୟରେ ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲା "ମୋତେ ଛାଡ଼ି ଦେ ଏବଂ ତୁ ଯାହା ମାଗିବୁ ଦେବି ।" ହୁସଗିକୁମାର କହିଲା "ରହ, ମୁଁ କଣ ସହଜରେ ତୋତେ ଛାଡ଼ି ଦେଉଛି ? ତୁ ମୋ ଭାଇ ହେବଙ୍କାଙ୍କୁ କେଉଁଠି ପଥର କରି ରଖିଛୁ ଦେଖା ।" ସେଠୁ ବୁଢ଼ୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଗାଡ ପାଖକୁ ଗଲା ଏବଂ ଛଅଟି ପଥର ଦେଖାଇ ଦେଲା । ହୁସଗିକୁମାର କହିଲା ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଜିଅନ୍ତା କରିଲେ ତୋତେ ଛାଡ଼ି ଦେବି ନଚେତ୍ ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ି ମାରିଦେବି । ପିଶାଚୀ ବୁଢ଼ୀ

ନାଅାଁ କଥା ଶୁଣି ଭୟରେ କମ୍ପି କମ୍ପି ସେ ପଥର ଛୁଁଇଲା । ମନେ ନିଜ ରୂପ ଦେଇ ଦେଲା । ଗୃହୁଁ ଗୃହୁଁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଓ ସେ ସିଂହ, ଭାଲୁମାନେ ହୁଏସ୍କୁମାର ଅଗରେ ଠିଆ ହେଲେ । ...ବ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ଏଥର ମୋତେ ଛାଡ଼ ଦେ ।" ହୁଏସ୍କ... ଗୃଲଣି, "ନା ମୁଁ ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ତୋତେ ଛାଡ଼ିବି ନାହିଁ" ଠେକୁଆ ମଧ୍ୟ ଯେତେ ଲୋକଙ୍କୁ ପଥର କରିଛୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ର ଏବଂ ନିବୁଦ୍ଧି ଅ- ମୁଷ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ତାପରେ ଗତ ଭଡମ ଏଣେ ... ନାହିଁ ତାହାର ... ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ କରୁ ପଦ୍ମଲକୁମା" ମେଠ କଲା । ସମସ୍ତେ ପ୍ରାଣ ପାଇ ହୁଇ ହୁଇଜଣ ନିଜର ... ହୁଏସ୍କୁମାର ବୁଢ଼ୀକୁ ଛାଡ଼ ଦେବାରେ ହାଜର ହୋଇ ... ବୁଢ଼ୀର ହାତ ଗୋଡ଼ ବାନ୍ଧି ... ନାରେ ବସିଲେ । ସିଂହ, ... ପକାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ... ଏ କଣ୍ଟେ ଯାଇ ଏକାଠି ମିଶି ... ହୋଇ ମରିଗଲା । ବୁଢ଼ୀ ନିଜ ... ର ମୁନିବ ପାଖରେ ବ... କୁହୁକ ଜାଙ୍ଗଲ ଅବ୍ୟଲକୁମାର ଟିକିଏ ଖୁସି ହେଲା । କାରଣ ପଞ୍ଚଅରେ ... ବେକରେ ଜଣେ ଅଛୁ । ସେମାନେ ତା ମ... କୁମାର ... ସହଜରେ ଚିହ୍ନି ହୋଇଯାଇ ଥାନ୍ତା । ସେ... ହୁଇ ... ବଡ଼ ମୁସକିଲ୍‌ରେ ପଡ଼ିଲେ । କିଏ ପ୍ରକୃତ ... ମିଶି ... କଥା ବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିବେ । ହୁହେଁ ତ ଏକା ଚେହେରା ରଖିଛି ହୁଇଭାଇ ଜଣ ଯାବକଙ୍କର ସାଙ୍ଗରେ ବ ପାଞ୍ଚ ପଞ୍ଚୋଟି ଏବେ ହୁଇଜଣ ସମ୍ମୁଖରେ କିଛି ଭାବି ନପାରି ମହାରାଜା କୁସୁମ- ଆପଣଙ୍କର ଅଟନ୍ତି । କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଅସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଅଣ୍ଟସି ପୁଣି ଆପଣଙ୍କର । ତାର ସ୍ୱାମୀ କିଏ ଚିହ୍ନିବ କିପରି ! ମହାରାଜା ଚାହିଁଲା । କୁସୁମ, ଭଗବାନ ଆମକୁ ବଡ଼ ବିପଦରେ ପକାଇଲେ' ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛାରୁ ସ୍ୱାମୀ କିଏ ତୁ ଚିହ୍ନି ନେ । ପଛରେ ମୋ ଦୋଷ

ଦଶକୁମାର ଚରିତ

ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ
ଭଲଗତ ... ହୁସଣ୍ଡିକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହି ଦୁଇଭାଇଙ୍କୁ
...ମାର କରି ସିଏ ଯୁଆଡ଼େ ନିଜ କାମରେ ଚାଲିଗଲେ । ସେଠୁ
...ଏହି ନିଜ ନିଜର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ସହିତ ହାତ ଧରାଧରି ହୋଇ
ହସି ହସି କହୁଥିବା ତାଙ୍କର ନଅର ଅଡ଼କୁ ଆସିଲେ ।
ସେ କହିଲେ ପଞ୍ଚାର ନିଜର ଦେଶ ଭ୍ରମଣ କଥା ଏବଂ ନିଜେ
କୁମାର ସଙ୍ଗରେ ତା ଅ ଆସି ପ୍ରବାସ ବନିବା ଏବଂ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ
ଥିଲେ ସେଥିରେ ବୁଢ଼ୀର ଏକା ଘରେ ଶୋଇବା ତଥା ପଡ଼ିଲି-
ହେଉ ହୁସଣ୍ଡିକୁମାର ତାର ଧ୍ୱଂସ ସେଠୁ ପଡ଼ିଲକୁମାର ଏ କଥା ଶୁଣି
... ମନ ପଡ଼ି ନିଜ କୋ ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଦେଖ ଏ
... ଜାତି ଶରୀ ସହିତ ଏକସ ବାସ କରିବାକୁ
... ଥିରେ ବୁଢ଼ି । "ଏକଥା ଭାବ ହୁସଣ୍ଡିକୁମାରର
... । ସେଠୁ ସେ ବଡ଼ ପାଇଲା ଯେ ହୁସଣ୍ଡିକୁମାରର
... ; ମୁଁ ଏଠୁ ପଳାଇ ... ଗଡ଼ି ଛଟର ପଠି
... ଶବ ମାଇଲା । ବୁଢ଼ୀ ସାଙ୍ଗେ ... ହୋଇ ଯୁବରାଜ
ପଡ଼ିଲା । ହୁସଣ୍ଡିକୁମାର ତା ଚୁଟିକି ଧରି କହିଲା ... ଧରି
କୁଆଡ଼େ ... ଏତେ ତୋଡ଼ ବାହାରୁ ଥିଲୁ ପରା ?
ବୁଢ଼ୀ ... ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲା "ମୋତେ ଛାଡ଼ ଦେ ... ଧରି
ଯାଇ ପାରିବୁ ଦେବ ।" ହୁସଣ୍ଡିକୁମାର କହିଲା "ରହ, ମୁଁ ଲକ୍ଷଣି
ସହଜରେ ତୋତେ ଛାଡ଼ ଦେଉଛୁ ? ତୁ ମୋ ଡାଢ଼ଯାଇ କହିଲା
କେଉଁଠି ପଥର କରି ରଖିଛୁ ଦେଖା ।" ... ମାର ସେଇ ଠିକ
ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଗାତ ପାଖକୁ ଗଲା ଏବଂ ଦ୍ୱାରର ହୁଆସ
ବାହାର କଲା । ହୁସଣ୍ଡିକୁମାର କହିଲା ଯାଙ୍କୁ ଜଅନ୍ତା ... ।" ... ହୁଆସ
ଛାଡ଼ ଦେବ ନଚେତ୍ ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ି ମାରିଦେବ । ... ବିସ୍ମିତ ହୋଇ
... ପଶ୍ଚିମଦ୍ୱାର

ବହୁତ ... ରାତ୍ରି, ତୁମେ ... ନାଜଥାଏ । ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧି ପାଞ୍ଚିଲା । ମନେ
ତୁମ୍ଭେ ... ହାରି କହିଲା "ତୁମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାକୁ ପଠାଇବି, ସେ
ତୁମ୍ଭ ... ସୁଛନ୍ତି ସିଂହ ଭାଲୁ ପ୍ର... ପଢ଼ିଥିଲେ ମୁଁ ଚିହ୍ନ ଦେବି । ଏହାଭିତ
କହୁଛନ୍ତି "ନା ମହାରାଜ, ସିଂହତ ଘାସ ଖାଉଛି, ଭାଲୁତ ଖାଉଛି,
ଦେଇ ଆସୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କ ସ... ତରେ ସବୁଠାରୁ ଖାଉଛି, ଠେକୁଆ ମଧ୍ୟ
ଅଛନ୍ତି ।" ଏଥିରେ ମହାରାଜା ... କିଛି ବୁଦ୍ଧି ପାଇ ... ଏ ଏବଂ ନିର୍ବୁଦ୍ଧି ଅ-
ହୋଇ ମୂଳରାଜଙ୍କ ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲେ । ଏଣେ ... ପାରିବ ନାହିଁ
ନା, କିଛି ସମୟ ବାଦେ ଏ ପାଖରୁ ପହିଲକୁମାର," ମେଠ,
ସେ ପାଖରୁ ଦୁସଖକୁମର, ଦୁଇଜଣ ନିଜର ...
ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର ହୋଇ ...
ନମସ୍କାର କଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସାମନାରେ ବସିଲେ । ସିଂହ, ...
ପ୍ରଭୃତି ଦଶଜଣଯାକ ଗୋଟିଏ କଣକୁ ଯାଇ ଏକାଠି ମିଶି ...
ପଡ଼ିଲେ । ସେମାନେ ନିଜ ନିଜର ମୁନିବ ପାଖରେ ବସି...
ନାହିଁ । ଏଥିରେ ପହିଲକୁମାର ଟିକିଏ ହସି ହେଲା । କାରଣ
ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ଦେହରେ ଜଣି ଅଛି । ସେମାନେ ତା ମ...
ବସିଥିଲେ ସହଜରେ ଚିହ୍ନି ହୋଇଯାଇ ଥାନ୍ତା । ...
ମହାରାଜା ବଡ଼ ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲେ । କିଏ ପ୍ରକୃତ ଯୁବରାଜ
କାହା ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବେ । ଦୁହେଁ ତ ଏକା ଚେହେରା
ଏକାଜଣ । ଦୁଇଜଣ ଯାକଙ୍କର ସାଙ୍ଗରେ ବି ପାଞ୍ଚ ପଞ୍ଚୋଟି
ଜନ୍ତୁଥିଲେ । କିଛି ସମୟପରେ କିଛି ଭାବି ନପାରି ମହାରାଜା କୁସୁମ-
ବତୀକୁ ଡକାଇଲେ । କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଅଣ୍ଟୁଆ
ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ତାର ସ୍ୱାମୀ କିଏ ଚିହ୍ନିବ କିପରି ! ମହାରାଜା
କହିଲେ "ମା କୁସୁମ, ଭଗବାନ ଆମକୁ ବଡ଼ ବିପଦରେ ପକାଇଲେ।
ଏବେ ତୋର ସ୍ୱାମୀ କିଏ ତୁ ଚିହ୍ନି ନେ । ପଛରେ ମୋ ଦୋଷ

ବେଙ୍ଗକୁମାର ଉଦ୍ଧାର

ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ ... ଅଡକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲା
ଭଲଗଡ଼ ... ଦ୍ରୁମଶ୍ରୀକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ମନ୍ଦକ ହସୁଛନ୍ତି । କପର
...ାବ ଭଳର ଯିଏ ସୁଅଡେ଼ ନିଜ କାମରେ । ଯାହାକୁ ଚିନ୍ତା ବ ସେ
... ନିଜ ନିଜର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ସହିତ ଥା ଭାବି ଭାବି କୁସୁମବତୀ
ହସି ହସି ଉଦ୍ୟାନରେ ବସୁଥିବା ତାଙ୍କର ନଅ । ଭଗବାନଙ୍କୁ ସୁମରଣା
ମେ ... ଲରେ ପଦାର ନିଜର ଦେଶ ଭ୍ରମ । ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ କଣରେ
କୁମାର ସଗରେ ... ଥ ... ଠା ଭାଲୁ, ଦୁଇଟା ଗଧିଆ, ଦୁଇଟା ବିଲୁଆ ଓ
ଥକ୍କାଇ ସେଥିରେ ... କୁଆ ଧାଇଁଲେଉଛନ୍ତି । ସେଠ ସେ ଭାବିଲା ଏଥିରେ ଶ
ହେତୁ ... ନାହିଁ । ଦୁଇଜଣଙ୍କର ମଧ ପାଞ୍ଚଟି ଲେଖାଁ ଜନ୍ତୁ । ବହୁତ
ଠାଣୁ ... ଦେଖି ଦେଖି ତାମ୍ବୁରେ ଗୋଟେ ଖିଅଲ ପଶିଗଲା ।
...

ମ... କୁସୁମବତୀ ଆଉ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଆଡେ଼ ନ ଅନାଇଁ ସିଧା ଜନ୍ତୁ-
ଅ... ନ ଧ ଲେଇ ଥିବା କଣକୁ ଗଲା । ଦେଖିଲା ପଦ୍ମଲକୁମାର ଯେଉଁ
...ମ ପାଞ୍ଚଟି ତାଙ୍କ ବେକରେ ସେ ଦେଇଥିବା ସେ ଦନର ଭଣ୍ଟି
ନ ...ଛି । କୁସୁମବତୀ ସେଠୁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ବେକରେ
ପନ୍ଦି...ଥିଲା ସେ ପାଞ୍ଚୋଟି ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଉଠାଇଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ
କୁ...ଅ ଓ ଠେକୁଆ ଉଠି ଯୁବରାଣୀ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ଦେଖି
...ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଗୁଡ଼ି ପକାଇଲେ ଏବଂ ବହୁତ ଦିନପରେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି
ଆନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କ ଚାରିପାଖ ବୁଲିଲେ । କୁସୁମବତୀ କହିଲା 'ବହୁତ
ଭୋକିଆ ହୋଇଯାଇଛ । ପାଞ୍ଚଜଣଯାକ ଅସ ଖାଇବାକୁ ଦେବ ।
ସେମାନେ ଖୁସିହୋଇ କୁସୁମବତୀର ଆଗେ ଆଗେ ଅନ୍ଧାଘରକୁ
ଚାଲିଲେ । କୁସୁମବତୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲରକମ ଖାଇବାକୁ ଦେଲା ।
ସେମାନେ ଖାଇସାରିଲାରୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ଆସି ମହାରାଜଙ୍କ
ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଅଳ ସୁଥାଏ ଏବଂ ଦୁଇଭଉଣୀ

ଅଡ଼େ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ଅନାଉଥାଏ । ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧି ପାଞ୍ଚିଲା । ମନେ ମନେ ସ୍ଥିର କଲା ଏହି ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାକୁ ପଠାଇବ, ସେ ତାର ମୁନିବ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ମୁଁ ଚିହ୍ନି ଦେବି । ଏହା ଭାବି କାହାକୁ କହିବ ଭାବିଲା "ଏ ହାତୀ ଭାରି ଗୁଣୀ, ଘୋଡ଼ା ଗୁଣୀ, କୁକୁର ପଶୁମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସବୁଠାରୁ ଗୁଣୀ, ଠେକୁଆ ମଧ୍ୟ ଗୁଣିରେ କମ ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ଗଧଅଟା ଗଧଟାଏ ଏବଂ ନିର୍ବୁଦ୍ଧିଅ-ଟାଏ । ତାକୁଇ ପଠାଇବି । ସେ କୌଣସି ଗୁଣ କରିପାରିବ ନାହିଁ କି ଏ ଦୁଇଜଣଙ୍କର କୌଣସି ସଙ୍କେତ ଧରିପାରିବ ନାହିଁ ।" ମେଠ ରାଜକୁମାରୀ କୁସୁମବତୀ ସେଇବୁଦ୍ଧି ଠିକ୍ କଲା । ସଂସାରରେ ତ ନାରୀ ବୁଦ୍ଧି ସରସ । ତେଣୁ ସେ ଗଧଅକୁ ଅଙ୍ଗୁଳି ଅଙ୍ଗୁଳି କହି ଦେଖାଇଲା ତୋ ମୁନିବ ଗୋଡ଼ରେ ମେଞ୍ଚାଏ ରକ୍ତ ଲାଗିଛି, ଚାଲ ଯାଇ ବସିଛି । ଗଧଅତ କୁସୁମବତୀର ଅଙ୍ଗୁଳିରେ ସ୍ୱର୍ଗ ସୁଖ ଲାଭ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ଶୁଣିଲାମାତ୍ରେ ଗଧଅ ସବୁ କଥା ଭୁଲିଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା, ମନେ ମନେ ଏପାଖ ସେପାଖ ଗୁଣି ହୋଇଗଲା । ଗଧଅ ଭାମାଳା ଦେଇଛି । ତାର ମୁନିବ ଗସ୍ତାରେ କଣ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲା କି ପହିଲକୁମାର କାହିଁକି ଦୁଇଭାଇ ଏକାଠି ବସିଥିଲେ । ରୂପରେ ଗ୍ରହଣ କରିବ ? କୁମାର ଗୋଡ଼ ଗୁଣିଛି, ତାହୁଁ କୁସୁମ ନା ବାହାରେ ବସିଥିବା ପହିଲକୁମାର ଗୋଡ଼ତଳେ ନମସ୍କାର ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ "ଏତେ ଛଳନା କଣ କରନ୍ତି ଯିଏ ମୁହଁକୁ ହସା ମାରୁଥାଏ ଏବଂ ... ମହାରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା ମହଣି ସାରିଲାଣିଯେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ... ଚହଳିଛନ୍ତି । "ଦୁସରା କୁମର କହନଥାଏ, ଭାବୁଥାଏ "ଦେଖିବା ... ଭାଇ ଦୁସରାକୁମାର ଆମେ ଦୁ... ।" ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବହୁତ ବଡ଼ବୋଲି ଅମଜନରୁ କ... କଣ ? ସେତୁ ସେ ସରମ ନକରି ... ପୁରକୁ ଗଲେ । ଦୁସରାକୁ... ଲା, ଲଗବେଲ ଗଡ଼ ଯାଉଥିବାରୁ

ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା । ଦୁସରିକୁମାର ରାଜପୁରରେ
ରାଜପ୍ରାସାଦ ରହିଲା । ତାପରେ ରାଜ୍ୟସାରା ଲୋକ ଆସିଲେ ଦେଖା-
କରିବାକୁ । ମହାରାଜ ଏବଂ ରାଣୀ ସମସ୍ତେ କୁହୁକ ବଣି ଉଠି
ଯିବା କଥାଶୁଣି ଖୁସିହେଲେ ଏବଂ ଦୁସରିକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ
କହିଲେ । ମାତ୍ର କୁସୁମବତୀ ଅଗରର ଦୁସରିକୁମାର ଆସି ଯାହାରାଜ
ଛଳନା କରିବା କଥା ଶୁଣି ନଥାଏ । ରାତିହେଲାରୁ ସମସ୍ତେ ଖାଇପିଇ
ଶୋଇଲେ । ଅନ୍ତଃପୁରରେ କୁସୁମବତୀ ଏବଂ ପଦ୍ମକୁମାର ଶୋଇଥିବା
ବେଳେ କୁସୁମବତୀ ମନ୍ଦ୍ରକାଳି, ତିନିଗଣି ସତ କହିବ ।
ଧାଣୁ ଆନ୍ଦରର କୁହୁକ ... ହୋଇଥିଲେ । ତୁମେ
... ସେ ଦାଦନ ପଣ୍ଡିତେ ... ଦେଇଥିଲ । ମୁଁ ସେଥିପାଇଁ
ମନ୍ଦ... କୁସୁମବତୀ ... । ମୁଁ ... ତୁମଙ୍କୁ କୁହୁକ ବଳରେ
ଅ... ନ ଦଲେଇ ଥିବା ... । ଏକଥା ଶୁଣି ପଦ୍ମକୁମାର ନିକଟରେ
... ପାଞ୍ଚଟି ତାଙ୍କ ଦେଉଳର ପ୍ରମାଣ ପାଇଲା ଏବଂ ଦୁସରିକୁମାରକୁ
ନ ଧରିଛି । କୁସୁମବତୀ ମୋର ମନେ ମନେ ଲଜ୍ଜିତ ହେଲା । ତାପରେ
ପଡ଼ିଥିଲା ସେ ପାଞ୍ଚୋଟି ଜନ୍ତୁ ... ଶରୀରରେ ସେ କମିତ ତାଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର
କୁ... ଅ ଓ ଠେକୁଅ ଉଠି ଯୁବ କୁସୁମବତୀ ଆଗରେ କହିଲା । କୁସୁମ-
ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଗୁଡ଼ି ପକାଇଲେ ଯୁବରାଜ ଭାର ସ୍ନେହ ଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖିଲ
ଆନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କ ଗୁରୁପ୍ରାଣ ଭୁଲିଲେ ବ୍ୟବହାର କଲା । ତାପରେ ସମସ୍ତେ
ଖାଲିଅ ହୋଇଯାଇଛ । ପାଞ୍ଚଜଣଯାକ ... ଲି ଡ଼ାକିଲେ ।
ସେମାନେ ଖୁସିହୋଇ କୁସୁମବତୀର ଧନ କଟିଯିବା ପାଇଁ, ଦନେ
ଗୁଲିଲେ । କୁସୁମବତୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲିବ୍ୟ, ସାନ ଯୁବରାଜ ଏକା ଏକା
ସେମାନେ ଖାଉଥିଲେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସଙ୍ଗ ଗାଗାଡ଼ କରୁନା କାହିଁକି ?
ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଅଙ୍କ ଲଗୁନାହିଁ । ଦାସୀ ପରିବାସ

ମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ କେତେଦିନ କଟାଇଛ । ସାନ ଯୁବରାଣୀ ଆସିଲେ ଦୁଇଜଣ ସାଥିହୋଇ ମଜଳରେ ରହିବୁ ।" ଏହାଶୁଣି ପଦ୍ମଲ କୁମାର କହିଲେ "ହଁ, ତୁମେ ଭଲକଥା ମନେ ପକାଇଅଛ । ମୋର ଖିଆଲ ନଥିଲା । ମୁଁ ତା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପାତ୍ର ଠିକ୍ କରି ରଖିଛି । ସେ ହେଉଛନ୍ତି ମୋର ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧୁର ଭଉଣୀ, ତା ନାଁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ । ଠିକ୍ ହେଲା କାଲିଠାରୁ ବାହାଘରର ଯୋଗାଡ଼ କରିବା ।" ମାଣିକ୍ୟଙ୍କ ନାଁ ଶୁଣିଲାରୁ କୁସୁମବତୀ ସ୍ଥିର ନକରି ହେଲା । ଯଦିଓ ନ ଚିହ୍ନେ ତଥାପି ନାଁରୁ ତାକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରି ଏବଂ କେବେ ସେ ଆସିବ ସେହି ଦିନକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ଏତେ ପରଦିନ ସକାଳୁ ଏଣେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ମହାଲକ୍ଷଣି ଦେଖିଲା ମହାରାଜା ଶୁଣି ବାହାଘର ପାଇଁ ଆୟୋଜନ କୁମାର ବସିଛି । ମାଣିକ୍ୟବତୀ କଥା ହୁସ୍ନାକୁମାରୀଙ୍କୁ କେହି କହିବାରୁ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ସରମରେ ତାହାରକୁ ପଚାରି ନପାରେ । ହେଉଥିଲା, ମନେ ମନେ ଭାବିଲା ତାର ବାହାଘର ଦୋହରି ହେଉ ସଙ୍ଗରଣମାଳା ଦେଇଛି । ସେ ଏ ବିବାହରେ ରାଜି ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ନିଜେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ହେବାପରେ ହୁସ୍ନାକୁମାରୀ କିପରି ପତ୍ନୀ ରୂପରେ ଗ୍ରହଣ କରିବ ? ନାହିଁ । ମାତ୍ର ପଦ୍ମଲକୁମାର କହୁଁ ନା ବାହାରେ ବସିଥିବା ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇଛି ଦେଖି ସେ ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲେ ମୁହଁ ମୁରୁକି ହସା ମାରୁଥାଏ ଏବଂ ଯେ ସେ ତାକୁଇ ବରି ହେବାକୁ ଣି ସାବଲଣିଯେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଏଠି ସେଠି ବସୁଥାଏ । ଶବ୍ଦ କହୁନଥାଏ, ଭାବୁଥାଏ "ଦେଖିବା ତାକୁ କିପରି ଲାଗୁଥାଏ ସରସ ।" ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହୁଛି ପାଖକୁ ଖବର ଦେଇ ଉପାୟ କଣ ? ସେଥି ସେ ସରମ ନକରି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମଧ୍ୟ ପଦ୍ମଲକୁ ଆସିଲା, ଲଗବେଳ ଗଡ଼ ଯାଉଥିବାରୁ

ଭାଇଙ୍କୁ ଦେଖିବା କଥା ଶୁଣି ମନରେ ଭାରି ରାଗ କରି ପଦ୍ମଲ-
କୁମାରଙ୍କୁ ମନେ ମନେ ଗାଳିଦେଲା ଏବଂ ମନେ ମନେ କହିଲା
"ଲମ୍ପଟ, ମୋଠାରୁ ବରଣମାଳା ନେଇ ପୁଣି ମୋତେ ନିରାଶ
କରୁଛୁ ।" ସେ ବିବାହ ଉପକରଣ ଓ ବେଶଭୂଷା ସବୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା
ତାପରେ ମନେ ମନେ କହିଲା "ଆଚ୍ଛା, ପଦ୍ମଲକୁମାର ଆସନ୍ତୁ,
ସେ କେମିତିକା ଭଦ୍ରଲୋକ ମୁଁ ଦେଖିବି । ସେ ନାରୀକୁ କଣ
... ମନେ କରୁଛନ୍ତି, ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ମଧ୍ୟ ସେଦିନ
ଶୋଇଥିଲେ ।
... କଥା ଜାଣିନାହିଁ । ଏ ପାଖରେ ବରର ଅବସ୍ଥା ଏ
ଦେଖିଲେ କୁ... ...ଘରେ କନ୍ୟାର ଅବସ୍ଥା ସେ ରକମ । କଣି ମହାରା
ଠାଣୁ ... ...ପର କୁମ୍...
...ବୋ... ...ବସ ଦେଖ...

... କୁସୁମବତୀ ... କୁମାରଙ୍କ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜାର ଲୋକ, ମହାରାଜା,
ଅ... ...ନ ଘ ଲୋକ ଥିବା ... ପାଟଛତ୍ର ଧରି, ଢୋଲ ଠମକ ବଜାଇ
... ପାଞ୍ଚଟି ତାଙ୍କ ... ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।
...ନ ... କୁସୁମବତୀ ...କ୍ୟଙ୍କୁ ଯାଇନାହିଁ । କେବଳ ବିଳାସବନ
ପଢ଼ିଲା ଥିଲା ସେ ପାଞ୍ଚୋଟି ଜନ୍ତୁ ... ଏବଂ ବିଳାସବନ ବାଟଦେଇ
କୁ... ...ଅ ଓ ଟେକୁଅ ଉଠି ପୂର୍ବ ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନା ଲାଗିଲା । ମନେ ମନେ
...ଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଗୁଡ଼ି ପକାଇଲେ ଏ... ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭେଟ" ପୁଣି
ଆନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କ ଗୁବଦାଣ ବୁଲିଲେ ...ତୀର ଭାଇଙ୍କୁ କହିଥିଲେ ଯେ
ବାଳିଅ ହୋଇଯାଇଛ । ପାଞ୍ଚଜଣ ଯାବ... ସେଇ ହେବ ପର ।" ଗୁହୁଁ
ସେମାନେ ଖୁସିହୋଇ କୁସୁମବତୀର ... ପହଞ୍ଚିଲ । ସମସ୍ତେ ଦୌଡ଼ି
ବୁଲିଲେ । କୁସୁମବତୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲ... ...ଲୀର ଭାଇ ଜାଣେ ଯେ
ସେମାନେ ଖାଇ ହାତିଲାନ୍ତୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସଙ୍ଗୀ ପାରାଉ... ...ହେବ । ତେଣୁ ସେ
ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଅଙ୍କ ଲ... ...ତ ହେଲେ, କାରଣ

ଆଉ ଗୋଟିଏ ପଦ୍ମଲକୁମାରକୁ ଦେଖି । ତେଣେ ଅନ୍ତଃପୁରରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବାସରରେ ବସିଛି । ବରଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚାହେଲା । ତାପରେ କନ୍ୟା ବେଦି ଉପରକୁ ଆସିବା ଟେଲ ହେଲା । ବର ବେଦିରେ ବସି ମୁରୁକି ହସା ମାରୁଛନ୍ତି । ବର ଭାଇ ଏବଂ ବର କର୍ତ୍ତାମାନେ ବେଦୀ ପାଖେ ୨ ବସିଛନ୍ତି । ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସଖୀମାନେ ତାର ଅନିଚ୍ଛାସତ୍ତ୍ୱେ ଆଣି ପହଞ୍ଚାଇଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବରସ ମନରେ ବେଢକୁ ନଯାଇ ଏବଂ କୌଣସି ସଂକୋଚ ନକରି ବେଦୀକୁ ଚାହିଁଲା କ୍ଷଣି ଯାହା ଦେଖିଲା ତା ଅଖିକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ପଦ୍ମଲକୁମାର କଣ ଏତେ ଛଳନା ଜାଣନ୍ତି ।" ମାତ୍ର ପୁଣି ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା କ୍ଷଣି ଦେଖିଲା ବରକର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପଦ୍ମଲକୁମାର ବସିଛି । ଏଥିରେ ସେ ବହୁତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ବଡ଼ ଘଡ଼ି ଦ୍ୱନ୍ଦରେ ପଡ଼ିଥିଲା, ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ବିଳାସବନରେ କାହାକୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛି । ପଦ୍ମଲକୁମାର ନା ତାଙ୍କ ଭାଇକୁ, ଯଦି ନିଜେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ହୋଇଥାନ୍ତି, ତେବେ କାହାକୁ ମୁଁ ସ୍ୱାମୀ ରୂପରେ ଗ୍ରହଣ କରିବି ? ବେଦୀରେ ବସିଥିବା ପଦ୍ମଲକୁମାର ନା ବାହାରେ ବସିଥିବା ପଦ୍ମଲକୁମାର !" ସେଥି ସେ ବଡ଼ ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ ଭୁବନକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଚାହିଁ ମୁରୁକି ହସା ମାରୁଥାଏ ଏବଂ ଚୁପଚାପ୍ ବସିଥାଏ । ସେ ଜାଣି ସାରିଲାଣି ଯେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱାନରେ ପଡ଼ିଛି, ସେ କିଛି କହୁନଥାଏ, ଭାବୁଥାଏ "ଦେଖିବା ସ୍ତ୍ରୀ ବୁଦ୍ଧି କେମିତି ସରସ ।" ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲାଣି, ଉପାୟ କଣ ? ସେଥି ସେ ସରମ ନକରି ଅଭର ଅଧର ଅଟକୁ ଖୁଲି ଆସିଲା, ଲଗବେଲ ଗଡ ଯାଉଥିବାରୁ

ପୁରୋହିତ ପଣ୍ଡିତମାନେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି, ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଉପରେ ମନେ ମନେ ବିରକ୍ତ ଏବଂ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ।

ଏହିସମୟରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବିବାହ ସଭାରେ ସରମ ନକରି ହାତଯୋଡ଼ି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅନାଇ କହିଲା "ଆପଣମାନେ ଏଠାରେ ମୋର ସମସ୍ତେ ଗୁରୁଜନ ବସିଛନ୍ତି । ଦେଖନ୍ତୁ ମୁଁ ରାଜକନ୍ୟା ଏବଂ ପତିବ୍ରତା । ମୁଁ ମନେ ମନେ ପହିଲିକୁମାରଙ୍କୁ ବରଣ କରିଥିଲି ଏବଂ ଦିନେ ବିଳାସବନରେ ପହିଲିକୁମାର ନିକଟେ ଆସି ମୋ ସହିତ ଭେଟିଥିଲେ । ସେ ସମୟରେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବରଣମାଳା ଦେଇ ବିବାହ କରିଛି । ସେ ବିବାହରେ ମୋର ସଖିମାନେ ସାକ୍ଷୀ ଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯାହାଙ୍କୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛି ତାଙ୍କଛଡ଼ା ଯଦି ତାଙ୍କପରି ଏକଶହ ଏକାପରି ହୋଇ ଆସନ୍ତି ମୁଁ ତାହାଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣ କରିବି ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଏକଚିହ୍ନ ସ୍ଥଳରେ ପଡ଼ିଛି ସେଥିପାଇଁ ମୋର ଏପରି ଅବସ୍ଥା ।" ଏକଥା ଶୁଣି ପହିଲିକୁମାର ବିସ୍ମିତ ହେଲେ ଏବଂ ଏଣେ ତେଣେ ଚାହିଁଲେ । ସେ ଭାବିଲେ "ମୁଁ ତ କେବେ ଏପରି ବିଳାସବନକୁ ଯାଇନାହିଁ ତେବେ ଦୁସରିକୁମାର ବୋଧହୁଏ ବିଳାସବନ ବାଟଦେଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସୁଥିବାବେଳେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ପହିଲିକୁମାର ଭାବି ତାକୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛି । ଯାହା ହେଉ ଭଗବାନଙ୍କର ବିଧିବିଧାନ ଠିକ୍ ।" ତାପରେ ସେ ଦୁସରିକୁମାର ଆଡ଼େ ପ୍ରଶ୍ନସୂଚକ ଆଖିରେ ଅନାଇଁଲେ । ଦୁସରିକୁମାର ଏତେବେଳଯାଏ କିଛି କହୁନଥିଲା ମାତ୍ର ପହିଲିକୁମାରର ଇଙ୍ଗିତ ପାଇଲାକ୍ଷଣି ଉଠି ଠିଆହେଲା ଏବଂ ସଂକୋଚ ନକରି ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲା "ରାଜକୁମାରୀ, ତୁମେ ଯେଉଁ ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଛ ସେ ସନ୍ଦେହ ଏବେ ଦୂରହୋଇ ଯିବ । ଆଚ୍ଛା

ଅ...ରେ ଯେ ମୋପର ବସିଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ପଗ୍ଭରିଲା ସେ ତୁମ୍ଭ... ତାଙ୍କର
...ଁ ବିପଦରୁ କଳାସ୍ୱବନରେ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ?" ସେଠାରେ ରାଜ... ମାନଙ୍କୁ
...ୟା ପହିଲକୁମାର ଅଡେ ଅନାଇଁଲେ । ପହିଲକୁମାର କହିଲେ
ରାଜକୁମାରୀ, ମୋର ତୁମ ସହିତ ଏଇ ନଅର ଛୁ...
କଳାମ୍ବବନରେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ଦେଖାହୋଇ ନାହିଁ
ତାପରେ ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲା "ରାଜକୁମାରୀ, ତୁମ୍ଭେ ସେ
କଳାସ୍ୱବନରେ ସଖିମାନଙ୍କ ସହିତ ଶୀକାର କରିବାକୁ ...
ଗହଳିଆ ଲତା ନିକଟରେ ଗୋଟିଏ ନାଗସାପ ହା...
ଥିଲାତ ? ଏବଂ ନାଗସାପଟି ମୋର ଇଙ୍ଗିତ ମା...
ଗ୍ଭଲିଗଲା ।" ଏ କଥାରେ ମାଣିକ୍ୟବ...
ଅସିଲା ଏବଂ ସେ ଆନନ୍ଦ ଚକ୍ଷୁ...
ଅନାଇଁଲା । ତାପରେ ପୁଣି ଦୁସରୀ...
ସେ ଦିନ ତୁମର ପ୍ରଣୟୀକୁ ...
ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହିଲା "ମୋର ନା...
ସେଇଠୁଁ ଦୁସରୀକୁମାର ନି...
ଦେଖାଇ କହିଲା "...
କହିଲା 'ହଁ'
ସଖିମାନଙ୍କ ।
ଭିରିଗଲା
କରିଲ ...
ପହିଲକୁ...
ହେଲା
କୌତୁ...
ଦୁସ...

ସୁଦୋକରିବ ।” ତାପରେ ନାନା ରସରଙ୍ଗରେ ଦୁଇପ୍ରାଣୀ ସେମାନେ ...ାଇଲେ । ଦୁଃଶୀଳକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ସହିତ ସେଥର ...ରରେ ଦେଖାହୋଇ ଥିବାରୁ ପରିଚୟ ଦେଲା । ତାପରେ ହାତରେ ...ରରେ ସମସ୍ତେ ରହିଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ଦୁଃଶୀଳକୁମାର ମୋର ସ... ବରକନ୍ୟା ହୋଇ ସେଠାରୁ ବିଦାୟହୋଇ ... ନଅରକୁ ସତ୍ୟବ୍ରତା ...ସିଲେ । କୁସୁମବତୀ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ପାଇ ଆନନ୍ଦରେ ତା ଏବଂ ଦନେ ...ଲ୍କ ଲଗୁ ନଥାଏ । ଏ ବିଭାଘରରେ ଦୁଃଶୀଳକୁମାରର ଭେଟିଥିଲେ । ସେ ...ହାଇଥିଲେ ସମସ୍ତେ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ଆସିଥିଲେ । ବିବାହ କରିଛୁ । ସେ ବିଦ୍ୟାଳକ ବାପାମାନେ ମଧ୍ୟ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯାହାଙ୍କୁ ବରଣମାଳା ଦିକୁମାର ରାଜ୍ୟରେ ରହି କଟାଇଲେ । ଏଇଣଥି ଏକାପର ହୋଇ ଆସିଛୁଁ । ବିଳାସବତୀର ବାପା ମଧ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଏକାକି ସ୍ଥଳରେ ପଡ଼ିଅଛି ତାଙ୍କ ଝିଅର ବିଭାଘର ଅବସ୍ଥା ।” ଏକଥା ଶୁଣି ପହିଲକୁମାର ବିଦାୟ ନେଲେ ।

ଏଣେ ତେଣେ ଗୁହାରିଲେ । ସେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ପାଖରୁ ବିଳାସବନକୁ ଯାଇନାହିଁ ତେବେ ... ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଏବଂ ବିଳାସବନ ବାହିଦେଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସୁଥିବାବେଳେ ... ପହିଲକୁମାର ଭାବି ତାକୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛୁ । ଗୁହାରି ଛନ୍ତି । ଭଗବାନଙ୍କର ବିଧିବିଧାନ ଠିକ୍ ।” ତାପରେ ସେ ଦୁଃଖିହଉଥିଲେ । ଅଙ୍କେ ପ୍ରଶ୍ନସୂଚକ ଆଖିରେ ଅନାଇଲେ । ଦୁଃସେ ମଧ୍ୟ ଏତେବେଳଯାକେ କିଛି କହୁନଥିଲା ମାତ୍ର ପହିଲକୁମାରର ସେ ବେଗ ପାଇଲକ୍ଷଣି ଉଠି ଠିଆହେଲା ଏବଂ ସଂକୋଚ ନକରି ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲା "ରାଜକୁମାରୀ, ତୁମେ ... ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଛ ସେ ସନ୍ଦେହ ଏବେ ଦୂରହୋଇ ଯିବ । ଆଜି

ଏହାଙ୍କହ୍ନି ସେ ଅଗ୍ନିବୁଝିଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ଦୁଃଖିତହୋଇ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ କ୍ରିୟା କରିବାପରେ ସେଠାରେ ଅଭିଷିକ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ଶାନ୍ତିରେ ପାଳନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

—ପାଞ୍ଚ—

ଶେଷ କଥା

ଅନେକ ଦିନ ବିତିଗଲା । ଏ ମଧ୍ୟରେ ହୁସଗିକୁମାର ସଙ୍ଗଙ୍କୁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଏବଂ କୁସୁମବତୀ କେତେ ଥର ଆସି ବୁଲି ଯାଆନ୍ତି । ପୁଣି ହୁସଗିକୁମାର ଓ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମଧ୍ୟ କେତେଥର ଭାଇ ଭାଉଜଙ୍କୁ ଯାଇ ବୁଲି ଆସନ୍ତି । ଏହିପରି ଆନନ୍ଦରେ ଦୁଇ ଭାଇ ଓ ଦୁଇ ଯାଆ ଥାଆନ୍ତି ।

ଏଣେ କଣ ହେଉଥିଲା, ବିଳାସବତୀକୁ ତା ବାପା ଖେଦି ତଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ । ସେ ବହୁତ ଦୁଃଖରେ ଏବଂ ଅନୁତପ୍ତହୋଇ ଭୁବଅଡ଼େ ବୁଲିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଅହା, ମୁଁ ହୁସଗିଙ୍କୁ କାହିଁକି ବଭା ହେବାକୁ ରାଜି ହେଲି ନାହିଁ । ସେ

କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର, ସେ ରାଜପୁଅ ନ ହେଲେ କଣ ହେବ ରାଜା ପୁଅଙ୍କଠୁ ତ ବଳି ତେଜହେବ । ରାଜକୁମାର ଯାହାକୁ ମୁଁ ବର ହେବାକୁ ମନସ୍ଥ କରି ପତ୍ର ଦେଇଥିଲି ସେଇଟା କେଡ଼େ ଭୀରୁ, କାପୁରୁଷ । ଯୁଦ୍ଧ କରି ଆସିଥିଲା, ଗୋଟେ ଲୋକକୁ ଏତେ ଲୋକ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ତା ମନରେ ବାପାଙ୍କର ସେଇ ଭର୍ତ୍ସନା "ତୋର ତୁଲ୍ୟ ପ୍ରେମୀ ଭୀରୁ କାପୁରୁଷ ଯେ କି ଏତେ ସୈନ୍ୟ ଧରି ଜଣେ ସାମାନ୍ୟ ଯୁବକକୁ ନ ପାରି ପରାସ୍ତ ହୋଇ ଲଜ୍ଜାରେ ପଳାଇଲୁ" କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା । ସେ ପୁଣି ଭାବିଲା "ମୁଁ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ କଣ ଭୁଲ ନ କଲି ? ରାଜ୍ୟର ଏବଂ ବାପାଙ୍କର ଯେ ଉପକାରୀ ମୁଁ ତାକୁ ଘୃଣାରେ ଗ୍ରହଣ କଲି ନାହିଁ । ମୋର ପାଇଁ ଧୂସରକୁମାର ଆମ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ିଦେଲେ, ତାଙ୍କର ମୋ ପ୍ରତି କେତେ ସ୍ନେହ ଜନ୍ମି-ଥିଲା, ସେ ନପାତେ ମହା ବିପଦରୁ ଅସୁରୁଣୀ ଓ ଅସୁର କବଳରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ । ତାହାଙ୍କୁ ସେ ଏହା କରିଥିଲେ ? ଆହା ଭଗବାନ ମୋତେ ଏ ବୁଦ୍ଧି ଦେଲେ କାହିଁକି ? ସେ ଆମରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ିଗଲା ବେଳେ ତାଙ୍କର ମନରେ କେଡ଼େ ଦୁଃଖ ଲାଗି ନ ଥିବ । ମୁଁ ମହା ପାପୀ, ମୋର ମରିବା ଏଇକ୍ଷଣି ଦରକାର । "ଏହିପରି ନାନା ଅନୁତାପ କରି ଅନେକ ଦିନ ବଣରେ ବୁଲିଲା । ବଣରେ ବୁଲି ବୁଲି ତାର ଦେହ ଖରାପ ହୋଇଗଲା । ସବୁବେଳେ ଧୂସରକୁମାର ଧୂସରକୁମାର ହୁରି ହୁରି ବୁଲିଲା । ମାତ୍ର ସେ ତ ହାତରେ ପାଇ ନାକ୍ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇଛି ଆଉ ପାଇବ କେଉଁଠୁ ? ପାଗଳୀ ପରି ନା'ଅଡ଼େ ବୁଲିଲା । ତାର ମନ ହେଲା ନ ଖାଇ ନ ପିଇ ଜୀବନ ଫେରାଇଦେବାକୁ । ତାପରେ ସେ ପାଗଳୀ ବେଶରେ ବଣରେ ବୁଲୁ ମାନେ ମ୍ଟିଏ ଜାଗାରେ ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ଘେଣ୍ଟ ଦେଉଳ ଅଛି । ତାହା କି ବହୁତ ପୁରୁଣା । ଅନେକକାଳରୁ କେହି ମୁନିଋଷି

ଅଁର କରୁଥିଲେ ପରୀ । ଦେଉଳ ପାଖକୁ ଆସି ଦେଖିଲେ ଦରଜା ାହିଁ । ଦେଉଳ ଭିତରେ ବନଦେବୀ ମୂର୍ତ୍ତି । ସେଠୁ ବିଳାସବତୀ ଦଉଳ ଭିତରେ ପଶି ଯାଇ ଦେବୀଙ୍କ ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କଲା । କଚେ ଚିତ୍କାରରେ ଡାକିଲା "ମା, ଏ ଅଭାଗିନୀକୁ ପାଦତଳେ ସ୍ଥାନ ଦେ ମା । ମୁଁ ବଡ଼ ପାପିନୀ । ନିଜର ବାପଠାରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇଛି । ଁ ଏବେ ମୋର ଦୋଷ ଜାଣି ପାରୁଛି ମା । ମୋତେ ସୁଗନ୍ଧି-କୁମାରଙ୍କ ସହିତ ମିଳାଇଦେ ମା । ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଦତଳେ ପଡ଼ି କ୍ଷମା ମାଗିବି ଏବଂ ତାଙ୍କ ପାଦରେ ଦାସୀ ହୋଇ ରହିବାକୁ ଭିକ୍ଷା ମାଗିବି ।" ଏହିପରି ବହୁତ ବିକଳରେ ତପସ୍ୟା କଲା । ବନଦେବୀ ତା ବିକଳ ସହି ନ ପାରି ସୁପ୍ରସନ୍ନ ହେଲେ ଏବଂ ତା ଆଗରେ ଉଭା ହୋଇ କହିଲେ "ବିଳାସବତୀ, ମୁଁ ତୋ ତପସ୍ୟାରେ ବହୁତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲି । ମାତ୍ର ତୁ ବଡ଼ ଭୁଲ କରିଛୁ । ସୁଗନ୍ଧିକୁମାରକୁ ତୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲୁ ନାହିଁ । ତାକୁ ଇତର ଲୋକ ବୋଲି ଭାବିଲୁ, ମାତ୍ର ସେ କିଏ ଜାଣିଛୁ ? ସେ ତମ୍ ଲୋକଟିଏ ନୁହେଁ । ସେ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ରାଜା । କେବଳ ଲୋକଙ୍କ ଉପକାର ପାଇଁ ତୋ ବାପା ଦେଶକୁ ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବାଟରେ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ତୋତେ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲା । ସେ ମନରେ ତୋ ପ୍ରତି ବହୁତ ସ୍ନେହ କରୁଥିଲା ଏବଂ ତୋତେ ପାଇବାକୁ ତାର ବହୁତ ଆକାଂକ୍ଷା ରହିଥିଲା । ମାତ୍ର ତୋ ବ୍ୟବହାରରେ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ଚାଲି ଆସିଲା ଏବଂ ବାଟରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତାକୁ ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ବରଣମାଳା ଦେଲା । ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ପାଇ ସୁଖରେ ଅଛି । ମାତ୍ର ତା ହୃଦୟରେ ତୋ ପ୍ରତି ଗୋଟାଏ ଅବଶୋଷ ରହିଗଲା । ତୁ ଏବେ ତାକୁ ପାଇବା ସହଜ କଥା ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ତୁ ଗୋଟିଏ କାମ କଲେ ତାକୁ ପାଇ ପାରିବୁ । ତାହାକୁ ସେ କାମ କର ?

ବିଳାସବତୀ କହିଲା "ମା, ଏବେ ଜୀବନ ଦେବାକୁ ହେଲେ ଦେବି।" ବନଦେବୀ କହିଲେ "ତୁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସେବା କଲେ, ସେ ତୋ ସେବାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ତୋତେ ତୋ ମନକଥା ପଚାରିବ। ତୁ ତାକୁ ତୋ ମନକଥା କହିଲେ ସେ ରାଜି ହୋଇ ତାର ସପତ୍ନୀ କରି ପାରେ। ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତୋପରି ଗରବିଣୀ ନୁହେଁ। ସେ ନିଶ୍ଚୟ ତୋ କଥା ରଖିବ। ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାର ଏ ବଣକୁ ଶିକାର କରି ଆସେ ଏବଂ ମୋ ପାଖରେ ମୃଣ୍ଡ ଲଗାଇ ଯାଏ। ଏବେ ତା'ର ଆସିବା ବେଳ ହୋଇ ଗଲାଣି। ତୁ ଯେବେ ତାକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ପାରୁ ତେବେ କର।" ଏହା କହି ଦେବୀ ଉଭେଇ ଗଲେ। ବିଳାସବତୀ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ମାରି ମନେ ମନେ କହିଲା। "ଆହା! ମୁଁ ଚଣ୍ଡାଳି କଣ କଲି, ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲି ନାହିଁ। ହାତରେ ପାଇ ଛାଡ଼ି ଦେଇଛି। ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଭାଗ୍ୟବତୀ। ସେ ସେପରି ଗୁଣବନ୍ତ ସ୍ୱାମୀ ପାଇ ଧନ୍ୟ ହୋଇଛି।" ଏପରି ଭାବି ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାରର ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ରହିଲା।

ସେ ବଣଟି ଦ୍ରୁସଗ୍ରୀକୁମାରର ରାଜ୍ୟକୁ ଲାଗିକି ଥାଏ। ଦ୍ରୁସଗ୍ରୀକୁମାର ସେଠି ଏକା ଏକା ସେ ବଣରେ ଶୀକାର କରିବାକୁ ଆସେ। ମାତ୍ର ତାର ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଅନୁଚର ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଆସନ୍ତି। ସମୟ ସମୟରେ ସେ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସେ। ଯେଉଁଦିନ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇଆସେ ସେଦିନ ଶୀକାର କରନ୍ତି ନାହିଁ; କେବଳ ଦେବୀ ଦର୍ଶନ କରି ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲି ପୁଣି ଫେରନ୍ତି। ଆଜି ଦ୍ରୁସଗ୍ରୀକୁମାର ଏକା ବଣକୁ ଆସିଛି। ସିଂହ, ଭାଲୁମାନେ ମଧ୍ୟ ଆସି ନାହାନ୍ତି। ଦ୍ରୁସଗ୍ରୀକୁମାର କେବଳ ଦ୍ରୁତଗାମୀ ଘୋଡ଼ାଟିଏ ଧରି ତା ଉପରେ ବସି ବୁଲି ଆସିଛି। କାରଣ ସେ:

ାବିକରି ଅସିଛୁ ଯେ ଶୀକାର କରିବା ବାହାନା କରି ସେ ତାର
ାଲା ରାଜ୍ୟରେ ଟିକିଏ ବୁଲି ଅସିବ । ଏ କଥା ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କୁ
ଦ୍ଧିହ ନ ଥାଏ । କାରଣ ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କୁ କହିଥିଲେ ସେ ମଧ୍ୟ
ାହାର ଆନ୍ତା ଏବଂ ଶଳା ସୁରଜରେ କିଛୁଦିନ ରହିବାକୁ ପଡ଼ି-
ଆନ୍ତା । ଏପରି ମନସ୍ଥ କରି ଦୁସସ୍ତିକୁମାର ଖର୍ ବେଗରେ ଘୋଡ଼ା
ଚପଚାଇ ଦେବୀଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଦେବୀଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ
ାହଞ୍ଚି ଭିତରକୁ ଗଲାବେଳକୁ ହଠାତ୍ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ
ପାଗଳୀନୀ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖି ଚିହ୍ନି ପାରିଲା ନାହିଁ । ମାତ୍ର ତାଙ୍କୁ
ଦେଖିଲା ପରି ଏବଂ କେବେ ଦେଖିଥିଲା ପରି ତା ମନଭିତରେ
ଅନୁଭୂତି ପ୍ରକଟିତ ହେଲା । ମାତ୍ର ଦୁର୍ବଳ ମନକୁ ଠିକ୍ କରି ସେ
ବିଳାସବତୀ ଆଡ଼େ ନ ଅନାଇ ଦେବୀଙ୍କ ପଦତଳେ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ
ପ୍ରଣାମ କଲା । ତା ପରେ ଫେରିଲାବେଳେ ବିଳାସବତୀ ଆଉ
ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଦୁସସ୍ତିକୁମାରର ପାଦତଳେ ପଡ଼ି ଆଉ
ଛାଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ଏଥିରେ ଦୁସସ୍ତିକୁମାର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲା
"ସୁନ୍ଦରୀ, ତୁମେ କିଏ, ଏପରି ବ୍ୟବହାରର କାରଣ କଣ ?"
ବିଳାସବତୀ କହିଲା ଅଧୀନାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଥିବେ । ତାହା ଅଧୀନାର
ଦୋଷରୁ । ଆପଣ ଯେଉଁ ପାପିନୀକୁ ଅସୁର କବଳରୁ ରକ୍ଷା
କରିଥିଲେ ମୁଁ ସେହି ଅଧମା ବିଳାସବତୀ । ଆପଣ ବାପାଙ୍କ ପାଖରୁ
ଚାଲି ଆସିବା ପରେ ବାପା ମୋତେ ବିତାଡ଼ିତ କଲେ । ମୁଁ
ହତଭାଗିନୀ ଆପଣଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ନ ପାରି ଆପଣଙ୍କ ମନରେ କଷ୍ଟ
ଦେଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ବହୁତ ଲାଞ୍ଛନା, ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ଏ କେଇ
ବର୍ଷ ହେଲା ଭୋଗୁଛି । ଶେଷରେ ଆପଣଙ୍କୁ ପାଇବି ବୋଲି ଦେବୀ
ମାଙ୍କ ପାଖରେ କେତେ ଆଶା କରିଛି । ଅଧୀନାର ସମସ୍ତ ଦୋଷ
କ୍ଷମା କରି ଚରଣ ତଳେ ସ୍ଥାନ ଦିଅନ୍ତୁ ।"

ଦୁଷ୍ଟକୁମାର କଳାସବତୀକୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲା ଏବଂ ତାର ଏପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ତାପରେ କଳାସବତୀକୁ ଉଠାଇ କହିଲା "କଳସବତୀ, ଦୁଃଖର କଥା; ସମୟ ଗଡ଼ି ଯାଇଛି । ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିବାହିତ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତୁମର ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଛି । ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାକୁ ନିରାଶ କରି ପାରିବି ନାହିଁ । କି ତାର ହୃଦୟରେ କଷ୍ଟଦେଇ ପାରିବି ନାହିଁ ।" ତାପରେ ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଏଇ କଳାବତୀ ନାରୀ ଯେ ମୋତେ ମିତ ବୋଲି ଭାବି ତାର ବାପାଙ୍କର କଥା ମଧ୍ୟ ଏଡ଼ି ଦେଇଛି; ପୁଣି ରୂପ ଯୌବନହୀନ ହୋଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସିଛି । ମୁଁ ଯାକୁ ଜୀବନ ବିପନ୍ନ କରି ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲି । ସେତେବେଳେ ଟିକିଏ ହେଲେ ମନରେ ଭାବିଲି ନାହିଁ ? ଛାଡ଼ ପଛକଥାରୁ କଣ ମିଳିବ ସେଥୁ ।" ଦୁଷ୍ଟକୁମାର କଳାସବତୀକୁ ଅଉ କିଛି ନ କହି ହଠାତ୍ ସେଠାରୁ ବିଦା ହୋଇ ଘୋଡ଼ାଚଢ଼ି ଚାଲିଗଲା । ତାର ଶଳା ରାଜ୍ୟକୁ ଅଉ ଗଲା ନାହିଁ । ରାସ୍ତାରେ ଛିଙ୍କବାଧ ପଇ ଯାତ୍ରା ମଙ୍ଗଳ ନୁହେଁ ଭାବି ନିଜ ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିଲା । ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରି ଶିକାର କରି ଯାଇଥିଲି ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଭୁଲାଇ ଦେଲା । ତା ପରେ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ରହିଲା ।

ଏଣେ କଳାସବତୀ ଦେବୀମନ୍ଦିରରେ ବସି ନିଜକୁ ବହୁତ ଧିକ୍କାରକଲା ଓ କାନ୍ଦିଲା । ବହୁତ ସମୟପରେ ମନକୁ ବୁଝାଇ ଦେବୀଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ ଘୋଡ଼ାଟାପୁ ଚିହ୍ନ ବାଟ ବାଟ ବଣେ ବଣେ ଚାଲିଲା । ଯାଇ ଶେଷରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଅନ୍ତଃପୁରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତାକୁ ପାଗଳିନୀ ବେଶରେ ଦେଖି ପଚାରିଲା "କଣ ଚାହୁଁ ?" କଳାସବତୀ କହିଲା "ତୁମର ଦାସୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୋତେ ସ୍ଥାନଦିଅ । ମୁଁ ତୁମର ସେବା କରିବାକୁ ଚାହେଁ ।" ସେଇଦିନଠାରୁ କଳାସବତୀ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ପ୍ରିୟ ଦାସୀ ହୋଇ ରହିଲା

ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ବହୁତ ସେବାକଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତାର ଏପରି ସେବାରେ ବହୁତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥାଏ । ବିଳାସବତୀ ରାଜପୁରରେ ରହି ପୁଣି ତାର ପୂର୍ବ ଚେହେରା ଫେରିଆସିଲା ଏବଂ ସେ ମାଣିକ୍ୟବତୀଠାରୁ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଗଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବିଳାସବତୀର ରୂପ ଓ ଗୁଣରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ଦିନେ ନିରୋଳାରେ ତାକୁ ପଚାରିଲା 'ବିଳାସ, ତୋ ମନ କାହିଁକି ଅଦୌ ଖୁସିନାହିଁ ? ସବୁବେଳେ ଦୁଃଖୀ ମନରେ ରହୁଛୁ । ତୋର ଅଭାବ କ'ଣ ମୋତେ କହ ।"

ବିଳାସବତୀ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ପକାଇ କହିଲା 'ମହାରାଣୀ, ତୁମେ ମୋର ଅଭାବ ପୂରଣ କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ମୋ କଥା ତୁମେ ଶୁଣି ଲାଭନାହିଁ । ଏହା ଶୁଣି ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହିଲା "ବିଳାସ, ତୋର ଯାହା ଅଭାବ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ପୂରଣ କରିବି । କିଛି ଭୟନାହିଁ । ତୁ କହ ।" ବିଳାସବତୀ କହିଲା "ତେବେ ସତ୍ୟକର, । ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହିଲା 'ହଉ, ତିନିବାର ସତ୍ୟକଲି ଏବେ କହ । ବିଳାସବତୀ କହିଲା "ଏବେ ସତ୍ୟକଲଣି । ମୋତେ ତୁମର ସାନଭଉଣୀ କରି ମହାରାଜଙ୍କ ପାଦତଳେ ସ୍ଥାନ ଦିଅ । ଏହାପରେ ବିଳାସବତୀ ସେ କୋଉ ରାଜ୍ୟର ଝିଅ କିପରି ଦୁର୍ଗକୁମାର ତାକୁ ଅସୁର କବଳରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲା । ସେ କିପରି ତାଙ୍କୁ ବିଭା ହେବାକୁ ରାଜି ନହେବାରୁ ଦୁର୍ଗକୁମାର ତାର ବାପା ରାଜ୍ୟ ଛାଡିଦେଲେ ତାପରେ କିପରି ତା ବାପା ରାଜ୍ୟରୁ ତାକୁ ତଡିଦେଲେ ଏସବୁ ଦୁଃଖ କାହାଣୀ ମୂଳରୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଆଗରେ କହିଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସବୁ ଶୁଣି ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ପକାଇଲା । ତାର ହୃଦୟ ବିଳାସବତୀର ଦୁଃଖ ଶୁଣି ଦୟାରେ ଭରିଗଲା । ସେଠୁ ସେ ବିଳାସବତୀକୁ କହିଲା 'ବିଳାସବତୀ, ତୁମେ ରାଜାଝିଅ, ମୁଁ ତୁମକୁ ଦାସୀକରି ରଖିଛି ଏହା ମୋପକ୍ଷରେ ଅନ୍ୟାୟ, ମୋତେ କ୍ଷମାଦିଅ । ଆଜିଠାରୁ ତୁମେ ମୋର ସାନ ଭଉଣୀ

ଏବଂ ମହାରାଜାଙ୍କ ସାନରାଣୀ ହେଲ । "ଏଇ କଥା କହୁଁ କହୁଁ ହୁସେନ୍‌କୁମାର ହଠାତ୍ କୌଣସି କାମରେ ଅନ୍ତଃପୁରକୁ ପଶି ଆସିଲେ । ବିଳାସବତୀକୁ ଦେଖି ଏବଂ ତାର ରୂପରେ ମୋହିତ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ କଣ ହୋଇଗଲା । ସେ ଏକଦୃଷ୍ଟିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଅନାଇଁ ରହିଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଶେଷକଥା ପଦକ ତାଙ୍କ କାନରେ ବାଜିଥିଲା "ମହାରାଜାଙ୍କ ସାନରାଣୀ ହେଲ । ଏଥିରେ ମହାରାଜା ସମ୍ଭାଳି ହୋଇ ନପାରି ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଘ୍ରରେଇ ଦେଲା । ସେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତଳେ ପଡ଼ିଯାଇ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇଗଲେ । ଏଥିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ବିଳାସବତୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଦୁହେଁ ମହାରାଜାଙ୍କୁ ଉଠାଇ ନେଇ ପଲଙ୍କଉପରେ ଶୁଆଇ ତାଙ୍କର ଶୁଶ୍ରୂଷା କଲେ । ପାଣି ଛିଞ୍ଚା ଛିଞ୍ଚିକ ଲା । ମୂର୍ଚ୍ଛାରେ ମହାରାଜ ହୁସେନ୍‌କୁମାର ପ୍ରଳାପ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ 'ଓଃ, ବିଳାସବତୀ ତୁମର ଆଜି ଏତେ ପରିବର୍ତ୍ତନ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ, ତୁମେ ବଡ଼ ଦୟାବତୀ । ନାରୀର ଦୁଃଖରେ ନାରୀର ହୃଦୟ ତରଳିଗଲା । ତୁମରି କଥାରେ ମୁଁ ବିଳାସବତୀକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବି । 'ସେଠୁ ବହୁତ ସମୟପରେ ମହା-ରାଜାଙ୍କ ଚେତା ହେଲା । ଉଠି ଦେଖିଲେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ବିଳାସବତୀ ଦୁହେଁ ତାଙ୍କର ଶୁଶ୍ରୂଷା କରୁଛନ୍ତି । ଦୁହେଁ ଦୁଇ ଭଉଣୀପରି ଦେଖା ଯାଉଅଛନ୍ତି ।

ତାପରେ ବିଳାସବତୀର ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଖବରଗଲା । ସେ ଆସିଲେ । ପହ୍ଲଲକୁମାର ଓ କୁସୁମବତୀ ଆସିଲେ । ତାଙ୍କର ବୁଢ଼ା ବାପାମାନେ ଆସିଲେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନ୍ଧୁବର୍ଗ ଆସିଲେ । ମହାସମା-ରୋହରେ ହୁସେନ୍‌କୁମାର ଓ ବିଳାସବତୀର ବାହାଘର ହେଲା । ସମସ୍ତେ ଖୁସିହେଲେ । ବେଶିଖୁସି ହେଲେ କୁସୁମବତୀ ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟବତୀ । କାରଣ ଆଜି ଗୋଟିଏ ସାଥିପାଇ । ବିଳାସବତୀର ବାପା ତାଙ୍କର

ମନସ୍କାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାରୁ ଝିଅ ଜୋଇଁଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରି ବିଦାୟ ନେଲେ । ସମସ୍ତେ ମଙ୍ଗଳ ମଜଲିସରେ କିଛି କିଛି ଦିନ କଟାଇ ଯେଝା ରାଜ୍ୟକୁ ବିଦାୟ ନେଲେ । ପଦ୍ମଲକୁମାର ଓ କୁସୁମବତୀ ବୁଢ଼ାବାପାଙ୍କ ସହିତ ନିଜରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିଲେ । କିଛି ଦିନ ଗଲାରୁ ବିଳାସବତୀର ବାପା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବୁଢ଼ାହୋଇ ଯାଇଥିବାରୁ ମରିଗଲେ ଏବଂ ସେ ଦୁଃଶୀଳକୁମାରକୁ ରାଜ୍ୟଭାର ଦେଇ ଯାଇଥିଲେ । ସେ ରାଜ୍ୟର ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଦୁଃଶୀଳକୁମାରଙ୍କ ପାଖକୁ ଦୂତ ପଠାଇଲେ । ଦୁଃଶୀଳକୁମାର ଯାଇ ସେଠାରେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ନିଜପ୍ରତିନିଧି କରି ସେଠାରେ ରଖାଇଲେ । କିଛି ଦିନପରେ ଦୁଃଶୀଳକୁମାର ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ସେ ରାଜ୍ୟର ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିନିଧି କରି ରଖି ତାଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ବୁଝାସୁଝା କରିବାକୁ କହି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ଧରି ଯାଇ ଭାଇ ପଦ୍ମଲକୁମାର ନଅରରେ ମହା ଆନନ୍ଦରେ ରହିଲେ । କୁସୁମବତୀ, ମାଣିକ୍ୟବତୀ, ଓ ବିଳାସବତୀ ତିନିଭଉଣୀ ପରି ଆନନ୍ଦରେ ହସି ଖେଳି ଦିନତକ କଟାଇଲେ । ଏହିପରି କିଛି ଦିନ ବିତିଗଲାରୁ ତିନି ଯାଆ ଯାଆଙ୍କର ଏକା ସମୟରେ ତିନୋଟି ସୁନ୍ଦର ପୁଅ ଜନ୍ମହେଲେ । ପଦ୍ମଲକୁମାର ଓ ଦୁଃଶୀଳକୁମାରଙ୍କ ବାପା, ତାଙ୍କର ପାଳକ ବାପା ଓ କୁସୁମବତୀ ବାପା ତିନିବୁଢ଼ା ଯାକ ଜଣେଜଣେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ନାତି ଧରି ମହା ଆନନ୍ଦରେ ବୁଲିଲେ । ଭଗବାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଯାହା ଥିଲା ପୂର୍ଣ୍ଣହେଲା ବେନାକୁମାରଙ୍କ କଥାଟି ଶେଷହେଲା ।

ସମାପ୍ତ

ମୁଦ୍ରାକର ଶ୍ରୀସାଧୁଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଓରିଏଣ୍ଟ ପ୍ରେସ୍ କଟକ, ୧୯୫୧

ବିଜ୍ଞାପନ

ନରଶ ଜୀବନକୁ ସରସ କରିବାକୁ ଚହେଲେ

ଲିଖିତ ବହିସବୁ ପଢନ୍ତୁ

୧। ବ୍ଲାଙ୍କ ଫାୟାର	(ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ)	ମୂଲ୍ୟ	ଠ ୧ ।
୨। ଅନ୍ଧାରୁ କୁଶମେ	ଗଳ୍ପ	,,	ଠ ।
୩। ଜୀବନ ଜ୍ୟୁତ୍ସା	(କବିତା)	,,	ଠ ୦ ୪
୪। ବିରହିଣୀ ବାରମାସୀ	,,	,,	ଠ ।୦
୫। ବେନା କୁମାର ଚରିତ	(ଗଳ୍ପ)	,,	ଠ ୧ ।
୬। ବେନା କୁମାରୀ ,,		,,	ଠ ୧ ।
୭। ଭୈରବର ଡାକ	(ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ)		ଯନ୍ତ୍ରସ୍ଥ
୮। ଭୂଗର୍ଭରେ ବନ୍ଦୀ			,,

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଉପନ୍ୟାସ, ଗଳ୍ପ, କବିତା, ପୁରାଣ ଓ ସ୍କୁଲ ପୁସ୍ତକ ଏଠାରେ ମିଳେ ।

ଅଗ୍ରିମ ସହିତ ପତ୍ର ଲେଖନ୍ତୁ ।

ଠିକଣା—

ଏକାମ୍ର ଷ୍ଟୋର୍ସ

ପୋ: ଅ: ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଜି: ପୁରୀ

463
1.6.୬୦

ଲେଖକ—

ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣଚନ୍ଦ୍ର ଜେନା

ସଚିତ୍ର ହୋଇ ଛପାଗଲା

ପ୍ରକାଶିକା—

ଶ୍ରୀମତୀ ନିଶାମଣି ଦେବୀ

ପରିଚାଳିକା, ବାଣୀ ମନ୍ଦିର

ଗର୍ଗଚଟୁ ନିବାସ

ପୋ: ଅ: ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧। ଏକଟଙ୍କା ଚାରିଅଣା ମାତ୍ର

ପ୍ରାପ୍ତିସ୍ଥାନ—

ଏକାମ୍ର ଷ୍ଟୋର
ସିଂହଦ୍ୱାର
ପୋଃ ଅଃ ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ

ଏକାମ୍ର ଷ୍ଟୋର
ନୂଆରାଜଧାନୀ
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ପରିଚାଳକ:—ବାଣୀ ମନ୍ଦିର
ସର୍ବବନ୍ଧୁ ନିବାସ
ପୋଃ ଅଃ ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ

ସାରସ୍ୱତ ଭଣ୍ଡାର
କଟକ—୨

ଉତ୍କଳ ବୁକ୍ ଏଜେନ୍ସି
ଘଣୀହାଟ, କଟକ

କଟକ ଷ୍ଟୁଡେଣ୍ଟ ଷ୍ଟୋର
କଟକ—୨

ଭାରତୀ ଭବନ
ସିଂହଦ୍ୱାର, ପୁରୀ

ମହାପ୍ରସାଦ ବ୍ରଦର୍ସ
କଟକ—୨

ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ଷ୍ଟୋର
ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ଓରିଏଣ୍ଟ ପ୍ରେସ,
କଟକ ୨,

ଏହା ବ୍ୟତୀତ କଟକର ସମସ୍ତ ବଡ଼ ବଡ଼ ବହି
ଦୋକାନରେ ମିଳେ ।

ଉପହାର

୦/୫୬୩

ପିଲାଦିନର କଥା

(ଏକ)

ଏକସହରରେ ଦୁଇଟି ମହାଜନ ଥିଲେ । ସେ ଦୁଇଜଣ ଏକା ମା' ପେଟର ଭାଇ । ବଡ଼ଭାଇ ସୁନା ରୁପା ବ୍ୟବସାୟ କରେ । ସାନଭାଇ ଚାଉଳ ଡାଲି ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବସାୟ କରେ । ବଡ଼ଭାଇର ଅବସ୍ଥା ଭଲ ସମ୍ପନ୍ନ । ମାତ୍ର ସାନଭାଇର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ହେତୁରୁ ସେପରି ଚଳଚଳ ନୁହେଁ । ବଡ଼ଭାଇ ସାନଭାଇଙ୍କୁ ଦେଖିପାରେ ନାହିଁ । ଦୁଇଭାଇ ଭିନେ ଭିନେ ରହନ୍ତି । ବଡ଼ଭାଇର ପିଲାପିଲି କେହି ନଥାନ୍ତି । ସାନଭାଇର ଯୋଡ଼ିଏ ଯାଆଁଳା ପୁଅ । ଜଣକର ନାମ ପହିଲି କୁମାର, ଅନ୍ୟର ନାମ ଦୁସରି କୁମାର । ଦୁଇଜଣ ଠିକ୍ ଏକାପରି ଦିଶନ୍ତି । କିଏ ପହିଲି କିଏ ଦୁସରି ଚିହ୍ନା ପଡ଼ନ୍ତି ନାହିଁ । ବଡ଼ଭାଇ ସାନଭାଇର ପୁଅଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଭଲ ପାଏ ନାହିଁ । ଏହିପରି ଦୁଇଟି ପରିବାର ସୁଖେ ଦୁଃଖେ ଚଳନ୍ତି ।

ଏହିପରି କିଛିଦିନ ଗଲାରୁ ସାନ ମହାଜନ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଗରିବ ହୋଇଗଲା । ଏପରିକି ଖାଇବା ପିଇବା ପାଇଁ ତାହାର

ପିଲାମାନେ ହଇରାଣ ହୋଇଗଲେ । ପିଲା ଦୁଇଟି ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲି ବୁଲି ଅଇଁଠା ମଧ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେମାନେ ତାଙ୍କ ବଡ଼ବାପା ଘରକୁ ଯାଇ ଯାହା ପାଆନ୍ତି, ତାହା ଖାଇ ଦିଅନ୍ତି । ପିଲାମାନଙ୍କର ବାପ ବଣକୁ ଯାଇ ଜଙ୍ଗଲରୁ କାଠ ଆଣି ବଜାରରେ ବିକି ସାମାନ୍ୟ ପଇସା ଆଣି କୁଟୁମ୍ବ ପୋଷେ । ଏହିପରି ଦିନେ ସାନ ମହାଜନ ବଣକୁ ଯାଇ କାଠ ହାଣୁଛି । ଦେଖିଲା ଯେ ଗଛରେ ଗୋଟିଏ ସୁନା ଚଢ଼େଇ ବସିଛି; ତାର ପରଗୁଡ଼ାକ ସୁନାଠାରୁ ଆହୁରି ଚକଚକ୍ ଦିଶୁଛି । ସେଠୁ ସେ କାଠହଣା ବନ୍ଦ କରି ସେହି ଗଛ ମୂଳକୁ ଯାଇ ଏକ୍ ଠେକା ମାରିଲା ଯେ ସୁନା ଚଢ଼େଇଟି ଉଡ଼ିଗଲା । ସୁନା ଚଢ଼େଇ ଉଡ଼ିଯିବା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ସୁନାର ପର ତା ଦେହରୁ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ମହାଜନ ତାକୁ ଦେଖି ତାହା ପାଖକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ଖାଣ୍ଟି ସୁନାର ପର । କାଠହଣା ଛାଡ଼ିଦେଇ ମହାଜନ ସେ ସୁନା ପରଟିକୁ ଧରି ଘରକୁ ଚାଲି ଆସିଲା । ଘରେ କୁରାଢ଼ି ରଖି ଦେଇ ସୁନା ପରଟିକୁ ଧରି ତାର ବଡ଼ଭାଇ ସୁନା ମହାଜନ ପାଖକୁ ଗଲା । ସୁନା ମହାଜନ ତାକୁ ଦେଖି କହିଲା "ଏ ଖାଣ୍ଟି ସୁନା; ତୁ ଏହାକୁ କେଉଁଠୁ ଆଣିଲୁ ?" ସାନ ମହାଜନ କହିଲା "ବଣରୁ ପାଇଲି; ତୁମେ ଏହାକୁ ରଖି ମୋତେ କିଛି ଟଙ୍କା ଦିଅ, ମୁଁ ବଜାରରୁ ସଉଦା ଖରିଦ କରେ ।" ତହୁଁ ବଡ଼ମହାଜନ ସେ ସୁନା ପରଟି ରଖି ସାନଭାଇକୁ ଦଶଗୋଟି ଟଙ୍କା ଦେଲା । ସାନ ମହାଜନ ଦଶଗୋଟି ଟଙ୍କା ପାଇ ମହା ଖୁସି । କାରଣ ଦଶଟଙ୍କାରେ ତାର କୁଟୁମ୍ବ ଦଶଦିନ ଖାଇବେ ମାତ୍ର ସାନ ମହାଜନ ଟିକିଏ ବୋକା, ସେ ଯଦି ସୁନା ପରଟି ଓଜନ କରି ଅନ୍ୟଯାଗାରେ ବିକିଥାନ୍ତା ନିଶ୍ଚୟ ଶହେଟଙ୍କା ପାଇଥାନ୍ତା । ତାର ଭାଗ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଖରାପ । ଯାହାହେଉ ସେ ଟଙ୍କା ନେଇ ବଜାରରୁ ସଉଦାପତ୍ର କିଣି ଘରକୁ

ତାକୁ ପାଇଲାରୁ ମହା ଖୁସିରେ ସାନ ମହାଜନକୁ ହଜାରେ ଟଙ୍କା ଦେଲା । ସାନ ମହାଜନ ଟଙ୍କାତକ ଧରି ମହାଆନନ୍ଦରେ ଘରକୁ ଫେରିଲା ।

ତାପରେ ସୁନା ମହାଜନ ମଲା ସୁନା ଚଢ଼େଇଟିକି ନେଇ ତାର ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଦେଇ କହିଲା, "ଏଟାକୁ କାଟିକୁଟି ଭଲ ଯତ୍ନ କରି ରାନ୍ଧେ । ଆଉ ଦେଖି ଏହାର ଯେଉଁ କଲିଜାଟା ଅଛି ସେ କଲିଜାଟା ଯେପରି କୁଆଡେ ପଡ଼ି ନଯାଏ । ରାନ୍ଧି ସାରିଲେ ମୋତେ ତାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବୁ । ସବୁ ତରକାରି ମୋତେ ନ ଦେଲେ ତୋତେ ହାଣିଦେବି ।" ଏହା କହି ମହାଜନ ବାହାରକୁ ଅସି ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟରେ ଲାଗିଲା । ସେପଟୁ ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ମଲା ସୁନା ଚଢ଼େଇଟି ନେଇ କାଟିକୁଟି ମସଲାଦେଇ ରାନ୍ଧିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । କଥାରେ ଅଛି, ଅତି ଲୋଭରୁ ତନ୍ତି ମଲା । ସୁନା ମହାଜନର ଲୋଭରେ ପାଠ ଗଲାଣି; ତାକୁ ଦଇବ ସହିବ କୋଉଠି, ଏହି ସମୟରେ କଣହେଇଗଲା ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ତରକାରି ବସାଇ କଣ ଗୋଟେ ମସଲା ଭୁଲରେ ନ ପକାଇଥିବାରୁ ଅନ୍ୟ ଘରକୁ ସେ ମସଲାଟିଏ ଆଣିବାକୁ ଦଉଡ଼ିଗଲା । ଯୋଗକୁ ସାନମହାଜନର ଯାଆଁଳା ଭାଇ ପଦ୍ମକୁମାର ଓ କୁସୁମକୁମାର ଦୁହେଁ କିଛି ଖାଇବାକୁ ମିଳିବ ଧନ-ଆଶାରେ ବଡ଼ବାପ ଘରକୁ ଆସିଥିଲେ । ସେ ଦୁହେଁ ଚୋଇପିବେ ।" ପାଖକୁ ଯାଇ ଠିଆହୋଇ ଦେଖିଲେ ତରକାରି ଚୋଡକୁ ଏପରି ନାହିଁ । ଅନଉଁ ଅନଉଁ ତରକାରି ହାଣ୍ଡିରେ ବଡ଼ମହାଜନ କଣ ଡେଇଁପଡି ଚୁଲି କଡ଼ରେ ପଡ଼ିଗଲା । ଦୁଇଜଣୁ ସେ ମନରେ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଠାକୁ ଠାକୁ ଛନା ଟିକି ପାର ରୁ କଣ ବୁଝିପାରୁ ସେଇକବେଳେ ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଆଶା କରୁଛି । ଏହାପରେ

ଦୁଇଟି କଣ ଖାଇଯାଉଛନ୍ତି । ତାର ଭାରି ସନ୍ଦେହ ହେଲା । ସେ ପିଲାଙ୍କୁ ପଚାରିଲା "କରେ କଣ ଖାଇଦେଲ ?" ପିଲା ଦୁଇଟି ଡରି ଡରି କହିଲେ "ତରକାରିରୁ କଣ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ତେଇଁ ପଡ଼ିଲା, ଆମେ ଖାଇଦେଲୁ ।" ତହୁଁ ମହାଜନର ସ୍ତ୍ରୀ ଭୟରେ କମ୍ପିଗଲା, କହିଲା "ଅଜି ମୋର ରକ୍ଷା ନାହିଁ । ଦେଖେଁ କଲିଜା ବାହାର ଯାଇଛି କି ନା ! ଏହା ବୋଲି ତରକାରି ଘାଣ୍ଟି ଘାଣ୍ଟି ଆଉ କଲିଜା ପାଇଲା ନାହିଁ । ଦୁଇ ପିଲାଙ୍କୁ ଦି ଦି ଚଟକଣି ପକାଇ ବାହାର କରିଦେଲା । ସେଠୁ ମନରେ ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ଭାବି ଗୋଟିଏ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆକୁ ମାରି ତାର କଲିଜା ସେଇ ତରକାରିରେ ପକାଇ-ଦେଲା । ତରକାରି ହୋଇଗଲରୁ ସ୍ୱାମୀକୁ ଡାକି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖାଇବା ପଦାର୍ଥ ସଙ୍ଗରେ ସୁନାଚଢ଼େଇ ତରକାରି ଦେଲା । ମହାଜନ ଅନ୍ୟ ଖାଦ୍ୟକୁ ନ ଖାଇ ଆଗେ ସୁନାଚଢ଼େଇ ତରକାରିତକ ଏକା-ନିଶ୍ୱାସରେ ଖାଇପକାଇଲା । ତାପରେ ଆଉ ଅଳ୍ପ ଦିନରେ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ହାତମାରି ଉଠିଗଲା । ତହୁଁ ପରଦିନ ସୁନାମହାଜନ ବିଛଣା ଉଠାଇ ଦେଖିଲା ସୁନାମୋହର ନାହିଁ କି ସୁନାମୋହର ନାହିଁ । କହିଁ ସେ ମନେ ମନେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହିଉଠିଲା "ହାୟ, ଦଇ, କି ବୁଦ୍ଧି କଲି ମିଛରେ ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ଗଣିଦେଲି । ଦେଇଛି ସେ ସୁନା ଆଉ ଉପାୟ କଣ । ହଉ ଯାହାହେବାର ହେଲାଣି, ମୁଁ ମହାଜନ ଦଶହଜାର ଟଙ୍କା ଦାଉପଡ଼ିଲେ ଆଦାୟକରି ନେବି ଯେ ।" ତାର କୁଟୁମ୍ବ ନିମୁଣ୍ଡ ଆଉଁସି ରହିଲା । ପୁଣି ଭାବିଲା "ଆରେ ମୋ ବୋବା, ସେ ଯଦି ଖାଇଦେଲାକି ?" ସେଠୁ ସେ ତାର ସ୍ତ୍ରୀର ଥାନ୍ତା ନିଷ୍ଠୁର ଶଏଡ଼ାକୁ ଲାଗିଲା ମାତ୍ର କିଛି ପାଇଲା ନାହିଁ । ତାର ଯାହାହେଉ ସେ ଟଙ୍କା ନାଇ ଛାତି ଉପରେ ହାତକାମ୍ଭ । ସେ ଚୂପ୍‌ହୋଇ

ମନମାରି ରହିଲା । ତାପରେ ମହାଜନ ମନବ୍ୟସ୍ତରେ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟରେ ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଏଣେ କଣ ହେଉଛିନା ସାନମହାଜନଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ପିଲାଙ୍କ ବିଛଣା ଉଠାଉଲାବେ ତାଙ୍କ ତକିଆତଳୁ ଦୁଇଟି ସୁନାମୋହର ପାଇଲା । ତାକୁ ପାଇ ସ୍ୱାମୀକୁ ଦେଖାଇଲା । ସାନମହାଜନ ଦେଖିଲା ଖାଣ୍ଟି ସୁନାର ମୋହର ତେଣୁ ତାକୁ ହୁସିଆରିରେ ରଖିବାକୁ କହି ବଣକୁ ଚାଲିଗଲା । ତହିଁ ପରଦିନ ସେମିତି ପିଲାଙ୍କ ବିଛଣାତଳୁ ଦୁଇଟି ସୁନାମୋହର ମିଳିଲା । ଏହିପରି ଦିମାସ ଚାରିମାସ କଟିଗଲା । ଦିନ୍ ଦିନ୍ ଯୋଡ଼ିଏ ଯୋଡ଼ିଏ ସୁନାମୋହର ପାଇ ସାନ ମହାଜନ ବଡ଼ମହାଜନଠାରୁ ଆହୁରି ବଡ଼ଲୋକ ହୋଇଗଲା ମାତ୍ର ଏକଥା ସେ ଭାଇର ଆଗରେ ଖୋଲି କହୁ ନ ଥାଏ । ବଡମହାଜନ ଦେଖି ଭାବିଲା "ସାନମହାଜନ ସୁନାଚଢ଼େଇର କଲିଜା କିପରି କଦରରେ କାଢ଼ିରଖି ମୋତେ ଠକିଦେଲା, ତା ନହେଲେ ତାର ଏତେ ଧନଦୌଲତ କିପରି ହୁଅନ୍ତା ।" ଦିନେ ସାନମହାଜନ ମନରେ ପାପ ଛୁଇଁଲା, ସେତ ସୁନାଚଢ଼େଇର କଲିଜା ପିଲାମାନେ ଖାଇବା କଥା ଜାଣି ନାହିଁ । ସେ ଭାବିଲା "କୌଣସି ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ କି ଭୂତ ତାର ପିଲାଙ୍କ ଦେହରେ ଆଶ୍ରା କରିଛନ୍ତି । ଆଗେ ଲୋଭ ଦେଖାଇ ଧନଦୌଲତ ଦେଇ ପଛରେ ପାଲଟେଇ ମକାଇ ଆମକୁ ଖାଇଯିବେ ।" ତେଣୁ ସେ ବଡ଼ମହାଜନ ପାଖକୁ ପିଲାଙ୍କ ତକିଆତଳୁ ଏପରି ସୁନାମୋହର ପାଇବାକଥା କହିଲା । ଏତେବେଳେ ବଡ଼ମହାଜନ ବୁଝିପାରିଲା ଯେ ସୁନ ଚଢ଼େଇ ଠିକ୍ । ତେଣୁ ସେ ମନରେ ହିଂସା ରଖି ସାନମହାଜନକୁ କହିଲା "ଆରେ ତୁ କଣ ବୁଝିପାରୁ ନାହୁଁ ? ପୁଅଙ୍କ ଦେହରେ ବାବନାଭୂତ ଆଶ୍ରା କରିଛି । ଏହିପରି

ତୋତେ ଲୋଭ ଦେଖାଇ ତୋ ପିଲାଙ୍କୁ ଖାଇ ତୋତେ ଖାଇ ତୋ ବଂଶ ଲୋପ କରିଦେବ । ତୁ ଜାଣୁ ଜାଣୁ କଥା ଏତେ ଦିନଯାଏ ଲୁଚାଇ ରଖିଲୁ । ତୁ ଗୋଟିଏ କାମକର । ପିଲା ଦୁଇଟିଙ୍କୁ ମେଳା ଦେଖିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନେଇ ବହୁତ ଦୂର ବଣରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସିବୁ । ଯେପରି ସେମାନେ ଆଉ ଆସିବାକୁ ବାଟ ପାଇବେ ନାହିଁ । ନଚେତ୍ ବାଟ ଦେଖିଥିଲେ ପୁଣି ଆସି ଆଶ୍ରାକରିବେ ଏବଂ ଭୂତ ସର୍ଗେଯାଇ ତାଙ୍କର ବଡ଼ ଭୂତସର୍ଦ୍ଦାରକୁ କହି ଆଉ ବେଶି ଭୂତଙ୍କୁ ଆଣି ତୋ ଘରେ ରଖିବେ । ଏକଥା ଶୁଣି ସାନମହାଜନ ଭୟରେ ତାଟଙ୍ଗା ହୋଇଗଲାଣି । ବଡ଼ମହାଜନ ପାଖରୁ ବିଦାହୋଇ ଆସି ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ବାଟଯାକ ତାର ଦେହ ବରଡାପତ୍ର ପରି ଥରୁଥାଏ । ରାତି ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ଆଉ କୁଆଡେ ପିଲାଙ୍କୁ ନେଇପାରିଲା ନାହିଁ । ତାକୁ ରାତିରେ ନିଦ-ହେଲା ନାହିଁ । ଭୟରେ ଛାଇଟା ତା ଆଖି ଆଗରେ ଭୟଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତିହୋଇ ଠିଆହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ତାର ଛାତି ଦୁଲ୍‌ଦୁଲ୍ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ଏକଥା ମହାଜନ ତାର ସ୍ତ୍ରୀକୁ କହିଲା ନାହିଁ । ତହିଁ ପରଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ପିଲାଙ୍କୁ କହିଲା "ରାଜାଙ୍କର ନଅର ପାଖରେ ବଡ଼ ମେଳା ହେଉଅଛି । କେତେ ଲୋକ, କେତେ ହାତୀ, କେତେ ଘୋଡ଼ା କେତେ ବେପାରୀସବୁ ଆସିଛନ୍ତି । ଚାଲ ଦେଖି-ଆସିବ । ପିଲାମାନେ ତ ମେଳା ଦେଖିବାକୁ ବାଇ, ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଜାମା କୁରୁତା ପିନ୍ଧି ତାଙ୍କର ବାପାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ । ମହାଜନ ପୁଅ ଦୁହିଙ୍କୁ ଧରି ବହୁତ ବାଟ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଅଗ୍ଣାଅଗ୍ଣି ବନସ୍ତରେ ପଶିଲା । ଘୋର ଜଙ୍ଗଲ, ଏପାଖ ସେପାଖ କୁଆଡ଼େ ବାଟ ଜଣାଯାଉ ନାହିଁ । ମହାଜନ ସେହି ବଣରେ ଗୋଟିଏ ଗଛ-ମୂଳରେ ବସି ପିଲାଙ୍କୁ କହିଲା "ଦେଖ ଏ ବନସ୍ତର ଆଖପାଖରେ

ରଜନଅର ପଡ଼ବ, ସେଠି ମେଲା ହେଉଛି, ଆଉ ଅଳ୍ପ ବାଟ ଅଛି । ତୁମେ ଦୁଇଭାଇ ଏ ଗଛମୂଳେ ବସ ମୁଁ ଯାଉଛି ପାଣି ଆଣେ, ଟିକିଏ ଟିକିଏ ପିଇ ପୁଣି ଚାଲିବା ।" ଏହାକହି ମହାଜନ ଅନ୍ୟ ବାଟଦେଇ ମନଦୁଃଖରେ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଏଣେ ପିଲା ଦୁଇଟି ବସି ବସି ହାଲିଆ ହୋଇଗଲେ । ବହୁତ ବାଟ ଚାଲି ଚାଲି ଗୋଡ଼ ବଥାହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ଭୋକ ଶୋଷରେ ଅଥୟ ପାଥୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେଣି । ପଦ୍ମକୁମାର ଦୁସ୍ମନ୍ତକୁମାରକୁ କହିଲା, "ବାପା ଆଉ ଆସିବ ନାହିଁ । ଏଠି ବସି କିଛି ଲାଭନାହିଁ; ଚାଲ ବଣରେ ବୁଲି ଫଳମୂଳ ଖାଇବା । ଆଉ ଘରକୁ ଯିବାକଥା ରାସ୍ତା ମୁଁ ପାଉନାହିଁ । ତେଣିକି ଆମ କପାଳରେ ଯାହାଥିବ ।" ଏପରି ଲୁହକୁହ ହୋଇ ଦୁଇଭାଇ ଏଣେ ତେଣେ ଫଳମୂଳ ଖୋଜିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଜହୁଜଦିଆ ଖରାବେଳ । ଅଗ୍ମାଅଗ୍ମି ବନସ୍ତରେ ସୁ ଶବ୍ଦ କିଛି ନାହିଁ । ପିଲାଦୁଇଟିଙ୍କର ଭୟର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଈଶ୍ୱର ପାର୍ବତୀଙ୍କୁ ଡାକିଲେ । କିଛିଦୂର ଗଲାପରେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଜଣେ ବୁଢ଼ା ବାଣୁଆ ଗୋଟେ ମସ୍ତବଡ଼ ମହାବଳ ବାଘକୁ କାନଧରି କରି ଘୋସାରି ଘୋସାରି ଆଣୁଅଛି । ବାଘକୁ ଦେଖି ଦୁଇଭାଇ ଆହୁରି ଭୟରେ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ି କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏହାଦେଖି ବୁଢ଼ା ବାଣୁଆର ମନରେ ବହୁତ ଦୟା ହେଲା ଏବଂ ପିଲା ଦୁଇଟି ଏକା ଚେହେରା ଏକା ରଙ୍ଗ ଥିବାରୁ ଏକକୁ ଆରେକ ଚିହ୍ନି ହେଉ ନ ଥିବାରୁ ବାଣୁଆବୁଢ଼ାକୁ ଖୁସି ଲାଗିଲା । ସେଠୁ ସେ କଣ କଲ୍ପନା ବାଘକୁ ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ବାନ୍ଧିଦେଇ ପିଲାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲା । "ତୁମେ ଦୁହେଁ କା'ର ପୁଅ ଏ ଘୋର

ବଣକୁ କିମିତ ଆସିଲ ?" ପିଲମାନେ ବାଘଭୟରେ କିଛି କହୁ ନ ଥିଲେ, ବୁଢ଼ାକୁ ଏକାଦେଖି କହିଲେ "ଆମର ବାପା ଜଣେ ମହାଜନ; ସେ ଆମଠାରେ କିଛି ଦୋଷ ଅଛି ଦେଖିପାରି ଆମକୁ ମିଛରେ ମେଳା ଦେଖିବା ବାହାନାରେ ଆଣି ଏହି ବନସ୍ତରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ କୁଆଡ଼େ ଗୁଲିଗଲେ ।" ତହୁଁ ବୁଢ଼ା କହିଲା "ହଉ ବାବା, ଚିନ୍ତା କରନା । ତୁମର ବାପାଙ୍କୁ ଆଉ ଆଶା କର ନାହିଁ । ସେ ତ ନିଜର ଜନ୍ମିତ ପୁଅଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଗୁଲିଗଲା, ତାକୁ ଲୋଡ଼ି ଲଭ କଣ ? ମୋର ପୁଅପାଠ କିଛି ନାହାନ୍ତି । ତୁମେ ଦୁହେଁ ମୋର ପୁଅ ହୋଇ ରୁହ ।" ପିଲା ଦୁଇଟି ବୁଢ଼ାବାଣୁଆ ସଙ୍ଗରେ ଗଲେ । ବାଣୁଆବୁଢ଼ା ପିଲାଙ୍କୁ ନିଜ ବସାକୁ ନେଇ ଭଲଭାବେ ଖାଇବା ପିଇବାକୁ ଦେଲା । ତାପରେ ପଚାରିଲା "ଦେଖ ପୁଏ, ମୋଠାରେ ସବୁ ବିଦ୍ୟା ଅଛି । ତୁମ୍ଭେ ଦୁହେଁ କେଉଁ ବିଦ୍ୟା ଶିଖିବାକୁ ଗୃହଁ ?" ସେମାନେ କହିଲେ ଆମ୍ଭେ ଦୁହେଁ ଯେପରି ତୁମପରି ବାଣୁଆ ବୀର ହୋଇ ଏଇ ବାଘପରି ଶହ ଶହ ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଆୟତ କରିବୁଁ ।" ଏକଥା ଶୁଣି ବୁଢ଼ା ମହାଖୁସି ହୋଇ ତାଙ୍କର ପିଠିରେ ହାତମାରି ଦେଲା । ତହିଁ ପରଦିନଠାରୁ ପିଲାଦୁହେଁ ମହା-ଆନନ୍ଦରେ ଶରବିଦ୍ୟା ଏବଂ ବାଣ ବିନ୍ଧିବାର, ଯୁଦ୍ଧ କରିବାର ସମସ୍ତ କାଇଦା ଶିଖିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ପିଲା-ଦୁଇଟି ଯେତିକି ବଢ଼ୁଥାନ୍ତି ସେତିକି ପାକଗ ହେଉଥାନ୍ତି । କ୍ରମେ ସେମାନେ ବଡ଼ ହୋଇଗଲେ । ଯୁବା ଚେହେରା ହୋଇଗଲା । ବଣର ଫଳମୂଳ ଓ ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ମାଂସ ଖାଇ ଭେଣ୍ଟିଆ ଭେଣ୍ଟିଆ ହୋଇଗଲେ । ମହାଜନର ପିଲାଥିଲେ, ଦେଖି ବାହାର ପଡ଼ିବାକୁ ରଜାପୁଅ ପରି ଦେଖାଗଲେ । ପୁଅ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ବୁଢ଼ା ସବୁପ୍ରକାର ଶରମର୍ମ ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧ କାଇଦା ଶିଖେଇଲା । ସେମାନେ ଏତେ ବୀର ଏବଂ ବାଣୁଆ ହୋଇଗଲେ

ଯେ ବେଳେ ବେଳେ ତାଙ୍କର ବୁଢ଼ାଗୁରୁଙ୍କୁ ନଜର ଦେଉଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ସେଠାରେ ଥାନ୍ତି । ବୁଢ଼ା ଘରେ ବସିଥାଏ । ଚେଲାମାନେ ବଣରୁ ଶିକାର କରି ଆଣି ଦିଅନ୍ତି । ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟ ମହାମଉଜରେ ଖାଆନ୍ତି ।

ଏହିପରି ଅନେକ ଦିନ କଟିଗଲା । ବୁଢ଼ା ଦିନେ ଭାବିଲା "ଏ ଦୁହେଁ ଖୁବ୍ ପାରଙ୍ଗମ ହୋଇଗଲେଣି । ଏ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଆଉ ଏଠାରେ କୂଅ ବେଙ୍ଗ ପରି ପଞ୍ଝାଇ ରଖିବା ଭଲ ନୁହେଁ । ଏମାନେ ଯାଆନ୍ତୁ ଦେଶ ବିଦେଶ ବୁଲି ନିଜର ବିଦ୍ୟା ଦେଖାଇ ଲୋକଙ୍କୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ଏବଂ ମୋର ମଧ ନାଁ ପଡ଼ିବ ।" ଏହା ଭାବି ବୁଢ଼ା ଦୁଇକୁମାରଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲା "କାଲି ତୁମର ପରୀକ୍ଷା କରାଯିବ ।" ଚୋକା ବାଣୁଆ ଦୁଇ ଭାଇ ହଉ କହି ରାତିରେ ଖାଇପିଇ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ପରଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ବୁଢ଼ା ଦୁଇପୁଅଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ବନସ୍ତଆଡ଼କୁ ଗଲା । ବହୁତ କ୍ଷଣ ବୁଲି ବୁଲି ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ କୌଣସି ଶିକାର ପାଇଲେ ନାହିଁ । ବେଶି ଖରା ହେବାରୁ କୁଡ଼ିଆକୁ ଫେରୁଛନ୍ତି ବାଟରେ ବୁଢ଼ା ଆକାଶକୁ ଅନାଇଁ ଦେଖିଲା ଏକ ଧାଡ଼ିରେ ଶହେଟା ବଗ ଉଡ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି । ବୁଢ଼ା ପହିଲି କୁମାରକୁ କହିଲା "ଏକା ଶରକେ ଶହେଯାକ ଖସି ପଡ଼ିବେ ।" ପହିଲିକୁମାର ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଶରରେ ଶହେଟି-ଯାକ ବଗ ଖସାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ା ତା ପିଠିରେ ହାତମାରି କହିଲା "ଠିକ୍ ଶିକାରୀ ।" ପୁଣି ଖଣ୍ଡେ ଦୂର ଯାଇଛନ୍ତି ବୁଢ଼ା ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ପାରା ଆକାଶରେ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଯାଉଛି । ତା ଥଣ୍ଟରେ ଗୋଟିଏ ଧାନଗଛ ଅଛି । ବୁଢ଼ା ଦୁସରିକୁମାରକୁ କହିଲା "ପାରା ଥଣ୍ଟରୁ ଧାନ ଗଛଟି ଖସାଇ ଦେବୁ, ପାରା ମରିବ ନାହିଁ ।" ଦୁସରି-

କୁମାର ଏକା ଶରକେ ପାରା ଥଣ୍ଟରୁ ଧାନ ଗଛ ଖସାଇ ଦେଲା ମାତ୍ର ପାରା ମଲାନାହିଁ । ସେହିପରି ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଗଲା । ଏହା ଦେଖି ବୁଢ଼ା ବାଣୁଆ ତାଙ୍କୁ ସାବାସ୍ କହି ଦୁହିଁଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ କୁଡ଼ିଆକୁ ଫେରିଲା । ରାତିରେ ଖାଇଲାବେଳେ ଟୋକା ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ବୁଢ଼ାକୁ କହିଲେ—"ଆମେ କିଛି ଖାଇବୁ ନାହିଁ, ଯଦି ତୁମେ ଆମର ଗୋଟିଏ କଥା ରକ୍ଷା ନ କର ।" ବୁଢ଼ା କହିଲା "କଣ କୁହ ।" ଟୋକା ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ କହିଲେ "ଆମେ ଆଉ ଏଠି କେତେ ଦିନ ପଡ଼ି ରହିବୁ । ତୁମେତ ଆମର ବୀରତ୍ୱ ଦେଖିଲ; ଏବେ ଆମର ନିଜର ଭାର ଆମ ଉପରେ ଛାଡ଼ିଦିଅ । ଆମେ ଦେଶ ବିଦେଶ ବୁଲି ଆମର ବୀରତ୍ୱ ଦେଖାଇ ଲୋକଙ୍କୁ ଚମକାଇ ଦେବୁଁ । ବୁଢ଼ା କହିଲା "ବାବା, ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେଇକଥା ଅନେକ ଦିନରୁ ଭାବିଥିଲି । ମାତ୍ର ସ୍ନେହବଶରୁ ଛାଡ଼ି ପାରୁନାହିଁ । ହଉ, ଯେବେ କହିଲଣି ତେବେ ଯିବ । "ଏହା କହିବାରୁ ପିଲାମାନେ ବୁଢ଼ା ସହିତ ଖାଇଲେ । କେଉଁ ଦିନ ସେମାନେ ବାହାରିବେ ସ୍ଥିର କରି ଶୋଇବାକୁ ଗଲେ ।

ପିଲାମାନେ ଯେଉଁ ଦିନ ଯିବେ ସେହିଦିନ ବୁଢ଼ା ନିଜ ହାତରେ ଭଲ ଭଲ ଶିକାର ଆଉ ଭଲ ଭଲ ଫଳମୂଳ ଆଣି ଦୁଇଭାଇଙ୍କୁ ଖୁଆଇଲା ।"ବାବା ଯାଅ, ଏ ବୁଢାକୁ ମନେ ରଖିଥିବ । ମୁଁ ଭଲଲାଣ କରୁଛି ତୁମର ଭଗବାନ ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ ।" ବୁଢ଼ା ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ଭଲ ଧନୁ ଏବଂ ବଛା ବଛା ଶର ଦେଲା । ଆଉ ଗୋଟିଏ ଧାରୁଆ ଖଣ୍ଡାଦେଇ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ କହିଲା, "ଏ ଖଣ୍ଡାଟି ନିଅ, ଯେଉଁଠାରେ ଦୁଇଭାଇ ଅଲଗା ଅଲଗା ହୋଇ ଦୁଇ ଦିଗକୁ ଯିବ ସେହିଠାରେ ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ଏ

ଖଣ୍ଡାଟି ପୋତିଦେଇ ଯିବ । ତେବେ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି ପୁଣି ସେହି ଗଛ ପାଖକୁ ଫେରିଆସିଲେ ଆର ଭାଇର ଅବସ୍ଥା ଉପରି ଅଛି ଜାଣି ପାରିବ । କମିତନା ଫେରିଆସି ଦେଖିବ ଯେ ଯଦି କାହାରିକୁ କିଛି ବିପଦ ପଡ଼ିଥାଏ ତେବେ ଖଣ୍ଡାର ଧାରରେ ଗୋଟିଏ ଫାଖ ରକ୍ତ ଲାଗିଯାଇଥିବ । ଯଦି ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଭଲଥାଏ ତେବେ ଖଣ୍ଡାଧାରର ଦୁଇପାଖ ଏହିପରି ଚକ୍ ଚକ୍ ଜଳୁଥିବ ।

ଦୁଇ ଭାଇ ବୁଢ଼ାକୁ ଜୁହାର ହୋଇ ଖଣ୍ଡା ଧନୁ ଧରି ଚାଲିଲେ । ବୁଢ଼ା କାନ୍ଦି ପକାଇଲା । ଦୁଇଭାଇ ଜଙ୍ଗଲଅଡ଼େ ଚାଲିଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ବଡ଼ ଅଗ୍ନାଅଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ରାତି ହୋଇ ଯିବାରୁ ଯାହା ସଙ୍ଗରେ ଆଣିଥିଲେ ଖାଇ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ଶୋଇଲେ । ସକାଳହେଲାରୁ ଉଠି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଚାଲିଲେ । କିଛି-ଦୂର ଯିବାରୁ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଭାରି ଭୋକହେଲା । ଦୁହେଁ ବିଚାରିଲେ ଆଗରେ ଯେଉଁ ଜନ୍ତୁ ଅସିବ ତାକୁ ଆଗେ ମାରି ଖାଇବା । ଏହା ଭାବି ଧନୁ ଧରି ବସିଲେ । କିଛିସମୟ ପରେ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ା ଠେକୁଆ ଦେଖାଦେଲା । ପହିଲିକୁମାର ଧନୁରେ ଶର ଚଢାଇବାକୁ ଯାଉଛି ସେତେବେଳେ ଠେକୁଆ ହାତଯୋଡ଼ି କହିଲା—

"ଶିକାରୀ ଭାଇ ଶିକାରୀ ଭାଇ ଛାଡ଼ିଦେରେ ମୋତେ
ଗାତରେ ଅଛି ଦୁଇଟି ଛୁଆ ଦେଉଅଛି ତୋତେ"

ଏହିକଥା କହି ଠେକୁଅଟି ଗାତକୁ ଯାଇ ଦୁଇଟି ସୁନ୍ଦର ଠେକୁଆ ଛୁଆ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କୁ ଦେଲା । ତହୁଁ ଦୁଇଭାଇ ଠେକୁଆ ଛୁଆ ଦୁଇଟିଙ୍କୁ ଦେଖି ଦୟାରେ ଆଉ ମାରିଲେ ନାହିଁ । ଅସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ବଣେ ବଣେ ଚାଲିଲେ । ଠେକୁଆ ଛୁଆଦୁଇଟି ଶିକାରୀଙ୍କ

ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ । କିଛିଦୂର ଗଲାରୁ ଗୋଟିଏ ବାଲୁଅକୁ ଦେଖିଲେ । ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ଧନୁରେ ଶର ବସାଇବା ମାତ୍ରେ ବାଲୁଅ ବଡ଼ ପାଟିରେ କହିଲା —

" ଶିକାରୀ ଭାଇ ଶିକାରୀ ଭାଇ, ରକ୍ଷାକର ମୋତେ
ବସାରେ ଅଛି ଦୁଇଟି ଛୁଆ ଦେବି ଅଛି ତୋତେ "

ଏହା କହି ବାଲୁଅ ବୁଦା ଭିତରକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଯୋଡ଼ିଏ ବାଲୁଅ ଛୁଆଙ୍କୁ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ଥୋଇ କହିଲା, ଏ ଛୁଆ ଦୁଇଟିଙ୍କୁ ନିଅ ତୁମର ଏମାନେ ବହୁତ ଉପକାର କରିବେ । ବାଲୁଅ ଛୁଆଙ୍କୁ ଶିକାରୀ ମାରିଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ଆଗକୁ ଚାଲିଲେ । ଠେକୁଆ ଛୁଆ ବାଲୁଅଛୁଆ ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ । କିଛିବାଟ ଗଲାରୁ ଗୋଟିଏ ଗଧିଆବାଘ ଦେଖାଦେଲା । ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ପୁଣି ଧନୁରେ ଶର ଚଢ଼ାଇଲେ । ତହୁଁ ଗଧିଆବାଘ ପାଟି କରି କହିଲା

" ବାଣୁଆ ପୁଅ ବାଣୁଆ ପୁଅ ଛାଡ଼ିଦେରେ ମୋତେ
ବସାରେ ଅଛି ଦୁଇଟି ଛୁଆ ଦେବି ଅଛି ତୋତେ "

ବାଣୁଅଦୁଇଭାଇ ଫେରେ ସେଇଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିଲେ । ଗଧିଆବାଘ ଗାତରୁ ଦୁଇଟି ଗଧିଆଛୁଆ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କପାଖରେ ହାଜର କରି କହିଲା ଏ ଛୁଆଦୁଇଟି ତୁମର ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଚେଲା ହୋଇ ରହିବେ କୁଆଡ଼େ ପଳାଇବେ ନାହିଁ । ଶିକାରୀ ଦୁଇଜଣ ଦୁଇ ଠେକୁଆ ଦୁଇ ବାଲୁଅ ଦୁଇ ଗଧିଆଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ଘେନି ଚାଲିଲେ । ଯାଉଁ ଯାଉଁ ଅନେକ ଦୂର ଚାଲିଗଲେ । ଫେରେ ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ଭାଲୁ ଦେଖିଲେ । ତାକୁ ମାରିବାକୁ ଗଲାକ୍ଷଣି ସେ ଭାଲୁ ବାଣୁଆଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲା, ମୋର ଯୋଡ଼ିଏ ଛୁଆ ଅଛି ନେଇଯାଅ ମୋତେ ଛାଡ଼ିଦିଅ । ଏହା କହି ତା ବସାକୁ

ପାଇ ଯୋଡ଼ାଏ ସୁନ୍ଦରିଆ ଭାଲୁଛୁଆ ଆଣି ଶିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର କଲା । ତହୁଁ ସେମାନେ ଠେକୁଆ, ବିଲୁଆ, ଗଧିଆ, ଓ ଭାଲୁଙ୍କୁ ସଙ୍ଗ-ରେ ଧରି ଚାଲିଲେ । କିଛି ବାଟ ଯାଇଛନ୍ତି ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ ସିଂହକୁ ଦେଖିଲେ । ଦୁଇଭାଇ ନ ଡରି ତାକୁ ଶର ବିନ୍ଧିବାକୁ ବସିଲେ । ସିଂହ କାତର ହୋଇ କହିଲା ଭାଇ ମୋତେ ମାରନା ମୁଁ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଯୋଡ଼ାଏ ସିଂହଛୁଆ ଦେଉଅଛି ! ଏହା କହି ଦୁଇଟି ସିଂହ ଛୁଆ ଆଣି ଦେଲା । ଶିକାରୀ ଦୁହେଁ ଛୁଆ ଦୁଇଟିକୁ ଠେକୁଆ ବିଲୁଆ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ସହିତ ମିଶାଇ ଚାଲିଲେ । ବହୁତ ବାଟ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ଅଟକାହୋଇ ବସିପଡ଼ିଲେ । ବିଲୁଆ ଦୁଇଟିକୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲେ " ତୁମେ ଦୁଇଜଣ ଭାରି ଚାଲାଖ, ତୁମେ ଯାଅ ଆମପାଇଁ କିଛି ଖାଇବାକୁ ଆଣିବ, ବିଲୁଆଙ୍କର ତାଁ ଗଣ୍ଡା ସବୁ ମାଲୁମ୍ । ସେ ଦୁହେଁ ବଣ ଅରଟାଖରେ ଥିବା ଗାଁକୁ ଦଉଡ଼ି ଯାଇ ଗଣ୍ଡାଏ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ ଧରି ଆଣିଲେ । କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆଙ୍କୁ ଦୁଇଭାଇ କାଟି କୁଟି ରାନ୍ଧି ଖାଇଲେ । ଟିକିଏ ଗଛମୂଳେ ବିଶ୍ରାମ କରି ପୁଣି ସମସ୍ତିଙ୍କି ନେଇ ଚାଲିଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ବଣ ପାର ହୋଇ ଗୋଟିଏ ରାସ୍ତାପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଦେଖିଲେ ରାସ୍ତାର ପାଖେ ପୂର୍ବକୁ, ପାଖେ ପଶ୍ଚିମକୁ ଯାଇଅଛି । ସେଠୁ ଦୁଇଭାଇ କୁହାକୁହି ହେଲେ ଆମେ ଏଇଠାରୁ ଅଲଗା ଅଲଗା ହୋଇ ପୂର୍ବ ପଶ୍ଚିମକୁ ଯିବା । ଦୁଇଭାଇ ଦଶଟି ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଭାଗ କଲେ । ଜଣକା ଗୋଟିଏ ଠେକୁଆ ଗୋଟିଏ ବିଲୁଆ ଗୋଟିଏ ଗଧିଆ ଗୋଟିଏ ଭାଲୁ ଓ ଗୋଟିଏ ସିଂହ ପଡ଼ିଲେ, ଜଣକା ପାଞ୍ଚଟି ଲେଖା ଜନ୍ତୁ ଧରି ବାହାରିଲେ । ତାଙ୍କର ପାଳକ ବାପ ବୁଢ଼ା ଭାଣୁଆ ଯିମିତି କହିଥିଲା ସିମିତି ସେମାନେ ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ବରଗଛରେ ସେହି ଖଣ୍ଡାଟି ପୋତିଦେଇ ଗଲେ । ପହିଲ କୁମାର ପଶ୍ଚିମକୁ ଗଲା । ଦୁସରା କୁମାର ପୂର୍ବକୁ ଚଲା ।

(ଦୁଇ)

ପହିଲିକୁମାର କଥା

ଦୁଇଭାଇ ସେହି ଗଛ ମୂଳରୁ ଦୁଇଅଡ଼େ ବିଦାୟ ହେଲେ । ପହିଲିକୁମାର ତାର ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଯାଇଁ ଯାଇଁ କେତେ ପର୍ବତ ପାହାଡ଼ ପାର ହୋଇ ଗୋଟିଏ ରଜା ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ସଙ୍ଗରେ ଦେଖିଲା ଯେ ରାଇଜଯାକର ଲୋକ ତାହାରି ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । ତାହାରି ମୁହଁରେ ହସ ନାହିଁ । ଯିଏ ଯେଉଁଠି ବସନ୍ତି ସେଇଠି । ତହୁଁ ସେ ମନେ ମନେ ଭାବିଲା ବୋଧହୁଏ ଏ ରାଇଜରେ କୌଣସି ବିପଦ ପଡ଼ିଛି । କହିଲା "ହଉ ଦେଖିବା" । ସେ ରାଇଜରେ ରହିବାପାଇଁ ଶିକାରୀ ଜାଗା ଖୋଜିଲା । ଅନେକ-ଲୋକ ନାହିଁ କଲେ । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ ପ୍ରଭୃତି ବଣ ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ କିଏ ଘରେ ସ୍ଥାନଦେବ । ସେଠୁ ଶିକାରୀ ଜଣେ ବଡ଼ମହାଜନ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲା "ମୋତେ ଏଠାରେ ରହିବାର ସ୍ଥାନ ଦିଅ । ଆଉ ମୋର ଏ ଚେଲାମାନେ ତୁମର ବହୁତ ଉପକାର କରିବେ ।" ମହାଜନର ବହୁତ ଘର ଥିଲା । ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ବଡଘର ଛାଡ଼ିଦେଲା । ତାକୁ ମଧ୍ୟ ଭୟ ଲାଗୁଥାଏ କାରଣ ସେମାନେ ଜଣେ ମଣିଷର ହୁକୁମରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି । ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କର ଖାଇବା ପାଇଁ ମାଂସ ଆଣିଦେଲା । ଠେକୁଆ ଖାଇବା ପାଇଁ କୋବିପତ୍ର ଆଉ ଆଉ

ଶାଗୟଣ ଦୁବଘାସ ଅଣାଇ ଦେଲା । ଶିକାରୀ ରହିବା ପାଇଁ ଭଲଘର ଦେଲା ଏବଂ ଖାଇବା ପିଇବାର ସବୁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିଦେଲା । ସବୁ ସରିଲାରୁ ଶିକାରୀ ତାର ଚେଲାମାନଙ୍କୁ ମହାଜନ ଆଗରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନାଚ ଦେଖାଇବାକୁ କହିଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ଓ ଠେକୁଆ ସମସ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନାଚ ଦେଖାଇଲେ । ସବୁଠାରୁ ଭାଲୁ ନାଚଟି ମହାଜନ ମନକୁ ଗଲା । ନାଚ ସରିଲାରୁ ରାତିରେ ଖାଇସାରି ଶିକାରୀ ଓ ମହାଜନ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ । ଶିକାରୀ କହିଲା "ଏ ରାଇଜରେ କି ବିପତ୍ତି ପଡ଼ିଛି କି ? ଲୋକମାନଙ୍କ ମନରେ କାହାରି ସୁଖନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ମଉନରେ ଯେଉଁଠି ବସୁଛନ୍ତି ସେଇଠି ।" ମହାଜନ କହିଲା "ରାତି ପାହିଲେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀ ମରିଯିବ । ସେଥିପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଦୁଃଖ । ଶିକାରୀ କହିଲା "ରଜାଝିଅଙ୍କୁ କୌଣସି ବଡ଼ ରୋଗ ହୋଇଛି କି ?" ମହାଜନ କହିଲା "ରୋଗ ଫୋଗ କିଛି ନାହିଁ ; ମାତ୍ର ତାଠାରୁ ବଳେ । ଏଇ ରାଇଜର ବାହାରେ ଯେଉଁ ପରବତ ଅଛି ସେଠାରେ ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ଼ ସାତ ମୁଣ୍ଡିଆ ସାପ ଅଛି । ସେଟା ଦେଖିବାକୁ ଅଧା ପରବତ ଭଳିଆ । ଗର୍ଜନ କଲେ ଆମ ରାଇଜ ପରି ତିନିଟା ରାଇଜ ଥରହର ହୋଇ ପଡ଼ିବ । ତାର ଡରରେ ଲୋକେ ରହି ପାରୁନାହାନ୍ତି । ରାଜ୍ୟରେ ଯେତେ ଝିଅ ଥିଲେ ସବୁ ଖାଇସାରିଲାଣି । ତାର କି ଅଭ୍ୟାସ କେଜାଣି ସେ ଖାଲି ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଖାଉଛି । ସେ ରଜାଙ୍କୁ କହିଛି ଯେ ଯଦି ପ୍ରତିବର୍ଷ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଲେଖା ଝିଅ ନ ଦିଆଯାଏ ତେବେ ସେ ରାଜ୍ୟଯାକ ଲୋକଙ୍କୁ ଧ୍ୱଂସ କରିଦେବ । ରାଜ୍ୟରୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଯାଇ ସବୁ ମଲେଣି । ବାକି ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀର ପାଳି । ସେଥିପାଇଁ କାହାରି ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । ଶିକାରୀ କହିଲା "ସାପଟାକୁ କଣ କେହି ମାରିପାରୁ

ନାହାନ୍ତି ?" ମହାଜନ କହିଲେ "କେତେବୀର, କେତେ ରଜା ଓ କେତେ ରାଜପୁତ୍ର ଆସି ଚେଷ୍ଟାକରି ସମସ୍ତେ ମଲେଣି । ତାକୁ ପାଇବା ସହଜ କଥା ନୁହେଁ । ରଜା ମଧ୍ୟ ପଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ସାପକୁ ଯିଏ ମାରିବ ସେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀକୁ ବିଭା ହେବ ଏବଂ ଏ ରାଇଜର ଗାଦିରେ ବସିବ । ମାତ୍ର କାହାର ଭାଗ୍ୟରେ ନାହିଁ । କାଲିତ ସେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀ ମରିବ । ତାପରେ ଆଉ ବର୍ଷକୁ ଆଉତ ଝିଅ ମିଳିବେ ନାହିଁ । ଆମେସବୁ ମରିବୁଁ ।" ଶିକାରୀ କହିଲା କଣ, ଏପରି ଗୋଟାଏ ଜନ୍ତୁ ତାକୁ କେହି ମାରି ପାରୁ-ନାହାନ୍ତି । ହଉ, ଏହାକହି ଦୁହେଁ ଶୋଇବାକୁ ଗଲେ । ତହିଁ-ଆରଦିନ ଖୁବ୍ ସକାଳୁ ଉଠି ଶିକାରୀ କାହାକୁ କିଛି ନ କହି, ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବାଲୁଆ ଓ ଠେକୁଆଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ସେଇ ପରବତରେ ଚଢ଼ିଲା । ପରବତ ଉପରେ କିଛି ବାଟ ଯାଉଛି ଗୋଟିଏ ଲଙ୍କା ନଅର ଭଳି ସୁନ୍ଦର କୋଠାଘର ଦେଖିଲା । ସେଇଘରେ ସାପ ଅଛି ଭାବି ସେ ଘର ଭିତରକୁ ଗଲା । କବାଟ ଖୋଲି ଘରେ ପଶି ଦେଖିଲା କେହି ନାହିଁ । ଏ ଘରୁ ସେ ଘର ସେ ଘରୁ ଆରଘର ଏପରି ସାତଟା ଘର ପାରି ହୋଇ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଛୋଟ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ଘରେ ଶିକାରୀ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ସୁନାର ସିନ୍ଦୁକ ଅଛି । ସୁନା ସିନ୍ଦୁକ ଉପରେ ତିନୋଟି ସୁନା ଗିଲାସରେ ଅମୃତ ଥୁଆ ହୋଇଛି । ସେଠାରେ କାନ୍ଥରେ ଲେଖାଅଛି "ଯେ ଏହି ସୁନା ଗିଲାସରୁ ତିନି ଗିଲାସଯାକ ଅମୃତ ପାଣି ପିଇବ ଏବଂ ସିନ୍ଦୁକ ଭିତରେ ଯେଉଁ ଖଣ୍ଡାଟି ଅଛି ତାକୁ ଯେ ନେଇ ପାରିବ ସେ ସବୁଠାରୁ ପୃଥିବୀରେ ବଳୁଆ ବୀର ହେବ । ଶିକାରୀ ଏ ସବୁ ପଢ଼ି ସାରି କିଛି ଯାଦୁକରୀ ଭାବି ସୁନାଗିଲାସରୁ ପାଣି ପିଇଲା ନାହିଁ । ଗିଲାସଗୁଡ଼ିକୁ ଅସ୍ତେକରି ତଳେ ରଖି ସିନ୍ଦୁକ ଖୋଲି

ଦେଖିଲା ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ଼ ଖଣ୍ଡା ତା ଭିତରେ ଅଛି । ...
...ାକୁ ଉଠାଇ ଆଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା, ମାତ୍ର ଇଞ୍ଚେ ସୁଦ୍ଧା ଯାଉନାହିଁ ।
...ଲାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ତହୁଁ ସୁନାଗିଲାସ ପାଖକୁ ଯାଇ ହେଉ-
...ଗିଲାସଯାକ ଅମୃତ ପାଣି ପିଇଦେଲା । ଯିମିତ ପିଇଛି ନା ମୁର୍ଛା
...ହେଇ ଟା ଫିହର ବଳ ତା ଦେହରେ ପଶିଗଲା । ତହୁଁ ଯେଉଁ ଠି ଯାଇ
...ଠାଇଲା ଷଣି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଖଣ୍ଡା ତା ହାତକୁ ଦେଖାଇଲା ।
...ଗିଲା । ଶିକାରୀ ଆଉ ଡେରି ନ କରି ସେ ଘରୁ ... ମାତ୍ର
...ପଡ଼ିଲା । ...

ଏଣେ କଣ ହେଉଚି ନା ଅଗବର୍ଷ ପରି ରଜାଝିଅକୁ ବେଙ୍ଗ
...ର ରଜା ମିଳେ ଏବଂ ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ କୋଟୁଆଳ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଧରି ପାହାଡ଼
...ାଖରେ ପହଞ୍ଚି ରଜାଝିଅକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ରଜା, ମନ୍ତ୍ରୀ, ପାତ୍ର
...ତିନିଜଣଯାକ ମନ ଦୁଃଖରେ ଫେରିଲେ । କୋଟୁଆଳ ଗଲାନାହିଁ,
... ଗୁଳ କହୁ ଟିକିଏ ପଛଟରେ ରହିଗଲା । କାରଣ ସେ
...ଯେତେବେଳେ ପାହାଡ଼ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା, ସେତେବେଳେ
...ଉପରକୁ ଅନାଇଁ ସେ ଶିକାରୀକୁ ଦେଖିଥିଲା ଯେ ତା ସାଙ୍ଗରେ ସିଂହ,
...ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁମାନେ ଥିଲେ । କୋଟୁଆଳ ଭାବିଲା କେହି ରଜାପୁଅ
...ବୋଧହୁଏ ଅଜ ସାପ ସାଙ୍ଗରେ ଲଢେଇ କରିବାକୁ ଯାଉଛି ।
...ଘଟଣା କଣ ଘଟୁଛି ଦେଖିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ ବସି
...ରହିଲା । ରଜାଝିଅ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଉପରକୁ ଗଲା ।
...ଇଚ୍ଛା ନଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଯାଇଚାଲିଗଲା । ନଗଲେ ରାଜ୍ୟସାରା ସାପ
...ଖାଇଯିବ, ଶିକାରୀ ଯିମିତ ରଜାଝିଅକୁ ଦେଖିଲା ତା ପାଖକୁ
...ଆସି କହିଲା "ତୁମେ କାନ୍ଦନା ମୁଁ ତୁମଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବି ଏବଂ
...ସାପଟାକୁ ମାରିଦେବି" । ରଜାଝିଅ କିଛି ନକହି ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତି
...ହିଁ ଗଡ଼ାଇଲା । ଶିକାରୀ କୁସୁମବତୀ ହାତଧରି ସେଇ କୋଠାଘର

ନାହାରକୁ ନେଇଗଲା । ସେଠାରେ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଘରେ ରଖିଦେଲେ କେତେ ଅନ୍ଧକାର ଘୋଟି ଆସିଲା ଏବଂ ବାହାରେ ସାପ ଆସିବା ବାଟକୁ ଚାହିଁବା ସହିତ । କିଛିବେଳ ପରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଫଁ ଫଁ ଶବ୍ଦ ସାପକୁ ସିକାରୀ ପଛକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟାଏ ସାତମୁଣ୍ଡିଆ ଏ ସାପଟା ଘରକୁ ମାଡ଼ି ଆସୁଛି । ସାପଟା ଯିମିତି ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ କାଳିଆ ସେ ଭଳିଆ ମୁଣ୍ଡରେ ସାତମଣି ଚକ୍ ଚକ୍ ଜଳୁଛି । ତାର ଆଉଡ ଫୁଁ ଶବ୍ଦରେ ଗଛସବୁ ଦୋହଲୁଛି । ସାପ ସିକାରୀକୁ ଦେଖି କହିଲା ରାଗରେ ସଁ ସଁ ହୋଇ କହିଲା "ତୁ କିଏରେ ମୋର ପରବତ ଆଗରେ ଆସି ଠିଆ ହୋଇଛୁ" ? ସିକାରୀ କହିଲା "ତୋ ଯମ" । ସାପଟା ବେଶି ରାଗିଯାଇ ଭୀଷଣ ଗର୍ଜନ କରି ପାଟିରୁ ଶିକାରୀ ଆଗରେ ଖାଲି ନିଆଁ ଗାଳିଲା । ନିଆଁରେ ସିକାରୀ ଜଳି ଯାଇଥାନ୍ତା, ମାତ୍ର ଭୁଲ୍ଲୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ପାଟିରୁ ସବୁ ଛେପ ବାହାର କରି ନିଆଁ ଲିଭାଇ ଦେଲା । ସିକାରୀ ତେର ନକରି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେଇ ଖଣ୍ଡାରେ ସାପର ତିନୋଟା ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପକାଇଲା, ଏଥିରେ ସାପଟା ଆହୁରି ରାଗିଯାଇ ସିକାରୀ ଉପରକୁ ବିଷ ଫୋପାଡ଼ିଲା । ସିକାରୀ ବିଷରେ ଗାଧୋଇ ପଡ଼ିଲା, ମାତ୍ର ସେ ସୁନାଗିଲାସରୁ ଅମୃତ ପାଣି ପିଇ ଥିବାରୁ ତାର କିଛି ହେଲାନାହିଁ । ସେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ସାପର ଆଉ ତିନୋଟା ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପକାଇଲା । ସେଥିରେ ସାପଟା ତଳି ପଡ଼ିଲା । ସିକାରୀ ତାର ଆଉ ଗୋଟାଏ ମୁଣ୍ଡ କାଟି ପକାଇଲା, ସାପଟା ପୁରା ମରିଗଲାରୁ ସିକାରୀ ସେହି କୋଠାଘରକୁ ଆସି ଦରଜା ଖୋଲି ରଜାଝିଅ ପାଖକୁ ଆସିଲା, ଦେଖିଲା ରଜାଝିଅ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ତାକୁ ପାଣି ଛିଞ୍ଚି ଉଠାଇଲା । ରଜାଝିଅ ଉଠୁରେ ଚମକି ଉଠି ଦେଖିଲା ସିକାରୀ ଠିଆ ହୋଇଛି । ସେଠୁ ରଜାଝିଅ ସିକାରୀକୁ ପଚାରିଲା "ସା ପଟା

କୁଆଡ଼େ ଗଲା ?'' ଶିକାରୀ କହିଲା "ସାପଟା ମରି ଯାଇଛି" । ରଜାଝିଅ ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି କହିଲା "ତୁମ ଦୁହିଁଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ହେଉଥିଲାବେଳେ ଯେଉଁ ଗର୍ଜନ ଶୁଭୁଥିଲା ସେଥିରେ ମୁଁ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇଗଲି । ତହୁଁ ପହ୍ଲକୁମାର ରଜାଝିଅ ହାତଧରି ଯେଉଁଠି ଯୁଦ୍ଧ ହେଉଥିଲା ସେଠିକି ନେଇ ମଲା ସାପର ସାତଟାମୁଣ୍ଡ ଦେଖାଇଲା । ରଜାଝିଅ ଆଗେ ସାତଟା ସାପମୁଣ୍ଡ ଦେଖି ଭୟରେ ଥରିଲା, ମାତ୍ର ଶିକାରୀର ସାହାସରେ ଟିକିଏ ଆଶ୍ୱସ୍ତହୋଇ ଏବଂ ମନରେ ଆନନ୍ଦହୋଇ ଶିକାରୀକୁ କହିଲା "ମୋର ବାପା ସତ୍ୟ କରିଥିଲେ ଯେ ସାପକୁ ଯିଏ ମାରିବ ସେ ମୋର ସ୍ୱାମୀହେବ ଏବଂ ବାପାଙ୍କ ସିଂହାସନରେ ବସିବ । ତେଣୁ ବାପଙ୍କ ସତ୍ୟ ଅନୁସାରେ ତୁମେ ମୋର ସ୍ୱାମୀ । ଏହାକହି ନିଜର ବେକରୁ ମୁକ୍ତାମାଳ ବାହାର କରି ଶିକାରୀ ବେକରେ ଗଳାଇଦେଲା ଏବଂ ଶିକାରୀର ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କଲା । ଆଉଗୋଟିଏ ପଦକ ହାତକୁ ଛୁଆଇ ପୁରସ୍କାର ସ୍ୱରୂପ ସବୁ ଜନ୍ତୁଙ୍କ ବେକରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲା । ବଡ଼ ପଦକଟି ସିଂହ ବେକରେ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲା । ଶିକାରୀକୁ ତାର ଛୋଟ ରୁମାଲ ଖଣ୍ଡ ଉପହାର ଦେଲା । ସେ ରୁମାଲରେ ରଜାଝିଅର ନାମ କୁସୁମବତୀ ବୋଲି ଲେଖାଥିଲା, ଶିକାରୀ ପଚାରିଲା "କୁସୁମବତୀ କାହାର ନାମ ?" ରଜାଝିଅ କହିଲା "ତୁମ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ନାମ କୁସୁମବତୀ" । ପହ୍ଲକୁମାର ଅତି ଆଦରରେ ରୁମାଲ ଖଣ୍ଡ ପକେଟରେ ରଖିଲା । ପୁଣି ମନରେ କଣ ଭାବିଲା କେଜାଣି କିଛି କ୍ଷଣପରେ ସେ ରୁମାଲ ବାହାର କରି ସାପର ସାତଟା ଜିଭ କାଟି ଏବଂ ସାତଟା ମଣି ବାହାର କରି ସେହି ରୁମାଲରେ ବାନ୍ଧି ଭଲଭାବେ ଅଣ୍ଟାରେ ରଖିଲା ।

ତାପରେ ସେଠାରୁ ସାଙ୍ଗହୋଇ ସମସ୍ତେ ଘରଆଡ଼େ ଫେରିଲେ । କିଛିବାଟ ଆସିଛନ୍ତି ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ବସି ପହିଲକୁମାର କୁସୁମବତୀକୁ କହିଲ "ଏଠି ବସ ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ କରିବା" । ଯୁଦ୍ଧକରି ମୋର ଦେହ ବହୁତ ପରସ ହୋଇ ଯାଉଛି । ସମସ୍ତେ ବସିଲେ, ଶିକାରୀ ସିଂହକୁ କହିଲ "ଦେଖ୍ କେହି ଯେପରି ଆମ ପାଖକୁ ନଆସେ । ଜଗି କରି ବସି ଥାଅ" । ତହୁଁ ପହିଲକୁମାର ଏବ କୁସୁମବତୀ ଦୁହେଁ ଘାସ ଉପରେ ପଡ଼ିଗଲେ । ଗଛର ଥଣ୍ଡା ଛାଇଅରେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଘୋର ନିଦ ହୋଇଗଲ । ତାପରେ ସିଂହକୁ ଭାରି ଆସକ୍ତି ଅ ଲଗିଲ । ସିଂହ ଭାଲୁକୁ କହିଲ "ତୁ ଟିକିଏ ଜଗ, ଯେ ଅସିବ ମୋତେ ଉଠାଇଦେବୁ" । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ସିଂହ ଘୋର ନିଦରେ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲ । ତାପରେ ଭାଲୁକୁ ମଧ ଆସକ୍ତି ଅ ଲଗିଲ, ଭାଲୁ ଗଧିଆକୁ କହିଲ "ଗଧିଅଭାଇ, ତୁ ଟିକିଏ ଜଗି ରହିଥାଅ, ଯିଏ ଆସିବ ଆମ ସମସ୍ତିଙ୍କି ଉଠାଇଦେବୁ" । ଏହାକହି ଭାଲୁ ଘୋର ନିଦରେ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲ । ଭାଲୁ ଶୋଇ ସାରିଲ ପରେ ଗଧିଆକୁ ମଧ ନିଦ ଲଗିଲ । ଗଧିଆ ବିଲୁଆକୁ କହିଲ "ତୁ ଟିକିଏ ଜଗ ଯିଏ ଅସିବ ଆମକୁ ଉଠାଇଦେବୁ" । ଗଧିଆ ଶୋଇଛିରି ଯିମିତ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲ- ବିଲୁଆକୁ ମଧ ନିଦମାଡ଼ିଲ । ବିଲୁଅ ଠେକୁଆକୁ କହିଲ "ତୁ ଟିକିଏ ଜଗ ମୁଁ ଶୁଏଁ, ଯିଏ ଆସିବ ଅମଙ୍କୁ ଉଠାଇଦେବୁ । ତାପରେ ବିଲୁଆମଧ ନିଦରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲ । ଠେକୁଆ ବିଚରାର ଅଉ କାହାରିକୁ ଜଗାଇ ପାରିଲ ନାହିଁ, ସେ ବହୁତ ବେଳ ବସି ବସି ଢୋଲାଉ ଢୋଲାଉ ବିଲୁଆ ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲ । ଏଣେ କଚ୍ଛୁଆଳ ତଳେ ଟିଆହୋଇ ସବୁତ ଦେଖୁଥାଏ । ଯିମିତ ଠେକୁଆ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲ କଚ୍ଛୁଆଳ ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ପର୍ବତ ଉପରକୁ ଚଢ଼ି ଯାଇ ଦେଖିଲ ସମସ୍ତିଙ୍କି ନିଦ ହୋଇ ଯାଇଛି,

ସେଠୁ କଣ କଲନା ନିଜ ଖଣ୍ଡାରେ ଶିକାରୀ ମୁଣ୍ଡକୁ ହାଣି ଦେଇ ରଜାଝିଅଙ୍କୁ ତା କୋଳରୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଉଠାଇ ଆଣିଲା ଏବଂ ମଲା ସାପ ପାଖକୁ ଯାଇ ତାର ସାତମୁଣ୍ଡ କାଟିଆଣି ରଜାଝିଅଙ୍କୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ନଅରଅଡ଼େ ଗଲା । ସେତେବେଳେ ରଜା-ଝିଅର ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ନଥାଏ । କିଛିବାଟ ଗଲାପରେ ଚଲାଚଲରେ ରଜାଝିଅର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ରଜାଝିଅ ଚାହିଁ ଦେଖିଲା କଟୁଆଳ ତାକୁ ନେଇ ଯାଉଛି । ଶିକାରୀ ଆଉ ତାର ଜନ୍ତୁମାନେ କେହି ଦେଖାନାହାନ୍ତି । ସେଠୁ ସେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତହୋଇ କାନ୍ଦିଲା । କଟୁଆଳ ରଜାଝିଅଙ୍କୁ ବହୁତ ଭୟ ଦେଖାଇଲା, ପୁଣି କହିଲା "ଦେଖ୍ ତୁ ରଜାଙ୍କ ପାଖରେ ସାପକୁ ମୁଁ ମାରିଛି ବୋଲି କହିବୁ" । କୁସୁମବତୀ କହିଲା "ନାଁ ତା ମୁଁ କହିବି ନାହିଁ । ସାପକୁ ଆଉଜଣେ ଶିକାରୀ ମାରିଛି" । କଟୁଆଳ କହିଲା ତୁ ଯେବେ ନ କହିବୁ ଏ ଖଣ୍ଡାରେ ତୋତେ ହାଣିଦେବି" । ରଜାଝିଅ କହିଲା "ହଉତେବେ କହିବି ଚାଲ" । କଟୁଆଳ ରଜାଝିଅଙ୍କୁ ନେଇ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସାପର ସାତଟା ମୁଣ୍ଡ ଦେଖାଇ ରଜାଙ୍କୁ କହିଲା "ମୁଁ ସେ ସାପଟାକୁ ମାରିଛି ଏବେ କୁସୁମବତୀକୁ ମୋତେ ବିଭା କରିଦିଅ । ରଜା ଝିଅକୁ ଦେଖି ବହୁତ ଖୁସିହେଲେ । ଝିଅକୁ ପଚାରିଲେ "ମା, ସାପକୁ ଏହି କଟୁଆଳ ମାରିଛି" ? କୁସୁମବତୀ କହିଲା "ହଁ ହୋଇଥିବ, ମାତ୍ର ମୁଁ ଏବେ ବିଭା କରିବି ନାହିଁ । ମୋର ବରଷେ ଏକମାସ ବ୍ରତ ଅଛି, ସେ ବ୍ରତ ସରିଲେ ମୁଁ ବିଭା କରିବି । ତହୁଁ ରଜା କଟୁଆଳକୁ କହିଲେ ହଉ ତୁମେ ବରଷେ ଏକମାସ ଅପେକ୍ଷା କର, କୁସୁମବତୀର ବ୍ରତ ସରିଲେ ତାକୁ ତୁମ ହସ୍ତରେ ଦେଇ ରାଜଗାଦିରେ ବସାଇବି" କଟୁଆଳ ଖୁସିହୋଇ ଚାଲିଗଲା, କାରଣ ସେ ଜାଣି ଥିଲା ଯେ ଶିକାରୀ ମରି ଯାଇଛି ଆଉ ବଞ୍ଚି ଫେରିବ ନାହିଁ । ରାଜକନ୍ୟାର ବ୍ରତ ବିଫଳ ହେବ ।

ଏଣେ ପର୍ବତ ଉପରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ, ଶୋଇକରି ଘଁ ଘୁଁ ଡି ମାରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ମୁନିବ ମରିକରି ପଡ଼ିଲେଣି ତଥାପି ଉଠୁ ନାହାନ୍ତି । ବହୁତ ବେଳ ଗଡ଼ିଗଲା ଯାଏଁ ଠୁ ନ ଉଠିଲେ ସେ ଗଛ ଉପରେ ମହୁପୋକ ବସା କରିଥିଲେ । ସେଥିରୁ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ମହୁପୋକ କହିଲା "ଦେଖ, ଏଗୁଡ଼ାକ ଏଡ଼େ ଗଧ, ତାଙ୍କର ମୁନିବ ମରି ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଉଠୁ ନାହାନ୍ତି ।" ତାପରେ ମହୁପୋକଟି ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଉଡ଼ିଯାଇ ଠେକୁଆ ନାକରେ ବିନ୍ଧିଦେଲା । ଠେକୁଆ ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ନାକ ଆଖି ଦଳି ଦଳି ଦେଖିଲା ଯେ ଶିକାରୀଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଆଉ ଗଣ୍ଡି ଦିଖଣ୍ଡ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ରକ୍ଷା ନାହିଁ । ସେଠୁ ସେ ଭୟରେ ବିଲୁଆକୁ ଉଠାଇଲା । ବିଲୁଆ ଉଠି ତାହା ଦେଖି ଭୟରେ ଗଧିଆକୁ ଉଠାଇଲା । ଗଧିଆ ଉଠି ରାଗିଯାଇ ବିଲୁଆକୁ ଦିଚଟକଣି ଦେଲା । କହିଲା "ଆଃ, ମୋର କେଡ଼େ ସୁଖ ନିଦଟାଏ ଭାଙ୍ଗିଦେଲୁ ।" ବିଲୁଆ କହିଲା "ଆରେ ଭଲ, ମୁନିବଙ୍କ ଅଡ଼େ ଅନାଇଲୁ, ଗଧିଆ ଦେଖି ଭୟରେ ଥରି ଥରି ଭାଲୁକୁ ଉଠାଇଲା । ଭାଲୁ ଉଠି ଦେଖିଲା ମୁନିବଙ୍କ ଦଶା ଇମିତି । ସେଠୁ ଭାଲୁ ଡରି ସିଂହକୁ ଉଠାଇଲା, ସିଂହ ଉଠି ଶିକାରୀଙ୍କ ଅଡ଼କୁ ଅନାଇ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ଭାଲୁଅଡ଼କୁ କଟମଟ କରି ଅନାଇ କହିଲା "ତୁ ଆହୁଁ କି ମୋତେ ଉଠାଇଲୁ ନାହିଁ । ଭାଲୁ ଗଧିଆକୁ ରାଗିଲା, ଗଧିଆ ବିଲୁଆକୁ ରାଗିଲା ଏବଂ ବିଲୁଆ ସେହିପରି ଠେକୁଆକୁ ରାଗିଲା । ଏଥିରେ ସବୁ ଦୋଷ ଶେଷ ଠେକୁଆ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ସମସ୍ତେ ଠେକୁଆକୁ ମାରିବାକୁ ଦଉଡ଼ିଲେ ! ଠେକୁଆ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲା "ମୋତେ ମାରନା ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଗଛର ମୂଳ ଜାଣେ, ତା ନା ଜୀବନ ଗଛ । ତା ମୂଳ ଆଣି ଗଣ୍ଡି ମୁଣ୍ଡ ଯୋଡ଼ି ଲଗାଇ ଦେଲେ ମଣିଷ ବଞ୍ଚିବ । ମାତ୍ର ସେ

ାଛୁ ଏଠିକି ପନ୍ଦରଦିନର ବାଟ"। ସିଂହ ଗର୍ଜନ କରି କହିଲା
'ଦିନକ ଭିତରେ ଆଣିବାକୁ ହେବ।" ଠେକୁଆ ପ୍ରାଣ ପଣେ
ଧଇଁ ଧଇଁ ଯାଇ ଜୀବନ ଗଛର ମୂଳ ଆଣି ଦିନକ ଭିତରେ
ଆଣିଥିଲା। ସିଂହ ତରତରରେ ମୁନିବଙ୍କ ଗଣ୍ଡି ମୁଣ୍ଡ ଏକାଠି ଯୋଡ଼ି
ଦେଇ ଜୀବନ ଗଛର ମୂଳ ଲଗାଇ ଦେବାରୁ ଶିକାରୀ ଉଠି ବସିଲା।
ଉଠି ଦେଖିଲା ରଙ୍କାହିଁଅ ନାହିଁ। କହିଲା ମୁଁ ଏତେ ସମୟ ଶୋଇ
ପଡ଼ିଲି। ରଙ୍କାହିଁଅ ବୋଧହୁଏ ମୋତେ ଠକାଇ ନଅରଆଡ଼କୁ
ଚାଲିଯାଇଛନ୍ତି। ରଙ୍କାହିଁଅ ଅବିଶ୍ୱାସୀ ଭାବି ଆଉ ନଅରଆଡ଼କୁ
ଗଲାନାହିଁ। ରଙ୍କାହିଁଅ ବିଶ୍ୱାସରେ ବିଷ ଦେଲା ଏହାଭାବି ଶିକାରୀ
ସିଂହ, ଭାଲୁ ଆଦିଙ୍କୁ ଧରି ଅନ୍ୟଦିଗକୁ ଗଲା। ବହୁତବାଟ ଗଲାରୁ
ଗୋଟାଏ ବଡ ଜଙ୍ଗଲ ପଡ଼ିଲା। ଖରାବେଳ ହୋଇଯାଇଥାଏ,
ଶିକାରୀକୁ ଭୋକ ହେଲା, ସେ ଗୋଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ ବସି
ବିଲୁଆକୁ ଫଳ ଆଣିବାକୁ କହିଲା। ବିଲୁଆ ମିଠା ମିଠା ଫଳ ଆଣି
ଦେଲା। ଶିକାରୀ ଖାଇ ବସିଲାରୁ ଦେଖିଲା ତା ମୁହଁ ପିଠିଆଡ଼କୁ
ହୋଇଯାଇଛି ଏବଂ ଯାହା ମୁହଁ ପାଖକୁ ଖାଇବାକୁ ନେଉଛି ସବୁ
ଯାଇ ମୁଣ୍ଡର ପଛ ପାଖରେ ବାଜୁଛି। ସେଠୁ ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ
ସିଂହ ଭାଲୁଙ୍କୁ ଡାକି ପଚାରିଲା ମୁଁ ଶୋଇଥିଲାବେଳେ କଣ ଘଟଣା
ଘଟିଲା ? ମୋର ମୁହଁ କାହିଁକି ବୁଲିଯାଇ ପିଠିଅଡ଼କୁ ହୋଇ-
ଯାଇଛି। ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସେ ବିଷୟ ନେଇ ନଜର ନଥିଲା।
ସେମାନେ ଦେଖିଦେଇ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ। ସିଂହ ସେଠୁ କହିଲା
ଥିଲ। ମୁନିଙ୍କି ବହୁତ ଦିନଧରି ଗଲାରୁ ଶୋଇପଡ଼ିଲେ। ବହୁତସମୟ
ପରେ ଉଠି ଦେଖିଲାରୁ ଆପଣଙ୍କର ମୁଣ୍ଡଗଣ୍ଡି ଅଲଗା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି।
ଆମ୍ଭେମାନେ ସମସ୍ତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲୁ, ମାତ୍ର ଠେକୁଆ ଜୀବନ
ଗଛର ଚେର ଜାଣିଥିଲା। ସେ ଚେର ଆଣିଦେଲାରୁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର

ମୁଣ୍ଡଗଣ୍ଡି ଏକାଠିକରି ଲଗାଇଦେଇ ଚେର ଲଗାଇଲାରୁ ଆପଣ ବଞ୍ଚିଗଲେ । ମାତ୍ର ତରବରରେ ସେତକ କଲାରୁ ଓଲଟା ହୋଇଯାଇଛି । ଆପଣ ପୁଣି ଶୁଅନ୍ତୁ ମୁଁ ଠିକକରି ଦେଉଛି ।" ଶିକାରୀ ଶୋଇଲା । ସିଂହ ଖଣ୍ଡାରେ ତା ମୁଣ୍ଡ କାଟିଦେଇ ସିଧାବାଗ ଲଗାଇ ଦେଲା ଏବଂ ଠେକୁଆ ପାଖରେ ଯେଉଁ ଚେର ଥିଲା ତାକୁ ଘୋରି ଲେପିଦେବାରୁ ଶିକାରୀ ଉଠି ବସିଲା । ଭାଲୁଅ ଆଣିଥିବା ଫଳ ଖାଇଲା ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଲା । ଠେକୁଆ ତା ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇଥିବାରୁ ତାକୁ ବେଶି ଭଲପାଇଲା । ଶିକାରୀ ଏତେବେଳେ ବୁଝିଲା ଯେ କୌଣସି ଲୋକ ସେ ଶୋଇଥିବାବେଳେ ଆସି ତାମୁଣ୍ଡ କାଟି ରାଜକନ୍ୟାକୁ ନେଇଯାଇଛି ।

ପଦ୍ମଲକୁମାର ସେଠୁ ଉଠି ଜଙ୍ଗଲେ ଜଙ୍ଗଲେ ଚାଲିଲା । ଜଙ୍ଗଲ ପାରହୋଇ ଗୋଟିଏ ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସିଂହ ଭାଲୁ ଗଧିଆଙ୍କୁ ନଚାଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖୁସି କରାଇଲା । ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ତାକୁ ଖୁସି ପାଇ ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ । ପଦ୍ମଲକୁମାର ସେ ରାଇଜରେ ଛଅମାସ ରହିଲା । ତାପରେ ସମସ୍ତଙ୍କଠୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଆଉ ଗୋଟିଏ ରାଇଜଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ବହୁତ ବାଟ ଚାଲି ଚାଲି ଯାଇ ସେ ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଇଜରେ ଦେଖିଲା ଯେ ସମସ୍ତେ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଲୋକଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଦୁଃଖର କାରଣ କଣ ପଚାରିଲା । ସେଠି ଲୋକେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହିଲେ "ଆମ ରାଜ୍ୟର ରାଜାଙ୍କୁ କାଲି ରାତିରେ କିଏ ମାରି ରାଣୀଙ୍କୁ ହରାଇ ନେଇଛି ।" ପଦ୍ମଲକୁମାର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ ଆଉ "ଚାଲ ମୁଁ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଯାହା ସାହାଯ୍ୟ ଦରକାର ହେବ କରିପାରେ" ତହୁଁ ସେ ଲୋକଙ୍କୁ ଧରି ରାଜାନଅର ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲା । ନଅରେ ଦେଖିଲା ରାଜାଙ୍କର ଗଣ୍ଡିମୁଣ୍ଡ ଅଲଗା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ତହୁଁସେ

ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସାନଭଉଣୀ ରୂପରେ ଦେଖୁଥାଏ । ଏଥିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଆଦୌ ଭଲ ଲାଗୁ ନ ଥାଏ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବହୁତ ସନ୍ଧାନ ନେଇ ଜାଣିଲା ଯେ ପହ୍ଲକୁମାର ବିଭା ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନାମ କୁସୁମବତୀ । ତଥାପି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଆଶାରଖି ପହ୍ଲକୁମାରଙ୍କର ସେବା କରୁଥାଏ । ଏହିପରି ପହ୍ଲକୁମାର ସେ ରାଜା ନଅରରେ ମଜଲସରେ ଛଅମାସ କଟାଇ ଦେଲା । ତାପରେ କୁସୁମବତୀର କଥା ତାର ମନେ ପଡି ମନ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ କରାଇଲା । ସେଠୁ ପହ୍ଲକୁମାର ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ସବୁ କଥା ଜଣାଇ ବିଦାୟ ମାଗିଲା । ରାଜା ରାଣୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟମାନେ ଏପରି ଜଣେ ଉପକାରୀ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେବାକୁ ବହୁତ ଦୁଃଖ କଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ପହ୍ଲକୁମାର-ଠାରୁ ନିରାଶ ହୋଇ ବହୁତ ମନ ଦୁଃଖରେ କାନ୍ଦିଲା ଏବଂ ମନେ ମନେ ସତ୍ୟ କଲା "ମୁଁ ପହ୍ଲକୁମାର ଛଡା ଅନ୍ୟ କାହାରିକୁ ବିବାହ କରିବି ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ଯାହା ଉପବାସ ବ୍ରତ ସବୁ କରିବି । ଦେବତାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ତାଙ୍କୁ ପାଇବାକୁ ବର ମାଗିବି । ହରି ବ୍ରହ୍ମା ଆସିଲେ ମଧ୍ୟ ମୋର ବ୍ରତ ଭଙ୍ଗ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ।" ପହ୍ଲକୁମାର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୋଧ ସୋଧ କରି ପୁଣି ସେ ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିବ କହି ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ହୋଇ କୁସୁମବତୀର ବାପା ରାଜ-ଅଡ଼େ ଚାଲିଲା ।

ପହ୍ଲକୁମାର ତାର ଅନୁଚର ମାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ କେତେ ଗୋଟି ଜଙ୍ଗଲ ପାରିହେଲା । ବହୁତ ଦିନ ପରେ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଜ୍ୟରେ ଦେଖିଲା ରାଜ୍ୟସାରା ଲୋକ ଅନାହାର ଏବଂ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷରେ ବହୁତ କଷ୍ଟ ଭୋଗୁଛନ୍ତି । ରାଜା ମଧ୍ୟ ସେହି ଅବସ୍ଥା ହୋଇ ଲୋକଙ୍କ କଷ୍ଟ ସହି ନ ପାରି ଜଙ୍ଗଲକୁ ପଳାଇଛନ୍ତି । ସେଠୁ ପହ୍ଲକୁମାର ଲୋକଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ସହି ନ ପାରି ତାର ବଂଶୀ ଫୁଙ୍କିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ବହୁତ ସମୟ ଫୁଙ୍କିବାରୁ ବହୁତ ବାମନ ସେଠାରେ ଠୁଣ୍ଟ ହେଲେ
ଏବଂ ପହ୍ଲିକୁମାରକୁ କଣ କରିବାକୁ ଅଛି ବୋଲି ପଚାରିଲେ ।
ପହ୍ଲିକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ଏଠାକାର ଯେତେଲୋକ ଅଛନ୍ତି
ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଖାଇବା ଜିନିଷ ପିନ୍ଧିବା ଜିନିଷ ଏବଂ ବହୁତ ଧନ
ଆଣି ଧରି ଶିଘ୍ର ହାଜର ହୁଅ" । ବାମନମାନେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ନିଜ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ କଲେ । ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା ପରେ ସେ ରାଜ୍ୟରେ
ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକଙ୍କ ଦୁଆରେ ଗଡ଼ି ଗାଡ଼ି ଚାଉଳ ଲୁଗା ପଟା ଏବଂ
ବହୁତ ଧନ ପହଞ୍ଚିଲା । ଲୋକେ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲେ
ଏବଂ ପହ୍ଲିକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲେ । ସମସ୍ତେ ଆସି ତାଙ୍କ
ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲେ " ଆପଣଙ୍କର ଭଗବାନ ମଙ୍ଗଳ
କରନ୍ତୁ । ଆମର ରଜା ଆମ ଦୁଃଖରେ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ପଳାଇ
ଯାଇଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆପଣ ଆମର ରଜା ହୋଇ ରହନ୍ତୁ ।" ତେବେ
ପହ୍ଲିକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ମୋର ବହୁତ କାମରେ କାମ
ଅଛି ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କର ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷାକରି ପାରିବି ନାହିଁ ।
ତେବେ ମୁଁ ତୁମର ରଜାଙ୍କୁ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ମୋର ଚରମାନଙ୍କୁ
ପଠାଉଛି । ଯେଉଁଦିନ ତୁମ ରଜା ଆସିବେ ମୁଁ ସେହିଦିନ ଏଠାରୁ
ଯିବି ।" ଏହାକହି ସେ ପୁଣି ତାର ବଂଶୀ ଫୁଙ୍କିଲା । ବାମନମାନେ
ହାଜର ହେଲେ । ପହ୍ଲିକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ଏ ଦେଶର ରଜା
ଏବଂ ରାଣୀ କେଉଁଠାରେ ଅଛନ୍ତି ଖୋଜି ଏଠାରେ ଆଣି ହାଜର
କର ।" ବାମନମାନେ ଛୁଟିଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ
ଅଗ୍ନାଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ରଜା ଏବଂ ରାଣୀ ବହୁତ
ଦୁଃଖ ଅବସ୍ଥାରେ ଶୋଇଛନ୍ତି । ତାପରେ ବାମନମାନେ ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ
ପାଖରେ ବସି ତାଙ୍କ ଦେହରେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ହାତ ବୁଲାଇଲେ ।
କେତେକ ବାମନ ଜଙ୍ଗଲର ଅନ୍ୟ ଦିଗକୁ ଯାଇ କୁଆଡ଼ୁ ଗୋଟିଏ

ନାର ସବାରି ଆଣି ରାଜାରାଣୀଙ୍କୁ ସେଥିରେ ଶୁଆଇ ଦେଇ
ନ୍ୟରେ ଉଡ଼ାଇ ନେଇ ପଦ୍ମଲକୁମାର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।
ଦ୍ମଲକୁମାର ରାଜାରାଣୀଙ୍କୁ ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ନଅରକୁ ପଠାଇ-
ଦେଲେ । ରାଜାଙ୍କ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲାରୁ ଦେଖିଲେ ସେ ଗଛ ନାହିଁ ।
ସେ ଆପଣା ନଅରରେ ଅଛନ୍ତି । ରାଜା ରାଣୀଙ୍କୁ ଉଠାଇଲେ । ରାଣୀ
ଧ ତାହା ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ରାଜା ନଅରର ବାହାରକୁ ଆସି
ଦେଖିଲେ ଯେ ପ୍ରଜାମାନେ ବହୁତ ଆନନ୍ଦରେ ଏବଂ ଆଡ଼ମ୍ବରରେ
ଦ୍ମଲକୁମାରକୁ ହାତୀରେ ବସାଇ ନଅରଆଡ଼କୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ରାଜା
ଘଟଣା କଣ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ପ୍ରଜାମାନେ ରାଜାଙ୍କ
ଖରେ ପଦ୍ମଲକୁମାରଙ୍କୁ ଛିଡ଼ାଇଦେଲେ । ରାଜା ସମସ୍ତ ଖବର
ଆନନ୍ଦରେ ପଦ୍ମଲକୁମାରକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ । ରାଜା
କହିଲେ "ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ ମାନବ ନୁହେଁ ଦେବତା, ତୁମର ଉପକାର
ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ଶୁଝି ପାରିବ ନାହିଁ ।" ପଦ୍ମଲକୁମାର ସେ ରାଜାଙ୍କ
ପାସରେ ଦୁଇଦିନ ଖଣ୍ଡେ ରହି ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ପୁଣି
ଗଲେ ।

ଦୁଇଦିନ ଚାଲିବାପରେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ପୁଣି ଏକ ରାଜ୍ୟରେ
ହଞ୍ଚିଲା । ସେ ରାଜ୍ୟ ତାକୁ ପରିଚିତ ପରି ଲାଗିଲା । ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟରେ
ସେ ଏକବରଷ ଆଗେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା ଏବଂ ସାତମୁଣ୍ଡିଆ ସାପକୁ ମାରିଥିଲା
ସେହି ରାଜ୍ୟ । ତାପରେ ସେ ପୂର୍ବ ପରିଚିତ ମହାଜନ ଘରକୁ ଯାଇ
ହଞ୍ଚିଲା, ମାତ୍ର ସେ ମହାଜନକୁ ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ବହୁତ ଗରିବ
ଅବସ୍ଥା ହୋଇଯାଇଛି । ମହାଜନ ପଦ୍ମଲକୁମାରକୁ ଦେଖି ଚିହ୍ନିଲା
ଯେ ସେ ପୂର୍ବ ଶିକାରୀ ଯେ ବର୍ଷେ ତଳେ ତା ଘରେ ଆଶ୍ରା ନେଇ-
ଥିଲା । ବର୍ଷେ ତଳେ ସେତେବେଳେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ମହାଜନକୁ

ବହୁତ ସୁନାମୋହର ଦେଇଥିଲି । ବର୍ତ୍ତମାନ ମହାଜନର ଅବସ୍ଥା
ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୋଚନୀୟ ହୋଇଯାଇଛି । ତାର କୋଠାବାଡ଼ସବୁ
ଭାଙ୍ଗିଯାଇଛି । ତାର ପିଲା କୁଟୁମ୍ବ ବହୁତ ଅବସ୍ଥା ହୀନ
ହେଉଛନ୍ତି । ପହ୍ଲିକୁମାର କହିଲା "ମହାଜନେ, ମୋତେ ଏଠାରେ
ରହିବାକୁ ସ୍ଥାନଦେବ ?" ମହାଜନର ପାଟିରୁ କଥା ବାହାରି
ନାହିଁ । ସେ ବହୁତ ବିକଳ ହୋଇ ଖାଲି ଲୁହ ଗଡ଼ାଇବାକୁ ଲାଗିଲା
ପହ୍ଲିକୁମାର କହିଲା "କିଛି ଚିନ୍ତା କର ନାହିଁ, ମୁଁ ତୁମର ସବୁ
କ୍ଲେଶ ଦୂର କରିଦେବି । ତୁମର ଦରିଦ୍ର ଅବସ୍ଥା ଯୋଗୁ ଦୁଃଖ
କରୁଛି । ତୁମେ ବର୍ଷେ ତଳେ ମୋତେ ଯେଉଁ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇଥିଲ
ତାହା ମୁଁ ଭୁଲି ପାରିବି ନାହିଁ ।" ଏହା କହି ସେ ତାଙ୍କ ବଂଶୀ
ଫୁଙ୍କିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ବାମନ ତା ଆଗରେ
ଆସି ହାଜର ହେଲେ । ପହ୍ଲିକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ, ଏ ମହାଜନ
ମୋର ପ୍ରିୟବନ୍ଧୁ, ତାର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ହରଣ ହୋଇଛି । ତୁମେ
ମାନେ ଯାଅ ସେହି ଅସୁର ମୋତେ ଯେଉଁ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ଯାଚିଥିଲା
ତାହାସବୁ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ନେଇଆସି ମହାଜନକୁ ଦିଅ ଏବଂ ତାଙ୍କ
କୋଠାବାଡ଼ିର ସମସ୍ତ ମରାମତି କରିଦିଅ ।" ହୁକୁମ ପାଇଲା ମାତ୍ରେ
କେତେକେ କୋଠାକାମରେ ଲାଗିଗଲେ ଏବଂ ଦିନକ ଭିତରେ
କୋଠାକାମଟି ସାରିଦେଲେ । କୋଠାଟି ଆଗ ଅପେକ୍ଷା ସୁନ୍ଦର ଏବଂ
ଚମତ୍କାର ଦେଖାଗଲା । କେତେକ ବାମନ ସେହି ବଣକୁ ଦୌଡ଼ିଲେ
ତାପରେ ପହ୍ଲିକୁମାର ମହାଜନକୁ ପଚାରିଲା "ତୁମର ଏପରି ଅବସ୍ଥା
କିପରି ହେଲା ?" ମହାଜନ କହିଲା "ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟରୁ ଏପରି ଘଟିଲା
ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଯେଉଁ କଟୁଆଳ ଅଛନ୍ତି, ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବହୁତ
ଉତ୍ପାତ କରୁଛନ୍ତି । ବହୁତ ଲୋକଙ୍କୁ ସର୍ବସ୍ୱାନ୍ତ କରି ସାରିଲେଣି
ମୋର ଧନ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ସବୁ ଲୁଟିକରି ନେଇଗଲେ ଏବଂ ଘରଦ୍ୱାର

ଙ୍ଗ ଦେଲେ ।" ପହ୍ଲଲକୁମାର କହିଲା "କାହିଁକି ରାଜା କଣ ଏ ବର ପାଉ ନାହାନ୍ତି ?" ମହାଜନ କହିଲା "ରାଜା, ସେ ପରା ଜାଙ୍କ ପୋଇଁ । ରାଜା ତାଙ୍କୁ ସବୁଠାରୁ ବେଶି ଭଲ ଦେଖୁଛନ୍ତି । ହୁଅଲେ ଯାହା କହୁଛନ୍ତି ରାଜା ତାହା କେବେଁ ଭାଙ୍ଗି ପାରୁନାହାନ୍ତି ।" ହଲକୁମାର ପଚାରିଲା "ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀକୁ ସେ ବାଷ୍- ହାଉଛନ୍ତି ?" ମହାଜନ କହିଲା "ନା ବିଭାହୋଇ ନାହାନ୍ତି, ଭାହେବେ । କାରଣ କୁସୁମବତୀ ବର୍ଷେ ଏକମାସ ବ୍ରତ କରୁଛନ୍ତି । ରଷେ ପୂର ପଚିଶି ଦିନ ହୋଇ ଗଲାଣି । ଆଉ ବିଭାଘର ପାଞ୍ଚଦିନ ଛି । ପାଞ୍ଚଦିନ ପରେ କହୁଥିଲି ଏବଂ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କର ବିଭାଘର ହବ । ସେଥିପାଇଁ ରାଜ୍ୟରେ ବହୁତ ଯାକଯମକ ଆଡ଼ମ୍ବର ଚିଛି । ମାତ୍ର ଏ ବିଭାଘରରେ କୁସୁମବତୀ ଖୁସି ନ ଥିଲାପରି ଜଣା ଉଛି । କାରଣ ବର୍ଷେ ହେଲା ରାଜକନ୍ୟା ମନରେ ହର୍ଷ ନାହିଁ । ଭୁବେଳେ ବସି ଚିନ୍ତା କରୁଛି ଏବଂ ତାର ଶରୀର ସୁଖି କଣ୍ଢା ହେଲାଣି ।" ପହ୍ଲଲକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ମାରିଲା ଏବଂ ନେ ମନେ ଯାହା ଭାବିଥିଲା ତାହା ଜାଣି ପାରିଲା । ପୁଣି ପଚାରିଲା ଅଚ୍ଛା, କହୁଥିଲ କଣ ସାପଟାକୁ ମାରିଥିଲା ?" ମହାଜନ କହିଲା ଆମେ ତ ଦେଖି ନାହୁଁ ମାତ୍ର ସେ ସାତଟା ସାପମୁଣ୍ଡ ଏବଂ ଜକନ୍ୟାକୁ ଧରିଆସି ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର ହୋଇ କହିଲା ଯେ ସେ ସାପଟାକୁ ମାରିଛି ।" ପହ୍ଲଲକୁମାର ସବୁ ଶୁଣି ଚୁପ୍ ରହିଲା । ପରେ ବାମନମାନେ ଗାଡ଼ି ଗାଡ଼ି ସୁନା ରୁପା ମୋତି, ମାଣିକ୍ୟ ଆଉବା ଜିନିଷ, ଫଳ, ପଣିପରିବା ଓ ଲୁଗାପଟା ଯାହା ଯାହା ଦରକାର ସବୁଧରି ହାଜର ହେଲେ । ଏତେ ଧନରତ୍ନ ଆଣିଲେ ଯେ ମହାଜନର ଘରେ ଯାଗା ହେଲା ନାହିଁ ଏବଂ ବହୁତ ଦାମିକା ଦାମିକା ଜିନିଷ ମଧ୍ୟ ପଦାରେ ପଡ଼ି ରହିଲା । ରାଜ୍ୟର ଲୋକ ମଧ୍ୟ

ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲେ । ମହାଜନ ଏବଂ ପହିଲକୁମାରଙ୍କ ଦୁଇବନ୍ଧୁ ଆନନ୍ଦରେ ମହାଜନର ଘରେ କଟାଇଲେ ଏପରି ଚାରିଦିନ ଚାଲିଗଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ଠେକୁଆ ଓ ବାଲୁଅଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ରାମ ମିଳିଲା । ସେମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଖାଇ ପିଇ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଏଣେ ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀର ବାହାଘର ନିମନ୍ତେ କୋଟୁଆଲର ଘରେ ଏବଂ ରଜାଙ୍କ ନଅରରେ ବହୁତ ଆଡ଼ମ୍ବର ଲାଗିଛି । ବାହାଘର ଆଉ ଦିନେ ବାକି ଅଛି । କୁସୁମବତୀର ମନରେ ଅଦୌ ଶାନ୍ତି ନାହିଁ । ତାର ସଖିମାନେ ତାର ମନ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କରିବା-ପାଇଁ ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କଲେଣି, ମାତ୍ର ରାଜକେମାର ଚିନ୍ତାର କାରଣ କଣ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ସଖିମାନଙ୍କୁ ଫିଟାଇ କହୁ ନଥାଏ । ଏଣେ ମହାଜନର ଘରେ ପହିଲକୁମାର ଏବଂ ମହାଜନ ବସି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି । ବହୁତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ପରେ ପହିଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ ! ଆଜି ରଜାଙ୍କ ତଆସରୁ ମୋପାଇଁ ରାଜା ଯାହା ଖାଆନ୍ତି ତାହାସବୁ ପଠାହେବ" । ମହାଜନ ବିଶ୍ବାସ କଲାନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ଯାହାଙ୍କର ପରିଚୟ ଥିଲେ ନଅରକୁ ନଯାଇ ମୋ ଦ୍ବାରକୁ କାହିଁକି ଆସିଲେ" ? ସେଠୁ ଖୋଲି କହିଲା "ମିଛକଥା, ରଜା କଣ ତମପରି ସାମାନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଖାତିର କରିବେ ?" ପହିଲକୁମାର କହିଲା "କଣ ବାଜି ରଖିବ ?" ମହାଜନ ହଠାତ୍ କହି ଉଠିଲା "ଯଦି ତୁମକଥା ସତହୁଏ ତେବେ ମୁଁ ମୋର କୋଠାଘରଖଣ୍ଡି ଛାଡ଼ିଦେବି ।" ପହିଲକୁମାର କହିଲା "ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷେଟଙ୍କାର ବାଜିରଖିଲି" । ପହିଲିକୁମାର ସେଠୁ ଠେକୁଆକୁ କହିଲା "ଯା ରଜା ନଅରକୁ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ କହିବୁ ରାଜା ଯାହା ଖାଆନ୍ତି ମୋପାଇଁ ପଠାଇବେ ।"

ଠେକୁଆ ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଯାଇ ରଜାଙ୍କ ଜଅସରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଏଘର ସେଘର ଖୋଜି ଶେଷରେ ରାଜକନ୍ୟା କୁସୁମବତୀ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ତା ଗୋଡ଼ରେ ଗୁଡ଼େଇ ହେଲା । କୁସୁମବତୀ ତାଙ୍କର ପୋଷା ବିରାଡ଼ି ଭାବି ବହୁତ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ତାକୁ ନଗୁହାଁ ଗୋଡରେ ଆଡ଼େଇ ଦେଇ କହିଲା "ଯାଃ—ଅମଙ୍ଗଳିଆ ବିରାଡ଼ିଟା ।" ହଠାତ୍ କୁସୁମବତୀ ବାଁ ଆଖି ଡେଇଁଲା । ରାଜକନ୍ୟା କିଛି ବୁଝି ନପାରି ତଳକୁ ଗୁହାଁଲା ବେଳକୁ ଦେଖିଲା ଠେକୁଆ, ଏବଂ ତା ବେକରେ ସେ ଦେଇଥିବା ସୁନାକଣ୍ଠି ଅଛି । କୁସୁମବତୀ ଠେକୁଆକୁ ଚିହ୍ନି-ପାରି ମନରେ ଟିକିଏ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲା ଏବଂ ଠେକୁଆକୁ କୋଳକୁ ନେଇ ଆଉଁସିଲା । ଠେକୁଆ କହିଲା "ମୁଁ ଗୋଟିଏ କାମରେ ତମ ପାଖକୁ ଆସିଛି, ମୋତେ ଶିଘ୍ର ବିଦାକର, ତେଣେ ଶିକାରୀମାନେ ଯେ ସାତମୁଣ୍ଡିଆ ସାପକୁ ମାରିଥିଲେ ସେ ବହୁତ ରାଗିବେ" । କୁସୁମବତୀ କହିଲା "ତୋର ମୁନିବ କେଉଁଠି ଅଛନ୍ତି ?" ଠେକୁଆ କହିଲା "ମହାଜନ ଘରେ ଅଛନ୍ତି । ମହାଜନ ବହୁତ ଗରିବ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ତାକୁ ବହୁତ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ଦେଲେ, ସେ ସେଇଠି ଅଛନ୍ତି । ସେ ଆଜି ମନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ରଜା ଯାହା ଖାଆନ୍ତି ତାହା ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବ" । ରଜାଝିଅ କୁସୁମବତୀ ଭାବିଲା ତାର ପ୍ରିୟ ଶିକାରୀ ଆସି ଯାଇଛନ୍ତି । ତାର ବ୍ରତ ସଫଳ ହୋଇଛି । ସେ ନିଶ୍ଚୟ କୌଣସି କୌଶଳରେ କଠିଆଳକୁ ଜିତି ତାକୁ ବିଭାହେବେ । ତହୁଁ ସେ ମନରେ ବହୁତ ଦମ୍ଭ ବାନ୍ଧି ଏବଂ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ରୋଷଘରକୁ ଯାଇ ସେଠା ପେଯ୍ୟା ପୁଝାରିକୁ ଆଦେଶ ଦେଲା "ରଜାଙ୍କ ଭୋଜନପାଇଁ ଯାହା ହୋଇଛି ତାକୁ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଯେଉଁ ମହାଜନ ଅଛି ତା ଘରକୁ ନେଇଯାଅ ।" ପୁଝାରୀ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ଆଦେଶ ମାନି ଏବଂ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ପାଗଳାମି ଭାବି ରଜାଙ୍କର ଯାହା ଭଲ ଭଲ ଜିନିଷ

ହୋଇଥିଲା ତାହା ସବୁନେଇ ପହଞ୍ଚି କହିଲା "ରାଜକନ୍ୟା ପଠାଇ ଅଛନ୍ତି" । ମହାଜନ ଏହାଦେଖି ଆଚମ୍ବିତ ହେଲା । ପୁଅଟି ଚାଲିଗଲା; ତାପରେ ମହାଜନ ଓ ପହିଲକୁମାର ଦୁହେଁ ଆରାମରେ ଭଲ ଭଲ ଜିନିଷତକ ଖାଇଲେ ଏବଂ ପହିଲକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ ! ଏବେ ତୁମ କୋଠାଘର ମୋର" । ତାପରେ କହିଲା "ଏବେ ରଜା ଯେଉଁ ରାଜପୋଷାକ ପିନ୍ଧନ୍ତି ସେ ପୋଷାକ ମୋ ପାଇଁ ଆସିବ" । ମହାଜନ ଏଥିର ତଥ୍ୟ ବୁଝି ନପାରି କହିଲା "କେବେନୁହେଁ, ଖାଇବାକୁ ପଠାଇଲେ ବୋଲି ଭଣି ରାଜାଙ୍କ ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ପୋଷାକ ମଧ୍ୟ ପଠାଇବେ । ମିଛକଥା, ଯଦ୍ୟପି ତେବେ ମୋର ଯେତେ ଜମିବାଡ଼ି ଅଛି ସବୁ ତୁମର । ମୋର ଏହି ବାଜି ରହିଲା" । ତହୁଁ ପହିଲକୁମାର ବିଲୁଆକୁ ଡାକି କହିଲା "ଏବେ ତୁ ଯାଆ ରାଜକନ୍ୟାକୁ କହିବୁ ମୋପାଇଁ ରାଜପୋଷାକ ପଠାଇବ" । ବିଲୁଆ ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାଇ ରଜାଙ୍କ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସମସ୍ତେ ବିଲୁଆକୁ ଦେଖି ଇତସ୍ତତ ହେଉଥାନ୍ତି । ବିଲୁଆ କୁସୁମବତୀ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । କୁସୁମବତୀ ବିଲୁଆ ବେକରେ ସୁନାକଣ୍ଠି ଦେଖି ଖୁସିହୋଇ ବିଲୁଆକୁ ଆଉଁସି ଦେଲା । ବିଲୁଆ କହିଲା "ହେମାମଣି, ଆମର ମୁନିବ ଯେ କି ତୁମକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ, ସେ ଏବେ ମୋତେ ତୁମ ପାଖକୁ ରାଜପୋଷାକ ନେବାକୁ ପଠାଇ ଅଛନ୍ତି" । କୁସୁମବତୀ ଶୁଣିଲାକ୍ଷଣି ରାଜାଙ୍କ ବେଶକାରୀକୁ ଆଦେଶ ଦେଲା ଦୁଇଯୋଡ଼ା ଭଲ ଦାମିକା ପୋଷାକ ମହାଜନ ଘରକୁ ପଠାଅ" । ବେଶକାରୀ କିଛି ବୁଝି ନପାରି ଦୁଇଯୋଡ଼ା ରାଜପୋଷାକ ବିଲୁଆ ସହିତ ଧରି ମହାଜନ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ମହାଜନ ରାଜାଙ୍କ ବେଶକାରୀକୁ ଚିହ୍ନିଲା ଏବଂ ରାଜପୋଷାକ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲା । ବେଶକାରୀ ରାଜପୋଷାକ ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ପହିଲକୁମାର

ହେଲା । ଏତେ କାମ ହେଲା ଯେ ପ୍ରଜାମାନେ ତୁଲାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ରାଜା ବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ବିମର୍ଷ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ପହ୍ଲ-କୁମର ବର ବେଶରେ ତାହା ଦେଖି କହିଲା 'ମହାରାଜ, ଆପଣ ଧୈର୍ଯ୍ୟଧର ବିଶ୍ରାମ କରନ୍ତୁ । ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ କହିଲା ସମସ୍ତେ ବିଶ୍ରାମ କର । ସବୁକାମ ତୁଲି ହୋଇଯିବ ।" ତାପରେ ପହ୍ଲକୁମାର କାହାରକୁ କିଛି କରାଇ ଦେଲେ ନାହିଁ ଏବଂ କହିଲେ 'ସମସ୍ତେ ରସ ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ ଖାଇ ପିଇ ମଉଜ କର ।" ସମସ୍ତେ ଏଥିର ତଥ୍ୟ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ପହ୍ଲକୁମାର ସେଠୁ ପକେଟରୁ ବଂଶୀ ବାହାର କଲା ଏବଂ ଗୋଟିଏ ନିରୋଳା ଜାଗାରେ ବସି ମଧୁର ସ୍ୱରରେ ବଜାଇଲା । ବଂଶୀ ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ପହ୍ଲିକୁମାରଆଡ଼େ ଅନାଇଛନ୍ତି ମାତ୍ର ପଛକୁ ଦେଖିଲାବେଳକୁ ଶହ ଶହ ବାମନ ଧାଡ଼ି ଲାଗିଛନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲେ । ପହ୍ଲିକୁମାର ବଂଶୀ ବନ୍ଦକରି ବାମନମାନଙ୍କୁ କହିଲା ଦେଖ, ଆଜି ତୁମ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ବିଭାଘର । ବିଭାଘରେ ଯେଉଁଠି ଯାହା ସରଞ୍ଜାମ, ଯେତେ [illegible] କାମ ସବୁ ତୁଲାଅ । ଯେପରି କି ଏ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଜାମାନେ କେହି କୌଣସିଠାରେ କଷ୍ଟ ନ ପାଏ । ଆଉ ଥୋକେ ଯାଅ ଅମୁକ ରାଜ୍ୟରେ ମୋର ଜନ୍ମିତ ବାପା ଅଛନ୍ତି ନେଇଆସ । ଆଉ ଥୋକେ ଯାଅ ଅମୁକ ଅଗ୍ନାଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ମୋର ନିଜର ଆପା ବୁଢ଼ା ବାଣୁଆ ଅଛନ୍ତି ନେଇ ଆସିବ ଆଉ ଥୋକେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ବାହାରିଲେ । ଯେତେ ରାଜା ବନ୍ଧୁ ନିଶ୍ଚାର କରି ଫେରନ୍ତୁ । କେଉଁ ଦିନ ଶିକାହିଁ କାମରେ ଲାଗି ଫେରନ୍ତି ଏବଂ କେଉଁ ଦିନ ବିନା ଶିକାରରେ ଫେରନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ଶ୍ରୀ ହେଉଛି ନା ଜଣେ ଶିକାରୀ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ କହିଲା '[illegible]' ଅନାଇ ଠାରୁ ପାଞ୍ଚକୋଶ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲ ଅ[illegible]

ସମସ୍ତରେ ଫେରିଲେ । ବନ୍ଧୁ ର ବନ୍ଧୁର ମିଳନ ହେଲା, ବନ୍ଧୁ ପତ୍ନୀ ବନ୍ଧୁ ପତ୍ନୀଙ୍କର ମିଳନ ହେଲା ଏବଂ ଶେଷରେ ସମଧି ସମଧୀଙ୍କର ମିଳନ ହେଲା । ବଭ୍ରୁଘର ଉତ୍ସବରେ ନଅର ପୂରି ଉଠିଲା । ଶେଷରେ ବଭ୍ରୁଘର ସରିଲା । ସମସ୍ତେ ଖୁସିରେ ବିଦାୟ ହେଲେ ତାପରେ ପହ୍ଲିକୁମାର ନିଜର ବାପାଙ୍କୁ ଏବଂ ପାଳକ ବାପାଙ୍କ ପ୍ରଚୁର ଧନ ଏବଂ ଦାସ ଦାସୀ ଦେଇ ବିଦାୟ କଲେ । ଗଲା-ବେଳେ ସେମାନେ ପୁଅ ବୋହୂଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରିଗଲେ । ଅନ୍ୟ ଦେଶର ରାଜା ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ଯେତେବେଳେ ବିଦା ହେଲେ ସେତେବେଳେ ପହ୍ଲିକୁମାର କହିଲା "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ, ମୋର ବଭ୍ରୁଘର ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଯେପରି ନ ଜାଣେ । କାରଣ ତା ମନରେ ଦୁଃଖ ଆସିବ ଏବଂ ମୁଁ ତାହାଙ୍କୁ ମନା କଲି ତୁମେ ସବୁ କଥା ପଛରେ ବୁଝିବ ଯେ" । ତାପରେ ପହ୍ଲିକୁମାର ରାଜ୍ୟର ଯୁବରାଜ ହୋଇ ରହିଲା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ସହିତ ମଉଜରେ କାଳ କଟାଇଲା ।

ତାପରେ ପଡ଼ିଲା କଟୁଆଳଙ୍କର ବିଚାର । ରାଜା ଏବଂ ରାଜ-ସଭାର ଲୋକେ ବିଚାରକଲେ ଯେ କଟୁଆଳକୁ ତଳକଣ୍ଟା ଉପରକଣ୍ଟା ଦେଇ ପୋତି ଦେବାକୁ, ମାତ୍ର ରାଜା ସବୁ ବିଷୟରେ ପହ୍ଲିକୁମାରର ପରାମର୍ଶ ଲୋଡ଼ନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ପହ୍ଲିକୁମାର ରାଜସଭାକୁ ଆସି ପହଞ୍ଚି କଟୁଆଳକୁ ପଚାରିଲେ "କି ମହାଶୟ, କିଛି ଉପଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତି ହୋଇଛି ତ ?" କଟୁଆଳ ପୋଷାକ ମହାଜନ ଘରୁ ପ୍ରାଣଭିକ୍ଷା ମାଗୁଛି ।" ଏହା ବୁଝି ନପାରି ଦୁଇଯୋଡ଼ା ରାଜପୋଷାକ ଘେନିଥିଲା ମହାଜନ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ମହାଜନ ରାଜାଙ୍କ ବେଶ ତାକୁ ଚିହ୍ନିଲା ଏବଂ ରାଜପୋଷାକ ଦେଖି ତାଟକା ହୋଇଗଲା ବେଶକାରୀ ରାଜପୋଷାକ ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ପହ୍ଲିକୁମାର

କେନଇଯାଅ ଫାଲେ ଗାଲଟରେ ଚୁନ ଏବଂ ଫାଲେ ଗାଲଟରେ କଳା ଲଗାଇ ମୁଣ୍ଡବାଳ ସାତଟେଣ୍ଟି ଅ କଟ କାଟି, ଗଧ ଉପରେ ବସାଇ ରାଜ୍ୟସାରା ବୁଲାଇ ରାଜ୍ୟର ବାହାରେ ଘୁଞ୍ଚଦେଇ ଆସିବ ଏବଂ ତା ପରିବର୍ତ୍ତେ, କୋଟୁଆଲ ମହାଜନର ସମ୍ପତ୍ତି ହରଣ କରିଥିବାରୁ, କୋଟୁଆଲର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ଆଜିଠାରୁ ମହାଜନର ହେଲା ଓ ମହାଜନ ଆଜିଠାରୁ ରାଜ୍ୟର କୋଟୁଆଲ ହେଲେ ।” ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ଏ ବିଗ୍ରହରେ ସମସ୍ତେ ଖୁସିହେଲେ । ତାପରେ ଯୁବରାଜ ମହାଜନ-ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲେ “ଦେଖ ବନ୍ଧୁ, ତୁମର କୋଠା ଏବ ଜମିବାଡ଼ିସବୁ ମୋର, ତୁମେ ବାଜି ରଖିଥିଲ ।” ମହାଜନ କହିଲେ “ହଁ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ତାହା ହୋଇପାରେ ।” ଯୁବରାଜ କହିଲେ “ହଁ ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ତାହାମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ । ଏବେ ମୁଁ ତୁମର କୋଠା ଜମିବାଡ଼ିସବୁ ତୁମଙ୍କୁ ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ଦାନକଲି ଏବଂ ମୁଁ ଯେଉଁ ଲକ୍ଷେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ବାଜିରଖିଥିଲି ତାକୁ ମଧ୍ୟ ତୁମଙ୍କୁ ଦେଉଛି ।” ମହାଜନ ଏକଥାରେ ମନେ ମନେ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲା ଏବଂ କହିଲା “ଆପଣଙ୍କର ଯାହା ଇଚ୍ଛା ।”

ଏହାପରେ ହସ ଖୁସି ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ ବହୁତଦିନ କଟିଗଲା । ଘରେ ବସି ବସି ପହଲିକୁମାରଙ୍କୁ ବହୁତ ବିରକ୍ତ ଲାଗୁଥିଲା, ଦିନେ ତାର ଇଚ୍ଛା ହେଲା ଶିକାର କରି ଯିବା । ସେଠୁ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ଏବ ଭଲ ଭଲ ଶିକାରୀଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ବାହାରିଲା । ଏ ଜଙ୍ଗଲ ସେ ଜଙ୍ଗଲ ଶିକାର କରି ଫେରନ୍ତି । କେଉଁଦିନ ଶିକାର ମିଳିଲେ ଆଣି ଫେରନ୍ତି ଏବଂ କେଉଁଦିନ ବିନା ଶିକାରରେ ଫେରନ୍ତି । ଦିନେ କିଛି ହେଉନାହିଁ ଜଣେ ଶିକାରୀ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ କହିଲା ଏଠାରୁ ପାଞ୍ଚକୋଶ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲ

ଗୋଟାଏ ମାୟାବୀ ଜଙ୍ଗଲ, ତାକୁ ଆମେ କୁହୁକବନବୋଲି କହୁ । ସେଠାକୁ ଯେଉଁ ଲୋକ ଶିକାରକରି ଯାଇଛନ୍ତି ସେ ଆଉ ଫେରୁ-ନାହାନ୍ତି । ଆପଣ ତ ବହୁତ କୁହୁକ ଜାଣନ୍ତି । ଦିନେ ସେ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯାଇ ଦେଖନ୍ତୁ ନା । ଆପଣ ମହାରାଜାଙ୍କୁ କହି ବହୁତ ଶିକାରି ଏବ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ଯୋଗାଡ଼ କରି ସେ କୁହୁକବନ ଘେରାଉ କରନ୍ତୁ ।" ପଦ୍ମକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି ସେହି ମାୟାବୀ କୁହୁକବନରେ ଶିକାର କରିବାକୁ ଦୃଢ଼ସଂକଳ୍ପ କଲା । ତାପରେ ଏକଥା ଯାଇ ମହାରାଜାଙ୍କୁ ଜଣାଇଲା । ମହାରାଜା ଏକଥା ଶୁଣିଲାକ୍ଷଣି ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ ଏବଂ କହିଲେ "ନା ବାବୁ, ସେ ଜଙ୍ଗଲରୁ କେହି ଫେରୁ ନାହାନ୍ତି । କେତେକେତେ ବୀର, ସୌଦାଗର, ଶିକାରୀ ସେଇଠି କେଉଁଠାରେ ଅଟକି ରହିଛନ୍ତି । ଆଉ ଫେରୁ ନାହାନ୍ତି । ତୁମେ ସେ କୁହୁକବନକୁ ଯିବାକୁ ଆଦୌ ମନ କରନାହିଁ ।" ମାତ୍ର ପଦ୍ମକୁମାରର ତ-ଦଶା ଶନିଦଶା ଚଢ଼ିଥାଏ । ସେଥିରେ ସେ କଣ ବୁଝନ୍ତୁ ! କଥାରେ ଅଛି "ବିନାଶକାଳେ ବିପରୀତ ବୁଦ୍ଧି ।" ପଦ୍ମକୁମାର ଏକଜିଦ୍ ଧରି କହିଲା "ମୁଁ କେତେ ଅସୁର, କେତେସାପ ସବୁ ଜିଣିଛି । ମୋତେ ସେ ବଣ କଣ କରିବ । ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ସେ ବଣରେ ଶିକାର କରିବି ।" କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଯେତେ ବାରଣ କଲା ଯୁବରାଜ ମାନିଲେ ନାହିଁ । ଶେଷରେ ସେହି ଜଙ୍ଗଲରେ ଶିକାର କରିଯିବା କଥା ସ୍ଥିର ହେଲା । ମହାରାଜା ରାଜ୍ୟରୁ ଭଲଭଲ ଶିକାରୀ ବାଛି ବାଛି ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ପଠାଇଲେ । ଯିବାବେଳେ ମହାରାଜା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ଓ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେଲେ । କୁସୁମବତୀ ମା' ମଙ୍ଗଳାକୁ ହାତଯୋଡ଼ି ନମସ୍କାର କରି ପତିଙ୍କର ଶୁଭକାମନା [illegible] କଲା । ମାତ୍ର ଯୁବରାଜ ପଦ୍ମକୁମାରଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନ ଦ ବେଶକାରୀ [illegible]ପାଇଁ ବିପଦକୁ ତାଙ୍କ ଟାଣି ନେଉଛି

ଯୁବରାଜ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଶିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଏବଂ ସିଂହ ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ପାଞ୍ଚକୋଶ ବାଟ ପାର ହୋଇ ସେହି ମାୟାବୀ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ପଶିଲେ । ଶିକାରୀମାନେ ପଛରେ ଅଛନ୍ତି । ଯୁବରାଜ ଅଗକୁ କିଛିଏ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ହରିଣ ଛୁଆ । ସେଠୁ ଯୁବରାଜ ହରିଣ ଛୁଆ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁମାନେ ମଧ୍ୟ ହରିଣ ଛୁଆକୁ ଧରିବା ପାଇଁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ପଛେ ପଛେ ଖୁବ୍ ବେଗରେ ଦୌଡ଼ୁଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ପାଖ ତିଳେହେଲେ ଛାଡ଼ୁ ନଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ଯୁବରାଜ ହରିଣଛୁଆ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡ଼ାଇ ବହୁତ ବାଟ ଚାଲିଗଲେ । ଯାଇଁ ଯାଇଁ ଶେଷରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଗଲା ମାତ୍ର ହରିଣଛୁଆଟିକୁ ଧରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୁଅନ୍ତେ ହରିଣଛୁଆ କୁଆଡ଼େ ଉଭେଇ ଗଲା । ମାତ୍ର ଯୁବରାଜ ଆଉ କୁଆଡ଼କୁ ରାସ୍ତା ନପାଇ ଫେରିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକଲେ । ଅନ୍ଧାର ହୋଇଗଲାଣି । ତାଙ୍କର ସଙ୍ଗରେ ଆସିଥିବା ଶିକାରୀମାନେ ବହୁତ ଦୂରରେ ରହିଗଲେଣି । ସେଠୁ ଯୁବରାଜ କିଛି ଉପାୟ ନଦେଖି ଗୋଟିଏ ଗଛମୂଳେ ରାତିଟା କଟାଇବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ । ଶୀତଦିନ ହୋଇଥାଏ । ଯୁବରାଜ ବଣରେ ପଡ଼ିଥିବା ଶୁଖିଲା କାଠକୁ ଗୋଟାଇ ନିଆଁ ଲଗାଇଲେ, ଏବଂ ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆମାନେ ଯୁବରାଜଙ୍କ ଚାରିପାଖରେ ବେଢ଼ିବସିଲେ । ଯୁବରାଜ ନିଆଁ ପୁଉଁଛନ୍ତି, ଏହିସମୟରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ତ୍ରୀର କରୁଣସ୍ୱର ଶୁଣିପାରିଲେ । ଚାରିଆଡ଼କୁ ଅନାଇଁ କିଛି ଦେଖି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେଠୁ ଚୁପ୍ ଚାପ୍ ବସି ନିଆଁ ପୁଉଁଲେ । ତାପରେ ପୁଣି ସେ କରୁଣସ୍ୱର ଶୁଣିଲେ । ଏଥର ଯୁବରାଜ ଟିକେ ଉପରକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ଗୋଟିଏ ଅଶୀବରଷର ଥେକାଡ଼ି ବୁଢ଼ୀ ଗଛଡାଳରେ ବସି ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କଆଡ଼କୁ ଅନାଇଁ

ବହୁତ ବିକଳ ହୋଇ କହୁଛନ୍ତି । "ମୁଁ ଟିକିଏ ନିଆଁ ପାଖରେ ବସନ୍ତି । ମୋତେ ଭାରି ଶୀତ ହେଉଛି ।" ତହୁଁ ଯୁବରାଜ କହିଲେ "ମାଉସୀ, ତଳକୁ ଆସି ନିଆଁ ପାଖରେ ବସନ୍ତୁ ।" ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ନାରେ ବାପ, ତୋର ଏ ଯେଉଁ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଅଛନ୍ତି, ଏମାନେ ହିଂସ୍ର ଜନ୍ତୁ । ମୋତେ କାମୁଡ଼ି ଦେବେ ।" ଯୁବରାଜ କହିଲେ "ନା, ସେମାନେ କିଛି କରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ତୁ ଓହ୍ଲାଇ ତଳକୁ ଆସି ନିଆଁ ପୁଉଁ ।" ବୁଢ଼ୀଟା ଗୋଟେ ମାୟାବୀ ଡାଆଣୀ । ସେଠୁ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ବାପରେ, ତୁ ଗୋଟେ କାମ କର, ମୁଁ ଏ ବେତଖଣ୍ଡ ତଳକୁ ପକାଇ ଦେଉଛି । ତୁ ସେ ବେତରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପିଠିରେ ପାହାରେ ପାହାରେ ଦେଲେ ସେମାନେ ଆଉ ମୋତେ କାମୁଡ଼ିବେ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ମନରୁ ହିଂସା ଚାଲିଯିବ ।" ସେଠୁ ସେ ବେତଖଣ୍ଡ ତଳକୁ ପକାଇଲା । ଯୁବରାଜ କିଛି ନ ବୁଝି ସାଙ୍ଗେ-ସାଙ୍ଗେ ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ, ଓ ଠେକୁଆ ସମସ୍ତଙ୍କ ପିଠିରେ ସେ ବେତରେ ପାହାରେ ପାହାରେ ଯେମିତି ଦେଇଛନ୍ତି, ସେମାନେ ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପଥର ହୋଇଗଲେ । ଏ କଥା ଦେଖି ଯୁବରାଜଙ୍କ ମନରେ ଭୟ ଆସିଲା । ତାପରେ ପିଶାଚୀ ବୁଢ଼ୀ ଗୋଟାଏ ବିକଟାଳ ହସ ହସି ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ଯୁବରାଜଙ୍କୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବେତରେ ପାହାରେ ଦେବାମାତ୍ରେ ସେ ମଧ୍ୟ ପଥର ପାଲଟି ଗଲେ । ବୁଢ଼ୀ ମନକୁମନ ହସି ହସି ଛଅଟିଯାକ ପଥର ନେଇ ଗୋଟିଏ ଗାତଖୋଳି ପୋତି ପକାଇଲା । ସେହି ଗାତ ପାଖରେ ମଧ୍ୟ ଆଗରୁ ଆହୁରି ଅନେକ ପଥର ପୋତା ହୋଇଥିଲା ।

ଏଣେ ରଜାନଅରରେ ମହାରାଜା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ଯୁବରାଜଙ୍କର ଫେରିବାର ନ ଦେଖି ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ବ୍ୟଗ୍ର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ।

କୁସୁମବତୀ ଦୁଃଖରେ ବସି ଖାଲି ଲୁହ ଗଡ଼ାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ଯୁବରାଜଙ୍କ ସହିତ ଯାଇଥିବା ଶିକାରୀମାନେ ଫେରିଆସି ଖବର ଦେଲେ ଯେ ଯୁବରାଜ ଗୋଟିଏ ହରିଣଛୁଆ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡ଼ାଇ କେତେ ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଆମେ ବହୁତ ଖୋଜି ଖୋଜି ଏବଂ ଅପେକ୍ଷା କରିକରି ଆଉ ସେ ଫେରିଲେ ନାହିଁ । ଆମେ ଶିଙ୍ଗା ବଜାଇ ବଜାଇ ଥକିଲୁଁ, ମାତ୍ର ତାର ଜବାବ ପାଇଲୁ ନାହିଁ । ତେଣୁ ମନଦୁଃଖରେ ଫେରିଲୁଁ । ସିଂହ ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁମାନେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଯାଇଛନ୍ତି । କୁସୁମବତୀ ଏକଥା ଶୁଣି ବହୁତ କାନ୍ଦିଲା । ତାର ସଖିମାନେ ତାକୁ ବହୁତ ବୁଝା ସୁଝା କରି କହିଲେ "ଯୁବରାଜଙ୍କ ପରି ବୀର ପୃଥିବୀରେ ନାହାନ୍ତି । ସେ ଯେକୌଣସିପ୍ରକାରେ ହେଲେ କୁହୁକବନରୁ ବିପଦ ଏଡ଼ି ଫେରି ଆସିବେ ।" ତଥାପି କୁସୁମବତୀ ମନ ମାନୁ ନଥାଏ । ମନେ ମନେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲା । କେତେ ମାନସିକ ଯାଚିଲା । ଏଣେ ପହିଲିକୁମାର ଓ ତାର ଜନ୍ତୁମାନେ ମାୟାବୀ ଡାଆଣୀ କବଳରେ ପଡ଼ି କୁହୁକବଳରେ ପଥର ହୋଇ ମାଟିତଳେ ପୋତାହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଲେ । ଫେରେ କେବେ ସେଠାରୁ ଜୀବନ ପାଇ ମୁକୁଳିବେ ସେକଥା ପରେ ଜଣା ପଡ଼ିବ ।

— ତିନି —

ଦୁସରୀକୁମାର କଥା

ଦୁସ୍ତରୀକୁମାର ତ ଅହ୍ଲାଦକୁମାରଠାରୁ ଅଲଗା ହୋଇ ତାର
ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବାଲୁଆ ଓ ଠେକୁଆମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ
ପୂର୍ବଆଡେ଼ ଚାଲିଲା । ବାଟରେ କେତେ ବଣ, ଜଙ୍ଗଲ, ନଈ,
ପାହାଡ଼ ପଡ଼ିଲା । ସବୁ ଅତିକ୍ରମକରି ଚାଲିଥାଏ । ଭୟତ
ତାକୁ ଆଦୌ ହେଉ ନଥାଏ, ତାପରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ ଆଦି
ଥିବାରୁ ସେ ଏକଦମ୍ ନିର୍ଭୟରେ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲୁଥାଏ ।

ଏହାପରେ ଦୁସରୀକୁମାର ଯାଉଁ ଯାଉଁ ଗୋଟାଏ ଅଗାପଗି
ବନସ୍ତ ପଡ଼ିଲା । ସେ ବନସ୍ତଟା ଏତେ ନିର୍ଜନ ଯେ ସେଥିରେ
ଗୋଟିଏ ଲୋକ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଏହାପରେ ବଣେ
ବଣେ ବହୁତ ବାଟ ଚାଲିଲା । ଚାଲି ଚାଲି ଥକା ଲାଗିଲାରୁ ଗୋଟିଏ

ଗଛମୂଳେ ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ କଲେ । କିନ୍ତୁ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ମଧ୍ୟ ବସିଲେ । ଗଛ ଉପରେ ଶାଗୁଣା ଶାଗୁଣୀ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲେ । ଦୁସ୍ଥିକୁମାରଙ୍କୁ ନିଦ ହୋଇ ନ ଥାଏ । ସେ ଶାଗୁଣା ଶାଗୁଣୀଙ୍କର କଥା ପୂର୍ବାପୂର୍ବ ଶୁଣି ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲ ।

ଶାଗୁଣା କହୁଥାଏ—"ଅଜି ରଜାଙ୍କିଅ ବିଳାସବତୀର ଭାଗ୍ୟ ଫିଟିଲା । ସେ ଅଜି ବନ୍ଧନରୁ ମୁକୁଳିବ ।"

ଶାଗୁଣୀ ପଚାରିଲା—"କେଉଁ ବିଳାସବତୀ ? ସେ କେଉଁଠି ଥାଏ ଏବଂ କିଏ ତାକୁ ମୁକୁଳାଇବ, ମୋତେ ସବୁକଥା ବୁଝେଇ କହ ।"

ଶାଗୁଣା କହିଲା—"ଏ ଜଙ୍ଗଲର ଅପରପଟରେ ବିଳାସବତୀର ବାପା ରାଇଜ । ଆଉ ଏ ଯେଉଁ ପାହାଡ଼ଟିକେ ଗୁମ୍ଫାଟି ଦେଖୁଛୁ, ସେଠାରେ ଗୋଟାଏ ଅସୁର ଅଛି । ସେ ବିଳାସବତୀର ରୂପ ଦେଖି ହରିନେଇ ଆଣି ରଖିଛି । ବିଳାସବତୀ ଭାରି ସୁନ୍ଦରୀ । ବିଳାସବତୀ ଅସୁରକୁ ବାହା ହେବାକୁ ରାଜି ନ ହେଉଥିବାରୁ ଅସୁର ତାକୁ ବାନ୍ଧି ରଖିଛି । ଅସୁରର ମା' ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ତାକୁ ଜଗି କରି ବସିଛି । ଆଉ ଏ ଯେଉଁ ଟୋକାଟି ଏ ଗଛମୂଳେ ଶୋଇଛି ସେ ଯେବେ ସେହି ଗୁମ୍ଫାଦେଇ ଯାଏ ତେବେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଅସୁରକୁ ଓ ଅସୁରୁଣୀକୁ ମାରି ବିଳାସବତୀକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବ ।"

ଶାଗୁଣୀ ପଚାରିଲା—"ଆଚ୍ଛା, ଅସୁ-ତ ଘରେ ନଥିବ ସେ କିପରି ତାକୁ ମାରିବ ?

ଶାଗୁଣା କହିଲା—"ଏ ଟୋକାଟି ଆଗେ ଯାଇ ଗୁମ୍ଫାରେ ପଶିଲା ମାତ୍ରେ ଅସୁରୁଣୀ ଆଖି ଫୁଟାଇ ଦେବ । ଆଉ ଗୁମ୍ଫାପାଖରେ ଗୋଟିଏ ମୋଟା ଶିମିଳିଗଛ ଅଛି । ସେ ଶିମିଳି ଗଛଟିକୁ ଯେବେ ଏ କାଟି ଦେବ ଅସୁର ଯେଉଁଠି ଥିବ, ପଡ଼ି ମରି ଭଳେ ଶୋଇଯିବ । ସେ ଶିମିଳି ଗଛରେ ତାର ଜୀବନ ଅଛି । ଆଉ ବି ଗୋଟିଏ କଥା, ଅସୁରୁଣୀର ପେଡ଼ିରେ ଗୋଟିଏ ପୋଥି ଅଛି । ସେ ପୋଥି ଯେବେ ଏ ନେଇ ଯିବ; ସେଥିରେ କେତେ ମନ୍ତ୍ର ଅଛି; ସେ ମନ୍ତ୍ର ଡାଆଣୀ, ଚିରୁଗୁଣୀ, ଅସୁର, ଅସୁରୁଣୀମାନଙ୍କର କୂଟମାୟା କପଟ ଜଣାଇ ତାହା ସବୁ ଲେଖାଅଛି । ସେ ପୋଥି ତାର ପଛରେ ବହୁତ ଉପକାର ଆସିବ ।"

ଏ ସବୁ କଥା ଦୁସପ୍ନକୁମାର ଶୁଣୁଥାଏ । ଶୁଣିସାରି ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ପଡ଼ିଲା । ସିଂହ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ସେହି ଗୁମ୍ଫା ଖୋଜି ଖୋଜି ଯାଇ ସେହି ଗୁମ୍ଫା ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଗୁମ୍ଫା । ସେ ଗୁମ୍ଫା ଦୁଆରେ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ବସି ଢୋଳାଉଛି । ତା ନିଶ୍ୱାସ ତାଙ୍କେ ବାଟ ଖଣ୍ଡେ ଛୁଦ ଛାଡ଼ୁଥାଏ । ତାର ଦାନ୍ତଦାଢ଼ା କୁଲା-ପରି ଦେଖା ଯାଉଥାଏ । ଦୁସପ୍ନକୁମାର ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ଯାଇ ଛପି ଛପିକା ଅସୁରୁଣୀ ବୁଢ଼ୀ ଆଖିକୁ ଶର ମାରିଲା । ଶର ଗୋଟେ ଆଖିରେ ପଶିଗଲା କ୍ଷଣି ଅସୁରୁଣୀ ଚମକିପଡ଼ି ମୁହଁ ଦେଲାମାତ୍ରେ ଦୁସ୍ୱପ୍ନକୁମାର ଆଉ ଗୋଟେ ଆଖିକୁ ଶର ମାରି ଯୋଡ଼ାକଯାକ ଆଖି ଫୁଟାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଏ ଆଡ଼େ ସେ ଆଡ଼େ ଦୌଡ଼ିଲା । ଏଣେ ଦୁସ୍ୱପ୍ନକୁମାର ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ ଖୋଜି ଖୋଜି ଶିମିଳି ଗଛଟା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲାମାତ୍ରେ

ଅସୁର ସେଆଡେ ତାର ମା'ର କଷ୍ଟ ଦେଖି ଗୁମ୍ଫାଆଡ଼କୁ ଆସୁ
ଆସୁ ଏ ଅଡେ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଶିମିଳି ଗଛଟାକୁ ଏକା ଚୋଟକେ
କାଟି ପକାଇଲା । ଅସୁରଟା ଆଉ ନ ଅସି ପାରି ଭେଁ କିନା ଗୋଟାଏ
ବଡ଼ ଘଡ଼ ଦୁଲ୍‌କିନା ଆସି ଗୁମ୍ଫା ଆଗରେ ଲଗୁଣ୍ଡ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ
ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଜିଭକାମୁଡ଼ିପକାଇ ମରିଗଲା । ତାପରେ ଏବେ
ଦୁସନ୍ତକୁମାର ନିର୍ଭୟ । ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାଇ ବିଳାସବତୀର
ବନ୍ଧନ ଫିଟାଇ ଦେଲା । ବିଳସବତୀର ରୂପ ଦେଖି ମୋହିତ
ହେଲା । ବିଳାସବତୀ ଅସୁରର ରଡ଼ିରେ ମୂର୍ଚ୍ଛାହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।
ବିଳସବତୀକୁ ଅଣ୍ଟା ନିଁ ଉଠାଇ ପହିଲିକୁମାର କଣ କଲା ନା
ଅଗ୍ନିକୁଣିର ଜେହ୍ନ ଟେଡ଼ି ବାହାର କରି ପୋଥି ଖଣ୍ଡ ହାତ କଲା ।
ତାପରେ ବିଳାସବତୀକୁ ସେହି ମୂର୍ଚ୍ଛା ଅବସ୍ଥାରେ କାନ୍ଧରେ
ପକାଇ ସିଂହ ଛୁଭୁଣ୍ଡିଙ୍କୁ ଧରି ବିଳାସବତୀର ବାପା ରାଇଜକୁ ଗଲା ।
ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଦୁସନ୍ତକୁମାର ରାଜାଙ୍କ ନଅରକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା
ରାଜା ଦୁଃଖରେ ବସି କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି । ସେଠି ସେ ବିଳସବତୀକୁ
ରାଜାଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ଶୁଆଇ ଦେଲା । ମହାରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ
ଏବଂ ଆନନ୍ଦରେ ବିଳାସବତୀକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ ଏବଂ ଦୁସନ୍ତ-
କୁମାରକୁ କହିଲେ "ତୁମେ ବାପ, ମୋର ବହୁତ ଉପକାର କଲ ।
ମୋର ପିଣ୍ଡରେ ପ୍ରାଣ ନଥିଲା, ତୁମେ ବଞ୍ଚାଇଲ । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ
ତୁମକୁ ପୁରସ୍କାର ସ୍ୱରୂପ ଏ ବିଳାସବତୀକୁହିଁ ପ୍ରଦାନ କରିବି ।"
ଦୁସନ୍ତକୁମାର ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା "ମହାରାଜ, ସେ ସବୁ କଥା ପରେ,
ଆଗେ ନଅରରେ କିଏ ଅଛନ୍ତି ଡକାନ୍ତୁ, ପାଣି ପଙ୍ଖା ଅଣାଇ ରାଜ-
ଜେମାଙ୍କ ସୁଶ୍ରୂଷା କରନ୍ତୁ ।" ରାଜା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଅନ୍ତଃପୁରକୁ
ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଖବର ଦେଲେ । ରାଣୀ ଏବଂ ଦାସୀ ପରିବାରମାନେ
ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ । ପାଣି ଛିଞ୍ଚି ଏବଂ ପଙ୍ଖାରେ ବିଞ୍ଚିବାରୁ ବିଳାସ-

ବତୀର ଚେଷ୍ଟା ହେଲା । ସେଠୁ ସେ ଗୁରୁଅଙ୍କୁ ଗୁହଁ ଦେଖିଲା
ଯେ ସେ ଆଉ ଅପୂରକ୍ଷ୍ମୁରେ ନାହିଁ । ବିଳାସବତୀ ତାର
ମା'ଙ୍କ ହୃଦ୍ସ୍ଥାନ ପକାଇଲା । ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ । ବିଳାସବତୀ
ବାପାଙ୍କୁ ଏବଂ ସଖିମାନଙ୍କୁ ଅନାଇ ବହୁତ ଖୁସି ହେଲା । ଏହାପରେ
ସମସ୍ତେ ମଙ୍ଗଳରେ ଦିନ କଟାଇଲେ । ମହାରାଜା ଦୁସନ୍ତକୁମାରକୁ
ବହୁତ ଭଲ ପାଉଥାନ୍ତି ଏବଂ ପୁଅପରି ଦେଖୁଥାନ୍ତି । ଦୁସନ୍ତକୁମାର
ରାଜାଙ୍କ ନଅରରେ ଅତି ଆନନ୍ଦରେ କାଳ କାଟୁଥାଏ । ସେ ଅସୁ-
ରୁଣୀର ପେଡ଼ିରୁ ଯେଉଁ ପୋଥି ଆଣିଥିଲା ତାକୁ ସବୁ ପଢି ମୁଖସ୍ଥ
କରିଦେଲା ଏବଂ ଅନେକ ମନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କଲା । ଯେଉଁଠି ଭୂତଙ୍କ
ଡାଆଣୀ ଲାଗିଲା ସେ ଖବର ପାଇ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଯାଇ
ଭଲ କଲା । ଏଥିରେ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ଭୂତଙ୍କ ପ୍ରେତ ଜାଏ କୁଆଡ଼େ
ପଳାଇଲେ । ରାଜ୍ୟ ଭୂତ ପ୍ରେତଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାରରୁ ଶାନ୍ତ ହେଲା ।
ତାପରେ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ଲୋକ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଉପରେ ସନ୍ତୁ
ହୋଇ ତାର ଭୂରି ଭୂରି ପ୍ରଶଂସା ଗାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେ
ବିଳାସବତୀ ସହିତ ଦୁସନ୍ତକୁମାରର ବିବାହ ପ୍ରସ୍ତାବ ଚାଲିଲା
ରାଜାରାଣୀ ଓ ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ସମସ୍ତେ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଖୁସି ଥାନ୍ତି
ମାତ୍ର ବିଳାସବତୀ ଏଥିରେ ରାଜି ନଥାଏ । କାରଣ ସେ ଆଉ ଗୋଟି
ରାଜ୍ୟର ରାଜପୁତ୍ର ସହିତ ଗୁପ୍ତପ୍ରଣୟରେ ଜଡ଼ିତ ଥାଏ । ପୁ
ବିଳାସବତୀ ମନେ ମନେ ଭାବୁଥାଏ "ଦୁସନ୍ତକୁମାରତ କୌଣ
ରାଜପୁତ୍ର ନୁହେଁ, ତେବେ କୌଣସି କେଳା କମ୍ପା ଅଉ କୌଣ
ନୀଚ କୁଳରେ ତାର ଜନ୍ମ ହେବ ପରା । ତା ନ ହେଲେ ଜନ୍ତୁଗୁଡ
ସାଙ୍ଗରେ ଧରି ବୁଲନ୍ତା କାହିଁକି, ଅଉ ଭୂତ ପ୍ରେତ ଛଡାନ୍ତା କାହିଁ
ମେ ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇଲା ବୋଲି କଣ ମୁଁ ତାକୁ ବାହା ହେବି
ବାପାଙ୍କ କଣ ଅଉ ପୁରସ୍କାର ଦେବାକୁ ନ ଥିଲା । ଭଣ୍ଡାର

କେତେ ହୀରା, ନୀଳା, ମୋତି, ମାଣିକ୍ୟ, ପୂରି ରହିଛି । ସେଥିରୁ ମୁଁ ଆଏ କୁବେର ଦେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।” ତାପରେ ସେ ତାର ବାପାଙ୍କୁ କହିଲା “ମୁଁ ହେମନ୍ତକୁମାରକୁ ବାହା ହେବି ନାହିଁ ।” ରାଜାତ ତର୍କ କରିଛନ୍ତି । ସେ ଝିଅର ଏପରି ଗତି ଦେଖି ତା ଉପରେ ବହୁତ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲେ । ତଥାପି ବିଳାସବତୀ ସେଥିରେ ଖାତିର କଲାନାହିଁ । ତାପରେ ବିଳାସବତୀ ତାର ଗୁପ୍ତପ୍ରଣୟୀ ରାଜପୁତ୍ର ପାଖକୁ ନିମ୍ନ ମର୍ମରେ ଚିଠି ଲେଖିଲା ।

ପ୍ରିୟତମ,

ଅଭାଗିନୀର ପ୍ରଣାମ ଗ୍ରହଣ କରିବେ । ତୁମର ସୁନ୍ଦରତାକଥାରୁ ଏ ଅଭାଗିନୀ ଅପୂରପୂରାରୁ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଛି । ତୁମେ ଅପୂରପୂରା କଥା ଜାଣିଥିଲେ ମୋତେ ପ୍ରାୟେ ମୁକୁଳାଇ ଥାନ୍ତ, ମାତ୍ର ମୁଁ ଜଣେ ନୀଚ ଅଜ୍ଞାତକୁଳଶୀଳ ଗୁଣିବିଦ୍ୟା ଜାଣିଥିବା ଲୋକଦ୍ୱାରା ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇଛି । ତେଣୁ ବାପା ମୋତେ ସେଇ ନୀଚ ଲୋକ ହସ୍ତରେ ଅର୍ପଣ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ତୁମେ ଏ ଅଭାଗିନୀ ପ୍ରତି ସ୍ନେହଥିଲେ ଆମ ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କର । ବାପାତ ନିଶ୍ଚୟ ସେହି ଲୋକଟାକୁ ତୁମସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପଠାଇବେ । ସେତ ଯୁଦ୍ଧ କଣ କିଛି ଜାଣେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ତୁମେ ତାକୁ ମାରି ପଥ ପରିଷ୍କାର କରିଦେଲେ ତୁମର ମୋର ବିବାହର ସୁବିଧା ହୋଇଯିବ । ଇତି

ଅଭାଗିନୀ

ବିଳାସବତୀ

ବିଳାସବତୀ ଏହି ଚିଠିଖଣ୍ଡିକ ଲେଖି ନିଜର ବିଶ୍ୱାସୀ ଚର ହାତରେ ସେ ଦେଶର ରାଜପୁତ୍ର ପାଖକୁ ପଠାଇ ଦେଲା । ବିଳାସବତୀ

ମନେମନେ ଭାବିଲା "ଦୁସବ୍ଧକୁମାର ତ ଯୁଦ୍ଧବିଦ୍ୟା ଜାଣେ ନାହିଁ ରାଜପୁତ୍ର ଆସି ନିଶ୍ଚୟ ତାଙ୍କୁ ମାରି ଦେବ।"

ଏଣେ ସେ ଦେଶର ରାଜପୁତ୍ର ଜଣେ କନ୍ୟା ବିଳାସବତୀର ଶି ପାଇ ନିଜ ବାପାଙ୍କୁ ଜଣାଇ ବହୁତ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତ ନେଇ ବିଳାସବତୀର ବାପ ରାଜାଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କଲା। ଏ ଦେଶର ରାଜା ଯୁଦ୍ଧପାଇଁ ତିଆରି ନଥିଲେ। ହଠାତ୍ ଆକ୍ରମଣ ହେବାରୁ ବହୁ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ। ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଲୋଡ଼ିଲେ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ବିଚାର କରି କିଛି ସ୍ଥିର କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ। ସେଠୁ ଦୁସବ୍ଧକୁମାର ଏ ଖବର ପାଇଲା। ସେ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲା "ମହାରାଜ, ସେ ରାଜପୁତ୍ର କାହିଁକି ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କରିଛନ୍ତି ଜାଣନ୍ତି। ସେ ଚାହେଁ ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ଆପଣଙ୍କ-ଠାରୁ ନେଇଯିବାକୁ, ଆଉ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସବୁ ଗୁପ୍ତ ସନ୍ଧାନ ନେଇ ସାରିଛି ଯେ ବିଳାସବତୀ ମଧ୍ୟ ତାକୁଇ ବିଭା କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ଏବଂ ସେଥି-ପାଇଁ ସେ ଅନ୍ୟ କାହାରିକୁ ବିଭା କରିବାକୁ ରାଜି ହେଉ ନାହାନ୍ତି।" ମହାରାଜା ଏକଥା ଶୁଣି ବହୁତ କ୍ରୁଦ୍ଧ ହେଲେ ଏବଂ କହିଲେ ନା ମୁଁ ଏହା କରିବି ଦେବି ନାହିଁ। ବିଳାସବତୀ ମୋପରି ପିତାର ଝିଅ-ହୋଇ ପୁଣି ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ। ମୁଁ ଏତେଦୂର ଅପମାନ ସହି ପାରିବି ନାହିଁ। ଯାହାହେବାର ହେଉ ମୁଁ ଯୁଦ୍ଧ କରିବି ଏବଂ ମଲେ ସେ ବିଳାସବତୀକୁ ନେବ।" ଦୁସବ୍ଧକୁମାର ରାଜାଙ୍କର ଏପରି ବ୍ୟସ୍ତ ଦେଖି ବହୁତ ବିନୟ ହୋଇ କହିଲା ମହାରାଜ, ଆପଣ ମୋର ବାପ ସମାନ, ଆଉ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଆସିଲା ଦିନରୁ ପୁଅପରି ବ୍ୟବହାରରେ ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆପଣଙ୍କ ଠାରେ କୃତଜ୍ଞ। ଆପଣ କିମ୍ବା ଆପଣଙ୍କର ପ୍ରଜା କେହି ଯୁଦ୍ଧ କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ। ମୁଁ ବିନା ଅସ୍ତ୍ର ଏବଂ

ପାତରେ ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ହରାଇ ଦେବି ! ମାତ୍ର ଆପଣଙ୍କ ମତି ଚାହେଁ । କାରଣ କଳାବତୀ ପଛରେ ମୋତେ ଦୋଷ ଦେବେ ।" ରାଜା କହିଲେ 'ଯାଅ ବତ୍ସ, କଳାବତୀ ଆଜିଠାରୁ ଆର ହିଁ ଅଟେ । ତୁମେ ଯେ କୌଣସି ମତେ ଶତ୍ରୁଙ୍କୁ ହରାଇ ମୋର ରାଜ୍ୟ ରକ୍ଷା କର ।"

ତାପରେ ଦୁଃଖୀକୁମାର ତାର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ସିଂହ, ଲୁ ଓ ଗଧିଆଙ୍କୁ କହିଲା "ଦେଖ, ଆଜି ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ ଛାଉଣୀରେ ମି ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ହେବ ।" ସିଂହ, ଭାଲୁ ଓ ଗଧିଆ କହିଲେ ଆମେ ତିଆର ।" ସେଠୁ ଦୁଃଖୀକୁମାର ତିନିଙ୍କୁ ଧରି ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ-ଙ୍କେ ଗଲା । ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ ଛାଉଣୀରେ ପହଞ୍ଚି ସିଂହ ରଡ଼ିକରି ଗୋଟେ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଲା । ଭାଲୁ ଗୋଟେ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଲା ଏବଂ ଧିଆ ଆଉ ଗୋଟେ ଦିଗକୁ ଧାଇଁଲା । ତିନିହେଁ ଏଣେ ତେଣେ ଇଁ କାହାକୁ ବଧେ କାହାକୁ ଚିପୁଡ଼େ କାହାକୁ ଗୋଡ଼ାଏ ରିମାରି ଗଲେ । କାହାକୁ ମଧ୍ୟ ଆମ୍ଭୁଡ଼ି ପକାଇଲେ । ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ-ନେ ଏପରି ଦେଖି ଭୟରେ କିଏ କୁଆଡେ ଜୀବନ ବିକଳରେ ପଳାଇ ଏ ଜଙ୍ଗଲରେ, କିଏ ଗୁମ୍ଫାରେ, କିଏ ଗଛରେ, କିଏ ବା ନଈରେ ମି ଜୀବନ ରକ୍ଷା କଲେ । ରାଜପୁତ୍ର ଏହା ଦେଖି ମହା ବିପଦରେ ଲା ଏବଂ ସାହସରେ ଦୁଃଖୀକୁମାର ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇ ଣ୍ଡା ବୁଲାଇଲା । ମାତ୍ର ଦୁଃଖୀକୁମାର ତାର ବେଗରେ ଖଣ୍ଡାବୁଲା ଗରେ ଠିଆହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଲଜ୍ୟାରେ ପଳାଇଲା । ବି ଦୁଃଖୀକୁମାର ତାକୁ ପଳାଉଛି ଭାବି ଗୋଡ଼ାଇଲା ନାହିଁ । ଜ୍ୟର ପ୍ରଜାମାନେ ସମସ୍ତେ ଦୁଃଖୀକୁମାରର ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଦେଖି ନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହିଲେ ଏବଂ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ କହିଲେ ଦୁଃଖୀକୁମାର

କମ୍ ଲୋକ ନୁହେଁ । ତାଙ୍କ ସବୁ ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଜଣା ଏବଂ ଶତ୍ରୁ
ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।" ରାଜା ଖୁସିହୋ
ଦୁସ୍ତକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହିଲେ ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଧା
ସେନାପତି କରାଇଲେ । ଦୁସ୍ତକୁମାର ସବୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଅସ୍ତ୍
ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳ ଶିଖାଇଲା । ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜା ସମସ୍ତେ ଖୁସି
ହେଲେ । ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ କଳାସବତୀର ଦୁସ୍ତକୁମାର ପ୍ରତି ଘୃ
ଗଲା ନାହିଁ । ଦୁସ୍ତକୁମାରର ଜାଣତରେ ପ୍ରେମାର ହୃଦ
ଈର୍ଷାରେ ପୂରିଯାଉଥାଏ । ଦୁସ୍ତକୁମାର ଏହା ଜାଣିପାରି ସେ
ରାଜ୍ୟରୁ ଚାଲିଯିବାକୁ ମନସ୍ଥ କଲା ଏବଂ ଯେଉଁଦିନ ଯିବ ତ
ଆଗଦିନ ରାଜା ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଜା ସମସ୍ତଙ୍କଠୁ ପୁନରାଏ ଅସି
ବୋଲି ଛଳନା କଲା । ସମସ୍ତେ ବହୁତ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ ଏ
ଦୁସ୍ତକୁମାରଙ୍କୁ ସେଠାରୁ ଚାଲି ନ ଯିବାକୁ ବାରମ୍ବାର ଅନୁରୋ
କଲେ । ମାତ୍ର ଦୁସ୍ତକୁମାର ତାର ପରଦିନ ସକାଳୁ କାହାରି
ଦେଖା ନ କରି ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ନେଇ ଅନ୍ୟଆଡେ
ଚାଲିଗଲା । ଏଅଡେ ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ତାଙ୍କୁ ନ ଦେ
ବହୁତ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ । ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ 'ମହାରାଜ' ଦୁସ୍ତ
କୁମାରଙ୍କୁ ପ୍ରେମା କଳାସବତୀ ଘୃଣା ଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖୁଥିବା
ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖମନରେ ଏ ରାଜ୍ୟ ତ୍ୟାଗ କଲେ । ମାତ୍ର
କଥା ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ରାଜାମାନେ ଶୁଣିଲେ ଆପଣଙ୍କୁ କଣ କହିବେ
ମହାରାଜା ହିଁ ଅରୁ ଏପରି ବ୍ୟବହାରରେ ବହୁତ କ୍ରୁଦ୍ଧ ହୋ
କଳାସବତୀକୁ ଡକାଇ ଆଣି କହିଲେ "ଦେଖ୍ କଳାସବ
ତୋର ଆଉ ଏଠାରେ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ତୋ ଲାଗି ସାରା ରାଜ୍ୟଠ
ଷ୍ଟଣ ଘଟିଲା । ତୋ'ତେ ଅସୁର ଚୋରାଇ ନେଇଥିଲା ଏବଂ
ତୋତେ ବସାଇଥିଲା । ମୁଁ ସେହିପରି ତୋତେ ଛାଡିବି ଯେ ଅ

ଗ୍ରେପ୍ତାର କରିନେଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ଆଉ ତୋର ମୁହଁ ଚାହିଁବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁନାହିଁ । ତୁ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତୋର ଭାଗ୍ୟ ଯେଉଁଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଆ କିମ୍ବା ତୋର ସେହି ଗୁପ୍ତପ୍ରଣୟୀ ଭିକ୍ଷୁ, କାପୁରୁଷ ଯେ କି ଏତେ ସୈନ୍ୟ ଧରି ଆସି ଜଣେ ସାମାନ୍ୟ ଯୁବକ ହସ୍ତରେ ପରାସ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରାଣଭୟରେ ଲଙ୍କାରେ ପଳାଇଲା । ତାର ପାଖକୁ ଚାଲି ଯା ।” ଏହା ଶୁଣି ବିଳାସବତୀ ମୁଣ୍ଡରେ ବଜ୍ର ପଡ଼ିଲାପରି ହେଲା । ଦୁସର୍ଗୀକୁମାର ଗଳପଟରେ ବିଳାସବତୀ ମନେ ମନେ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲା । ମାତ୍ର ଏ ଘଟଣାରେ ତା'ର ଦୁଃଖର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ ବାପାଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ି କ୍ଷମା ମାଗିଲା । ମାତ୍ର ରଜା ତାଙ୍କୁ ଚାହିଁଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରହରୀଙ୍କୁ କହିଲେ “ଯାଅ ଚଣ୍ଡାଳିକୁ ନେଇ ଯାଅ ଏ ରାଜ୍ୟର ଅରପାଖ ବଣରେ ଛାଡ଼ି ଆସିବ ।” ପ୍ରହରୀ ରାଜକେମାଙ୍କୁ ଧରି ବଣଆଡ଼କୁ ନେଇଗଲେ । ବିଳାସବତୀ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଯାଉଥାଏ । ଏବଂ ପ୍ରହରୀ ତାକୁ ବଣରେ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଆସିଲା ।

ଏଣେ ଦୁସର୍ଗୀକୁମାର ବହୁତ ବଣ ପର୍ବତ ପାର ହୋଇ ଆଜ୍ଞ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ରାଜ୍ୟର ଶେଷ ମୁଣ୍ଡରେ ଗୋଟିଏ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘର । ଦୁସର୍ଗୀକୁମାର ତାର ଦୁଆରକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରେ କାନ୍ଦ ବୋବାଳି ଲାଗିଛି । ସେଠୁ ଦୁସର୍ଗୀକୁମାର ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇ ପଚାରିଲା “ତୁମର କି ବିପଦ ପଡ଼ିଛି କୁହ ।” ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲା “ତୁମେ ଆମର ବିପଦ କଥା ଶୁଣି ବା କଣ କରିବ ?” ଦୁସର୍ଗୀକୁମାର କହିଲା “ଯେ କୌଣସି ବିପଦ ହେଉ ପଛେ ମୁଁ ତୁମଙ୍କୁ ତହିଁରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବି ।” ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କାନ୍ଦଣା ବନ୍ଦ କରି କହିଲା “ଏ ରାଜ୍ୟକୁ ଗୋଟାଏ ଅସୁର ଆସିଛି । ସେ ରାଜାଙ୍କ

ପାଖରେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ତାର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନ ଦେଲେ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମାରି ପକାଇବ । ରାଜା ତାକୁ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଜଣେ ଲେଖାଁ ତାର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ତା ପାଖକୁ ପଠାହେବେ ଏବଂ ସେ ପ୍ରଶ୍ନ ତାକୁ ପଚରା ହେବ । ଯେ ଉତ୍ତର ନ ଦେଇଥିବ ତାକୁ ଅସୁର ମାରିଦେବ । ଏହିପରି ରାଜ୍ୟର ପ୍ରାୟ ଅସୁର ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ନ ଦେଇ ଅନେକ ଲୋକ ମଲେଣି । ଆଜି ମୋର ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ପାଳି । ମୋର ସ୍ୱାମୀ ମରିଗଲେ; ମୋର ଦୁଇଟି ଛୋଟ ପିଲ, ଆମେ ପୋଷି ହେବୁ କପର । ସେଥିପାଇଁ ଆଜି କାହାର ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । ମହାରାଜା ମଧ୍ୟ ଏପରି ପ୍ରଜାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁରେ ପାଗଳା ପରି ହୋଇ ଗଲେଣି । ଅସୁରଠାରୁ ବଞ୍ଚିବାକୁ କୌଣସି ଉପାୟ ପାଉନାହାନ୍ତି ।" ଦୁସ୍ତରୀକୁମାର କହିଲା "ଅସୁର କେଉଁଠି ଥାଏ ?" ବ୍ରାହ୍ମଣ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କହିଲେ "ଅସୁରଟା ଦିନମାନ କୁଆଡ଼େ ଥାଏ କେଜାଣି, ରାତିରେ ଏ ହେଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ଯାହା ଏ ରାଜ୍ୟର ଶ୍ମଶାନରେ ଅଛି ସେଇଠିକି ଆସେ । ରାତିଅଧକୁ ଗୋଟାଏ ଭୀଷଣ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଆସେ । ରାତିରେ ସେଠାରେ କଣ କରେ କେଜାଣି ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଭୀଷଣ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଏ । ସକାଳକୁ ଯାଇ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ଯେଉଁ ଲୋକଙ୍କୁ ସେ ଗଛ ମୂଳକୁ ଅସୁର ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ଦେବାକୁ ପଠା ହୋଇଥାଏ, ସେ ଲୋକ ମରି ଶୋଇଥାଏ ।' ସେଠୁ ଦୁସ୍ତରୀକୁମାର ବ୍ରାହ୍ମଣୀକୁ କହିଲା । "କିଛି ଚିନ୍ତା କରନାହିଁ । ତୁମର ସ୍ୱାମୀ ବଦଳି ଆଜି ମୁଁ ସେଠାକୁ ଯିବି ।" ତା ପରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ନେଇ ସେ ସେହି ହେଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଅସୁର ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲା । କିଛିକ୍ଷଣ ପରେ ହୁଉ-ହୁଉ ହୋଇ ଗରମ ହାଉଆ ତା ଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ି ଆସିଲା । ସେ ନ ଡରି ସେହି ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା, ଦେଖିଲା ବଡ ବଡ ଦାନ୍ତ ଜଳନ୍ତା ନିଆଁ-

ପରି ଆଖି ଏବଂ ଗୋଟାଏ ପାହାଡ଼ପରି ଦେହକ ସେ ଆଡ଼କୁ ଧାଇଁ ଆସୁଛି । ଦୁସରୀକୁମାର ନିର୍ଭୟରେ ଠିଆ ହେଲା ଏବଂ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ଗଛରେ ଲୁଚି ଯିବାକୁ କହିଲା । ସେମାନେ ଗଛରେ ଲୁଚିଗଲେ । ଅସୁର ପହଞ୍ଚି ଦୁସରୀକୁମାରକୁ କହିଲା "ତୁ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ଦେଇ ପାରିବୁ ?" ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲା "ମୁଁ ତୋ ଯମ ଆସିଛି; ତୋ ପ୍ରଶ୍ନ କଣ ତୋର ପ୍ରାଣର ଜବାବ ଦେବି ।" ଏ କଥାରେ ଅସୁର ରାଗିଯାଇ ଗୋଟାଏ ବିକଟାଳ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଦୁସରୀକୁମାରଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ି ଆସିଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ନିଜ ଯୁକ୍ତେ ତୀର ବେଗରେ ଖଣ୍ଡା ବୁଲାଇଲା । ଅସୁର ତା ଖଣ୍ଡା ବୁଲାରେ ତା ପାଖରେ ପଶି ପାରିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ଭାବିଲା "ଆଗରୁ ଯେଉଁମାନେ ଆସୁଥିଲେ, ସେମାନେ ମୋର ରଡ଼ିରେ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇ ମରି ଯାଉଥିଲେ, ମାତ୍ର ଏ କିଏ, ଏତ କମ୍ ଲୋକପରି ଜଣା ଯାଉନାହିଁ ।" ଏହା ଭାବୁ ଭାବୁ ଅସୁର ଅନ୍ୟମନସ୍କଭାବରେ ଟିକିଏ ଠିଆ ହୋଇ ଯିବାରୁ ତେଣେ ଗଛ ଉପରୁ ଫଟ୍‌କିନା ସିଂହ ତା ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା । କାରଣ ତାର ମୁନିବ ଏକା ଯୁଦ୍ଧ କରୁଥିବାର ସିଂହକୁ ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ । ଅସୁର ସିଂହଆଡ଼େ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଦୁସରୀକୁମାର ଏହି ଅବସରରେ ଅସୁର ଆଖିକୁ ଦୁଇଟି ଶର ମାରି ଆଖି ଫୁଟାଇ ଦେଲା । ଅସୁର ଅନ୍ଧ ହୋଇ ଏଣେ ତେଣେ ଧାଇଁବାକୁ ଲାଗିଲା । ଧାଇଁ ଧାଇଁ କିଛି ତାକୁ ନ ଦିଶୁ ଥିବାରୁ ଧଡ଼୍‌କିନା ଯାଇ ଟଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ଦେହରେ ବାଡ଼େଇ ହୋଇ ଭୁସ୍‌କିନା ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ସେଠ ଭାଲୁ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ, ଠେକୁଆ ଫକ୍ ପାକ୍ ଅସୁର ଉପରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ସିଂହ ମଧ୍ୟ ଆସି ଅସୁର ଗୋଡ଼କୁ ଗାଁକ୍ କିନା ମାଡ଼ି ବସିଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ଏସବୁ ଦେଖି ଆଉ ଡେରି ନ କରି

ଖଣ୍ଡାରେ ଅସୁର ବେକରେ ଏକା ଚୋଟେ ଦେଲା ଯେ ଅସୁର ଭେକର ଗୋଟା ବିକଟାଳ ରଡ଼ି କଲା ଏବଂ ତା ପିଣ୍ଡରୁ ପ୍ରାଣ ଛାଡ଼ିଗଲା । ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଦେଖାଗଲା ଯେ ଅସୁର ଦେହରୁ ଗୋଟିଏ ଦିବ୍ୟସୁନ୍ଦର ପୁରୁଷ ବାହାରିଲା ଏବଂ ସରଗରୁ ଗୋଟିଏ ସୁନାର ରଥ ଆସି ତା ସାମନାରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେ ଦିବ୍ୟସୁନ୍ଦର ପୁରୁଷଟି ସେ ରଥରେ ବସି ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଚାଲିଗଲା । ଦୁସଣ୍ଟିକୁମାର ଭାବିଲା ଯେ କେହି ଗନ୍ଧର୍ବ ବୋଧହୁଏ ଶାପ ପାଇ ଅସୁର ହୋଇ ଥିଲା । ରାତି ସେତେବେଳକୁ ପାହାନ୍ତା ହେଲାଣି । ଦୁସଣ୍ଟିକୁମାରର ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ହାଲିଆ ହୋଇ ସମସ୍ତେ ସେଇ ଗଛତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ ଏବଂ ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ତାଙ୍କୁ ନିଦ ହୋଇଗଲା ।

ସକାଳ ହେଲା ଏପଟେ ସହରର ରଡ଼ି ଏବଂ ଗୋଳମାଳରେ ରାଜ୍ୟସାରା ଲୋକଙ୍କର କାହାରି ନିଦ ନାହିଁ । ରାଜାଙ୍କର ମଧ୍ୟ ତଦ୍ରୂପ । ସମସ୍ତେ ଭାବିଲେ କାଲି ବ୍ରାହ୍ମଣର ପାଳିଥିଲା । କଣ ହେଲା, ଏତେ ଗୋଳମାଳ କାହିଁକି ହେଲା । ଏହାପରେ ଖାଲି ରାଜା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଲୋକମାନେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରଆଡ଼େ ଯାଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଦୁଆରେ ବସିଛି । ରାଜା ପଚାରିଲେ "କିହୋ ବ୍ରାହ୍ମଣ, କାଲି ତୁମ ପାଳି ଥିଲା । ଅସୁର କଣ କଲା ?" ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲା "ମହାରାଜ, ମାଫ୍ କରିବେ, ମୁଁ କାଲି ରାତିରେ ଅସୁର ପାଖକୁ ଯାଇନାହିଁ ।" ରାଜା କହିଲେ "କିପରି, କାଲିତ ରାତିରେ ଅସୁର ବହୁତ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ିଥିଲା ।" ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲା "ମହାରାଜ ! ଅରକ୍ଷିତକୁ ଦଇବ ଭରସା; କାଲି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ମୋ ଘରକୁ ଜଣେ ବିଦେଶୀ ଲୋକ ଗୋଟାଏ ସିଂହ, ଗୋଟାଏ ଭାଲୁ, ଗୋଟାଏ ଗଧିଆ, ଗୋଟାଏ ବିଲୁଆ ଓ ଗୋଟାଏ ଠେକୁଆ ଧରି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ସେତେବେଳେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ

ବସି କାନ୍ଦୁଥିଲି । ବିଦେଶୀଟି ଆମକୁ ନିର୍ଭୟ ଦେଇ ମୁଁ ମନା କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେହି ଗଛମୂଳ ଆଡେ ଗଲା । ତା ପାଖରେ ସିଂହ ପ୍ରଭୃତି ଥିବାରୁ ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କଲି ଯେ ସେ କୌଣସି ମତେ ଅସୁର କବଳରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବ । ତେଣୁ ମୁଁ ଆଉ ଗଲି ନାହିଁ ।" ରାଜା ଏକଥା ଶୁଣି ବହୁତ ଚିନ୍ତା କରି କରି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଧରି ଶ୍ମଶାନରେ ଥିବା ବରଗଛ ଆଡେ ଗଲେ । ସେଠାରେ ଦେଖିଲେ ଅସୁରର ମୁଣ୍ଡଟା ଏବଂ ଗଣ୍ଡିଟା ଦୁଇଖଣ୍ଡ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ଏବଂ ଗଛମୂଳରେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଜଣେ ରାଜପୁତ୍ରପରି ଲୋକ ଶୋଇଛି । ତା ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ଗୋଟାଏ ସିଂହ, ଗୋଟାଏ ଭାଲୁ, ଗୋଟାଏ ଗଧିଆ, ଗୋଟାଏ ବିଲୁଆ ଏବଂ ଗୋଟାଏ ଠେକୁଆ ଏପରି ପାଞ୍ଚଟା ଜନ୍ତୁ ଶୋଇଛନ୍ତି । ରାଜା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ପଚାରିଲେ "ଏହି ବିଦେଶୀ ?" ବ୍ରାହ୍ମଣ କହିଲା ହଁ "ମହାରାଜ !" ରାଜା କହିଲେ "ମୁଁ ଦେଖୁଛି ଲୋକଟି ଭାରି ସାହସୀ ।" ଏହିପରି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ସମୟରେ କୋଳାହଳ ହେବାରୁ ଦୁସଗ୍ଧକୁମାରର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ଦୁସଗ୍ଧକୁମାର ଉଠି ଆଖି ମଳି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚାହିଁଲା ଏବଂ ଗଲା ରାତିରେ ଦେଖିଥିବା ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଚିହ୍ନି ପାଖକୁ ଡାକିଲା । ବ୍ରାହ୍ମଣ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଦୁସଗ୍ଧକୁମାର ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ିଗଲା । ଦୁସଗ୍ଧକୁମାର କହିଲା "ଓହୋ, ବହୁତ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲି । କାଲି ରାତିରେ ଅସୁର ସଙ୍ଗରେ ଯୁଦ୍ଧ କରି ଅମେ ବହୁତ ହାଲିଆ ହୋଇ ପଡ଼ିଲୁଁ । ଟିକିଏ ପାଣି ଆଣିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କର ଭାରି ଶୋଷ ହେଉଛି ।" ବ୍ରାହ୍ମଣ ରାଜାଙ୍କୁ ଦେଖାଇ କହିଲା "ଏ ଆମ ମହାରାଜା । ଆପଣ ଚାଲନ୍ତୁ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଆପଣଙ୍କୁ ନେଇ ନେବୁଁ । ଚାଲିଇ ଦେବୁଁ ନାହିଁ । ଆପଣ ଆମର ଏତେ ଉପକାର କରିଛନ୍ତି ।" ଦୁସଗ୍ଧକୁମାର ଉଠି ଠିଆ

ହୋଇ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ନମସ୍କାର ଜଣାଇଲା । ରାଜା ଦୁସରୀକୁମାରର ବ୍ୟବହାରରେ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇ କହିଲେ "ଦେଖ ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ କୌଣସି ଦେଶର ରାଜପୁତ୍ର ହେବ ପରା । ତୁମେ ଯେ ଇଚ୍ଛା ସେ ହୁଅ ମୋର ଆଜିଠାରୁ ବନ୍ଧୁ । ତୁମେ ରାଜ୍ୟଟାକୁ ଏତେବଡ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କଲ । ତୁମଙ୍କୁ ଆଗରୁ ପାଇଥିଲେ ମୋର ଏତେଗୁଡ଼ିଏ ପ୍ରଜା ମରି ନ ଥାନ୍ତେ ।" ସେଦିନ ସମସ୍ତେ ସାଙ୍ଗହୋଇ ତାଙ୍କ ନଅରଅଡ଼େ ଚାଲିଲେ । ରାଜା ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କୁ ବହୁତ ଆଦର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କଲେ ଏବଂ ସମସ୍ତପ୍ରକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି-ଦେଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ବ୍ୟବହାରରେ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇ ସେଠାରେ ଅନେକ ଦିନ କଟାଇ ଦେଲେ ।

ଏହି ସମୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଶତ୍ରୁ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ଆକ୍ରମଣ-କାରୀ ଶତ୍ରୁ ହେଉଛନ୍ତି ଅନ୍ୟ ଦେଶର ରାଜା ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ଏବଂ ପଦ୍ମକୁମାରଙ୍କର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁ । ଶତ୍ରୁ ଆକ୍ରମଣ ଦ୍ୱାରା ସେ ଦେଶର ରାଜା ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ରାଜ୍ୟରେତ ସୈନ୍ୟ ନାହାନ୍ତି । ସବୁ ଅସୁର ଦ୍ୱାରା ମରିଛନ୍ତି । କିପରି ଶତ୍ରୁ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବେ । ବଡ଼ ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କୁ କହିଲେ "ଦେଖବନ୍ଧୁ, ତୁମେ ଆମକୁ ଗୋଟିଏ ମହାବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମହାବିପଦ ଉପସ୍ଥିତ । ତାର ପ୍ରତିକାର ନ କଲେ ଆମେ ଗଲୁ ।" ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲେ "ଦେଖନ୍ତୁ ମହାରାଜ ! ସେଥିପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ମୁଁ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ଆପଣଙ୍କ ରାଜ୍ୟରେ କୌଣସି ବିପଦ ପଶି ପାରିବ ନାହିଁ । ଆପଣଙ୍କର ଯେ କେତେକ ସୈନ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ମୋ ସହିତ ଦିଅନ୍ତୁ । ମୁଁ ଶତ୍ରୁସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଯେ କୌଣସି ଉପାୟରେ

ଘଉଡାଇଁ ଦେବ ।" ରାଜା ଖୁସି ହୋଇ ସମସ୍ତ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କ କଥାମାନ ଚଳିବାକୁ କହିଲେ ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ସେନାପତି କରିଦେଲେ । ତା ବାଦ ଲାଗିଲା ଯୁଦ୍ଧ ସୈନ୍ୟ ସୈନ୍ୟଙ୍କ ଭିତରେ । ମାତ୍ର ଯେତେବେଳେ ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କର ରାଜା ହଠାତ୍ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ଦେଖିଦେଲେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଯୁଦ୍ଧ ବନ୍ଦକରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ଓ ନିଜେ ଘୋଡ଼ା ଉପରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ଦୁସରୀକୁମାରକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ ଏବଂ କହିଲେ "ବନ୍ଧୁ । ମୋ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଏଠାରେ ଆସି ଲୁଚି ରହିଛ । ମୁଁ ତୁମର କଣ ଦୋଷ କଲି । ତୁମର ସେ ରାଜ୍ୟ କୁଆଡ଼େ ଗଲା ? କୁସୁମବତୀ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ? ଥରେ କୁସୁମବତୀକୁ ହରାଇ ଥିଲ । ପୁଣି କଣ ରାଜ୍ୟ ସହିତ କୁସୁମବତୀକୁ ହରାଇଲ ? ଯଦି କୌଣସି ବିପଦ ପଡ଼ିଲା ମୋ ରାଜ୍ୟକୁ ଗଲ ନାହିଁ । ଆମେ ସବୁ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ଏ ରାଜ୍ୟରେ ଆସି ଆତ୍ମଗୋପନ କରିବା କଣ ଭଲ ହେଲା ? ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଖାଲି ପହିଲିକୁମାର, ପହିଲିକୁମାର, ବୋଲି ଝୁରି ଝୁରି କଣ୍ଢା ହେଲଣି ।" ଦୁସରୀକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି ଭାବିଲା "କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ, ଏହାଙ୍କ ସହିତ ମୋର ତ କେବେ ଦେଖା ନାହିଁ, ହୁଏ ପହିଲିକୁମାରର ବୋଧହୁଏ ବନ୍ଧୁ ।" ସେଠୁ ସେ ନିଜର ପରିଚୟ ନ ଦେଇ ପହିଲିକୁମାର ଭାବରେ କହିଲା "ବନ୍ଧୁ, ସେ ସବୁ ପରେ କହିବି, ମାତ୍ର ତୁମ୍ଭ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଆସିଛ ମୁଁ ଜାଣିଥିଲେ ଯୁଦ୍ଧ ବିଲକୁଲ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା । ଏବେ ଏ ରାଜା ମୋର ବନ୍ଧୁ ଏବଂ ତୁମେ ବି ମୋର ବନ୍ଧୁ, ଏବେ ଆସ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ଭେଟ କରାଇ ପରିଚୟ କରାଇ ଦିଏ । ତା' ପରେ ଦୁହେଁ ସାଥିହୋଇ ସେ ରାଜା ନଅରଆଡ଼କୁ ଗଲେ । ବାଟରେ ଦୁସରୀକୁମାର ପଚାରିଲା "ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମୋ ଲାଗି କାହିଁକି ଚିନ୍ତା କରୁଛି ?" ମଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ କହିଲେ "ମନେ

ଅଛନ୍ତି ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ କହିଥିଲ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଭ୍ରାତୃବଧୂ କରିବାକୁ, ମାତ୍ର ମାଣିକ୍ୟ ତୁମଛଡ଼ା ଆଉ କାହାକୁ ଚାହେଁ ନା । ସେ କହେ ଯେ ସେ କୁସୁମବତୀଙ୍କର ସାନ ଭଉଣୀପରି ରହିବ ଓ ପୁଣି କହୁଛି ଯେ ଜଣେ ପୁରୁଷର କଣ ଦୁଇଟି ସ୍ତ୍ରୀ ରହୁ ନାହାନ୍ତି । କେତେବେଳେ କହୁଛି ପହିଲିକୁମାର ତ କୁସୁମବତୀକୁ ଆଉ ପାଇ ନ ଥିବେ । ଏହିପରି କେତେ ପାଗଳପରି ବକୁଛି । ମୁଁ ଯେତେ ବୁଝାଇଲେ ବୁଝୁ ନାହିଁ । ତୁମେତ କୁସୁମବତୀକୁ ପାଇ ଖୁସି ହୋଇଥିଲ । ପୁଣି କଣ ହେଲା । ବିଭାଘର ସମୟରେ ତୁମର ବିବାହ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ କହିବାକୁ ତୁମେ ମନା କରି ଥିବାରୁ ମୁଁ ତାକୁ କହୁନାହିଁ ।” ସେଠ, ଦୁସରୀକୁମାର ମନେ ମନେ ସବୁ ଭାବି ନେଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ପହିଲିକୁମାର କୁସୁମବତୀକି ବିଭା କରିଛି ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ରାଜା ହୋଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନାହିଁ ଏବଂ ମୋତେ ବିଭା କରିଦେବାକୁ ଏହାକୁ କହୁଛି । ଦେଖୁଛି ମାଣିକ୍ୟବତୀର ପ୍ରେମ ଅତୁଳନୀୟ । ଆଗୁ ମଜାଟା କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା । ଏହା ଭାବି ଭାବି ସେ ଦେଶର ରାଜା ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ରାଜାଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ପରିଚୟ କରାଇଦେଲେ । ସେ ଦେଶର ରାଜା ଖୁସି ହେଲେ ଏବଂ ନଅର ମଧ୍ୟରେ ବହୁତ ଆଡ଼ମ୍ବର ଜାକଜମକରେ ଖିଆପିଆ ହେଲା । ରାଜା ରାଜା ମିଳିଲେ । ସୈନ୍ୟ ସୈନ୍ୟ ମିଳିଲେ । ଏହିପରି ମଉଜରେ ଶତ୍ରୁମାନେ ମିତ୍ର ହୋଇ ସେଠାରେ ଦୁଇଦିନ କଟାଇଲେ । ତା’ ପରେ ବିଦାୟ ନେଲେ । ଗଲାବେଳେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ନିଜ ଦେଶକୁ ନେବାକୁ ଜିଗର ଲଗାଇଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ଛଳନା କରି କହିଲା “ମୋର ସାନଭାଇକୁ ମୁଁ ଖୋଜିବାକୁ ଆସିଛି । ତାକୁ ନ ପାଇଲେ କୁଆଡ଼େ ଯିବି ନାହିଁ । ତାକୁ

ପାଇଲେ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆଗେ ତୁମ ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚି ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ତାଙ୍କୁ ବିଭା କରାଇବି । ମୋ ସାନ ଭାଇକୁ ଦେଖିଲେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବିଭା କରିବାକୁ ଅମଙ୍ଗ ହେବ ନାହିଁ । ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରି ନିଜର ସୈନ୍ୟ ସାମନ୍ତ ନେଇ ନିଜ ଦେଶକୁ ବାହୁଡ଼ି ଗଲେ ।

ଏଣେ ଦୁସ୍ବପ୍ନକୁମାର ଭାଇ ପଦ୍ମଳକୁମାର ଚିନ୍ତାରେ ବହୁତ ଅକୁଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ସେ ଭାବିଲା 'ଭାଇ ରାଜା ହୋଇ କଣ ମୋତେ ଏକା ବେଳକେ ପାଶୋରି ପକାଇଲା । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ଦିନ ହେଲା ଆସିଲିଣି, ମାତ୍ର ଭାଇ ପଦ୍ମଳକୁମାରର କଥା ଭୁଲି ଯାଇଛି । ମନଟା କାହିଁକି ଭଲ ଲାଗୁ ନାହିଁ । ତା ପରେ ତାର ସେହି ଗଛରେ ପୋତା ହୋଇଥିବା ଖଣ୍ଡା କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଖଣ୍ଡା ପାଖକୁ ଗଲେ ଭାଇର ଭଲ ମନ୍ଦ ଜଣା ପଡ଼ିବ ।" ଏହିପରି ନାନା ଚିନ୍ତା କରି ସେ ଭାଇର ଅନ୍ବେଷଣରେ ଯିବାପାଇଁ ମନସ୍ଥ କଲା ଓ ମହାରାଜଙ୍କୁ କହି ବିଦାୟ ନେଲା । ମହାରାଜା ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ବହୁତ ଦୁଃଖ କଲେ । ଦୁସ୍ବପ୍ନକୁମାର ପୁଣି ଫେରି ଆସିବ କହି ସମସ୍ତଙ୍କି ବୋଧ ସୋଧ କରି ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ନେଇ ପୁଣି ଦେଶବିଦେଶ ବୁଲିଲା । ଯାଇ ଯାଇ ବାଟରେ କେତେ ବଣ ପର୍ବତ ପାର ହେଲା । ଶେଷରେ ଯେଉଁଠାରୁ ଦୁଇଭାଇ ଅଲଗା ହୋଇଥିଲେ ସେହି ଗଛପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ପୂର୍ବପରିଚିତ ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଗଛ ଦେଖି ଟିକିଏ ଆଶ୍ବସ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ଗଛ ପାଖକୁ ଯାଇ ପୋତା ହୋଇଥିବା ଖଣ୍ଡାଟି ଟାଣିଆଣି ଦେଖିଲା ଯେ ନିଜ ପାଖଟି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଛି, ମାତ୍ର ତାର ଭାଇ ପଦ୍ମଳକୁମାର

ପାଖିଟି କଲଙ୍କି ଲାଗି ଯାଇଛି ଏବଂ ଅଧା ଅଧା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଛି । ପହ୍ଲଲକୁମାର କିଛି ନା କିଛି ବିପଦରେ ପଡ଼ିଛି ବୋଲି ଜାଣି ପାରିଲା । ମାତ୍ର ଅଧା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଛି ଦେଖି ଭାବିଲା ନିଶ୍ଚୟ ଉଦ୍ଧାର ହୋଇ ପାରିବ । ତେଣୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଧରି ସେଠାରୁ ପହ୍ଲଲକୁମାର ଯେଉଁ ରାସ୍ତାରେ ଯାଇଥିଲା ସେହି ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଲା । ସେହିପରି ଅନେକ ବାଟ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ଦେଖିଲା ଦୁଇଟି ରାସ୍ତା ଯାଇଛି । ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତରକୁ ଓ ଗୋଟିଏ ଦକ୍ଷିଣକୁ । ସେ ରାସ୍ତା ଦୁଇଟିର ଗୋଟିଏ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ରାଇଜକୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟଗୋଟିଏ କୁସୁମବତୀର ବାପ ରାଇଜକୁ ପଡ଼ିଛି । ସେ ତ ଜାଣେ ନାହିଁ କେଉଁଠି କେଉଁ-ଦିଗକୁ ଯାଇଛି । ସେଠୁ ସେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ରାଇଜକୁ ଯେଉଁ ରାସ୍ତା ଯାଇଛି ସେହି ଦିଗକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲିଲା । ବହୁତ ବାଟ ଯାଇ ଯାଇ ଶେଷରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଜଙ୍ଗଲ ଦେଖିଲା । ଜଙ୍ଗଲଟି ଦେଖିବାକୁ ଭାରି ସୁନ୍ଦର । ବଣ ବୁଦା-ଗୁଡ଼ିକରେ ନୂଆ ନୂଆ ପତ୍ର ଜଅଁଳି ମନ ମୋହି ନେଉଥାଏ । ବଣର ଫୁଲଗୁଡ଼ିକ ବାସନାରେ ମହକୁଥାଏ । ତାକୁ ଜଣାଗଲା ଜଙ୍ଗଲଟି ଗୋଟିଏ କୃତ୍ରିମ ଜଙ୍ଗଲ, ଯେପରି ସବୁ ରାଜାମାନଙ୍କ ନଅର ପାଖକୁ ଲାଗି କରି ଥାଏ ଏବଂ ରାଜପୁରର ମହିଳାମାନେ ମନ ବିନୋଦନ ପାଇଁ ସେ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲନ୍ତି ଏବଂ ଶିକାରୀ ବେଶରେ ଶିକାର କରନ୍ତି । ସେଠୁ ଧୂସରୀକୁମାର ସେହି ଜଙ୍ଗଲରେ ପଶିଲା । ବହୁତଆଡ଼େ ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲିଲା । କେତେ ମିଠା ଫଳ ଛିଣ୍ଡାଇ ଖାଇଲା ଏବଂ ସୁବାସ ଫୁଲ ଛିଣ୍ଡାଇ ଉପ-ଭୋଗ କଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ ଏଆଡ଼େ ସେଆଡ଼େ ନିର୍ଭୟରେ ବୁଲିଲା । ସେ ବଣଟି ତାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗିଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଜନ୍ତୁ-

ମାନେ ମଧ୍ୟ ତା ସହିତ ପୋଷା କୁକୁରଙ୍କୁ ଗୋଡ଼ାଇ ଥାନ୍ତି । ଏହିସମୟରେ ବୁଲି ବୁଲି ଆଉ ଥୋଡ଼େ ବାଟ ଗଲାରୁ ଗୋଟିଏ ଗହଳିଆ ଲତା ପଡ଼ିଲା । ଲତାଟା ପ୍ରାୟ ଖଣ୍ଡେ ବାଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଡ଼ିଛି । ଏ ପାଖରୁ ସେ ପାଖ ଦିଶୁନାହିଁ କି ଏ ପାଖରେ ମଣିଷ ଥିଲେ ସେ ପାଖକୁ ଜଣାପଡିବ ନାହିଁ । ବସନ୍ତକୁମାର ବାଟ ନପାଇ ଟିକିଏ ଠିଆ ହେଲା । କିଛିକ୍ଷଣ ବାଦେ ସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ୱର ଶୁଣି ପାରିଲା । ତେବେ ସେ ଜାଣିଲା ଯେ କୌଣସି ରାଜାର ଏ ବିଳାସବନ ଏବଂ ରାଜମହିଳାମାନେ ବୋଧହୁଏ ମନ ବିନୋଦନ ପାଇଁ ଏଠିକୁ ଆସିଅଛନ୍ତି । ଘଟଣା କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା ଭାବି ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ନିଃଶବ୍ଦରେ ସେ ସ୍ୱର ବାରେଇ ବାରେଇ ଆଗକୁ ଗଲା ଏବଂ ଲତା ଗହଳିଆ ଫାଙ୍କରେ ବହୁତ ଜଗିରହି ଚାହିଁଲା । ଦେଖିଲା ଯେ ଚାରୋଟି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ । ଗୋଟିଏ ତା ମଧ୍ୟରେ ଅତି ସୁନ୍ଦରୀ । ଚାରିଜଣଯାକ ଶିକାରୀ ବେଶ । ହାତରେ ଧନୁ । ସେମାନେ ଲତା ଗହଳି ପାଖରୁ ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରେ ଠିଆହୋଇ ନିସ୍ପନ୍ଦରେ ତେଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ଭୟରେ ଥରୁଛନ୍ତି, ଏବଂ କୁହାକୁହି ହେଉଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଥମା ସ୍ତ୍ରୀ—"ଦେଖ ସଖି ! ମୁଁ ସାପକୁ ଦେଖିଲେ ଭାରି ଡରେ । ମୋର ହାତ ଆଉ ଚଳୁ ନାହିଁ । ଦେଖେ ନାଗ ସାପଟା କି ବିକଟାଳ ଫଣା ଟେକି ଆମଆଡ଼େ ଚାହିଁଛି ଏବଂ ଆମ ବାଟ ବନ୍ଦ କରିଛି ।"

ଦ୍ୱିତୀୟା—"ମୋର ମଧ୍ୟ ତଦ୍ରୂପ । ସନ୍ତ୍ରାସ ଭୟ । କିବା କରିବ ?"

ତୃତୀୟା—"ଆହା, କି ଦୁର୍ଯୋଗରେ ବାହାରିଲେ ହେଲାଣି; ରାଜକନ୍ୟା ମାଣିକ୍ୟବତୀର ମନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ

ଆସି, ଟୋଟେ ଠେକୁଆ, କି ଗୋଟେ ପକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ଶିକାର ମିଳିଲା ନାହିଁ । ଶେଷରେ ନାଗସାପ ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ିଲେ !"

ଚତୁର୍ଥୀ ଯେ ଅତି ସୁନ୍ଦରୀ—"ସଖି, ପ୍ରିୟତମ ପହ୍ଲଳକୁମାର ସାଙ୍ଗରେ ଥିଲେ ଏପରି ଅବସ୍ଥା ହେବାକୁ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା ।"

ଏ ସବୁ କଥା ଦୁସସ୍ଥିକୁମାର ଶୁଣୁଥାଏ ଏବଂ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଲତା ପାର ହୋଇ ସେମାନଙ୍କ ପଛ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆସିଲାଣି । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଏ ହେଉଛନ୍ତି ମାଣିକ୍ୟବତୀ । ଭାଇ ପହ୍ଲଳକୁମାରଙ୍କୁ ଝୁରି ଝୁରି କଣ୍ଠା ହେଲାଣି, ମାଏ ହାଇତ ଯୁଁକୁ ମୋରପାଇଁ ରଖାଇଛନ୍ତି । ଏଣିକି ମୁଁ ନିଜେ ଭାଇ ପହ୍ଲଳକୁମାର ରୂପରେ ଛଳନା କରିବି । ଦେଖିବା କିପରି ମଜାଠା ହେଉଛି ।" ତାପରେ ସେ ସାମନାକୁ ଯାଇ ଅନାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ନାଗସାପ ରାସ୍ତା ଉପରେ ଫଣା ଟେକି ସେହି କନ୍ୟାମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଛି । ସେଠୁ ଦୁସସ୍ଥିକୁମାର ହଠାତ୍ ନାଗସାପଆଡ଼କୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ମନ୍ତ୍ର କରି ଚୂଳି ପକାଇ ଦେଲା । ନାଗସାପ ସୁନାପୁଅଟିପରି ଧୀରେ ଧୀରେ ଦୁସସ୍ଥିକୁମାର ଗୋଡ଼ତଳ ଦେଇ ଲତାଭିତରକୁ ପଶିଗଲା । ଦୁସସ୍ଥିକୁମାର ତାପରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀଆଡେ ଅନାଇ ଦେଖିଲା "ଆହା, କି ରୂପ ତାର !" ସେଠୁ ସେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆସିଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ ମଧ୍ୟ ଆଗରୁ ଯାଇ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ତାର ସଙ୍ଗିମାନଙ୍କ ଲଗାଲଗି ଛାଣି ପକାଉଥାନ୍ତି । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏ ଘଟଣାରେ ଲଜ୍ଜାରେ ସଢ଼ିଗଲା ଏବଂ ମୁହଁ ତଳକୁ ପୋତି ଦେଲା । ସେମାନେ ଦୁସସ୍ଥିକୁମାରକୁ ଚିହ୍ନି ନ ପାରି ପହ୍ଲଳକୁମାର ଭାବିଲେ । ଭାବିବାର ତ କଥା । ଦୁଇଭାଇ ତ ଏକାପରି । ଦୁସସ୍ଥିକୁମାର ପଚାରିଲା "ମହାରାଜ, ମୋର ପ୍ରିୟବନ୍ଧୁ ଭଲ ଅଛନ୍ତି ତ ?" ସଖିମାନେ

କହିଲେ "ହଁ ମହାରାଜା ଭଲ ଅଛନ୍ତି ; କିନ୍ତୁ—"ସଖିମାନେ ମାଣିକ୍ୟବତୀଆଡେ ଅନାଇଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଲଜ୍ଜାରେ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଦେଲା । ସେଠି ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲା "ଥାଉ, ତୁମ କିନ୍ତୁର ଅଭିପ୍ରାୟ ମୁଁ ବୁଝିପାରିଲି ।" ସେଠି ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ଥୟ ହେବାକୁ ଆଖି ଦେଖାଇଲା । ସେମାନେ ସୁନାପୁଅ ପରି ତାଙ୍କର ପାଦତଳେ ଶୋଇ ଲାଙ୍ଗୁଳ ହଲାଇଲେ । ସଖିମାନେ ପଚାରିଲେ "କୁସୁମବତୀ ଦେବୀଙ୍କର କୌଣସି ସନ୍ଧାନ ପାଇଲେ ?" ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ତାର ସଖିମାନେ ପହିଲିକୁମାର ବିଭାଘର କଥା ଜାଣି ନାହାନ୍ତି । ପହିଲିକୁମାର ମଧ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇକୁ ମନା କରି ଥିଲା କହିବାକୁ । ଦୁସରୀକୁମାର ଏ ପ୍ରଶ୍ନରେ କିଛି ନ ଭାବି ଛଳନା କରି କହିଲା "ନା ସଖି, ସେ ଆଉ ମିଳିବେ ନାହିଁ । ସଖିମାନଙ୍କୁ ତ ସାତଖଣ୍ଡ ମାଫ୍ । ସେମାନେ ତଥୁଁ ତର ତରରେ କହି ପକାଇଲେ । "ତେବେ ଅମ ସଖି ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ନିରାଶ କାହିଁକି କରୁଛନ୍ତି ?" ଏଥିରେ ଦୁସରୀକୁମାର ମୁରୁକି ମୁରୁକି ହସି କହିଲା "ମୁଁ ତ ପ୍ରଥମରୁ ତାଙ୍କୁ ନିରାଶ କରିଛି ସେଥିପାଇଁ ମୋ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଘୃଣା ନିଶ୍ଚୟ ଥିବ । ତୁମ ସଖି ବୋଧହୁଏ ମୋତେ ଭୁଲି ଯାଇଥିବେ ଏବଂ ମୋ ପ୍ରତି ଆଉ ଶ୍ରଦ୍ଧା ନ ଥିବ, ମାତ୍ର ତୁମ ସଖି ଯେବେ ଦୟା କରନ୍ତି ତେବେ ତାଙ୍କୁ କୁସୁମବତୀ ଭାବି ଗ୍ରହଣ କରିପାରେ ।" ଏ କଥାରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସମ୍ଭାଳି ହୋଇ ରହି ପାରିଲା ନାହିଁ । ତାର ହୃଦୟ ଆନନ୍ଦରେ ଭରିଗଲା । ସେ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଦୁସରୀକୁମାରର ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କଲା ଏବଂ କହିଲା ଏତେଦିନେ ମୋର ବ୍ରତ ସଫଳ ହେଲା । ପ୍ରିୟତମ ! ମୁଁ ସାରାଜୀବନ ତୁମର ପଦତଳେ ଦାସୀ ହୋଇ ରହିଲି ।" ସଖିମାନେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଆନନ୍ଦରେ ବହୁତ ଖୁସି ହେଲେ ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟ-

ବତୀକୁ ଦୁସରୀକୁମାର ପାଖେ ଏକା ଛାଡ଼ିଦେଇ ଲତା ଅଢୁଆଳରେ ଲୁଚିଗଲେ, ମାତ୍ର ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ତାହା ଜଣା ନାହିଁ । ଏହି ସମୟରେ ଦୁସରୀକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଏକା ଦେଖି କହିଲେ "ପ୍ରିୟେ ମାଣିକ୍ୟ ! ଗୋଟିଏ କଥା । କଣ କି, ତୁମର ମୋର ବିବାହ ହେବ, ମାତ୍ର ଟିକିଏ ଡେରି ହେବ । ମୁଁ ଅନ୍ୟରାଜ୍ୟକୁ ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତର କାମରେ ଯାଉଛି । ଖୁବ୍ କମ୍ ସମୟରେ ଫେରିବି । ତୁମେ ତ ମୋ କଥା ଜାଣ, ମୁଁ କେବେ ବିଶ୍ୱାସଘାତକତା କରିବି ନାହିଁ । ମୁଁ ତୁମ ଭାଇଙ୍କ ପାଖକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଉ ନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ଏ ବଣରେ ଲୁଚି ଲୁଚି ଆସିଥିଲି ।" ଏ ସବୁ କଥା ସଖୀମାନେ ଲତା ଅଢୁଆଳରେ ରହି ଶୁଣୁଥିଲେ । ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ପଛକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲେ ସଖୀମାନେ ନାହାନ୍ତି । ସେଠୁ ସେ ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କ ପାଦ ଧରି କହିଲେ "ପ୍ରିୟତମ, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ବାଧା ଦେବିନାହିଁ, ମାତ୍ର ଏ ଦାସୀକୁ ନିରାଶ କରିବେ ନାହିଁ ।" ସେଠୁ ନିଜ ହାତରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ହୀରାର ମୁଦି ବାହାର କରି ଦୁସରୀକୁମାରଙ୍କ ହାତରେ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଇ କହିଲେ ଏ ମୁଦିଟି ଥିଲେ ସବୁବେଳେ ମୋତେ ମନେ ପକାଉଥିବେ । ସେ ମୁଦିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ନାମ ଲେଖା ହୋଇଥିଲା । ସେଠୁ ସଖୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ସଖୀ ଲତା ଅଢୁଆଳରେ ଥାଇ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଫୁଲମାଳ ଗୁନ୍ଥିପକାଇ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଦୌଡ଼ିଆସି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ହାତକୁ ଫୁଲମାଳଟି ବଢ଼ାଇ ଦେଇ କହିଲେ "ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ, ଏଇଟା ରହିଗଲା ଯେ ।" ତହୁଁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସରମମିଶା ହସ ହସି ଫୁଲମାଳଟି ଦୁସରୀକୁମାରର ବେକରେ ଗଳାଇ ଦେଇ ପଦତଳେ ନମସ୍କାର କରି କହିଲେ "ମୋର ବହୁଦିନର ଆକାଂକ୍ଷା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ଆଜି ମୋର ଏ ଶୁଭ ବିବାହରେ ମୋର ଏ ସଖୀମାନେହିଁ ସାକ୍ଷୀ

ଉତ୍ତରିଲେ ।" ସେତେବେଳକୁ ବେଳ ବହୁତ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ସଖିମାନେ ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଦୁଃଖୀକୁମାରଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ନଅରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେହିଦିନଠାରୁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମନ ଆଉ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲାନାହିଁ । ସେ ବେଶ ଖୁସି ମନରେ ରହିଲା ।

ଏଣେ ଦୁଃଖୀକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ପୁଣି ପଛକୁ ଫେରି ଦୋସରା ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଲା । ସେ ରାସ୍ତାଟି କୁସୁମବତୀର ବାପା ରାଇଜଆଡ଼େ ଯାଇଥାଏ । ବହୁତବାଟ ଚାଲିଲା । ବାଟରେ କେତେ ବଣ ପରବତ ପଡ଼ିଲା । ସେମାନେ ଠାଏ ଠାଏ ବିଶ୍ରାମ ନେଉଥାନ୍ତି, ପୁଣି ଚାଲୁଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ଦୁଇଦିନ ଚାଲି ଚାଲି ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ରାଇଜର ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଲାକ୍ଷଣି ନମସ୍କାର କରୁଥାନ୍ତି । ଯେ ରାସ୍ତାରେ ଯାଉ-ଥାଏ ନମସ୍କାର ହେଉଥାଏ । ଏହାର କାରଣ ଦୁଃଖୀକୁମାର କିଛି ବୁଝି ପାରୁ ନ ଥାଏ । ଶେଷରେ ଜଣକୁ ପଚାରିଲା "ଏଠା କେଉଁ ରାଜ୍ୟ ?" ସେ ଲୋକ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା "କଣ ଆପଣ ଭୁଲି ଗଲେଣି । ସେଥର ଆପଣ ଆମକୁ କେଡ଼େ ବଡ଼ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ।" ସେଥୁ ଦୁଃଖୀକୁମାର ଭାବିଲା "ବୋଧହୁଏ ମୋର ଭାଇ ଏବାଟେ ଯାଇଛି ଏବଂ ଏମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛି । ସେଥୁ ଦୁଃଖୀକୁମାର କହିଲା "ଭୁଲିଯାଇଥିବି, ମୋର ବର୍ତ୍ତମାନ ମନଠିକ୍ ନାହିଁ । ଆଚ୍ଛା ତୁମେମାନେ ମୋତେ ମନେରଖିଛ । ଆଚ୍ଛା, ମୋର ନାମ କଣ କହିଲ ?" ସେ ଲୋକ କହିଲା "ଆପଣଙ୍କ ନାମ ସୁଶୀଲକୁମାର ବାବୁ ? ଆମେ କଣ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଆପଣଙ୍କୁ ଭୁଲିଯିବୁ ।" ସେଥୁ ଦୁଃଖୀକୁମାର ସବୁ କଥା ବୁଝିପାରିଲା ଏବଂ ନିଜର ପରିଚୟ ନଦେଇ ଚାଲିଲା । ଏ ଖବର ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ

ଢିଏ ଜଣାଇ ଦେଲା । ରାଜା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟବନ୍ଦକରି ମନ୍ତ୍ରୀ କନ୍ଟୁଆଲଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସି ଦୁସତ୍ରୀକୁମାରଙ୍କୁ ପାଛୋଟି ନେଇଗଲେ । ଦୁସତ୍ରୀକୁମାର ନିଜର ପରିଚୟ ନଦେଇ ନଅରକୁ ଗଲା ଏବଂ ମଉଜ ମଜଲିସ୍‌ରେ ଦୁଇଦିନ ସେଠାରେ କଟାଇଲା । ତାପରେ ରାଜା ଏବଂ ଆଉ ସମସ୍ତଙ୍କଠୁଁ ବିଦାୟନେଇ ଆଗକୁ ଚାଲିଲା । ଗଲାବେଳେ ସେ ଦେଶର ରାଜାକହିଲେ "ବନ୍ଧୁ, ଏହିପରି ଦୟାରଖି ସମୟ ସମୟରେ ଏଁଆଡ଼େ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ଆସୁଥିବେ । ତୁମ ଉପକାର ମୁଁ ଭୁଲି ପାରିବି ନାହିଁ ।"

ଦୁସତ୍ରୀକୁମାର ସେଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଅନ୍ୟ ଦେଶ ଆଡ଼େ ଚାଲିଲା । ପାଖରେ ଭାଲୁ, ସିଂହ, ବାଲୁଆ, ଗଧିଆ, ଠେକୁଆମାନେ ଗୋଡାଇ ଥାନ୍ତି । ବହୁତ ବଣ ପାର ହୋଇ ଶେଷରେ କୁସୁମବତୀର ବାପ ରାଇଜରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠାରେ ଦେଖିଲା କାହାରି ମନରେ ଶାନ୍ତି ନ ଥିଲା, ମାତ୍ର ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲାକ୍ଷଣି ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦରେ କୋଳାହଳ କରି ମାଡ଼ି ଆସିଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଖରେ "ଯୁବରାଜ ଫେରିଲେଣି, ଯୁବରାଜ ଫେରିଲେଣି ।" କିଏ କହିଲା 'ଯୁବରାଜଙ୍କୁ କେହି ଜିଣି ପାରିବେ ନାହିଁ । ସେ ଭାରି ଶିକାରୀ, ଦେଖ, କୁହୁକ ବଣରେ ଏକା ଏକା ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ଦାନା ଶିକାର କରି ନିର୍ଭୟରେ ଫେରିଲେ ।" ଏ ଘଟଣାରେ ଦୁସତ୍ରୀକୁମାର ଠଉରାଇ ନେଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ପହଲକୁମାର ସେଠାରେ ଯୁବରାଜ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ କେଉଁ ପିଶାଚ କି ଅସୁର ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ି ବନ୍ଦୀହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସେଠୁ କଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା ଭାବି ନିଜକୁ ଚିହ୍ନା ନ ଦେଇ ପହଲ-କୁମାର ରୂପରେ ଛଳନା କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ କହିଲା "ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତରେ ପଡ଼ି ଗୋଟାଏ ଅସୁର ହାବୁଡ଼େ ପଡ଼ିଗଲି ଏବଂ ସେ ଅସୁରଟା ଗୋଟାଏ ମାୟାବୀ ଅସୁର, କେତେ ମାୟାଜାଲ ବିସ୍ତାରିଲା ।

ଦେଶପରେ ରାଜକୁମାର ଏତେଦିନେ ଫେରିଲ । ଆଜ୍ଞା, ମହାରାଜ ଭଲ ଅଛନ୍ତି ତ ?" ପ୍ରଜାମାନେ କହିଲେ "ନା ଯୁବରାଜ ! ମହାରାଜା ଏବଂ ରାଜଜେମା କୁସୁମବତୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ବହୁତ ଦୁଃଖ ଏବଂ ମନ ଖରାପରେ କାଳ କାଟୁଛନ୍ତି । ଆପଣ ଶୀଘ୍ର ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ଦେଖା କରନ୍ତୁ । ସେଠୁ ଧୂସରିକୁମାର ଏବେ ସବୁ ବୁଝିପାରିଲା ଏବଂ ଯାହା ଭାବିଥିଲା ତାହା ଠିକ ବୋଲି ଭାବିଲା । ସେଉଠୁ କଣ ହେଲା ନା, ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ସହିତ ଧୂସରିକୁମାର ସିଂହଦ୍ୱାରେ ପହଞ୍ଚିଲାମାତ୍ରେ ଦୁଆରୀ ଜଣେ ଭିତରକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ କହିଲା "ମହାରାଜ, ଯୁବରାଜ ଆସି ଗଲେଣି ।" ରାଜା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ ଆନନ୍ଦରେ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ । ଧୂସରିକୁମାର ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଦତଳେ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଇଁ ନମସ୍କାର କଲା ଏବଂ କୁସୁମ-ବତୀ ମଧ୍ୟ ଧୂସରିକୁମାରକୁ ନମସ୍କାର କଲା । ଏଥିରେ ଧୂସରିକୁମାର ଟିକିଏ ସଙ୍କୁଚିତ ବୋଧକଲା । ପୁଣି କଥା ଧରା ପଡ଼ିଯିବା ଭୟରେ କିଛି ନ କହି ରହିଲା । ତା ପରେ କୁହୁକବଣର ଶିକାର କଥା ଏ ଆଉ ସେ ଆଉ ଫନ୍ଦ କେତେ କହିଲା । ସେଠୁ ସମସ୍ତେ ଖୁସି ହେଲେ ଏବଂ ନଅରରେ ପୁଣି ଆନନ୍ଦ ଫେରି ଆସିଲା । ରାତି ହେଲା । ସମସ୍ତେ ଖିଆପିଆ କରି ଶୋଇଲେ । ଏଇଠି ତ ଧୂସରିକୁମାର ଧରାପଡ଼ିବାର କଥା, ସେଠୁ କଣ ହେଲା ନା, ଅଗରୁ ଧୂସରିକୁମା କୁମାରକୁ ଏବଂ ତାର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଜୋଗେଇ ଉପରେ ଯେଉଁ ସେ ସେ ଦେବତା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି ଟିକିଏ କୁସୁମବର ପାହାରେ ପକାଇଲା । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଗଛଟା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ପଥର ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ସେ ସବୁ ଜାଣି ପାରିଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ଏହିପରି ଆସି ଏଠାରେ ପଥର ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ସେଠୁ ସେ ଦେବତାଙ୍କ କାନ୍ଧାରୁ ନ ପିଠି ବେତଟି ନିଜ ପାଖରେ ରଖିଲା ଏବଂ

ବଣରେ ଶିକାର କରିଯିବା କଥା କହାଇଲା । ମହାରାଜ ଏଥିରେ ପୁଣି ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ମନାକଲେ । କୁସୁମବତୀଙ୍କ ଅଗରୁ ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଯେ ତାର ସ୍ୱାମୀକୁ କୁହୁକବଣର କୌଣସି ପିଶାଚ କି ପିଶାଚୀ ଆଶ୍ରା କରିଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ତାର ମତି ଗତି ଠିକ ନାହିଁ ଏବଂ ତା ପାଖକୁ ଆସୁନାହିଁ । ସବୁବେଳେ ଘୁଣ୍ଡ ଘୁଣ୍ଡ ହେଉଛନ୍ତି । ପୁଣି ଶିକାର କରି ଯିବାକଥା ଶୁଣି କୁସୁମ-ବତୀର ମନ ଆହୁରି ଖରାପ ହୋଇଗଲା । ସେ ଭାବିଲା "ଏଥର ଯାଇ ଯଦି ନ ଫେରନ୍ତି କିମ୍ବା ପୁଣି ତାଙ୍କୁ କୁହୁକ କରି କିଏ ରଖେ ।" ଏକଥା ସେ ମନରେ ସ୍ଥିର କରି ଦୁସନ୍ତକୁମାର ପାଦଧରି ଏକବାର ମନ କଲା ମାତ୍ର ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଯମା ମାନିଲା ନାହିଁ । ଜିଦ୍ ଧରି କହିଲା, 'କୁହୁକବଣରେ ଯେତେ ଅସୁର ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନ ମାରିବା-ଯାଏ ମୋର ଧର୍ମ ନାହିଁ । ସେଠୁ ମହାରାଜା ଆଗଠୁଁ ଭଲ ଭଲ ଶିକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସହିତ ପଠାଇଲେ । ସେମାନେ ଦିନ ସ୍ଥିର କରି କୁହୁକବଣରେ ଶିକାର କରିବାକୁ ବାହାରିଲେ ।

ଫେରିଲେ । ଏ ଘଟଣାରେ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ଠାକୁ

ତାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାର ସେଠାରେ ଯୁବରାଜ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ...

ପିଶାଚ କି ଅସୁର ହାତରେ ପଡ଼ି ବନ୍ଦୀହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ସେଠାରେ ଜଣେ ହେଉଚି ଦେଖିବା ଭାବି ନିଜକୁ ଚିହ୍ନା ନ ଦେଇ ପହିଲ-...

କୁମାର ରୂପରେ ଛଳନା କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ କହିଲା "ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତରେ ପଡ଼ି ଗୋଟାଏ ଅସୁର ହାତରେ ପଡ଼ିଗଲି ଏବଂ ସେ ଅସୁରଟା ଗୋଟାଏ ମାୟାବୀ ଅସୁର, କେତେ ମାୟାଜାଲ ବିସ୍ତାରିଲା ।

ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, ନାଇଁରେ ପୁଅ ମୁଁ ତଳକୁ ଯିବନାହିଁ, ତୋର ଜନ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକ ମୋତେ ଖାଇଯିବେ ।" ଏଥିରେ ଦୁସରିକୁମାର କହିଲା "ନା ତୁ ତଳକୁ ଆ, ସେମାନେ କିଛି କରିବେ ନାହିଁ ।" ସେଥିରୁ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ପୁଅରେ ମୁଁ ଗୋଟିଏ କଥା କହିବି ତୁ କଲେ ତୋର ଜନ୍ତୁମାନେ ମୋତେ ଆଉ କାମୁଡ଼ିବେ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ମନରୁ ହିଂସା ଛାଡ଼ିଯିବ । ଦୁସରିକୁମାର କହିଲା "ହଉ ତେବେ କହ ।" ଦୁସରିକୁମାର ବୁଢ଼ୀ କଥାରେ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ସନ୍ଦେହ କରୁଥିଲା । ସେଥିରୁ ବୁଢ଼ୀ ଖଣ୍ଡେ ବେତ ତଳକୁ ପକାଇ ଦେଇ କହିଲା "ପୁଅ ଏଇ ବେତଟି ନେ, ଏଥିରେ ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ସମସ୍ତ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ପାଦରେ ପାହାରେ ମକାଇଲେ ସେମାନେ ମୋତେ ଆଉ କିଛି କରି-ପାରିବେ ନାହିଁ ।" ଦୁସରିକୁମାର ବେତଟି ଦେଖି ତା ମନରେ ସନ୍ଦେହ ଆସିଲା । ସେଇ ଅସୁରୁଣୀ ବୁଢ଼ୀର ଯେଉଁ ପେଡ଼ି ଥିଲା ସେଥିରୁ ମନ୍ତ୍ର ପୋଥି ପଢ଼ି ସାଧନା କରିଛି । ତାକୁ କଣ ମାୟା ଅଛପା ରହିବ । ସେଥିରୁ ସେ ସେ ବେତଖଣ୍ଡ ଦେଖିଲା ମାତ୍ରେ କୁହୁକ ବେତ ବୋଲି ଜଣାଗଲା । ତା ପରେ ସେ ଉପରକୁ ବୁଢ଼ୀ ଆଡେ ଅନାଇ ଖୁବ୍ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ବୁଢ଼ୀଟା ଗୋଟାଏ ପିଶାଚୀ । ସେଥିରୁ ଦୁସରିକୁମାର ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କରିନେଲା ଯେ ଏହି ପିଶାଚୀ ତାର ଭାଇ ପହିଲକୁମାରକୁ ଏବଂ ତାର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ କୋଉଠି ରଖିଛି । ସେଥିରୁ ସେ ସେ ବେତଟା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ପାହାରେ ପକାଇଲା । ଲୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଗଛଟା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ପଥର ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ସେ ସବୁ ଜାଣି ପାରିଲା ଯେ ତାର ଭାଇ ଏହିପରି ଆସି ଏଠାରେ ପଥର ହୋଇ ଯାଇଛି । ସେଥିରୁ ସେ ବେତରେ/କାହାରିକୁ ନ ପିଟି ବେତଟି ନିଜ ପାଖରେ ରଖିଲା ଏବଂ

ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲା "ଦେଖ ପିଶାଚୀ, [illegible] ଆଉ ଭଲଗତ ନାହିଁ । ଶୀଘ୍ର ତଳକୁ ଓହ୍ଲା, ନଚେତ୍ ଦେଖିବୁ ।"

ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ କର୍ଣ୍ଣପାତ କଲାନାହିଁ । ହାଃ, ହାଃ ହୋଇ ହସି ହସି କହିଲା "ଦେଖିଛୁ ତୋପରି କେତେ ଲୋକ । ମାତ୍ର ତୁମେ କାଳରେ ପଡ଼ିଛୁ, ତୋର ଉଦ୍ଧାର ନାହିଁ ।" ଏଥିରେ ହୁସଙ୍ଗକୁମାର ରାଗରେ ତା ଅଡ଼କୁ ଶର ଛାଡ଼ିଲା । ମାତ୍ର ଶର ମାରି ମାରି ଥକିଗଲା ସେଥିରେ ବୁଢ଼ୀର ଦେହରେ କୌଣସି ଶର ବାଜିଲା ନାହିଁ । ସେତେବେଳେ ହୁସଙ୍ଗକୁମାର ତାର ଔଷଧ ମନ୍ତ୍ର ପୋଥିରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଶାଣୁଆ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ନିଜ କୋଠରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ହିଲ୍‌ଭର [illegible] କାଟି ଶର ଦେହରେ ଯୋଖି ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ ମ[illegible] ଯାଉଛି; ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ମନ୍ତ୍ରରେ ତାର ଅ[illegible] ନାହିଁ । ସେତେ ସେ ବଡ ପାଟି କରି ଡାକିଲା "ଏ—ଏ —ମୋତେ [illegible] କର; ମୁଁ ଏଠୁ ପଳାଇବି ।" ହୁସଙ୍ଗକୁମାର କିଛି ନ [illegible] ବୁଢ଼ୀକୁ ଶର ମାରିଲା । ବୁଢ଼ୀ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତଳେ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ହୁସଙ୍ଗକୁମାର ତା ଚୁଟିକି ଧରି କହିଲା "କହ ମିବୁ କୁଆଡେ ? [illegible] ଏତେ ତୋର ବାହାରୁ ଥିଲା ପରା ?" ଏଥିରେ ବୁଢ଼ୀ [illegible] ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲା "ମୋତେ ଛାଡ଼ି ଦେ ଏବଂ ତୁ ଯାହା ମାଗିବୁ ଦେବି ।" ହୁସଙ୍ଗକୁମାର କହିଲା "ରହ, ମୁଁ କଣ ସହଜରେ ତୋତେ ଛାଡ଼ ଦେଉଛି ? ତୁ ମୋ ଭାଇ ହେବଙ୍କୁ କେଉଁଠି ପଥର କରି ରଖିଛୁ ଦେଖା ।" ସେଠୁ ବୁଢ଼ୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଗାଡ ପାଖକୁ ଗଲା ଏବଂ ଛଅଟି ପଥର ଦେଖାଇଦେଲା । ହୁସଙ୍ଗକୁମାର କହିଲା ଯ୍ୟାଙ୍କୁ ଜିଅନ୍ତା କଲେ ତୋତେ ଛାଡ଼ ଦେବି ନଚେତ୍ ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ି ମାରିଦେବି । ପିଶାଚୀ ବୁଢ଼ୀ

ନାଆଁ କଥା ଶୁଣି ଭୟରେ କମ୍ପି କମ୍ପି ସେ ପଥର ହୁଁଲା । ମନେ
ନିଜ ରୂପ ଦେଇ ଦେଲା । ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଓ ସେ
ସିଂହ, ଭାଲୁମାନେ ହୁଏଶୀକୁମାର ଅଗରେ ଠିଆ ହେଲେ । ...
ବୁଢ଼ୀ କହିଲା "ଏଥର ମୋତେ ଛାଡ଼ ଦେ ।" ହୁଂସୀକ... ଗୁଲାଣି,
"ନା ମୁଁ ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ତୋତେ ଛାଡ଼ିବି ନାହିଁ, ଠେକୁଆ ମଧ୍ୟ
ଯେତେ ଲୋକଙ୍କୁ ପଥର କରିଛୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମଣିଷ ଏବଂ ନିର୍ବୁଦ୍ଧି ଅ-
ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ତାପରେ ଗତ ଭରମ ଏଣେ ... ନାହିଁ
ତାହାର ... ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୋଳିଆଁରୁ ପଦ୍ମଲକୁମାର" ମେଠ...
କଲା । ସମସ୍ତେ ପ୍ରାଣ ପାଇ ଭୁଇଁ ହୁଇଜଣ ନିଜର ...
ହୁଏଶୀକୁମାର ବୁଢ଼ୀକୁ ଛାଡ଼ ଦେବାରେ ହାଜର ହୋଇ ...
ବୁଢ଼ୀର ହାତ ଗୋଡ଼ ବାନ୍ଧ ...ନାରେ ବସିଲେ । ସିଂହ, ...
ପକାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ...ଏ ଭଙ୍ଗ୍ରେ ଯାଇ ଏକାଠି ମିଶି ...
ହୋଇ ମରିଗଲା । ବୁଢ଼ୀ ନିଜ ... ମୂଳର ପାଖରେ ବ...
କୁହୁଳ ଜଙ୍ଗଲ ...ଦ୍ମଲକୁମାର ଟିକିଏ ଖୁସି ହେଲା । କାରଣ ...
ପଞ୍ଚଅରେ ... ବେଳରେ ଜଣେ ଅଛୁ । ସେମାନେ ତା ମ...
କୁମାର ... ସହଜରେ ଚିହ୍ନି ହୋଇପାଇ ଥାନ୍ତା । ସେ...
ହୁଇ ... ବଡ଼ ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲେ । କିଏ ପ୍ରକୃତ ...
ମିଶିଗ... କଥ ବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତେ । ହୁହେଁ ତ ଏକା ଚେହେରା
ଗଧିଣୀ ହୁଇଭାଇ ଜଣ ଯାକଙ୍କର ସାଙ୍ଗରେ ବା ପାଞ୍ଚ ପ...
ଏବେ ହୁଇଜଣ ସମ୍ମୁଖରେ କିଛି ଭାବି ନପାରି ମହାରାଜା କୁସୁମ-
ଆପଣଙ୍କର ଅଟେଲେ । କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଅଶ୍ରୁପୂର୍ଣ୍ଣ
ପୁଣି ଆପଣଙ୍କ । ତାର ସ୍ୱାମୀ କିଏ ଚିହ୍ନିବି କିପରି ! ମହାରାଜା
ଚାହିଁଲେ । କୁସୁମ, ଭଗବାନ ଆମକୁ ବଡ଼ ବିପଦରେ ପକାଇଲେ ।
ତାଙ୍କର ଇଛାରୁ ସ୍ୱାମୀ କିଏ ତୁ ଚିହ୍ନି ନେ । ପଛରେ ମୋ ଦୋଷ

ବୁଢ଼ୀ ଅଡ଼କୁ
ଭଲଗର ... ଦୁସନ୍ତକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହି ଦୁଇଭାଇଙ୍କୁ
...ାର କର ଯିଏ ଯୁଆଡ଼େ ନିଜ କାମରେ ଚାଲିଗଲେ । ସେଠୁ
ଏଥି ନିଜ ନିଜର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ସହିତ ହାତ ଧରାଧରି ହୋଇ
ହସି ହସି କହୁଥିବା ତାଙ୍କର ନଅର ଅଡ଼କୁ ଆସିଲେ ।
ସେ କାଳରେ ପଧାର ନିଜର ଦେଶ ଭ୍ରମଣ କଥା ଏବଂ ନିଜେ
କୁମାର ସଙ୍ଗରେ ତା ଥ ଅସି ପୂବରାଜ ବନିବା ଏବଂ କୁସୁମବତୀ
ଥିବାରୁ ସେଥିରେ ବୁଢ଼ୀର ଝିଅ ଏକା ଘରେ ଶୋଇବା କଥା ପଢ଼ିଲି-
ହେତୁ ଦୁସନ୍ତକୁମାର ତାର ଏଥିରେ ସେଠୁ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଏକଥା ଶୁଣି
ଠାଣୁଆ ମନ ପଡ଼ି ନିଜ କୋ ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଦେଖ ଏ
... ଝାଟି ଶରସ୍ୱତୀ ସହିତ ଏକସ ବାସ କରିବାକୁ
... ଉଚିତ, ଥିରେ ବୁଢ଼ୀ । "ଏକଥା ଶୁଣି ଦୁସନ୍ତକୁମାରର
... । ସେଠୁ ସେ ବଡ଼ ପାଇଲା ଯେ ଦୁସନ୍ତକୁମାରର
... ଶରୀର; ମୁଁ ଏଠୁ ପଳାଇ ଯିବି ଗଡ଼ ଛଟର ପଛେ
... ବୁଢ଼ୀକୁ ଶବ ମାରିଲା । ବୁଢ଼ୀ ସାଙ୍ଗେ ହୋଇ ଯୁବରାଜଙ୍କ
ପଛରେ । ଦୁସନ୍ତକୁମାର ତା ଚୁଟିକି ଧରି କହିଲା ... ଧରି
କୁଆଡ଼େ ... ଏଡେ ତୋଡ଼ ବାହାରୁ ଥିଲି ପରା ?
ବୁଢ଼ୀ ... ତଳେ ପଡ଼ି କହିଲା "ମୋତେ ଛାଡ଼ ଦେ ଏଠି ଦେ ଧର
ଯାହା ମାଗିବୁ ଦେବି ।" ଦୁସନ୍ତକୁମାର କହିଲା "ରହ, ମୁଁ ଲକ୍ଷଣି
ସହଜରେ ତୋତେ ଛାଡ଼ ଦେଉଛୁ ? ତୁ ମୋ ଭାଇ ହାଡ଼ିଯାଇ କହିଲା
କେଉଁଠି ପଥର କରି ରଖିଛୁ ଦେଖା ।" କେମାର ସେଇ ଠିକ
ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଗାତ ପାଖକୁ ଗଲା ଏବଂ ଦ୍ୱାରର ଦୁଆରି
ତାହାର ଜଲା । ଦୁସନ୍ତକୁମାର କହିଲା ଯାହାଙ୍କୁ ଜଅନ୍ତା ଣ ।" ଦ ଦୁଆରି
ଛାଡ଼ ଦେବ ନଚେତ୍ ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ି ମାରିଦେବ । ବିସ୍ମିତ ହୋଇ
କୁ ପଶ୍ଚିମଦ୍ୱାର

ବହୁତ ... ବାଟ, ଡୁମ୍ବ ନାଉଥାଏ। ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧି ପାଞ୍ଚିଲା। ମନେ ଡୁମ୍ବ ହ୍ରାଗ୍ ... କହିଲା "ତୁମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାକୁ ପଠାଇଣ, ସେ ... ସିଂହ ଭଲ୍ଲ ... ପହଞ୍ଚିଲେ ମୁଁ ଚିହ୍ନି ଦେବି। ... କହୁଛନ୍ତି "ନା ମହାରାଜ, ... ଭାର ଗୁଳଖି, ଭାଲୁତ ଗୁଳଖି, ଦେଇ ଆସୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କ ... ତରେ ସବୁଠାରୁ ଗୁଳଖି, ଠେକୁଆ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି।" ଏଥିରେ ମହାରାଜା ... ଏବଂ ନିର୍ବୁଦ୍ଧି ଅ- ହୋଇ ମୂଷରାଜଙ୍କ ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲେ। ଏଣେ ... ନାହିଁ ନା, କିନ୍ତୁ ସମୟ ବାଦେ ଏ ପାଖରୁ ପହଲକୁମାର" ମେଠ ସେ ପାଖରୁ ଦୁସରାକୁମାର, ଦୁଇଜଣ ନିଜର ... ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ହାଜର ହୋଇ ... ନମସ୍କାର କଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସାମନାରେ ବସିଲେ। ସିଂହ, ... ପ୍ରଭୃତି ଦଶଜଣଯାକ ଗୋଟିଏ କଣକୁ ଯାଇ ଏକାଠି ମିଶି ... ପଡ଼ିଲେ। ସେମାନେ ନିଜ ନିଜର ମୁନିବ ପାଖରେ ବସି ନାହିଁ। ଏଥିରେ ପହଲକୁମାର ଟିକିଏ ହସି ହେଲା। କାରଣ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ବେକରେ ଘଣ୍ଟି ଅଛି। ସେମାନେ ତା ... ବସିଥିଲେ ସହଜରେ ଚିହ୍ନି ହୋଇଯାଇ ଥାନ୍ତା। ... ମହାରାଜା ବଡ଼ ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲେ। କିଏ ପ୍ରକୃତ ... କାହା ସହିତ କଥା ବାର୍ତ୍ତା କରିବେ। ଦୁହେଁ ତ ଏକା ଚେହେରା ଏକାଜଣା। ଦୁଇଜଣ ଯାକଙ୍କର ସାଙ୍ଗରେ ବି ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚୋଟି ଜନ୍ତୁ ଥିଲେ। କିଛି ସମୟ ପରେ କିଛି ଭାବି ନପାରି ମହାରାଜା କୁସୁମ- ବତୀକୁ ଡକାଇଲେ। କୁସୁମବତୀ ମଧ୍ୟ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା। ତାର ସ୍ୱାମୀ କିଏ ଚିହ୍ନିବ କିପରି! ମହାରାଜା କହିଲେ "ମା କୁସୁମ, ଭଗବାନ ଆମକୁ ବଡ଼ ବିପଦରେ ପକାଇଲେ! ଏବେ ତୋର ସ୍ୱାମୀ କିଏ ତୁ ଚିହ୍ନିନେ। ପଛରେ ମୋ ଦୋଷ

ବେଙ୍ଗକୁମାର ଚରିତ୍ର

ବୁଡ଼ୀ ଅଡ଼କୁ ... ଅଡକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲେ
ଭଲଗତ ... ରୂପସୀକୁମାରୀକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ... ମୁକ୍ତକ ହସୁଛନ୍ତି । ଉପର
...ାବ କର ଯିଏ ସୁଅଡ଼େ ନିଜ କାମରେ । ଯାହାକୁ ଚିହ୍ନି ବ ସେ
... ନିଜ ନିଜର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ସହିତ ଥା ଭାବି ଭାବି କୁସୁମବତୀ
ରୂପ ନସି ବର୍ଷ...ରେ ଦିଶୁଥିବା ତାଙ୍କର ନଅ । ଭଗବାନଙ୍କୁ ସୁମରଣା
ମେ କ...ଲରେ ପଦାର ନିଜର ଦେଶ ଭ୍ରମ... । ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ କଣରେ
କୁମାର ସଙ୍ଗରେ ତା ଥ ... ଠା ଭାଲୁ, ଦୁଇଟା ଗଧିଆ, ଦୁଇଟା ବିଲୁଅ ଓ
ଥକ୍କଲ ମେଥିରେ ... କୁଅ ଧାଲେଉଛନ୍ତି । ସେଠ ସେ ଭାବିଲା ଏଥିରେ ବ
ହେତୁ ... ନାହିଁ । ଦୁଇଜଣଙ୍କର ମଧ୍ୟ ପାଞ୍ଚଟି ଲେଖାଁ ଜନ୍ତୁ । ବହୁତ
ଠାଣୁ ... ଦେଖି ଦେଖି ତାମ୍ବୁରେ ଗୋଟେ ଖିଅଲ ପଶିଗଲା ।
...ବାଲ...

ମ... କୁସୁମବତୀ ଆଉ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଆଡେ ନ ଅନାଇଁ ସିଧା ଜନ୍ତୁ-
ଅ... ନ ଧ ଲେଇ ଥିବା କଣକୁ ଗଲା । ଦେଖିଲା ପଦ୍ମଲିକୁମାର ଯେଉଁ
...ମ ପାଞ୍ଚଟି ତାଙ୍କ ବେଙ୍ଗରେ ସେ ଦେଇଥିବା ସେ ଦିନର ଭଣ୍ଡି
ନ ... ଛୁ । କୁସୁମବତୀ ସେଠୁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ବେଙ୍ଗରେ
ପଡ଼ିଥିଲା ସେ ପାଞ୍ଚୋଟି ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଉଠାଇଲା । ସିଂହ, ଭାଲୁ, ଗଧିଆ
କୁ... ବିଲୁଅ ଓ ଠେକୁଆ ଉଠି ଯୁବରାଣୀ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ଦେଖି
...ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଛୁଟି ପକାଇଲେ ଏବଂ ବହୁତ ଦିନପରେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି
ଆନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କ ଚାରିପାଖ ବୁଲିଲେ । କୁସୁମବତୀ କହିଲା 'ବହୁତ
ହାଲିଆ ହୋଇଯାଇଛ । ପାଞ୍ଚଜଣଯାକ ଆସ ଖାଇବାକୁ ଦେବି ।
ସେମାନେ ଖୁସିହୋଇ କୁସୁମବତୀର ଆଗେ ଆଗେ ଅନ୍ଦରକୁ
ଚାଲିଲେ । କୁସୁମବତୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲରକମ ଖାଇବାକୁ ଦେଲା ।
ସେମାନେ ଖାଇସାରିଲାରୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ଆସି ମହାରାଜଙ୍କ
ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଆଉ ସୁଆଏ ଏବଂ ଦୁଇଭଉଣୀ

ଅଢ଼େ ହିକଏ ଟିକିଏ ଅନାଉଥାଏ । ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧି ପାଞ୍ଚିଲା । ମନେ ମନେ ସ୍ଥିରକଲା ଏହି ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାକୁ ପଚାରିବ, ସେ ତାର ମୁନିବ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ମୁଁ ଚିହ୍ନ ଦେବ । ଏହାଭାବି କାହାକୁ କହିବ ଭାବିଲା "ସିଂହ ତ ଭାରି ଚାଲାକି, ଭାଲୁ ତ ଚାଲାକି, ଶିଆଳ ତ ପଶୁମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସବୁଠାରୁ ଚାଲାକି, ଠେକୁଆ ମଧ୍ୟ ଚାଲାକିରେ କମ ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ଗଧଅଟା ଗଧଟାଏ ଏବଂ ନିର୍ବୁଦ୍ଧିଅ-ଟାଏ । ତାକୁଇ ପଚାରିବ । ସେ କୌଣସି ଚାଲାକି କରିପାରିବ ନାହିଁ କିଏ ଦୁଇଜଣଙ୍କର କୌଣସି ସଙ୍କେତ ଧରିପାରିବ ନାହିଁ ।" ମେଠ ରାଜକୁମାରୀ କୁସୁମବତୀ ସେଇବୁଦ୍ଧି ଠିକ୍ କଲା । ସଂସାରରେ ତ ନାଁ ବୁଦ୍ଧି ସରସ । ତେଣୁ ସେ ଗଧଅକୁ ଅଙ୍ଗେସ୍ନ ଅଙ୍ଗେସୁ କହିଦେଖିଲା ତୋ ମୁନିବ ଗୋଡ଼ରେ ମେଞ୍ଚାଏ ରକ୍ତ ଲାଗିଛି, ତଳେ ବସିଛି । ଗଧଅତ କୁସୁମବତୀର ଅଙ୍ଗିସାରେ ସ୍ୱର୍ଗ ସୁଖ ଲଭି ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ଶୁଣିଲାମାତ୍ରେ ଗଧଅ ସବୁକଥା ଭୁଲିଯାଇ ପହଞ୍ଚିଥିଲା, ମନେ ମନେ ଏପାଖ ସେପାଖ ଗୁଡ଼ି ଦେଖାଇଲା । ଗଧଅ ଭାମାଳା ଦେଉଛି । ତାର ମୁନିବ ରାସ୍ତାରେ କଣ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲିକି ପହ୍ଲଲକୁମାର କାହିଁକି ଦୁଇଭାଇ ଏକାଠି ବସିଥିଲେ। ରୂପରେ ଗ୍ରହଣ କରିବ ? କୁମାର ଗୋଡ଼ ଗୁଡ଼ିଛି, ତାହିଁ କୁସୁମ ନା ବାହାରେ ବସିଥିବା ପହ୍ଲଲକୁମାର ଗୋଡ଼ତଳେ ନମସ୍କା ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ "ଏତେ ଛଳନା କଣ କରନ୍ତି ସେହି ମୁହଁକୁ ହସା ମାରୁଥାଏ ଏବଂ ଏସି ମହାରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା ' ମହାଣି ସାରିଲଣିଯେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଚାହିଁଛନ୍ତି । "ଦୁସ୍ସା କୁମାର କହୁନଥାଏ, ଭାବୁଥାଏ "ଦେଖିବା ଭାଇ ଦୁଃସାକୁମାର ଆମେ ଦୁଇ ।" ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବହୁତ ବଡ଼ବୋଲି ଅମଜନରୁ କହୁ କଣ ? ସେତ ସେ ସରମ ନକରି ପୁରକୁ ଗଲେ । ଦୁସସାକୁ ଲା, ଲଗବେଲ ଗଡ଼ ଯାଉଥିବାରୁ

ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା । ଦୁସରୀକୁମାର ରାଜପୁରରେ ରାଜପ୍ରାସାଦର ରହିଲା । ତାପରେ ରାଜ୍ୟସାରା ଲୋକ ଆସିଲେ ଦେଖା-କରିବାକୁ । ମହାରାଜ ଏବଂ ପ୍ରଜାଗଣ ସମସ୍ତେ କୁହୁକ ବଣ ଉଠି ଯିବା କଥାଶୁଣି ଖୁସିହେଲେ ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହିଲେ । ମାତ୍ର କୁସୁମବତୀ ଅଗରୁ ଦୁସରୀକୁମାର ଆସି ଯଦି ରାଜ ଛଳନା କରିବା କଥା ଶୁଣି ନଥାଏ । ରାତିହେଲା । ସମସ୍ତେ ଖାଇପିଇ ଶୋଇଲେ । ଅନ୍ତଃପୁରରେ କୁସୁମବତୀ ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାର ଶୋଇଥିବା ବେଳେ କୁସୁମବତୀ ପଚାରିଲେ [illegible], [illegible] ଗଣ ସତ କହିବ । [illegible] ପାଞ୍ଚର କୁହୁକ [illegible] ହୋଇଥିଲେ । ତୁମେ [illegible] ଦେଇଥିଲ । ମୁଁ ସେଥିପାଇଁ [illegible] କୁସୁମବତୀ [illegible] ତୁମକୁ କୁହୁକ ବନରେ [illegible] ନ ଘ ଲୋକ ଥିବା [illegible] । [illegible] ଶୁଣି ଦୁସରୀକୁମାର [illegible] ପାଞ୍ଚଟି ତାଙ୍କ [illegible] ର ପ୍ରମାଣ ପାଇଲା ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାରକୁ [illegible] । କୁସୁମବତୀ [illegible] ମନେ ମନେ [illegible] ହେଲା । ତାପରେ [illegible] ଥିଲ ସେ ପାଞ୍ଚୋଟି [illegible] ରେ ସେ କମିତ ତାଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର [illegible] ଓ ଡେଙ୍ଗୁଆ ଉଠି [illegible] କୁସୁମବତୀ ଆଗରେ କହିଲା । କୁସୁମ-[illegible] ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଗୁଡ଼ି ପକାଇଲେ [illegible] ଭାରି ସ୍ନେହ [illegible] ରେ ଦେଖିଲା ଆନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କ ଗୁରୁପ୍ରାଣ ବୁଲିଲେ [illegible] ଚହାର କଲା । ତାପରେ ସମସ୍ତେ [illegible] ହୋଇଯାଇଛ । ପାଞ୍ଚଜଣଯାକ [illegible] ଲି ଡାକିଲେ ।

ସେମାନେ ଖୁସିହୋଇ କୁସୁମବତୀର [illegible] କଟିଯିବା ପାଇଁ, ଦରେ ଗଲେ । କୁସୁମବତୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲରେ, ସାନ ଯୁବରାଜ ଏକା ଏକା ସେମାନେ ଖାଇ ହାଲିଲେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସଙ୍ଗ ଗାଢ଼ ଜଣୁନା [illegible] । ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଅର୍ଦ୍ଧ ଲାଗୁନାହିଁ । ଦାସୀ ପରିଚାରି

ମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ କେତେଦିନ କଟାଇଛ । ସାନ ଯୁବରାଣୀ ଆସିଲେ ଦୁଇଜଣ ସାଥିହୋଇ ମଜାରେ ରହିବୁ ।” ଏହାଶୁଣି ପଦ୍ମଲ କୁମାର କହିଲେ “ହଁ, ତୁମେ ଭଲକଥା ମନେ ପକାଇଅଛ । ମୋର ଖିଆଲ ନଥିଲା । ମୁଁ ତା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପାତ୍ର ଠିକ୍ କରି ରଖିଛି । ସେ ହେଉଛି ମୋର ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧୁର ଭଉଣୀ, ତା ନାଁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ । ଠିକ୍ ହେଲା କାଲିଠାରୁ ବାହାଘରର ଯୋଗାଡ଼ କରିବା ।” ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କ ନାଁ କି ଶୁଣିଲାରୁ କୁସୁମବତୀ ଖୁସି ନକରି ହେଲା । ଯଦି ଓ ନ ଚିହ୍ନେ ତଥାପି ନାଁରୁ ତାକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରି ଏବଂ କେବେ ସେ ଆସିବ ସେହି ଦିନକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି କଣ ଏତେ ପରଦିନ ସକାଳୁ ଏଣେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ମହାଲକ୍ଷଣି ଦେଖିଲେ ମହାରାଜା ଶୁଣି ବାହାଘର ପାଇଁ ଆୟୋଜନ କୁମାର ବସିଛି । ମାଣିକ୍ୟବତୀ କଥା ହଂସକୁମାରଙ୍କୁ କେହି କହିବା ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ସରମରେ କାହାରିକୁ ପଚାରୁ ନ ଥାଏ । ଦେଖୁଥିଲା, ମନେ ମନେ ଭାବିଲା ତାର ବାହାଘର ପୋଷାକ ନେଇ ସହରଣମାଳା ଦେଇଛି । ସେ ଏ ବାହାଘରେ ରାଜିନୁହେଁ । କେଉଁ ନୀତିରେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ହେବାପରେ ହଂସକୁମାର ନିଜର ପତ୍ନୀ ରୂପରେ ଗ୍ରହଣ କରିବ ? ନାହିଁ । ମାତ୍ର ପଦ୍ମଲକୁମାର କଥାରେ ନା ବାହାରେ ବସିଥିବା ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇଛି ଦେଖି ସେ ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲେ ମୁହଁ ମୁରୁକି ହସା ମାରୁଥାଏ ଏବଂ ଯେ ସେ ତାକୁଇ ବନ୍ଧା ହେବାକୁ ଜାଣି ସାରିଲାଣି ଯେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଏଠି ସେଠି ବସୁଥାଏ । କିଛି କହୁନଥାଏ, ଭାବୁଥାଏ “ଦେଖିବା ତାକୁ କିପରି ଲାଗୁଥାଏ ସରସ ।” ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହୁଛି ପାଖକୁ ଖବର ଦେବା ଉପାୟ କଣ ? ସେଦିନ ସେ ସରମ ନକରି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମଧ୍ୟ ପଦ୍ମଲକୁ ଆସିଲା, ଲଗବେଲ ଗଡ଼ ଯାଉଥିବାରୁ

ଭାଇଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀହେବା କଥାଶୁଣି ମନରେ ଭାରି ରାଗ କରି ପହଲ-
କୁମାରଙ୍କୁ ମନେ ମନେ ଗାଳିଦେଲା ଏବଂ ମନେ ମନେ କହିଲା
"ଲମ୍ପଟ, ମୋଠାରୁ ବରଣମାଳା ନେଇ ପୁଣି ମୋତେ ନାରାଜ
କରୁଛୁ।" ସେ ବିବାହ ଉପକରଣ ଓ ବେଶଭୂଷା ସବୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା
ତାପରେ ମନେ ମନେ କହିଲା "ଆଚ୍ଛା, ପହଲକୁମାର ଆସନ୍ତୁ,
ସେ କେମିତିକା ଭଦ୍ରଲୋକ ମୁଁ ଦେଖିବି। ସେ ନାରୀକୁ କଣ
ଶୋଇଲେ। ... ମନେ କରିଛନ୍ତି, ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ମଧ୍ୟ ସେଦିନ
... ନଥା ଜାଣିନାହିଁ । ଏ ପାଖରେ ବରର ଅବସ୍ଥା ଏ
ଢେଲେ କୁ... ଘରେ କନ୍ୟାର ଅବସ୍ଥା ସେ ରକମ। କଣ ମଜା!
ଠାଣୁ ଆ... ନଅର କୁମ୍ଭ...
...ବେଶ ଧଦଦ
ମ ... କୁସୁମବତୀ ...କୁମାରଙ୍କ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜାର ଲୋକ, ମହାରାଜା,
ଅ... ନ ଧ ଲୋକ ଥିବା ... ପାଠଛତ ଧରି, ଢୋଲ ଠମକ ବଜାଇ
... ପାଞ୍ଚଟି ତାଙ୍କ ...ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ରାଜଜରେ ପହଞ୍ଚିଲେ।
ନ ...ଛି। କୁସୁମବତୀ ...କ୍ୟଙ୍କୁ ପାଇନାହିଁ। କେବଳ ବିଳାସବନ
ପହଲ ଥିଲା ସେ ପାଞ୍ଚୋଟି ଜନ୍ତୁବସ୍ତ୍ରା ଏବଂ ବିଳାସବନ ବାଡ଼େଦେଇ
କୁ...ଆ ଓ ଟେକୁଆ ଜଡ଼ି ... ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନା ଲାଗିଲା। ମନେ ମନେ
ଢୋଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଗୁଡ଼ି ପକାଇଲେ ... ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭେଟି" ପୁଣି
ଅନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କ ଗୃହପାଶ ବୁଲିଲେ ...ତୀର ଭାଇକୁ କହିଥିଲେ ଯେ
ହାଲିଆ ହୋଇଯାଇଛ। ପାଞ୍ଚଜଣଯାକ ... ସେଇ ହେବ ପର।" ଗୁହୁଁ
ସେମାନେ ଖୁସିହୋଇ କୁସୁମବତୀର ... ପହଞ୍ଚିଲା। ସମସ୍ତେ ଦୌଡ଼ି
ଗୁଲିଲେ। କୁସୁମବତୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲ୍ଭି, ... ହେଉ। ତେଣୁ ସେ
ସେମାନେ ଖାଇ ହାତ ଲଗୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସଙ୍ଗପାଗାଡ଼ି ... ତ ହେଲେ, କାରଣ
ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଅଙ୍କ ...

ଆଉ ଗୋଟିଏ ପଦ୍ମଲକୁମାରଙ୍କୁ ଦେଖି । ତେଣେ ଅନ୍ତଃପୁରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବାସରରେ ବସିଛନ୍ତି । ବରଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚା ହେଲା । ତାପରେ କନ୍ୟା ବେଦୀ ଉପରକୁ ଆସିବା ବେଳ ହେଲା । ବର ବେଦୀରେ ବସି ମୁରୁକି ହସା ମାରୁଛନ୍ତି । ବର ଭାଇ ଏବଂ ବର କର୍ତ୍ତାମାନେ ବେଦୀ ପାଖେ ୨ ବସିଛନ୍ତି । ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କୁ ସଖୀମାନେ ଧାରି ଅନିଚ୍ଛାସତ୍ତ୍ୱେ ଆଣି ପହଞ୍ଚାଇଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସରସ ମନରେ ବେଦୀକୁ ନଯାଇ ଏବଂ କୌଣସି ସଂକୋଚ ନକରି ବେଦୀକୁ ଚାହିଁଲା ବେଳି ଯାହା ଦେଖିଲା ତା ଆଖିକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ପଦ୍ମଲକୁମାର କଣ ଏତେ ଛଳନା ଜାଣନ୍ତି ।" ମାନ ପୁଣି ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା ବେଳି ଦେଖିଲା ବରକର୍ତ୍ତା ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପଦ୍ମଲକୁମାର ବସିଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ସେ ବହୁତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ବଡ଼ ଧନ୍ଦାରେ ପଡ଼ିଥିଲା, ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ବିଳାସବନରେ କାହାକୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛି । ପଦ୍ମଲକୁମାର ନା ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କୁ, ଯଦି ନିଜେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ହୋଇଥାନ୍ତି, ତେବେ କାହାକୁ ମୁଁ ସ୍ୱାମୀ ରୂପରେ ଗ୍ରହଣ କରିବି ? ବେଦୀରେ ବସିଥିବା ପଦ୍ମଲକୁମାର ନା ବାହାରେ ବସିଥିବା ପଦ୍ମଲକୁମାର !" ସେଥିରୁ ସେ ବଡ଼ ମୁସ୍କିଲରେ ପଡ଼ିଲା । ଏଣେ ଭୁଆସିଲକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଚାହିଁ ମୁରୁକି ହସା ମାରୁଥାଏ ଏବଂ ଚୁପ୍ ଚାପ୍ ବସିଥାଏ । ସେ ଜାଣି ସାରିଲାଣି ଯେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଧନ୍ଦାରେ ପଡ଼ିଛି, ସେ କିଛି କହୁନଥାଏ, ଭାବୁଥାଏ "ଦେଖିବା ସ୍ତ୍ରୀ ବୁଦ୍ଧି କେମିତି ସରସ ।" ଏଣେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲାଣି, ଉପାୟ କଣ ? ସେଥିରୁ ସେ ସରମ ନକରି ଏଭଳି ଅଦ୍ଭୁତ ଅଟକରୁ ଚାଲି ଆସିଲା, ଲଗ୍ନବେଳ ଗଡ଼ି ଯାଉଥିବାରୁ

ସୁଶିକ୍ଷିତ ପଣ୍ଡିତମାନେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି, ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଉପରେ ମନେ ମନେ ବିରକ୍ତ ଏବଂ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ।

ଏହିସମୟରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବିବାହ ସଭାରେ ସବିନୟ ନଙ୍କର ହାତଯୋଡ଼ି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅନାଇ କହିଲା "ଆପଣମାନେ ଏଠାରେ ମୋର ସମସ୍ତେ ଗୁରୁଜନ ବସିଛନ୍ତି । ଦେଖନ୍ତୁ ମୁଁ ରାଜକନ୍ୟା ଏବଂ ପତିବ୍ରତା । ମୁଁ ମନେ ମନେ ପଦ୍ମଲକୁମାରଙ୍କୁ ବରଣ କରିଥିଲି ଏବଂ ଦିନେ କଳାସଦନରେ ପଦ୍ମଲକୁମାର ନିକଟେ ଅସି ମୋ ସହିତ ଭେଟିଥିଲେ । ସେ ସମୟରେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବରଣମାଳା ଦେଇ ବିବାହ କରିଛି । ସେ ବିବାହରେ ମୋର ସଖିମାନେ ସାକ୍ଷୀ ଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯାହାଙ୍କୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛି ତାଙ୍କଛଡ଼ା ଯଦି ତାଙ୍କପରି ଏକଣଙ୍କ ଏକାପରି ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ମୁଁ ତାହାଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣ କରିବି ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଏକ ବଡ଼ ସଙ୍କଟରେ ପଡ଼ିଛି ସେଥିପାଇଁ ମୋର ଏପରି ଅବସ୍ଥା ।" ଏକଥା ଶୁଣି ପଦ୍ମଲକୁମାର ବିସ୍ମିତ ହେଲେ ଏବଂ ଏଣେ ତେଣେ ଚାହିଁଲେ । ସେ ଭାବିଲେ "ମୁଁ ତ କେବେ ଏପରି କଳାସଦନକୁ ଯାଇନାହିଁ ତେବେ ଦୁସରିକୁମାର ବୋଧହୁଏ କଳାସଦନ ବାଟଦେଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସୁଥିବାବେଳେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ପଦ୍ମଲକୁମାର ଭାବି ତାକୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛି । ଯାହା ହେଉ ଭଗବାନଙ୍କର ବିଧିବିଧାନ ଠିକ୍ ।" ତାପରେ ସେ ଦୁସରିକୁମାର ଆଡ଼େ ପ୍ରଶ୍ନସୂଚକ ଆଖିରେ ଅନାଇଁଲେ । ଦୁସରିକୁମାର ଏତେବେଳଯାକେ କିଛି କହୁନଥିଲା ମାତ୍ର ପଦ୍ମଲକୁମାରର ଇଙ୍ଗିତ ପାଇଲାକ୍ଷଣି ଉଠି ଠିଆହେଲା ଏବଂ ସଂକୋଚ ନକରି ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲା "ରାଜକୁମାରୀ, ତୁମେ ଯେଉଁ ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଛ ସେ ସନ୍ଦେହ ଏବେ ଦୂରହୋଇ ଯିବ । ଆଚ୍ଛା

ଅ...ରେ ଯେ ମୋପର ବସିଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ପଗ୍ଭଲ ସେ ତୁମ୍ଭ... ତାଙ୍କର
...ଁ ବିପଦରୁ ବଳାସ୍ଵବନରେ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ?" ସେଠାରୁ ରାଜ... ମାନଙ୍କୁ
...ୟା ପହିଲକୁମାର ଅଡେ ଅନାଇଁଲେ । ପହିଲକୁମାର କହିଲେ
ରାଜକୁମାରୀ, ମୋର ତୁମ ସହିତ ଏଇ ନଅର ଛ...
ବଳାସ୍ଵବନରେ କମ୍ଭା ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ଦେଖାହୋଇ ନାହିଁ
ତାପରେ ଦୁସରୀକୁମାର କହିଲା "ରାଜକୁମାରୀ, ତୁମ୍ଭେ ସେ
ବଳାସ୍ଵବନରେ ସଖିମାନଙ୍କ ସହିତ ଶୀକାର କରିବାକୁ ...
ଗହଲିଆ ଲତା ନିକଟରେ ଗୋଟିଏ ନାଗସାପ ହା...
ଥିଲାତ ? ଏବଂ ନାଗସାପଟି ମୋର ଇଙ୍ଗିତ ମା...
ଚାଲିଗଲା ?" ଏ କଥାରେ ମାଣିକ୍ୟବ...
ଆସିଲା ଏବଂ ସେ ଆନନ୍ଦ ଚକ୍ଷୁ...
ଅନାଇଁଲା । ତାପରେ ପୁଣି ଦୁସରୀ...
ସେ ଦିନ ତୁମର ପ୍ରଣୟୀକୁ ...
ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହିଲା "ମୋର ନା...
ସେଇଠୁଁ ଦୁସରୀକୁମାର ନି...
ଦେଖାଇ କହିଲା "...
କହିଲା 'ହଁ'
ସଖିମାନଙ୍କ ।
ଭରିଗଲା
କରିଲ ...
ପହିଲକୁ...
ହେଲା
କୌତୁ...
ଦୁସ...

ସୁବୋ।କରିବ ।" ତାପରେ ନାନା ରସରଙ୍ଗରେ ଦୁଇପ୍ରାଣୀ ସଙ୍ଗି
ମାଣି ।ଇଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ସହିତ ସେଥର
ଝରେ ଦେଖାହୋଇ ଥିବାରୁ ପରିଚୟ ଦେଲା । ତାପରେ
ଢରେ ସମସ୍ତେ ରହିଲେ । ମଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ଦୁସରୀକୁମାର
ହାତେ
ମୋର ସ ବରକନ୍ୟା ହୋଇ ସେଠାରୁ ବିଦାୟହୋଇ ନଅରକୁ
ସତିବ୍ରତା ଆସିଲେ । କୁସୁମବତୀ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ପାଇ ଆନନ୍ଦରେ ତା
ଏବଂ ଦନେ ଙ୍କ ଲଗୁ ନଥାଏ । ଏ ବିଭାଘରରେ ଦୁସରୀକୁମାରର
ଭେଟିଥିଲେ । ସେ ଡକାଇଥିଲେ ସମସ୍ତେ ନିମନ୍ତ୍ରିତହୋଇ ଆସିଥିଲେ ।
ବିବାହ କରିଛୁ । ସେ ବିଳାସଙ୍କ ବାପାମାନେ ମଧ୍ୟ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ
କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯାହାଙ୍କୁ ବରଣମାଳା କୁମାର ରାଜ୍ୟରେ ରହି କଟାଇଲେ ।
ଏକଣହ ଏକାପର ହୋଇ ଆସନ୍ତି ମୁଁ । ବିଳାସବତୀର ବାପା ମଧ୍ୟ
ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଏକାକିନୀ ସ୍ଥଳରେ ପଡ଼ିଅଛି ତାଙ୍କ ଝିଅର ବିଭାଘର
ଅବସ୍ଥା ।" ଏକଥା ଶୁଣି ପଦ୍ମଲକୁମାର ତ ବିଦାୟ ନେଲେ ।

ଏଣେ ତେଣେ ଖୋଜିଲେ । ସେ
ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ଯାଇନାହିଁ ତେବେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଭାଇ ପାଖରୁ
ବିଳାସବତୀ ବାନ୍ଧିଦେଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସୁଥିବାବେଳେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଏବଂ
ପଦ୍ମଲକୁମାର ଭାବି ତାକୁ ବରଣମାଳା ଦେଇଛୁ । ଛନ୍ତି ।
ଭଗବାନଙ୍କର ବିଧିବିଧାନ ଠିକ୍ ।" ତାପରେ ସେ ଦୁ ହଥିଲେ ।
ଅତେ ପ୍ରଶ୍ନସୂଚକ ଆଖିରେ ଅନାଇଁଲେ । ଦୁସରେ ମଧ୍ୟ
ଏତେବେଳଯାକେ କିଛି କହୁନଥିଲା ମାତ୍ର ପଦ୍ମଲକୁମାରର ସେଗ
ପାଇକ୍ଷଣି ଉଠି ଠିଆହେଲା ଏବଂ ସଂକୋଚ ନକରି ମାରକୁ
ବତୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲା "ରାଜକୁମାରୀ, ତୁମେ କ୍ୟ
ସନ୍ଦେହରେ ପଡ଼ିଛ ସେ ସନ୍ଦେହ ଏବେ ଦୂରହୋଇ ଯିବ । ଆଦି

ଏହାକହି ସେ ଆଖିବୁଜିଲେ । ଦୁସରୀକୁମାର ଦୁଃଖିତହୋଇ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ କ୍ରିୟା କରିବାପରେ ସେଠାରେ ଅଭିଷିକ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ଶାନ୍ତିରେ ପାଳନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

—ପାଞ୍ଚ—

ଶେଷ କଥା

ଅନେକ ଦିନ ବିତିଗଲା । ଏ ମଧ୍ୟରେ ହୁସନ୍ତିକୁମାର ସଙ୍ଗଙ୍କୁ ପହଲକୁମାର ଏବଂ କୁସୁମବତୀ କେତେ ଥର ଆସି ବୁଲି ଯାଆନ୍ତି । ପୁଣି ହୁସନ୍ତିକୁମାର ଓ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ମଧ୍ୟ କେତେଥର ଭାଇ ରାଜାଙ୍କୁ ଯାଇ ବୁଲି ଆସନ୍ତି । ଏହିପରି ଆନନ୍ଦରେ ଦୁଇ ଭାଇ ଓ ଦୁଇ ଯାଆ ଥାଆନ୍ତି ।

ଏଣେ କଣ ହେଇଥିଲା, ବିଳାସବତୀକୁ ତା ବାପା ଘୋର ଦଣ୍ଡ ଦେଇଥିଲେ । ସେ ବହୁତ ଦୁଃଖରେ ଏବଂ ଅନୁତପ୍ତ ହୃଦୟରେ ଝୁରିଅଡ଼ି ବୁଲିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା "ଆହା, ମୁଁ ହୁସନ୍ତିକୁ କାହିଁକି ବିଭା ହେବାକୁ ରାଜି ହେଲି ନାହିଁ । ସେ

କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର, ସେ ରଜାପୁଅ ନ ହେଲେ କଣ ହେଉ ରଜା ପୁଅଙ୍କଠୁ ତ ବଳି ଦେହେଉ । ରାଜକୁମାର ଯାହାକୁ ମୁଁ ବଭା ହେବାକୁ ମନସ୍ଥ କରି ପଣ ଦେଇଥିଲି ସେଇଟା କେଡ଼େ ଭୀରୁ, କାପୁରୁଷ । ଯୁଦ୍ଧ କରି ଅସିଥିଲା, ଗୋଟେ ଲୋକକୁ ଏତେ ଲୋକ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ତା ମନରେ ବାପାଙ୍କର ସେଇ ଭର୍ତ୍ସନା "ତୋର ଗୁପ୍ତ ପ୍ରେମୀ ଭୀରୁ କାପୁରୁଷ ଯେ କି ଏତେ ସୈନ୍ୟ ଧରି ଜଣେ ସାମାନ୍ୟ ଯୁବକକୁ ନ ପାରି ପରାସ୍ତ ହୋଇ ଲଜ୍ଜାରେ ପଳାଇଲା" କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା । ସେ ପୁଣି ଭାବିଲା "ମୁଁ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ କଣ ଭୁଲ ନ କଲି ? ରାଜ୍ୟର ଏବଂ ବାପାଙ୍କର ଯେ ଉପକାରୀ ମୁଁ ତାକୁ ଘୃଣାରେ ଗ୍ରହଣ କଲି ନାହିଁ । ମୋର ପାଇଁ ହୂସସ୍ରୀକୁମାର ଆମ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ିଦେଲେ, ତାଙ୍କର ମୋ ପ୍ରତି କେତେ ସ୍ନେହ ଜନ୍ମି-ଥିଲା, ସେ ମତେ ମହା ବିପଦରୁ ଅସୁରୁଣୀ ଓ ଅସୁର କବଳରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ । କାହିଁକି ସେ ଏହା କରିଥିଲେ ? ଆହା ଭଗବାନ ମୋତେ ଏ ବୁଦ୍ଧି ଦେଲେ କାହିଁକି ? ସେ ଆମରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ିଗଲା ବେଳେ ତାଙ୍କର ମନରେ କେଡ଼େ ଦୁଃଖ ଲାଗି ନ ଥିବ । ମୁଁ ମହା ପାପୀ, ମୋର ମରିବା ଏଇକ୍ଷଣି ଦରକାର ।" ଏହିପରି ନାନା ଅନୁତାପ କରି ଅନେକ ଦିନ ବଣରେ ବୁଲିଲା । ବଣରେ ବୁଲି ବୁଲି ତାର ଦେହେରା ଖରାପ ହୋଇଗଲା । ସବୁବେଳେ ହୂସସ୍ରୀକୁମାର ହୂସସ୍ରୀକୁମାର ଝୁରି ଝୁରି ବୁଲିଲା । ମାତ୍ର ସେ ତ ହାତରେ ପାଇ ନାକ୍ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇଛି ଆଉ ପାଇବ କେଉଁଠୁ ? ପାଗଳୁଣୀ ପରି ନାଅତେ ବୁଲିଲା । ତାର ମନ ହେଲା ନ ଖାଇ ନ ପିଇ ଜୀବନ ଦେଇଦେବାକୁ । ତାପରେ ସେ ପାଗଳୁଣୀ ବେଶରେ ବଣରେ ବୁଲି ମାନେ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଦେଉଳ ଅଛି । ଦେଉଳଟି ବହୁତ ପୁରୁଣା । ଅନେକକାଳରୁ କେହି ମୁନିଋଷି

ଅଭି କରୁଥିଲେ ପରା । ଦେଉଳ ପାଖକୁ ଆସି ଦେଖିଲା ଦରଜା
ାହିଁ । ଦେଉଳ ଭିତରେ ବନଦେବୀ ମୂର୍ତ୍ତି । ସେଠୁ ବିଳାସବତୀ
ଦେଉଳ ଭିତରେ ପଶି ଯାଇ ଦେବୀଙ୍କ ପାଦତଳେ ନମସ୍କାର କଲା ।
କରେ ଚିତ୍କାରରେ ଡାକିଲା "ମା, ଏ ଅଭାଗିନୀକୁ ପାଦତଳେ ସ୍ଥାନ
ଦେ ମା । ମୁଁ ବଡ଼ ପାପିନୀ । ନିଜର ବାପଠାରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହୋଇଛି ।
ାଁ ଏବେ ମୋର ଦୋଷ ଜାଣି ପାରୁଛି ମା । ମୋତେ ଦୁସଗ୍ରୀ-
କୁମାରଙ୍କ ସହିତ ମିଳାଇଦେ ମା । ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଦତଳେ ପଡ଼ି କ୍ଷମା
ାଗିବି ଏବଂ ତାଙ୍କ ପାଦରେ ଦାସୀ ହୋଇ ରହିବାକୁ ଭିକ୍ଷା
ାଗିବି ।" ଏହିପରି ବହୁତ ବିଳାପରେ ତପସ୍ୟା କଲା । ବନଦେବୀ
ଏ ବିଳାପ ସହି ନ ପାରି ସୁପ୍ରସନ୍ନ ହେଲେ ଏବଂ ତା ଆଗରେ ଉଭା
ହୋଇ କହିଲେ "ବିଳାସବତୀ, ମୁଁ ତୋ ତପସ୍ୟାରେ ବହୁତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ
ହେଲି । ମାତ୍ର ତୁ ବଡ଼ ଭୁଲ କରିଛୁ । ଦୁସଗ୍ରୀକୁମାରକୁ ତୁ ଚିହ୍ନି
ିଲୁ ନାହିଁ । ତାକୁ ଇତର ଲୋକ ବୋଲି ଭାବିଲୁ, ମାତ୍ର ସେ କିଏ
ଜାଣିଛୁ ? ସେ ତମ୍ ଲୋକଟିଏ ନୁହେଁ । ସେ ଗୋଟିଏ ଦେଶର
ରାଜା । କେବଳ ଲୋକଙ୍କ ଉପକାର ପାଇଁ ତୋ ବାପା ଦେଶକୁ
ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବାଟରେ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ତୋତେ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲା ।
ସେ ମନରେ ତୋ ପ୍ରତି ବହୁତ ସ୍ନେହ କରୁଥିଲା ଏବଂ ତୋତେ
ପାଇବାକୁ ତାର ବହୁତ ଆକାଂକ୍ଷା ରହିଗଲା । ମାତ୍ର ତୋ ବ୍ୟବ-
ହାରରେ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ଚାଲି ଆସିଲା ଏବଂ ବାଟରେ
ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତାକୁ ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ବରଣମାଳା ଦେଲା । ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ
ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ପାଇ ସୁଖରେ ଅଛି । ମାତ୍ର ତା ହୃଦୟରେ ତୋ ପ୍ରତି
ଗୋଟାଏ ଅବଶୋଷ ରହିଗଲା । ତୁ ଏବେ ତାକୁ ପାଇବା ସହଜ
କଥା ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ତୁ ଗୋଟିଏ କାମ କଲେ ତାକୁ ପାଇ ପାରିବୁ ।
ତାହାକୁ ସେ କାମ କର ।

ବିଳାସବତୀ କହିଲା "ମା, ଏବେ ଜୀବନ ଦେବାକୁ ହେଲେ ଦେବି ।" ବନଦେବୀ କହିଲେ "ତୁ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସେବା କଲେ, ସେ ତୋ ସେବାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ତୋତେ ତୋ ମନକଥା ପଚାରିବ । ତୁ ତାକୁ ତୋ ମନକଥା କହିଲେ ସେ ରାଜି ହୋଇ ତାର ସପତ୍ନୀ କରି ପାରେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତୋପରି ଗରବିଣୀ ନୁହେଁ । ସେ ନିଶ୍ଚୟ ତୋ କଥା ରଖିବ । ଦୁସଙ୍ଗକୁମାର ଏ ବଣକୁ ଶିକାର କରି ଆସେ ଏବଂ ମୋ ପାଖରେ ମୂର୍ତ୍ତି ଲଗାଇ ଯାଏ । ଏବେ ତାର ଆସିବା ବେଳ ହୋଇ ଗଲାଣି । ତୁ ଯେବେ ତାକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ପାରୁ ତେବେ କର ।" ଏହା କହି ଦେବୀ ଉଭେଇ ଗଲେ । ବିଳାସବତୀ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ମାରି ମନେ ମନେ କହିଲା । "ଆହା ! ମୁଁ ଚଣ୍ଡାଳି କଣ କଲି, ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲି ନାହିଁ । ହାତରେ ପାଇ ଛାଡ଼ି ଦେଇଛି । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବଡ଼ ଭାଗ୍ୟବତୀ । ସେ ଏପରି ଗୁଣବନ୍ତ ସ୍ୱାମୀ ପାଇ ଧନ୍ୟ ହୋଇଛି ।" ଏପରି ଭାବି ଦୁସଙ୍ଗକୁମାରର ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରି ରହିଲା ।

ସେ ବଣଟି ଦୁସଙ୍ଗକୁମାରର ରାଜ୍ୟକୁ ଲାଗିକି ଥାଏ । ଦୁସଙ୍ଗ-କୁମାର ରୋଜ ଏକା ଏକା ସେ ବଣରେ ଶିକାର କରିବାକୁ ଆସେ । ମାନ ତାର ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଅନୁଚର ସିଂହ, ଭାଲୁ ପ୍ରଭୃତି ଆସନ୍ତି । ସମୟ ସମୟରେ ବ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସେ । ଯେଉଁଦିନ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇଆସେ ସେଦିନ ଶିକାର କରନ୍ତି ନାହିଁ; କେବଳ ଦେବୀ ଦର୍ଶନ କରି ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲି ଫେରନ୍ତି । ଆଜି ଦୁସଙ୍ଗକୁମାର ଏକା ବଣକୁ ଆସିଛି । ସିଂହ, ଭାଲୁ ମାନେ ମଧ୍ୟ ଆସି ନାହାନ୍ତି । ଦୁସଙ୍ଗକୁମାର କେବଳ ଦ୍ରୁତଗାମୀ ଘୋଡ଼ାଟିଏ ଧରି ତା ଉପରେ ବସି ବୁଲି ଆସିଛି । କାରଣ ସେ

ମ୍ବିକର ଅସିଛୁ ଯେ ଶୀକାର କରିବା ବାହାନା କରି ସେ ତାର ବାଲା ରାଜ୍ୟରେ ଟିକିଏ ବୁଲି ଆସିବ । ଏ କଥା ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କୁ କହିବ ନ ଥାଏ । କାରଣ ମାଣିକ୍ୟବତୀଙ୍କୁ କହିଥିଲେ ସେ ମଧ୍ୟ ତାହାର ଆନ୍ତା ଏବଂ ଶଳା ରାଇଜରେ କେତୁଦିନ ରହିବାକୁ ପଡ଼ନ୍ତା । ଏପରି ମନସ୍ଥ କରି ଦୁସରିକୁମାର ଖର ବେଗରେ ଘୋଡ଼ା ଛୁଟାଇ ଦେବୀଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଦେବୀଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ପହଞ୍ଚି ଭିତରକୁ ଗଲାବେଳକୁ ହଠାତ୍ ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ପାଗଳିନୀ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖି ଚିହ୍ନି ପାରିଲା ନାହିଁ । ମାତ୍ର ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିଲା ପରି ଏବଂ କେବେ ଦେଖିଥିଲା ପରି ତା ମନଭିତରେ ଅଜଣା ପ୍ରକୃତି ହେଲା । ମାତ୍ର ଦୁର୍ବଳ ମନକୁ ଠିକ୍ କରି ସେ ବିଳାସବତୀ ଅଡ଼େ ନ ଅନାଇ ଦେବୀଙ୍କ ପଦତଳେ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣାମ କଲା । ତା ପରେ ଫେରିଲାବେଳେ ବିଳାସବତୀ ଆଉ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଦୁସରିକୁମାରର ପାଦତଳେ ପଡ଼ି ଆଉ ଛାଡ଼ିଲେ ନାହିଁ । ଏଥିରେ ଦୁସରିକୁମାର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲା "ସୁନ୍ଦରୀ, ତୁମେ କିଏ, ଏପରି ବ୍ୟବହାରର କାରଣ କଣ ?" ବିଳାସବତୀ କହିଲେ ଅଧୀନାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଥିବେ । ତାହା ଅଧୀନାର ଦୋଷରୁ । ଆପଣ ଯେଉଁ ପାପିନୀକୁ ଅସୁର କବଳରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲେ ମୁଁ ସେହି ଅଧମା ବିଳାସବତୀ । ଆପଣ ବାପାଙ୍କ ପାଖରୁ ଗୁଲି ଆସିବା ପରେ ବାପା ମୋତେ ବତାଇତ କଲେ । ମୁଁ ହତଭାଗିନୀ ଆପଣଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ନ ପାରି ଆପଣଙ୍କ ମନରେ କଷ୍ଟ ଦେଇଛୁ । ସେଥିପାଇଁ ବହୁତ ଲାଞ୍ଛନା, ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ଏ କେଇ ବର୍ଷ ହେଲା ଭୋଗୁଛୁ । ଶେଷରେ ଆପଣଙ୍କୁ ପାଇବି ବୋଲି ଦେଇ ମାଙ୍କ ପାଖରେ କେତେ ଆଳି କରିଛୁ । ଅଧୀନାର ସମସ୍ତ ଦୋଷ କ୍ଷମା କରି ଚରଣ ତଳେ ସ୍ଥାନ ଦିଅନ୍ତୁ ।"

ଦୁସ୍ଥକୁମାର କଳାସବତୀକୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲେ ଏବଂ ତାର ଏପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ତାପରେ କଳାସବତୀକୁ ଉଠାଇ କହିଲେ "କଳାସବତୀ, ଦୁଃଖର କଥା; ସମସ୍ତ ଗଡ଼ି ଯାଇଛି । ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିବାହିତ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତୁମର ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଛି । ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାକୁ ନିରାଶ କରି ପାରିବି ନାହିଁ । କି ତାର ହୃଦୟରେ କଷ୍ଟଦେଇ ପାରିବି ନାହିଁ ।" ତାପରେ ମନେ ମନେ ଭାବିଲେ "ଏଇ ଝିଅଟା ନାରୀ ଯେ ମୋତେ ମୀତ ବୋଲି ଭାବି ତାର ବାପାଙ୍କର କଥା ମଧ୍ୟ ଏଡ଼ି ଦେଇଛି; ପୁଣି ରୂପ ଯୁବିହୀନ ହୋଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସିଛି । ମୁଁ ଯାକୁ ଜୀବନ ସପନ୍ଧ କରି ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲି । ସେତେବେଳେ ଠିକ୍ ଏ ହେଲେ ମନରେ ଭାବିଲି ନାହିଁ ? ଛାଡ଼ ପଛକଥାକୁ କଣ ମିଳିବ ସେଥ୍ ।" ଦୁସ୍ଥକୁମାର କଳାସବତୀକୁ ଅଉ କିଛି ନ କହି ହଠାତ୍ ସେଠାରୁ ବିଦା ହୋଇ ଘୋଡ଼ାଚଢ଼ି ଚାଲିଗଲେ । ତାର କଳା ରାଜ୍ୟକୁ ଅଉ ଗଲେ ନାହିଁ । ରାସ୍ତାରେ ଛଦ୍ମବେଶକୁ ପରି ଯାଇ ମଙ୍ଗଳ ନୁହେଁ ଭାବି ନିଜ ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିଲେ । ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରି ଶିକାର କରି ଯାଇଥିଲି ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଭୁଲାଇ ଦେଲେ । ତା ପରେ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ରହିଲେ ।

ଏଣେ କଳାସବତୀ ଦେବୀମନ୍ଦିରରେ ବସି ନିଜକୁ ବହୁତ ଧିକ୍କାରକଲା ଓ କାନ୍ଦିଲା । ବହୁତ ସମୟପରେ ମନକୁ ବୁଝାଇ ଦେବୀଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ ଘୋଡ଼ାଠାରୁ ଚିହ୍ନ ବାରି ବାରି ବଣେ ବଣେ ଚାଲିଲା । ଯାଇ ଶେଷରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଅନ୍ତଃପୁରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତାକୁ ପ.ଗଳୀ ବେଶରେ ଦେଖି ପଚାରିଲେ "କଣଚାହୁଁ ?" କଳାସବତୀ କହିଲା "ତୁମର ଦାସୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୋତେ ସ୍ଥାନଦିଅ । ମୁଁ ତୁମର ସେବା କରିବାକୁ ଚାହେଁ ।" ସେଇଦିନଠାରୁ କଳାସବତୀ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ପ୍ରିୟ ଦାସୀ ହୋଇ ରହିଲା

ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟବତୀର ବହୁତ ସେବାକଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ତାର ଏପରି ସେବାରେ ବହୁତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥାଏ । ବିଳାସବତୀ ରାଜପୁରରେ ରହି ପୁଣି ତାର ପୂର୍ବ ଦେହ ଫେରିଆସିଲା ଏବଂ ସେ ମାଣିକ୍ୟବତୀଠାରୁ ଅତୁଳ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଗଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ବିଳାସବତୀର ରୂପ ଓ ଗୁଣରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ଦିନେ ନିରୋଳାରେ ତାକୁ ପଚାରିଲା 'ବିଳାସ, ତୋ ମନ କାହିଁକି ଅଦୌ ଖୁସିନାହିଁ ? ସବୁବେଳେ ଦୁଃଖୀ ମନରେ ରହୁଛୁ । ତୋର ଅଭାବ କଣ ମୋତେ କହ ।"

ବିଳାସବତୀ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ପକାଇ କହିଲା 'ମହାରାଣୀ, ତୁମେ ମୋର ଅଭାବ ପୂରଣ କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ମୋ କଥା ତୁମେ ଶୁଣି ଲାଭନାହିଁ । ଏହା ଶୁଣି ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହିଲା "ବିଳାସ, ତୋର ଯାହା ଅଭାବ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ପୂରଣ କରିବି । କିଛି ଭୟନାହିଁ । ତୁ କହ ।" ବିଳାସବତୀ କହିଲା "ତେବେ ସତ୍ୟକର," । ମାଣିକ୍ୟବତୀ କହିଲା 'ହଉ, ତିନିବାର ସତ୍ୟକଲି ଏବେ କହ । ବିଳାସବତୀ କହିଲା "ଏବେ ସତ୍ୟକଲଣି । ମୋତେ ତୁମର ସାନଭଉଣୀ କରି ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଦତଳେ ସ୍ଥାନ ଦିଅ । ଏହାପରେ ବିଳାସବତୀ ସେ କୋଉ ରାଜ୍ୟର ଝିଅ କିପରି ଦୁର୍ଗକୁମାର ତାକୁ ଅସୁର କବଳରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲା । ସେ କିପରି ତାଙ୍କୁ ବିଭା ହେବାକୁ ରାଜି ନହେବାରୁ ଦୁର୍ଗକୁମାର ତାର ବାପା ରାଜ୍ୟ ଛାଡିଦେଲେ ତାପରେ କିପରି ତା ବାପା ରାଜ୍ୟରୁ ତାକୁ ତଡିଦେଲେ ଏସବୁ ଦୁଃଖ କାହାଣୀ ମୂଳରୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଆଗରେ କହିଲା । ମାଣିକ୍ୟବତୀ ସବୁ ଶୁଣି ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ପକାଇଲା । ତାର ହୃଦୟ ବିଳାସବତୀର ଦୁଃଖ ଶୁଣି ଦୟାରେ ଭରିଗଲା । ସେଠୁ ସେ ବିଳାସବତୀକୁ କହିଲା 'ବିଳାସବତୀ, ତୁମେ ରାଜାଝିଅ, ମୁଁ ତୁମକୁ ଦାସୀକରି ରଖିଛି ଏହା ମୋପକ୍ଷରେ ଅନ୍ୟାୟ, ମୋତେ କ୍ଷମାଦିଅ । ଆଜିଠାରୁ ତୁମେ ମୋର ସାନ ଭଉଣୀ

ଏବଂ ମହାରାଜାଙ୍କ ସାନରାଣୀ ହେଲେ । "ଏଇ କଥା କହୁଁ କହୁଁ ହୁସରିକୁମାର ହଠାତ୍ କୌଣସି କାମରେ ଅନ୍ତଃପୁରକୁ ପଶି ଆସିଲେ । ବିଳାସବତୀକୁ ଦେଖି ଏବଂ ତାର ରୂପରେ ମୋହିତ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ କଣ ହୋଇଗଲା । ସେ ଏକଦୃଷ୍ଟିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀକୁ ଅନାଇଁ ରହିଲେ । ମାଣିକ୍ୟବତୀର ଶେଷକଥା ପଦକ ତାଙ୍କ କାନରେ ବାଜିଥିଲା "ମହାରାଜାଙ୍କ ସାନରାଣୀ ହେଲେ । ଏଥିରେ ମହାରାଜା ସମ୍ଭାଳି ହୋଇ ନପାରି ତାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଘୂରେଇ ଦେଲା । ସେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତଳେ ପଡ଼ିଯାଇ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇଗଲେ । ଏଥିରେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ବିଳାସବତୀ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଦୁହେଁ ମହାରାଜାଙ୍କୁ ଉଠାଇ ନେଇ ପଲଙ୍କଉପରେ ଶୁଆଇ ତାଙ୍କର ଶୁଶ୍ରୂଷା କଲେ । ପାଣି ଛିଞ୍ଚା ଛିଞ୍ଚିକଲେ । ମୂର୍ଚ୍ଛାରେ ମହାରାଜ ହୁସରିକୁମାର ପ୍ରଳାପ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ 'ଓଃ, ବିଳାସବତୀ ତୁମର ଆଜି ଏତେ ପରିବର୍ତ୍ତନ । ମାଣିକ୍ୟବତୀ, ତୁମେ ବଡ଼ ଦୟାବତୀ । ନାରୀର ଦୁଃଖରେ ନାରୀର ହୃଦୟ ତରଳିଗଲା । ତୁମରି କଥାରେ ମୁଁ ବିଳାସବତୀକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବି ।' ସେଠୁ ବହୁତ ସମୟପରେ ମହାରାଜାଙ୍କ ଚେତା ହେଲା । ଉଠି ଦେଖିଲେ ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ବିଳାସବତୀ ଦୁହେଁ ତାଙ୍କର ଶୁଶ୍ରୂଷା କରୁଛନ୍ତି । ଦୁହେଁ ଦୁଇ ଭଉଣୀପରି ଦେଖା ଯାଉଅଛନ୍ତି ।

ତାପରେ ବିଳାସବତୀର ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଖବରଗଲା । ସେ ଆସିଲେ । ପହିଲକୁମାର ଓ କୁସୁମବତୀ ଆସିଲେ । ତାଙ୍କର ବୁଢ଼ା ବାପାମାନେ ଆସିଲେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନ୍ଧୁ ବର୍ଗ ଆସିଲେ । ମହାସମାରୋହରେ ହୁସରିକୁମାର ଓ ବିଳାସବତୀର ବିଭାଘର ହେଲା । ସମସ୍ତେ ଖୁସିହେଲେ । ବେଶିଖୁସି ହେଲେ କୁସୁମବତୀ ଏବଂ ମାଣିକ୍ୟବତୀ । କାରଣ ଆଜି ଗୋଟିଏ ସାଥିପାଇ । ବିଳାସବତୀର ବାପା ତାଙ୍କର

ମନସ୍କାମନା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାରୁ ଝିଅ ଯୋଇଁଙ୍କୁ ଅଶୀର୍ବାଦ କରି ବିଦାୟ ନେଲେ । ସମସ୍ତେ ମଜଲି ମଜଲିସରେ କିଛି କିଛି ଦିନ କଟାଇ ଯେଝା ରାଜ୍ୟକୁ ବିଦାୟ ନେଲେ । ପଦ୍ମଲକୁମାର ଓ କୁସୁମବତୀ ବୁଢ଼ାବାପାଙ୍କ ସହିତ ନିଜରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିଲେ । କିଛି ଦିନ ଗଲାରୁ ବିଳାସବତୀର ବାପା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବୁଢ଼ାହୋଇ ଯାଇଥିବାରୁ ମରିଗଲେ ଏବଂ ସେ ହୁସଗୀକୁମାରକୁ ରାଜ୍ୟଭାର ଦେଇ ଯାଇଥିଲେ । ସେ ରାଜ୍ୟର ପାତ୍ରମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ହୁସଗୀକୁମାରଙ୍କ ପାଖକୁ ଦୂତ ପଠାଇଲେ । ହୁସଗୀକୁମାର ଯାଇ ସେଠାରେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ନିଜପ୍ରତିନିଧି କରି ସେଠାରେ ରଖାଇଲେ । କିଛି ଦିନପରେ ହୁସଗୀକୁମାର ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ସେ ରାଜ୍ୟର ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରତିନିଧି କରି ରଖି ତାଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ବୁଝାସୁଝା କରିବାକୁ କହି ମାଣିକ୍ୟବତୀ ଏବଂ ବିଳାସବତୀଙ୍କୁ ଧରି ଯାଇ ଭାଇ ପଦ୍ମଲକୁମାର ନଅରରେ ମହା ଆନନ୍ଦରେ ରହିଲେ । କୁସୁମବତୀ, ମାଣିକ୍ୟବତୀ, ଓ ବିଳାସବତୀ ତିନିଭଉଣୀ ପରି ଆନନ୍ଦରେ ହସି ଖେଳି ଦିନତକ କଟାଇଲେ । ଏହିପରି କିଛି ଦିନ ବିତିଗଲାରୁ ତିନି ଯାଆ ଯାଆଙ୍କର ଏକା ସମୟରେ ତିନୋଟି ସୁନ୍ଦର ପୁଅ ଜନ୍ମହେଲେ । ପଦ୍ମଲକୁମାର ଓ ହୁସଗୀକୁମାରଙ୍କ ବାପା, ତାଙ୍କର ପାଳକ ବାପା ଓ କୁସୁମବତୀ ବାପା ତିନିବୁଢ଼ା ଯାକ ଜଣେଜଣେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ନାତି ଧରି ମହା ଆନନ୍ଦରେ ବୁଲିଲେ । ଭଗବାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଯାହାଥିଲା ପୂର୍ଣ୍ଣହେଲା ବେନାକୁମାରଙ୍କ କଥାଟି ଶେଷହେଲା ।

ସମାପ୍ତ

ମୁଦ୍ରାକର ଶ୍ରୀସାଧୁଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଓରିଏଣ୍ଟ ପ୍ରେସ୍ କଟକ, ୧୯୫୧

ବିଜ୍ଞାପନ

ନୀରସ ଜୀବନକୁ ସରସ କରିବାକୁ ଚାହିଁଲେ

ଲିଖିତ ବହିସବୁ ପଢ଼ନ୍ତୁ

୧ । ବ୍ଲାକ ଫାୟାର	(ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ)	ମୂଲ୍ୟ	ଟ ୧ ।
୨ । ଅନ୍ଧାର କୁଣଙ୍ଗେ	ଗଳ୍ପ	,,	ଟ ।
୩ । ଜୀବନ ସ୍ମୃତି	(କବିତା)	,,	ଟ ୦ ୯
୪ । ବିରହିଣୀ ବାରମାସୀ	,,	,,	ଟ ।
୫ । ବେଣୀ କୁମାର ଚରିତ	(ଗଳ୍ପ)	,,	ଟ ୧ ।
୬ । ବେଣୀ କୁମାରୀ ,,		,,	ଟ ୧ ।
୭ । ଭୈରବର ଡାକ	(ଡିଟେକ୍‌ଟିଭ)		ଯନ୍ତ୍ରସ୍ଥ
୮ । ଭୂଗର୍ଭରେ ବନ୍ଦୀ			,,

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଉପନ୍ୟାସ,
ଗଳ୍ପ, କବିତା, ପୁରାଣ ଓ ସ୍କୁଲ
ପୁସ୍ତକ ମିଳେ ।

ଅଗ୍ରିମ ସହିତ ପତ୍ର ଲେଖନ୍ତୁ ।

ଠା ... ଶ୍ରୀ ସ୍ଥାନ

ଏକାମ୍ର ଷ୍ଟୋର୍ସ

ପୋ: ଅ: ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଜି: ପୁରୀ